DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

JOHN GRISHAM

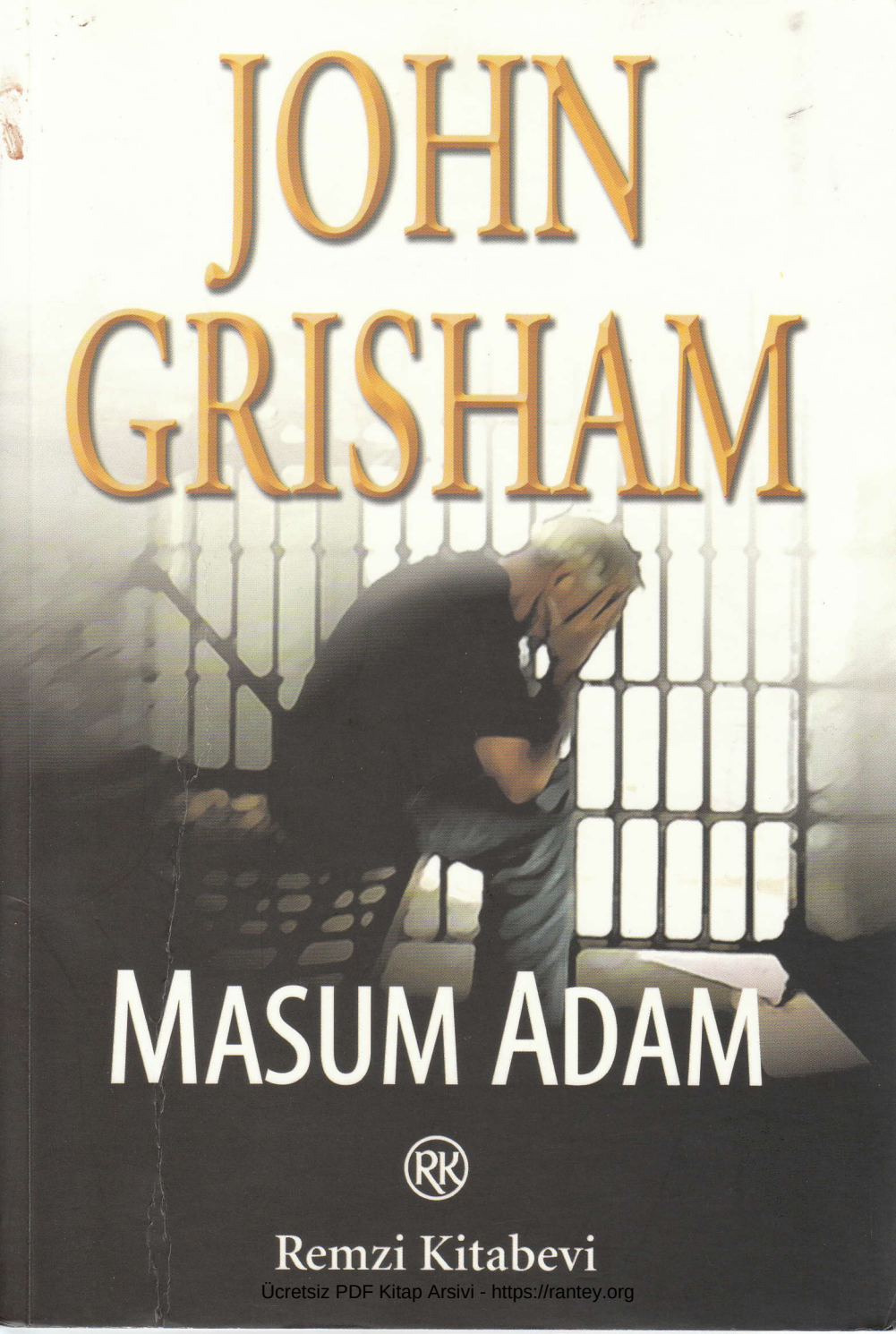

MASUM ADAM

Remzi Kitabevi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ISBN

hİrİncİ hasim: Ağustos, 20(17

Kitabvı basımı 3000 nılct olarnk yapılmıştır.

Remzi Kitabcvi A.Ş., Akmerkez 1:3-14, 34337 Etıler-Istanbul
'] el (2121 2S2 208ü Faks (212; 2K2 2090
\v\vw. remzi, com.tr postGPrcmzi.com.tr

Baskı ve cilt: Renizi Kitabevi A.Ş. basını tesisleri
100. Yıl Matbaacılar Sitesi, 196, Bağcılar-İstanbul

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

MASUM ADAM / John Grısham
Özgün üdı: *The hıtıoccnt Man*

(0 Bennington Press, LLC, 2006
'l'ürkçe yayın haklan t) Remzi Kitapevi, 2007
Yayın hakları, Akçalı Telif Hakları Ajansı
aracılığıyla satın alınmıştır.

Fotoğraflarının kullanımına izin verdikleri ivin,
H'illiamson ailesine (s. 1 tümü, s. 2 alt sağ, s. 4 sol alt, s. 8
tiınnı); Ada F.vening News'a (s. 3 orta, s. 4 üst ve alt sağ,
s. 5 iist ve orta, s. 6 orta, s, 7 tümü); Mıırl Iknvcn'a (s. 2
orta); John Donovan'a (s. 2 ali); Carter ailesine (s. 3 üsl);
VVilhoit ailesine (s. 5 alt); Frank Seay'e (s. 6 üst) teşekkürler.

Her hakkı saklıdır. Hu yapıtın aynen ya da
özet olarak hiçbir bolümü, telif hakkı
sahihinin yazılı izni alınmadan kullanılanla/..

Ytiyma hazırlayan: Saadet Özkal
Kapak: 1)PN

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Bu kilup
Aunette Hudson ile Retıee Sinunons'a
vc erkek kardeşlerinin muşum
adanmıştır

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

1

GÜNEYDOĞU OKLAHOMA'nın alçak tepeleri hafifçe dalgalanarak Norman'dan Arkansas'a kadar uzanır. Bir zamanlar altında geniş petrol yatakları olduğuna dair pek bir ipucu yoktur. Arazide şurada burada yıpranmış ekipmanlara rastlanır. Hâlâ işe yarayanları, gelip geçenlere bunca uğraşa değer mi dedirtircesine, her seferinde ancak birkaç galon petrol pompalayarak ağır hareketlerle çalışır durur. Çoğu terk edilmiştir ve arazinin ortasında, petrol kuyularının, petrol arayıp bulan ve bir anda zengin olanların eski şanlı günlerinin paslı anıları olarak hareketsiz dururlar.

Ada çevresindeki çiftlik arazilerinde de petrol kuyuları vardır. Ada, bir üniversite ve bir adliye binasıyla, on altı bin nüfuslu eski bir petrol kasabasıdır. Ekipmanlar boşta durur çünkü petrol bitmiştir artık. Ada'da ekmek parası fabrikalarda, değirmenlerde, bir de pekaıı cevizi çiftliklerinde ücretli işçilikle kazanılır.

Kasabanın merkezi kalabalıktır. Ana cadde üstünde boş ya da kepenkleri indirilmiş bina yoktur. Tüccarlar, işlerinin çoğunu kasaba dışına taşımış olsalar da, ayakta kalmayı başarmışlardır. Öğle saatlerinde kafeler tıklım tıklım dolar.

Pontotoc İlçesi Adliye Binası küçük ve sıkışıktır. Bütiiı gün avukatlarla ve müvekkilleriyle dolar taşar. Çevresinde ilçe binalarının bildik keşmekeşi ve avukat yazıhaneleri yer alır. Cezaevi, kimbilir hangi nedenle adliye avlusuna kurulmuş yayvan, pençeresiz bir bomba sığınağından bozmadır. Amfetamin denen musibet sayesinde sürekli doludur.

Ana caddenin sonunda, çoğu uzak mesafelerden gelip giden

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

dört bin öğrencisiyle Doğu Merkez Üniversitesi yerleşkesi yer alır. Hu okul, dışarıdan gelen genç öğrencileri ve öğretim üyeleriyle kasaba yaşamına canlılık getirir, güneydoğu Oklahoma'ya çeşitlilik katar.

Ada Akşam Haberleri bölgedeki hiçbir haberi kaçırma/; eyaletin en büyük gazetesi *The Oklahoman* ile rekabet etmeye çalışan, hareketli bir günlük gazetedir bu. Birinci sayfasında önce dünya ve ülke, sonra eyaleL ve bölge haberleri yer alır, ardından da liselerin spor karşılaşmaları, yerel politikacılar, kasabadaki toplumsal etkinlikler ve ölenlerle ilgili haberler gelir.

Ada kasabası ve Pontotoc İlçesi halkı, küçük kasabalara özgü güneylilerle bağımsız ruhlu YVestern maceracılarının hoş bir karışımıdır. 1 gibi sesli harfleri daha da uzatarak, doğu Teksas veya Arkansas aksanıyla konuşurlar. Chickasavv Kızılderililerinin toprağıdır burası. Oklahoma'da Kuzey Amerika yerlileri diğer eyaletlerden daha çoktur ve yüz yıl bir arada yaşamanın sonucunda beyaz halkın çoğunluğuna Kızılderili kam karışmıştır. Namus lekeleri gitgide silinmekte, yerini ata mirasından duyulan gurur almaktadır.

Ada'da koyu bir Hıristiyanlık egemendir. Kasabada çeşitli Hıristiyanlık kollarına ait elli kilise vardır. Kiliseler sadece pazar günü değil her zaman hareketlidir. Bir Katolik Kilisesi bir de Piskoposluk vardır ama sinagog veya Mormon tapınağı yoktur. Çoğunluk Hıristiyanlardadır ya da insanlar kendilerini öyle saymaktadır ve burada herkesin bir kiliseye bağlı olması beklenir. Zaten insanın toplumsal statüsünü belirleyen de, çoğunlukla, hangi kiliseye bağlı olduğudur.

On altı bin nüfusuyla Ada, Oklahoma kırsalı için oldukça büyük bir yerleşim yeridir. Bu nedenle fabrikalar ve indirim mağazaları çoktur. Çevre ilçelerden işçiler ve dükkân sahipleri bu kasabaya alışverişe gelir. Oklahoma City'nin yüz otuz kilometre kadar güneydoğusunda ve Dallas'a üç saat uzaklıktadır. Buradaki herkesin Teksas'ta bir tanıdığı vardsr.

Kasabanın en büyük gurur kaynağı dört yüz metre koşucusu atlar üzerine oynanan bahislerdir. Ada çiftçilerinin yetiştirdiği kimi atlar, en beğenilen atlar arasındadır. Ada Panterleri Amerikan

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

futbolunda yeni bir eyalet şampiyonasını kazandığında ise bunu yıllarca övünerek anlatırlar.

Burası yabancılarla ve her zaman birbiriyle konuşmaktan hoşlanan, ihtiyacı olanlara yardım etmeye istekli sıcakkanlı insanların yaşadığı bir yerdir. Çocuklar evlerin önündeki gölgelikli çimenlerde oynar. Kapılar gün boyu açıktır. Gençler fazla sorun yaratmadan etrafta gece yarılarına kadar dolanır dururlar.

1980'lerin başında o iki ünlü cinayet işlenmeşe, Açla dünyanın gözünden uzak sakin yaşamına böylece devanı edip giderdi. Kuşkusuz öylesi Pontotoc İlçesi halkı için çok daha iyi olurdu.

BU KONUDA YAZIL.! OLMAYAN bir yasa emri varmış gibi gece kulüplerinin çoğu kasabanın dışındaydı. Sanki ayaktakımmı ve yaratacakları rahatsızlığı iyi insanlardan uzak tutmak istemişlerdi. Coachlight'ta böyle kulüplerden biriydi, mağaraya benzeyen metal kaplamalı bir binada, az ışıklı, ıcıız bira satan, hafta sonu bir orkestranın çaldığı, onun dışındaki zamanlarda müzik kutusundan müzik dinlenen, bir dans pisti ve çoğunlukla tozlu kamyonetlerin dağınık şekilde park ettiği çakıllı bir açık otoparkı olan bir yer. Ne ararsanız bulurdunuz orada — fabrika işçileri eve gitmeden önce bir içki yuvarlamaya gelirdi; kırsal yöre gençleri eğlence arardı; yirmili yaşlarda gececiler, canlı müzik dinlemek isteyen dans ve parti kalabalığı da burada olurdu. Vince Cîill ve Randy Travis gibi ünlüler de müzik yaşamlarının başında buradan geçmişlerdi.

Çok tutulan, kalabalık bir yerdi burası. Yarım zamanlı çalışan bir sürü barmen, koruma ve garson kız vardı. Bunlardan biri de Debbie Carter'dı. Yirmi bir yaşındaki kasabalı kız, birkaç yıl önce Ada Lisesi'ni bitirmiş, bekâr yaşamanın tadını çıkarıyordu. İki ayrı yarım zamanlı işte daha çalışıyor, zaman zaman bebek bakıcılığı da yapıyordu. Kendi arabası vardı ve Doğu Merkez Üıiiversitcsi'ne yakın Sekizinci Cadde'de bir garajın üstündeki üç odalı bir evde yalnız oturuyordu. Kumral saçlı, ince atletik yapılı, gençler arasında popüler, son derece bağımsız ruhlu, güzel bir kızdı.

Annesi Peggy Stilbvell onun gerek Coachlight'ta gerekse öteki kulüplerde fazla zaman geçirmesinden endişeleniyordu. Kızını

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

böyle bir yaşama göre yetiştirmemişti. Aslında Debbie kilise çevresinde büyümüştü. Ancak ortaokuldan sonra partilere gitmeye ve eve gitgide daha geç saatlerde dönmeye başlamıştı. Peggy buna karşı çıkıyor, bu yeni yaşam biçiminden dolayı zaman zaman tartışıyorlardı. Sonunda Debbie bağımsız yaşamaya karar verdi. Kendine bir yer tutup evden ayrıldı ama hâlâ annesine çok yakındı.

7 Aralık 1982 gecesi, Debbie, Coachlight'ta bir yandan içki servisi yaparken bir yandan da saati kolluyordu. Zaman yavaş geçiyordu. Patronundan, görevi bırakıp birkaç arkadaşıyla oturmak için izin istedi. Patron itiraz etmedi. Az sonra Debbie bir masada oturmuş, okuldan yakın arkadaşı Gina Vietta ve başka birkaç arkadaşıyla içkisini yudumluyordu. Yine okuldan arkadaşı olan Glen Gore masalarına uğrayıp Debbie'yi dansa davet etti. Debbie dansa kalktı ama parçanın yarısında birden durup sinirli bir tavırla Gore'daıı ayrıldı. Daha sonra kadınlar tuvaletinde, o gece kızlardan biri onda kalırsa kendini daha güvende hissedeceğini söyledi, ama neden endişelendiğini açıklamadı.

Coachlight artık daha erken, gece yarım civarında kapanmaya başlamıştı. Gina Vietta, grubu birlikte bir şeyler İçmeye evine davet etti. Çoğu kabul etti ama Debbie yorgun ve aç olduğundan eve gitmek istiyordu. Fazla acele etmeden kulüpten çıktılar.

Coachlight kapanırken Debbie'nin park yerinde Glen Gore'Ia konuştuğunu birçok kişi gördü. Tommy Glover, daha önce bölgedeki bir cam işletmesinde birlikte çalıştıkları için Debbie'yi iyi tanıyordu. Gore'u da tanıyordu. Tommy kamyonetine binerken, Debbie'nin de kendi aracının sürücü kapısını açtığını görmüştü. Fakat ansızın Gore ortaya çıkmış, birkaç saniye konuştuktan sonra genç kız Gore'u itmişti.

Mike ve Terry Carpenter de Coachlight'ta çalışıyorlardı. Mike koruma, Terry garson olarak... Onlar da kendi arabalarına giderken Debbie'nin yanından geçmişlerdi. Sürücü koltuğuna oturmuş olan Debbie'yi kapının yanında duran Glen Gore'Ia konuşurken görmüşlerdi. Carpenter'lar el sallayıp uzaklaşmışlardı. Bir ay önce Debbie, Mike'a Gore'un öfkeli tavırlarından korktuğunu söylemişti.

Toni Ramsey kulüpte ayakkabı boyacısıydı. 1982'de Okla-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

homa'da petrol işi hâlâ büyüyen bir sektördü. Ada civarında güzel çizmeler giyen sayısız insan vardı. Birinin bunları parlatması gerekiyordu. Toni de ekmek parasının bir kısmını böyle çıkarıyordu. Gore'u iyi tanırdı. O gece Toni çıkarken, Debbie'nin direksiyonda oturduğunu, Gore'unsa yolcu koltuğu tarafında açık kapıdan içeri eğilmiş olduğunu görmüştü. Toni'ye göre ortada bir sorun yoktu. Uygarca konuşuyor gibi bir halleri vardı.

Kendi arabası olmayan Gore, Coachlighta Ron West adlı tanıdığının arabasıyla 11.30 civarında gelmişti. \Vest oturup ısmarladığı biraları içerken Gore masaları dolanmıştı. Herkesi tanıyor gibiydi. Kapanış için son anons yapılınca West, Gore'u bulup arabaya ihtiyacı olup olmadığını sormuştu. Gore evet deyince West otoparka gidip onu beklemeye başlamıştı. Birkaç dakika geçmiş, sonra Gore hızla gelip arabaya binmişti.

Karınlarının aç olduğuna karar verince West arabayı kasaba çarşısmdaki VVaffler adlı kafeye sürmüş, burada hafifbir şeyler ısmarlamışlardı. Coachlight'taki içkiler gibi burada da hesabı West ödemişti. West o gece ilk önce Harold's adlı bir kulübe gidip iş arkadaşlarını aramıştı. Ancak arkadaşları yerine, orada zaman zaman barmen ve DJ olarak çalışan Gore'a rastlamıştı. İkisi çok az tanışıyorlardı ama Gore kendisini Coachlight'a götürüp götiiremeyeceğini sorunca, West hayır diyememişti.

West iki küçük kızı olan mutlu bir aile babasıydı. Barlarda geç saatlere kadar vakit öldürmeye alışkın değildi. O gece de eve gitmek isterken, her geçen saat daha masraflı olmaya başlayan Gore'la takılıp kalmıştı. Kafeden çıktıklarında Wcst yolcusuna nereye gitmek istediğini sordu. Gore annesinin Oak Street'teki evine gideceğini söyledi, kuzey yönünde, sadece birkaç blok ötedeydi. VVest kasabayı iyi biliyordu ve o yöne döndü, ama daha Oak Street'e varmadan Gore aniden fikrini değiştirdi. West'in arabasında saatler geçirdikten sonra şimdi yürümek istiyordu. Hava çok soğumuştu ve sert bir rüzgârla gitgide daha da soğuyordu. Bir soğuk hava dalgası yaklaşmaktaydı.

Oak Avenue Baptist Kilisesi yakınında durdular. Gore annesinin evinin yakında olduğunu söyledi. Arabadan inip teşekkür etti ve batıya doğru yürümeye başladı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Oak Avenıie Baptist Kilisesi Debbie Carter'ıı evine bir buçuk kilometre mesafedeydi.

Gore'un annesiyse aslında kiliseye hiç de yakın olmayan bir yerde, kasabanın öteki ucunda oturuyordu.

Gece iki buçuk sularında Gina Vietta arkadaşlarıyla evinde otururken iki kere telefon çaldı. Arayan her ikisinde de Debbie'ydi. Birincisinde Debbie, Gina'ya gelip arabasıyla kendisini almasını, çünkü evinde bir ziyaretçisi olduğunu ve kendini tedirgin hissettiğini söylemişti. Gina evdekinin kim olduğunu sorunca telefon birtakım boğuk seslerden ve telefonun kullanılmasıyla ilgili tartışma seslerinden sonra kapanmıştı. Gina haklı olarak endişelenmiş, bunun garip bir istek olduğunu düşünmüştü. Debbie'nin de arabası vardı: bir 1975 Oldsmobile. Ve kendisi de pekâlâ arabasına atlayıp gelebilirdi. Gina aceleyle çıkmaya hazırlanırken telefon yeniden çalmıştı. Yine Debbie'ydi. Fikrini değiştirdiğini, her şeyin yoluna girdiğini, telaşlanmamasın! söylüyordu. Gina ziyaretçisinin kim olduğunu bir kere daha sormuş, ama Debbie hemen konuyu değiştirip isim vermekten kaçınmıştı. Gina'ya sabah kendisine telefon ederek uyandırmasını, işe geç kalmak istemediğini söylemişti. Bu da Debbie'nin daha önce hiç dile getirmediği garip bir istekti.

Gina her şeye rağmen yola çıkmıştı ama kafasında kimi düşünceler uçuşuyordu. Evinde misafirleri vardı. Vakit çok geçti. Debbie Carter kendi sorunlarını halledebilirdi, üstelik de eğer evinde erkek arkadaşı varsa Giıia'mn gitmesi ayıp olabilirdi. Gina yatmaya gitti ve birkaç saat sonra da Debbie'yi yoklamayı unuttu.

8 Aralık günü sabah saat on bir sularında, Donna Johnson, uğrayıp Debbie'ye bir merhaba demek için arabasını durdurdu. Donna bir saat uzaklıktaki Shavvıiee'ye taşınana kadar ikisi okul yıllarında yakın arkadaştı. O gün anne babasını görmeye kasabaya gelmiş, arkadaşlarına da uğruyordu. Debbie'nin garajın üstündeki evinin kapısına çıkan dar merdivenleri zıplayarak çıkarken yerdeki cam kırıklarını görüp yavaşladı. Kapıdaki küçük pencerenin camı kırılmıştı. Nedense ilk aklına gelen, Debbie'nin anahtarlarını içerde unuttuğu ve içeri girmek için camı kırmak zorunda kaldığı oldu. Donna kapıyı çaldı. Cevap gelmedi. Sonra içeri-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

deki radyodan gelen müzik sesini duydu. Kapının kolunu çevirdiğinde kilitli olmadığım gördü. Adımını içeri atar atmaz hemen bir terslik olduğunu anladı.

Küçük oda harabeye dönmüştü. Kanepe minderleri ve örtüler yerlerdeydi. Sağ taraftaki duvar boyunca, birinin kırmızı boya gibi bir şeyle yazdığı "Bir dahaki sefer Jim Smith ölücek" yazısı okunuyordu.

Donna, Debbie'ye seslendi; cevap yoktu. Daha önce buraya gelmişti. O yüzden hemen yatak odasına koştu. Yatak yerinden oynatılıp çıkarılmış, örtüler yere düşmüştü. Önce bir ayak gördü, sonra da yatağın öbür yanına düşmüş Debbie'yi - yüzüstü yatıyordu, çıplak, kanlar içinde, sırtına bir şey yazılmış olarak...

Donna dehşet içinde donup kalmıştı, bir adım bile atamıyordu. Gözleri arkadaşında, onun soluk almaya başlamasını bekliyordu. Herhalde bu bir kâbus, diye düşündü.

Geri dönüp mutfağa girdi. Orada küçük, beyaz bir masanın üstüne katil tarafından karalanmış başka yazılar olduğunu gördü. Aniden katilin hâlâ orada olabileceği aklına geldi ve koşarak arabasına gitti. Telefonunu kullanabileceği bir dükkân buluncaya kadar arabasını cadde boyunca sürdü. Bir dükkândan Debbie'niıı annesini aradı.

Peggy Stilhvell kelimeleri duydu ama bunlara inanması mümkün değildi. Kızı yerde çıplak, kanlar içinde ve hareketsiz yatıyormuş. Donna'ya söylediklerini tekrar ettirdi ve koşarak arabasına gitti. Aküsü bitmişti. Korkudan ne yaptığını bilmez halde tekrar eve girip Debbie'niıı babasını, eski kocası Charlie Carter'ı aradı. Birkaç yıl önce olaylı şekilde boşandıklarından bu yana pek görüşmüyorlardı.

Charlie Carter'm telefonu cevap vermedi. Peggy'nin Carol Ikhvards adlı bir arkadaşı Debbie'niıı karşısındaki evde oturuyordu. Peggy ona telefon edip çok kötü bir şeyler olduğunu söyledi ve bir koşu gidip kızma bakmasını istedi. Sonra beklemeye koyuldu. Sonunda yine Charlie'yi aradı ve bu sefer telefon açıldı.

Carol Edwards koşa koşa yolu geçti, daireye girerken kırık camı o da fark etti. İçeri girdi ve cansız bedeni gördü.

Charlie Carter tıknaz yapılı bir duvarcı ustasıydı. Ara sıra

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Coachlight'ta koruma olarak çalışırdı. Hemen kamyonetine atlayıp kızının oturduğu eve gitti. Yol boyunca her baba gibi onun da aklından kızıyla ilgili her türlü korkunç düşünce geçmişti. Karşılaştığı sahne aklından geçenlerin tümünden korkunçtu.

Gördüğü anda ağzından iki kere kızının ismi çıktı. Yanına çöktü, yavaşça omzunu kaldırıp yüzüne baktı. Ağzına kanlı bir bez parçası tıkılmıştı. Kızının öldüğünden emindi ama bir yaşam belirtisi görebilmek için beklemekten kendini alamadı. Sonra yavaşça ayağa kalkıp çevresine baktı. Yatak yerinden oynatılmış ve duvardan uzaklaştırılmıştı. Örtüleri üstünde değildi; oda karmakarışıktı. Bir boğuşma yaşandığı açıkça ortadaydı. Odadan çıkınca duvardaki yazıyı gördü. Sonra mutfağa gidip bakındı. Burası tam bir suç mahalliydi. Charlie ellerini sıkıntıyla cebine sokup dışarı çıktı.

Donna Johnson ve Carol Edwards dış kapının önünde ağlaşarak bekliyorlardı. Charlie'nin, kızına veda ettiğini, başına gelenlere çok üzüldüğünü söyleyen sesini duydular. Sendeleyerek dışarı çıktığında zaten o da ağlıyordu.

"Ambulans çağırayım mı?" diye sordu Donna.

"Yoo," dedi adam. "Ambulansın yararı yok... Polisi ara..."

POLİSTEN ÖNCE iki ilkyardım görevlisi geldi. Aceleyle merdivenleri çıkıp eve girdiler ve birkaç saniye sonra biri dışarı çıkıp sahanlığa kustu.

Dedektif Dennis Smith daireye geldiğinde, dışarısı polisler, ilkyardım görevlileri ve seyredenlerle dolmuştu, hatta iki yerel savcı bile vardı. Dedektif bunun muhtemel bir cinayet olduğunu düşünerek çevreyi kordon altına aldırdı ve görevii olmayanların içeri girmesini yasakladı.

Şef Smith, on yedi yıldır Ada Polis Müdürlüğünde çalışan biri olarak ne yapması gerektiğini biliyordu. Kendisi ve bir başka dedektif dışında herkesi evden dışarı çıkardı. Öteki polisleri ise, komşuları tek tek dolaşıp tanık var mı diye bakmaya yolladı. Smith sigarasını tüttürerek duygusallıktan kurtulmaya çalışıyordu. Debbie'yi iyi tanırdı; kendi kızıyla Debbie'nin en küçük kız kardeşi arkadaştılar. Charlie Carter'la Peggy Stillwell'ı de tanırdı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Onların kızlarının burada kendi yatak odasında yerde cansız yattığına inanamıyordtı, Cinayet yeri denetim altına alındıktan sonra, daireyi araştırmaya başladı.

Sahanlıktaki cam parçaları kapının kırılan camına aitti ve hem içeri hem de dışarı saçılmıştı. Holde solda bir kanepe vardı ve minderleri yerlere atılmıştı. Kanepenin önünde yeni bir flanel gecelik buldu. Üstünde Wal-Mart etiketi hâla duruyordu. Duvarda boydan boya uzanan yazıyı gördü ve bunun tırnak cilasıyla yazıldığını hemen anladı. "Bir dahaki sefer Jim Smith ölücek."

Jim Smith'i tanırdı.

Mutfakta, küçük, beyaz, dikdörtgen masanın üstünde muhtemelen ketçapla yazılmış başka bir mesaj olduğunu gördü - "Bizi aramtya felan kalkma." Masanın yanı başında yerde bir kot pantolonla bir çift çizme duruyordu. Daha sonra, o gece Coachlight'ta Debbie'niıı üstünde bunların olduğunu öğrenecekti.

Yatak odasına geçti. Yatak, girişi bir miktar kapatıyordu. Pencereler ve perdeler açıktı. Oda çok soğuktu. Burada bir ölüm kalım mücadelesi olmuştu; örtüler, çarşaflar, battaniyeler ve oyuncak hayvanlar yerlerdeydi. Neredeyse hiçbir şey yerli yerinde değildi. Dedektif Smith, Debbie'nin cansız bedeninin yanma eğilip baktığında katilin üçüncü mesajını da gördü. Kızın sırtında ketçapla yazılmışa benzeyen kurumuş bir yazı vardı: "Duke Gram."

Duke Graham'ı da tanırdı.

Cesedin altında bir elektrik kordonuyla iri gümüş tokalı bir kovboy kemeri vardı. Tam ortasına "Debbie" ismi kazınmıştı.

Yine Ada Polis Müdürlüğü görevlisi olan polis memuru Mike Kicsvvetter odanın fotoğraflarını çekerken, Smith kanıtları toplamaya başladı. Cesette, yerde, yatakta ve oyuncak hayvanlarda saç ve kıl örnekleri buldu. Hepsini tek tek topladı ve katlanmış kâğıt tabakalarının arasına özenle yerleştirip onları nerede bulduğunu kaydetti.

Yatak örtülerini, yastık kılıflarım, battaniyeleri, elektrik kordonunu ve kemeri, banyo zemininde bulunmuş yırtık bir çift külotlu çorabı, oyuncak hayvanların bir kısmını, bir paket Marlboro sigarasını, boş bir 7-up kutusunu, plastik bir şampuan şişesini, sigara izmaritlerini, mutfaktaki bir bardağı, telefonu ve cesedin al-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

tında kalmış bir miktar saç telini dikkatle alıp etiketledi ve paketledi. Debbie'ye yakın bir yerde, çarşafa sarılmış Del Monte marka bir ketçap şişesi buldu. Adli tıp laboratuvarında incelenmek üzere onu da alıp dikkatle çantaya yerleştirdi. O anda kapağı yoktu ama kayıp kapak sonradan bir adli tıp görevlisi tarafından bulunacaktı.

Kanıtları toplamayı bitirdikten sonra, Dedektif Smith daha önce birçok suç mahallinde yaptığı gibi parmak izi işlemine başladı. Ön kapının her iki tarafından, pencere pervazlarından, yatak odasındaki tüm ahşap yüzeylerden, mutfak masasından, kırılan camın iri parçalarından, telefondan, kapı ve pencereleri çevreleyen boyalı bölümlerden, hatta Debbie'nin dışarıda park edilmiş arabasından parmak izi aldı.

Gary Rogers Ada'da oturuyor ve Oklahoma Eyaleti Soruşturma Bürosu OSBI'da çalışıyordu. Saat yarım civarında olay yerine geldiğinde, Dennis Smith hemen kendisine gerekli açıklamaları yaptı. İki adam arkadaştılar ve pek çok olayda birlikte çalışmışlardı.

Rogers yatak odasında güney yönündeki duvarın alt ucunda, prize yakın bir yerde kana benzeyen ufak bir iz fark etti. Daha sonra, maktul kaldırılınca, memur Rick Carson'dan duvar kâğıdının bu kan izinin bulunduğu 011 santimlik kısmını kesip çıkarmasını istedi.

Dennis Smitlı'le Gary Rogers'ın ilk izlenimlerine göre, katil sayısı birden fazlaydı. Ortalığın karmakarışık hali, Debbie'nin el ve ayak bileklerinde bağlanma izi olmaması, başındaki büyük yara, ağzına iyice tıkılmış bez, kollarındaki ve böğürlerindeki bereler, muhtemelen kablo ve kemer kullanılmış olması, bir kişiden beklenemeyecek kadar büyük bir vahşetin göstergeleriydi. Debbie ufak tefek biri değildi, 65 kilo kadardı ve boyu 1,70'den fazlaydı. Güçlü bir kızdı ve elbette hayatta kalabilmek için büyük bir mücadele vermişti.

Kısa bir inceleme için yerel adli tıp uzmanı Dr. Larry Cartmell geldi. İlk izlenimine göre, ölüm nedeni boğulmaydı. Maktulün kaldırılıp yerel cenaze evinin sahibi Tom Criswell'e teslim edilebileceğine karar verdi. Debbie'yi bu şirketin cenaze arabasıyla Oklahoma

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

City'deki eyalet adli tıp kurumuna götürdüler. Binaya akşamüstü 6.25'te ulaşıldı ve maktulü hemen soğuk bölmeye aldılar.

DEDEKTİF SMIT11 ve Rogers Ada Polis Müdürlüğü'ne dönüp Debbıe Carter'ın ailesiyle görüştüler. Bir yandan teselli ederken bir yandan da aileden isimler aldılar. Debbie'nin dostları, erkek arkadaşları, iş arkadaşları, düşmanları, eski patronları, Debbie'yİ tanıyan ve ölümü hakkında bir şeyler bilebilecek herkes. Liste çıkarılınca Smith ve Rogers, Debbie'nin erkek tanıdıklarına telefon etmeye başladılar. İstekleri basitti: Lütfen polis müdürlüğüne gelip parmak izi, tükürük, saç ve kıl örneği verin.

Hiç kimse karşt çıkmadı. Debbıe'yı o gece 12.30 civarında Coachlıght'ın park yerinde Glen Gore'la gören Mike Carpenter, parmak izini ve diğer vücut örneklerini gönüllü olarak ilk verenlerden biriydi. Debbie'yİ Gore'la gören bir başka tanık olan Tommy Glover da öyle...

8 Aralık günü akşam yedi buçuk civarında Glen Gore daha önceden planlandığı gibi plak çalmak ve barla ilgilenmek üzere Harold's Club a gitti. Hemen hemen bütün masalar boştu. Nedenim sorduğunda biri ona cinayetten söz etti. Müşterilerin çoğu, hatta Harold's Club'ın birkaç çalışanı bile polis merkezinde soruları cevaplıyor ve parmak izi veriyordu.

Gore da polise başvurdu ve Gary Rogers'la polis memuru D.W. Barrett tarafından sorguya çekildi. Onlara Debbie Cartcr'ı okul yıllarından ben tanıdığını ve önceki gece Coachlight'ta gördüğünü söyledi.

Gore'un ifadesiyle ilgili polis tutanağı aynen şöyleydi:

Glen Gore Harold's Club'da Dj olarak çalışıyor. Glen'e Debbie'nin ölüm haberini Susi Johnson, Harold's Club'da, 8-12.1982 tarihinde akşam saat 7.30 civarında vermiş. Glenn lise' yı Dcbbie'ylc birlikte okumuş. Glen onu en son 7.12.1982 tarihinde Coachlight'ta görmüş. Debbie'nin arabasının boyası hakkında konuşmuşlar. Kimseyle bir sorunu olduğundan söz etmemiş. Glen Coachlight'a 10.30 sularında Ron VVest'le birlikte gitmiş. Ron'dan 01.15 civarı ayrılmış. Glenn, Debbie'nin evine hiç gitmemiş.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Düzinelerce diğer dosya arasına kaldırılacak olan bu raporu D. W. Barrett hazırlamış, Gary Rogers da tanıklık etmişti.

Gore daha sonra bu hikâyeden vazgeçecek ve 7 Aralık gecesi kulüpte Ron Williamson diye bir adamın Debbie'yi taciz ettiğini gördüğünü öne sürecekti. Hu yeni ifadeyi doğrulayan başka hiçbir tanık yoktu. Orada bulunanların çoğu Ron Williamson'ı tanıyordu, gevezeliği ve içkiye düşkünlüğüyle ünlü biriydi. Ama hiç kimse onu o gece Coachlight'ta gördüğünü hatırlamıyordu. Aksine, görüşülenlerin çoğu ısrarla onun orada olmadığını söylüyordu.

Çünkü Ron Williamson barda olsa, herkes ister istemez onu fark ederdi.

Garip olan bir başka şey de, 8 Aralık günü yapılan tüm parmak izi ve saç örneği işlemlerinin ortasında Gore'uıı bu işten paçayı kurtarmış olmasıydı. Ya arada kaynamış, ya bile bile ihmal edilmiş, veya sadece unutulmuştu. Nedeni ne olursa olsun, parmak izi alınmadığı gibi salya ve saç örneği de vermemişti.

Ada polisi Debbie Carter'ı ölümünden önce en son gören kişi olan Gore'dan bu örnekleri alıncaya kadar, olayın üzerinden üç buçuk yıl geçmesi gerekecekti.

ERTESİ GÜN ÖĞLEDEN SONRA, 9 Aralık saat 3.00'da eyalet tıp uzmanı ve adli patolog Dr. Fred Jordan, polis görevlisi Gary Rogers'la OSBI'dan Jerry Peters'ın da hazır bulunduğu bir otopsi gerçekleştirdi.

Binlerce otopsiyi arkasında bırakmış Dr. Jordan'ın raporuna göre, genç beyaz kadına ait cesette beyaz çorapları dışında giysi yoktu. Rigor motris tamamlanmıştı, buna göre ölümünün üzerinden en az 24 saat geçmişti. Kırmızı tırnak cilasına benzeyen bir şeyle göğsüne "öl" sözcüğü yazılmıştı. Vücuduna da bulaşmış başka bir kırmızı maddeyle, olasılıkla da ketçapla sırtına "Duke Gram" yazılmıştı.

Kollarda, göğüste ve yüzde birçok küçük bere vardı. Dudakların iç kısmında küçük kesikler görülüyordu ve bunlar boğazına

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

doğru derinleşiyordu. Ağzından kana bulanmış yeşilimsi bir elbezi büyük bir dikkat gösterilerek çıkarılmıştı. Boğazında yarım daire biçiminde bir alanda kesik ve bereler vardı. Vajinası da berelcnmişti, Rektum genişlemişti. Rektum incelemesinde Dr. Jordan küçük, metal, vidalı tipte bir şişe kapağı buldu.

İç organ muayenesinde olağandışı bir şey bulunamadı - göçmüş akciğerler, şişmiş kalp. Kafa derisinde bir miktar küçük berelenme olmakla birlikte beyinde hasar yoktu.

Tüm yaralar hayattayken olmuştu.

El ve ayak bileklerinde bağlanma izi yoktu. Önkollarmdaki bazı küçük yaralar olasılıkla kendini savunurken olmuştu. Ölüm anında kanındaki alkol düzeyi 0,04 gibi düşük sayılabilecek bir orandaydı. Ağızdan, vajina ve anüsten örnek alındı. Bunların daha sonra yapılan mikroskobik muayenesinde vajinada ve anüste sperm bulundu ama ağızda yoktu.

Dr. Jordan kanıt toplamak için maktulün tırnaklarının arasını kazıdı, ketçap ve tırnak cilasından örnek aldı, kopuk kasık kıllarını tarayarak çıkardı ve başından da saçının bir parçasını kesti.

Ölüm nedeni havasızlıktan boğulmaydı, buna hem elbezinin ağzını tıkaması, hem de kemer veya elektrik kordonuyla boğazının sıkılması yol açmıştı.

Dr. Jordan otopsiyi bitirince, Jerry Peters maktulün fotoğraflarını çekti, parmak ve avuç içi izlerini çıkardı.

PEGGY STILLWELL HİÇBİR İŞ YAPAMAYACAK ve karar alamayacak kadar perişan bir haldeydi. Cenaze törenini kimin düzenlediğinin ya da nasıl düzenlediğinin farkında değildi çünkü bu işlere kanlamıyordu. Yemek yiyemiyor, yıkanamıyor ve besbelli kızının öldüğü gerçeğini kabul edemiyordu. Kız kardeşi Glenna l.ucas onun yanında kalmaya başlamış, yavaş yavaş kontrolü ele almıştı. Her şey planlanmıştı ve aile Peggy'yi nazikçe bilgilendirerek cenaze törenine katılmasını sağlamaya çalışıyordu.

11 Aralık Cumartesi günü, Debbie'nin cenaze töreni Criswell Cenaze Evindeki küçük şapelde yapıldı. Glenna, kız kardeşi Peggy'i yıkayıp giydirmiş, sonra da alıp cenazeye getirmişti. I ören boyunca da elini hiç bırakmadı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Oklahoma'nın kırsal kesiminde tüm cenaze törenlerinde tabut kapağı açık olarak kürsünün önüne konur, böylece törene katılanlar cenazeyi görebilir. Bu geleneğin kökeni bilinmemekle birlikte üzüntüyü artırdığı bir gerçektir.

Tabutun kapağı açık olduğundan Debbie'nin dövülmüş olduğu görülebiliyordu. Yüzü bereli ve şişti. Yüksek yakalı dantelli bir bluz boynundaki boğulma izlerini saklıyordu. Geniş tokalı kovboy kemerini takmış, en sevdiği kotunu ve çizmelerini de giydirmişlerdi. Annesinin Noel armağanı olan at nalı şeklindeki elmas yüzüğü parmağındaydı.

Rahip Rick Summers büyük bir kalabalığın önünde töreni yürüttü. Ardından Debbie, hafif kar yağışı altında Rosedale Mezarlığı'na gömüldü. Annesiyle babası, iki kız kardeşi, büyükanne ve büyükbabalarından ikisi ve iki yeğeni ailesi olarak oradaydılar, Debbie küçük bir Baptist kilisesinde altı yaşında vaftiz edilmişti.

Cinayet Ada'yı derinden sarsmıştı. Kasabanın tarihi şiddet ve cinayet açısından zengin olsa da, kurbanlar genellikle kovboylarla serseriler ya da kurşun yemeselerdi bile başları bir şekilde belaya girecek kişilerdi. Oysa bir genç kadının bu derece vahşice ırzına geçirilip öldürülmesi herkesi dehşete düşürmüştü. Herkes korku içindeydi ve kasaba dedikodularla çalkalanıyordu. Pencere ve kapılar artık geceleri kilitleniyordu. On sekiz yaşın altındakilerin belli saatten sonra sokağa çıkmalarına izin verilmiyordu. Genç anneler evlerin önündeki çimenlerde oynayan çocuklarının başından ayrılmıyordu.

Gece kulüplerinde bundan başka bir şey konuşulmaz olmuştu. Debbie masaları dolaştığından müdavimlerin çoğu onu tanırdı.

Ayrıca erkek arkadaşları da vardı ve çoğu ölümünün ardından polis tarafından sorguya çekilmişti. Yeni yeni isimler verilmiş, yeni arkadaşlar, yeni tanıdıklar, yeni sevgililer ortaya çıkmıştı. Onlarca kişiyle görüşülmüş ve birçok yeni isim telaffuz edilmiş, ama gerçekten kuşkulu biri bulunamamıştı. Debbie çok tanınan, sevilen, arkadaş canlısı bir kızdı. Birinin ona zarar vermek istemesi inanılır gibi değildi.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Polis 7 Aralık gecesi Coachlight'ta bulunanlarla ilgili yirmi üç kişilik bir liste yaptı ve çoğunun ifadesini aldı. Çoğunluk Ron VVilliamson'ı tanıyordu ama hiçbiri o gece onu orada gördüğünü hatırlamıyordu.

Polise pek çok ipucu, öykü ve değişik karakterler hakkında bilgi geliyordu. Angelia Nail adlı bir genç kadın Dennis Smith'i arayıp Glen Gore'la bir karşılaşmasından söz etmişti. Kendisi Debbie'nin yakın arkadaşıydı ve Debbie, Gore'un arabadan sileceklerini çaldığına inanıyordu. O yüzden tartışıp duruyorlardı. Gore'u okuldan tanıyor ve ondan korkuyordu. Cinayetten bir hafta kadar önce Angelia, Debbie'yi yüzleşsinler diye Gore'un yaşadığı eve götürmüştü. Debbie eve girmiş ve Gore'la konuşmuştu. Arabaya döndüğünde, silecekleri onun çaldığından emin ve kızgındı. Birlikte polise gidip bir memurla konuşmuşlar, ancak resmi bir tutanak düzenletmemişlerdi.

HEM DUKE GRAHAM hem de Jim Smith, Ada polisinin iyi tanıdığı isimlerdi. Graham, karısı Johnnie'yle birlikte, oldukça iyi bir yer olan ve pek olay çıkmayan kendi kulübünü işletiyordu. Orada pek kavga olmazdı ama bir keresinde Jim Smith yüzünden çok kötü bir olay çıkmıştı. Jim Smith ufak çapta bir serseri ve suçluydu. O gün çok sarhoştu; sorun çıkarıyor ve dışarı çıkmaya yanaşmıyordu. Duke av tüfeğini çıkarıp onu korkutarak dışarı attı. Karşılıklı tehditler savruldu ve birkaç gün kulüpte bir gerginlik oldu. Smith kendi tüfeğiyle geri gelip ortalığı karıştırabilei ek bir tipti.

Glen Gore, Duke'un yerine eskiden sürekli giderdi. Sonra Jnhnnie'ye asılmaya başlamıştı. Bir gün fazla ileri gittiğinde lolınnie onu itmiş ve Duke olaya müdahale etmişti. Ondan sonra (iore'un oraya girmesi engellenmişti.

Debbie Carter'ı öldüren her kimse hem suçu acemice Duke ı ııaham'm üstüne atmaya, hem de Jim Smith e gözdağı vermevv çalışmıştı. Smith zaten oralarda değildi. Bir eyalet hapishane•.ııde gün sayıyordu. Duke Graham ise polise gidip cinayet sı-ı.ısıııda başka yerde bulunduğunu kesin olarak kanıtlamayı ba-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

DEBBİE'NİN AİLESİNE, kızlarının kiralık dairesinin boşaltılması gerektiği bildirildi. Annesi hâlâ hiçbir şey yapamayacak durumdaydı. Teyzesi Glenna Lucas bu zor işi de üstlendi.

Bir polis memuru kapıyı açtı ve Glenna çekinerek içeri girdi. Cinayetten bu yana hiçbir şeyin yeri değiştirilmemişti. İlk tepkisi zapt edilmez bir öfke duygusu oldu. Burada bir boğuşma olduğu açıktı. Yeğeni hayatını korumak için umutsuzca çırpınmıştı. İnsan böyle güzel, tatlı bir kıza bu şiddeti nasıl uygulayabilirdi?

Daire soğuktu ve Glenna'nm ne olduğunu anlayamadığı kötü bir koku vardı. "Bir dahaki sefer Jim Smith ölücek" yazısı hâlâ duvardaydı.

Glenna katilin biçimsiz el yazısına büyük bir şaşkınlıkla baktı. Zamanını almıştır, diye düşündü. Burada uzun zaman kalmış olmalı. Yeğeni vahşice öldürülmüştü. Yatak odasında şilte duvara dayanmıştı; hiçbir şey yerli yerinde değildi zaten. Dolapta tek bir elbise veya bluz bile askıda değildi. Katil neden bütün elbiseleri yerlere atmıştı ki?

Küçük mutfak da dağınıktı ama burada kavga izi yoktu. Debbie'nin son yemeğinden kalan patates -Tater Tots- ve diğerleri kâğıt bir tabakta ketçapla birlikte duruyordu. Yemeklerini yediği küçük beyaz masanın üstündeki tabağın yanında bir tuzluk duruyordu. Tabağın yanı başında ise bir başka korkunç mesaj yazılıydı:

"Bizi aramıya felan kalkma." Glenna bu yazıların bir kısmının ketçapla yazıldığının farkına vardı. Yazım yanlışları ona çarpıcı gelmişti.

Glenna korkunç düşünceleri kafasından kovarak eşyaları toplamaya başladı. Elbise, tabak çanak, havlu gibi öteberiyi toplamak iki saat sürdü. Polis kanlı yatak örtülerini almamıştı. Yerde hâlâ kan vardı.

Glenna daireyi temizlemeyi düşünmüyordu. Sadece Debbie'nin eşyalarını toplayıp bir an önce buradan gitmek istiyordu. Bununla birlikte, katilin Debbie'nin tırnak cilasıyla yazdıklarını arkada bırakmak tuhaf olacaktı. Yerdeki kan izlerini de başkasının temizlemesi doğru olmazdı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Cinayetin bütün izleri yok oluncaya kadar evi baştan aşağı temizlemeyi düşündü. Ama göreceğini fazlasıyla görmüştü. İnsan ölümden ne kadar konmuyorsa ölüm o kadar yakındı.

CİNAYETİ İZLEYEN GÜNLERDE olağan şüphelilerin sorgulanması devam etti. Toplam yirmi bir erkek parmak iziyle saç veya tükürük örneği vermişti. 16 Arahk'ta dedektif Smith ve Rogers Oklahoma City'deki OSBI adli tıp laboratuvanna gittiler. Cinayet yerinden topladıkları kanıtları ve on yedi erkekten alınan örnekleri görevlilere teslim ettiler.

On santimlik duvar kâğıdı parçası en umut vaat eden kanıttı.

Eğer bu kanlı el İzi cinayet sırasında olmuşsa ve Debbie Carter'a ait değilse o zaman polis eline kesin bir kanıt geçirmiş olacak ve bu kanıt onları katile götürecekti. OSBPdan Jerry Peters duvar kâğıdı parçasını inceledi ve üstündeki izleri dikkatle Debbie'den otopsi sırasında aldığı örneklerle karşılaştırdı. İlk izlenimi bunların Debbie Carter'a ait olmadığı yönündeydi ama analizini bir kere daha gözden geçirmek istiyordu.

4 Ocak 1983'te Dennis Smith yeni parmak izi örnekleri getirdi. Aynı gün Debbie Carter'daıı ve olay yerinden alınan saç Örnekleri de OSBI'ın saç analizi uzmanı Susan Land'e teslim edildi.

iki hafta sonra başka örnekler de getirilip kendisine teslim edildi.

Ne yazık ki bunlar sadece kataloga işlenip, aşırı bir iş yükü allında bunalan ve önünde uzun bir iş kuyruğu oluşan Susan Land tarafından, bir gün ele alınmayı bekleyen öteki örneklerin yanına kondu.

Oklahoma laboratuvarı da başka pek çok adli tıp laboratuva-" gibi yetersiz sayıda elemanı ve kısıtlı bütçesiyle muazzam sayıda adli vakayı çözme yüküyle karşı karşıyaydı.

OSBI'dan sonuç gelmesini beklerken, Smith ve Rogers iz sürmeye devam ettiler.

Ada'da cinayet hâlâ en önemli haberdi ve insanlar artık çözülmesini bekliyorlardı. Tüm barmenlerle, korumalarla, kızın erkek arkadaşlarıyla ve gece hayatını sevenlerle konuştuktan son-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ra iş hızla sıkıntı verici hale gelmişti. Kesin bir zanlı yoktu. Kesin bir ipucu da.

7 Mart 1983'te Gary Rogers kasaba halkından Robert Gene Deatherage'le görüştü. Bu kişi içkili araba kullanmaktan yattığı Pontotoc cezaevinden yeni çıkmıştı. Hücresini yine aynı suçtan yatan Ron VVilliamson adlı biriyle paylaşmıştı.

Hapishanede Carter cinayetiyle ilgili dedikodular arttıkça artmış, bin bir türlü hikâye uydurulur ve anlatılır hale gelmişti. Hücre arkadaşları birçok kez bu cinayetten söz etmişlerdi. Deatherage'a göre VVilliamson bu konuşmalardan sıkılmıştı.

Aralarında sık sık tartışma çıkıyor, hatta yumruklaştıkları da oluyordu. Williamson bu nedenle hemen başka bir hücreye alınmıştı.

Deatherage, Ron'ın bu cinayetle bir ilişkisi olabileceği kuşkusuna kapılmıştı ve Gary Rogers'a polisin Williamson'ı izlemesini önerdi.

Ron Williamson adı soruşturmaya işte böyle girdi.

İki gün sonra polis parmak izi ve saç örneği veren ilk gönüllülerden olan Noel Clement'la görüştü. Clement, Ron VVilliamsoıı'ın geçenlerde kendisini evinde ziyaret ettiğini söyledi. Muhtemelen başka birini arıyordu. VVilliamson kapıyı çalmadan içeri girmiş, evde bir gitar görünce eline almış ve Carter cinayetinden söz etmeye başlamıştı. Konuşma sırasında söylediğine göre, VVilliamson cinayet sabahı çevrede polis arabalarını gördüğü zaman polisin kendisini aradığını sanmıştı. Tulsa'da polisle başı belaya girdiği için Ada'da da belaya bulaşmak istemediğini söylemişti.

POLİSİN YOLUNUN VVilliamson'a çıkması kaçınılmazdı. Aslında tuhaf olan bunun üç ay sürmesiydi. Rick Carson da dahil birkaç kişi onu çocukluğundan tanıyordu. Polislerin çoğu onu okuldaki beyzbol takımından biliyordu. 1983'te Ada'nın yetiştirdiği en iyi beyzbolculardandı. 1971'de Oakland A ile sözleşme imzaladığında, VVilliamsoıı'ın kendisi de dahil birçok kişi, onun Oklahoma'dan çıkan ikinci bir Mickey Mantle olacağını düşünmüştü.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ama artık beyzbol günleri geride kalmıştı ve polis onu annesiyle yaşayan, çok içen, garip davranışları olan ve gitar çalmayı seven işsiz biri olarak görüyordu.

Birkaç içkili araba kullanma cezasına ek olarak bir kere de kamuya açık yerde sarhoşluktan tutuklanmış ve Tulsa'dan kötü bir ünle gelmişti.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

2

RON VVILLIAMSON, Juanıta ve Roy VVilliamson'ın tek oğulları ve en küçük çocukları olarak 3 Şubat 1953'te Ada'da doğdu. Babası Roy, Rawleigh ev ürünleri şirketinin gezgin satıcısıydı. Paltosu, kravatı ve elinde içi yiyecek, baharat ve mutfak ürünü numuneleriyle dolu ağır bavuluyla, Ada sokaklarının değişmez figürüydü. Yanında her zaman merakla ona seslenen çocuklar için bir paket şekerleme bulundururdu. Yaşamım bu şekilde kazanmak insanı fiziksel bakımdan tüketen, akşamlan da bir yığın form doldurmayı gerektiren zor bir işti. Aldığı komisyon da yüksek değildi; bu yüzden Ronnie'nin doğumunun ardından annesi Juanita Ada hastanesinde çalışmaya başladı.

Hem annesi hem de babası çalışan Ronnie'yi on iki yaşındaki ablası Annette büyüttü. Bu işten pek mutlu olmasa da Annette kardeşini besledi, temizledi, oyunlarına katıldı, şımarttı ve kötü huylar edinmesine yol açtı. Annette okulda olmadığı zamanlarda kardeşine baktığı gibi evi temizleyip yemek de yapıyordu.

Ortanca çocuk Reıiee, Ron doğduğunda beş yaşındaydı. Erkek kardeşine bakmaya hiç niyetli olmasa da kız kısa sürede oğlanın oyun arkadaşı oldu. Annette kız kardeşine de göz kulak oluyordu. Renee'yle Ronnie onlara annelik ve koruyuculuk yapan ablalarına karşı çoğunlukla birlik olurlardı.

Juanita koyu bir Hıristiyandı. Aileyi her pazar, her çarşamba ve başka ne zaman ayin olsa kiliseye sürükleyen dik kafalı bir kadındı. Çocuklar pazar okulunu, tatil zamanı açılan İncil kursunu, yaz kampını, kilise toplantılarım, hatta bazı cenaze ve evli-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

lik törenlerini bile kaçırmadılar. lloy daha az dindardı ama disiplinli bir yaşam isterdi. Bu kapsama kiliseye bağlılık, alkollü içkilere, kumara, yalan söylemeye, kâğıt oyunlarına veya dansa mutlak karşıtlık giriyordu. Ailesine çok düşkündü. Sıkı sıkıya bağlı olduğu kurallara uyulmazsa kemerini hızla çıkarıp tehditler savurur ve biricik oğlunun özellikle de poposuna bir iki şaplak indirmekten çekinmezdi.

Aile İncil'e tümüyle sadık, tutucu bir cemaati olan Birinci l'entekostes Kutsal Kilisesi'ne bağlıydı. Pentekostes cemaati İsa'yla birebir bağ kurmaya, sık dua etmenin yararına inanan, cemaat üyelerini candan seven, kiliseye ve kutsal kitaplarına içtenlikle bağlı bir topluluktu. Ayinleri çok canlı ve müzikli olur, bu nedenle katılımcılar duygusal sahneler yaşardı. Örneğin anlaşılmaz sözler mırıldananlar olur, hastalara "el verilir" veya iyileşme seansları gerçekleşir, duygular Kutsal Ruh'un o an hangi duyguyu açığa çıkardığına bağlı olarak yüksek sesle dile getirilirdi.

Çocuklara Eski Ahit'ten renkli öyküler öğretilir ve Kutsal Kitaptaki ünlü dizeleri ezberlemeleri istenirdi. Çocuklar, günah çıkarmak, Kutsal Ruh'un yaşamlarına sonsuzluk katmasını istemek ve vaftiz töreni sonrası İsa'yı örnek almak için, küçük yaşta "İsa'yı tanıma"ya teşvik edilirlerdi. Ronnie de altı yaşında kasabanın güneyindeki Mavi Irmak'ta, uzun bir ilkbahar kutsaması sonrasında vaftiz olmuştu.

Williamson'lar kasabanın doğu kesiminde, üniversitenin yakınlarında, Dördüncü Cadde'deki mütevazı bir evde sakin bir yaşam sürüyorlardı. Tatil için sadece akrabalarına gider, kilise işleriyle yakından ilgilenirlerdi. Zaman zaman da yakınlardaki bir doğal parkta kamp kurarlardı. Sporla pek ilgileri olmadığı halde Kon beyzbolu keşfedince birdenbire bu spora yakın bir ilgi göstermeye başladılar. Ron önceleri sokaklarda arkadaşlarıyla oynayarak farklı beyzbol türlerini ve durmadan değişen kuralları öğrendi. Daha o zaman bile kollarının son derece güçlü olduğu ve ellerini hızlı kullanabildiği anlaşılmıştı. Sopaya kalenin sol yanından vuruyordu. Daha ilk günden bu oyunu çok sevmişti. Kısa süu' sonra da babasına bir eldiven ve sopa alması için yalvarmav.ı başladı. Böyle şeylere ayıracak paraları olmasa da Roy oğlu-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

nun isteğini yerine getirdi. Sezon başında yeni bir eldiven almak o yıldan başlayarak her yıl tekrarlanan bir gelenek olacaktı artık. Üstelik gittikleri mağazanın en pahalı eldivenini alırlardı.

Ron eldivenini kullanmadığı zamanlarda odasında en büyük Yankee oyuncusu Mickey Mantle'a ayırdığı özel köşesinde saklardı. Mantle o sıralarda liglerin en büyük Oklahomalı oyuncusuydu. Mantle'a ülkenin her yanında hayranlık duyulurdu ama Oklahoma'da yarı tanrı sayılırdı. Eyaletteki Ronnie dahil her genç beyzbol oyuncusu ileride onun gibi olmak isterdi. Ronnie onun resimlerini ve resimli beyzbol kartlarını Mantle köşesindeki afiş tahtasına asardı. Daha altı yaşındayken Mantle'la ve kimi başka oyuncularla ilgili tüm bilgileri ezberlemişti.

Eğer sokakta oynamıyorsa Ronnie'nin işi evin salonunda bütün gücüyle beyzbol sopasıyla atış alıştırması yapmaktı. Ev çok küçük, eşyalar da sıradandı ama onlar için değiştirilmeyecek kadar değerliydi. Bu yüzden annesi bir lambayı veya iskemleyi kıl payı ıskalayan her vuruşunda onu sokağa atardı. Ancak Ronnie birkaç dakika içinde tekrar eve dönerdi. Juanita'ya göre, küçük oğlu özeldi. Biraz şımarık olsa bile yanlış bir şey yapmazdı.

Ronnie çok şaşırtıcı bir çocuktu. Annesine ve kız kardeşlerine sevgisini çekinmeden gösterip tatlı ve duyarlı olabildiği gibi, bir saniye İçinde bütün aileden isteklerde bulunan bencil bir haylaz haline gelebiliyordu. Ruh halindeki bu gidip gelmeler daha küçük bir çocukken bile fark edilmişti ama evde büyük bir sorun olarak görülmüyordu. Ronnie sadece zaman zaman zor bir çocuk oluyordu o kadar. Bunun nedeni belki de evin en küçük çocuğu olması ve onu pohpohlayan bir sürü kadınla çevrelenmiş olmasıydı.

HER KÜÇÜK KASABADA, beyzbolu çok seven ve sekiz yaşındakiler arasında bile yeni yetenek arayan bir Minikler Ligi koçu vardır. Ada'da bu kişi, Polis Kartalları takımının antrenörü olan Devvayne Saıiders'dı. YVilliamson'Iarın Dördüncü Cadde'deki evlerine yakın bir köşedeki benzin istasyonunda çalı-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

şırdı. VVilliamson'ların küçük oğullarının yeteneği onun kulağına da gelince Koç Sanders Ron'ı takıma almakta gecikmedi.

Bu kadar küçük yaşına rağmen Ronnie'nin beyzbol oynayabildiği açıktı. Babasının beyzboldan pek anlamadığı düşünülürse bu biraz tuhaftı. Ronnie beyzbolu babasından değil sokaktan öğrenmişti.

Yazın beyzbol erken saatlerde başlardı. Çocuklar toplanıp bir önceki gün yapılan Yankee maçını konuşurlardı. Ama hep Yankee takımını... Maç yapacak kadar kişinin toplanmasını beklerken maçın skorundan ve Mickey Mantle'dan söz ederlerdi. Birkaç kişi toplanınca sokakta maça başlar, ara sıra geçen arabalardan kenara kaçar, kimi zaman da bir cam kırarlardı. Çocuk sayısı artınca oynamayı bırakır, bütün gün devam edecek büyük maçlar için boş arsa aramaya çıkarlardı. Akşama doğru tam vaktinde eve döner, yıkanıp temizlenip akşam yemeğine otururlardı. Ardından üniformalarını giyip gerçek bir maç için aceleyle Kiwanis Parkına yollanırlardı.

Polis Kartalları Dewayne Sanders'a bağlılıklarının bir sonucu olarak hep birinci olurdu. Takımın yıldızı Ronnie VVilliamson'dı. *Ada Akşam Haberleri* gazetesinde ilk kez adı yer aldığında daha dokuz yaşındaydı. "Polis Kartalları 12 sayı elde etti. Ron VVilliamson iki çift sayı ve iki tam kale koşusu yaptı."

Babası Roy VVilliamson her maça gider, saha kenarından sessizce oğlunu seyrederdi. Hiçbir zaman koça, hakeme ya da kendi oğluna bağırmazdı. Kimi kötü maçlardan sonra babacan öğütler verdiği olurdu. Bunların çoğu da hayata ilişkin genel sözlerdi. Koy hiç beyzbol oynamamıştı. Bu oyunu daha yeni yeni öğreniyordu. Kendi oğluysa beyzbolu ondan çok daha iyi biliyordu.

Ronnie on birine geldiğinde Ada Çocuklar Ligi'ne geçti ve V.ınkee'lerin en iyi oyuncusuydu. Onun sayesinde takım yenilgisiz bir sezon geçirdi. Takımın sponsoru Oklahoma Eyalet lUııkası'ydı.

On iki yaşında yine Yankee takımmdaydı. Ada gazetesi o sezon şöyle yazdı: "Oklahoma Eyalet Bankası ilk devre sonunda 15 koşu elde etti... Ronnie VVilliamson iki kere üç sayı yaptı' (9 Haziran 1965); "Yankee'ler sadece üç vuruş yaptı ... ama

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Roy Haney, Ron Williamson ve James Lamb vuruşlarında çok başarılıydı. Ron VVİlliamson üç sayı elde etti" (11 Haziran 1965); "Oklahoma Eyalet Bankası'nm Yankee'leri daha ilk devrede iki sayı elde etti... Ron Williamson ve Cari Tilley dört atışın ikisini çift sayı olarak kazandı" (13 Temmuz 1965); "Oklahoma Eyalet Bankası takımı ikinciliğe çıktı ... Ron Williamsoıı iki çift bir tek sayı kazandı" (15 Temmuz 1965).

1960'LARDA, Byng Lisesi Ada kasabası sınırlarının on iki kilometre kadar kuzeydoğusundaydı. Gitgide kalabalıklaşan Ada Lisesi'nden çok daha küçük olduğu için köy okulu sayılırdı. Oraya yakın oturan çocuklar isterlerse Ada Lisesi'ne de gidebilecekleri gibi, ötekiler de mesafeyi göze alabilirlerse buraya gelebilirlerdi. Ancak Ada'nın doğu kesiminden sadece Byng Lisesi'nin okul otobüsü geçiyordu. Bu nedenle Ron'm oturduğu sokaktaki çocukların çoğu Byng'i tercih ediyordu.

Byng Lisesi'nde Ronnie yedinci sınıf başkanı seçilmişti. Ertesi yıl okul başkanı adayıydı ve sekizinci sınıfın en sevilen öğrencisiydi.

Dokuzuncu sınıfa 1967'de başladı. Dokuzlar altmış kişi kadardı.

Resmi bir kural olmamakla birlikte Byng'de futbol oynanmazdı. Futbol, güçlü takımları her yıl eyalet birinciliğine oynayan Ada Lisesi'ne bırakılmıştı. Byng'deyse basketbol oynanırdı. Ronnie dokuzuncu sınıfta basketbola başladı ve beyzbol gibi ktsa sürede bu oyunu da öğrendi.

Bir kitap kurdu değilse de okumayı severdi. En sevdiği ders matematikti. Kitap okumaktan sıkıldığında ansiklopedi ve sözlükleri karıştırırdı. Belli bazı konularla takıntı derecesinde ilgiliydi. Kelime oyunlarında arkadaşlarım hiç duymadıkları kelimeler sorarak uğraştırır, bunların anlamını bilmedikleri için arkadaşlarıyla dalga geçerdi. Tüm Amerikan başkanlarının hayatlarını en ince ayrıntısına kadar öğrenmiş, sonra aylarca bundan başka bir şey konuşmaz olmuştu. Ailesinin bağlı olduğu kiliseden yavaş yavaş uzaklaşmakla birlikte kutsal metinlerin birçok ilahisini biliyor ve bunları zaman zaman çevresindekileri şaşırtmak için kul-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

kınıyordu. Kimi zaman bu takıntıları arkadaşlarına ve ailesine sıkıntı veriyordu.

Öte yandan yetenekli bir sporcu olduğu için okulda çok popülerdi. Dokuzuncu sınıfta okul başkan yardımcısı seçilmişti. Kızlar onunla ilgileniyor, ondan hoşlanıyor ve arkadaşlık etmek istiyorlardı. Bu tanıdık ortamda hiç çekingen değildi. Dış görünüşüne ve kıyafetlerine önem vermeye başlamıştı. Ailesinin satın alamayacağı kadar pahalı kıyafetler giymek istiyordu. Bunun için ailesine baskı yapıyordu. Roy oğlunun giyimine daha fazla para ayırabilmek için, hiç sesini çıkarmadan kendisine ikinci el elbiseler almaya başladı.

Annette evlenmişti ama yine Ada'da oturuyordu. 1969'da annesiyle birlikte Ada'nın merkezindeki Julicnne Hotel'in zemin katında Beauty Casa adında bir kuaför salonu açtılar. Anne kız sok çalıştılar ve çok geçmeden burası işlek bir işyeri haline geldi. Müşterilere otelin üst katlarını kullanan telekızlar da dahildi. Bu hanımlar onlarca yıldır kasabanın demirbaşı olmuş ve birkaç evliliğin ölüm çanlarını çaldırmışlardı. Juanita aslında onlara güçlükle tahammül ediyordu.

Annette'in küçük erkek kardeşine hayır diyememe huyu bir ıuıiii peşini bırakmıyor, kardeşi elbise ve kızlar için ablasından Mirekli para tırtıklıyordu. Ron ablasının kasabadaki bir giysi mar,.ı/asında bir hesabı olduğunu keşfettiğinden beri bu hesaptan harcama yapıyordu. Üstelik asla ucuz bir şey almayı düşünmeden. Kimi zaman ablasına haber verse de çoğunlukla izin istediği de yoktu. Annette sonunda dayanamadı ve bir tartışma yaşadılar. Ron ablasına borcunu ödemeye söz verdi. Ablası da ona inandı. Abla kardeşinin her şeyin en iyisine sahip olmasını o kadar çok r.ı iyordu ve kardeşine o kadar hayrandı ki ona bir türlü hayır divcmiyordu. Her kavgada Ron ablasına onu ne kadar çok sevdiğini bir biçimde söylemeyi başarıyordu. Aslında ablasını gerçekten dr seviyordu.

Renee ve Annette erkek kardeşlerinin fazla şımarık büyüdür.ı ı nü, anne ve babasına çok fazla yük olduğunu düşünüyorlardı, k mii zaman ona bu yüzden bağırıp çağırıyorlardı. Zaman zaman .u alarmda büyük kavgalar da çıkıyordu ama Ronnie her seferin-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

de onları ikna etmeyi başarıyordıı. Ağlıyor, özür diliyor, sonunda herkesi yaptıklarıyla kahkahalarla güldürüyordu. İki kız kardeş, anne ve bahanın gücünün yetmediği yerde dayanamayıp kendine bir şeyler alsın diye kardeşlerine para veriyorlardı. İstekleri hiç bitmeyen, çıkarcı, ben merkezci, tam anlamıyla çocuksu -apaçık ailenin bebeğiydi- biri olacak ve sonra şişirilmiş kişiliğinin son sınırına geldiğinde tüm aile onun dalkavuğu haline gelecek gibi görünüyordu.

Ailesi onu, o da ailesini seviyordu. Onunla tartışırken bile, istediğini mutlaka elde edeceğini biliyorlardı.

RONNIE'NİN DOKUZUNCU SINIFI BİTİRDİĞİ YAZ, şanslı çocuklardan birkaçı yakındaki bir üniversitenin beyzbol kampına katılmaya karar verdiler. Ronnie de gitmek istiyordu ama Roy ve Juanita'nın bunun parasını bulmaları olanaksızdı. Ronnie ısrar etti. Oyun gücünü geliştirmesi için bu ender bulunacak bir fırsattı. Hatta belki üniversitenin antrenörü kendisini beğenirdi. Haftalar boyu bu konuyu dile getirmekten sıkılmadı ve gidemeyeceğini anlayınca da surat asmaya başladı. Sonunda pes eden babası, kamp için gerekli parayı bir bankaya borçlanarak buldu.

Ron'm bundan sonraki girişimi bir motosiklet almak oldu. Roy ve Juanita buna da karşı çıktılar. Bunun alamayacakları kadar pahalı, hem zaten çok tehlikeli olduğunu anlattılar. Ronnie kendi parasıyla alacağını söyledi. Bunun için bir akşam gazetesinde ilk işine girdi ve kazandığı her kuruşu biriktirmeye başladı. Peşinat için yeterince para biriktirdiğinde motosikletini aldı. Taksitleri satıcıya aydan aya ödeyecekti.

Ancak taksit ödemeleri kasabaya çadırlı bir dini uyanış grubu gelince aksamaya başladı. Bud Chambers Crusade grubu, topladığı büyük kalabalık, bol müzik, karizmatik törenler ve gece toplantılarıyla Ada'daki yaşamı altüst etti. Ronnie ilk ayine katılıp çok etkilenince biriktirdiği tüm paranın çoğunu ertesi akşam oraya götürdü. Yardım çanağı dolaştırılırken de cebindeki bütün parayı çanağa boşalttı. Ertesi akşam evde bıraktığı parasını da yanına almıştı. Daha ertesi akşamsa çevresinden toparlayabildiği paraları götürdü. Bütün bir hafta boyunca nasıl başardıysa çadıra

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

para taşımaya devam etti. Grup kasabadan ayrıldığında Ron artık parasal açıdan dibe vurmuştu.

Ardından beyzbolla çakıştığı gerekçesiyle işini de bıraktı. Böylece babası güçlükle bulduğu parayla oğlunun motosiklet borcunu kapatmak zorunda kaldı.

İki ablası da evlendiği için Ron artık evin tek çocuğuydu. Daha az çekici bir çocuk olsa çekilmez olabilecek davranışlarını, inanılmaz ölçüdeki çekiciliği sayesinde affettirebiliyordu. Sıcakkanlı, dışa dönük ve cömertti. Ailesinden sınırsız bir cömertlik ummanıaması için bir neden yoktu.

Ronnie onuncu sınıfa başlarken Ada Lisesı'nin futbol antrenörü Roy'ı ziyaret edip oğlunun kendi okullarına gelmesini önerdi. Çocuk doğuştan sporcuydu. Kasabadaki herkes onun basketbol ve beyzboldaki yeteneğini duymuştu. Fakat Oklahoma futbol eyaletiydi. Koç, Ada Panterlerimin geleceğinin parlak olduğunu söylüyordu. Roıı'ıı boyunda, hızında ve gücünde birinin en iyi oyunculardan biri olması, bir eksiği doldurması uzun sürmezdi. Okul otobüsü sorunu içinse, koç her sabah arabayla uğrayıp Ron'ı okula götürmeye söz verdi.

Kararı Ronnie'ye bıraktılar. Ronnie iki yıl daha Byng'de kalmak istedi.

ADA'NIN OTUZ ÎKl KİLOMETRE kuzeyindeki Asher köyü 177 numaralı otoyoldan görünmezdi. Burada yaşayan insan sayısı beş bin bile değildi. Çarşısı yoktu. Hepsi hepsi birkaç kilise, bir su kulesi ve kaldırımlı birkaç cadde çevresine yayılmış eski evler... Tek gurur kaynağı Division Street'deki o çok küçük B sınıfı lisesinin hemen ilerisindeki güzel beyzbol sahasıydı.

Pek çok kasaba ve köy gibi Asher da dikkate değer bir yanı olması imkânsız bir yer gibi görünüyordu. Oysa kırk yıldır en çok şampiyon olan beyzbol takımı bu liseden çıkıyordu. Aslında geçmişte özel veya resmi hiçbir okul Asher Indiaıis takımı kadar maç kazanamamıştı.

Bu zaferin geçmişi 1959'a kadar gidiyordu. O yıl ıVIurl Bowen •HIII genç bir koç geldiğinde, uzun süredir ihmal edilmiş bir takımla karşılaşmıştı. 1958 sezonu hiç galibiyet almadan geçmişti.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Fakat her şey hızla değişti ve iiç yıl içinde Asher, tarihinde ilk kez eyalet birincisi olma başarısını gösterdi. Bunu sonradan daha onlarca birincilik izleyecekti.

Nedendir bilinmez, Oklahoma okullar arası beyzbol karşılaşmalarına sonbaharda izin verir, ama sadece futbol açısından fazla küçük okullar için. Asher'daki görevi süresince Koç Bowen'ın çalıştırdığı takımların önce sonbaharda, sonra da ilkbaharda bir eyalet derecesi almaları alışılmamış bir şey değildi. Dikkate değer bir süre içinde, Asher takımı eyalet finallerine altmış kere -sonbahar ve ilkbahar sezonları dikkate alınırsa tam otuz yıl- hak kazanmıştı.

Toplam kırk yılda Bowen'ın takımları 2115 maçı kazanmalarına karşın sadece 349 maçı kaybetmiş, kırk üç eyalet şampiyonasında kupayı evlerine götürmüş, onlarca oyuncularını üniversite ve ikinci lig beyzbol takımlarına yollamışlardı. 1975'te Bowen yılın ulusal liseler koçu seçilmiş, kasaba da onu ödüllendirmek için oyun alanını iyileştirmişti. 1995'te aynı ödülü bir kez daha almıştı.

"Ödülün sahibi ben değildim," demişti sonradan alçakgönüllü bir tavırla."Çocuklardı. Ben hiç koşup sayı yapmadım ki..."

Belki sayı yapmamıştı ama sayı yapanları o ortaya çıkarmıştı. Her yıl Oklahoma'da sıcaklığın kırk dereceye yaklaştığı ağustos ayında Koç"Bowen oyuncularını toplar, rövanş maçlarıyla ilgili planları yapmaya başlardı. Oyuncu listesi her zaman kısıtlıydı. Asher'da son sınıflar her zaman ancak yirmi kişi olurdu. Bunların da yarısı kızlardı. Bu nedenle takımı genellikle on iki kişiyi geçmezdi. Oyuncular arasında kimi zaman gelecek vaat eden bir sekizinci sınıf öğrencisi de bulunurdu. Kimsenin takımdan ayrılmaması için ilk talimatı üniformaların dağıtılması olurdu. Her öğrencinin takımda yer alması zorunluydu.

Derken günde üç alıştırmayla çalışmalar başlardı. Antrenmanlar çok sıkıydı. Saatlerce kondisyon, kısa mesafe koşusu, kale koşusu ve temel alıştırmalar olurdu. Sıkı çalışmak gerektiğini anlatır, güçlü bacakları, kendini bu işe adamayı ve hepsinden önce de sportmenliği överdi. Şimdiye kadar hiçbir Asher oyuncusu hakemle tartışmamış, miğferini kızgınlıkla fırlatmamış, rakibine

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

gösteriş yapmamıştı. Mümkün olsaydı, hiçbir Asher takımı daha zayıf bir okul karşısında fazla sayı bile yapmazdı.

Koç Bowen zayıf rakiplerle özellikle sezonun daha uzun olduğu ve esnek bir program hazırlamaya daha elverişli olan ilkbaharda karşılaşmamaya çalışırdı. Asher rakip olarak büyük okulları seçip onları yenmekle ün kazanmıştı. Bu takım Ada, Norman takımlarını ve Oklahoma City ile Tulsa'daki 4A ve 5A devlerini her zaman yeniyordu. Onunla ilgili efsane yayıldıkça bu takımlar Asher'a gelip Bowen'ın kendi efsanesini inşa ettiği bu yerde oynamayı tercih ediyorlardı. Dönüşte de çoğu zaman otobüslerinde çıt çıkmıyordu.

Asher takımında disiplin mükemmeldi ve kimi gözlemcilere i',öre oyuncu seçimi çok iyiydi. Asher büyük düşleri olan önemli beyzbol oyuncularım bir mıknatıs gibi çekiyordu. O nedenle Ron Williamson'm yolunun da buraya düşmesi kaçınılmazdı. Yaz liglerinde Asher'dan Bruce Leba'yla tanışmış ve arkadaş olmuştu. Bruce, Ronnie'den sonra bölgenin ikinci önemli oyuncusuydu, ikili birbirinden ayrılmaz olmuştu. Ardından son sınıfı Asher'da birlikte okumaya karar verdiler. Bowen'ın çevresinde üniversi-U'den veya profesyonellerden daha birçok oyuncu dolaşıyordu. 1970 sonbaharıyla 1971 ilkbaharında eyalette birincilik için mükemmel bir fırsat yakalanmıştı. Burada Ron'ın ününün daha da •ınacağı açıktı.

Okul değiştirmek Asher'da ev kiralamak anlamına geliyordu ki bu da annesiyle babası için çok büyük bir fedakârlıktı. Para lıer zaman ucu ucunaydı ve Roy'la Juanita Ada'ya gidip gelmek /orunda kalacaklardı. Ne var ki Ronnie kararlıydı, bölgedeki çov'u beyzbol antrenörü ve oyuncu gibi o da okuldaki son senesinden sonra yazın iyi bir seçilme şansı elde edeceğini düşünüyordu. I'mfesyonel oyunculuk düşünün gerçekleşmesi çok yakındı; sa-• l<\ e küçük bir adım atması gerekiyordu.

Çevrede Ron'ın yeni Mickey Mantle olacağı konuşuluyor ve İm sözler onun da kulağına geliyordu.

VVilliamson'lar sonunda kimi beyzbol sponsorlarının el altın-• l.ıı yardımlarıyla Asher Lisesi'ne iki blok uzaklıkta küçük bir ev i n.ıladılar. Ronnie ağustosta Bowen'ın başlangıç kampına katıl-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

dı. Önceleri kondisyonuna yüklendi, tüm vaktini koşmak, koşmak, yine koşmakla geçiriyordu. Koç yeni yıldızına, vurmak, fırlatmak, koşmak, alan dışından uzun atışlar yapmak ve ikinci oyunun son devrelerine kadar dayanabilmek için demir gibi sağlam bacakların çok önemli olduğunu defalarca anlatmak zorunda kaldı. Ronnie'ıiiıı bu bakış açısını yakalaması zaman alıyordu. Yine de kısa zamanda arkadaşı Bruce Leba'nın ve diğer Asher oyuncularının yılmadan çalışmalarından etkilendi. Onlarla birlikte çalışmalara katıldı ve bir süre sonra da uyum sağladı. Takımdaki sadece dört son sınıf öğrencisinden biri olarak artık arkadaşları onu adı konmamış takını kaptanı ve Leba'yla birlikte, lider sayıyorlardı.

MURL BOWEN ONUN YAPILI VÜCUDUNU, hızını ve orta sahadan şimşek gibi atışlarını beğeniyordu. Kolu gülle gibi güçlüydü ve sol taraftan rüzgâr gibi savuran bir güçle vuruyordu. Sağ alana yaptığı kimi vuruşları da özellikle dikkat çekiciydi. Sonbahar maçları başladığında gözlemciler geri döndüler ve çok geçmeden Ron Williamson'la Bruce Leba hakkında ciddi ciddi not almaya başladılar. O sezon birçok küçük okulla maç yapan Asher sadece bir maçı kaybetti. Böylece yeni bir şampiyonluk için finallere katılma şansını yakaladı. Ron, altı uzun vuruşla 0,468 puan topladı. Hem dostu hem rakibi olan Bruce'ün puanı altı tam kale koşusuyla 0,444 oldu. Birbirlerini destekliyorlardı ve kuşkusuz ikisi de birinci lig yokuşuydu.

Öte yandan ikili, saha dışında da birbirinden ayrılmıyordu. Hafta sonlan birlikte bira içiyorlardı. Hatta marihuanayı da keşfetmişlerdi. Asher'lılar iyi oyuncuları pek sevdiği için kızlarla kolayca arkadaşlık kuruyorlardı. Sık sık partilere gidiliyordu. Ada çevresindeki gece kulüpleri onlara çok çekici geliyordu. Fazla içip Asher'a kadar araba kullanmayı göze alamadıkları zaman Annette'te kalırlardı. Annette'i geç saatlerde uykusundan uyandırır, yiyecek hazırlamasını ister, sonra da bu yaptıkları için özür dileyip dururlardı. Ronnie, bütün bunları annesiyle babasına anlatmaması için ablasına yalvarırdı.

Hem Murl Bovven'dan korktukları, hem de 1971 ilkbaharın-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

dan çok şeyler umut ettikleri için dikkatli davranıyor, polisle başlarını derde sokmuyorlardı.

Asher'da basketbol oynamak, beyzbol takımı oyuncularının tormda kalmaları için fena bir yol sayılmazdı. Ron başlangıçta hücum oyuncusuydu ve takımına sayı kazandırıyordu. Çevredeki kimi küçük yüksek okullarda basketbol seviliyordu ama ne yazık ki Ron'ın basketbola pek ilgisi yoktu. Sezon böylece geçip giderken, Ron beyzbol gözlemcilerinden mektuplar almaya başladı. Onu birkaç hafta içinde mutlaka izlemeye geleceklerini bildinp programını soruyor, yaz kamplarına katılmasını rica ediyorlardı. Bruce Leba da mektup alıyordu. Bu mektuplardaki talepler yüzünden günleri dolu geçiyordu; bir hafta Phillies and Cubs, ertesi hafta Angels and Athletics...

Şubat sonunda basketbol sezonu bittiğinde, Asher'da gösıı-ri zamanı başlardı. Takım önce biraz ısınma çalışması yapardı, Ardından büyük okul takımlarının kasabaya maç için gelmesiyle onların da karşılarına zafer kazanma fırsatı çıkmış olurdu. Ron maça sıcak bir sopayla başlar, hiç beklemede kalmazdı. Gözlemciler bol bol konuşur, maçlar kazanılırdı. Kısacası Asher'da hayat güzel geçerdi. Bowen'ın oyuncuları her hafta ra-1 ıp takımların as oyuncularıyla karşılaştıklarından, büyük atışlar yaparlardı. İzleyici sıraları kalabalık olur, Ron da onlara her maçta her atışı karşılayabileceğini kanıtlardı. O sezon boyunca 46 RBI •ayısı ve beş uzun vuruşla 0,500 puan yaptı. Çok ender ıskalıyor w lakım oyuncuları çevresine atış yapmaya çalıştıkça topa vurmadan birinci kaleye gitme hakkını kullanıyordu. Seyirciler onun l'ii kadar güçlü olmasına ve disiplinine, birinci kaleye koşarkenki ln/ıııa ve elbette kol gücüne bayılıyorlardı.

Nisan sonuna doğru, Oklahoma eyaleti liseli sporcuları ara •nıdaki başarısı nedeniyle Jim Thorpe Ödülü'ne aday gösterildi.

Asher o sezon yirmi altı oyun kazanmış, beş oyun kaybetmiş i.- I Mayıs 197l'de Glenpool'u 5-0 yenerek yeniden eyalet şaml'ivnıuı olmuştu.

Kowen, Ron'la Bruce Leba'yı eyaletler arası yarışmada aday ' .u rmişti. Çocuklar bunu kuşkusuz hak ediyorlardı ama Bowen • 'Im.ısaydı belki kimse onları aday göstermeyecekti.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Mezuniyetlerinden birkaç gün önce bundan sonraki yaşamlarını belirleyecek önemli bir olay oldu. Asher'da oynadıkları beyzbolun onlara yetmeyeceğini anlamışlardı. Artık bundan sonra yolları ayrılacak ve bu son yıldaki kadar yakın arkadaş olamayacaklardı. Bunun için İkisi bir kutlama yapmak istediler. Neye mal olursa olsun, unutulmaz bir kutlama gecesi olacaktı.

O sıralarda Oklahoma City'de üç tane striptiz kulübü vardı. Bunlar arasından Red Dog adlı şık kulübü seçtiler. Kulübe gitmeden önce, Leba'ların mutfağında bir şişe viskinin beşte birini, üzerine de altı bira içtiler. Asher'dan yanlarında biraz parayla ayrıldılar,

Red Dog'a vardıklarında zaten sarhoştular. Burada yine bira söylediler ve gitgide ilginçleşen gösteriyi izlediler. Kucak dansı anoıis edildiğinde iki delikanlı paralarını hızla harcamaya başlamıştı bile. Bruce'üıı babası saat birden önce evde olma kuralını getirmişti.

Oysa kucak dansı ve alkolün etkisiyle bunu akıllarına bile getirmediler. Saat yarımda nihayet dışarı çıkabildiklerinde eve kadar iki saatlik yolları vardı. Bruce motoru güçlendirilmiş yeni Camaro'sunu kullanıyordu. Hız sınırım aşmış giderken Ron onu kızdıran bir şey söylediğinde aniden arabayı durdurdu. İki delikanlı karşılıklı küfürleşmeye başladılar ve aralarındaki sorunu hemen oracıkta çözmeye karar verdiler. Bu yüzden Camaro'dan indiler ve Onuncu Cadde'nin ortasında yumruklaşmaya başladılar.

Birkaç dakikalık bir itişmeden sonra ikisi de kavgadan vazgeçmiş, hızla barışmış ve eve dönmek üzere tekrar arabaya binmişlerdi. Dönüş yolunda iki delikanlı da kavganın nedenini unutmuştu bile. Ancak sis bulutu içinde sonsuza kadar yok olan o geceyle ilgili anıların ayrıntılarından biri olarak kalacaktı bu kavga.

Bruce kavşağı kaçırıp bir sonraki yoldan saptığında hâlâ Asher yönünde gittiğini sanıyordu. Bu yüzden bilmediği arazideki yollarda büyük bir çember çizmek zorunda kaldı. Böylece babasının yasak saati gelip çattığında o hâlâ şehir dışı yollarda araba sürüyordu. Arkadaşı ise arka koltukta kendinden geçmiş yatıyordu. Arkadan hızla yaklaşan kırmızı ışıklar ortaya çıkıncaya kadar zifiri karanlıkta yol aldılar.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Bruce sonradan Williams Et Paketleme Fabrikası adlı bir yerde durduğunu hatırlayacaktı. Fakat orasının hangi kasabaya, hatta hangi bölgeye yakın olduğunu bile bilmiyordu.

Bruce arabadan indi. Eyalet gezici polisi kendisine çok kibar davranıyordu, içkili olup olmadığını sordular. Bruce de içkili olduğunu söyledi.

Gaza bastığının farkında mıydı acaba?

Evet farkındaydı.

Biraz konuştular ama polisin ceza yazmak ya da onu tutuklamak gibi bir niyeti yoktu sanki. Bruce polisi eve sağ salim dönebileceğine ikna etmiş gibiydi ki Ron aniden kafasını arka cama çarptı. Aynı anda da kalıtı bir sesle ve anlaşılmaz sözlerle bağırdığını duydular. Polis arabada bağıranın kim olduğunu sordu.

"Sadece bir arkadaş," dedi Bruce.

Ron bir kere daha bağırdı ve polis Ron'ın arabadan inmesini istedi. Ron nedense yol tarafındaki kapıyı değil karşıdakini açtı ve açar açmaz da kendisini yol kenarındaki derin bir hendekte buldu.

Sonuçta ikisi de gözaltına alındılar ve soğuk, nemli, yatağı bile olmayan bir yere tıkıldılar. Görevli bu daracık gözaltı odasının kapısından içeri iki şilte attı. Geceyi orada korku içinde, ama lıâlâ sarhoş ve soğuktan titreyerek o şiltelerin üstünde geçirdiler. Kafaları ancak babalarına telefon etmemeyi akıl edecek kadar çalışmıştı.

Ron için o gece, daha sonra hapiste geçireceği pek çok gecenin ilki oldu.

Ertesi sabah görevli onlara kahvaltı getirdi ve evlerini aramalarını söyledi. Korku içinde evlerini aramalarından iki saat sonra serbest bırakıldılar. Bruce, Camaro'suyla tek başına evine gitti. Ron'sa nedense babası Bay VVilliamson ve Bruce'iin babası Bay l.eba'yla gitmeye zorlandı. İki saatlik uzun yolculuk bir de Koç Bmven'la görüşmek üzere biraz daha uzatıldı.

İki baba da delikanlıların hemen Bovven'a gidip olayı anlatıl l,1ları için ısrar etti. Murl bu konudan kimseye bahsetmeyeceğine söz verdi ve sezon sonu onur adaylıklarının süreceğini belirtti.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Mezuniyet gününe kadar yeni bir olay çıkarmamayı başardılar. Bruce sınıf ikincisi olarak geleneksel konuşmasını yaptı. İyi hazırlanmış bir konuşmaydı. Mezuniyet töreninde, komşu bölge Seminole'dan tanınmış yargıç Frank H. Seay konuştu.

Asher Lisesi'nin 1971 mezunları on yedi öğrenciydi, hepsi için mezuniyet önemli bir olay, gururlu ailelerle birlikte akıldan çıkarılmayan bir kilometre taşıydı. Ailelerden çok azı yüksek okula gitme olanağı bulmuştu; bazıları da liseyi bile bitirmemişti. Ama Ron ve Bruce için mezuniyet töreni fazla bir anlam taşımıyordu. Onların aklı eyalet seçmelerindeydi. Daha da önemlisi, büyük liglere gözlerini dikmişlerdi. Oklahoma kırsalında ömür tüketmek istemiyorlardı.

Bir ay sonra ikisi de eyalet seçmelerini kazanmıştı. Hatta Ron, Oklahoma Eyaleti yılın oyuncusu adayıydı. Yıllık eyalet yıldızları karmasında birlikte oynadılar. İzleyenler arasında tüm büyükler ligi takımlarından ve birçok üniversiteden gelen taraftarlar vardı. Maçtan sonra biri Phillies diğeri Oakland A'dan iki gözlemci, iki arkadaşı bir kenara çekip gizli tutmaları koşuluyla bir öneride bulundular. Adam başı 18 bin dolara razı olurlarsa Bruce'ü Phillies'e, Ron'ı Oackland A'ya almak istiyorlardı. Ron teklifi çok düşük bulup kabul etmedi. Bruce dizleri konusunda endişeliydi. Ayrıca o da parayı az buluyordu. Seminole Junior üniversite takımıyla iki yıllığına anlaşma yapmayı düşündüğünü söyledi. Amacı biraz pazarlık yapmaktı. Daha fazla para önerselerdi kabul edecekti ama gözlemciler teklifi artırmadılar.

Bir ay sonra Ron serbest seçmelerin ikinci turunda Oakland Athletics tarafından seçildi. Seçmelere katılan sekiz yüz kişiden kırk bir oyuncu seçilmiş ve birinci Oklahoma'dan olmuştu. Phillies, Bruce'ü seçmemiş ama ona bir sözleşme önerisi götürmüştü. Bruce yine reddetti ve Senıinole'a gitti. İki arkadaşın profesyonel takımlarda birlikte oynama düşleri yavaş yavaş yok oluyordu.

Oakland'ıı ilk resmi teklifi gerçekten onur kırıcıydı. VVilliamson ailesinin oyuncu menajeri veya avukatı yoktu ama Oackland A'ıiii Ron'ı ucuza getirmeye çalıştığının farkındaydılar.

Ron Oakland'a yalnız gitti ve takım yöneticileriyle görüştü.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Hu görüşmelerden sonuç çıkmayınca Ron sözleşme yapamadan Ada'ya döndü. Ancak kısa süre sonra onu yeniden davet ettiler. Hu ikinci ziyarette menajer Dick Williams'la ve birçok oyuncuyla konuştu. Takınım ikinci köşe oyuncusu Dick Gren, Ron'a dostluk gösterdi; kulübü ve sahayı gezdirdi. Yenilmez yıldız oyunuı Reggie Jackson'la, sonra da bizzat Bay Oakland'la tanıştırdı. Reggie, Ron'ın ikinci turda takıma seçildiğini öğrenince ona hangi pozisyonda oynadığını sordu.

Dick Gren, Reggie'yi biraz iğnelemek için Ron'ın sağ tarafla oynadığını söyledi. Reggie sağ kanat oyuncusuydu. "Arkadaş, ikinci ligde harcanacaksın," diyerek uzaklaştı oradan. Böylece konuşma bitti.

Oakland büyük bir transfer parası ödemeye niyetli değildi, ı, ınkü Ron'ı sadece top tutucu olarak öngörüyorlardı, yine de gizleyeceklerdi. Önerilen paranın azlığı yüzünden görüşmeler n/ayıp gidiyordu.

Akşam yemeklerinde Ron'ın yüksek öğrenim görüp görmemesiyle ilgili tartışmalar sürüyordu. Ron, Oklahoma Üniver-••ılesi'nden burs almaya söz vermişti. Anne ve babası bu seçeneği değerlendirmesini istiyorlardı. Bu onun yüksek öğrenim için tek •.ansıydı ve kaçırılmaması gereken bir fırsattı. Ron bunu anlıyordu ama üniversiteye daha sonra da gidebilirim diye düşünüyordu. Tam o sırada Oakland 50 bin dolar transfer parası ödemeyi K.ıbııl edince, Ron para eline geçer geçmez üniversiteye gitme fıkı mi de aklından çıkardı.

Asher ve Ada için bu büyük haberdi. Ron bölgeden seçilı-ıı amatör oyuncuların en iyisiydi. Herkesin dikkatinin iizeınıde olması kısa bir süreliğine onda uysallaştırıcı bir etki ya-ı.ıtiı. Rüyası gerçek oluyordu. Artık profesyonel beyzbolcuydu. Ailesinin onun için yaptığı fedakârlıklar karşılığını buluyordu. \ıııki Kutsal Ruh ona yol göstererek Tanrı'yla arasının düzelme-•nıe yardım ediyordu. Bu nedenle yine kiliseye gitti ve bir pazar .ık>amı ayininde mihrapta papazla birlikte dua etti. Ardından ki-Ir.ı deki cemaate birkaç söz söyledi. Kendisine gösterdikleri sevı'.ı ve destek için din kardeşlerine teşekkür etti. Tanrı onu kutsaınışti; kendini gerçekten şanslı buluyordu. Gözyaşlarını zaptet-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

meye çalışırken parasını ve yeteneğini sadece Tanrı uğruna kullanacağına söz verdi.

Kendine yeni bir Cutlass Supreme ve yeni giysiler satın aldı. Ailesine de yeni bir renkli televizyon. Paranın geri kalanını da bir poker oyununda kaybetti.

1971'DE OAKLAND ATHLETICS'in sahibi, takımı 1968'de Kansas City'den buraya taşımış başına buyruk bir kişi olan Charlie Finley'di. Kendisinin vizyon sahibi olduğuna inanırdı ama aslında yaptıkları daha çok maskaralıktı. Renkli formalar, ponpon kızlar, portakal rengi toplar (ki bu çok kısa ömürlü bir fikir oldu) ve yeni topları hakeme ileten mekanik tavşan gibi yeniliklerle beyzbol dünyasını karıştırmaktan zevk alırdı. Bu yeniliklerin her biri dikkat çekmeye yönelikti. Ayrıca Charley O. adını verdiği bir katır satın almıştı. Bu hayvanı sahanın çevresinde dolaştırıyor, hatta otel lobilerine bile sokuyordu.

Bu ilginçlikleriyle gazete manşetlerinde kendine yer edinirken, bir yandan da servetine servet katıyordu. Dick VVilliams adında becerikli bir menajeri vardı. Birlikte Reggie Jackson, Joe Rudi, Sal Bando, Bert Campaneris, Rick Monday, Vida Blue, Catfısh Hunter, Rollie Fingers ve Tony LaRussa'nıı yer aldığı bir takım kurmuşlardı.

1970'lerin başında kuşkusuz en havalı beyzbol takımı onlarınkiydi. Beyaz krampoıı kullanan ilk ve tek takımdılar. Çeşitli yeşil tonları, altın rengi, beyaz ve griden oluşan gösterişli bir formaları vardı. Uzun saçları sakallarıyla, topluma uymayan bir hava sergiliyorlardı. O 'zaman bir yüzyıllık geçmişi olan ve geleneklerine saygı gösterilmesini isteyen bir oyuna göre A'lar çok aykırıydılar. Kendilerine özgü davranışları vardı. Ülkenin bu bölgeleri hâlâ altmışlarda kalmıştı. Otoriteye kimin ihtiyacı vardı? Bütün kurallar yıkılabilirdi, hatta profesyonel beyzbol gibi eski kafalı bir alanda bile...

1971 Ağustosunun son günlerinde Ron üçüncü kez Oakland'a gitti, ama bu defa, henüz profesyonel olarak bir maçta oynamamış olsa da Oakland A kulübünün bir üyesi ve geleceğin yıldızlarından biri olarak. Orada çok iyi karşılandı, sırtı sıvazlandı ve

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

kendisine cesaretlendirici sözler söylendi. On sekiz yaşında olmasına rağmen hâlâ yuvarlak bebek suratı ve gözlerine doğru inen saçlarıyla on beş yaşından büyük göstermiyordu. Kıdemliler, yeni sözleşme imzalayan her delikanlı için olduğu gibi şansın ondan yana olmadığını biliyorlardı, yine de onun kendini iyi hissetmesini sağladılar. Ne de olsa bir zamanlar kendileri de aynı durumu yaşamışlardı.

Ön sözleşme imzalayanların aslında yüzde onundan daha azı birinci ligde bir maç olsun oynama şansı yakalar, ama elbette 011 sekiz yaşında bir delikanlı bunu duymak istemez.

Ron oyuncu sıralarında ve sahada dolaştı, oyuncularla gevezelik etti, oyun öncesi birkaç atış denemesi yaptı, Oakland Alameda (ounty Stadı'nda oldukça az sayıdaki seyircileri izledi. İlk atışından çok önce, onu oyuncu sıralarının hemen arkasındaki bir sıralaya oturttular. Yeni takımının maçını buradan izledi. Ertesi gün Ada'ya döndüğünde, ikinci ligi geçip yirmi yaşında, belki de yirmi birinde başa güreşmeye her zamankinden daha kararlıydı. Birinci lig sahasının elektrikli havasını görmüş, hissetmiş ve özümsemişh. Artık eskisi gibi olamazdı.

Saçı uzamıştı; ardından, yapısı uygun olmadığı halde btvtk da bıraktı. Arkadaşları onu zengin sanıyordu, zaten kendi--l de bu izlenimi uyandırmak için büyük bir çaba harcıyordu. Başkalarından farklı, Ada'dakilerden daha havalıydı. Çünkü o Kaliforniya'ya gitmiş biriydi!

Eylül ayı boyunca Amerikan Batı Ligini ve Oakland A takımının kazandığı 101 oyunu büyük bir zevkle izledi. Kısa bir süre •anıra kendisi de onların arasına katılacaktı. O rengârenk formayı ı-.ıverek, uzun saçlarıyla eıı modern takımın oyuncusu olarak top yakalayacak ya da orta sahada koşturacaktı.

Kasım ayında Topps Çikletleri firmasıyla bir sözleşme imzaladı. Buna göre firma beyzbol kartlarına Ron'ın adını, yüzünü, foiğiiifım ve imzasını basabilirle hakkını kazanıyordu.

Ada'daki her çocuk gibi Ron da böyle kartlardan binlercesi-11 biriktirmişti. Bunlarla oynamış, arkadaşlarıyla takas etmiş, daıı.ı fazlasını alabilmek için harçlığını biriktirmiş ve bir ayakkabı kutusunun içinde yanında taşıyıp durmuştu. Mickey Mantle,

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

VVhitey Ford, Yogi öerra, Roger Maris, Willie Mays, Hank Aaron ve diğer büyük oyuncuların bulunduğu kartlar... İşte şimdi kendisi de kartlarda yer alacaktı!

Ron'ın rüyası hızla gerçek oluyordu.

BUNUNLA BİRLİKTE, oynadığı ilk profesyonel takım Oakland'dan çok uzaktaki Oregoıı'da Kuzeybatı Liginin A sınıfı takımlarından Coos Bay oldu. Arizona'da Mesa'da yapılan 1972 ilkbahar hazırlık kampı olağan geçmiş, kimsenin dikkatini çekmemişti. Oakland takımı kampta, onun hâlâ nerede oynayacağına karar vermeye çalışıyordu. Önce hiç alışık olmadığı bir yere, tutucu pozisyonuna koydular. Ardından, çok güçlü atış yapabildiği için atıcı olarak oynattılar.

İlkbahar hazırlıklarının sonunda talihi kötü gitti. Apandisit sorunu ortaya çıktı ve ameliyat olmak üzere Ada'ya döndü. Sabırsızlık içinde iyileşmeyi beklerken, zaman geçirmek için aşırı derecede içmeye başladı. Pizzacıda bira çok ucuzdu. Burada oturmaktan sıkılınca yeni Cutlass arabasıyla Elks Lodge'a gidiyor, biraların üstüne birkaç tane de Burbon ve kola yuvarlıyordu. Artık iyice sıkılmış, bir beyzbol stadına çıkmak için can atıyor, nedenini bilmemekle birlikte aşırı içkide teselli buluyordu. Sonunda onu çağırdılar ve Oregon Coos Bay'e gitmek üzere yola çıktı.

Coos Bay-North Beıid Athletics'de yarı zamanlı oynarken 155 atışta 41 vuruş karşılığı 0,265 gibi pek de etkileyici olmayan bir ortalama puan elde etti. Kırk altı maç yapılmış, birkaç devre de orta sahada oynamıştı. Sezon sonuna doğru Orta Batı ligindeki yine A sınıfından, ama ancak bir gömlek üstün bir takım olan Burlington Iowa ile sözleşme imzaladı. Burası kendi kasabasına biraz daha yakın bir yerdi. Burlington takımıyla yedi maçta oynadıktan sonra sezon kapandı ve Ron Ada'ya döndü.

İkinci ligdeki her adım geçicidir ve belirsizliklerle doludur. Oyuncular az kazanır. Bu az paraya ek olarak, ev sahibi kulübün cömertliği ölçüsünde elde ettikleriyle geçinmeye çalışırlar. Kendi şehirlerinde onlara aylık indirimler yapan motellerde yaşar veya küçük apartman dairelerine tıkışırlar. Deplasmana giderken karayolları boyunca yine pek çok kalınabilecek motel vardır. Tabii

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

barlar, gece kulüpleri ve striptiz kulüpleri de. Çoğu ailelerinden uzakta yaşayan bekâr gençlerdir, bu yüzden de gece hayatına düşkündürler. Daha on sekiz yaşına bile gelmemiş, oldunlaşmamış, kısacık yaşamlarının çoğunda aşırı övgüyle şişirilmiş ergenlerdir. Hemen hepsi de kısa süre sonra büyük sahalarda oynayıp bol paraya kavuşacaklarına inanırlar.

Maçlar akşam yedide başlar ve ona kadar sürer. Hızlı bir duştan sonra oyuncuların barlara takılma zamanı gelir. Bütün gece dışarıda geçirildikten sonra gündüzler ya otobüste ya da evde uyumakla geçer. Çok içip kadınlarla flört etmek, poker oynamak ve ot içmek - ikinci lig oyuncularının hayat tarzının kötü tarafı budur. Ron da bu hayata hevesle dalanlardan biri oldu.

HER BABA GİBİ Roy VVilliamson da oğlunun sezon maçlarını merak ve gururla izledi. Ronnie eve ara sıra telefon etse de pek mektup yollamazdı. Buna rağmen Roy onun aldığı puatılan yakından izliyordu. îki kere Juanita'yla birlikte Oregon'a gitmiş ve oğullarının maçını seyretmişlerdi. Ronnie bu ilk yılında biraz acemilik çekiyor, sert toplan ve keskin eğik atışları karşılamakta zorlanıyordu.

Ada'ya döndükten sonra Roy'ı oğlunun bir antrenörü aradı. Kon'ın saha dışındaki hayatı biraz sorunluydu. Çok sık partilere katılıyor, içiyor, geç saatlere kadar şurada burada dolanıyordu, t Jğlanın bu aşırılıkları on dokuz yaşında evinden ilk defa ayrılmış bir oyuncu için hiç de şaşırtıcı değildi ama babasının bir iki söz söylemesi belki de onu hizaya getirirdi.

Ron'a da uyarılar yapılıyordu. Yaz yaklaşıp da sözleşme sülesinin bitimine az kala, Ron'ın menajerlerle ve öteki yetkililerle arası gerilmeye başladı. Kendisinden yeterince yararlanmadıklarını düşünüyordu. Onu yedek sırasında oturturlarsa kendisini nasıl geliştirebilirdi ki?

Riskli ve pek tercih edilmeyen bir yolu, koçları atlamayı seçti. I akımın genel merkezine telefon edip bir sürü şikâyette bulunmaya başladı. Burada her şey berbattı, kendisini yeterince oynatmıyorlardı, onu kulübe almış kodamanların bu konuda her şeyi bilmesini istiyordu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Genel merkez bu işe pek sempatiyle bakmadı. İkinci ligde yüzlerce oyuncu vardı. Üstelik çoğu da Ron VVilliamson'dan çok ileri noktalardaydı. Bu gibi telefon ve şikâyetler kısa sürede bezginlik veriyordu. Ron'ın yaptığı sayıJarı da, mücadelesini de biliyorlardı.

Sonunda yukarıdan çenesini kapatıp işine bakması talimatı geldi.

1972 SONBAHARI BAŞINDA Ada'ya döndüğünde Kaliforniya'dan bazı yapmacık ve köşeli tavırlar kapmış da olsa hâlâ kasaba için bir yerel kahramandı. Gece hayatını sürdürüyordu. Oakland A Ekim sonunda ilk defa Dünya Turnuvasını kazandığında, Ron berbat bir tavernada gürültülü bir kutlama yapmıştı. Televizyonu göstererek "Bu benim takımım!" diye bağırıyordu. Çevresindeki içki arkadaşları ona hayranlıkla bakıyorlardı.

Patty O'Brian'la tanışıp çıkmaya başlayınca Ron'ın alışkanlıkları birdenbire değişti. Patty bir süre önce Ada Güzeli seçilmiş bir kızdı. İki genç kısa sürede arkadaşlıklarını ilerletip sürekli görüşmeye başlamışlardı. Patty inançlı bir Baptistti. İçki içmezdi ve Ron'ın kötü alışkanlıklarına karşıydı. Ron da bu alışkanlıklarından kurtulabilse çok mutlu olacaktı. Patty'ye değişeceğine dair söz verdi.

1973'TE HÂLÂ BİRİNCİ LİGE GEÇEMEMİŞTİ. Mesa'da orta halli bir bahar sezonunun ardından yine Burlington Bees'e gitti. Orada sadece beş maça çıktıktan sonra da Florida eyalet liginde oynayan Key West Coıichs'a transfer oldu. A sınıfı. Oradaki 59 maçta topladığı puan ne yazık ki sadece 0,137 olabildi.

Hayatında ilk kez birinci üge çıkıp çıkamayacağını düşünmeye başlamıştı, iki sönük sezondan sonra, A sınıfı düzeyinde bile olsa, profesyonel atıcılığın Asher lisesi okul takımındaki atıcılıktan çok daha zor olduğunu öğrenmişti. Her atıcı çok sıkı atışlar yapıyor, her eğik atış daha keskin oluyordu. Sahadaki her oyuncu iyiydi. Aralarından kimileri birinci ligde oynayabilirdi. Ron aldığı sözleşme ücretini çoktan bitirmişti. Beyzbol kartlarındaki gülümseyen yüzü artık iki yıl önceki kadar heyecan vermiyordu.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ron bir yandan da herkesin kendisini izlediğini düşünüyordu. Tüm arkadaşları ve hem Ada hem Asher halkı ondan kendi hayallerini gerçekleştirmesini, kasabalarını haritada adı bilinen bir yer haline getirmesini bekliyordu. O, Oklahoma'nm yeni umuduydu. Mickey on dokuz yaşında bunu başarmıştı. Ron'sa hâlâ ona yetişememişti.

Ron yeniden Ada'ya ve sezon dışı zamanlarında anlamlı bir iş yapmasını isteyen Patty'ye döndü. Bir akrabalarının Teksas'ta bir tanıdığı vardı. Sonraki aylarda Ron onun aracılığıyla Victoria'da bir çatı kaplamacıda çalıştı.

3 Kasım 1973'te Ron ve kız arkadaşı, Patty'nin aile kilisesi olan Ada Birinci Baptist Kilisesi'tıde büyük bir törenle evlendiler. Kendine göre hâlâ ümitleri olan damat henüz yirmi yaşındaydı.

Ron Wi!liamson o sıralar Ada'nın en büyük kahramanıydı. Şimdi de iyi bir aileden gelen güzel bir kızla evlenmişti. Büyüleyici bir yaşam...

YENİ EVLİLER 1974 ŞUBATINDA bahar sezonuna hazırlık için Mcsa'ya gittiler. Yeni eşin yüklediği sorumluluklar Ron'ın üç A olmasa da iki A sınıfına yükselmesini gerekli kılıyordu. 1974 yılı sözleşmesi Burlington'laydı ama Ron'ın oraya geri dönmek gibi bir niyeti yoktu. Burlington ve Key West den bıkmıştı. Oakland A onu buralara yollarsa, bundan çıkacak sonuç açıkça onda artık bir umut göremedikleriydi.

İdmanına daha sıkı eğildi, daha çok koştu, fazladan atış çalışmaları yaptı, Asher'daki kadar sıkı çalışıyordu. Sahadaki rutin çalışmalarından birinde ikinci kaleye sıkı bir vuruş yaptığı sırada dirseğinde keskin bir acı duydu. Aldırmamaya çalıştı; tüm oyunı ular gibi o da kendi kendine oynamaya devam edebileceğini soyluvordu. Geçecekti, alt tarafı bahar çalışmalarına özgü bir zorlanmaydı. Aynı acıyı ertesi gün de duydu. Ondan sonraki gün ağrıa biraz daha arttı. Mart sonunda Ron artık saha içindeki bir topa zorlukla vurabiliyordu.

31 Mart'ta onu takıma almadılar. Ron ve eşi, uzun bir yolculukla Oklahoma'ya geri döndüler.

Ada'yt boş verip Tulsa'ya yerleştiler. Ron orada Bell Telefon'da

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

hizmet temsilcisi olarak iş bulmuştu. Bununla yeni bir mesleğe başlamış olmuyordu. Düşündüğü, kolu iyileşinceye kadar bir gelir elde etmekti. Bu arada onu gerçekten tanıyan birinin beyzbol için aramasını bekliyordu. Birkaç ay sonra sağa sola kendisi telefon etmeye başladı ama onunla ilgilenmediler.

Patty sonunda bir hastanede iş buldu. Kendi düzenlerini kurmaya çalışıyorlardı. Annette faturaları ödemekte zorlanırlarsa diye onlara haftada 5-10 dolar göndermeye başladı. Bu küçük yardım da bir gün Patty'niıı telefonda, Ron'ın bu paralarla bira içtiğini ve kendisinin buna karşı olduğunu söylemesiyle son buldu.

Annette, Ron'm tekrar içmeye başlamasından dolayı huzursuzdu. Fakat karı kocanın arasında neler olup bittiğini pek bilmiyordu. Patty her şeyi paylaşmayan, yaradılıştan çekingen biriydi. Williamson'lar karşısında kendini hiçbir zaman tümüyle rahat hissetmiyordu. Annette kocasıyla birlikte genç çifti yılda ancak bir kere ziyaret ediyordu.

Ron bir promosyon işinde görmezden gelinince Bell'den ayrılıp hayat sigortası satmaya başladı. 1975 yılıydı ve hâlâ bir beyzbol sözleşmesi imzalayamamış, unutulan yetenekleri arayan takımlar tarafından soruşturulmamıştı.

Fakat sporcuya duyulan güven ve dışa dönük kişiliği sayesinde çok sayıda hayat sigortası satıyordu. Satış kendiliğinden geldikçe başarının ve paranın keyfini çıkarmaya başladı. Bar ve kulüplerdeki gece hayatının da keyfini çıkarıyordu. Patty içkiden hiç hoşlanmıyor, sarhoşluğa katlanamıyordu. Ot içmek Ron için artık alışkanlık olmuştu. Karısıysa bundan nefret ediyordu. Ruh halindeki gidip gelmeler gittikçe derinleşiyordu. Patty'nin evlendiği yakışıklı genç adam artık başka biri oluyordu.

Ron 1976 ilkbaharında bir gece anne ve babasına telefon etti. Ağlıyor ve isterik biçimde bağırarak Patty'yle büyük bir kavga ettiklerini ve ayrıldıklarını söylüyordu. Annette ve Renee gibi Roy ve Juanita da haberi duyunca şaşkına döndüler. Ancak hâlâ bu evlilikten umutlarım kesmemişlerdi. Her genç çift böyle fırtınalı dönemler atlatırdı. Yakında Ronnie'ye bir telefon gelir, o yine takım formalarını giyer ve kariyerine kaldığı yerden devam eder-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ili. Her şey yoluna girer, bu karanlık günleri atlatınca evlilik yine yürütülürdü.

Oysa o evliliğin onarılması artık imkânsızdı. Problemleri lıer neyse Ron ve Patty bunlar hakkında hiç konuşmuyorlardı. Şiddetli geçimsizlikten sessiz sedasız boşanma davası açtılar. Ayrılmalarına karar verildi. Evlilikleri üç yıldan az sürmüştü.

ROY VVILLIAMSON'ın Harry Brecheen adında bir çocukluk arkadaşı vardı. Beyzbol dünyasında Kedi Harry takma adıyla tanınırdı. İkisi de Oklahoma'nın Francis kasabasında büyümüşlerdi. Harry şimdi Yankee'ler için gözlemcilik yapıyordu. Roy arkadaşını buldu ve telefon numarasını oğluna verdi.

Ron'ın ikna yeteneği 1976 Haziranında meyvesini verdi. Yankee'leri kolunun tümüyle iyileştiğine, hatta artık eskisinden bile iyi olduğuna ikna etmişti. Yeterince iyi atış görüp onları karşılayamadığını anladıktan sonra, Ron şimdi daha güçlü olan sağ kolunu kullanmaya karar verdi. Sağ kolunun gücü gözlemcilerin lıer zaman ilgisini çekmişti. Oaldand'de onu hep atıcı yapmak geı ektiğinden bahsedilirdi.

New York-Penn Ligi'ndeki A sınıfı Oıieonta Yankees takımıyla sözleşmesini imzaladı ve ardından hiç zaman kaybetmeden I ulsa'dan ayrıldı. Rüyası yeniden gerçekleşmeye başlamıştı.

Gerçekten sıkı atışlar yapıyordu, ama çoğu kez topun nereye gittiği hakkında pek fazla fikri yoktu. Topa yön değiştirtme beı erişi gelişmemişti, yeterince deneyimli değildi. Çok hızlı ve sert atışlar yaptığı için ağrıları tekrar başladı. Önceleri hafif olan ağrılar, gitgide tümüyle engelleyici bir hal aldı. Sahalardan iki yıl uzakta kalmasının bedelini ağır ödüyordu. Sezon bittiğinde yine lakım dışı kaldı.

Yine Ada'ya değil Tulsa'ya sigorta satışlarına döndü. Bir gün Annette ona göz kulak olmak için ziyaretine geldi. Beyzboldaki başarısızlığından konuşurlarken Ron isterik biçimde ağlamaya başladı. Kendine engel olamıyordu. Ablasına uzun, karanlık depsesyon dönemlerine girdiğini bu strada itiraf etti.

Bir kere daha bu ikinci lig hayatına uyum sağlamaya çalışırken, barlarda dolaşmak, kadınlarla flört etmek ve aşırı mİktar-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

da bira içmek gibi eski alışkanlıklarına da geri döndü. Zaman ge çirmek için bir softball takımına katıldı, böylece küçük sahnenıı büyük yıldızı olmanın tadını çıkardı. Soğuk bir gece maçında bi rinci kaleye atış yaparken omzundan bir çıt sesi geldi. Bu olaydaı sonra yeni takımını ve softball'u da bıraktı. Ancak olan olmuştu Doktora gidip uzun ve zahmetli bir tedavi programı uyguladıysa da çok az iyileşme sağlayabildi.

Bir kere daha iyi bir dinlenmeyle ilkbahara kadar iyileşebilece ğini umarak hasarı örtbas etti.

Ron'ın profesyonel beyzbolculuk konusundaki son hamles ertesi yıl ilkbaharda, 19-77'de oldu. Yine Yankee forması giymel istiyordu. İlkbahar eğitimlerine yine atıcı olarak katıldı ve Florid; Eyalet Ligi'ndeki Fort Lauderdale'e kiralandı. Orada oynadığı se zon son sezonu oldu. Yarısı rakip sahalarda olmak üzere oynanar 140 maçın tümüne katıldı. Aylarca yollarda, otobüslerde yaşadı Olabildiğince tedbirli oynatıldı ve sadece on dört oyunda, otuz ü(devrede atıcı oldu. Yirmi dört yaşındaydı ve omzunda artık hi(iyileşemeyecek bir sakatlığı vardı. Asher'daki Murl Bovven'la şan lı şöhretli günler artık ona uzaktı.

Çoğu oyuncu kaçınılmaz sonucun ne olduğunu hissedebi lir ama Ron'da bu sezi yoktu. Kendi kasabasında ona güvener çok sayıda insan vardı. Ailesi çok fazla fedakârlıkta bulunmuş tu. Üniversiteye gitmemiş, birinci lig oyuncusu olmak için gerek li eğitimi almamıştı, dolayısıyla yenilgiyi kabul etmek bir seçenek değildi. Evliliği başarısızlığa uğramıştı ve o başarısızlığa hiç alışık değildi. Dahası, rüyasını her gün canlı tuttuğunun somut bir sim gesi olarak, bir Yankee forması giyiyordu.

Sezon sonuna kadar moralini bozmadan kendini oyaladı, so nunda sevgili Yankee takımı onu yine takıma almadı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

3

SEZON SONA ERDİKTEN birkaç ay sonra Bruce Leba, Tulsa'da '•"uthroads çarşısında rasgele dolaşırken tanıdık bir yüzle karşı-lı -h ve donakaldı. Toppers erkek giyim mağazasında eski dosiıı lioıı Williamson şık bir kıyafet giymiş, satış yapıyordu. İki es-1 ı arkadaş samimiyetle kucaklaştılar ve ardından uzun bir sohbeti daldılar. Bir zamanlar kardeş gibi yakın olan ik genç için, bir l'iı ka inden bu kadar uzak kalmak şaşırtıcıydı.

Asher'dan mezun olduktan sonra, herkes kendi yoluna gitti t'inden bağlantıları kopmuştu. Bruce bir yüksek okulda iki yıl dalı.ı beyzbol oynamış, dizlerinden sakatlanınca beyzbolu bırakmışıı Kmı'm spor yaşamı da pek farklı olmamıştı. Her ikisinin ba-• 1 1ııl.ıı bir boşanma olayı geçmiş, ama birbirlerinin evlendiklerini bile duymamışlardı. İkisi de birbirinin gece hayatına hâlâ düşt un olduğunu duyduğunda hiç şaşırmadı.

İkisi de çok çalıştıkları için ceplerinde para olan, genç ve ya-• ı-.ıklı bekârlardı. Bu yüzden bu karşılaşmanın ardından gece kuiuj'leritıi birlikte dolaşmaya ve kızlarla vakit geçirmeye başladılar. I^ı MI kızlarla vakit geçirmeyi her zaman sevmişti ama burada birkaç ını vsim geçirmesi kızlara ilgisinin daha da artmasına yol açmıştı.

Hı tıce, Ada'da oturuyordu ve ne zaman Tulsa'dan geçse artık ı'ı ^ ryi Ron ve arkadaşlarıyla geçiriyordu.

Beyzbol içlerinde bir yara olsa da hâlâ sohbetlerinin başlıca t' ıınısuydu. Asher'daki o güzel günler, Bowen, bir zamanlar payı-ışiıkları rüyalar, tıpkı kendileri gibi uğraşmalarına rağmen başaııı / olan eski takım arkadaşlarını konuşuyorlardı. İki sakat dizi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yüzünden Bruce sahalardan kesin bir kopuş yaşamış, en azından birinci lig rüyaları görmekten vazgeçmişti. Ron'sa farklıydı. Hâlâ oynayabileceğine, bir gün her şeyin değişeceğine, bir mucize olup kolunun tamamen iyileşeceğine, birinin onu takıma davet edeceğine inanıyordu. Hayatı yine güzelleşecekti. Bruce başlangıçta buna pek aldırış etmedi; ne de olsa Ron, bunları eski ününün etkisiyle söylüyordu. Bruce'ün de öğrendiği gibi, hiçbir yıldız, liseli bir sporcunun yıldızından daha hızlı sönemezdi. Biraz oyalan, durumu kabul et, sonra kendi yoluna git. Kimileıyse yıllar yılı rüya görmeye devam ediyordu.

Ron hâlâ oynayabileceği inancına saplanıp kalmıştı. Başarısızlığı onu çok üzüyordu. Bruce'e sürekli Ada'daki insanların kendisi hakkında neler konuştuğunu soruyordu. Kendisinin Mickey Mantle gibi olamamasından dolayı hayal kırıklığına uğramışlar mıydı? Dükkânlarda ve kafelerde kendisinden *söz* ediyorlar mıydı? Hayır, diyordu Bruce, etmiyorlar.

Olsun. Ron doğduğu kasabanın onu başarısız bulduğuna inanıyordu. Onların düşüncesini değiştirmenin tek yolu, son bıı sözleşme daha yapıp birinci lige gidebilmek için canını dişine takmaktı.

Aklını başına topla, diyordu Bruce durmadan. Şu işin peşini bırak artık. Rüya sona erdi.

RON'IN AİLESİ OĞULLARININ kişiliğinde çok büyük bir değişiklik olduğunun farkına varmıştı. Ron kimi zaman sinirli ve gergin oluyor, dikkatini bir konuya yoğunlaştıranııyordu. Aile toplantılarında dakikalarca dilsiz gibi sessiz oturuyor, derken konuşmanın ortasına dalıyor, ama o zaman da yalnızca kendinden söz ediyordu. Konuştuğu zamanlarda, konuşmaya egemen olmakta ve sadece kendi hayatıyla ilgili konularda ısrar ediyordu. Huzursuz tavırlarla sessizce oturuyor, öfkeyle sigara içiyor, garip biçimde birdenbire odadan kayboluyordu. 1977 Şükran Günü'ııde Annette tüm aileyi evine davet etmiş, masayı geleneksel Şükran Günü yemekleriyle donatmıştı. Herkes masada yerini alır almaz Ron tek kelime etmeden yerinden kalkmış, yürüyerek annesinin evine dönmüştü. Hiçbir açıklama yapmadan.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Aile toplantılarında genellikle yatak odasına çekilir, kapıyı kilitlerdi. Bu durum diğer aile bireylerini huzursuz etmekle birlikte, böylece aralarında hoş konularda sohbet etme olanağı buluyorlardı. Ancak Ron aniden odadan fırlar, aklından o sırada geçenleri sıralamaya başlayıverirdi. Bunlar genellikle o sıradaki sohbet konusundan tümüyle farklı olurdu. Odanın ortasında durur, yoruluncaya kadar çılgın gibi konuşur, sonra yine yatak odasına dönüp kapısını kilitlerdi.

Bir keresinde öfkeyle tıngırdattığı bir gitarla içeri dalmış, kötü bir sesle şarkı söylemiş ve şarkıya herkesin katılmasını istemişti. Birkaç kötü şarkıdan sonra vazgeçip yeniden yatak odasına kapanmıştı. Derin derin nefes almış, gözlerini iri iri açmış, sonra lıer şey yine normale dönmüştü. Ne yazık ki aile artık onun bu davranışlarına alışmaya başlamıştı.

Ron günlerce yok yere ya da olur olmaz her şey için yüzünü ekşiterek içine kapanık ve somurtkan olabiliyordu, sonra bir düğmeye basılmış gibi dışa dönük kişiliğiyle yeniden ortaya çıkıyordu. Başarısız beyzbol kariyeri onu depresyona itiyor, ama o bu konudan söz etmek bile istemiyordu. Bir telefon konuşmasında uzüntülüyse, diğerinde neşeli ve morali yüksek olabiliyordu.

Ailesi içki içtiğini biliyordu. Ayrıca uyuşturucu kullandığına ilişkin birçok dedikodu dolaşıyordu. Bu dengesizliğe ve ruh halindeki dalgalanmalara belki alkol ve kullandığı kimyasal maddeler neden oluyordu. Annette ve Juanita olabildiğince kibar davranarak Ron'ın ağzını arıyor, ama kabaca reddediliyorlardı.

Derken Roy Williamson'a kanser teşhisi kondu ve Ron'ın sorunları ikinci plana atıldı. Kalın barsak tümörleri hızla yayılan Kirdendi. Ronnie her zaman anneci bir çocuk olmakla birlikte babasını da sever ve sayardı. Şimdi kendi davranışından dolayı suçluluk duyuyordu. Artık kiliseye gitmiyor, Hıristiyanlıkla ilgili önemli sorunlar yaşıyordu. Buna rağmen hâlâ bağlı olduğu I'entekostes inançları gereği günahın cezasız kalmayacağına inanıyordu. Ron'a göre, tertemiz bir hayatı olan babası, oğlunun sayısız günahı yüzünden cezalandırılmıştı.

Roy'ın bozulan sağlığı Ron'ın depresyonunu daha da artır-

dı. Yaptığı her bencilliği hatırlıyordu. İyi elbiseleri, pahalı spor ekipmanı aldırmak için anne ve babasına yaptığı baskıyı, beyzbol kamplarını ve yolculukları, Asher'a geçici olarak taşınmak zorunda kalmalarını düşünüyordu. Bunların hepsinin karşılığında onlara tek verebildiği, yapılan sözleşme karşılığı A takımının verdiği parayla aldığı bir tek renkli televizyondu. Roy'ın, şımarık oğlu lisede en iyi şekilde giyinebilsin diye ikinci el elbiseler giydiğini de anımsıyordu. Babasının Ada'nın kaldırımlarında, sıcak havalarda numuneleri taşıdığı koca bavullarıyla yorgun argın dolaşması aklına geliyordu. Yine de her zaman açık tribünlerde yerini almış, bir tek maçını bile kaçırmamıştı.

Roy'a 1978 başında Oklahoma City'de bir araştırma ameliyatı yapıldı. Kanser ilerlemiş ve yayılmıştı. Cerrahlar bir şey yapamadılar ve Roy Ada'ya döndü. Kenıoterapiyi reddetti ve çok ağrılı bir döneme girdi. Babasının son günlerinde Ron, Tulsa'dan eve dönüp şaşkınlık ve üzüntü içinde babasının etrafında pervane oldu. Durmadan özür diliyor, kendisini affetmesi için babasına yalvarıyordu.

Öyle bir an geldi ki Roy artık oğlunun davranışına dayanamadı. Büyümenin zamanı geldi oğlum, dedi. Erkek ol. Ağlayıp isterik davranmayı bırak. Hayatınla barış.

Roy J Nisan 1978'de hayatını kaybetti.

1978 YILINDA RON HÂLÂ Tulsa'da oturuyordu. Kendisinden dört yaş küçük bir demir işçisi olan Stan Wilkins'le bir daireyi paylaşıyordu, ikisi de gitara ve pop müziğine düşkündüler; saatlerce gitar tıngırdatıp şarkı söylüyorlardı. Ron'ın güçlü ve eğitimsiz bir sesi vardı, gitar yeteneği umut vaat ediyordu. Fender modeli pahalı bir gitarı vardı. Saatlerce oturup gitar çalabiliyordu.

Tulsa'nm disko dünyası canlıydı. İki ev arkadaşı akşamları sık sık dışarı çıkıyorlardı. Iş saatlerinden sonra birkaç bardak içki yuvarlıyor, sonra doğruca Ron'ın tanındığı kulüplerin yolunu tutuyorlardı. Ron kadınlara meraklıydı ve bu konuda son derece cüretkâr davranabiliyordu. Bir toplulukta hemen en çarpıcı kadını gözüne kestirir ve onu dansa davet ederdi. Dansı kabul eder-

M[1], daha sonra genellikle Ron'ın evine giderlerdi. Amacı, her gı e farklı bir kadındı.

İçmeyi sevmekle birlikte kendine uygun birini ararken içkisine dikkat ederdi. Çünkü çok fazla alkolün kendisini olumsuz etkilediğine inanırdı. Ama bazı maddeler böyle değildi. Örneğin kokain kullanımı tüm kasabalarda hızla artıyordu. Tulsa'daki kulüplerde de bol bol bulunuyordu. Cinsel yolla bulaşan hastalıklaı.ı pek önem verilmiyordu. En büyük endişe cinsel organlardaki uçuktu; AİDS henüz bilinmiyordu. 1970'lerin sonu, bu tür bir ya>.unı benimsemiş olanlar için çılgınca zevk ve sefa yıllarıydı. Ron U'iliiamson ise ölçüyü iyice kaçırmıştı.

30 Nisan 1978 tarihinde Tulsa'da Lyza Lentzch'ın dairesinden polis çağrıldı. Polis geldiğinde kadın onlara Ron VVilliamson'ın kendisine tecavüz ettiğini söyledi. Ron 5 Mayıs'ta tutuklandı ve 10 bin dolar kefaletle serbest bırakıldı.

Ron deneyimli ceza avukatı John Tanıier'ı tuttu ve Lentzch'la ilişkiye girdiğini açıkça kabul etti. Ancak bunun karşılıklı rızayla gerçekleştiğini belirtti. Bir kulüpte tanışmışlar, kadın onu daiı esine davet etmiş ve orada birlikte olmuşlardı. Avukatın müştei ilerine güvendiği ender durumlardan biri olarak Tanner aslında Koıı'ın anlattıklarına inanıyordu.

Ron'ın arkadaşlarına göre tecavüz suçlaması komikti. Aslında kadınlar kendilerini Ron'ın kollarına atıyorlardı. O her barda luiyle birini bulabilirdi. Ron kilisedeki masum küçük kızları kandıran biri değildi. Kulüp ve diskolarda karşılaştığı kadınlar da aslında macera arıyordu.

Suçlamalar onu aşağılasa da hiçbir şeyin canını sıkmasına izin vermiyormuş gibi davranıyordu. Hâlâ eskisi kadar çok partilere katılıyor ve kendisinin böyle bir sorunu olduğu ima edildiğinde j'.ülüp geçiyordu. İyi bir avukatı vardı. Davada her şey ortaya çıkacaktı!

Bununla birlikte, kendi kendine kaldığında bu süreç onu haklı olarak korkutuyordu. Böyle ciddi bir suçla itham edilmek yeteliiıce ayıltıcıydı; fakat insanı hapse yollayabilecek bir jüri karşısına çıkmak korkutucu bir sonuç olurdu.

Olayın ayrıntılarını ailesinden gizledi -Ada iki saatlik uzak-

lıktaydı- ama onlar kısa sürede Ron'ın kişilik sorunlarının da ha da artmış olduğunun farkına vardılar. Ruhsal gelgitleri şiddet lenmişti.

Dünyası daha da kararmış gibiydi. Ron sahip olduğu tek si lahla savaşıyordu. Daha fazla içiyor, daha geç saatlere kadar otu ruyor, daha fazla genç kızı baştan çıkarıyor, bütün bunları iyi bi: hayat yaşamak ve endişelerinden kurtulmak için yapıyordu. Oys; alkol ondaki depresyonu artırıyordu. Ya da belki depresyon da ha fazla alkol gerektiriyordu - ne şekilde olursa olsun Ron gitgi de daha karamsar ve kederli hale geliyordu. Üstelik davranışları nı önceden kestirmek gitgide güçleşiyordu.

9 EYLÜL'DE TULSA POLİSİ başka bir ırza geçme girişimiy le ilgili bir telefon aldı. Amy Dell Ferneyhough adlı on sekiz ya şında biri sabaha karşı dört sularında eğlendiği kulüpten dairesi ne dönmüş. Dairede kapıyı kilitlemiş olarak uyumakta olan er kek arkadaşıyla kavgahymış. Anahtarını bulamamış ve gerçek ten bir tuvalet bulması gerektiğinden o saatlerde açık bir dük kân bulabilmek için yürümeye başlamış. O sırada her zamanki gi bi geceyi eğlenerek geçirmekte olan Ron Williamson'la karşılaş mış. Birbirlerini tanımasalar da konuşmaya başlamışlar. Sonra da mağazanın arkasındaki uzun otların arasında seks yapmaya baş lamışlar. Ferneyhough'ya göre Ron onu yumrukladıktan sonra soymuş ve tecavüz etmiş.

Ron'a göreyse, Ferneyhough erkek arkadaşı kapıyı kilitleyip onu sokakta bıraktığı için kız çılgın gibiymiş ve otların arasında hızlıca iş bitirmeyi kabul etmiş.

Beş ay içinde ikinci defa Ron kefalet ödeyip John Tanıer'ı ara dı. İkinci tecavüz suçlamasıyla karşılaşınca sonunda gece hayatı nı azaltmaya ve köşesine çekilmeye karar vermişti. Yalnız yaşıyor du ve kimseyle görüşmüyordu. Annette ona para yolladığı için ki mi ayrıntıları biliyordu. Bruce Leba olanlar hakkında çok az bil gi sahibiydi.

1979 Şubatında Ferneyhough tecavüzü davası görülmeye baş landı. Ronnie jüriye cinsel ilişkiye girdiklerini, ama bunun karşı lıklı rızayla olduğunu söyledi. İşin tuhaf yanı, her ikisinin de bu

ilişkinin sabahın dördünde bir marketin arkasında olmasına razı olmasıydı. Jüri bu konuyu bir saat tartıştıktan sonra ona inanılı ve suçsuz olduğuna karar verdi.

Mayıs ayında Lyza Lentzch'in tecavüz iddiaları için başka bir mri oluşturuldu. Ron yine jüriye olayı tüm ayrıntılarıyla anlatlı. Lentzch'le bir gece kulübünde tanışmış ve dans etmişlerdi. Kendisi kızdan hoşlandığı gibi kız da ondan hoşlanmış». Çünkü dairesine davet etmişti ve orada birlikte olmuşlardı. Kızsa jüriye ı anının seks istemediğini, çok geç olmadan buna bir son vermeye ^alıştığını, ancak Ron Williamson'dan korktuğunu, sonunda canının yanmasından korunmak için razı olduğunu anlattı. Bu jüri de Ron'a inandı ve onu suçsuz buldu.

TECAVÜZCÜ OLARAK ANILMAK Ron'ın gururunu kırdı. Bu yaftanın kendisine yıllar yılı yapışıp kalacağını biliyordu. Ama ayın yaftanın ikinci kez hem de beş ay içinde kendisine vurulması lıerhalde çok az insanın başına gelebilecek bir şeydi. Kendisi gibi ünlü biri tecavüzcülükle nasıl suçlamrdı? Jüri ne demiş olurca olsun, insanlar konuşacak ve bu dedikodu hep canlı kalacaktı. Sokakta yürürken kendisini göstereceklerdi.

Yirmi altı yaşındaydı ve yaşamının çoğunu bir beyzbol yıldızı, birinci lige gidecek mağrur bir sporcu olarak geçirmişti. Şimdilerde ise sakat koluna rağmen -kendi kendine iyileşme olasılığı bulunduğu için- hâlâ kendine güvenli bir sporcuydu. Ada ve Asher'daki insanlar onu unutmamıştı. Gençti, yetenekliydi, i ierkes onu tanıyordu.

Tecavüz suçlamalarıyla bütün bunlar değişmişti. Oyunculuğunun unutulup geride yalnızca tecavüzcü suçlamasının kala»ağını biliyordu. Bu yüzden, her geçen gün kendi karanlık, karmakarışık dünyasına biraz daha gömülerek içine kapandı, işe gitmiyordu. Zaten kısa süre sonra Toppers erkek giyim mağa-/asındaki işinden ayrıldı. Bunu sıfırı tüketmesi izledi. Her şeyini kaybettiği zaman bavulunu toplayıp Tulsa'yı sessizce terk etti. Depresyon, alkolizm ve uyuşturucu dünyasına doğru hızla yuvarlanmaya başladı.

Juanita derin bir endişe içinde bekliyordu. Tulsa'da olup bi-

tenlerle ilgili bilgisi kısıtlıydı ama Annette'le birlikte bildikleri kadarı bile endişelenmelerine yetiyordu. Ron açıkça kötü durumdaydı. Çok içiyor, ruh hali bir uçtan bir uca savruluyor, gittikçe daha garip davranışlar sergiliyordu. Uzamış saçları ve sakalları, kirli üstü başıyla görünümü korkunçtu. Üstelik bu, iyi giyinmeyi seven, şık giysiler satışında çalışan, kravatın cekete uygun olup olmadığını her zaman anında fark eden aynı Ron Williamson'dı.

Annesinin evinde bir kanepeye yerleşip uyumaya başladı. Hep aynı kanepede günde yirmi saat uyuyacağı zamanlar uzak değildi. Eskiden kullandığı yatak odasını da kullanabilirdi ama hava kararıktan sonra asla o odaya girmek istemiyordu. Orada onu korkutan bir şey vardı. Sakın bir uyku uyuyamıyor, arada bir sıçrayarak ve bağırarak uyanıyor, yerlerde yılanların, duvarlarda örümceklerin gezindiğini söylüyordu.

Gaipten sesler duymaya başlamıştı ama annesine bunların ne sesi olduğunu söylememişti. Sonra bu seslere cevap da vermeye başladı.

Her şey ona yorucu geliyordu. Yemek yemek, banyo yapmak çok büyük bir çaba gerektiriyordu ve bu çabanın ardından uzun uzun uyuyordu. Her şeye karşı kayıtsızdı. Sakin olduğu kısa sürelerde bile içinde hiçbir istek yoktu. Juanita evinde içki içilmesine hiçbir zaman hoşgörüyle bakmamıştı. İçkiden ve sigaradan nefret ederdi. Ron mutfağa bitişik küçük garaja taşındığında aralarında anlaşmaya vardılar, Ron orada annesine rahatsızlık vermeden sigara ve içki içip gitarını çalabilecekti. Uyumak istediğinde annesinin evine geçip kanepede yatıyor, uyanık olduğu zamanları kendi bölmesinde geçiriyordu.

Zaman zaman ruhsal durumu yine uç noktalara gidip geliyor, enerjisini topladığında gece hayatına ihtiyaç duyuyordu. Ama artık içki ve uyuşturucu, kadınlarla flört konusunda biraz daha dikkatli davranıyordu. Kimi zaman günlerce eve gelmiyor, karşılaştığı bir tanıdığından para alarak arkadaşlarıyla vakit geçiriyordu. Sonra yine bir değişim geçiriyor, kanepeye yerleşip dünyaya kapılarını kapatıyordu.

Juanita çok büyük bir endişe içinde bekliyordu. Ailenin geç-

inişinde akü hastalığı yoktu. Bu yüzden Juanita bu durumla nasıl başa çıkacağım bilemiyordu. Durmadan dua ediyordu. Mahremiyete çok önem veren bir insandı ve Ronnie'nin sorunlannı Annette'le Renec'ye yansıtmamak için büyük çaba harcıyordu. Kızların ikisinin de mutlu bir evlilikleri vardı. Ronnie'yi kızlımı değil, kendinin sorunu olarak görüyordu.

Ron zaman zaman kendine bir iş bulmaktan söz ediyordu, (/alışmadıkça paslandığını, kendi masrafını çıkarması gerektiğini dıışünüyordu. Bir arkadaşının Kaliforniya'da eleman arayan bir laııdığı vardı. Ron'ın bu iş için oraya gitmesi ailesini de rahatlatıl. Aradan henüz birkaç gün geçmişti ki annesine ağlayarak telefon etti. Söylediğine göre orada şeytana inananlarla bir arada yaşıyor ve bu durum onu korkutuyordu. Üstelik bu kişiler Ron'ın •ıvrılmasına izin vermiyorlardı. Juanita oğluna bir uçak bileti yolladı. Bu sayede Ron oradan kaçmayı başardı.

Ron Florida, New Mexico ve Texas'a gidip iş aradı ama hiçbir yerde bir aydan fazla tutunamadı. Her gidişi onu biraz daha luketiyor, her seferinde annesinin kanepesine daha yorgun seriliyordu.

Juanita sonunda onu doktora gitmeye ikna etti. Doktor Ron'a ınaıiik depresif teşhisi koydu. Lityum yazdıysa da Ron ilacını düzenli kullanmadı. Hiçbir zaman sürekli bir işi olmadan şurada burada yarım zamanlı işlerde çalıştı. Yetenekli olduğu tek alan satıştı ama o anki durumunda başkalarını ikna edebilecek bir dış görünüşü yoktu. Hâlâ kendisini profesyonel beyzbol oyuncusu olarak tanınılıyordu. Reggie jackson'ın yakın arkadaşı olduğunu da söylüyordu ama Ada halkı artık onun durumunu öğrenmiş olduğundan buna inanan çıkmıyordu.

1979'un sonuna doğru Annette, Pontotoc Adliye Binası'nda bölge mahkemesi yargıcı Ronald Jones'la görüştü. Ona kardeşinin durumunu anlattı ve devletin kendilerine yardım edip edemeyeceğini sordu. Yargıç Jones, Ron kendisine ya da başkalarına bir zarar verinceye kadar yapacakları bir şey olmadığını söyledi.

KENDİNİ İYİ HİSSETTİĞİ BİR GÜN Ron Ada'daki mesleki eğitim ve rehabilitasyon merkezine başvurdu. Oradaki danışman

onun durumu konusunda bilgilendirilmişti. Bu nedenle Ron'ı Oklahoma City'de bulunan St. Anthony Hastanesi'ndeki Dr. Prosser'a yolladı. Ron 3 Aralık 1979'da hastaneye yatırıldı. Orada görevlilerden yapamayacakları taleplerde bulunmasıyla kısa sürede sorunlar da başlamış oldu. Görevlileri meşgul ediyor, oradaki tek hasta kendisiymiş gibi davranıyordu. İstekleri başa çıkılmaz bir hal alınca hastaneden çıktı gitti. Birkaç saat sonra geri döndüğünde tekrar yatma işlemi yapması talep edildi.

8 Ocak 1980'de Dr. Prosser şunları not almıştı: "Oldukça tuhaf ve kimi zaman psikopatça davranışları var. Ada'daki danışmanın belirttiği gibi manik mi, yoksa sosyopati eğilimleri olan şizoid bir kişilik mi, veya tam tersine şizoid eğilimli sosyopat bir kişilik mi olduğu hiçbir zaman belirlenemeyebilir... Uzun dönemli tedavi gerekebilir ama kendisi şizofreni tedavisine ihtiyacı olduğunu düşünmüyor."

Ron'ın ergenlik dönemi başlarında beyzbol alanında başarılı olduğu günlerden beri içinde yaşattığı bir rüyası vardı ve mesleki kariyerinin bittiğini asla kabul etmiyordu. Hâlâ "onların" -beyzboldaki güçlerin- bir gün onu arayıp ünlü biri yapacaklarına inanıyordu. Dr. Prosser'a göre 'bu düşünce onun hastalığının şizofreniyle ilgili" belirtisiydi. "Takımda yer almak ve takımın da yıldızlarından olmak" istiyordu.

Uzun süreli şizofreni tedavisi önerildiyse de Ron bunu kabul etmedi. Kendisi istemediği için tam bir fiziksel muayene de mümkün olmamıştı, yine de Dr. Prosser "sağlıklı genç, aktif, kas yapısı sağlam bir adam ... kondisyonu yaşıtlarının çoğundan daha üstün," diye gözlemlemişti.

Çalışabilir duruma geldiğinde Ron tıpkı babası gibi Ada'daki komşularım dolaşıp Rawleigh ev ürünleri için gezgin satıcılık yapmaya başladı. Fakat iş yorucu, kazancı az olduğu gibi, doldurulması gereken evraklar için Ron'ın yeterli sabrı da yoktu. Ayrıca kendisini büyük beyzbol yıldızı olarak görüyordu. Kapı kapı dolaşıp mutfak aleti satmaması gerekirdi.

Tedavisi yarım kaldığı, ilaçlarını kullanmadığı gibi içki de içiyordu. Ada çevresindeki meyhanelerin müdavimi olmuştu. Yüksek sesle beyzbol kariyeriyle övünen, kadınları rahatsız

[•ıli'ıı tam bir ayyaş görünümündeydi. Çoğu kişiye korku verivurdu. Barmenler ve barın korumaları onu iyi tanıyordu. Ron Hılliamson içmeye geldiğinde onun varlığını fark etmemek olanaksızdı. En çok gittiği yerlerden biri Coachlight't'ı. Oradaki koı ıımalar kendisini yakından izlerdi.

Tulsa'daki iki tecavüz iddiasının yeniden onu bulması çok Mirmedi. Polis kendisini izlemeye başlamıştı. Kimi zaman Ada dışında bile peşindeydiler. Bruce Leba'yla birlikte barları dolaşırken bir yerde arabalarına benzin aldılar. Onları birkaç blok izleyen bir polis durdurup benzini çalmakla suçladı. Sadece canlarını sıkmak için yapılmış bir davranış cia olsa gözaltına alınmaktan /or kurtuldular.

O gece kurtuldukları gözaltı kısa süre sonra onları bulmakla gecikmedi. 1980 Nisanında, babasının ölümünden iki yıl sonra Kon sarhoş araba kullanmaktan ilk kez hapse tıkıldı.

Kasım ayında Juanita VVilliamson oğlunu alkol sorunu için tedavi olması gerektiğine ikna etti. Annesinin zoruyla da olsa Kon kendi ayağıyla Güney Oklahoma Akıl Sağlığı Merkezi'ne başvurdu ve orada Duaıie Logue adında madde bağımlılığı uzmanı tarafından görüldü. Ron sorunlarını açıkça kabul ediyordu, t)n bir yıldır içtiğini, en azından son yedi yıldır madde kullandığını ve miktarı Yankee takımından çıkarılmasından sonra birdenbire artırdığını anlattı. Tulsa'daki iki tecavüz iddiasından hiç bahsetmedi.

Logue onu yakın bir kasaba olan Ardmore Oklahoma'daki Bridge House adlı bir kuruma yolladı. Ertesi gün Ron oraya gidip kendisini tanıttı ve kapalı bir ortamda yirmi sekiz günlük alkol tedavisine başlamayı kabul etti. Çok gergindi ve danışmana durmadan kendisine "korkunç şeyler" yaptığını söylüyordu, tki gün içinde, uzun uzun uyuyarak yemek saatlerini kaçıran bir münzeviye döndü. Bir hafta sonra odasında sigara içerken yakalandı. Bu tam bir kural ihlaliydi ve kurumla ilişkisinin kesildiği kendisine bildirildi. O sırada onu ziyarete Ardmore'a gelmiş olan Annette'le birlikte oradan ayrıldılar. Ertesi gün tekrar kuruma dönüp tedaviye kabul edilmesini istedi. Kendisine Ada'ya dönmesi ve iki hafta içinde yeniden başvuruda bulunması söylendi. Annesinin çok

kızacağı korkusuyla eve dönemedi. Birkaç hafta kimseye nerede olduğunu bildirmeden ortadan kayboldu.

25 Kasım'da Duane Logue, Ron'a bir mektup göndererek 4 Arahk'ta görüşmek istediğini bildirdi. Logue mektubunda "Senin sağlığın beni endişelendiriyor, O nedenle umarım gelirsin," diyordu.

4 Arahk'ta Juanita Akıl Sağlığı Merkezi'ne Ron'ıı bir iş bulduğunu ve Ardmore'da oturduğunu bildirdi. Yeni arkadaşlar edinmiş, bir kilise cemaatine katılmış ve yeniden İsa'ya inanç tazelemişti. Bu yüzden artık Akıl Sağlığı Merkezi'ne gereksinimi yoktu. Böylelikle dosyası kapatıldı.

Oysa sadece on gün sonra bu dosya Duane Logue'un hastasını görmesiyle yeniden açılacaktı. Duane Logue, Ron'ın uzun süreli tedaviye gereksinimi olduğunu düşünüyor, Ron bunu kabul etmiyor, üstelik lityum başta olmak üzere ilaçlarını da kullanmıyordu. Zaman zaman içkiyi ve uyuşturucuyu fazla kaçırdığını kabul ediyordu ama hemen ardından söylediklerini kesinlikle reddediyordu. Ne kadar içtiği sorulduğunda sadece birkaç bira içtiğini söylüyordu.

Bir işte dikiş tutturamadığmdan her zaman meteliksizdi, juanita artık ona "borç" vermeyi reddettiğinde, Ada'da başka bir para kaynağı arayışına çıkıyordu. Kaçınılmaz olarak arkadaş çevresi ondan kaçıyor, çoğu kişi onu görmezden geliyordu. Murl Bovven'ı beyzbol alanında bulabildiği için birçok defa Asher'a gitmişti. İkisi şundan bundan konuşuyorlar, Ron yine bir şanssızlık öyküsü anlatıyor, eski yaşlı antrenörü ona yine bir 20 dolar toka ediyordu. Rotı o parayı borç olarak aldığım söylerken Murl ona yaşamını düzene sokmasına ilişkin sert bir nutuk çekiyordu.

Ron'ın sığınağı Bruce Leba'ydı. Leba tekrar evlenmiş ve kasabanın birkaç kilometre dışındaki evinde daha sakin bir yaşam sürmeye başlamıştı. Ayda iki kez Ron sarhoş ve üstü başı dağınık durumda arkadaşının kapısını çalıyor, Bruce'den evinde kalmasına izin vermesini diliyordu. Bruce onu her zaman evine kabul ediyor, teselli ediyor, yemek yediriyor, genellikle on dolar kadar da borç veriyordu.

1981 Şubatında, Ron yine sarhoş araba kullandığı için gözal-

tın,ı alındı. Suçunu kabullenmişti. Birkaç gün hapiste kaldıktan ••mira Chickasha'ya kız kardeşi Renee ile kocası Gary'yi görmeye ı'.ıHı. Bir pazar günü kilise dönüşü Ron'ı arka bahçelerinde bul-.luLır. Arkadaki çitin dışında bir çadırda yaşadığını söyledi onla-M. Ve elbette oralara göz kulak oluyordu. Ayrıca Lavvton'da yolun aşagısındaki kimi askerlerden zor kaçmıştı. Bu askerler evininde silah ve patlayıcı saklıyor, üsse saldırmayı planlıyorlardı. \'eyse ki kendisi zamanında kaçıp kurtulmuştu. Şimdi kalacak bir vere ihtiyacı vardı.

Renee ile Gary, Ron'ın oğullarının odasında kalmasına izin verdiler. Gary ona bir çiftlikte saman taşıma işi buldu. Bu iş sadc-•e iki gün sürebildi. Ron iki gün sonra bir softball takımında ken-<1 isine ihtiyaç olduğunu ileri sürerek işten ayrıldı. Çiftlik sahibi < ı.ıı y'yi arayıp Ron'ın bir daha çiftliğe dönmemesini, çünkü ciddi ı nhsal sorunları olduğunu söyledi.

Ron'ın Amerikan başkanlarına ilgisi birdenbire yeniden ortaya çıktı. Günlerce sadece bu konudan söz etti. Başkanların isimlerini düzden ve tersten sırayla hızla saymakla kalmayıp onlarla ilgili her ayrıntıyı da -doğum yerleri ve tarihleri, başkanlık süı deri, başkan yardımcıları, eşleri ve çocukları, önemli işleri vb.-•uıımsayabiliyordu. Artık Simmons'ların evindeki her konuşma İMI Amerikan başkanıyla ilgili olmak zorundaydı. Ron orada olduğu sürece başka hiçbir şey konuşulamıyordu.

Tam bir gece kuşu olmuştu. Geceleri uyumak istese de uyıı-va iniyordu. Ayrıca bütün gece televizyon izliyordu. Hem de sesi ••onuna kadar açarak. Sabahın ilk ışıkları göründüğünde uykusu kıstırıyor ve ortalıktan çekiliyordu. Simmons'lar, yorgun ve uykusuzluktan gözleri kızarmış olsa da, işe gitmeden önce sakin bir kahvaltı edebildikleri için seviniyorlardı.

Ron sık sık baş ağrısından yakınıyordu. Gary bir gece gürültüler duymuş ve Ron'ı ilaç dolabını karıştırarak ağrı kesecek bir şeyler ararken bulmuştu.

Sinirler yeterince yıprandığında Gary, Ron'la o kaçınılmaz •iddi konuşmayı yapmak zorunda kaldı. Ron'a, geldiğine sevindiklerini, ama evdeki düzene uyması gerektiğini söyledi. Ron problemli olduğunu kabul etmiyordu. Sessizce orayı terk edip

annesinin evine döndü. Ya kanepede yatıyor ya da kendi bölmesinde kalıyordu. Yirmi sekiz yaşındaydı ve yardıma ihtiyacı oldu ğunu kabuflenemiyordu.

ANNETTE VE RENEE KARDEŞLERİNİN durumunu üzüntüyle izliyorlardı. Yapacakları pek bir şey yoktu. Kardeşleri her zamanki gibi dik kafalıydı. Serseri yaşamından yakındığı yoktu, Davranışları gittikçe garipleşiyordu; akıl sağlığını yitirdiğine kuşku yoktu. Ama bu konu yasaktı; bunu onunla konuşma yanılgısına düştüler. Juanita bir danışmana başvurup alkolizm tedavisi görmesi için onu ikna edebildi, ama Ron uzun tedavi sürecine asla dayanamadı. Her kısa normalleşme dönemini Ron'ın nerede olduğunu ve ne yaptığını bilmedikleri haftalar izliyordu.

Çok ender de olsa, annesinin evinin önündeki sundurmada zevkle gitar çaldığı zamanlar da oluyordu. Öyle zamanlarda saatlerce gitarını tıngırdatır, kuşlara şarkı söylerdi. Sundurmadan sıkıldığında yola koyulurdu. Çoğunlukla arabasız ya da benzin alacak parası olmadan Ada çevresinde dolaşırdı. Onu elinde gitarıyla çeşitli yerlere girip çıkarken görürlerdi.

Çocukluk arkadaşı Rick Carson, Ada'da polis memuruydu. Gece nöbetine kaldığı zamanlarda, Ron'ın kaldırımlarda, hatta evlerin arasında dolaştığını, gitarda akor bastığım ve şarkı söylediğini görürdü. Rick ona nereye gittiğini sorardı. Belli bir amacı olmadığını öğrenince onu eve bırakmayı önerirdi. Ron bunu zaman zaman kabul ederdi. Kimi zaman da yürümeyi tercih ederdi.

4 Temmuz 1981'de kamuya açık alanda sarhoş dolaştığı için gözaltına alındı ve suçlu bulundu. Juanita oğluna çok kızmıştı ve ısrarla yardım alması gerektiğini söylüyordu. Norman'dakİ Eyalet Merkez Hastanesi'ne yatırıldı. Burada ona psikiyatr Dr. Sambajoıı baktı. Ron'ın tek şikâyeti "yardım almak" istemesiydi. Kendine güveni ve enerjisi çok azdı. Değersizlik, umutsuzluk, hatta intihar duyguları içinde boğulmuştu. "Kendim ve çevremdeki insanlar için iyi bir şey yapamıyorum. Bir işte tutunamıyorum ve çevreme karşı olumsuz duygular içindeyim," Doktora ayrıca ilk ciddi depresyonu dört yıl önce beyzbol kariyerinin bitişiy-

içliliğinin bitişinin üst üste geldiği dönemde geçirdiğini söy- " .lı. Aşırı içki ve uyuşturucu kullandığını itiraf etti, ama bu ahş- t .ıılıklarının sorunlarını artırdığına inanmıyordu.

Dr. Sambajon'un yargısı, "bakımsız, kirli, dağınık ... görünüşünü önemsemiyor" şeklindeydi. Hastanın yargılama gücü •."k Iniyük oranda kaybolmuş görünmüyordu, durumu hakkında ,l/ çok fikir sahibiydi. Teşhis, distimik bozukluktu, düşük de- [1] • > eli kronik depresyon. Doktor ilaç yazdı, daha fazla danışman- ık almasını, biraz daha grup terapisi görmesini ve ailenin deste- ..ıını çekmemesini istedi.

Orada iiç gün geçirdikten sonra, Ron hastaneden ayrılmak is- ı< ılli ve taburcu edildi. Bir hafta sonra Ada'daki ruh sağlığı kliniğine gitti, burada ona psikolog Charles Amos baktı. Ron ona kendim eski bir profesyonel beyzbol oyuncusu olarak tanıttı. Beyzbol J.uiyeriniı bitmesinden beri depresyondaydı. Depresyonunun bu nedeninin de din olduğunu söyledi. Amos onu Ada'daki tek psikiyatr olan Dr. Marie Sııow'a yolladı. Doktor Ron'ı her hafta Karineye başladı. Ona yaygın bir antidepresaıı olan Asendin yaznıışıı ve hastası hafif de olsa bir iyileşme gösteriyordu. Dr. Snow hastasını daha yoğun bir psikoterapiye gereksinimi olduğuna ikna etmeye çalışıyordu, ama Ron üç ayda pes dedi.

30 Eylül 1982'de gene alkollüyken motorlu araç kullanırken \ .ıkalandı. Hapse atıldı ve yargılanıp suçlu bulundu.

4

tLK KEZ DEBBİE CARTER'ın ölümünden üç ay sonra, Dedektif Dennis Smith ile Mike Kieswetter, Williamson'lara giderek Ron'ı sorguladılar. 7 Aralık gecesi nerede olduğu sorulduğunda Ron hatırlamadığını söyledi. Ne de olsa aradan üç ay geçmişti. Evet sık sık Coachlight'a gidiyordu. Tıpkı Ada'daki diğer kulüplere gittiği gibi. Orada bulunan Juanita kendi ajandasına baktı ve oğlunun o gün saat onda eve döndüğünü söyledi. 7 Aralık'la ilgili kayıtlarını dedektiflere de gösterdi.

Ron'a Debbie Carter'ı tanıyıp tanımadığı da soruldu. Ron kesin bir şey söyleyemedi. İsmini biliyordu elbette; çünkü kasabadaki herkes ondan başka bir şeyden söz etmez olmuştu. Smith kurbanın bir fotoğrafını gösterdi. Ron bu fotoğrafı dikkatle inceledi. Belki karşılaşmış, belki de karşılaşmamışlardı. Sonra fotoğrafı bir kez daha görmek istedi. Belli belirsiz tanıdığı biri gibiydi. Cinayetle ilgili hiçbir şey bilmediğini kesin bir dille söyledi ama katilin kızı eve kadar takip etmiş, evine girmiş, cinayeti işledikten sonra da hemen geri dönmüş bir psikopat olabileceği fikrindeydi.

Yarım saat konuştuktan sonra, polisler Roıı'dan parmak izi ve saç teli örneği istediler. Ron bunu kabul etti ve görüşme bittikten sonra onlarla birlikte karakola gitti.

Üç gün sonra, 17 Mart'ta yine gelip aynı soruları sordular. Ron yine cinayetle bir ilgisi olmadığım ve 7 Aralık gecesini evdt geçirdiğini söyledi.

Polis bir yandan da Ron Williamson'ın arkadaşı olmaktan

başka cinayetle tek bir bağlantısı bulunmayan Dennis Fritz adlı İm ini sorguluyordu. Eldeki bir polis raporuna göre Fritz "Carter • inayetinde zanlı veya en azından zanlının tanıdığı" idi.

Dennis, Coachlight'a çok az giderdi ve cinayetten önceki aylarda hiç gitmemişti. Onu kimse orada görmemişti. Hatta 1983 Martı'na kadar kimse onun adını da vermemişti. O bölgede pek t.mıiımayan, yeni taşınmış biriydi. Ron VVilliamson'ı hiçbir zaman Coachlight'a götürmemişti. Debbie Carter'ı tanımıyordu. I »aha önce gördüğünü de anımsamıyordu. Nerede oturduğunu bilmiyordu. Ancak soruşturma Ron Williamson üzerinden yürütülüyor ve otomatikman katillerin iki kişi olması gerektiği düşünülüyordu. Bunun için de ikinci bir kişiye daha gereksinim vardı. I ntz işte bu aradıkları ikinci adamdı.

1>FNNIS FRİTZ KANSAS CITY civarında doğmuş, liseyi orada bitirmişti. Southeastenı Oklahoma Eyalet Üniversitesi biyolo- ı lu .tümünden 1971'de mezun olmuştu. 1973'te karısı Mary tek ;< ».ıkları Elizabeth'i dünyaya getirmişti. O sırada Oklahoma'da I im aııt diye bir yerde oturuyorlardı. Mary yakınlardaki bir kolejdi- yılışıyordu; Dennis'in de demiryollarında iyi bir işi vardı.

1975'itı Noel günü Dennis kasabanın dışındaki işyerinde çalışırken Mary on yedi yaşındaki bir komşu çocuğu tarafından öl- • Iutuldu. Kendi evlerinde sallanan sandalyesinde otururken ba- • nulan kurşunlanmıştı.

I 'erin bir ruhsal yara alan Dennis iki yıl sonra artık çalışa- na/ hale gelmiş ve Elizabeth'le ilgilenmekten başka bir şey yaramaz olmuştu. Kızı 1981'de okula başladığında Dennis kendini biraz topladı ve Konawa'daki lisede bir ış buldu. Birinci sımllara fen öğretmenliği yapacaktı. Birkaç ay sonra da Ada'da Wıllıamson'lara ve aynı zamanda Debbie Carter'ıı dairesine ol- • hıkça yakın bir eve taşındı. Annesi Wanda, küçük Elizabeth'e Mktnak için yanlarına geldi.

I)aha sonra bir saat uzaklıktaki Noble'da basketbol antrenörmi'.ıı ve dokuzuncu sınıflara biyoloji öğretmenliği işini buldu. [1] 'kul yetkilileri onun yerleşkede küçük bir karavanda kalmasına • •-in verdiler. Ada'ya annesini ve Elizabeth'i görmeye hafta sonları

gidiyordu. Noble'da gece hayatı yoktu. Dennis zaman zaman, kı zını görüp sonra bir iki kadeh bir şeyler içmek ve belki bir kız ar kadaşla tanışmak için Ada'ya hafta içi de geliyordu.

1981 Kasımında bir gece Dennis yine Ada'ya gelmişti. Canı sı kılıyor ve bira içmek istiyordu. Bir dükkânın önüne park etti. Roı Williamson'ı ilk kez orada gördü. Ron orada annesinin eski Buicl arabasının ön koltuğunda bir yandan gitarını tıngırdatıyor, bi: yandan da gelip geçene bakıyordu. Dennis de gitar çalardı ve rast-lantı eseri gitarı arabasının arka koltuğundaydı, ikisi müzik üze-rine sohbet etmeye başladılar. Ron birkaç blok ötede oturduğu nu söyleyerek Dennis'i bir özel seans yapmak üzere eve davet etti Aslında ikisi de kendine bir arkadaş arıyordu.

Fritz, Ron'ın dairesi için, dar, kirli ve hüzünlü küçük bir yer diye düşündü. Ron annesiyle oturduğunu ve annesinin içki vt sigaraya tahammül edemediğini anlattı. İşsizdi. Dennis bütür gün ne yaptığını sorunca gündüzleri genellikle uyuduğunu söy-ledi. Oldukça içten davranıyordu; konuşkan ve neşeliydi ama yi-ne de Fritz onda bir gariplik sezmişti. Zaman zaman dalıp gidi-yor, Dennis'e sanki orada yokmuş gibi boş boş bakıyordu. Garip biri, diye düşündü Dennis.

Yine de birlikte gitar çalmaktan ve müzikten konuşmaktan zevk aldılar. Birkaç görüşmeden sonra Fritz, Ron'ın aşırı alkol al-dığım ve ruh halinin değişken olduğunu anlamaya başladı. Ron bira ve votka seviyordu. İçmeye genellikle akşama doğru tama-men ayık olduğu ve annesinin evde bulunmadığı bir sırada baş-lıyordu. içkiden önce karamsar bir ruh halindeyken içki etkisini gösterince bundan kurtulup canlanıyordu. Birlikte sık sık kasaba-daki barlara gitmeye başladılar.

Dennis bir öğleden sonra her zamankinden daha erken ve Ron henüz içmeye başlamadan uğradı. Uzun süredir acı çekti-ği belli olan ve aslında hoş bir insan olan Juanita'yla sohbet etti. Oğlu hakkında pek konuşmasa da içinin dolu olduğu anlaşılıyor-du. Juanita evden çıktığında Dennis, Ron'ı yatak odasında duvar-ları seyrederken buldu. Bu oda Ron'ı sinirlendiriyordu. O yüzden oraya pek girmiyordu.

Duvarlarda eski karısı Patty'nin fotoğraflarıyla kendisinin çe-

-..ıılı beyzbol üniformaları içinde renkli ve büyütülmüş resimle-11 asılıydı,

"Güzelmiş," dedi Fritz, Patty'nin fotoğraflarına bakarak.

"Bir zamanlar bütün bunlar benimdi," dedi Ron acı ve üzüntü dolu bir sesle. Daha yirmi sekiz yaşında her şeyini kaybetmişti.

HARLARDA DOLAŞMALARI hep maceralı olurdu. Ron hiçbir /aman sessizce içeri girmezdi. İçeri adımını attığı anda ilgi merkezi olmaya çalışırdı. En sık yaptığı şeyse şık bir takım elbise giyip t nıdine Dallas'lı zengin bir avukat süsü vermekti. 1981'e kadar kendine özgü dili ve tarzını kapacak kadar barlarda zaman geçirmiş, ayrıca Norman ve Oklahoma City'deki tüm barlarda avukat I aıiner oyununu oynamıştı.

Fritz arka planda kalıp eğlencenin tadını çıkarırdı. Meydanı Kon'a bırakırdı ama bir yandan da bu maceralardan bir parça sıkılmaya başlamıştı. Ron'la gece çıkmak genellikle bir küçük olayla beklenmedik bir şekilde son bulurdu.

1982 yazında bir geceyi barlarda geçirdikten sonra Ada'ya döniTİerken Ron Galveston'a gitmek istediğini söyledi. Çünkü Fritz, ı .alveston'daki derin deniz balıkçıhğıyla ilgili bir öykü anlatmak Cıbi bir hata yapmıştı. Ron bunun her zaman yapmak istediği bir şey olduğunu ileri sürdü. Aslında ikisi de sarhoş olduğundan, önı eden hazırlık yapmadan sekiz saatlik bir araba yolculuğu onlara |u'k de olanaksız görünmüyordu. Dennis'in küçük kamyonetindeydiler. Her zamanki gibi Ron'ın arabası, ehliyeti ve benzin ala-> ak parası yoktu.

Okul kapanmıştı. Fritz'ın cebinde biraz para vardı. Öyleyse neden balık tutmaya gitmiyorlardı? Yanlarına biraz daha bira aldılar ve güneye doğru yola koyuldular.

Teksas'ta bir yerlerde Dennis biraz şekerleme yapmak istedi, ı) zaman direksiyona Ron geçti. Dennis uyandığında kamyonetin arka koltuğunda tanımadığı bir zenci oturuyordu. "Bir otostopçu aldım," dedi Ron gururla. Houston'da şafak sökmeden hemen önce, bira ve yiyecek almak için bir dükkânın önünde durdular. Dükkândan çıktıklarında ortada ne kamyonet ne de zenci vardı. Ron anahtarı arabanın üstünde unuttuğunu söyledi. Biraz

daha düşününce, yalnız anahtarları unutmuş olmakla kalmayı] motoru da çalışır durumda bıraktığım anımsar gibi oldu. Birka> bira içip kör talihlerini düşündüler. Fritz polisi aramakta ısrarlıy dı ama Ron bu konuda onun kadar kararlı değildi. Biraz tartış tıktan sonra Dennis polis çağırdı. Polis anlatılan olaya gülüp geç mekle yetindi.

Şehrin sapa bir yerinde olmakla birlikte yine de bir pizzacı bu kabildiler. Pizzalarını yiyip bol miktarda bira içtiler ve neredey se kayboluncaya kadar şehirde dolaşıp durdular. Akşama doğrı zencilere ait bir gece kulübüne rastladılar. Ron içeri girip kalabalığa karışmayı çok istiyordu ama bu gerçekten de çılgınca bir dü şünceydi. Fritz kısa süre sonra, bu kulübün içinde olmanın, dışın da olmaktan daha güvenli olduğunu fark etti. Barda Dennis birasını yudumlarken kimsenin onları fark etmemesi için dua ediyor du. Ron'sa her zamanki gibi yüksek sesle konuşmaya ve herkesir dikkatini çekmeye başladı. Takım elbisesiyle yine Dallas'lı önem li avukat rolüne bürünmüştü. Dennis kamyoneti için üzülüyor vc buradan bıçaklanmadan nasıl kurtulacaklarını düşünüyordu. Bı arada Ron "çok yakın dostu" Reggie Jackson hakkında uzun öyküler sıralıyordu.

Kulübün koruması Cortez adında biriydi. Ron'la kısa süredt ahbap olmuşlardı. Ron çalınan kamyoneti anlatınca Cortez kük remeye benzer seslerle gülmeye başladı. Kulüp kapandığında Ror ve Dennis, koruma Cortez'ıı arabasına bindiler. Cortez'in dairesi yakınlardaydı ama yedek yatağı yoktu, iki beyaz adam yere kıvrıldılar. Fritz uyandığında fena halde akşamdan kalmaydı. Kamyonetinin çalınması nedeniyle öfkeliydi. Ada'ya tek parça halinde dönmeye de kararlıydı. Ron'ı sarsarak uyandırdı ve birlikte Cortez'i kendilerini küçük bir ücret karşılığı bir bankaya kadar götürmesi için ikna ettiler. Dennis bankadan biraz para çekebileceğini umuyordu. Bankaya geldiklerinde Cortez arabada beklerken Ron ve Dennis içeri girdi. Dennis para çektikten sonra dışarı çıkarken, bir düzine polis arabasının siren çalarak her yönden Cortez'in çevresini kuşattığını gördü. Ağır silahlı polis memurları onu arabasından çıkardıkları gibi kendi arabalarından birinin arka koltuğuna atıverdiler.

Ron ve Dennis yeniden bankaya sığındılar ve polis baskı-nı vapılan otopark yerine arka kapıya yönelip çabucak sıvıştılar. I lleriıideki parayla otobüs bileti alıp uzun ve zor bir yolculuk-l.ı i'.cri döndüler. Fritz, Ron'dan bıkmıştı; kamyonetini çaldırdığı ı., m ona kızgındı. Yol boyunca, onunla arkadaşlığı keseceğine da-n veıiiinier edip durdu.

Ilımdan bir ay sonra Ron, Dennis'i yeniden aradı ve birlik-li- bara gitmeyi önerdi. Houstaıı'daki olaydan beri pek arkadaşlık • ı mıvorlardı. Fritz onunla bir iki bira içmek ve kızlarla biraz dans ' imek için çıkıyor, ama her şeyi ölçüsünde bırakıyordu. Ron da . vıiıde birlikte bir şeyler içip gitar çalarken ölçülü davranıyordu. K.u a gittiklerinde her şey çok daha farklı olabilirdi.

1)ennis, Ron'ı aldı ve dışarıda bir içki içmeye karar verdiler. I ı ıt/ dışarıda az kalabileceğini, çünkü bu akşam bir kızla rande-\n-ai olduğunu söyledi. Arkadaşlıklarının bir aşk ilişkisine dön-ı nrsiıii istiyordu. Karısı öleli yedi yıl olmuştu ve uzun süreli bir ılr.kiyi özlüyordu. Ron'a göreyse kadınlar uzun süreli ilişki için .tı i'.ıl ancak seks içindi.

I >ennis kız arkadaşına gittiğinde Ron da onlardan ayrılmadı, '•nıumda istenmediğini fark ettiğinde çok sinirlendi ve onlardan IMI İdi, ama yürüyerek değil. Dennis'in arabasını çalıp doğruca Kı uce Leba'ya gitti. Fritz o geceyi kız arkadaşıyla geçirdikten sotı-ı .ı sabah kalktığında arabasını yerinde bulamadı. Polisi aradı ve .•lavla ilgili tutanak tutturdu. Sonra da Bruce Leba'ya telefon edip Knıı'ı görüp görmediğini sordu. Bruce, Ron'la birlikte arabayı da Vda'ya geri getirmeye söz verdi. Geldiklerinde karşılarında poli-a buldular. Dennis şikâyetinden vazgeçti ama Dennis'le Ron bu "lav yüzünden aylarca dargın kaldılar.

I-RITZ BİR GÜN ADA'DAKİ EVİNDE otururken dedektif ı >rımis Smith telefon etti. Bir konuda bilgisine başvurulmak üze-n- karakola gelmesini rica ediyordu. Fritz hangi konuda göri'ışü-lı-ı ı-gini sorduysa da Smith ona konuyu karakola gelince öğrene-. . ı'iıii söyledi.

Fritz istemeden de olsa karakola gitti. Saklayacak bir şe-v ı yoktu. Yine de polisle böyle yüz yüze gelmek sinir bozu-

cuydu. Smith ve Gary Rogers, aylardır görmediği eski arkada şı Ron Williamson'la ilişkisini sordular. Sorular başta uygun bi çimde sorulurken konuşma gitgide bir sorgulamaya dönüştü "7 Aralık'ta neredeydiniz?" Dennis buna hemen kesin bir ce vap veremedi. Biraz düşünmeye ihtiyacı vardı. "Debbie Carter' tanıyor muydunuz?" Hayır, tanımıyordu. Sorular bu minval de devam etti. Fritz ancak bir saat sonra karakoldan ayrılabildi Kendisinin bu soruşturma kapsamına alındığının farkında de ğildi.

Dennis Smith yeniden arayıp Fritz'den yalan makinesine bağ lanmak üzere gelmesini rica etti. Fen öğretmeni olduğu için Frit; yalan makinelerinin güvenilmez sonuçlar verdiğini biliyordu, lıı yüzden böyle bir işleme girmek istemiyordu. Öte yandan Debbif Carter'la hiç tanışmamıştı ve bunu Smith'le Rogers'a kanıtlama! istiyordu, istemeye istemeye razı oldu. Test Oklahoma City'dt OSBI binasında yapılacaktı. Test günü yaklaştıkça Fritz'in gergin liği de artıyordu. Sinirlerini yatıştırmak için tam deney öncesi bi: Valium hapı aldı.

Testi OSBI görevlisi Rusty Featherstone yaptı. Dennis Smith'k Gary Rogers da hazır bulundular. Test bittiğinde polisler grafikle re bakıp yorumladılar ve başlarını kötü haber der gibi salladılar.

Fritz'e testi geçemediği, "çok kötü çaktığı" bildirildi.

Fritz'in ilk tepkisi, "İmkânsız" demek oldu.

Fritz'e kesinlikle bir şey sakladığını söylediler. Fritz öncE çok gergin olduğunu, en sonunda da Valium aldığını itiraf etti Polisler buna şaşırdılar ve testi yenilemek gerektiğini söylediler Fritz çaresizlikle kabul etti.

Bir hafta sonra Featherstone makinesini Ada'ya getirdi ve polis müdürlüğünün bodrum katına yerleştirdi. Fritz bu kez öncekinden de fazla gergindi. Yine de soruları samimiyetle ve kolayca cevapladı.

Yine "çok kötü çaktığı" bildirildi. Featherstone, Smith vt Rogers'a göre bu kez geçen defadan da düşük puan almıştı.. Yalar makinesinden geçtikten sonraki sorgu çok sert geçti. Rogers kötü polisi oynuyordu. Küfür ve tehditle başlayıp defalarca "Bir şe} saklıyorsun Fritz," dedi. Smith ise iyi polisi oynayarak Fritz'ir

ı • ı..ek dostuymuş gibi davranıyordu, ama çocukça bir şeydi bu r.iclık de eski bir numaraydı.

İM >ı;ers çizmeleri dahil tam bir kovboy gibi giyinmişti. Çalımla • -ı uvıır, sinirleniyor, küfür ediyor, tehditler savuruyor, hapisha- •Irkı tek kişilik ölüm hücrelerinden ve öldürücü enjeksiyonlardı Mi/ ediyor, sonra ansızın Fritz'e saldırıp göğsüne vuruyor ve ' • r -.evi itiraf ettireceğini söylüyordu. Ancak bu yöntem epeyce ı -ıl ntıucu olmakla birlikte çok da sonuç vermedi. Fritz "Çekil [1] ı . i ıı uLııı" dışında bir şey söylemiyordu.

•oıiuıida Rogers onu tecavüz ve cinayetle suçladı. Fritz'le > "ıı \Villiamson'ın kızın evine girdiklerini, ona tecavüz edip -Inıdüklerini anlatıp şimdi kendisinden bir itiraf beklediği ı .ovlerkeıı çok sinirli görünüyor ve küfür dozunu gitgide arım udu.

I'.ışka hiçbir kanıt olmasa da bir itiraf elde etmek davayı çö- • Kılırdi. Bu nedenle polisler Fritz'den ne pahasına olursa olsun ıı ıiıiaf koparmaya çalışıyorlardı. Ama Fritz kolay lokma değil- I. Ihraf edeceği bir şeyyoktu. İki saat süren sözlü saldırı sonunda , "Ir.e söyleyeceği bir tek şey vardı. Ron'la önceki yaz Norman'a . ittiklerini, oradaki barlarda kendilerine göre kız arkadaş aradıktı mı, kızlardan birini arabanın arka koltuğuna attıklarını, araba- • l,m inmesine izin vermeyince de kızın sinirlerinin bozulduğunu Mil.ıtti. Kız sonunda arabadan atlayıp kaçmış ve polis çağırmıştı.)' on[1] l.ı Dennis polisten saklanmak için bir park yerine sığınıp ara- ".ıd.ı uyumuşlardı. Bu olayla ilgili dava açılmıştı.

Bu öykü polisleri birkaç dakikalığına da olsa memnun etmi- .• benziyordu. Aslında hedefleri Williamson'dı. Bu öykü sayesin- • I. i llerinde artık Ron ve Fritz'in ayrılmaz eğlence ve içki arkadaşı • •!.hıklarına ilişkin daha fazla kanıt vardı. Fritz kendisinin Carter • ın.ıyetiyle ne ilgisi olduğunu anlamıyordu. Polislerin söylediklerıınıı çoğu ona anlamsız geliyordu. Fritz kendisinin masum olduğunu biliyordu ve Snıith'ie Rogers onun peşindeyken gerçek katilin endişelenmesine pek gerek kalmıyordu.

I !ç saatlik sorgu sonunda polisler yoruldular. Fritz'in bu işe -ulaştığına inanıyorlardı ama bir itiraf alamamışlardı. Daha çok ...ılışmaları gerekiyordu. Bu yüzden Fritz'i takibe aldılar. Birçok

kere Fritz sabahları uyandığında evinin önüne park etmiş poli arabasıyla bıırıın buruna geldi.

Fritz saç teli, kan ve tükürük örneği vermeye gönüllü gitt Bundan çekinmesi için bir neden yoktu. Bir ara bir avukata da nışmayı da aklından geçirdi ama bunun için bir neden yoktu k Tümüyle masumdu ve bunu kısa sürede polislerin de anlayaca ğındaıı emindi.

Dedektif Smith, Fritz'in geçmişini inceledi ve 1973't Durand'da marihuana yetiştirmekle suçlandığım buldu. Ada'daı bir polis, Dennis'in öğretmenlik yaptığı Noble'daki okula Fritz'ıı cinayetten soruşturulduğunu, buna ek olarak da uyuşturucudaı mahkûm olduğunu ve okula iş başvurusu sırasında bunu belirt nıediğini bildirdi. Bu bilgi üzerine Fritz'i hemen öğretmenlikte! çıkardılar.

17 MARTTA DENNİS SMİTH, Fritz ve Williamson'dan alınat "kasık kılı ve saç örneklerini" OSBİ görevlisi Susan Land'e yolla dı.

21 Mart'ta Ron gönüllü olarak yalan makinesi testi için ka rakola gitti. Testi OSBI'dan bir başka uzman, B. tî. Jones yaptı Jones bu testten yeterli bir sonuç elde edilemediğini açıkladı. Roı ayrıca tükürük örneği de verdi. Ron'ın tükürük örneği bir haft. sonra Dennis Fritz'inkiyle birlikte adli tıbba gönderildi.

28 Mart'ta OSBI uzmanı Jerry Peters parmak izi analizini ta marnladı. Rapora göre duvar kâğıdtndaki izler Debbie Carter Dennis Fritz veya Ron Willjamson'a ait değildi. Polis için bu aslında iyi bir haber olmalıydı. Demek ki parmak izinin sahibin bulduklarında katili de bulmuş olacaklardı.

ANCAK DURUM GERÇEKTE hiç de böyle olmadı. Polis gizlice Carter ailesine Ron VVilliamsoıı'ın baş şüpheli olduğunu bilgisini sızdırdı. Dediklerine göre ellerinde yeterli kanıt olmamak!; birlikte tüm ipuçlarını araştırıyorlar ve yavaş yavaş Ron aleyhim dava açacak noktaya yaklaşıyorlardı. Garip davranan, ne yaptığ belirsiz, hâlâ annesiyle yaşayan, işi olmayan, kadınları taciz eden barlardan çıkmayan ve hepsinden kötüsü cinayet yerine çok ya-

m oturan Ron'ın durumu kuşkulu görünüyordu. Tek bir ara •• Ligi geçmekle birkaç dakika içinde Debbie Carter'ın dairesine d,r,.ması olasıydı!

Ayrıca Tulsa'daki o iki olay da cabasıydı. O davaların jürileri i' vc karar vermiş olursa olsun adam bir tecavüzcüydü.

(anayetin ardından Debbie'nin teyzesi Glenna Lucas bir tele- >n almıştı. Bir erkek sesi, "Debbie öldü. Bir dahaki sefer sen *öliı-* ı lmıı," demişti. Glenna korkuyla tırnak cilasıyla yazılmış yazıyı • nuıısamıştı: "Bir dahaki sefer Jim Smith *öliicek."* İkisi arasındaki "•n/erlik Glenna'nın paniğe kapılmasına yol açmış, ancak polisi lıv.ıl bölge savcısını aramıştı.

Ada'mn önemli ailelerinden birine mensup olan genç ve tık- l.l/ Bili Peterson üç yıldır savcılık yapıyordu. Yetkili olduğu yer- •ı l'oıitotoc, Seminole ve Hughes bölgeleriydi. Bürosu Pontotoc \ CM Adliye Binası'ndaydı. Carter ailesini tanırdı ve her taşra sav- ı'.ı gibi suçluların hızla bulunup davaların bir an önce sonuçlan- ıl.ısına önem verirdi. Dennis Smith'le Gary Rogers bu soruştur- ıı.ula kaydettikleri gelişmeler hakkında Peterson'a düzenli olarak •ilgi veriyorlardı.

< Hentıa, Bili Peterson'a kendisine gelen meçhul telefonu anlat- ı Atayan kişinin ve katilin Ron "VVilliamson olabileceğine karar ,.-idiler. Garajdaki bölmesinden birkaç adım ötede arka yol var- lı Oradan Debbie'nin dairesini görebilirdi. Annesinin garaj yo- ntulan birkaç adım attığında da Glenna'nın evini görebiliyordu. Hu işsiz güçsüz, ne zaman ne yaptığı belirsiz ve komşuları gözet- •• vıp duran adam, orada bu iki kadının evinin tam ortasında ya- ıvordu.

Bili Peterson, Glenna'nın telefonuna bir kayıt cihazı yerleştirilmesini sağladı. Ancak bir daha böyle bir telefon gelmedi.

(îlenna'nın kızı Christy sekiz yaşındaydı ve ailesinin başına gelen felaketin tümüyle farkındaydı. Glenna kızını yanından ıvınıityor, yalnız kalmasına, telefonu kullanmasına izin vermiyor M- okulda kontrol altında bulunduruyordu.

Evlerde, aileler arasında VVilliamson'la ilgili dedikodular dolaşıyordu. Debbie'yi neden öldürmüş olabilirdi? Polis neyi bekliyordu?

Dedikodular sürüyordu. Korku komşuları hızla aşıp tüm ka sabaya yayılmıştı. Katil herkesin gözü önünde duran bir işsizdi v. herkes kim olduğunu biliyordu. Polis öyle birinin ortalıkta dolaş masına neden izin veriyordu?

RON'IN DR. SNOVV'la son terapisinin üzerinden bir buçuk yı geçmişti. Sokaklardan vazgeçmeye ve uzun süreli bir tedavi içıı hastaneye yatmaya gerçekten ihtiyacı vardı. 1983 Haziranında yi ne annesinin zorlamasıyla Ada'daki o iyi bildiği ruh sağlığı kliniğinin yolunu tutmuştu. Yine depresyonda olduğunu ve hiçbıı şey yapamadığını söyleyerek onlardan yardım istemişti. Oradar Cushing'deki bir başka yere gönderilmiş, bu yeni yerde Al Robert; adında bir rehabilitasyon uzmanına görünmüştü. Roberts rapo runda, Ron'ın zekâ katsayısının 114 olduğunu, bunun da "entelektüel işlev açısından orta parlak bir zekâya işaret" ettiğini kaydf geçirdi. Ancak aşırı alkol kullanımı nedeniyle beyin hücrelerinde belli ölçüde bozulma olabileceğini de belirtti.

Robert, "Bu kişi davranışlarıyla aslında bir yardım çağrısında bulunuyor olabilir," diye yazmıştı. Ron depresyon geçiriyordu; güvensiz, gergin, endişeli ve sinirliydi.

> Topluma ayak uyduramayan biri. Yetkililere k:zgın. Kararsız ve öngörülemeyen davranışlar gösterebilir. Dürtü kontrol sorunları var. Çok kuşkucu ve çevresindekilere güveni yok. Toplumsal becerileri eksik ve toplum içinde kendini rahat hissetmiyor. Kendi davranışlarının sorumluluğunu yüklenmeyi pek kabul edecek biri değil. Kendisinin canı yandığında buna kızgınlık ve düşmanlık patlamalarıyla karşılık verebilir. Dünyayı tehdit edici ve korku verici bir yer olarak algılıyor. Kendisini başkalarına düşmanlık göstererek veya kendi kabuğuna çekilerek koruyor. Ron hiç olgunlaşmamış bir kişi gibi görünüyor ve duygusuz, dış dünyaya kayıtsız bir görüntü çiziyor.

Ron, Ada'daki üniversitede bulunan mesleki eğitim programına başvurdu. Kimya diploması veya o olmazsa beden eğitimi sertifikası almak istiyordu. Böylece antrenörlük yapabilecek-

M I >.ıha derinlemesine inceleme için bir dizi ruhsal testten geçmeyi kabul etti. Bu testleri Mesleki Rehabilitasyoıı'un psikologu Uclvin Brooking yapıyordu.

brooking, Ron'ı ve VVilliamson ailesini ona Ronnie diye> ı k kadar yakından tanıyordu. Davranışsal gözlemleri raporuna uıı-kdotlarla birlikte kaydetmişti.

Spor kariyeriyle ilgili olarak Brooking şöyle yazmıştı: Knnnie'nin lisede nasıl bir öğrenci olduğunu bilmiyorum ama başarılı bir sporcu olduğunu biliyorum. Ancak saha içinde ve dı-•uıda her zaman öfke nöbetleri geçirirdi. Genellikle kaba, olgunluktan uzak davranışlar sergilerdi. Büyük oranda ben merkezli ve i cinlini beğenmiş biriydi. Kibirli davranır, çevresindeki insanlarla geçincmez, kurallara uymayışı nedeniyle gittiği her yerde oyun-. u olarak sorun kaynağı olurdu."

Brooking'in aileyle ilgili görüşü şöyleydi: "Roıınie'nin annesi hutııı yaşamınca çok çalışmak zorunda kaldı. Kasaba çarşısında hu güzellik merkezi açtı ve uzun yıllar orayı çalıştırdı. Roıınie'nin ninesi ve babası birçok krizinde sayısız kez Ronnie'ye destek oldular. Annesi hâlâ destek sağlamakla birlikte, duygusal, fiziksel ve ı MI asal açıdan artık tükenmiş durumda."

Başarısız evliliği hakkında yazdıkları ise şunlardı: "Ada'nın güzellik kraliçesi seçilmiş çok güzel bir kızla evlendi. Fakat karısı Ifoıınie'nin karakterindeki gelgitlere ve yaşamını sürdürecek katlar para kazanamamasına dayanamayınca boşandılar."

Ron, alkol ve uyuşturucu kullanımı konusunda açık yürekliydi Brooking şunları gözlemlemişti: "Ronnie'nin geçmişte ciddi düzeyde alkol ve uyuşturucu sorunları oldu... Çok miktarda hap kullanmıştır. Uyuşturucuyu çoğunlukla kendini ağır bir depresyondan korumak için kullandığı anlaşılıyor. Artık içki ve uyuştuı ueıı kullanmadığını beyan ediyor."

Brooking çift kutuplu bozukluk tanısı koydu ve bu hastalığı •„oyle tanımladı:

> Çift kutuplu bozukluk bu genç adamın manik tepe noktasından en alt düzeyde depresif dip noktaya kadar sayısız aşırı ruh hali dalgalanması geçirdiği anlamına gelir. Depresyonlu tip tanısı ko-

yacağım çünkü durumu çoğunlukla depresif karakter gösteriyoı Manik tepe noktaları genellikle uyuşturucu aldığında ortaya çıkı yor ve kısa sürüyor. Son üç dört yıldır, Ronnie ciddi bir depreş yon geçiriyor. Annesinin evinin arkasında bir bölmede yaşıyoı Zamanının çoğunu uyuyarak geçiriyor, hemen hemen hiç çalışnıı yor ve bakımı neredeyse tümüyle yakınları tarafından üstleniliyor Evden üç dört kez ayrılıp kendini rehabilite etmek üzere başka yer lere gittiyse de bunlar da işe yaramadı.

Brooking ayrıca paranotd kişilik bozukluğu tanısı da koymuş tu. Çünkü "yaygın ve anlamsız, nedensiz bir kuşkuculuk, insanla ra karşı güvensizlik, aşırı duyarlılık ve bağlanım bozukluğu" için deydi.

Fazladan bir de alkol ve madde bağımlılığı vardı. Brookinj hastalığın gidişi hakkında ihtiyatı elden bırakmıyor ve raporum şöyle bitiriyordu: "Bu genç adam on yıl önce evden ayrıldığındaı bu yana kendini toparlamış değil. Yaşamı sürekli sorunlarla v< büyiik krizlerle geçti. Ayağını sağlam zemine basmak istiyor am; şimdiye kadar bunu başaramadı."

Brooking'in görevi Ron'ı tedavi etmek değil değerlendirmek ti. 1983 yazının sonlarına doğru Ron'ın ruhsal sorunları daha d; arttı; ihtiyacı olan yardımı almıyordu. Bir hastaneye yatırılarak uzun dönemli psikoterapi görmesi gerekiyordu ama ailesinin buna gücü yetmezdi. Eyalet de bu konuda yardımcı olamadı; zater belki Ron da bu tedaviye razı olmayacaktı.

Üniversiteye yaptığı başvuruda mali yardım talebi de vardı, Bu talep kabul edildi ve okul bürosunda çekinin hazır olduğu kendisine bildirildi. Çeki almaya her zamanki uzun saçları, bıyığıyla, dağınık görünüşüyle ve yanında kuşkulu iki kişiyle birlikte geldi. Bu kişiler Ron'ın alacağı parayla çok ilgili görünüyorlardı. Çek hem Ron'ın hem de okuldan bir görevlinin adına kesilmişti. Ron'ın acclesi var gibiydi ama kendisine uzun bir kuyruk gösterilip beklemesi istendi. Ron neden beklemesini istediklerini aniamıyordu. Para kendisinindi. İki arkadaşı parayı almak için acele ediyordu. Bu telaşın sonunda Ron alelacele okul görevlisinin imzasını taklit edip çeki bozdurdu.

Sonra da aldığı 300 dolarla oradan ayrıldı.

İmza sahteciliğini Ron'ın çocukluk arkadaşı ve Ada karako-ııııda polis Rick Carson'ın eşi Naııcy Carson fark etmişti. Bayan arson üniversite bürosunda çalışıyordu ve Ron'ı çok eskiden bu ana tanıyordu. Sahtecilik yapıldığını görünce çok şaşırdı ve ko-asına telefon etti.

Okuldan VVilliamson ailesini tanıyan bir yetkili doğruca ıaaıiita'nın güzellik salonuna gitti ve annesine Ron'ın yaptığı ahtekârlığı haber verdi. Eğer kendisi okula 300 doları öderse ce-a söz konusu olmayacaktı. Juanita hemen bir çek yazdı ve oğlu-nı aramaya gitti.

Ancak ertesi gün Ron sahte belge ibraz etmekten göz altına lııdı ve Pontotoc cezaevine kondu. Bu suçun cezası sekiz yıla ka-lar hapisti. Kefaleti ne kendisi ne de ailesi ödeyemedi.

CİNAYET SORUŞTURMASI yavaş ilerliyordu. OSBİ laboratu-arından ilk parmak izi, saç teli ve tükürük örnekleriyle ilgili bir •ilgi gelmemişti, Ron VVilliamson ve Dennis Fritz de içlerinde ula'lı otuz bir kişiye ait örnekler inceleniyordu. Glen Gore'dan -e henüz saç ve tükürük örneği vermesi istenmemişti.

1983 Eylülünde tüm saç örnekleri OSBI saç analiz uzmanı •lelvin Hett'iıı masasına ulaştı.

9 Kasım'da cezaevindeki Ron'ı yeniden yalan makinesi testi-ıe aldılar. Bu kez testi OSBl'dan Rusty Featherstone da izleyecek-ı. İşlem iki saat sürdü. Makineye bağlanmadan önce Ron'a bir-<k soru soruldu. Sürekli olarak ve kararlı biçimde cinayetle hiç-•ir ilgisinin olmadığını, bu konuda hiçbir şey bilmediğini söylü-ordu. Test yine anlamlı bir sonuç vermedi. Tüm görüşme ban-kaydedildi.

Ron cezaevindeki yaşamına alışıyordu. İçkiyi ve uyuşturucu-u zorunlu olarak bırakmıştı. Günde yirmi saat uyumaya devam diyordu. Fakat ilaç ve tedavi olmadan yavaş yavaş ruhsal çökıı-sürükleniyordu.

Yine kasım ayında cezaevindeki tutuklulardan Vicki Michelle Kvens Smith, dedektif Smith'e Ron'la ilgili farklı bir öykü aıılat-. Dennis Smith'in bu konudaki raporu şöyleydi:

Cumartesi sabahı üçle dürt arasında Ron VVilliamson hücr penceresinden bakınca Vicki'yi gördü. VVilliamson Vickiye o., pu diye bağırdı. Kendisini Debbie Carter'm evine götürenin Vick olduğunu söylüyordu. Ron'a göre şu anda Debbie'nin hayaletimi buradaki hücresine kadar gelip kendisine cehennem azabı çektir meşinin nedeni de Vicki'ydi. VVilliamson bir yandan da annesini kendisini affetmesi için yalvarıyordu.

Aralık ayında, cinayetten tanı bir yıl sonra Glen Gore'dan ka rakola uğraması ve ifade vermesi istendi, Gore ifadesinde Debbıı Carter olayıyla ilgisi olduğunu reddetti. Debbie'yi en son, öldü rülmesinden birkaç saat önce Coachlight't'a görmüştü. Ayrıç; Debbie'nin kendisini rahatsız eden Ron VVİlliamson'dan kurtul maya çalıştığını, bu yüzden de Gore'Ia dans etmek istediğini de ile ri sürdü. Gore dışında Coachüght't'aki tanıklardan hiçbiri Ron' orada gördüğünü söylememişti ama bu dikkate bile alınmadı.

Polis Ron aleyhine bir suçlama hazırlamakta çok istekli dav ranmakla beraber bulabildikleri kanıtlar çok yetersizdi. Carter'ıı evindeki parmak izlerinden hiçbiri Ron'a veya Dennis Fritz'e ai değildi. Bu da ikilinin Carter'a yapılan saldırı sırasında orada ol dukları tezinde büyük bir gedik açıyordu. Hiçbir tanık yoktu. Hıı kimse olağandışı bir ses duymamıştı. En iyi olasılıkla zayıf bir ka-nıt oluşturan saç analizi de OSBI uzmanı Melvin Hett'in masa-sında çıkmaza girmiş bekliyordu.

Ron'ın aleyhindeki kanıtlar "yetersiz" sonuç vermiş iki yalar makinesi testi, kötü bir ünü olması, kurbanın evine yakın otur-ması ve Glen Gore'un olaydan bir yıl aradan sonra verdiği çol sağlıklı görünmeyen bir ifadeydi.

Dennis Fritz aleyhine bu kadarcık bile kanıt bulunamamıştı Cinayetten bir yıl sonra varılan nokta, bir lise fen öğretmeninir işten atılmasını sağlamak olmuştu.

1984 OCAĞINDA Ron sahtecilikten suçlu bulundu ve üç yı hapse mahkûm edildi. Ardından Tulsa yakınlarında bir ıslahevi-ne nakledildi. İlginç davranışlarıyla oradaki görevlilerin de dik-katini çekmekte gecikmedi. Gönderildiği yer akıl sağlığını gözle-

meyi amaçlayan bir ara birimdi. Dr. Robert Briody 13 Şubat sabahı yaptığı görüşmeden sonra şöyle yazdı: "Genellikle itaatkâr ve davranışlarını kontrol altında tutabiliyor." Ancak aynı gün öğleden sonra yaptığı görüşmede doktor, karşısında bambaşka birini buldu. "Hipomanik, gürültücü, huzursuz, düşünceleri dağınık, huzursuzluk verici, düşünce akışı bozuk, tutarsız düşünceleri ı e kimi paranoyak saplantıları var." Bunun üzerine daha ayrıntılı değerlendirme yapılmasını önerdi.

Bu ara birimde güvenlik oldukça gevşek tutuluyordu. Ron ya- ıularda bir beyzbol sahası buldu ve geceleri yalnız kalmak için ı'.ı/lice oraya gitmeye başladı. Bir keresinde bir polis memuru ı.nafından orada uyurken bulundu ve ıslabevine geri getirildi. < .orevliler bileğine vurarak ona bir rapor yazdırdılar:

> Geçen gece kendimi kötü hissettim ve biraz düşünme ihtiyacı duydum. Kendimi beyzbol alanlarında hep daha iyi hissederim. Alanın güneydoğu köşesine doğru yürüdüm ve bir ağacın gölgesine tazı gibi kıvrıldım. Birkaç dakika sonra bir polis gelip beni buraya geri getirdi. Yolda Brents'e rastladım ve ön kapıya kadar birlikte geldik. Kötü bir amacım olmadığını anladıktan sonra bunu unutacağını söyledi. Yine de, bu mektubun da gösterdiği gibi bunları yazmak zorunda kaldım.

Baş kuşkulunun cezaevinde olması nedeniyle Debbie Carter iyeti soruşturması ister istemez duraklamıştı. Haftalar geçi- vnı, önemli bir ilerleme kaydedilemiyordu. Dennis Fritz kısa bir ••ııre bir bakımevinde, ardından bir fabrikada çalıştı. Ada poli- M onu zaman zaman takip ediyorduysa da sonunda bundan vaz t'.i'stiler. Glen Gore hâlâ Ada'da olmakla birlikte polisler onunla la/la ilgilenmiyorlardı.

Bu arada polis birimlerinde tansiyon yükselecek, üzerlerindeki baskı çok büyük boyutlara varacaktı.

1984 Nisanında Ada'da bir başka genç kadın daha öldürüldü. Bu cinayet Debbie Carter olayıyla aslında hiç ilgili olmamakla birlikte, Ron VVilliamson ve Dennis Fritz için çok önemli sonullar verdi.

DENİCE HARAYVAY 24 yaşında bir üniversite öğrencisiyd Ada'nın doğu kesiminde McAnally adlı küçük bir markette y; rı zamanlı kasiyer olarak çalışıyordu. Yine aynı üniversitenin ö£ rencisi ve kasabadaki ünlü diş doktorlarından birinin oğlu ola Steve Haraway ile sekiz aylık evliydiler. Genç çift Dr. Haravvay ait küçiik bir dairede oturuyor, öğrenimlerini tamamlamaya ç< lışıyordu.

28 Nisan Cumartesi gecesi saat sekiz buçuk dolaylarında m; gazaya giren biri yanında bir gençle birlikte çıkan çekici genç k; dini gördü. Erkeğin kolu kadının belindeydi. Sevgiliye benziyoı lardı. Birlikte bir kamyonete doğru ilerlediler. Önce kadın, yolc koltuğuna oturdu. Ardından erkek binip kapıyı çarparak kap: dı ve birkaç saniye içinde kasabayı terk edip doğu yönünde gö; den kayboldular. Kamyonet eski bir Chevrolct'ydi. Üstü lekeli g ağırlıklı bir boyası vardı.

Müşteri mağazaya girdiğinde içeride kimse olmadığını gördı Kasa açıktı ve içi boştu. Kül tablasında hâlâ yanan bir sigara vaı dı. ünün yanında açık bir bira kutusu duruyordu. Kasanın ark kısmında ise kahverengi bir cüzdan ve açık bir ders kitabı vard Müşteri görevliyi aradı ama mağaza bomboştu. Sonunda mağa zada bir soygun olduğunu düşünerek polis çağırdı.

Kahverengi cüzdanda bir polis Denice Haraway'in sürüc belgesini buldu. Belgedeki fotoğrafa bakan müşteri bunun g: den genç kadın olduğunu doğruladı. Yarım saat önce kendisi m;' gazaya girerken kapıda gördüğü genç kadın Denice Haraway'd Müşteri bundan emin olduğunu, çünkü bu mağazaya sık sık ge^ diğini ve genç kadının yüzünü iyi anımsadığını söyledi.

Dedektif Dennis Smith olay yerine çağrılmak için telefor la arandığında uyuyordu. "Suç mahalli önlemlerini alnı," det ve tekrar uykusuna döndü. Ancak onun bu emrine uyulmad Dükkân sahibi yakınlarda oturuyordu ve kısa sürede olay yer: ne geldi. Kilitli kasayı kontrol etti ve açılmamış olduğunu gördi Kasiyer bölümünde kilitli kasaya konmak üzere bekletilen 40 dolar nakit para buldu. Başka bir nakit çekmecesinde de 150 dc lar bozuk para vardı. Dedektifin gelmesi beklenirken müdür d markete çeki düzen verdi, içinde sigara izmariti bulunan kül tat

I-ısını boşalttı ve bira kutusunu çöpe attı. Polis ona engel olmadı. Ilımların üstünde parmak izi varsa bile böylelikle hepsi yok oldu.

.VlcAnally gece saat 11'de kapandığından, olay sırasında '.tı-ve Haraway ders çalışarak karısının eve dönmesini bekliyordu. Polisin araması onun için ağır bir şok oldu. Hemen markete »•.itti. Karısının arabasını, ders kitaplarını ve cüzdanını teşhis etti. kulise karısını ve o gün ne giydiğini tarif etti - kot pantolon, tenis ıvakkabıları, nasıl olduğunu hatırlayamadığı bir bluz.

Pazar sabahının erken saatlerinde, Ada'daki otuz üç kişilik polis ekibinin tümü göreve çağrıldı. Yakın bölgelerdeki devriye polisleri de çağrıldı. Steve'in sınıf arkadaşları da içinde olmak üzeıi' birçok küçük grup aramalara yardım etmek üzere toplandı, ı ..u y Rogers eyalet çapında aramayı yönetmekle görevlendirildi. I vıinis Smith bu olayda da Ada polisinin yönetiminden sorumlu . ıl.u aktı. Bölgeyi çeşitli bölümlere ayırdılar ve gruplara her cadde, ••ı>kak, otoyol, ırmak, çukur ve tarlaya bakılması talimatı verildi.

McAnally'den bir kilometre kadar ötedeki JP adlı marketin bu elemanı polise Denice'in kaybolmasından hemen önce iki t'i'ıiç adamın mağazaya gelerek kendisini korkuttuklarını söyledi. Bunlar yirmili yaşlarda, uzun saçlı, garip davranışlı insanlardı. 1 ski bir kamyonete binip gitmeden önce bilardo oynamışlardı.

ıVlcAnalIy'deki müşteri Denice'in yanında sadece bir kişi görmüştü ve kızın korkmuş bir hali yoktu. Fakat bu kişinin genel gö• ınıimü JP'deki iki yabancının görünümüne benzediğinden polis ilk ipucunu yakaladığını düşündü. Yirmi iki-yirmi dört yaşlarında, biri 1,70-1,75 boyunda, kulaklarını kapatacak kadar uzun sarı •..ii,lı, açık renk tenli, öteki omuzlarına kadar inen açık kahverengi ..ii, lı ve ince yapılı iki beyaz erkek tanımlanıyordu.

Pazar günü yapılan yoğun arama çalışmaları hiçbir sonuç vermedi. Dennis Smith'le Gary Rogers hava karardıktan sonra aramaya son verdiler ve ertesi sabah erkenden işe tekrar başlamayı !•aıarlaştırdılar.

Pazartesi sabahı güzel yüzlü bir kız olan Denice'in öğrencilik ıı>ioğrafı el ilanlarına basıldı. Bu ilanlarda onun 1,65 boyunda, 50 kilo ağırlığında, kahverengi gözlü, koyu sarı saçlı, açık tenli olduğu yazılıydı. Ayrıca JP'de görülen iki genç ve onlara ait eski kam-

yonetle ilgili bilgiler de vardı. Bu ilanlar polis ve gönüllüler tara fından Ada ve çevresindeki tüm dükkânların vitrinlerine asıldı.

JP elemanının tarifiyle polis iki kişinin robot resmini çizdir di. McAnally'deki müşteri gördüğü kişinin bunlardan biri ol duğunu söyledi. Çizimler yerel televizyona iletildi ve kuşkulu ların robot resimleri yayınlanır yayınlanmaz polise ihbar yağ maya başladı.

Ada'da o sıralar dört dedektif çalışıyordu: Dennis Smith, Mik Baskin, D.W. Barrett ve James Fox. Dedektifler gelen ihbar tele fonlarından kısa sürede yoruldular. Yirmi beş kişinin ismi veril miş, yüzden fazla ihbar yapılmıştı.

Bunlar arasında iki isim öne çıkıyordu. Billy Charley otuz ki şi tarafından ihbar edilmişti. Dolayısıyla hemen sorguya çağrıl dı. Karakola anne ve babasıyla birlikte gelmişti. Ailesi oğullan nın cumartesi gecesini evde kendileriyle birlikte geçirdiğini ön sürüyordu.

Yine yaklaşık otuz kişi tarafından ihbar edilen öteki isimse po lisin iyi tanıdığı Tommy Ward'dı. Tommy kamuya açık yerlerd' sarhoş dolaşmak, küçük hırsızlıklar gibi önemsiz suçlardan bir çok defa polis tarafından gözaltına alınmıştı. Suçları arasında şid det kullanmak yoktu. Ward ailesi bütün Ada'ya yayılmış kalaba hk bir aileydi ve çok çalışkan, kendi işlerini kurmuş iyi İnsanla olarak bilinirlerdi. Tommy yirmi dört yaşındaydı. Sekiz çocuğuı yedincisiydi. Liseyi bitirmeden bırakmıştı.

Ward soruşturma için karakola gönüllü olarak geldi. Dedekti Smith ve Baskin geçen cumartesi gecesi ona nerede olduğum sordular. Arkadaşı Kari Fontenot'la balık tuttuklarını, sonra bi partiye gittiklerini, oradan saat dörtte çıkıp yürüyerek eve dön düğünü söyledi. Tommy'nin arabası yoktu. Dedektifler onun sar saçlarının kısa kesildiğini, ancak bunun profesyonel bir elden çık madiğim ve düzgün olmadığını fark ettiler. Bu nedenle Polaroi< bir makineyle ense tıraşının fotoğrafını çekip resme 1 Mayıs tari hini atmayı unutmadılar.

Çizimlerdeki kişiler uzun ve açık renk saçlıydı.

Dedektif Baskin o zamana kadar tanımadığı biri olan Kaı Fontenot'u da aradı ve karakola gelmesini rica etti. Fontenot bu

mı kabul etti ama karakola gelmedi. Fontenot siyah saçlı olduğundan Baskin bunun üzerinde fazla durmadı.

Aramalar Pontotoc ve çevresinde büyük bir hızla sürerken I »eıiice Haravvay'ıı adı ve özellikleri tüm ülkedeki güvenlik bı imlerine ulaştırıldı. Her yerden ihbarlar geliyordu ama hiçbirinden bir sonuç çıkmadı. Denice âdeta yer yarılıp içine girmişti.

Steve Haraway el ilam dağıtmadığı veya ıssız yollarda araştırma yapmadığı zamanlarda eve kapanıyor, birkaç arkadaşından başka da kimseyle görüşmüyordu. Telefon durmadan çalıyordu. I ler telefon onda kısa süren bir umut doğuruyordu.

Denice'in kaçması için hiçbir neden yoktu. Daha evlendikleM bir yıl bile olmamıştı ve hâlâ birbirlerine âşıktılar. İkisi de üniversitede son sınıf öğrencisiydi ve mezun olup Ada'dan taşınmayı planlıyorlardı. Steve onun zorla kaçırıldığından emindi.

Geçen her gün Denice'in sağ olarak bulunma olasılığını azaltıyordu. Bir tecavüzcü tarafından kaçırılmış olsa, tecavüzden sonıa terk edilirdi. Para için kaçırılmış olsa o zaman da birinin fidye islemesi gerekirdi. Bir ara Denice'in Teksas'ta eski bir sevgilisi olduğu söylentisi yayıldı ama çabuk unutuldu. Uyuşturucu kaçakçılarıyla ilgili dedikodular da olduysa da, o zamanlar en tuhaf cinayetlerde onlardan pek azının parmağı vardı.

Bu olayla birlikte Ada yine karışmıştı. Debbie Carter on yedi ay önce öldürülmüştü ve kasaba bu kâbusu daha yeni atlatmıştı. Artık kapılara kilit üstüne kilit vuruluyor, ergenlik çağındaki gençler sokağa yalnız gönderilmiyordu. İkinci el eşya dükkânlarında silah satışları hız kazanmıştı. Her köşesinde birkaç kilise bulunan bu küçük ve şirin üniversite kasabasında neler oluyordu?

Aradan haftalar geçti. Ada halkının çoğunluğunun yaşamı yavaş yavaş normale döndü. Yakında yaz gelecek ve okullar kapanaı aktı. Dedikodular azalmış ama tümüyle durmamıştı. Söylentiye gore Teksas'ta biri oıı kadını öldürdüğünü ileri sürüyordu. Ada polisi onu sorgulamaya gitmişti. Missouri'de bacaklarında dövmeler bulunan bir kadın cesedi bulunmuştu. Hayır, Denice'in dövmesi yoktu.

Yaz böyle geçip sonbahar gelirken polis henüz kendilerini

Denice Haravvay'ıı cesedine götürecek en küçük bir ipucu bul. mamıştı.

Carter soruşturması da tıkanmıştı. Katili yakalanamamış il sansasyonel cinayet nedeniyle polis büyük bir ruhsal baskı altlı-daydı. Uzun saatler boyu çalışılıyor ve bir sonuç elde edilemiyoı du. Eski bilgiler tekrar gözden geçiriliyor, araştırılıyor ama yeı bir sonuca ulaşılamıyordu. Dennis Smith ve Gary Rogers'ın yaş. mı bu iki cinayetin çevresinde dönmeye başlamıştı.

içlerinden Rogers'ın sıkıntısı daha fazlaydı. Denic Haraway'in ortadan kayboluşundan bir yıl önce Ada'nın 50 ki kuzeyindeki Seminole'de benzer bir suç işlenmişti. On sekiz yi şmda Patty Hamiltoıı adlı bir kız gece açık bir markette çalışırke ortadan kaybolmuştu. Bir müşteri gelip mağazayı bomboş bu muştu. Kasa kapalıydı, üstünde iki kutu gazoz vardı ve hiçbir bc ğuşma izi görünmüyordu. Kızın kapısı kilitli arabası marketin h< men yanındaydı. Hiçbir ipucu bırakmadan ortadan yok olmuştı Polis Patty'nin kaçırılıp öldürüldüğünü tahmin ediyordu.

Patty Hamilton olayıyla görevli kişi Gary Rogers'dı. Masasınc aydınlatılamamış üç genç kadın cinayeti duruyordu: Debb Carter, Denice Haraway ve Patty Hamilton.

OKLAHOMA HENÜZ EYALET DEĞİL Kızılderili bölgesiykeı Ada renkli ve zengin yaşamıyla ünlü, bir kanun kaçakları ve s lahlı adamlar cennetiydi. Anlaşmazlıklar silahla çözümlenird Ayağına tez olan, yetkililerin cezalandırmasından korkmada kaçıp giderdi. Banka soyguncuları ve sığır hırsızları, burası hâ ABD'ye değil Kızılderililere ait sayıldığından Ada'ya gelirdi. Eğ< bir Şerif varsa bile Ada çevresine toplanan profesyonel suçlular başa çıkabilecek durumda değildi.

Kasaba bu kötü ününden 1909'da halkın kanun kaçaklam dan iyice bıkması sonucu kurtulabildi. Gus Bobbitt adında çeı rede sözü geçen bir çiftçi, rakip bir çiftçinin tuttuğu profesyt nel bir katil tarafından vurularak öldürülmüştü. Katil ve üç işbi likçi tutuklandığında tüm kasabayı tutukluları asma salgını kaf ladı. Ada'da seçkin konumdaki Masonların başı çekmesiyle 1 Nisan 1909'da bir linç güruhu toplandı. Ada'nın merkezinde!

IWoadway'de 12 numaradaki Mason binasından kırk kişi yiirüvuşu geçti. Birkaç dakika içinde bu kişiler hapishaneye ulaştılar, yritî baskı altına alıp dört suçluyu hücrelerinden çıkardılar. Bu iş ii, ıı düşündükleri kiralık at ahırına götürdüler. Orada el ve ayaklat ı bağlı suçluları törenle astılar.

Ertesi sabah erkenden bir fotoğrafçı gelip ahırda kimi resimler çekti. Bu siyah beyaz resimlerden sonraki yıllara kalan birinde, ipten hareketsiz sarkan bu dört ölü adam net biçimde görülur. Bu fotoğraf yıllar sonra bir posta kartına basılmış ve Ticaret t 'dası bürosunda dağıtılmıştı.

Uzun yıllar bu linç olayı Ada için bir gurur kaynağı olarak anlatılıp durdu.

5

CARTER OLAYI KONUSUNDA, Dennis Smith ve Gary Rogers sadece bir otopsi, saç örnekleri ve sonucu "kuşkulu" yalan makinesi kayıtlarına sahip olmakla kalmıyor, katili de bildiklerine inanıyorlardı. Ron VVilliamson bir süredir tutukluydu ama bir gün cezası bitecekti. O zaman onu er geç yakalayacaklardı.

Haravray olayında ise ellerinde hiçbir şey yoktu. Ne ceset, ne görgü tanığı, ne de somut bir ipucu... Polisin çizdirdiği robot resimler aslında Ada'daki gençlerin yarısına uyabilirdi. Polisler bu dosyayı rafa kaldırmak üzereydiler.

1984 Ekiminde Jeff Miller adında biri Ada polis merkezine gelip dedektif Dennis Smith'le konuşmak istedi. Haraway olayıyk ilgili bilgi vereceğini söylüyordu.

Miller hiçbir suç kaydı olmayan bir kasabalıydı. Polis onu ka sabadaki sık sık iş değiştiren ve genellikle fabrikalarda çalışan hareketli gençlerden biri olarak tanırdı. Miller bir sandalyeye yerleşip olayı anlatmaya başladı.

Denice Haraway'in kaybolduğu gece, Ada'nın kırk kilometre kadar güneyinde Blue River kıyısında bir parti düzenlenmişti Aslında Jeff Miller bu partiye gitmemişti ama orada bulunan ik: kadını tanıyordu. Bu kadınlar -Smith'e adlarını da verdi- sonradan kendisine Tommy VVard'ın orada olduğunu söylemişlerdi Anlattıklarına göre, daha partinin başında içkileri hızla tükeninct Ward arabası olmadığı halde gidip bira getirmeye gönüllü olmuş ve Janette Roberts'ın kamyonetini ödünç almış. Ward bu kamyonetle birkaç saat ortadan kaybolmuş ve biraları almadan eli bo;

döndüğünde şaşkın ve ağlamaklıymış. Neden ağladığı sorulduğunda korkunç bir şey yaptığını söylemiş. Herkes ne yaptığını öğleıımek istemiş. Her nedense bira alabileceği birçok dükkânı pas geçip Ada'ya kadar gitmiş ve kendini ta kasabanın doğu ucundaki McAnally adlı markette bulmuş. Buradaki genç kasiyeri kaçılıp tecavüz etmiş, öldürmüş, sonra da cesetten kurtulmuş. İşte bu vüzden kendini kötü hissediyormuş.

Bütün bunları çok içki içmiş ve uyuşturucu almış bir kalabalığı itiraf etmesi olası görünüyordu.

Miller bu iki kadının bütün bunları neden polise değil de kendisine ve olayın ardından beş ay geçtikten sonra anlattıklarına bir •ışıklama getirmedi.

Saçma bir öykü gibi görünse de Dennis Smith hemen olayın peşine düştü. Önce bu iki kadını bulmaya çalıştı ama ikisi de Ada'dan ayrılmıştı. {Bir ay sonra onları gittikleri yerde bulduğunda o partiye katılmadıklarım, Tommy VVard'ı partide ya da başka l>ir yerde görmediklerini söylediler. Dediklerine göre kimse onlara bir market kasiyerinin veya bir başka kadının kaçırılıp öldür ölmesiyle ilgili bir öykü anlatmamıştı. Jeff Miller'ın anlattıklarını tümüyle inkâr ettiler.)

Dennis Smith, Janette Roberts'ı da buldu. lanette ve kocası Mike Roberts Ada'ya yüz on kilometre uzaklıktaki Norman'da oturuyordu. 12 Ekim'de Smith ve dedektif Mike Baskin, Norman'a gidip Janette'ın evine habersiz bir ziyaret yaptılar. Ondan kendileriyle beraber polis merkezine gelmesini istediler. Roberts istemeyerek de olsa bunu kabul etti.

Bu görüşme sırasında Janette; Mike, Tommy Ward ve Kari l'ontenot'la birlikte Blue River kıyısında birçok partiye katıldıklarını kabul etti. Fakat Haravvay'in kaybolduğu gece bir parti olmadığından kesinlikle emindi. Tommy Ward'a kamyonetini her zaman ödünç veriyordu ama Tommy hiçbir zaman Blue River kıyısındaki bir partiden (ya da başka bir yerden) kamyonetiyle yalnız başına bir yere gitmemişti. Kendisi Tommy'yi hiçbir zaman ağlarken veya sinirleri bozulmuş olarak görmemişti. Bir genç kadına teıavüz edip öldürdüğü konusunda ağlaya sızlaya gevezelik ettiğini ise hiç duymamıştı. Böyle bir şey olmadığından kesinlikle emindi.

Dedektifler Tommy'nin Roberts ailesiyle oturduğunu vı Mike'la birlikte çalıştığını duyunca şaşırdılar, İki adam bir duva kaplama firmasında çalışıyorlardı ve iş gündoğıımundan batımı na kadar uzun saatler çalışmayı gerektiriyordu. Smith ve Baskin kendisine soru sorabilmek için YVard işten döniinceye kada Norman'da beklemeye karar verdiler.

Tommy'le Mike iş dönüşü bira almak için yolda durdular. Bi ra içerek polislerle konuşmaktan kurtulmaya çalışıyorlardı. Zatei Tommy Norman polis merkezine gidip polislerle konuşmak iste miyordu. Ada polisi kendisini bu cinayetle ilgili olarak aylar önc< sorgulamıştı. Artık bu konunun kapandığını sanıyordu. Ada'daı ayrılmasının nedenlerinden biri, insanların genellikle kendisi ıii polisin çizdirdiği robot resimlerdeki kişilerden birine benzet-mesiydi. Bundan bıkmıştı. Kendisi de aynı çizime defalarca bak-mış ama arada bir benzerlik görememişti. Alt tarafı, şüpheliy hiç görmemiş bir polis ressamına çizdirilmiş resimlerden biriy-di. Ondan sonra da televizyonda yayınlanarak insanlara gösteril-mişti, onlarsa resimdeki kişiyi Ada'da yaşayanlardan birine ben-zetmeye pek hevesliydiler. Herkes polisin katili bulmasına yardın-etmek istiyordu. Orası küçük bir kasabaydı. Birinin ortadan kay-bolması büyük bir olay haline dönüşüyordu. Şu veya bu zaman-da Tommy'nin tanıdığı herkes katilin kim olabileceği konusundc tahmin yürütmüştü.

Tommy Ada polisine çeşitli defalar gidip gelmişti ama bunla-rın hiçbiri önemli veya şiddet içeren suçlardan dolayı olmamıştı. Polis onu bilir, o da polisi tanırdı. Bu nedenle Tommy, Smith vt Rogers'la mümkünse konuşmamayı tercih ediyordu.

Janette'a göre Tommy'nin saklayacak bir şeyi yoksa polis mer-kezine gidip Dennis Smith ve ıVlike Baskin'le görüşmesinde bii sakınca olamazdı. Tommy ise Haraway olayıyla hiçbir ilgisinin olmadığını, ama polise güvenmediğini söylüyordu. Konuyu ara-larında bir saat kadar konuştuktan sonra, Mike'daıı kendisini Norman polis merkezine bırakmasını istedi.

Smith ve Baskin onu alt katta içinde görüntülü kayıt aygıtı bu-lunan bir odaya götürdüler. Görüşmeyi kaydedeceklerini belirt-tiler. Tommy biraz gerildiyse de bunu kabul etti. Aygıt çalıştırıldı

ve Tommy'ye konuşmama, avukat isteme hakkı olduğu anımsatıldı. Ayrıca avukat hakkından feragat belgesi de imzalatıldı.

Dedektifler başlangıçta olabildiğince kibar davrandılar. Sıradan bir görüşmeden başka bir şey değildi bu. Beş ay önceki görüşmeyi anımsayıp anımsamadığını sordular. Tommy elbette anımsadığını söyledi. O zaman doğruyu anlatmış mıydı? Evet. I'eki, şimdi doğruyu mu söylüyordu? Evet.

Dakikalar sonra Smith ve Baskin sorudan soruya atlayarak ni-•,.m ayındaki o haftanın günleriyle ilgili olarak Tommy'nin kafasını karıştırdılar. Tommy'ye göre Demce Haraway'in kaybolduğu gün Tommy annesinin evinde musluk tamiri yapmış, sonra yıkanıp Roberts'ların Ada'daki evinde partiye katılmıştı. Partiden sah.ı lıa karşı dört civarı ayrılıp yürüyerek eve dönmüştü. Beş ay ön-4 eki ifadesinde ise polislere bunun bir gün önce olduğunu anlatmıştı. "Sadece günleri karıştırdım," diye düzeltmeye çalıştıysa da polisleri buna ikna edemedi.

Dedektiflerin cevabı, "Bize doğruyu söylemediğini ne zaman lark ettin?" ve "Şimdi doğruyu mu söylüyorsun?" şeklinde oldu. "Şimdi kendine daha çok sorun yarattın," dediler.

Gitgide sertleşmeye ve suçlayıcı bir tonla konuşmaya başladılar. Smith ve Baskin ellerinde Tommy'nin o cumartesi gecesi Blue Kıver'daki partide olduğuna, ödünç bir kamyonetle partiden ayııldığına tanıklık edecek bir sürü ifade olduğu yalanını söylediler.

Tommy kendi söylediğinde ısrar ederek "O gün değildi," dive cevapladı. Cuma günü balığa gitmişti. Roberts'ların partisi cumartesi günüydü. Blue River partisineyse pazar günü katılmıştı.

Tommy kendi kendine polislerin niye yalan söylediğini soruyordu. Kendisi doğruyu biliyordu.

Uydurma öykü devam etti. "McAnally'yi soymak istediğin doğru değil mi? Bununla ilgili tanıklarımız var."

Tommy hayır anlamında başını salladı. Kararlı davranıyor, ancak çok büyük bir rahatsızlık duyuyordu. Polisler bu kadar kolayca yalan söylüyorsa, kim bilir başka neler yapabilirlerdi?

Dennis Smith, Denice Haravvay'in büyük boy bir fotoğrafını çıkarıp Tommy'ye yaklaştırdı. "Bu kızı tanıyor musun?"

"Tanımıyorum. Görmüştüm sadece."

"Bu kızı sen mi öldürdün?"

"Hayır. Ben kimsenin canına kıyanıam."

"Kim öldürdü öyleyse?"

"Bilmiyorum."

Smith kızı güzel bulup bulmadığını sorarken fotoğrafı on doğru tutmaya devanı ediyordu. "Ailesi hiç olmazsa mezarı ol masını ister. Nerede olduğunu bilmek ve kızlarını gömmek is terler."

"Nerede olduğunu bilemem," dedi Tommy. Bakışlarını fotoğ rafa dikmiş, neden kendisini suçladıklarını düşünüyordu.

"Ailesinin onu gömebilmesi için onun nerede olduğunu söy leyecek misin?"

"Bilmiyorum."

"Hayal gücünü çalıştır," dedi Smith. "İki kişi onu bir kamyo netle kaçırıp bir yere götürdü. Sence ccsedi ne yaparlar?"

"Bir şey diyemem."

"Hayal gücünü kullan. Ne diyorsun?"

"Bilebildiğim, sizin de bildiğiniz ve herkesin bildiği kadarıy la o hayatta olmalı."

Smith sorularını sorarken fotoğrafı göstermeye devam ediyor du. Tommy'nin her verdiği cevabı, önemsemiyormuş, zaten bun lar doğru değilmiş ya da duymamış gibi davranıyorlardı. Tckra tekrar kızı güzel bulup bulmadığını sordular. Saldırı olduğund. çığlık atmış olabilir miydi? Ailesinin onu gömmek isteyebileceği ıii hiç düşünmüş müydü?

"Tommy, bu konuda hiç dua ettin mi?" diye sordu Smith.

Sonunda fotoğrafı elinden bıraktı ve Tommy'ye ruh sağlığın dan bir şikâyeti olup olmadığını, polisin yaptırdığı robot çizim lerle ilgili düşüncesini ve eğitim durumunu sordu. Sonra fotoğ rafı tekrar eline aldı ve Tommy'nin yüzüne iyice yaklaştırarak kı zın öldürülmesi, cesedin gömülmesi ve güzelliğiyle ilgili soruları na yeniden başladı.

Mike Baskin Denice'in ailesinin en büyük üzüntüsünü en dra-matik biçimde anlattı. "Onların üzüntüsüne son verecek tek şeı kızın nerede olduğunu söylemendir," diyordu.

Tommy hak veriyor, fakat kızın nerede olduğunu gerçekten [1]le bilmediğini söylüyordu.

Sonunda kayıt aygıtını kapattılar. Görüşme bir saat kırk beş d.ıkika sürmüştü ve Tommy Ward, Denice Haraway'in kayboluvııyla bir ilgisi olmadığı şeklindeki ilk ifadesinden hiç sapmamıştı. Bu görüşme onun sinirlerini epeyce germiş, yine de birkaç gün içinde yalan makinesine bağlanmayı kabul etmişti.

Roberts ailesi Norman polis merkezinden sadece birkaç blok nlede oturuyordu. Bu nedenle Tommy eve yürüyerek gitmeye ka-ı.ır verdi. Temiz hava ona iyi geldi ama polislerin kendisine bu kadar kaba davranmalarına kızmıştı. Kendisini kızı öldürmekle Miçlamışlardı. Onu kandırmak için tekrar tekrar yalan söylemekicıı çekinmemişlerdi.

Ada'ya dönen Smith ve Baskin ise aradıkları adamı bulduklarına inanıyorlardı. Tonımy Ward o cumartesi akşamı JP marazasına uğrayan garip davranışlı iki kişiden birine çok benziyordu. Denice'in kaybolduğu gece ne yaptığıyla ilgili ilk ifadelini de değiştirmişti. Üstelik bu son görüşmelerinde son dereı e gergindi.

TOMMY BAŞLANGIÇTA yalan makinesine bağlanma konusunda rahattı. Doğruyu söyleyecekti ve test de bunu kanıtlayacaktı. Böylece polisler onu sıkıştırmaktan vazgeçeceklerdi. Ancak bir Mire sonra, cinayetle, polisin suçlamalarıyla, resmi çizilen adamlara benzerliğinin ortaya konmasıyla, Denice Haraway'in güzel vuzüyle ve ailesinin üzüntüsüyle ilgili kâbuslar görmeye başladı. Acaba neden kendisini suçluyorlardı?

Polis onun suçlu olduğuna inanıyordu. Onun suçlu çıkmasını istiyorlardı! Öyleyse polisin yalan makinesi testine güven duyabilir miydi? Acaba bir avukata mı danışmalıydı?

Annesine telefon edip polisten ve yapılacak yalan makinesi testinden korktuğunu söyledi. "Sanırım bana söylemek istemediğim şeyleri söyletmeye kalkacaklar diye korkuyorum," dedi. Annesi, onlara doğruyu söylemesini, o zaman her şeyin yolunda gideceğini öğütledi.

18 Ekim Perşembe sabahı Mike Roberts, Tommy'yi 20 daki-

kalık bir yolculukla Oklahoma City'deki merkeze götürdü. Tes bir saat kadar sürecekti. Mike kendisini otoparkta bekleyecek sonra da birlikte işe gideceklerdi. Patronları bugün için birkaç sa at izin vermişti. ıMike Roberts, Tommy'nin binaya girişini izler ken bu adımların onun özgürlüğünün son adımları olacağını bil miyordu.

Dennis Smith, Tommy'yi geniş bir gülümsemeyle karşıla dı ve hararetle elini sıktı. Ardından yarım saat kadar bekleyece ği ve o süre içinde başka kimsenin gelmediği bir odaya soktu Şüphelinin sinirini biraz daha bozmak için polisin sık sık uygu ladığı taktiklerden biriydi bu. Saat 10.30'da başka bir odaya gö türiildü. Burada onu polis memuru Rusty Featherstone ve onuı güvenilir yalan makinesi bekliyordu.

Smith ortadan kaybolmuştu. Featherstone kayışları ve elekt rotları bağlarken bir yandan da aygıtın nasıl çalıştığını ya da ça lışması gerektiğini açıkladı. Sorulara geçildiğinde Tommy çok tan terlemeye başlamıştı. İlk sorular basitti -ailesi, eğitimi, işi- bu aygıt da herkes gibi bu cevapların doğru olduğunu biliyordu Tommy o sırada "Bu iş çok kolay olacak," diye düşündü.

Saat 11.05'te Featherstone, Tommy'ye haklarını okudu ve ya vaş yavaş Haraway konusuna geçti. İki buçuk saat süren işkeno gibi bir sorgudan sonra Tommy hâlâ ısrarla Denice Haraway ola yı konusunda hiçbir şey bilmediğini söylüyordu.

Hiç ara vermeksizin süren bu sınama 1.30'da Featherstone'uı hiçbir şey söylemeden aygıtı kapatıp odadan çıkmasıyla sona er di. Sonunda bu büyük sıkıntının bitmesiyle Tommy rahat bir ne fes aldı. Testi başarıyla geçtiğini, artık polisin onu rahat bırakaca ğını düşünüyordu.

Featherstone beş dakika sonra geri dönüp çıkan grafiği in celemeye başladı. Tommy'ye bu konudaki düşüncesini sordu Tommy testi geçtiğini, bu konunun artık kapanacağını düşün düğünü söyledi. Artık işe daha fazla geç kalmaması gerekiyor du.

Ama Featherstone o kadar acele etmemesini söyledi. Testi m yazık ki geçememişti.

Tommy kulaklarına inanamıyordu. Featherstone, yalan söyle

iliğinin anlaşıldığını ve Haravvay olayıyla ilgisinin belli olduğunu söyledi. Konuşmak istiyor muydu?

Neyi konuşacaklardı?

Yalan makinesi asla yalan söylemez, dedi Featherstone. Hır yandan da kâğıda çıkan grafikleri işaret ediyor, cinayetle ilgili bir şeyler bildiğini öne sürüyordu. Olan biteni anlatırdı Tommy için daha hayırlı olacağını belirtiyordu. Iyı polisi oynayan Featherstone, Tommy'ye yardım etmek istediğini söylüyordu. Tommy onun bu iyi niyetine karşılık vermezse, kendisini Smith ve Rogers sorgulayacaktı. Kötü polisler avlanmak üzeıe onu bekliyordu.

Featherstone 'Haydi anlat,' diye üsteliyordu.

Anlatacağı bir şey yoktu. Tekrar tekrar kendisinin doğruyu ••oylediğini, makinenin belki yanıldığını söyleyip durdu. Ancak Iratherstone'u bir türlü ikna edemedi.

Tommy testten önce biraz gergin, test sırasında da işe geç kaldığını düşündüğü için endişeli olduğunu itiraf etti. Altı gün önı e Smith ve Rogers'a ifade verdiği sırada sinirlerinin gerildiğini ve gece kâbus gördüğünü de anlattı.

Ne rüyasıydı bu? Featherstone bunu bilmek istiyordu.

Tommy rüyasını anlattı: Bir partiye katılmıştı. Sonra kendini y anında iki adam ve bir kız olduğu halde bir kamyonetle büyüdüğü yerlerden biri olan Ada'daki eski elektrik santralinin orada bulmuştu, Adamlardan biri kızı öpmek istiyor, ama kız onu reddediyordu. Tommy adama kızı bırakmasını söylüyordu. Sonra eve dönmek istediğini açıklıyordu. Adamlardan biri, "Zaten evdesin," diyordu. Tommy pencereden dışarı bakıyor ve ansızın evde olduğunu anlıyordu. Uyanmadan hemen önce de bir lavabonun başında ellerindeki siyah bir sıvıyı temizlemeye uğraştığını ama başaramadığını görüyordu. Ne kızın ne de iki adamın kim olduğu belli değildi.

Featherstone bu rüyanın çok anlamsız olduğunu söyledi.

Rüyaların çoğu öyledir, diye onu tamamladı Tommy.

Featherstone sakindi ama Tommy'ye işlenen suçla ilgili bulun bildiklerini anlatması için baskı yapmayı sürdürüyordu, t izellikle cesedin nerede olduğu üzerinde duruyordu. Sonra ye-

niden Tommy'yi yan odada bekleyen o iki polise teslim etmel tehdit etmeye başladı. Uzun süre işkence altında kalabilirmiş j bi davranıyordu.

Tommy şaşırmış ve korkmuştu. Featherstone'a istediği il rafta bulunmayı reddedince iyi polis onu Smith'le Rogers'a te hm etti. Bu ikisi onu yumruklamaya hazır bekliyor gibiyd ler. Featherstone odada kaldı. Kapı kapanır kapanmaz Smit Tommy'ye "Sen, Kari Fontenot ve Odell Titsvvorth kızı tutı: santralden dışarı sürükiedİniz. Tecavüz ettikten sonra öldürdı nüz, değil mi?" diye avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı.

Tommy paniğe kapılmamaya, sakin olmaya çalışarak karşı ç kıyordu.

Seni yalancı, bize doğruyu söyle, diye homurdanıyordu Smitl Yalan makinesini kandıramadığmı, yalan söylediğini artık bildi! lerini, kızı Tommy'nin öldürdüğünü söylüyordu.

Tommy, Odell Titsworth'ün kim olduğunu hatırlamaya çalış tı. Duyduğu ama tanışmadığı birisiydi. Odell, Ada çevresinde bi yerde oturuyordu ve kötü bir ünü vardı. Fakat Tommy onunl tanıştığını hiç anımsamıyordu. Belki bir iki kez görmüş olabilire ama şu an Smith bağırıp çağırır ve üzerine saldırmaya hazır bek lerken anımsayamıyordu.

Smith iiç adamın kıza sarkıntılık ettiği varsayımım tekrar etti Tommy buna karşı çıktı ve onlarla işi olamayacağını, ayrıca Odel Titsvrorth'ü tanımadığını söyledi.

Evet, tanıyorsun, dedi Smith. Yalan söylemekten vazgeç.

Kari Fonteıiot'un bu varsayımdaki yerini anlamak kolaydı Çünkü Tommy'yle birkaç yıl arkadaşlık etmişti. Fakat Tomni) karşılaştığı suçlamalardan şaşkına dönmüş, Smith'le Rogers'ır bu kadar kendinden emin ve kesin dille konuşmalarından ürk müştü. Dönüp dönüp tehdit ediyor, sözlü saldırıda bulunuyor lardı. Ağır bir dille konuşuyorlardı ve az sonra yakası açılmadık küfürler etmeye başladılar.

Tommy terliyor, başı dönüyor ve hâlâ umutsuzca mantıklı düşünmeye çalışıyordu. Cevaplarını kısa tutuyordu. Hayır, beıı yapmadım. Hayır, benim bir ilgim yok. Bir iki defa alaycı yorum larla o da saldırmayı düşündü ama sonra çekindi. Smith'le Rogers

silahlıydılar ve saldırgan bir tutum içindeydiler. Tommy ise o ikisi ve Featherstone'la birlikte bir odaya kapatılmıştı. Sorgulama bitecek gibi görünmüyordu.

FeatherstoneTın karşısında üç saat ter döktükten, bir saat de Smith ve Rogers'ın işkencesine katlandıktan sonra Tommy artık daha fazla dayanamayacak durumdaydı. Tuvalete gitmek, bir sigara yakmak ve zihnini boşaltmak istiyordu. Yardıma, neler olduğunu ona açıklayacak birine ihtiyacı vardı.

Biraz ara verebilir misiniz? diye sordu.

Sadece birkaç dakika kaldı, dediler.

Tommy yakındaki masada çalıştırılmamış bir video kamera durduğunu fark etti. Demek ki kendisine yapılan sözlü saldırılar kayda geçmemişti. Bana bu yapılan elbette standart bir polis uygulaması olamaz, diye düşündü.

Smith ve Rogers durmadan Tommy'ye Oklahoma'da katillerin öldürücü enjeksiyonla idam edildiğini anımsatıyorlardı. Ölümle şimdi gerçekten yüz yüze gelmişti ama bundan kurtulmanın bir yolu olmalıydı. Ne olduğunu anlat, itirafta bulun, onlara cesedin yerini göster ki seni kurtarmanın yolunu bulsunlar.

Tommy hâlâ ısrarla, "Ben yapmadım," diyordu.

Featherstone'a gördüğü bir rüyayı anlatmış, o da bunu öteki iki polise aktarmıştı.

Tommy rüyasını tekrar anlattı ve yine hoşnutsuzlukla karşılandı. üç polis rüyanın pek anlamı olmadığında birleşiyordu. Tommy de onlara "Rüyaların çoğu anlamsızdır zaten," diye cevap veriyordu.

Ancak bu rüya polisler için yeni bir oyuncak yerine geçmişti. "Kamyonetteki o iki adam Kari Fontenot'la Odell Titsworth'dii değil mi?" diyorlardı.

Tommy hayır diyordu ısrarla. Rüyasındaki adamlar belli birileri değildi.

Lanet olsun. Kız Denice Haraway'di öyle değil mi?

Hayır, rüyasındaki kız belli biri değildi.

Lanet olsun.

Bir saat daha polisler Tommy'nin rüyasını ayrıntılarla zenginleştirmeye çalıştılar. Ancak Tommy her yeni eklemeyi kararlık-

la reddetti. Anlattığının sadece bir rüya olduğunu defalarca tek rarladı.

Sadece bir rüya.

Lanet olsun, dedi polisler.

ÜÇ POLİSİN KARŞISINDA hiç aralıksız iki saat süren bask: dan sonra Tommy duyduğu korkunun da etkisiyle sonunda çc zülmeye başladı. Smith'le Rogers öfkeli ve silahlarını çekip vuı masalar bile silie tokat girişecek gibi görünüyorlardı. Ayrıca y: sa gereği idam edilmeden önce ölüm hücresinde yok olmakta korkuyordu.

Tommy artık açıkça anlıyordu ki polislere bilgi vermezse bu radan çıkmasına izin vermeyeceklerdi. Aynı odada beş saat geçil dikten sonra artık yorgunluktan tükenmiş, korkudan bayılaca hale gelmişti.

İşte o anda özgürlüğünü elinden alıp onu ölüm hücresine gc türecek bir hata yaptı.

Tommy polislerin oyununa katılmaya karar verdi. Kendisi ti müyle masum olduğu için Kari Fontenot'la Odell Titsworth'ü de masum olduklarını düşündü ve uydurdukları öyküye katılara polislere istedikleri bilgiyi verdi. Gerçek nasılsa çabucak ortaya ç: kaçaktı. Yarın veya öbür gün polisler bu öykünün gerçeğe uyms dığını fark edeceklerdi. Karl'la konuşacaklar, o da polislere gerçe ği söyleyecekti. Sonra Odell Titsworth'ü bulacaklar, Odell de on larm anlattığı bu öyküye sadece gülecekti.

Polislerin öyküsü... İyi bir polis çalışmasıyla gerçeğe ulaşma mümkündür.

Eğer rüyasıyla ilgili itirafı yeterince komik olursa, kimse de b rüyaya inanmazdı. Dükkâna ilk giren Odell miydi?

Elbette, dedi Tommy. Nasıl olsa anlattığı şey sadece bir rü yaydı.

Bunun üzerine polisler sonunda biraz yol almış oldukları! düşündüler. Uyguladıkları akıllıca taktik sayesinde Tommy at tık çözülüyordu.

Bu işe soygun amacıyla giriştiniz değil mi?

Elbette, dedi Tommy. Nasıl olsa bu bir rüyaydı.

Bütün öğleden sonra, Smith ve Rogers rüyaya yeni ayrıntılar eklediler. Tommy de onlara katıldı.

Nasıl olsa hepsi bir rüyaydı.

BU HAYALİ "İTİRAF" sırasında polisin önemli bir sorun olduğunu anlaması gerekirdi. Dedektif Mike Baskin Ada polis merkezinde telefon başında bekliyordu. Aslında o civcivli anda OSBI'da olmayı yeğlerdi. Öğleden sonra üç sularında Gary Rogers büyük h.ıberi vermek için telefon etti. Tommy Ward sonunda konuşmuştu! Gary kendisinden arabaya atlayıp kasabanın batısındaki elektrik santraline gitmesini ve orada cesedi araştırmasını istiyordu. Baskin hemen hareket ederken aramanın hızla sonuç vereceğinden emindi.

Oysa hiçbir şey bulamadı. Kapsamlı bir arama için bir ekibe gereksinimi olduğu belliydi. Merkeze geri geldi. Telefon tekrar çaldı. Yine Gary arıyordu. Santrale yaklaşırken sağda yanmış bir ev vardı. İşte ceset oradaydı!

Baskin tekrar dışarı çıktı, tarif edilen evi buldu, çevreyi aradı ama yine hiçbir şey bulamadan geri döndü.

Rogers'ın üçüncü telefonundan sonra av arayışı yine devam etti. Ancak bu kez öykü biraz değişmişti. Yanık evle santralin çevresinde bir yerlerde beton bir sığınak olacaktı. İşte cesedi oraya koymuşlardı.

Baskin yanına iki polis ve projektör alıp yeniden yola çıktı. Keton sığınağı buldular. Karanlık çöktüğünde hâlâ aramalarına devam ediyorlardı.

Yine hiçbir şey bulamadılar.

Baskin'nin arama sonucuna ilişkin her telefonundan sonra, Smith ve Rogers, Tommy'nin rüyasında kimi düzeltmeler yapıyorlardı. Saatler geçiyor, Tommy'nin yorgunluğu dayanılmaz hale geliyordu. Polislerse iyi polis kötü polis oyununu, alçak sesle dostça, sonra birden küfürlü, tehdit dolu bağırmalarla nöbetleşe oynamaya devam ediyorlardı. "Yalan söylüyorsun seni o... çoı ıığu!" en sevdikleriydi. Tommy bunu o gün belki bin defa duydu onlardan.

"İyi ki Mike Baskin burada değil," dedi Smith. "O olsaydı s nin beynini dağıtırdı."

Beynine bir kurşun sıkılsa bile şaşırmayacak durumday Tommy.

Akşam olunca, o karanlıkta artık bir şey bulunamayacağı] anladıklarından Smith ve Rogers itirafı düzenleyip kaydetme; karar verdiler. Video kamera hâlâ kapalıydı. Tommy'ye rliyasıı en başından yani üç katilin Odell Titsvvorth'ün kamyonetinin e rafında dolaştıkları andan başlayarak anlattırdılar. Orada dolaştı ken soygunu planlamışlar, Denice'in onları tanıdığını fark edi onu yakalamış, sonra da tecavüz edip öldürmüşlerdi. Cesedi bulunduğu yer tanı belli değildi ama dedektifler elektrik santra çevresinde olduğundan emindi.

Tommy'nin beyni artık durmuştu ve düzgün konuşmak» güçlük çekiyordu. Öyküyü anlatmaya çalıştı ama olayları birb: rine karıştırıyordu. Smith ve Rogers onu durdurup kendi kurgu larını tekrar ettiler ve yeniden anlatmaya başlamasını söyledile Dört tekrardan sonra pek fazla ilerleme kaydedilmeyince polis ler nihayet kamerayı çalıştırmaya karar verdiler.

Haydi şimdi, dediler Tommy'ye. Anlat, ama o rüya aptallığın dan söz etme.

"Ama bu öykü gerçek değil ki," dedi Tommy.

Sen anlat, diye ısrar ettiler polisler. Biz sana sonra onun gerçek olmadığını kanıtlamanda yardımcı oluruz.

Yalnız şu rüya lafı içinde olmasın.

AKŞAM TAM 6.58'de Tommy Ward kameraya adını söyledi Sekiz buçuk saattir sorgudaydı. Fiziksel ve ruhsal açıdan tüken miş durumdaydı. Öğleden sonranın ilk sigarasını içiyordu. Sank polislerle birlikte dostça bir sohbet yapmışlar, her şey uygarc; olup bitmiş gibi önünde bir gazoz şişesi vardı.

Kameraya öyküyü anlattı. Kari Fontenat ve Odell Titsworth'I< birlikte üçü Denice Haraway'i marketten kaçırmışlardı. Batıdak elektik santralinin oraya götürmüş, orada tecavüz edip öldürmüş sonra da beton sığınağın orada bir yere atmışlardı. Cinayet silah Titsvvorth'ün av bıçağıydı.

Bunların hepsi bir rüya, dedi. Belki de böyle demek istedi. Ya da böyle söylediğini sandı.

Sözlerinin birçok yerinde "Titsdale" ismi geçiyordu. Dedektifler onu durdurup acaba "Titsvvortlı" mü demek istediğini sordular. Tommy düzeltip başını salladı. Düşünüyordu. Polisler kör olsalar bile bunları benim uydurduğumu anlayacaklardır, diyordu kendi kendine.

Otuz bir dakika sonra video kaydı kapandı. Tommy kelepçelendi, Ada'ya getirilip cezaevine kondu. Mike Roberts o sırada hâlâ OSBI binasının otoparkında arkadaşını beklemekteydi. Neredeyse dokuz buçuk saat beklemişti.

Ertesi sabah Smith ve Rogers bir basın toplantısı düzenleyip Haraway davasını aydınlattıklarını açıkladılar. Ada'dan 24 yaşındaki Tommy Ward itirafta bulunmuş ve iki kişinin daha adını vermişti. Bu iki kişi henüz yakalanmamıştı. Polisler basından ayrıntıları birkaç gün daha, diğer iki kişi yakalanıncaya kadar yayımlamamasını rica ettiler. Ama bir televizyon kanalı bu uyarıyı dikkate almadı. Haber güneydoğu Oklahoma'da hızla yayıldı.

Birkaç saat sonra Kari Fontenot, Tulsa yakınında tutuklanıp Ada'ya getirildi. Tommy VVard'ı konuşturmaktaki başarılarıyla rahatlayan Smith ve Rogers onun da sorgusunu üstlendiler. Video kayıt cihazı bulunmasına rağmen sorgu görüntülerini kayda almadılar.

Kari on altı yaşından beri yalnız yaşayan yirmi yaşında bir gençti. Ada'da çok büyük bir yoksulluk içinde büyümüştü. Babası alkolikti ve Kari annesinin bir araba kazasında ölümüne tanık olmuştu. Ailesi gibi pek arkadaşı da olmayan, kolaylıkla etki altında kalabilen biriydi.

Kendisinin tümüyle masum olduğunda ve Haravvay olayıyla ilgili hiçbir şey bilmediğinde ısrar ediyordu.

Kari, Tommy'den daha kolay konuşturuldu. İki saatten daha kısa bir sürede Smith ve Rogers ondan VVard'ınki gibi kuşku uyandıran, banda kaydedilmiş bir itiraf almayı başardılar.

Kari cezaevine konur konmaz ifadesini reddetti. Bu konuda sonradan şöyle dedi: "Daha önce hiç cezaevine girmemiştim ve polisle başım derde girmemişti. Kimse yüzüme karşı güzel bir

kadını öldürdüğümü, bu yüzden ölüm cezası alacağımı söylememişti. Bu yüzden beni rahat bırakacaklarını sanarak istedikler öyküyü uydurdum. Bunu kaydettikten sonra beni rahat bıraktı lar. Bana istersem yazıp imzalayabileceğimi, yoksa banda alacaklarını söylediler. Bana itirafta bulunduğumu söyledikleri ana kadar itiraf etmenin hangi anlama geldiğini bile bilmiyordum. Bı yüzden onlara doğru olmayan bir ifade verdim. Böylece beni rahat bırakacaklarını sandım."

Polis anlatılanların basına ulaşmasını sağladı. Ward ve Fontenot her şeyi itirai etmişlerdi. Haraway bilmecesi büyük ölçüde çözülmüştü. Şimdi sırada Titsworth vardı. Birkaç gün içinde üçlüyü cinayetle suçlayabileceklerini tahmin ediyorlardı.

Yanmış evin çevresi araştırılırken polis çene kemiğine benzeı bir şey buldu. Ardından bu bilgi *Ada Akşam Haberleri'nde* yer aldı.

DİKKATLİ BİR ÇALIŞMA yapılmasına rağmen Karl'ın itirafı bir karmaşa yığınıydı. İşlenen suçla ilgili olarak Karl'ın anlattıklarıyla Tommy'nin anlattıkları arasında çok büyük farklılıklar vardı. Örneğin tecavüz sırası, tecavüz sırasında bıçaklanıp bıçaklanmadığı, bıçak yaralarının yeri ve sayısı, arada kaçıp kaçamadığı, tekrar yakalanmadan önce ne kadar uzağa kaçabildiği ve ne zaman öldüğü gibi ayrıntılar birbirinin tam tersiydi. En önemli farkhlıksa kızın nasıl öldürüldüğü ve cesedi ne yaptıklarıydı.

Tommy Ward, Odell'in kamyonetinin arkasında kıza tecavüz edildiğini ve o sırada birçok bıçak yarası aldığını söylemişti. Orada ölmüş ve sığınağın yanında bir çukura atılmıştı. Oysa Fontenot olayı böyle anlatmamıştı. Ona göre kızı boş bir eve götürmüşler, orada Odell Titsworth tarafından bıçaklanmıştı; sonra döşemenin altına yerleştirmiş, ardından üstüne benzin döküp evle birlikte yakmışlardı.

Odell Titswort hakkında her ikisi de tümüyle aynı şeyleri söylemişti. Olayı düzenleyen, Ward ve Fontenot'u harekete geçiren, kamyonetine alan oydu. Biraz bira içip ot çekmişler, sonra da McAnally marketini soymaya gitmişlerdi. Önce nereyi soyacaklarını konuşmuşlar, Odell mağazadan içeri girmiş, kasadaki pa-

i .1 kırı çalıp kızı bıçaklamıştı. Sonra arkadaşlarına kızı öldürmeleri gerektiğini, yoksa kendilerini tanıyıp ele vereceğini söylemişti. Arabayı santrale doğru sürmüştü. Çeteyi o yönlendirdiğinden nıice kendisi tecavüz etmişti. Av bıçağını çıkarmış, kızı bıçaklayarak öldürmüştü. Bundan sonrasını anlatırken biri cesedi yaktı, otekiyse yakmadı, diyordu.

Olaya karıştıklarını itiraf etmekle birlikte, asıl suçu, adını kimi /aman Titsdale diye söyledikleri Odell Titsvvorth'e attılar.

19 EKİM CUMA AKŞAMÜSTÜ, polis Titsworth'ü yakalayıp sorgulamaya başladı. Titsvvorth polislerle arası iyi olmayan, dört kere ceza almış bir suçluydu. Bu nedenle polislerin sorgu yöntemlerini iyi bilirdi. Ona tek bir şey bile itiraf ettiremediler. Haraway olayıyla ilgili hiçbir şey bilmediğini söylüyordu. Ne bant kaydında ne de kayıtsız, \Vard ve Fontenot'un söylediği hiçbir şeyi doğrulamadı. ikisiyle de hiç karşılaşmadığını öne sürdü.

Onun sorgusuyla ilgili bir görüntü kaydı alınmadı. Titsworth de cezaevine kondu ve orada birden 26 Nisan'da polisle kavga ederken kolunu kırdığını anımsadı. Söylediğine göre bu olaydan iki gün sonra, yani Denice'in ortadan kaybolduğu gün kız arkadaşının evinde kolunda alçıyla yatıyordu.

Her iki itirafta da ktsa kollu bir tişört giydiği, kollarında dövmeler olduğu yer alıyordu. Oysa onun sol kolu alçıdaydı ve o gün McAnally marketinin yakınlarında değildi. Dennis Smith durumu araştırdığında Odell'in verdiği bu bilgiyi tümüyle doğrulayan polis ve hastane kayıtlarına ulaştı. Smith onu tedavi eden doktordan kırığın dirsek ve omuz arasında bir yay şeklinde olduğunu, bu yüzden çok ağrı vereceğini öğrendi. Titsvvorth'üıı bu kolla kırıktan iki gün sonra birini taşıması veya birine saldırması olanaksız görünüyordu. Kolu alçıdaydı ve boynuna asılıydı.

Alınan itiraflardaki sorunlar bununla da bitmedi. Polis yanan evin molozunu eleyerek araştırırken ev sahibi çıkageldi ve burada ne yaptıklarını sordu. Tutuklananlardan birinin Haraway'in cesedini burada evle birlikte yaktıklarını söylediğini ve onu araştırdıklarını öğrenince ev sahibi bunun olanaksız olduğunu açıkladı. Ev bu olaydan tam on ay önce kendisi tarafından yakılmış-

tı. Adli tjp incelemesinde burada bulunan çene kemiğinin opos sum denen bir keseli hayvana ait olduğu anlaşıldı. Bu bilgi de ba sına iletildi.

Ancak basma evi aslında sahibinin yaktığına veya Odel Titsvvorth'iin kolunun o sıralar kırık olduğuna ilişkin bilgi veril medi. VVard ve Fonteııot'un verdikleri ifadeleri sonradan reddet tikleri de basma bildirilmedi.

Cezaevindeki VVard ve Fontenot ise sürekli olarak masun olduklarını, itirafların tehdit ve baskıyla alındığım öne sürüyor lardı. VVard ailesi iyi bir avukat tutmak için gerekli parayı güç lükle de olsa bir araya getirdi. Tommy, ifadesini alırken Snıitf ve Rogers'm kullandığı yöntemleri ailesine tüm ayrıntılarıyla anlatmıştı. Anlattığının bir rüya olduğunu belki bin defa söy lemişti.

Kail Fontenot'unsa bir ailesi yoktu.

Denice Llaravvay'den geri kalanların araştırılması yoğun bıı biçimde sürüyordu. Birçok kişinin aklında aynı soru vardı: "Br iki kişi itirafta bulunduysa, polis cesedi niye bulamıyor?"

ABD ANAYASASI EK BEŞİNCİ MADDESİYLE insanların kendini suçlu ilan etme yolu kapatılmıştır. Bir suçu aydınlatmanın en kolay yolu birinden bir İtiraf almaktır. Yasalarda, sorgulamalar sırasında polisin nasıl davranacağına ilişkin sayısız hüküm vardır. Bu yasaların çoğu 1984 öncesinde de vardı.

Yüz yıl önce *Ulah'a karşı Hopt* davasında Yüksek Mahkeme, kişiyi korkutarak veya bir umut vererek alınan bir itirafın, kişinin gönüllü bir ifade için gereken irade özgürlüğünü ya da özdenetimini ihlal ettiği için geçersiz olduğuna karar vermişti.

1897 tarihinde *Birleşik Devletler'e karşı Bram* davasında mahkeme, bir ifadenin özgürce ve gönüllü verilmesi gerektiğine, hafif de olsa tehditlerle, şiddet kullanarak ya da vaatlerle zorla elde edilemeyeceğine karar verdi. Tehdide maruz bırakılmış bir zanlıdan alınan bir itiraf geçerli sayılamazdı.

1960'ta *Alabama'ya karşı Blackbıtrn* davasında mahkeme, "Zorlama, fiziksel olabileceği gibi manevi de olabilir," diye karar vermişti. Buna göre bir itirafın polisin psikolojik zorlamasıy-

lı alınıp alınmadığı değerlendirilirken aşağıdaki etmenler büyük önem taşır:

(1) sorgulama süresinin uzunluğu,

(2) bu sürenin ne şekilde uzatıldığı,

(3) gündüz mü gece mi yapıldığı (gecc sorgusu kuşku uyandırır) ve

(4) kişinin psikolojik yapısı - zekâsı, deneyimi, eğitimi, vb.

Kendini suçlu ilan etme vakalarının en ünlüsü olan *Arızona'ya karşı Miranda* davasında ise Yüksek Mahkeme sanığın haklarını koruma önlemlerini prosedür haline getirdi. Buna göre, bir kişinin konuşmaya *zorlanmama* hakkı anayasal bir haktır. Sorgu sırasında verilen her ifadenin mahkemede kanıt olarak kullanılabilmesi için, polis ve savcı, zanlının şunları açıkça anlamış olduğunu kanıtlayabilmelidir:

(1) Kişi sessiz kalma hakkına sahiptir.

(2) Söylediği her şey mahkemede aleyhine delil olarak kullanılabilecektir.

(3) Kişinin avukat bulundurma hakkı vardır. Avukat tutmaya maddi gücü yetmiyorsa devlet ona bir avukat tahsis edecektir. Sorgu sırasında, sorgulanan kişi avukat isterse sorgu hemen durdurulur.

Miranda kuralları denen bu kurallar 1966'da kabul edildi ve hızla ünlendi. Polis genellikle bu kuralları uygulamayı ihmal etti, cıı azından, Miranda kuralları yerine getirilmeden ifadeleri alındığı için mahkemeler suçluları serbest bırakmaya başlayıncaya kadar. Bu kurallar aracılığıyla suçlulara arka çıkıldığı gerekçesiyle kimi sertlik yanlıları mahkemeleri ağır bir dille suçladılar. Ancak televizyonda her polisin tutuklayacağı kişilere "Sessiz kalma hakkınız vardır" dediği duyula duyula bunlar kültürümüzün bir parçası haline geldi.

Tommy'nin *Miranda* işlemini özenle kaydettiklerine göre, Rogers, Smith ve Featherstone bunun önemini biliyorlardı. Video kaydında yer almayan, beş buçuk saat süreyle durmaksızın uyguladıkları tehditler ve sözlü şiddetti.

Tommy Ward ve Kari Fontenot'un itirafları yasal açıdan birer felaketti, yine de 1984 Ekiminde polisler hâlâ cesedi bulacak-

larından ve böylece gerçek bir kanıt elde edeceklerinden emindi ler. Hemiz yargılamanın başlamasına aylar vardı. Onlara göre bı süre VVard ve Foııtenot'a karşı güçlü kanıtlar toplamalarına bo bol yeterdi.

Oysa Denice bulunamadı. Tommy'yle Karl'ın onun nerede olabilecegiyle ilgili hiçbir fikirleri yoktu ve bunu polise defalara belirttiler. Böylece en ufak bir kanıt elde edilemeden aylar geçti İtiraflar gitgide daha önemli hale geldi; nitekim, davada savcılığın elindeki tek kanıt bunlar oklıı.

6

RON VVİLLİAMSON, Haraway davasını yakından izliyordu, km de bunu en iyi izleyebileceği yer olan Pontotoc İlçesi cezaeinden... Aslında üç yıllık cezasının on ayını yattıktan sonra ceasının geri kalanını göz hapsi şeklinde çekmek üzere şartlı tahlie edilerek Ada'ya gönderilmişti. Göz hapsi hareketlerini son deece kısıtlıyordu. Elbette bir işte çalışmıyordu. İlaç tedavisi görıiüyordu. Zaman gibi kavramlarla arası pek iyi değildi.

Bu yüzden kasım ayında, bu kez "Sahte Evrak Düzenleme şuandan dolayı ilgili ıslah kurumunca verilen göz hapsi cezası silerken, suçlu şartlı tahliye kurallarını çiğneyerek evini ilgili kuumca onaylanmayan bir zamanda terk ettiği için konumunu işeyerek ve bilerek ihlal" etmekle suçlandı.

Ron'a göreyse, kendisi sadece bir paket sigara almak için cad-.leye çıkmış ve olması gerekenden sadece yarım saat sonra eve Jonmüştü. Bunun üzerine yeniden tutuklanıp cezaevine yollandı ve dört gün sonra ceza kurumundan kaçmaya çalışmaktan suçlu bulundu. Ron, yoksul olduğunu beyan ederek mahkemenin kendisine bir avukat tutmasını talep etti.

Cezaevi Haraway konusuyla çalkalanıyordu. Tommy Ward ve Kari Fontenot da aynı cezaevindeydi. İçerdekiler yapacak başka hiçbir şey olmadığı için sürekli konuşuyorlardı. VVard ve l'ontenot'un suçlan en yeni ve elbette en sansasyonel suç olduğu için onlar ilgi odağıydı. Tommy rüya itirafını almak için Smith, Rogers ve Fcathcrstone'un kullandığı yöntemleri anlatıyordu. Oradaki herkes bu polisleri zaten yakından tanıyordu.

Tommy, Denice Haraway olayıyla hiçbir ilgisi olmadığını ısrarla söylemişti. Gerçek katiller, iki polisin zorlamasıyla itiraft bulunan bu iki aptala gülüyor olmalıydı.

DENİCE HARAWAY'İN cesedi bulunamadığı için Bili Petersoı büyük bir hukuk sorunuyla karşı karşıyaydı. Dava dosyasında sadece bu iki bant kaydı vardı. Bunlardan başka hiçbir maddi kanıt yoktu. Dahası bant kayıtları gerçeğe hiç uymadığı gibi itiraflar da birbiriyle çelişiyordu. Peterson'ıı elinde şüphelilerle ilgili iki de robot resim vardı ama bunlar bile sorunluydu. Birini] Tommy YVard'a benzediği belki öne sürülebilirdi, ama ütekiıiıi Kari Fontenot'a hiç mi hiç benzemediği ortadaydı.

Önce Şükran Günü sonra Noel geldi geçti ama ceset hâlâ ortada yoktu. 1985 Ocağında Bili Peterson bir yargıcı Denio Haravvay'in öldüğüne ilişkin elde yeterli kanıt olduğuna ikna etti. Bir hazırlık oturumu yapıldı ve itiraflar mahkeme salonund; dinlendi. Dinleyenlerin şaşkınlığı büyük olduysa da bunların çoğu Ward ve Fontenot'un anlattıkları arasındaki çelişkilere dıkka çekti. Bununla birlikte, ortada bir ceset olmasa da yargılamay; başlanabileceğine karar verildi.

Ancak hukuksal tartışma sürdü gitti. İki yargıç duruşmadar çekildi. Soruşturma hızını kaybetmişti. Denice Haravray'in kayboluşunun birinci yılında aramaya son verilmişti. Ada halkınır çoğunluğu Ward ve Fontenot'un suçlu olduğuna inanıyordu Yoksa neden itirafta bulunsuniardı ki? Yine de kanıtların yetersiz olduğu dikkat çekiyordu. Yargılama için neden bu kadar uzur süre beklendiği de halk arasında merak konusuydu.

Nisan 1985'te, Demce Haravvay'in kayboluşundan bir yıl sonra *Ada Akşam Haberleri* gazetesi Dorothy Hogue imzasıyla soruşturmanın hızı konusunda bir yazı yayımladı. "Çözülemeyen Cinayetler Ada Halkım Tedirgin Ediyor" başlıklı yazıda Hogue her iki cinayeti de ele alıyordu. Haraway olayı için, "Yetkililer VVard'la Fontenot'un tutuklanmasından hem önce hem de sonra civardaki pek çok yeri araştırmış olsalar da, Haravvay'in izine rastlanmadı. Oysa dedektif Dennis Smith olayı çözdüğünden emin," diye yazıyordu. Sözde itiraflara hiç değinilmiyordu.

Carter olayı içinse Hogue şunları yazmıştı: "Cinayet mahallinde bulunan kanıtlarla şüpheliye ait kanıtlar yaklaşık iki yıl önt e OSBI laboratuvarma gönderildiği halde, polis hâlâ sonuçların beklendiğini açıkladı." OSBI'daki birikmiş işlerden de söz edilmişti. Dennis Smith, "Polis bu vakada odağım daraltıp tek bir şüpheliye yoğunlaştı ama bu suçla ilgili olarak henüz kimse tutuklanmadı," demişti.

ŞUBAT 1985'TE, Ron kaçış olayıyla ilgili olarak mahkemeye çıkarıldı. Mahkemenin kendisine atadığı avukat, VVilliamson ailesini yakından tanıyan David Morris'ti. Ron kaçtığını kabul etti ve bunun için iki yıl ceza aldı. Eğer Roıı (1) gereken ruh sağlığı danışmanlığını alırsa, (2) yeni bir sorun çıkarmazsa, (3) Pontotoc İlçesinden ayrılmazsa ve (4) alkol kullanmaktan vazgeçerse, bu cezanın büyük bölümü ertelenecekti.

Ancak birkaç ay sonra Pottawatomie'de kamuya açık yerde sarhoş dolaşmaktan yine gözaltına alındı. Bili Peterson, ertelenen cezasının yeniden yürürlüğe girmesi ve bu cezayı çekmesi talebiyle bir dosya düzenledi. Mahkeme David Morris'i yine Ron'a avukat olarak atadı. 26 Temmuz'da bölge yargıcı John David Miller tarafından bir hazırlık duruşması yapılması kararlaştırıldı. Ancak hastalığı için hiçbir tedavi görmeyen Ron'ı duruşma sırasında susturmak mümkün olmadı. Morris'le, yargıç Miller'la ve öteki görevlilerle durmadan tartıştı. Bunu öyle bir boyuta vardırdı ki yargıç duruşmayı erteledi.

Üç gün sonra duruşma tekrarlandı. Yargıç Miller görevlilere Ron'ın davranışları konusunda uyarılmasını söylemişti. Oysa Ron mahkeme salonuna bağırarak ve küfrederek girdi. Yargıç kendisini uyardıkça Ron da yargıca bağırıyordu. Kendisi için yeni bir avukat atanmasını istedi. Yargıç bir gerekçe göstermesini isteyince verecek cevap bulamadı.

Davranışları çok kaba saba olmakla birlikte o kargaşa içinde bile yardıma ihtiyacı olduğu hemen belli oluyordu. Zaman zaman çevresinde neler olup bittiğini anlıyor gibiydi, bir an sonra çevresiyle bağlantısı kopuyordu. Herkese saldırıyordu ve dünyaya karşı öfke doluydu.

Birçok kez uyarıldıktan sonra yargıç Miller onun cezaevini geri götürülmesini istedi ve duruşma yeniden ertelendi. Ertes gün avukat David Morris, Ron'ın zihinsel yeterliliğinin belirlen mesi için yeni bir duruşma yapılmasını talep etti. Ayrıca görevin den alınmayı da talep ediyordu.

Kendi dünyasında yaşayan Ron kendisini tümüyle normal sa nıyordu. Avukatının zihinsel yeterliliğinin belirlenmesi talebin kendisine hakaret saydı ve onunla konuşmamaya başladı. Aslıiıd; Morris de ondan bıkmıştı.

Zihinsel yeterliliğinin belirlenmesi talebi kabul edildi. Avukatın çekilme talebiyse reddedildi.

İki hafta sonraki duruşma, başlar başlamaz yine ertelendi Ron eskisinden de saldırgan davranıyordu. Yargıç psikiyatrik inceleme yapılmasına karar verdi.

1985 BAŞINDA JUANİTA VVILLIAMSON'a yumurtalık kanser teşhisi kondu. Hastalık hızlı ilerliyordu. Son iki buçuk yıldır oğ lunuıı Debbie Carter'ı öldürdüğü dedikodularını işitip durmuştu. Ölmeden önce oğlunun bu dertten kurtulduğunu görmek is tiyordu.

Juanita her şeyin kaydını titizlikle saklayan biriydi. Uzun yıllardır ayrıntılı günlükler tutuyordu. İşiyle ilgili kayıtları da mükemmeldi. Her müşterisine son beş randevusuyla ilgili bilgi verebilecek durumdaydı. Ödenmiş faturalar, iptal olan çekler, alınd: makbuzları, çocuklarının raporları dahil hiçbir şeyi atmazdı.

Defalarca gözden geçirdiği günlüklerinin de gösterdiği gibi, 1 Aralık 1982 gecesi Ron'ın evde olduğuna inanıyordu. Bunu birkaç defa polise de söylemişti. Polislerin teorisiyse, Ron'ın bir ara kimseye görünmeden arka yolu kullanarak evden sıvışıp, cinayeti işledikten sonra eve dönmüş olabileceği şeklindeydi. Cinayet nedeni unutulmuştu. Glen Gore'un Ron'ı o gece Coachlight'ta Debbie Carter'ı taciz ederken gördüğüne dair yalanlan da unutulmuştu. Bunlar önemsiz noktalardı; polisler aradıkları adamı bulmuşlardı.

Polisler aynı zamanda Juanita Williamson'ın çok saygı duyulan biri olduğunu da biliyorlardı. O, inancı bütün bir Hıristiyandı.

Eentekostes kiliselerine bağlı olanlar onu iyi tanırdı. Güzellik salonunun yüzlerce müşterisi vardı ve hepsine de yakın arkadaş gibi davranırdı. Eğer Juanita tanıklık yapar da Ron'ın cinayet gecesi evde olduğunu söylerse, jüri ona inanırdı. Oğlunun kimi sorunları olduğu ortadaydı ama iyi bir çocuk olarak yetiştirildiği kesindi.

O sıralarda Juanita başka bir şey daha hatırladı. 1982'de video kaset kiralama modası vardı. Caddenin aşağısındaki bir mağaza bu işi yapıyordu. 7 Arahk'ta Juanita bir video göstericiyle en sevdiği beş filmi kiralamıştı. Ron'la birlikte ertesi sabah erken saatlere kadar bu filmleri izlemişlerdi. Oğlu o gece evdeydi ve annesiyle birlikte eski filmleri seyrederek eğlenceli bir akşam geçirmişti. Neyse ki Juanita kiralama fişini atmamıştı.

Avukat David Morris her zaman Juanita'nın hukuk konularındaki küçük sorunlarında yardımına koşardı. Juanita'ya hayranlık duyar, o nedenle, ideal bir müşteri sayılamayacak olsa da zaman zaman Ron'ın bedava avukatlığını yapardı. Morris, Juanita'nın hatırladığı bu yeni ayrıntıyı dinleyip makbuzu inceledikten sonra ona inandı. Makbuzun varlığına memnun olmuştu, çünkü Ada halkının çoğunluğu gibi, Ron'ın Carter cinayetine karıştığı dedikodularını o da duyuyordu.

Morris genellikle ağır ceza avukatlığı yapardı ve Ada polisinin durumunu bilirdi. Onları iyi tanıdığı için Juaıiita'yı Dennis Smith'le buluşturdu. Hatta Juaıiita'yı polis merkezine kendisi götürdü ve Juanita, Dennis Smith'e açıklamalarını yaparken Morris de hazır bulundu. Dedektif Juanita'yı dikkatle dinledi, kiralama makbuzunu inceledi ve anlattıklarını görüntülü kayda almak istediğini söyledi. Elbette, dedi Juanita.

David Morris, Juanita'nın bir sandalyeye oturup Smith'in sorularını cevaplayışmı bir pencerenin ardından izledi. Birlikte eve döndüler. Juanita rahatlamıştı. Oğluyla ilgili sorunun artık yoluna girdiğinden emindi.

O sırada video kamerada bant var mıydı bilinmez ama bu kayıt hiçbir zaman ortaya çıkmadı. Dedektif Smith bu görüşmeyle ilgili bir rapor düzenlediyse bile böyle bir rapor mahkemeye hiçbir zaman sunulmadı.

RON, HAPİSHANEDE VAKİT öldürerek günler ve haftalaı boyu annesi için üzülüp durdu. Ağustosla annesinin durunu ağırlaştığında bile Ron'ın onu görmesine izin verilmedi.

Aynı ay, mahkemenin emriyle Ron, Dr. Charles Amos tara fından yeniden muayene edildi ve kimi testler yapılması karar laştırıldı. Birinci testte Ron bütün sorulara Doğru yanıtını vermişti. Amos Ron'a bunu sorunca da, "Bu test mi önemli, annemin durumu mu?" diye cevap vermişti. Sonunda testler ipta edildi. Ancak Dr. Amos, "Bay VVilliamson'la yaptığım bu görüşme, kendisini son olarak kontrol ettiğim 1982'den bu yana ruf durumunda belirgin bir bozulma olduğunu gösterdi," diye ra por yazdı.

Ron annesini ölmeden önce son bir kez görmek için polister izin istedi. Annette de aynı konuda başvuruda bulundu. Yıllardı] kardeşine gide gele cezaevindeki görevli polislerle tanışmıştı Ronnie'ye kek ve bisküvi götürdüğünde arkadaşları ve görevliler için de götürürdü. Cezaevinin mutfağında yemek pişirdiği bile olmuştu.

Annette'in göre, hastane nasılsa oraya fazla uzak değildi Küçük bir şehirde yaşadıkları için Ron'ı ve ailesini herkes tanırdı. Ron'ın eline bir silah geçirip birine bir şey yapması olasılığı da yoktu. Sonunda bir anlaşma yapıldı ve Ron gece yarısından sonra cezaevinden çıkarılıp kelepçeli ve zincirli halde ve çevresi ağır silahlı muhafızlarla kuşatılmış olarak hastaneye götürüldü. Orada bir tekerlekli iskemleye oturtulup koridorlardan geçirildi.

Juanita oğlunu kelepçeli görmek istemediğini söylemiş, Annette polislerden kelepçeyi çözmelerini istemişti. Onlar da istemeye istemeye buna razı olmuşlardı. Fakat yarı yolda anlaşma nedense rafa kaldırıldı. Kelepçe ve zincirler çıkarılmadı. Ron polislere hiç olmazsa annesini son defa birkaç dakikalığına görürken kelepçeyi çıkarmaları için yalvardı. Ama bu gerçekleşemedi. Polisler ona tekerlekli iskemlede kıpırdamadan durmasını söylediler.

R.on kelepçe ve zincirleri gizlemek için bir battaniye istedi. Polisler önce tereddüt ettilerse de -bir güvenlik açığı oluşabilirdi— sonunda buna razı oldular. Tekerlekli iskemleyi Juanita'nm

odasına götürdüler ve ısrarla Annette'le Renee'nin dışarı çıkmasını istediler. Oysa onlar ailenin bütün üyelerinin son bir kez bir arada olmasını istiyorlardı. Polisler bunun çok riskli olduğunu, koridorda beklemeleri gerektiğini söylediler.

Ron annesine, onu çok sevdiğini, hayatını bu hale getirdiği için çok üzgün olduğunu anlattı ve yaşattığı hayal kırıklıkları için özür diledi. Ağlayarak annesinden kendisini affetmesini istedi. Annesi onu affettiğini söyledi. Ron kutsal metinlerden bir bölüm okudu. Ancak polisler odada olduğu için özel konuşamadılar. Polisler Ron'ın pencereden atlamaması ya da birine zarar vermemesi için tetikte duruyorlardı.

Vedalaşma kısa sürdü. Birkaç dakika sonra polisler Ron'ı dışarı çıkardılar. Cezaevine geri dönme zamanının geldiğini söylediler. Annette ve Renee, kardeşlerinin götürülürken ağladığını duydular.

Juanita 31 Ağustos 1985'te öldii. Polis, Ron'ın cenazeye katılması için ailesinin yaptığı başvuruyu reddetti. Annette'in kocası, Ron'ın cenaze töreni boyunca korunmasına kendi kuzenlerinden iki eski polisin de yardım etmesini teklif etti. Bunun üzerine Ron'a izin çıktı.

Ron'ın cenaze törenine katılmasını polisin büyük bir güvenlik olayı gibi sunması olayı iyice dramatik hale getirdi. Polis herkesin yerini alıp oturmasından sonra Ron'ı içeri aldı. Zinciri çözmeyi de reddettiler.

Bütün bu önlemler 300 dolarlık bir çek sahtekârlığı yapmış biri içindi.

Kilise küçüktü. Açık tabut mihrabın önüne yerleştirilmişti. Böylece herkes onun iyice zayıf profilini görebiliyordu. Arka kapılar açıldı ve Ron koridor boyunca gardiyanlarıyla birlikte İlerlemeye başladı. Ayak ve el bilekleri birbirine zincirlenmiş, her iki /incir de belindeki bir başka zincire tutturulmuştu. Küçük adımlarla ilerlemeye çalıştıkça zincirlerin şakırtısı herkesin zaten gergin olan sinirlerini daha da fazla geriyordu. Açık tabutta annesini görünce hıçkırarak annesinden af dilemeye başladı: "Özür dilerim, Anne. Özür dilerim." Tabuta yaklaştıkça hıçkırıkları yüksek sesle ağlamaya dönüştü.

Onu iki yanında birer gardiyanla yerine oturttular. Her kı pırdayışında zincirler şakırdıyordu. Sinirleri son derece bozuk tu, manik durumdaydı ve sessiz, hareketsiz oturmayı başaramı yordu.

Bulundukları kilise aynı zamanda Ron'ın çocukken vaftiz edil diği ve Annette'in hâlâ her pazar sabahı org çaldığı, annesinin he men hemen hiçbir duayı kaçırmadan izlediği Birinci Pentekoste Kutsal Kilisesi'ydi. Ron şimdi orada annesinin iyice küçülmü yüzüne baka baka ağlıyordu.

Törenden sonra kilisenin kardeşlik salonunda cenaze yenıe ği verildi. Ron yanında gardiyaniarıyla bu salona geçti. Neredeysı bir yıldır cezaevi yemeği yiyordu. Bu yüzden buradaki yemek on; ziyafet gibi görünmüştü. Annette görevlilerden, kardeşinin ye mek yiyebilmesi için kelepçelerini çıkarmalarını rica etti. Bu rica yı reddettiler. Annette sakin sakin yalvarmasını sürdürdü. Ancal isteğini bir türlü kabul ettiremedi.

İki kız kardeş kardeşlerini elleriyle beslerken, aile bireyleri v< dostları onları üzüntüyle izlediler.

Mezarlıkta duadan ve İncil okunmasından sonra katılımcıla: Annette, Renee ve Ron'a sırayla başsağlığı dilediler. Kimi kez ki barca kimi kez içtenlikle kucaklaşmak isteyenler oldu ama Ror kimseyle kucaklaşamadı. Kollarını kaldıramadığından kimi ke; zorlukla bir öpücük kondurabildi veya bağlı elleri nedeniyle şakırtılı ve sakar bir biçimde el sıkabildi. Eylül ayı girdiği halde hava hâlâ sıcaktı. Ter alnından yanaklarına damlıyordu. Yüzündek teri kendisi silemediğinden, onun yerine Annette ve Renee siliyordu.

DR. CHARLES AMOS MAHKEMEYE Ron Williamson'm Oklahoma yasalarının belirttiği koşullara göre akıl hastası olduğum, açıklayan bir rapor verdi. Buna göre kendisine yüklenen suçu anlaması ve göıevli savunma avukatına yardımcı olması mümkür değildi; akli yeterliliğe kavuşabilmesi için tedavi görmesi gereki yordu. Tedavi görmeden bırakılması durumunda hem kendis hem de başkaları için tehlike oluşturabilirdi.

Yargıç Miller, Doktor Amos'un bulgularını değerlendirerek

Ron[1]ın akii yeterliliğinin olmadığına karar verdi. Bunıın üzerine Ron, Vinita'daki Doğu Eyalet hastanesine nakledildi. Burada daha ayrıntılı bir incelemeden geçirilip tedavi edilecekti. Oradaki doktoru R. D. Garcia ona uyku bozukluğu için Dalmane ve Rcstoril, hahisinasyonlarına ve hayal görmesine karşı Mellaril, şizofrenisi, hiperaktifliği, kavgacılığı ve manik depresyonunun hiper enerjik dönemi için de Torazin yazdı. İlaç dozları birkaç gün içinde ayarlandı ve Ron sakinleşmeye başladı.

Birkaç hafta sonra Dr. Garcia şu kaydı düştü: "Sosyopat ve geçmişinde alkol bağımlılığı var. Günde dört kere 100 mg Torazin almaya devam etmesi gerekir. Kaçma riski yok."

Kaçma riski dolayısıyla göz hapsinden alınıp cezaevine kapatıldığı için bu son cümle aslında biraz ironik olmuştu.

Dr. Garcia mahkemenin yazılı sorularına cevap verirken de >öyle diyordu: "(1) Kendisine yüklenen suçu anlayabilecek kapasitesi var, (2) ... avukatıyla görüşebilir ve savunmanın hazırlanmasında ona yardımcı olabilir, (3) ... artık akıl hastası sayılmaz, (4) tedavisiz, terapisiz veya eğitimsiz kalsa bile serbest bırakıldığında kendine ve başkalarına zarar vermez. Ancak, özellikle de aşırı alkol aldığında sosyopat davranışlar gösterebilir ve potansiyel olarak tehlikeli sayılabilir."

Ron, Ada'ya döndü ve karar iptal süreci başlatıldı. Ancak Yargıç Miller Ron'ın yeterliliğine ilişkin yeni bir değerlendirme istemek yerine, Dr. Garcia'nın verdiği ön değerlendirme raporundaki sonuçlan kabul etti. Mahkemeye göre Ron ruh sağlığı açısından yetersiz olduğundan yeterlilik kararı hiçbir zaman çıkmadı.

Dr. Garcia'nın raporu uyarınca, askıya alman hüküm iptal edildi ve Ron iki yıllık cezasının kalanını çekmesi için cezaevine yollandı. Hastaneden ayrılırken yanına iki hafta yetecek kadar Torazin verilmişti.

EYLÜL'DE ADA'DA Tommy VVard ve Kari Fonteıiot'un yargılanması başladı. Avukatları davalarının ayrılması, daha da önemlisi davanın Poıitotoc sınırları dtşındabir yere alınması için büyük çaba harcadılar. Kayınpederi çevrede saygın bir diş doktoru oldu-

ğu için yüzlerce kişinin arama çalışmalarına yardım etmesine karşın, Denice Haravvay hâlâ bulunamamıştı. Ward ve Fontenot oı bir aydır tutukluydular. Yaptıkları itiraf geçen ekim ayında gazetelerde yayımlandığından bu yana halkın dilinden düşmemişti.

Bu koşullarda davalılar yansız bir jüri karşısına çıkarılmay nasıl umabilirlerdi? Bu durumdaki davalar her zaman başka yerlere alınırdı.

Oysa bu kez avukatların bu İstemi reddedildi.

Hazırlık aşamasına ilişkin bir başka sorun da itiraflardı. Warc ve Fontenot'un avukatları, dedektif Smith'le Rogers'ın ifade alma yöntemlerini ağır şekilde eleştirdiler. Verilen ifadelerin gerçek olmadığı çok açıktı. Bunların tek bir noktası bile gerçeklerle uyuşmuyordu.

Peterson intikam duygusuna kapıldı. Elinde bant kayıtları olmadan davası bir hiçti. Uzun ve hararetli tartışmalardan sonra yargıç jürinin itirafları görmesine karar verdi.

Eyaletten elli bir tanık bulundu. Bunlardan ancak birkaçı somut bir şeyler söyleyebiliyordu. Çoğu Denice'in arkadaşıydı ve sadece onun yok olduğuna, muhtemelen öldüğüne tanıklık etmek için gelmişti. Davada bir dc sürpriz vardı. Terri Holland adlı bir suçlu da tanık olarak çağrılmıştı. Bu kadın jüriye Kari Fontenot getirildiğinde cezaevinde olduğunu anlattı. Onunla ara sıra konuşma olanağı bulmuştu. Söylediğine göre Kari kendisine Tommy Ward ve Odell Titsvrorth'ün kızı kaçırıp tecavüz ettikten sonra öldürdüklerini anlatmıştı.

Oysa Fortenot bu kadınla hiç konuşmadığını söylüyordu.

Terri Holland tanık olarak dinlenen tek tutuklu değildi. Bir başka tutuklu muhbir de Leonard Martin'di. Mahkemede bu kişi jüriye Kari Fontenot'un hücresinde "Yakalanacağımızı biliyordum," diye kendi kendine tekrarladığını söyledi.

SAVCILIĞIN -jüriyi makul bir kuşkunun ötesinde suçlu olduklarına inandırmak için sunduğu- kanıtların niteliği işte bu düzeydeydi.

Elde hiçbir maddi kanıt olmadığı için banda alınan itirafların önemi iyice artıyordu. Ama bunlar da yalan olduğu açıkça bel-

li kısımlardan ve kimi boşluklardan oluşuyordu. Bu yüzden yargılama garip bir biçim aldı. Ward ve Fontenot'un, bir yandan jüri üyelerinin kendilerine inanmasını beklerken, öte yandan da yalan ifade verdiklerini itiraf etmeleri gerekiyordu.

Titsvvorth'ün bu işin içinde olmadığı ortaya çıktığına göre, Titsworth'le ilgili beyanlarının yalan olduğunu söylemeleri gerekiyordu.

İçinde cesetle yakılan evle ilgili beyanlarının da yalan olduğunu itiraf etmeleri gerekiyordu. Bu ev olaydan on ay önce yakılmıştı.

Mahkemeye monitörler getirildi. Işıklar azaltıldı. Video kayıtları gösterilmeye başladı. Korkunç ayrıntılar bir bir dile getirildikçe Ward ve Fontenot için yavaş yavaş ölüm hücresinin yolu gözükmeye başladı.

Kapanış konuşmasında savcı yardımcısı Chris Ross, üstlendiği bu ilk cinayet davasında durumu daha da dramatize etmeye çalıştı. Ross itiraflardaki kanlı ayrıntıları -bıçak yaralan, kan ve iç organlar, vahşice tecavüz ve güzel bir kızın acımadan bıçaklanması ve ardından yakılması sahnelerini- çizimlerle anlattı.

Jüri üyeleri öfke içindeydi. Kısa bir fikir alışverişinden sonra sanıkların suçlu olduğuna karar vererek ölüm cezası istediler.

ASLINDA DENİCE, Ward ve Fontenot'un zorla alman ifadelerinde söylediklerinin ve Bili Petersoıı'la Chris Ross'ın iddia ettiklerinin aksine, ne bıçaklanarak öldürülmüş ne de cesedi yakılmıştı.

Denice Haraway kafasına sıkılan tek bir kurşunla öldürülmüştü. Cesedi Ocak ayında bir avcı tarafından Gerty'deki Hughes kasabası yakınlarında ormanlık bir alanın derinliklerinde bulundu. Kurası Ada'dan kırk kilometre kadar ötede hiç araştırılmamış bir bölgeydi.

Ölüm nedeninin ateşli silah olması, Ward ve Fontenot'un gülünç öykülerini gerçekten uydurduklarını ve itirafa zorlandıklarını gösteriyordu. Herkesin böyle düşünmesi gerekirdi ama durum hiç de öyle olmadı.

Gerçek ölüm nedeninin bulunması karşısında yetkililerin de

yanıldıklarını itiraf etmeleri ve gerçek suçluyu aramaya başlamaları gerekirdi ama ne yazık kİ bu da öyle olmadı.

YARGILAMADAN SONRA, ancak cesedin bulunmasından önce, Tommy Ward Ada'nın doksan kilometre doğusunda yer alan McAlester hapishanesindeki ölüm hücresine nakledilmeyi bekliyordu. Olayların bu şekilde gelişip onu öldürücü enjeksiyonla gerçekleşecek bir idam cezasıyla yüz yüze bırakmasının şoku içindeydi; korkuyordu, kafası karışmış, bunalıma yuvarlanmıştı. Daha bir yıl önce, yirmili yaşlarda, iyi bir iş, güzel bir kız arkadaş ve neşeli bir partiden başka düşüncesi olmayan tipik bir Ada'h gençti.

Gerçek katiller şimdi dışarıdan halimize gülüyorlar, diye düşünüyordu. Polislerin düştüğü duruma da gülüyorlar. Merak ediyordu, katiller acaba onun yargılanması sırasında seyirciler arasına karışacak kadar pişkin miydiler? Neden olmasındı? Nasıl olsa güvendeydiler.

Bir gün ziyaretine Ada'dan iki polis geldi. Artık dostça davranıyorlar, McAlester'da başına geleceklerle yakından ilgileniyorlardı. Düşünceli ve sessiz duruyorlar, kelimelerini dikkatle seçiyorlardı. Ne gözdağı, ne bağırma, lle küfür, ne de öldürücü enjeksiyon tehdidi... Artık tek istedikleri cesedin nerede olduğunu öğrenmekti. Bunun karşılığında Tommy'ye Peterson'ın bürosunda cezayı yumuşatmak için uğraşacaklarını söylüyorlardı. Böylece ölüm cezası ağır hapse çevrilecekti. Kendilerinde böyle bir yetki olduğunu söylüyorlardı ama aslında yoktu. Artık durum onların kontrolünden çıkmıştı. Tommy cesedin nerede olduğunu bilmiyordu. Bir yıldır söylediklerini yine tekrarladı. Bu suçla hiçbir ilgisi yoktu. Ölümle yüz yüze olmasına rağmen Tommy VVard polisin istediği bilgiyi veremezdi.

VVARD VE FONTENOT'un tutuklanmalarından hemen sonra, olay New York'ta saygın bir gazeteci olan Robert Mayer'ın dikkatini çekti. Mayer o sıralarda güneybatıda yaşıyordu. Kız arkadaşı-

un erkek kardeşi Tommy Ward'm kız kardeşlerinden biriyle evliydi ve Mayer öyküyü kız arkadaşından duymuştu.

Rüya itirafı ve onun yarattığı karmaşa Mayer'ın ilgisini çek:i. İnsan nasıl olur da böyle yalanlarla örülü korkunç bir cinayei itiraf edebilirdi? Ada'ya gidip durumu araştırmaya karar verdi. Kütün o uzun ön hazırlık soruşturmaları ve yargılamalar sırasınla, Mayer kasabada halk, polis, mahkeme ve özellikle de VVard'la Fontenot arasında gidip gelerek araştırmalarını sürdürdü.

Ada halkı da onun çalışmalarını dikkatle izliyordu. Ada'ya gerçek bir yazarın gelip bir konuda araştırma ve gözlem yaptığı >ek görülmemişti. Zaman içinde Mayer olayın kahramanlarının güvenini kazanmayı başardı. Bili Peterson'la uzun uzadıya görüştü. Savunma avukatlarıyla toplantılar yaptı. Polislerle birlike uzun saatler geçirdi. Bir görüşme sırasında Dennis Smith böye küçük bir kasabada ellerinde çözülmemiş iki cinayet dosyası olıiasmdan doğan sıkıntıyı anlattı. Cebinden Debbie Carter'ın foğrafını çıkarıp Mayer'a gösterdi. "Onu Ron Williamson'ın öllürdüğiinü biliyoruz," dedi. "Ama şimdilik bunu kanıtlayamıyo-'UZ."

Mayer işe başlarken tutuklu gençlerin suçluluğuna yüzde eli olasılık veriyordu. Smith'le Rogers'ın tutumları ve Ward'la •ontenot'a karşı açılan davanın durumu onu şaşkınlık içinde bı--aktı. Elde itiraflardan başka hiçbir kanıt yoktu. Bunun kadar şaartıcı bir başka şey de, itirafların da bütün inamlırlıklarını yok xlen çelişkilerle dolu olmasıydı.

Yine de Mayer bu olayla ilgili tarafsız bir gözlem yapmaya çaıştı ve öğrendiklerini derleyerek *Ada Rüyaları* adlı bir kitap yazlı. Kitap Nisan 1987'de Viking Yayınevi tarafından basıldı ve ka-,aba halkının büyük ilgisiyle karşılaştı.

Kitaba gösterilen tepkiler hızlı ama tam da tahmin edildiği gi->i oldu. Kimileri yazarın VVard ailesiyle dostluğunun kitabın delerini azalttığını düşünüyordu. Kimileriyse, gençlerin itirafta bununduklarına göre suçlu olduğuna inanıyordu. Bu görüşlerini ıiçbir şey değiştiremezdi.

Öte yandan yaygın bir inanca göre, polis ve savcılar yanlış idamları tutuklamış, gerçek katiller serbest kalmıştı.

BU KİTAPTA ALDIĞI ELEŞTİRİLER Bili Petcrson'ın Debbi Carter olayına yüklenmesine neden oldu. Küçük bir kasaba savcısı için baktığı davalar hakkında kitap yazılması -üstelik de eleştirilmesi- olağan bir durum değildi elbette. Kendini kanıtlamasına gerekiyordu.

Soruşturmadan bir şey çıkmamıştı -zavallı kızın ölümünü] üzerinden dört yıl geçmişti- ve artık birini bulmanın sırasıydı.

Peterson ve polis yıllardır katilin Ron VVilliamson olduğuna inanıyorlardı. Dennis Eritz de belki işin içindeydi belki de ğildi, ama VVilliamsoıı'ın o gece Debbie'nin dairesinde olduğuna biliyorlardı. Ellerinde kanıt yoktu, sadece sezgileri böyle söylüyordu.

Bu arada Ron cezasını tamamlayıp Ada'ya dönmüştü. 198! Ağustosunda annesi öldüğünde hâlâ cezaevinde cezai ehliyet davasının görülmesini ve iki yıllık cezasının dolmasını bekliyordu Annette ve Reıiee, istemeden de olsa, içinde doğup büyüdükleri evi satmışlardı. Bu yüzden Ron 1986 Ekiminde cezası affedilip salıverilince kalacak yer bulamadı. Bunun üzerine Annette'in kocası ve çocuğuyla paylaştığı evine taşındı. İlk birkaç gün yeni yerine alışmakta oldukça zorluk çekti. Ardından eski alışkanlıklarına döndü: Gece geç saatlerde gürültü çıkararak yemek yiyor bütün gece yüksek sesle televizyon izliyor, sigara ve içki içiyordu. Gündüzlerini ise kanepede uyuyarak geçiriyordu. Bir ay kadar sonra sinirlerin iyice gerilmesi üzerine Annette ona evden ayrılmasını söyledi.

Cezaevinde geçirdiği iki yıl ruh sağlığında hiçbir iyileşme sağlamamıştı. Bu süre içinde birçok değişik hastaneye yollanmış, çeşitli doktorlar tarafından görülmüş ve kendisine değişik reçeteler yazılmıştı. Çoğu zaman da hiçbir tedavi uygulanmamıştı. Bir süre tutuklular arasında yaşıyor, garip davranışlar sergilemeye başlayınca tekrar ruh sağlığı merkezlerine yollanıyordu.

Serbest kalınca, Islah Dairesi, Ada Ruh Sağlığı Hizmetleri'ndekı bir sosyal görevliyi görmesi için Ron'a bir randevu ayarladı. Ron 15 Ekim'de Norma Walker'a gitti. VValker, raporuna Ron'ın lityum, Navane ve Artane kullandığını yazdı. VValker'a göre kendini kontrol edebilen, sevimli ve biraz tuhaf biriydi: "Kimi zaman

hiçbir şey söylemeden bir dakika kadar gözünü bir yere dikiyor." Din eğitimi veren bir okula girip olabilirse din adamı olmak isliyordu. Ya da kendi inşaat şirketini kurabilirdi. Walker'a göre bunlar büyük, biraz fazla iddialı planlardı.

İki hafta sonraki randevusunda da yine iyi bir izlenim uyandırdı. Hâlâ ilaç almaya devam ediyordu. Ancak ondan sonraki iki randevusuna gitmedi. 9 Aralık'ta tekrar randevusuna geldiğinde Dr. Marie Snovv'ı görmek istedi. İlaçların yararına inanmayan bir kızla tanışmış ve ilaç almayı kesmişti. Dr. Snow haplarını alması gerektiğini söyledi ama Ron tanrının ona içkiyi ve her tür ilacı kesmesini söylediğini öne sürdü.

18 Aralık ve 14 Ocak randevularına da gitmedi. 16 Şubat'ta Annette, Norma VValker'a telefon edip kardeşinin yine tuhaflaştığını söyledi. Kardeşinin "delice" davrandığını, tabancayla kendini öldürmekten söz ettiğini söyledi. Ertesi gün Ron, VValker'a geldiğinde çok sinirli olmakla birlikte aklı başında gibi görünüyordu. İlaçlarının değiştirilmesini istiyordu. Üç gün sonra VValker, McCall şapelinden telefonla arandı. Ron orada olay çıkarmıştı, bağırıp çağırarak iş istiyordu. VValker, Ron'a kibar davranmalarını ve hemen polis çağırmalarını söyledi. O gün öğleden sonra Annette ve kocası Ron'ı yine VValker'a getirdiler. Karı koca şaşkın ve umutsuzluk içindeydi.

VValker, Ron'ın ilaç almamış, uyumsuz, hayaller içinde ve gerçeklikten kopmuş olduğunu, hiçbir şekilde kendi ihtiyaçlarını görecek durumda olmadığını gözlemledi. İlaçlarını alsa bile Ron'ın kendi başına yaşayabileceğinden emin değildi. Bu durumda "bir hastaneye yatırılıp azalan zihinsel kapasitesinin ve davranış bozukluğunun tedavi edilmesi" gerekiyordu.

Üçü, ellerinde reçete olmadan ve ne yapacaklarını bilemez durumda dışarı çıktılar. Ron kasabada bir yerlere kayboldu. Gary Simmoıis o gece Chickasha'daki evinde iki arkadaşıyla otururken kapı çalındı. Kapı açılır açılmaz içeri dalan ve yere yığılan Ron "Yardıma ihtiyacım var," diye tekrarlayıp duruyordu. "Ben delirdim, yardıma ihtiyacım var." Tıraşı uzamış, üstü başı pis, saçları karmakarışık ve kirliydi. Nerede olduğunu bilmiyor gibiydi. "Daha fazla dayanamayacağım," diyordu.

Gary'nin konukları Ron'ı tanıyorlardı ve onu böyle birdenbire karşılarında umutsuzluk içinde görünce çok şaşırdılar. Bunlardan biri gitti, öteki orada kaldı. Ron yavaş yavaş sakinleştikten sonra bu kez de donup kalmış gibi durmaya başladı. Gary, Ron'a durumun bir çaresine bakacağını söyledi ve onu bir arabaya bindirdiler, tik duraklan en yakın hastaneydi. Oradan yerel ruh sağlığı merkezine gönderildiler. Oradan da Norman'daki Eyalet Merkez Hastanesi'ne gitmeleri söylendi. Yolda Ron kaskatı kesildi. Açlıktan ölmek üzere olduğunu güçlükle söyleyebildi. Gary yakın bir yerde büyük porsiyonlarıyla ünlü bir pirzolacı biliyordu. Lokantanın otoparkında Ron, "Neredeyiz?" diye sordu.

Gary, "Bir şeyler yemek için durduk," dedi. Ron bu kez de aç olmadığına yemin etti ve yeniden Norman'a doğru yola çıktılar.

Ron yolda, "Biz biraz önce neden durmuştuk?" diye sordu.

"Aç olduğunu söylemiştin."

"Değilim." Ron, Gary'den çekiniyor gibiydi.

Norman'a birkaç kilometre kala Ron yine çok aç olduğunu söyledi. Gary bir hamburgercide durdu. Ron yine, "Burada ne yapacağız?" diye sordu.

"Bir şeyler yiyeceğiz," dedi Gary.

"Niçin?"

"Seıı istedin ya!"

"Aç değilim ben. Lütfen bir an önce hastaneye yetişelim." Hamburgerciden çıktılar ve Norman'a girdiler. Tam o sırada Ron yine aç olduğunu söyledi. Gary sabırla yeni bir hamburgeci buldu. Bekleneceği gibi Ron yine niye durduklarını sordu.

Hastaneden önceki son durakları Mani caddesindeki Vickers benzin istasyonu oldu. Gary arabaya iki büyük kutu birayla döndü. Ron birasını birkaç saniye içinde bitirmişti bile. Gary'yle arkadaşı ona şaşkınlıkla bakıyorlardı.

Hastanede Ron nasıl bir uyuşukluk içindeyse ileri geri sallanıyordu. Onu muayene eden ilk doktor hastayla hiçbir iletişim kuramaymca sinirlendi. Doktor odadan çıkar çıkmaz Gary, Ron'a bağırmaya başladı.

Ron'ın cevabı, ayağa kalkıp yüzünü boş bir duvara dönmek oldu, kollarıyla bir vücutçu gibi komik bir poz aldı ve dakikalar-

ca kımıldamadan öylece durdu. Gary onunla konuşmaya çalıştıysa da bu mümkün olmadı. On dakika sonra Ron hâlâ hiç kımıldamamıştı. Hiç ses çıkarmadan ve tek bir kasını bile oynatmadan sürekli olarak tavana bakıyordu. Yirmi dakika dolduğunda Gary artık her şeye razı olmuştu. Bir türlü geçmek bilmeyen otuz dakika da dolunca Ron birden kendine geldi, ama hâlâ Gary'yle konuşmuyordu.

Neyse ki az sonra hastane görevlileri geldi ve Ron'ı odasına götürdüler. Doktora, "Gidecek bir yerim olmadığı için buraya gelmek istedim," dedi. Ron'a depresyonu için lityumla şizofreni tedavisinde kullanılan Navane diye bir antipsikotik yazıldı. Durumu biraz düzelince doktorların önerisini dinlemeyip hastaneden çıkmak istedi. Birkaç gün sonra yine Ada'ya dönmüştü.

Gary'nin Ron'la bundan sonraki yolculuğu, uyuşturucu bağımlılarına ve eski mahkûmlara yönelik bir Hıristiyan misyonerlik programı için Dallas'a oldu. Gary'nin rahibi Ron'la tanışmış ve ona yardım etmek istemişti. Rahip, Gary'ye usulca, "Ron bir çıkış arıyor, ama ona yol gösterecek birisi gerek," demişti.

Bunun üzerine Dallas'taki kuruma gittiler. Ron'ı yerleştirdikten sonra Gary onunla vedalaştı. Bu sırada Ron'a elli dolar para verdi. Ancak bunun kurallara aykırı olduğunu ikisi de bilmiyordu. Gary Oklahoma'ya döndü. Çok geçmeden Ron da döndü. Birkaç saat içinde elindeki parayla bir otobüs bileti almış ve Gary'nin hemen ardından Ada'ya ulaşmıştı.

Norman'daki Eyalet Merkez Hastanesi'ne ikinci yatışı kendi isteğiyle olmadı. 21 Mart'ta, hastaneden çıktıktan dokuz giin sonra, Ron kendisine yazılan Navane haplarından yirmi tane birden içerek intihara kalkıştı. Bir hemşireye söylediğine göre iş bulamadığı için bunalıma girmişti. İyileştikten sonra tedavisine başlandı. Bu kez verilen ilaçlara sadece üç gün devam etti. Doktorları gerek kendisi gerekse de çevre için tehlike oluşturduğuna karar verdiler ve Eyalet Merkez Hastanesi'nde yirmi sekiz gün tedavi görmesini tavsiye ettiler. Ancak hastaneden 24 Mart'ta taburcu edildi.

YENİDEN ADA'YA DÖNEN RON, On İkinci Cadde'de, küçük bir evin arkasında bir oda buldu. Burası kasabanın batı tarafın-

daydı. Mutfağı ve lavabosu yoktu. Yıkanmak için evin arkasınd; ki bir çeşmeyi kullanıyordu. Annette ona yemek getiriyor, bak: mıyla ilgileniyordu. Bir keresinde kardeşinin bileklerinin kanadı ğını gördü. Tıraş bıçağıyla kestiğini, böylece sevdiklerine yaşattı^ üzüntü dolayısıyla kendisini cezalandırdığını söylüyordu. Canın kıymayı, böylece hayattayken o kadar üzdüğü anne ve babasın kavuşmayı istiyordu. Ablası onu doktora gitmek için zorladıys da kabul ettiremedi. Şimdiye kadar defalarca gittiği ruh sağlıg hizmetlerine de gitmek istemiyordu.

İlaç kullanmaktan bütünüyle vazgeçmişti.

Evin sahibi olan yaşlı adam Ron'a iyi davranıyordu. Kira ucuz du, hatta çoğu zaman bedavaya oturuyordu. Garajda bir tekerleğ eksik eski bir çim biçme makinesi duruyordu. Ron Ada sokakla rında bununla dolanıp duruyor, beş dolara isteyenin çimlerini biçiyordu. Bu yolla kazandığı parayı da ev sahibine veriyordu.

4 Nisan'da Onuncu Cadde nin batı tarafındaki bir evden polise telefon edildi. Ev sahibi nöbetçi memura, Ada dışına gitmesi gerektiğini, ama Ron Williamson'm bütün gece çevrede dolanması nedeniyle ailesini yalnız bırakmaya korktuğunu söyledi. Kendisi kuşkusuz Ron'ı tanıyor ve dikkatle izliyordu. Görevliye Ron'ın aynı gecede dört kere Circle K marketine, iki üç kere de Love markete gittiğini anlattı.

Polis memuruna göre Ron'ın garip davranışları olduğunu herkes biliyordu ama gece yarısı sokakta dolaşmayı engelleyen bir yasa yoktu. Yine de bölgeye devriye çıkarmaya söz verdi.

10 Nisan sabaha karşı üçte Circle K'deki devriyeden polis merkezine bir haber geldi. Ron VVilliamson defalarca oraya gidip gelmişti. Devriye görevlisi Jeff Smith rapor hazırlarken Ron yine ortaya çıkmıştı. Smith kendisinden evine dönmesini istemiş, Ron da gitmişti.

Bir saat sonra Ron cezaevinin orada ortaya çıkmıştı, zili çalıyor ve geçmişte işlediği suçları itiraf etmek istediğini söylüyordu. Kendisine gönüllü itiraf formu verildi ve doldurması istendi. Dört yıl önce Coachlight'ta bir cüzdan, hır evden de bir tabanca çaldığını, iki kıza elle sarkıntılık ettiğini ve Asher'da birine tecavüz etmekten son anda vazgeçtiğini yazdı. Sonra itirafını ya-

rım bırakıp oradan ayrıldı. Polis memuru Rick Carsoıı onu izleyip birkaç blok ötede durdurdu ve sokakta bu saatte ne yaptığını sordu. Ron polisin kendisini durdurmasına çok şaşırmış bir halde açıklamaya çalıştı. Sonunda çimen biçme işi aradığım söyledi. Garson ona eve dönmesini, aradığı işi gündüz daha kolay bulabileceğini söyledi.

13 Nisan'da Ron ruh sağlığı kliniğine gitti ve davranışlarıyla orada çalışanları korkuttu. İşçilerden biri onun "saçma sapan konuştuğunu" anlatıyordu. Dr. Sııow'ı görmek istemiş, koridoru geçip doktorun odasına yönelmişti. Kendisine doktorun yerinde olmadığı söylenince sakin sakin geri dönmüştü.

Bu olaydan tam üç gün sonra *Ada Rüyaları* kitabı yayımlandı.

POLlS, Carter cinayetiyle Ron VVilliamson'ı ilişkilendirmek istese de elde yeterli kanıt yoktu. 1987 baharının son günlerine gelinmiş, ama 1983 yazına oranla çok az ilerleme gösterebilmişlerdi. OSBI'ın saç analizi cinayetten tam iki yıl sonra tamamlanmıştı. Ron ve Dennis'deıı alınan kimi örneklerle cinayet yerinden alınanların bazıları "mikroskobik açıdan uyumlu" sayılmıştı, ancak saç teli karşılaştırmaları pek güvenilir teknikler değildi.

Yargılamanın önünde bir tek engel kalmıştı - Debbie Carter'ın yatak odasındaki duvardan alınan duvar kâğıdının küçük bir bölümündeki kanlı el ayası izi, 1983 başında OSBI'dan Jerry Peters bu izi dikkatle İncelemiş, Dennis Fritz veya Ron VVilliamson'a ait olmadığı sonucuna varmıştı. İz Debbie Carter'a da ait değildi. Öyleyse katile aitti.

Ama Jerry Peters yanılmış, ya da acele karar vermiş veya bir şeyi atlamış olamaz mıydı? Eğer iz Debbie Carter'a aitse o zaman Fritz veya VVilliamson da şüpheli olmaya devam ederdi.

Peterson mezarın açılmasına ve el İzinin yeniden incelenmesine karar verdi. Şans eseri eller çok kötü durumda değildi. Belki farklı bir açıdan incelenirse, alınan yeni izlerle katillerin adalete teslim edilmesini sağlayacak ve davaya büyük katkısı olacak bir sonuç elde edilebilirdi.

Dennis Smith, Debbie'nin annesi Peggy Stillvvell'e telefon et-

ti. Kendisinden polis merkezine gelmesini istiyor, ama sebebini söylemiyordu. Stilhvell, dosyada her zamanki gibi yine bıı aksilik çıkmış olabileceğini düşündü. Merkeze gittiğinde Bil Peterson'un önünde bir kâğıtla masanın başında oturduğum, gördü. Debbie'nin mezarını açmayı düşünüyor, bunun için kendisinden imza istiyorlardı. Debbie'nin babası Charlie Carter'dar imza almışlardı.

Peggy için bu korkunç bir şeydi. Kızım mezarında rahatsız etme fikrine dayanamayacaktı. Ama Peterson bu hayır cevabine hazırlıklıydı. Kızını kimin öldürdüğünü bilmek istemiyor muydu yoksa? Elbette istiyordu, peki ama başka bir yolu yok muydu; Hayır, yok, dedi Peterson. Eğer Debbie'nin katilinin yakalanmasını ve adalete teslim edilmesini istiyorsa, buna razı olması gerekirdi. Peggy güçlükle bir imza karaladı ve polis merkezini aceleyle terk etti. Oradan doğruca kız kardeşi Glenna Lucas'a gitti.

Glenna'ya Bili Peterson'la görüşmesini ve ne yapmak istediklerini anlattı. Çok heyecanlıydı. Birden kızını yeniden görebileceğini düşünmeye başlamıştı. "Ona tekrar dokunup kucaklayacağım," diye tekrarlıyordu.

Glenna onun bu duygusunu paylaşmadığı gibi, böyle bir karşılaşmanın da doğru olmadığım düşünüyordu. Ayrıca bu soruşturmayı yürüten insanlarla ilgili endişeleri vardı. Cinayetten bu yana geçen dört buçuk yılda Bili Peterson'la birçok kez konuşmuştu.

Peggy çok huzursuz olmuştu. Debbie'nin ölümünü asla kabul etmemişti. Glenna sayısız kez Peterson'dan ve polisten, kendisine veya aileden başka birine verecekleri haberleri süzgeçten geçirerek vermelerini rica etmişti. Peggy damdan düşer gibi verilen haberleri kaldıramıyordu.

Glenna hemen Bili Petersoıı'ı aradı ve planlarının ne olduğunu sordu. Peterson ona Roıı VVilliamson ve Dennis Fritz'in cinayetten yargılanmaları için bu işlemin şart olduğunu söyledi. Kanlı el izi yollarının üzerinde bir engel olarak duruyordu ve bu iz gerçekten Debbie'ye aitse polis ve kendisi, Fritz'le VVilliamson aleyhine dava açabileceklerdi.

Glenna şaşırmıştı. Ceset henüz mezardan çıkarılmadıysa

Peterson sonucun ne çıkacağını nasıl bilebilirdi? Cesedi çıkarınca fritz ve VVilliamson'ın suçlanacağından nasıl bu kadar emin olabilirdi?

Peggy kızını tekrar görme düşüncesine takılıp kalmıştı. Bir ara Glenna'ya, "Sesinin nasıl olduğunu bile unuttum," dedi. Bili Peterson, Glenna'ya mezardan çıkarma işleminin kimseye duyurulmadan çabucak yapılacağına söz vermişti.

Bir iş arkadaşı geçerken onu görüp de Rosedale mezarlığında Debbie'nin mezarının orada ne yapıldığını sorduğu sırada, Peggy, Brockvvay Glass'daki işyerinde çalışıyordu. Peggy hemen fabrikadan çıkıp kasabanın öteki ucundaki mezarlığa koştuysa da tek bulabildiği boş bir mezar oldu. Kızını almışlardı.

İLK EL AYASI İZİ ÖRNEKLERİ OSBI çalışanı jerry Peters tarafından 9 Aralık 1982'de otopsi sırasında alınmıştı. O sırada eller tamdı ve Peters tam takım el izi aldığından da emindi. Üç ay sonra raporunu verdiğinde duvar kâğıdmdaki İzin Fritz'e, VVilliamson'a veya kurbana ait olmadığını kesinlikle söyleyebiliyordu.

Şimdiyse, dört buçuk yıl sonra, cinayet bilmecesi hâlâ çözülmemiş durumdaydı ve yetkililer atlanan bir şey ararken onun ilk raporu konusunda kuşkuya düşmüşlerdi. Mezarın açılmasından üç gün sonra, kanlı izin Debbie Carter'ın el izine uyduğuna ilişkin yeni bir rapor verdi. Yirmi dört yıllık meslek yaşamında ilk kez Jerry Peters fikir değiştirmişti.

Yeni rapor tam Bili Peterson'm istediği gibiydi. Kanlı izin bilinmeyen bir katile değil o sırada yaşama mücadelesi veren kurbana ait olduğunun belgelenmesi sayesinde, baş şüphelilerin ardına düşebilecekti. Kasaba halkını, yani olası jüri üyelerini de bu konuda uyarmak önemliydi.

Yetkililer mezarın açılmasıyla ilgili tüm ayrıntıların gizli olduğunu öne sürmelerine rağmen, Peterson bu konuda *Ada Akşam Haberleri* gazetesine bazı bilgileri fısıldamıştı. Gazetede, "Bulgularımız kuşkularımızı haklı çıkardı. Kimi kanıtları kontrol ediyoruz," dediği yazıldı.

Tam olarak ne gibi bir bulgu elde edilmişti? Peterson ayrıntı vermiyordu ama bir "kaynak" her şeyi açıklamaktan çekinme-

mişti. Bu kaynak, "Mezar açılıp el izleri yeniden alındı ve yata odasının duvar kâğıdında bulunan izle karşılaştırıldı," demişti.

Kaynak, "İzin kurbandan başka birine ait olması olasılığını elenmesi soruşturma açısından yaşamsal önem taşıyor," deme yi de unutmamıştı.

Peterson, "Davayla ilgili olarak artık daha rahatım," diyordu

Ron VVilliamson ve Dennis Fritz'in tutuklanması için gerek li yetkiyi elde etmişti.

8 MAYIS CUMA SABAHI RICK GARSON, Ron'ın çim biçm makinesini üç tekerlek üstünde kasabanın batı mahallesinde sür düğünü gördü. Kısa bir süre konuştular. Her zamanki gibi pej mürde görünen Ron'ın üstünde gömlek yoktu. Saçları uzamış yıpranmış bir kot pantolon ve spor ayakkabı giymişti. Kendine i arıyordu. Rick ona bir iş başvuru formu alıp getirmeye söz verdi Ron o gece evde formu getirmesini bekleyecekti.

Carson amirine Ron'ın o akşam Batı On İkinci Cadde'dek evinde olacağını haber verdi. Tutuklama planı yapılırken Rick d< bu plana dahil olmak istedi. Eğer Ron şiddetle karşı koyarsa Ricl kimseye zarar gelmemesine çalışacaktı. Ancak tutuklamaya dör polisle birlikte Rick yerine dedektif Mike Baskin gitti.

Ron hiç karşı koymadan yakalandı. Yine aynı kot pantolon vt bez ayakkabılar üzerindeydi ve hâlâ gömleği yoktu. Cezaevinde Mike Baskin ona haklarını okudu ve konuşmak isteyip istemediğini sordu. Elbette, neden olmasın, dedi Ron. Sorguya dedektil James Fox da katıldı.

Ron tekrar tekrar Debbie Carter'la hiç tanışmadığını, evine hiç gitmediğini, muhtemelen onu hiç görmediğini söyledi. Polislerin bağırıp çağırmasına, onu aşağılamasına ve Ron'ın suçlu olduğunu söylemelerine karşın sakinliğini korumayı başardı.

Sonunda Ron tutuklanarak cezaevine kondu. Son ilaç kullanışından bu yana en az bir ay geçmişti.

DENNİS FRİTZ, Kansas City'de annesi ve teyzesiyle oturuyor, ev boyayarak geçiniyordu. Ada'dan birkaç ay önce taşınmıştı. Ron VVİlliamson'la arkadaşlığı artık geçmişte kalmıştı. Dört yıldır

polisle işi olmamış ve Carter cinayetini neredeyse tümüyle unutmuştu. 8 Mayıs akşamı geç saatlerde tek başına televizyon seyrediyordu. Bütün günü boya yaparak geçirmişti ve boyacı giysileri hâlâ üstündeydi. Sıcak bir gece olduğundan bütün pencereler açıktı. Telefon çaldı. Tanımadığı bir kadın sesi, "Dennis Fritz orada mı?" diye sordu.

"Benim," dedi Dennis ve karşı taraf telefonu kapattı. Acaba yanlışlıkla mı aranmıştı? Yeniden televizyonun karşısına geçti. Annesi ve teyzesi arka taraftaki odalarında çoktan uyumuşlardı. Saat 11.30 olmuştu.

On beş dakika sonra birkaç araba kapısının çarpılarak kapatıldığını duydu. Ayağa kalktı ve çıplak ayakla kapıya yöneldi. Evinin önündeki çimenlikte siyahlar giymiş, ağır silahlı, savaşa hazırlanmış gibi görünen küçük bir ordu duruyordu. Allah Allah, bu da ne? dedi kendi kendine. Bir an aklından polis çağırmak geçti.

Kapı çaldı ve kapıyı açtığı anda iki sivil polis onu yakalayıp dışarı sürükledi. "Sen Dennis Fritz misin?"

"Evet."

"Öyleyse birinci derece cinayetten tutuklusun," diye homurdandı biri. O sırada bir başka polis de kelepçeyi takıyordu.

"Siz ne cinayetinden söz ediyorsunuz?" diye sordu Dennis. Kimbilir kaç Dennis Fritz vardır Kansas Cıty'de diye düşündü o an. Belli ki aradıkları başka biriydi.

Teyzesi kapıya çıkar çıkmaz ellerinde hafif makineli tüfeklerle Dennis'e doğru ilerleyen özel timi gördü. Annesi odasından çıkarken polisler de 'güvenlik' için eve giriyordu. Ancak kimi ve neyi güvenlik altına aldıkları sorulsa verecek bir cevap bulamayacaklardı. Dennis'in ateşli silahı yoktu. Çevrede başka bir katil veya zanlı da yoktu. Yıne de özel tim prosedürünü uygulamayı sürdürdüler.

DENNİS TAM kendi kapısının önünde vurulacağını düşünmeye başladığı sırada kendisine doğru ilerleyen beyaz bir kovboy şapkası gördü. Geçmişten gelen iki kâbus gibi adam evine yaklaşıyordu. O kahrolası sırıtışlarıyla ağızları kulaklarında, Dennis Smith ve ve Gary Rogers da kalabalığa katılmışlardı.

Dennis onları görünce hangi cinayetten söz edildiğini anlad Bu geç saatte iki kasaba kovboyu, Kansas City'nin Özel Silahlar \ Taktikler Timini toplayıp bu dramatik ve anlamsız tabloyu olu< turmuşlardı.

"Ayakkabılarımı giyebilir miyim?" dedi Dennis. Polisler istek sizce izin verdiler.

Fritz polis arabasının arka koltuğuna oturtuldu. Yanına mut luluktan kendinden geçmiş Dennis Smith yerleşti. Arabayı yen polislerden biri kullanıyordu. Araba hareket ederken Fritz geri de kalan özel time baktı. Ne aptallık, diye düşündü. Herhangi bi polis memuru bile bu tutuklamayı yapabilirdi. Hem de mahal! bakkalında... Tutuklanışı onda şok etkisi yaratsa da yerel polisii şaşkın ve üzgün hali karşısında gülümsemekten kendini alamad:

Araba hareket ettiğinde son gördüğü annesiydi. Elleriyle ağ zını kapatmış, kapının ağzında kalakalmıştı. Dennis, Kansa City'deki bir polis merkezinde küçük bir sorgu odasına alındı Smith ve Rogers haklarını bildirdiler ve kendisinden bir itira beklediklerini söylediler. Ama Dennis, VVard'la Fonteıiot'un du rumundan haberdardı. Bu yüzden hiçbir şey söylememeye karar lıydı. Smith dostuna yardım etmek isteyen iyi polis rolüne biirün dü. Rogers ise anında küfür ve tehdide başladı. Durmadan göğsü ne vuruyordu. Son karşılaşmalarının üzerinden dört yıl geçmişti 1983 Haziranında Fritz'in ikinci yalan makinesi testinde "çakma smdan" sonra Smith, Rogers ve Featherstone onu Ada polis merkezinin bodrum katında üç saat tutmuş ve sıkıştırmışlardı. O zaman hiçbir itiraf elde edememişlerdi. Şimdi de onlara hiçbir şe) söylemeyecekti.

Rogers çok sinirliydi. Polis yıllardır Fritz'le Williamson'ır Debbie Carter'a tecavüz ettiğine inanıyordu ve şimdi bunu kanıtlamışlardı. Tek gereksinimleri bir itiraftı. Ama Fritz sürekli olarak "Benim itiraf edecek bir şeyim yok," diyordu. Elinizde hangi kanıt var? Bana kanıtınızı söyleyin, diye diretiyordu.

Rogers'm en çok tekrar ettiği söz, "Sen benim zekâma hakaret ediyorsun," biçimindeydi. Bunu söyledikçe de Fritz içinden "Hangi zekân?" diye geçiriyordu ama bunu söylerse tokatlanmaktan korkuyordu.

İki saatlik sıkıştırmadan sonra Fritz sonunda, "Tamam, itiraf edeceğim," dedi. Polisler rahat bir nefes aldılar. Çünkü ellerinde bir kanıt yoktu. Dosyayı tamamlayabilmeleri için bir kanıta gereksinim duyuyorlardı. Smith hemen bir kayıt cihazı bulmaya gitti. Rogers da hızla defter ve kalem çıkardı. Haydi, dediler.

Her şey hazır olunca Fritz kayıt cihazına dönüp, "İşte gerçek: ben Debbie Carter'ı öldürmedim. Bu cinayetle ilgili hiçbir şey bilmiyorum," dedi.

Smith ve Rogers bunun üzerine tehditlerini, küfürlerini daha da arttırdılar. Fritz'i dehşete düşürecek kadar korkuttular ama ağzından bir itiraf alamadılar. Sonunda sorgudan vazgeçtiler. Fritz Oklahoma'ya götürülmeyi reddetti ve dava sürecinin sona ermesini cezaevinde bekledi.

AYNI CUMARTESİ GÜNÜ daha geç saatlerde Ron yeni bir sorgulama ıçiıı cezaevinden polis merkezine götürüldü.

Smith ve Rogers, gürültülü biçimde tutukladıkları Fritz'i sorgulamaktan henüz dönmüşlerdi. Bu kez amaçları Ron'ı konuşturmaktı.

Bu sorgu tutuklama öncesi planlanmıştı. *Ada Rüyaları* henüz yayımlanmıştı ve Smith'le Rogers'ın sorguda kullandıkları yöntemler bu kitapta eleştiriliyordu. Bu yüzden, Ada'da yaşayan Smith'in yerini Rusty Featherstone'un almasının uygun olacağı kararlaştırılmıştı. Rusty Oklahoma City'de oturuyordu. Bir başka kararları da video kayıt cihazı kullanmamaktı.

Dennis Smith de binadaydı ama sorgu odasına girmiyordu. Dört yıldan uzun süredir bu davanın sorgularını yaptıktan ve çoğu zaman Williamson'ın katil olduğuna inandıktan sonra bu çok önemli sorguya ister istemez katılmamıştı.

Ada polisi yeterli ses ve görüntü kayıt donanımına sahipti ve bunları sık sık kullanmaktaydı. Sorgular, özellikle de itiraflar hemen hemen her zaman bantlara kaydediliyordu. Polis jürilere bu bant kayıtlarını göstermenin ne büyük etkisi olduğunun farkındaydı. Ward ve Fontenot olayında olduğu gibi... Ron'ın dört yıl önce yapılan ikinci yalan makinesi testi Ada polis merkezinde Featherstone tarafından kaydedilmişti.

İtiraflar sırasında kimi zaman görüntülü kayıt, çoğunlukla d; ses kaydı alınırdı. Polisin elinde birçok ses kayıt cihazı vardı.

Ses ve görüntü kaydı alınmadığı zaman da genellikle, sorgu laıan kişiden okuma yazma biliyorsa itirafını yazması istenirdi Eğer sorgudaki kişi okuma yazma bilmiyorsa, o zaman bir po lis söylenenleri yazar, yazdıklarını yüzüne karşı okuyup imzala masını isterdi.

Ancak 9 Mayıs günü yapılan sorguda bu yöntemlerin hiçbir kullanılmadı. Featherstone notlar aldı ve gayet iyi okuyup yazabildiği ve onu sorgulayan iki kişiden daha geniş kültürlü olduğı halde VVilliamson onu izlemekle yetindi. Ron haklarını anladığını ve konuşacağını söyledi.

Polis kayıtlarına göre sorgu şöyle sürdü:

VVİLLİAMSON: "Tamam, 8 Aralık 1982. Coachlight'ın oralar da sık sık dolanıyordum. Bir gece orada güzel bir kız gördüm vt onu evine kadar takip etmek istedim."

VVİLLİAMSON durdu ve F harfiyle başlayacak bir sözcük söylemeye çalışırken vazgeçti. Sonra şöyle devam etti: "O gece ne olursa olsun diye düşündüm ve onu evine kadar takip ettim."

VVİLLİAMSON yine durdu ve çaldıkları bir kayıt cihazından söz etti. Sonra şöyle dedi: "Dennis'le birlikteydim. Holiday Inn'c gittik ve kızın birine arabada bol içki olduğunu söyledik. Onu arabamıza aldık ama o sonra aşağı atladı."

VVİLLİAMSON konudan konuya atlayarak konuşuyordu. ROGERS ona zihnini toplamasını ve DEBBİE CARTER olayından söz etmesini söyledi.

VVİLLİAMSON: "Tamam. DEBBIE'nin ölümüyle ilgili bir rüya gördüm. Onunla birlikteydim. Boynuna bir ip bağladım ve durmadan bıçakladım, ipi boğazına sıkıca doladım."

VVİLLİAMSON, "Bu olayın aileme ne gibi bir zarar vereceğini düşünüp endişeleniyorum," dedikten sonra, birdenbire, "Artık annem de öldü," dedi.

Memur ROGERS, VVILLIAMSON'a o gece DENNIS'le birlikte mi olduklarını sordu. VVILLIAMSON'ın buna cevabı "evet" oldu. Memur FEATHERSTONE kendisine, "Oraya onu öldürmek

niyetiyle mi gittiniz?" diye sordu. VVİLLİAMSON buna, "Belki," diye cevap verdi.

FEATHERSTONE bunun nedenini sordu.

VVİLLİAMSON, "Çünkü beni deli ediyordu," diye cevapladı.

FEATHERSTONE, "Ne demek istiyorsun? Seni mi? Bir fahişe mi?" diye sordu.

VVİLLİAMSON, "Hayır," ccvabını verdi.

VVİLLİAMSON bir an durup, "Hay Allah, benim itirafta bulunmamı beklemiyorsunuz değil mi? Benim bir ailem var. Korunması gereken bir yeğenim var. Kız kardeşim böyle bir şeye çok üzülür. Annemse öldüğü için buna üzülemez bile artık. O zamandan beri onu hiç aklımdan çıkaramadım zaten."

Saat 19.38'de VVİLLİAMSON, "Beni buna zorlamaya çalışacaksınız, Tulsa'daki TANNER'İ istiyorum. Hayır, DAVID MORRIS'İ istiyorum," dedi.

Avukat konusunun açılması dedektifleri bir an durdurdu ve itiraf kaydından vazgeçtiler. David Morris'i çağırttılar. Morris onlara Ron'ı sorgulamayı hemen durdurmalarını söyledi.

Ron bu ifadeyi imzalamadı, ifade zaten ona hiç gösterilmedi.

POLİSE VE SAVCIYA BAKILIRSA, Carter dosyası yeni bir rüya itirafıyla yavaş yavaş tamamlanıyordu. VVard ve Fontenot'tan gördükleri gibi, maddi kanıt olmaması acil bir yargılamanın önünde engel oluşturmayacaktı.

Debbie Carter'ın bıçaklanmamış olması önemli bir sonuç doğurmayacaktı. Yeterince şok edilebilirse jüri ifadelere inanıyordu.

Bir rüya itirafı VVilliamson'ı suçlamaya yetebiliyorsa, bir ikincisi de onun defterini dürebilirdi. Birkaç gün sonra John Christiaıı adlı bir gardiyan Ron'ı hücresinde ziyaret etti. John'la Ron'ın çocuklukları aynı mahallede geçmişti. Christian ailesinde birçok erkek çocuk vardı ve bunlardan biri Ron'la aynı yaştaydı. Bu çocuk öğle ve akşam yemeklerini sık sık Ron'ların evinde yer-

di. Ünce sokakta, ardından sporcu olarak birlikte beyzbol oyna mış, Byng ortaokuluna birlikte gitmişlerdi.

Tedavi görmeyen ve ilaçsız kalan Ron kimseyle iyi arkada olacak durumda değildi. Pontotoc Cezaevi, her nedense adliy avlusunun batı tarafına inşa edilmiş penceresiz beton bir sığınak tı. Tavanlar alçaktı, havasız ve klostrofobik bir yerdi. Bin çığlı attığı zaman onu duymayan kalmazdı. Ron sık sık bağırıyordı Eğer çığlık atmıyorsa şarkı söylüyor, ağlıyor, şikâyet ediyor, ma sum olduğunu haykırıyor ya da Debbie Carter olayıyla ilgili ati] tutuyordu. Kalabalık koğuşlardan uzağa, iki tek kişilik hiıcredeı birine konmuştu. Fakat bina o kadar küçüktü ki Ron'ın sesi hc yere kolayca ulaşıyordu.

Onu sadece John Christian sakınleştirebiliyordu. Hapisha nenin diğer sakinleri gardiyan değişimini iple çeker olmuşlar dı. Christian gelir gelmez hemen hücresine gidip Ron'ı sakiıileş tirirdİ. Eski günlerden, çocukluklarından, o zamanki arkadaşla rından, birlikte beyzbol oynayışlarından söz ederlerdi. Söz Carte olayına da gelirdi.

Ron'ın bu olayda suçlanması büyük haksızlıktı. John'ın görevde olduğu sekiz saat boyunca Ron sakin oluyordu. Tek kişilil hücresi fare deliğinden farksızdı, yine de orada uyumayı ve okumayı başarıyordu. Christian nöbeti bitmeden önce gelir, Ron' kontrol ederdi. Ron genellikle hücresinde volta atıp sigara içer vt yeni gardiyan geldiğinde patırtıya başlamak üzere moralini yükseltmeye çalışırdı,

22 Mayıs akşamı geç saatlerde Ron hâlâ uyanıktı ve Christian'ın nöbetçi olduğunu biliyordu. Onu çağırdı ve cinayet hakkında konuşmak istediğini söyledi. *Ada Rüyaları* adlı kitabı okumuştu ve kendisi de bir rüya itirafı yapabilirdi. Clıristian'a göre Ron şöyle demişti: "Varsayalım ki ben Tulsa'da yaşıyordum; içiyor ve bütün gün uyuşturucu hap kullanıyordum. Arabayla Buzzy'nin yerine (Coachlight Club) gittim. Düşün ki orada biraz daha içtim ve bir parça sarhoş oldum. Farz et ki ardından Debbie Carter'm evine gittim. Kapıyı çaldım. İçerden 'Bir dakika bekleyin, telefondayım,' dedi. Düşün ki kapıya yüklenip içeri girdim. Ona tecavüz edip öldürdüm."

VVilliamson sonra, "Sence ben onu öldüren kişi olsam, arkadaşlarımdan biraz para bulup başka yere kaçmaz mıydım?" diye eklemişti.

Christian bu konuşmanın üzerinde fazla düşünmemiş, ama bir polis arkadaşına anlatmaktan da çekinmemişti. Sonunda bu dedikodu kulaktan kulağa yayılarak Gary'ye kadar ulaşmıştı. Gary Rogers bunun katilin kim olduğuna gösteren yeni bir kanıt olduğunu düşünmüştü, iki ay sonra Christian'a Ron'ın ona anlattıklarını sordu. Rogers daha sonra bunları rapor haline getirdi, gereken yerlere tırnak işaretlerini yerleştirdi. Böylece polis ve savcı ikinci rüya itirafını da elde etmiş oldular. Ron'ın bu suçla hiçbir ilgisi olmadığını tekrar tekrar söylemesi hakkında tek söz yoktu.

Her zamanki gibi gerçekler hiçbir önem taşımıyordu. Bu cinayet işlendiği zaman Ron Tulsa'da oturmuyordu. Ayrıca ne arabası vardı, ne de sürücü ehliyeti.

7

ANNETTH HUDSON ve Renee Simnıons için, kardeşlerini cinayet suçlamasıyla tutuklandığı haberi son derece sarsıcıyd Geçen ekim ayında cezaevinden bırakılışından bu yana kardeş terinin ruh ve beden sağlığındaki büyük bozulmayı elbette görü yorlardı. Yine de cinayet suçlamasıyla karşılaşacakları hiç akılla rina gelmemişti. Dedikodular yıllardır sürüyordu gerçi, ama ola yın üzerinden o kadar uzun zaman geçmişti ki polisin artık baş ka şüpheliler ve dosyalarla ilgilendiğini sanmışlardı. Juanita ik yıl önce ölürken Dennis Smith'e Ron'ın suçsuz olduğunu göste ren kanıtı verdiğine inanıyordu. F.lbettc Annette ve Renee de boy le düşünüyorlardı.

İkisi de maddi açıdan sıkıntı içindeydiler. Ailelerine bakıyoı zaman zaman bir işte çalışıyor, fatura ödüyor, olabilirse bir kena ra para koymaya çalışıyorlardı. Bir ağır ceza avukatı tutabilece paraları yoktu. Annette, David Morris'le konuştuysa da o bu ko nuyla ilgilenmek istemedi. John Taner ise Tuba'daydı. Hem ço uzakta, hem de çok pahalı bir avukattı.

Ron ablalarını birçok kez mahkemelik olmasıyla sıkıntıya sok muş olsa da, böyle ansızın tutuklanmasına ve cinayetle suçlanma sına hazır değildiler. Arkadaşları çevresinden uzaklaşmıştı. 1-ısıll gazetesi yayına başlamıştı ve her yerde imalı bakışlar vardı. Bir ta ılıdıkları Annette'e, "Bu senin suçun değil. Senin elinden bir şe gelmez, kardeşin için bir şey yapamazsın," demişti.

Annette, "Kardeşim suçlu değil," diye yanıtlamıştı. İki kız kar deş bunu sık sık söylüyorlardı ama onları dinleyen pek az kiş

vardı. Nerede kalmış kardeşlerinin suçsuzluğunu kanıtlamak... Polisin tarafını tutanlar vardı. Eğer suçlu değilse Ron'ı neden tutuklasınlar, diye düşünüyordu insanlar...

Aıınette'in o sıralarda 15 yaşındaki lise ikinci sınıf öğrencisi oğlu Miclıael'ıı sınıfında, yerel olaylar tartışılırken en önemli olay olarak Ron VVilliamson'la Dennis Fritz'in cinayetle suçlanması gündeme gelmişti. Soyadı Hudson olduğu için sınıfarkadaşları Ron'ın onun dayısı olduğunu bilmiyorlardı. Sınıfın çoğunluğu Ron ve Fritz'in suçlu olduğuna inanıyordu. Oğlu çok üzülen Annette ertesi sabah sorunu çözmek için okula gitti. Öğretmen açık yüreklilikle özür diledi ve sınıftaki tartışmaları başka türlü yönlendireceğine söz verdi.

Renee ve Gary Simmons çiftiyse yüz elli kilometre ötedeki Ghickasha'da oturuyordu. Arada mesafe olması onları biraz, rahatlatıyordu. Oysa Annette bütün yaşamını Ada'da geçirmişti ve artık ayrılmak istese bile gidemezdi. Orada kardeşine yardımcı olmak zorundaydı.

10 MAYIS PAZAR GÜNÜ, *Ada Akşam Haberleri* nde birinci sayfada Debbie Carter'ın fotoğrafıyla birlikte tutuklamaların haberi çıktı. Ayrıntıların çoğunu gazeteye Bili Peterson anlatmıştı. Mezarın açıldığını ve gizemli el izinin kurbana ait olduğunun anlaşıldığını söylemişti. Fritz'le VVilliamson'ın bir yıldır şüpheli lislesinde olduklarını da söylemiş, ama gerekçesini belirtmemişti. Soruşturmanın kendisi konusunda ise, "Yaklaşık altı ay önce bu soruşturmada bıçak kemiğe dayandı ve bu şeyleri nasıl ele almak gerektiğine karar vermeye başladık," demişti.

Özellikle ilgi çeken nokta FBI'ın da davayla ilgilenmesiydi. İki yıl önce Ada polisi FBI'dan yardım İstemişti. FBI kanıtları in-:elemiş ve polise katillerin psikolojik profilini vermişti. Ancak l'eterson bunu gazeteye açıklamadı.

Ertesi gün başka bir haber manşetteydi. Bu kez haberde Ron'la)ennis'in poliste çekilmiş dosya fotoğrafları da yer alıyordu. Sanık fotoğrafları standardına göre bile, bu fotoğraflarda onları ııahkûm ettirmeye yetecek kadar korkunçtular.

Yazıda bir önceki gün verilen ayrıntılar yeniden veriliyor,

özellikle de iki adamın birinci derece -planlı- tecavüzden ve bi rinci derece cinayetle suçlanarak tutuklandıkları vurgulanıyor dıı. Ancak ne gariptir ki, "yetkililer" iki adamın suçlarını itira edip etmediklerini açıklamayı reddetmişlerdi. Besbelli Ada'dak muhabirler itiraflara o kadar alışmışlardı ki, böyle ifadelerıı tüm cinayet soruşturmalarında yer alması gerektiğini sanıyor lardı.

Ron'ın ilk rüya itirafıyla bilgileri sakladıkları halde, yetkilile tutuklama emrine temel oluşturan yeminli açıklamayı sızdırmış lardı. Habere göre, bu yeminli açıklamada "Bayan Carter'dan v yatağından alınan saç ve kıl örneklerinin mikroskobik inceleme ye göre Ronald Keith VVilliamson ve Dennis Fritz'in örnekleriyl uyumlu" olduğu belirtiliyordu.

Her iki tutuklunun da uzun sabıka kayıtları vardı. Ron'ıı ı çe telesinde on beş hafif suç -sarhoş araba kullanmak gibi- bir d imza sahteciliğinden cezaevine girmesine yo! açan ağır suç vardı Fritz'in dosyasındaysa iki kere sarhoş araba kullanmak, kimi tra fık cezalan ve şu eski marihuaıia vakası vardı.

Bili Peterson el izi almak için mezarın tekrar açıldığım ve izii kurbana ait olduğunun anlaşıldığını da doğrulamıştı. "Söz konu su iki kişinin bir yılı aşkın zamandır bu davanın şüphelileri" ol duğunıı da bildirmişti.

Haber, "Carter'ın tecavüz sırasında ağzına bir bez tıkılıp ha vasızlıktan boğulma sonucu öldüğünü" anımsatarak son bulu yordu.

AYNİ PAZARTESİ GÜNÜ, Ron cezaevinden alınıp elli adın kadar yürütülerek adliyenin avlusundan geçirildi ve ilk kez, ha zırlık işlerine bakan sorgu yargıcı John David Miller'ın karşısın çıkarıldı. Ron ona avukatı olmadığını, tutabileceğini de sanmadı ğmı söyledi. Ardından tekrar cezaevine götürüldü.

Bundan birkaç saat sonra, Mickey VVayne Harrell adlı bir baş ka tutukluya göre Ron "Affedersin Debbie" diye bağırarak ağla mıştı. Harrell bunu hemen gardiyana bildirmişti. Yine Harrelf göre Ron kendisinden koluna "Ron Debbie'yi seviyor" yazan bi dövme yapmasını da istemişti.

Gündeme oturan bu sıcak ve yeni suçla, cezaevi dedikodularına çalkalanmaya başladı. Böylelikle de, polisin teşvikiyle her zaman cezaevi yaşamının olağan bir parçası olan ihbarlar ardı ardına sökün etti. Özgürlüğe kavuşmanın veya en azından ceza indirimi almanın en kestirme yolu, bir şüphelinin suçunu veya suçun bir bölümünü itiraf ettiğini duymak veya duyduğunu iddia etmek, sonra da bunun karşılığında bir şey koparmak üzere savcıyla pazarlığa oturmaktı. Birçok cezaevinde karşı tarafın intikamından korkulduğu için kimse muhbirlik yapmaya cesaret edemezdi. Ada'da muhbirlik çok yaygındı çünkü işe yarıyordu.

İKİ GÜN SONRA Ron avukat isteminin görüşülmesi için tekrar mahkemeye çıkarıldı. Yargıç yine Miller'dı ama bu kez işler yolunda gitmedi. Hâlâ tedavi görmeyen Ron gürültücü ve kavgacı bir profil çizdi. "Bu cinayeti ben işlemedim! Bu suçlamalardan bıktım usandım. Aile için üzülüyorum ama..." diye bağırıp duruyordu.

Yargıç Miller onu susturmaya çalıştıysa da Ron'a engel olamadı. "Onu ben öldürmedim. Kimin öldürdüğünü de bilmiyorum. Annem o sırada sağdı ve o benim o gece nerede olduğumu biliyordu."

Yargıç, Ron'a savunma yapması için toplanmadıklarını anlatmaya çalıştıysa da Ron onu dinlemiyordu. "Bu suçtan beraatımı istiyorum," diyordu tekrar tekrar. "Bu gülünç bir suçlama."

Yargıç kendisinin neyle suçlandığını anlayıp anlamadığını sorduğunda Ron, "Ben masumum. Asla onunla birlikte olmadım. Birlikte arabaya bile binmedim," diye karşılık verdi.

Hakları okunurken bile Ron konuşmaya devam ediyordu: "Üç kere hapse atıldım ve her defasında bana bu cinayetle bir ilgim olduğunu söyletmeye çalıştılar."

Dennis Fritz'in adı okunduğunda Ron yine araya girdi: "O adamın olayla hiçbir ilgisi yok. Çok iyi biliyorum ki o sıralar hiç Coachlight'a gitmedi."

Yargıç onun suçsuz olduğunu öne sürdüğünü kayda geçirdi. Ron götürülürken ağır küfürler savurdu. İzleyici sıralarındaki Annette sessizce ağlayarak onu izliyordu.

Annette her gün, hatta izin verilirse günde iki kere cezaevine gidiyordu. Görevlilerin çoğunu tanıyor, onlar da Ronnie'yi biliyorlardı. Bu nedenle ziyaret kuralları biraz esnetiliyordu.

Hâlâ ilaç kullanmayan Ron'ın sinirleri tümüyle altüst olmuştu. Profesyonel yardıma ihtiyacı vardı. Hiç ilgisi olmadığı bir suçtan tutuklanmaktan dolayı son derece öfkeliydi. Aşağılandığın düşünüyordu. Dört buçuk yıldır iğrenç bir cinayeti işlediği kuşkusuyla yaşamıştı. Bunu akıllarına getirmeleri bile kötüydü. Adi onun doğduğu yerdi. Orada eski ve yeni arkadaşları, kilisede onun çocukluğunu bilen insanlar ve onun sporculuğunu beğenen fanatikleri vardı. Fısıltılar ve anlamlı bakışlar onu üzüyordu. Tüm bunlara yıllardır göğüs germişti. Masumdu ve eğer poli; gerçeği bulabilirse, adı temize çıkacaktı.

Oysa bunun yerine birdenbire yakalanıp hapse atılması, polisteçekilen profil resimlerinin gazetenin birinci sayfasına basılması onu derinden yaralamıştı.

Debbie Carter'la hiç karşılaştı mı ondan bile emin değildi.

KANSAS CITY CEZAEVİNDEKİ hücresinde onu Ada'ya yollayacak sevk kararını bekleyen Dennis Fritz tutuklanmasındaki ironiyle sarsılmıştı. Cinayet ha? O yıllarca karısının öldürülmesinin yarattığı büyük acıyla baş etmek zorunda kalmıştı. Kendini uzun süre bir cinayetin kurbanı gibi hissetmişti.

Cinayet ha? O, yaşamı boyunca kimseye fiziksel bir zarar vermemişti. Zaten ufak tefek bir adamdı, şiddetten ve kavgadan çekinirdi. Evet, birçok kere barlara ve kimi kötü bilinen yerlere gitmişti ama kavgadan her zaman uzak durmuştu. Ron Williamson kavgayı başlatan değilse bile mutlaka kavgayı bitiren olurdu ama Dennis asla böyle biri değildi. Kendisi sadece Ron'la arkadaşlığı yüzünden şüpheli konumuna düşmüştü.

Fritz, *Ada Akşam Haberleri*[1] *ne* uzun bir mektup yazdı. Sevk kararına neden karşı olduğunu anlattı. Smith ve Rogers'la Ada'ya gitmek istememişti, çünkü cinayetle suçlandığına inanamıyordu, Kendisi masumdu; suçlu değildi. Düşüncelerini toparlamak için biraz zamana ihtiyacı vardı. İyi bir ceza avukatı bulmaya çalışıyordu ama ailesi maddi sıkıntı içindeydi.

Soruşturmanın nasıl yapıldığını da özetliyordu. Çünkü saklayacak hiçbir şeyi yoktu ve bildiklerini anlatacaktı. Polisin tüm isteklerini yerine getirmişti: Tükürük örneği, parmak izi, el yazısı ve saç teli örneği (hatta bıyığından bile örnek alınmıştı). Hepsini vermişti. İki kere yalan makinesi testine girmiş, Dennis Smith'e göre "çok kötü çakmıştı." Oysa Fritz'in sonradan öğrendiğine göre çok kötü çaktığı doğru değildi.

Soruşturma konusunda da görüş belirtiyordu: "Üç buçuk yıldır parmak izim, el yazım ve saç örneğim ellerinde. Bunları suç mahallinden aldıkları ve ellerinde bulunan başka örneklerle karşılaştırdılar. Bir şey çıkmış olsaydı beni çoktan tutuklamaları gerekmez miydi? Oysa, sizin yazdığınız habere göre, soruşturmada altı ay önce bıçak kemiğe dayanmış ve geriye 'bu şeyleri' nasıl halledeceklerine karar vermek kalmış. Hiçbir adli tıp laboratuvarında benim gönüllü verdiğim örneklerin incelenmesinin üç buçuk yıl sürmeyeceğini bilmeyecek kadar aptal değilim."

Eski bir fen öğretmeni olarak Dennis, saç örneği verdikten sonra, bunun nasıl bir kanıt olduğunu incelemişti. Mektubunda bununla ilgili olarak da şöyle yazdı: "Saç gibi, gerçek bir kanıt değeri olmayan, sadece etnik grupları birbirinden ayırmaya yarayan ve aynı etnik grup içindeki bireylerin tipik özelliklerini göstermeyen bir şey gerekçe gösterilerek nasıl olur da tecavüzle ve cinayetle suçlanırım? O alandaki hangi uzmana sorsanız, yarını milyon kişinin saç örneğinin aynı şekilde birbirine uyacağını size söyleyebilir."

Son olarak, masum olduğunu öne sürüyor ve son cümlesinde şu soruyu soruyordu: "Acaba masum olduğum kanıtlanıncaya kadar suçlu muyum, yoksa suçlu olduğum kanıtlanıncaya kadar masum muyum?"

PONTOTOC iLÇESl'nde tam zamanlı çalışan bir kamu avukatı yoktu. Avukat tutmaya parası yetmeyen zanlılar için, bunu beyan etmeleri durumunda, yargıç yerel avukatlar arasından bir savunma avukatı atıyordu.

Ağır suçlardan yargılananların çoğunun ekonomik durumu yetersizdi. Bunlardan pek azı kendisi avukat tutabiliyordu.

Soygun, uyuşturucu ve tecavüz suçluları genellikle alt sınıflardandı. Sanıkların çoğu suçlu bulunduğu için de, bunlara mahkemenin atadığı avukatlar, araştırma, görüşme, suçsuzluğun ortaya konması, yazışma ve dosya kapama gibi işlemler karşılığında çok düşük bir ücret alıyorlardı.

Aslında bu ücret o kadar yetersizdi ki, çoğu avukat bu tür işleri kabul etmiyordu. Rastlantıya kalmış bu haliyle yoksullara avukat atanması sistemi sorunlarla doluydu. Yargıçlar çoğu kez avukatlık görevini ceza hukuku alanında deneyimi olmayan avukatlara veriyorlardı. Uzmanların tanık olmasını sağlamak ve başka masraflar için gerekli para bulunamıyordu.

Küçük bir kasabada hiçbir şeyin dedikodusu ölüm cezası verilecek bir cinayet davasından daha hızlı yayılamaz. Her şeyin kolayca öğrenilmesi, avukatın ağır bir suçlama altında olan düşük sosyal sınıftan bir kişinin haklarını korumaya çalışırken dikkatle izleneceği anlamına gelir. Sıkıcı saatler geçirilecek ve sonunda küçük bir avukatlık bürosu kapanabilecektir. Alınan ücretle yapılan iş orantısızdır. Temyiz süreleriyse uzayıp gider.

En büyük korku kimsenin suçluyu savunmak istememesi ve yargıcın dışardan avukat atamasıdır. Çoğu mahkeme salonu duruşmalarda avukatlarla dolduğu halde, savunmanın avukat tutamayacağı anlaşılan cinayet davalarında ortada avukat görünmez. Böyle zamanlarda avukatlar bürolarına sıvışır, kapılarını kilitler ve telefonlarını fişten çekerler.

ADA'DA BELKİ DE MAHKEMELERİN en renkli siması Barney Ward adlı gözleri görmeyen bir avukattı. Garip giyinir, kıt kanaat geçinirdi, uzun öyküleri vardı ve Ada'da davalarla ilgili tüm dedikodulara karışırdı. Adliye binasında olup biten her şeyden haberdardı.

Barney gözlerini lise öğrencisiyken yanlış yapılan bir kimya deneyi sırasında kaybetmişti. Bu trajediyi geçici bir körlük olarak kabul etmiş ve okulunu bitirmişti. Ardından Ada'da Doğu Merkez Üniversitesi'ne kaydolmuştu. Üniversitede ona ders kitaplarını annesi okumuştu. Orayı bitirdikten sonra Norman'a gitmiş, yine annesinin desteğiyle Oklahoma Üniversitesi'nde

hukuk öğrenimi görmüştü. Ardından baro sınavını geçmiş ve bölge savcılığı için çalışmak üzere Adaya geri dönmüştü. Seçimi kazanıp başsavcı olarak yıllarca hizmet etmişti. 1950'lerin ortasında bir serbest avukatlık bürosu kurup ağır ceza davalarında uzmanlaşmıştı. Müvekkillerini başarıyla savunan bir avukat olarak kısa sürede ün yapmıştı. Savcılığın dosyasının zayıf yanlarım çok iyi görür, aleyhte tanıklık edenleri buna pişman ederdi. Çapraz sorgulamada çok acımasızdı ve ayrıntılarla uğraşmayı severdi.

Barney mn başka bir avukata yumruk attığı da söyleniyordu. Dilden dile anlatılan bu öyküye gore, o ve David Morris mahkemede kanıtlarla ilgili bir konuyu tartışıyorlarmış. Ortam gergınmiş. İkisi de sinirlenmişler ve Morris, "Bakın, Sayın Yargıç, bunu bir kör bile görebilir," deme hatasına düşmüş. Bunu duyan Barney, Morris'ın üzerine hamle etmiş ve hızla bir sağ kroşe savurmuş. Öyle ki az kalsın isabet ettiriyormuş. Morris sözlerinden dolayı özür dilemiş ama yine de araları açılmış.

Barney'yi herkes tanırdı ve sadık yardımcısı Linda'yla mahkeme binasında sık sık görülürdü. Ona her şeyi Unda okur ve gerekli notları alırdı. Zaman zaman çevrede dolaşırken köpeğinin yardımını alırdı. Genç bir hanımın yardımını tercih ederdi elbette. Herkesle dosttu ve duyduğu sesleri hiç unutmazdı. Ona sempati duyan avukatlar tarafından yerel baro başkanı seçilmişti. Barney o kadar seviliyordu ki poker kulübüne bile davet edilmişti. Braille alfabesiyle kendi yaptığı bir takım poker kağıdıyla oynardı. Yalnızca kendisinin kâğıt dağıtacağını söyleyerek başlayıp kısa sürede tüm fişleri toplardı. Bunun üzerine öteki oyuncular Barneynin oynamasını, ama kâğıtları dağıtmamasını kararlaştırdılar. Böylece Barııey'nin kazancı epeyce azaldı.

Avukatlar her yıl Barney'yi geyik avı kampına çağırırlardı. Bir hafta süren ve sadece erkeklerin katılabüdiği bu kampta bol bol viski içilip poker oynanır, erkekçe espriler yapılır, bunlardan zaman kalırsa da avlandırdı. Barneynin rüyası bir geyik avlamaktı. Bir gün arkadaşları ormanda bir geyik gördüler ve onu Barney'ye doğru çevirdiler. Barney'niıı eline bir tüfek verip dikkatle geyiğe doğru nişan aldılar. Bu hazırlıktan sonra Barney'ye ateş et di-

ye fısıldadılar. Barney tetiği çekti ama geyiği çok kötü ıskalad Arkadaşları geyiği kıl payıyla kaçırdığını söylediler. Barney bu h: kâyeyi onlarca yıl anlata anlata bitiremedi.

Her sıkı içici gibi bir gün onun da içkiyi bırakması gerekti. (sıralarda bir rehber köpek kullanıyordu. Bu köpek Barney'yi i(j ki satan dükkâna götürme alışkanlığından bir türlü kurtulamadı ğı için köpeği değiştirmek zorunda kaldı. O dükkâna o kadar ço gitmişlerdi ki söylentiye göre Barney içmeyi bırakınca viski mağa zası iflastan kurtulamamıştı.

Para kazanmayı severdi ve ödeme yapamayan müşterilere pe tahammülü yoktu. "Aksi kanıtlanıncaya kadar masum" onun e çok kullandığı sözdü. Ancak 1980'lerin ortasında Barney o bü yük avukat ününden biraz kaybetmişti. Çünkü artık davalard zaman zaman uyukladığı, bu yüzden de davayı kaybettiği söyle niyordu. Yüzünün büyük bölümünü kaplayan geniş çerçeveli si yalı gözlükleri vardı. Bu yüzden yargıç ve öteki avukatlar onu: uyuyup uyumadığını bilemiyordu. Rakipleri bu durumdan ya rarlanmak için bir strateji düşündü. Barney her fısıltıyı duyabil diği için rakip avukatlar duruşmaları onun tam şekerleme yapa cağı öğle yemeği sonrasına erteletiyordu. Eğer duruşmayı öğle den sonra saat üçe erteletebilirseniz Barney'yi alt etme olasılığı nız çok artıyordu.

İki yıl önce, Tommy VVard'ın ailesi onunla görüşmüş ve da vayı üstlenmesini istemişti. Barney, Tommy ve Fontenot'un ma sum olduğuna inanmıştı ama ölüm cezasının söz konusu olduğı davalara bakmıyordu. Böyle davalarda çok fazla bürokratik işlen oluyor ve kendisi açısından bu bir engel oluşturuyordu.

Kendisinden şimdi yine aynı istekte bulunuluyordu. Yargı. John David Miller, Barney'ye Ron Williamson'ı savunup savu namayacağını sordu. Barney o çevredeki en deneyimli ağır ce za avukatıydı. Şimdi onun uzmanlığına ihtiyaç vardı. Kısa bi kararsızlık anından sonra Barney kabul ettiğini söyledi. İyi bi avukat olarak anayasayı çok iyi bilirdi. Ne kadar sevilmeyen bi ri olursa olsun her davalının canla başla savunulması gerektiği ne inanırdı.

I Haziran 1987'de Barney Ward mahkeme tarafından Ron';

avukat olarak tayin edildi. Barney ilk defa ölüm cezası istenen birini savunacaktı. Annette ve Renee onun Ron'ın avukatı olmasına sevindiler. Onu tanıyor, oradaki en iyi ağır ceza avukatı olduğunu biliyorlardı.

Avukat ve müvekkili sıkı bir başlangıç yaptılar. Ron cezaevinden, cezaevindekiler de Ron'dan bıkmıştı. Görüşmeler ön kapının yanındaki küçük bir ziyaretçi odasında yapılıyordu. Barney burayı ele avuca sığmaz müvekkiliyle görüşmek için çok uygun buldu. Ron için hemen bir ruh sağlığı kontrolü istedi. Ron'a yine Torazin yazıldı. İlacın etkisiyle Ron sakinlerince Barney'niıı işi kolaylaştı ve tüm cezaevi rahat bir soluk aldı. İlaç o kadar etkiliydi ki gardiyanlar Rotı'ın sessizleştiğini görüp ilacı fazla fazla vermeye başladılar. Bu yüzden Ron artık çocuk gibi uyuyordu.

O kadar ki bir görüşme sırasında zorlukla konuşabildi. Bunu fark eden Barney cezaevi görevlileriyle görüşüp ilacın azaltılmasını sağladı. Böylece Ron tekrar normal haline dönebildi.

Genel olarak avukatıyla iyi bir işbirliği yapmıyor, sürekli olarak konuyu dağıtıyordu. Ondan da VVard ve Fontenot gibi bir itiraf elde etmek istiyorlardı. Barney avukatlığa atandığı gün huzursuz olmuştu ama işini yapmaya da devam ediyordu.

GLEN GORK ADAM KAÇIRMA ve tecavüz suçundan hapisteydi. Mahkeme ona Greg Saunders'ı avukat tayin etmişti. Saunders, Ada'da deneyimini artıran genç bir avukattı. Cezaevindeki bir görüşme sırasında Gore'Ia neredeyse yumruk yumruğa geldiler. Saunders doğruca hemen yan taraftaki adliye binasına gidip Yargıç Miller'ı buldu ve görevinden azledilmesini istedi. Miller bunu kabul etmedi. Bunun üzerine Saunders, Gore'un savunmasından azledilirse onun yerine idamla yargılanan birini alabileceğini söyledi. Miller da, "Öyleyse Carter cinayetindekı Dennis Fritz'in avukatı olursun," dedi.

Greg Saunders, ölüm cezası konusunda endişe duymakla birlikte Barney VVard'la birlikte savunma yapacağı için memnun olmuştu. Henüz üniversite öğrencisiyken, mezun olunca avukat olmayı hayal eder ve Barney'nin savunmalarını dinlemek için okulu kırardı. Barney VVard zayıf tanıkların ve gözdağı veren savcı-

larıı ipliğini pazara çıkarırdı. Yargıçlara saygı gösterir ama onlardan korkmazdı. Jürilerle başa çıkmayı bilirdi. Görme engelli olmasını hiçbir zaman koz olarak kullanmaz, ancak yaşamsa önemdeki anlarda herkesin sempatisini bu yolla toplardı. Grej Saunders'a göre Barney çok parlak bir avukattı.

Bağımsız çalışan, ama aynı zamanda sessizce işbirliği yapar iki avukat bir kamyon dolusu dosya hazırladılar ve bunlarla bölge savcısının bürosunu istila ettiler. 11 Haziran'da Yargıç Miller savcinin ve avukatların ileri sürdüğü konulan görüşmek üzere bir ör oturum yaptı, Barney savcıdan davaya getirilecek tüm tanıklarır isimlerini İstedi. Oklahoma yasaları bunları önceden bildirmey gerektiriyordu ama savcı Bili Peterson yasayı uygulamaktan kaçındı. Savcı sadece hazırlık oturumuna getireceği tanıkları açıklamayı kabul ediyordu. Yargıç buna karşı çıktı ve Peterson'a göstereceği tanıkları önceden bildirmesi gerektiğini söyledi.

Barney zaman zaman sinirlilik belirtileri gösterse de bu oturum sırasında birçok kararın alınmasına ön ayak oldu. Bir ar; mahkeme tarafından atanmış bir avukat olduğunu vurguladı ve bu davaya çok fazla zaman ayırmak niyetinde olmadığını söyledi. Görevini en iyi şekilde yapmak için yemin etmişti ama aynı zamanda bu aldığı ilk ölüm cezası davasıydı. Böyle bir dava nedeniyle haklı ününe zarar gelmesinden korkuyordu.

Barney ertesi gün Ron için yeni bir avukat daha istedi. Savcılık buna karşı çıkmadı ve 16 Haziran'da Frank Baber Yargıç Millei tarafından Barney'ye yardımcı olarak atandı. Hazırlık oturumu için hazırlanırken her iki tarafta da hukuksal çekişmeler ve bürokratik işlemler sürdü gitti.

DENNİS FRİTZ DE ADA'YA GETİRİLİP Ron VVillıamsoıı'dar fazla uzak olmayan bir hücreye kondu. Ron'ı göremiyor, am; kuşkusuz çığlıklarını işitiyordu. Ron'a aşırı dozda ilaç verilmezse sürekli olarak bağırıyordu. Saatlerce hücre kapısındaki demii çubuklara asılıp, "Ben masumum. Ben masumum," diye haykırıyordu. Onun boğuk ve derin sesi her yanı kapalı binanın içindt yankılanıp duruyordu. Umutsuzca yardım arayışıyla, kafese kapatılmış yaralı bir hayvan gibiydi. Öteki tutuklular da ister iste-

mez bir gerginlik içindeydiler. Ron'ın sesi kaçınılmaz olarak onları daha da tedirgin ediyordu.

Ötekiler de ona karşılık veriyor, hatta sataşmak için Debbie Carter'ı öldürdüğünü söylüyorlardı. Atışmak ve karşılıklı küfürleşmeler zaman zaman eğlenceli, çoğu zaman da sinir bozucu oluyordu. Gardiyanlar Ron'ı tek kişilik hücresinden alıp bir düzine tutukluyla birlikte bir koğuşa kapattılar. Fakat bunun sonucu çok daha korkunç oldu. İnsanların burada gizli bir şeyleri olamıyordu. Aslına bakılırsa omuz omuza yaşıyorlardı. Ron hiçbirinin özel yaşamına saygı göstermiyordu. Koğuştakiler hemen bir dilekçe yazdılar. Dilekçeyi cezaevindeki diğer tutuklular da imzaladı. Ron'ın yine hücreye kapatılması isteniyordu. Yönetim, bir ayaklanma veya cinayet çıkmasını önlemek için bu istemi kabul etti.

Zaman zaman uzun sessizlik dönemleri oluyordu. O zaman herkes, tutuklular ve gardiyanlar rahat bir nefes alıyorlardı. Çok geçmeden bütün hapishane, ya John Christian'ın nöbet sırasının geldiğini, ya da gardiyanların Ron'a aşırı miktarda Torazin verdiklerini anlıyordu.

Torazin onu sakinleştiriyordu ama zaman zaman yan etkileri de ortaya çıkıyordu. Örneğin sık sık bacak kaşıntısına yol açıyordu.

Ron hücresinin demirlerine tutunup saatlerce bir taraftan öbür tarafa sarkıp sallandığında ona aşırı dozda Torazin vermek cezaevinde bir alışkanlık haline gelmişti.

Fritz onunla konuşur ve durum umutsuz da olsa sakinleştirmeye çalışırdı. Ron'ın masum olduğunu haykırmasını duymak özellikle Dennis için çok büyük üzüntü kaynağıydı. Dennis içlerinde onu en yakından tanıyan kişiydi. Ron'm bir şişe haptan daha fazla desteğe ihtiyacı olduğu ortadaydı.

NÖROLEPTİK İLAÇLAR SAKİNLEŞTİRİCİLERLE antipsikotikler gibidir ve genellikle şizofreni için kullanılır. Torazin de bir nöroleptiktir ve kötü bir tarihi vardır. 1950'lerde bu ülkedeki akil hastanelerinde yaygın biçimde kullanılmaya başlanmıştır. Farkındalığı ve dikkati çok büyük ölçüde azaltan güçlü bir ilaç-

tır. Bu ilacı destekleyen psikiyatrlar, onun aslında bozulan be yin kimyasını tamir ederek veya değiştirerek hastayı tedavi etti ğini öne sürerler.

Ancak destekleyenlerden çok daha fazla sayıda olan karşıtla rı da, bu ilacın korkutucu yan etkilerinin uzun bir liste oluştur duğunu gösteren sayısız çalışma olduğunu belirtirler. Uyuşukluk sersemleme, letarji, konsantrasyon zayıflığı, uyuklama, kâbuslar duygusal güçlükler, depresyon, umutsuzluk, çevreye anlık ilgi de azalma, hastanın farkındahk ve motor kontrolünde yetersiz lik ve azalma bu yan etkiler arasında sayılmaktadır. Torazin beyıı fonksiyonlarının çoğuna toksık etki yapar ve hemen hemen hep sini kesintiye uğratır.

En katı eleştirmenleriyse bu ilacı "bir tür kimyasal loboto mi", yani beynin bir bölümünün alınması diye tanımlar. Dola yısıyla bu ilacın asıl amacının akıl hastanelerinde para tasarru fu sağlamak ve hastalan daha kolay idare etmek olduğunu ön< sürerler.

Ron'ın ilacı gardiyanlar tarafından ve kimi zaman avukatınır talimatına uygun olarak veriliyordu. Ancak çoğu zaman bunu de netleyen birisi yoktu. Çok gürültü yapmaya başladığında hemer hapa başvuruluyordu.

DENNİS FRİTZ, cinayetten sonra dört yıl daha Ada'da kaimi: olmasına rağmen kaçma riski olduğu varsayıldı. Bu yüzden Ror gibi onun da kefaleti çok yüksekti. Henüz mahkûm edilmemi' herkes gibi onların da masum sayılmaları gerektiği halde cezae-vinde tutuluyorlardı. Böylece güya kaçmaları ya da sokakta rasge-le dolaşıp başka birilerini öldürmeleri engellenmiş oluyordu.

Masum sayılmalarına rağmen, bir yıl boyunca mahkemeye çı-karılmadan cezaevinde tutuklu kaldılar.

DENNIS'IN CEZAEVİNE getirilmesinden birkaç gün sonra hücresinin önünde Mike Teıney diye biri belirdi. Şişman, saçları dökülmüş ve iyi konuşamayan bu adam gülüşü ve dostça davra-nışıyla dikkat çekiyordu. Dennis'e eski bir arkadaşı gibi davrandı ve Carter cinayetiyle ilgili sohbet etmek istedi.

Dennis, cezaevinin muhbirler, yalancılar ve katillerle dolu bir çöplük olduğunu bilecek kadar Ada'da bulunmuştu. Biriyle konuştuğu herhangi bir şeyin, aleyhine kanıt olarak kullanılmak üzere mahkemede karşısına çıkabileceğini de iyi biliyordu. Cezaevinde yatanların hepsi, gardiyanlar, polisler, muhafızlar, aşçılar, yöneticiler, temizlik görevlileri, herkes, insanın ağzından bilgi almaya ve bu bilgileri polise aktarmaya hazır potansiyel bir gammazdı.

Tenney gardiyan olmak için yeni geldiğini, ama henüz atamasının yapılmadığını söyledi. Bu konuda bilgi ve deneyimi olmadığı ve henüz ataması bile yapılmadığı halde verdiği bilgiler Dennis'i şaşırttı. Dennis'in başının büyük belada olduğunu, ölüm cezasına çarptırılabileceğini söylüyordu. Canını kurtarmak istiyorsa en iyisi savcı Peterson'la anlaşıp itirafta bulunması ve suçu Ron Wi!liamson'ın üzerine atmasıydı.

Peterson adil davranırdı.

Dennis bu sözleri sadece dinledi.

Tenney'nin gitmeye niyeti yoktu. Her gün geliyor, Dennis'in zor durumuna başını sallıyor, sistemin nasıl işlediği hakkında gevezelik ediyor ve nedense bedavadan öğüt veriyordu.

Dennis sadece dinliyordu.

HAZIRLIK OTURUMU 20 TEMMUZ'da Yargıç John David Miller başkanlığında yapılacaktı. Çoğu yargı bölgesinde olduğu gibi, hazırlık oturumları Oklahoma'da da çok büyük önem taşırdı. Savcının bu oturumlarda kozunu oynaması, mahkemeye ve aynı zamanda herkese tanıkların kim olacağını ve ne söyleyeceklerini bildirmesi gerekirdi.

Savcının hazırlık oturumunda elindeki her şeyi açıklamasa da, yargılanan kişinin suçlu olduğuna ve yargılanması gerektiğine yargıcı inandıracak yeterli kanıtı sunması beklenirdi. Riski az da olsa bir tür kumar oynamaktı bu.

Aslında bir savcı için normal koşullarda bunun endişe verecek bir yanı yoktur. Çünkü ceza davalarını reddeden yerel yargıçların tekrar aynı göreve seçilmeleri güçleşir.

Ne var ki, Fritz ve VVilliamson aleyhine bu kadar kaygan ka-

mtlarla Bili Peterson hazırlık oturumunda zorlanacağa benzi yordu. Mahkemeye sunacağı o kadar az kanıt vardı ki, sonra ki aşamalar için elinde hiçbir şey kalmayacaktı. Zaten yerel ga zete muhabiri de duruşmayı izleyip bütün bilgileri gazeteye ge çecekti. Yayımlanmasından üç ay sonra *Ada Rüyaları* hâlâ ka sabada ateşli tartışmalara neden oluyordu. Bu hazırlık oturunıı Peterson'ın bu kitabın basımından sonra çıktığı ilk önemli du ruşmaydt.

Mahkeme salonu epeyce kalabalıktı. Dennis Fritz'in anne si ve elbette Annette Hudson'la Renee Simnıons da dinleyicile arasındaydı. Peggy Stillwell, Charlie Carter ve iki kızları da er kenden gelmişti. Her zamanki İzleyiciler, yani cam sıkkın avu katlar, dedikodu avcıları, o sırada işi olmayan memurlar, yapa cak daha iyi bir şey bulamayan emekliler de iki katile yakındaı bakmak için oradaydı. Asıl yargılamaya daha aylar vardı am: hiç olmazsa sanıkların yüzüne karşı suçlarının açıklandığını gö rebileceklerdi.

Oturum öncesinde, sırf alay etmek için Ada polisi Ron'a Dennis Fritz'in sonunda her şeyi itiraf ettiğini çıtlattı. Dediklerine göre ikisinin birlikte tecavüz ve cinayet olayını gerçekleştirdiğini söylemişti. Bu haber Ron'ı çok derinden yaraladı.

Dennis, avukatı Greg Saunders'ın yanındaki sanık sandal yesinde sessizce oturuyor, oturumun başlamasını beklerken ki mi belgeleri karıştırıyordu. Ron elleri kelepçeli ve zincirli ola rak Fritz'in yakınına oturtulduğunda, sanki onu bir kaşık suda boğmak istermiş gibi gözlerini Fritz'e dikti. Sonra aniden ayağa kalktı ve sadece bir-iki metre ötesindeki Fritz'e bağırmaya baş ladı. Havada bir masa uçtu ve doğruca gidip Barney'nin asistanı Liıda'ya çarptı. Dennis ayağa fırlayıp tanık masasına doğru kaçtı. Görevliler Ron'ı tuttular.

Ron, "Dennis, seni o... çocuğu!" diye bağırıyordu. "Bu ko nuyu şimdi halledelim!" O boğuk ve kısık sesi mahkeme salo nunda yankılanıyordu. O sırada Barney bir isabet alıp sandal yesinden yere düştü. Görevliler Ron'ı zaptetmeye çalışıyorlardı. Çevresindekileri deli gibi yumruklayıp tekmeliyordu. Görevliler onu durdurmakta güçlük çekiyordu. Dennis, Greg Saunders ve

mahkeme personeli hemen geri çekildiler. Mahkemenin ortasında yaşanan arbedeyi herkes büyük bir şaşkınlıkla izliyordu.

Ron'ı durdurmaları için dakikalarca mücadele etmeleri gerekti. Ron tüm görevlilerden daha iri yarıydı. Oradan uzaklaştırmaya çalıştıkları sırada ağza alınmayacak sözlerle Fritz'e küfretmeyi ve tehditler yağdırmayı sürdürdü.

Ortam sakinleşip masa ve sandalyeler düzeltildikten sonra herkes rahat bir nefes aldı. Barney neler olduğunu göremediyse de arbedenin ortasında kaldığının farkındaydı. Ayağa kalkıp konuşmaya başladı:

> Görevimden çekilmek istediğimin kayda geçirilmesini istiyorum. Bu adam benimle hiçbir zaman işbirliği yapmayacak. Beni kendisi tutmuş olsaydı ben burada olmazdım. Onu temsil etmezdim, Sayın Yargıç. Ben bu işi yapamam. Kim yapar bilemem ama ben yapamam. Eğer burada bana izin verilmezse ben bu konuyu bir üst mahkemeye götürürüm. Bu davayı halledebilecek kadar genç değilim. Hiçbir koşulda bu işi yapmak istemiyorum. Suçunun ne olduğu konusunda bir fikrim yok. Zaten sorun da bu değil ama bu işi halledemem ben. İkinci olarak, biliyorsunuz beni de hedef aldı. Bunu yapıyorsa başı belada demektir. Benim başımsa daha büyük belada demektir.

Yargıç Miller cevabını hemen verdi: "Avukatın talebi kurallara aykırı."

ANNETTE'LE RENEE KARDEŞLERİNİN deli gibi çevreye saldırdıktan sonra zincirli haliyle sürüklenerek götürülmesini görünce yine yıkıldılar. Ron gerçekten hasta ve yardıma muhtaçtı. Uzman doktorların gözetiminde bir hastanede uzun süreli tedavi edilmesi gerekiyordu. Hasta olduğu bu kadar ortadayken Oklahoma Eyaleti kardeşlerini neden mahkemeye çıkarıp yargılıyordu?

Peggy Stilhvel yanından geçirilirken bu deli adama baktı ve kızına uygulamış olabileceği şiddeti düşünerek içi titredi.

Birkaç dakika sonra Yargıç Miller, Williamsoıı'ın tekrar salo-

na getirilmesini istedi. Dışarıda tutulduğu odada Ron'a davranışının mahkemeye uygun olmadığı ve yine aynı biçimde davranırsa ciddi bir ceza göreceği söylenmişti. Fakat Ron içeri götürülürken Dennis Fritz'i görür görmez yine küfretmeye başladı. Bunun üzerine yargıç, Ron'ın cezaevine geri götürülmesini istedi. Tüm izleyiciler mahkeme salonundan çıkarıldı ve bir saatlik ara verildi.

Cezaevinde görevliler Ron'a yine uyarılarda bulundular ama Ron onları dikkate almadı. Düzmece itiraf Pontotoc'ta çok yaygındı. Ron polislerin itiraf için Dennis Fritz'i de sıkıştırmış olabileceklerine inanamıyordu. Kendisi masumdu ve Ward'ta Fontenot gibi yargılanmamaya kararlıydı. Ellerini Dennis'in boynuna geçirebilse gerçeği ortaya çıkarabilirdi.

Üçüncü oturum ilk ikisiyle tamamen aynıydı. Ron daha salona adımını atar atmaz, "Fritz, bu işi şimdi halledeceğiz - sen ve ben yalnız ikimiz aramızda halledeceğiz," diye bağırmaya başladı.

Yargıç ona susmasını söyledi ama Ron hiç yavaşlamadı. "Dennis, sen ve ben bu işi aramızda halledeceğiz," diye bağırıyordu. "Ben asla kimseyi öldürmedim."

Yargıç, "Onun yerinden kımıldamasına izin vermeyin," diye görevlilere seslendi. "Bay VVilliamson, eğer bağırmaya devam ederseniz bu oturuma katılamazsınız."

"Bana göre hava hoş," diye cevap verdi Ron.

"Tamam. Anladınız-"

"Burada olmamayı tercih ederim. Eğer istemiyorsanız, hücreme dönmeyi tercih ederim."

"Hazırlık oturumunda bulunma hakkınızdan feragat mı ediyorsunuz?"

"Evet."

"Kimse sizi buna zorlamıyor, tehdit etmiyor, bu sizin kendi kişisel-"

Ron, Dennis'e bakarak, "Tehdit eden benim," dedi dişlerinin arasından.

"Birisi sizi tehdit mi etti - bu sizin kendi kişisel kararınız-"

"Ben tehdit ediyorum, dedim."

"Tamam. Bu oturumda yer almak istemiyorsunuz, öyle mı?"

"Tamam. Onu cezaevine geri götürebilirsiniz. Mahkeme kayıtlarına sanık sandalyesindeki Ronald K. Wılliamson'm bu mahkemede bulunma hakkından, gösterdiği öfke ve mahkemenin huzurunu bozması nedeniyle feragat ettiği geçirilsin. Mahkeme bu oturumun, mahkemede söylediği sözler ve öfkeli davranışları nedeniyle, kendisinin huzurunda yapılmasına olanak olmadığı sonucuna vardı."

Ron hücresine götürüldü ve hazırlık oturumu tamamlandı.

1956 YILINDA ABD Yüksek Mahkemesi, *Birleşik Devletlere karşı Bishop* davası diye bilmen bir davada ruh sağlığı bozuk birinin yargılanıp mahkûm edilmesinin yasalara aykırı olduğuna karar vermişti. Bu karar gereği, bir kişinin ruh sağlığıyla ilgili kuşkular varsa gerekli araştırmanın yapılmaması onun anayasal haklarına tecavüz sayılır.

İki aydır cezaevinde bulunan Ron VVilliamson için ne savcılıktan ne de savunmadan biri cezai yeterliliğinin belirlenmesini istemişti. Oysa bunun kanıtı açıkça ortadaydı. Uzun bir hastalık geçmişi vardı ve mahkeme bunun farkındaydı. Cezaevinde dozajı zaman zaman avukatı ya da cezaevi görevlileri tarafından gelişigüzel ayarlanan ilaçlarla engellenmeye çalışılan haykırışları bunun açık göstergesiydi. Durumu başta polis olmak üzere Ada dakı herkes tarafından biliniyordu

Mahkemede o günkü davranışı daha önce de göstermişti. İki yıl önce Ron'ın ertelenen cezasının yürürlüğe konmasının istendiği duruşmada işi o kadar ileri noktaya götürmüştü ki değerlendirme için akıl hastanesine yatırılması kararlaştırılmıştı O zamanki duruşmaya da şimdiki hazırlık oturumuna da aynı yargıç başkanlık ediyordu. John David Miller o zaman Ron'ın, ruh sağlığı yerinde olmadığı için yaslanamayacağına karar vermişti.

Şimdi, iki yıl sonra ve hem de ölüm cezası gündemdeyken, ay nı Miller Ron'ın akıl sağlığını sorgulamak gereği duymuyordu.

Oklahoma yasaları, hazırlık oturumunu yürüten yargıç da di hıl olmak üzere bir yargıca, sanığın yeterliliği bir sorun haline g. lıyorsa mahkeme sürecini askıya alma hakkı verir. Bunun için s. vunrna avukatının girişimde bulunması gerekmez. Öte yanda! pek çok davada kendi müşterilerinin akıl sağlığının yerinde olım dığını ileri sürerek sağlık kontrolünden geçirilmesini bizzat avı katlar ister. Avukatın böyle bir talebi olmaması durumunda, ss nığın bu hakkım kollamak yargıcın görevidir.

YARGICIN BU KONUDAKİ sessizliğine itirazın Barne Ward'dan gelmesi gerekirdi. Savunma avukatı olarak Ron'ın tan bir psikolojik değerlendirmesini istemeliydi. Bundan sonra da bi başka duruşma yapılıp sanığın yargılanma yeterliliğinin olup ol madığına karar verilmeliydi. İki yıl önce David Morris müvekki lı ıçm bu uygulamayı yapmıştı. Son olarak da akıl hastalarına uy gulanan savunmanın yapılması gerekirdi.

Ron mahkeme salonundan çıkarıldıktan sonra, oturuma sa kın bir şekilde devam edildi. Daha sonra Ron günlerce hücresin den çıkarılmadı. Kendi savunmasını yapıp yapamayacağına ise hiç bakılmadı.

DURUŞMADAKİ İLK TANIK Dr. Fred Jordan, otopsi sonuç- larını ve ölüm nedenini bildirdi - boğazın kemerle sıkılması ve- ya ağızdaki bez nedeniyle ya da ikisinin birden etkisiyle havasız kalma.

Yalanlar ikinci tanık Glen Gore'Ia başladı. 7 Aralık gece- si Coachlight'ta arkadaşlarıyla olduğunu, aralarında Debbie Carter'ın da bulunduğunu, kendisiyle okul arkadaşı olduklarını ve onu uzun zamandır tanıdığını anlattı. O gece bir ara Gore'dan kendisim "korumasını" veya "kurtarmasını" istemişti, çünkü Ron VVilliamson da oradaydı ve kızı rahatsız etmişti.

Gore 7 Aralık gecesi Dennis Fritz'i Coachlight'ta görmemişti.

Çapraz sorguda Gore bunu polise 8 Arahk'ta söylediğini ifa- de etti. Oysa o İfadeye ait polis raporunda Ron VVıIlıamson'ın adı yoktu. Ayrıca bu rapor kurallar gereği gibi savunma avukatına da verilmeliydi ama verilmemişti.

Böylece Glen Gore, Ron Williamson'm aleyhine doğrudan ifade veren tek tanık oldu. Glen Gore, Ron'ın Debbie'yle öldürüldüğü gece bağlantı kurduğunu ve onu rahatsız ettiğin, söyleyerek bir anlamda katil olduğunu ima ediyordu. Otekı kanıtların çoğu ikinci dereceden kanıtlardı.

Ancak Bili Peterson kadar kararlı bir savcı Glen Gore gibi bir suçluyu davasının içine bu derece sokmaya cesaret edebilirdi. Gore hazırlık oturumuna kelepçeli ve zincirli getirildi. Meskene tecavüz, adam kaçırma ve bir polis memurunu öldürmeye teşebbüsten kırk yıl ceza almıştı. Beş ay önce aşın alkol almış durumda zorla eski karısı Gwen'in evine girmiş, küçük kızıyla birlikte eski karısını beş saat süreyle ve silah zoruyla rehin almıştı. Rick Carson adındaki polis pencerelerin birinden içeri bakmış, onu gören Gore da üzerine ateş etmişti. Carson yüzünden yaralanmıştı. Neyse ki yarası ölümcül değildi. Ayılıp teslim olmadan önce Gore bir polise daha ateş etmişti.

Bu olay Gore'un Gvven'le ilk kavgası değildi. 1986'da sorunlu evlilikleri bitmek Üzereyken Gvven'in evine zorla girip onu kasap bıçağıyla birçok yerinden yaralamaktan hüküm giymişti. Gwen ölümden dönmüş ve Gore'u mahkemeye vermişti. Bu yüzden Gore iki kere birinci dereceden haneye tecavüz, bir kere de tehlikeli silahla müessir fiilden mahkûm olmuştu.

iki ay önce de Gwen'i boğmaya çalışmak ve saldırıdan mahkûm edilmişti.

1981'de bir başka kadının evine zorla girmekten mahkum edilmişti. Gore askerdeyken de müessir fiilden ceza almıştı. Bunlardan başka çok sayıda ufak suçu da vardı.

Adının Ron Williamson aleyhine tanıklık edecekler listesine eklenmesinden bir hafta sonra, bu aleyhte tanıklığının karşılığında kendisiyle savcılık arasında bir ceza indirimi anlaşması yapıldı. Aynı zamanda adam kaçırma suçlarından biriyle tehlikeli silahla haneye tecavüz suçlamalarının birinden vazgeçildi. Gore'un cezasının kesinleşeceği sırada eski karısının anne ve babası mahkemeye bir dilekçe verdiler ve Gore'a uzun bir ceza verilmesini istediler. Bu dilekçenin bir bölümünde şunlar yazılıydı:

Bu adamın ne kadar tehlikeli olduğu hakkında düşüncelerimi zi si/e bildirmek isteriz. Kendisi kızımızı, torunumuzu ve bizi öl dürmek istiyor, Bunu bizim yüzümüze söyledi. Kızımızın evini bu kıp içeri girememesi için çok uzağa taşındık ama o bizi yine bul du. Kızımıza her saldırısını burada anlatmaya kalksak bu mektıif çok uzar. Lütfen kızımıza çocuğunu onun teröründen uzak büyütebileceği ve çocuğun bir daha aynı şeyleri yaşamamasını sağlayacak kadar bir zaman tanıyın ve onun bu süreyi hapiste geçirmesi ni sağlayın.

BARNEY VVARD YILLARCA, Glen Gore'un Carter cinayetine karıştığından kuşkulandı. Gore bu işi meslek haline getirmiş bıı suçluydu ve kadınlara karşı şiddet kullandığı biliniyordu. Ayrıca kurbanla en son görülen kişi oydu. Polisin C.ore'la pek ilgilenmemiş olması anlaşılır gibi değildi.

Gore'un parmak izleri analiz için OSBI'a hiçbir zaman yollanmadı. Toplam kırk dört kişiden parmak izi alınmasına rağmen Gore'dan alınmadı. Bir ara yalan makinesine bağlanmayı kabul etti ama bu da hiç gerçekleştirilmedi. Ada polisi cinayetten iki yıl kadar sonra Gore'dan alınan ilk saç örneklerini nasıl olduysa kaybetmişti. Sonradan tekrar örnek alınıp alınmadığını ise hiç kimse hatırlamıyor.

Adliye dedikodularını işitme ve hatırlama yeteneği çok güçlü olan Barney, Gore'un polis tarafından mutlaka soruşturulması gerektiğine inanıyordu.

Barney kendi müvekkili Ron VVilliamsoıı'ın suçsuz olduğunu biliyordu.

GORE BİLMECESİ bu hazırlık duruşmasından yaklaşık on dört yıl sonra kısmen de olsa açıklığa kavuştu. Glen Gore hâlâ cezaevindeydi ve orada yazdığı bir yeminli ifadede, 1980'lerin ilk yıllarında Ada'da metamfetamin türü uyuşturucu sattığını İtiraf etti. O sırada Ada'daki kimi polisler de işin içindeydi. Dediğine göre Dennis Corvin adlı bir polis "bir numaralı teda-

rikçisı'ydı ve Gore'un çalıştığı Harold's Club'a sık sık geliyor-

^ Gore bu kişilere borçlanınca onu düzmece gerekçelerle gözaltına almışlar, ama tutuklamaların çoğunda onu kendi ha ine bırakmışlardı. Verdiği yeminli ifadede Gore "Ancak, 1980'lerın o ilk yılları boyunca Ada polisinin çoğunlukla bana iyi davrandığının fark.ndaydım, çünkü kendileriyle birlikte uyuşturucu ışının içindeydim," diyordu.

"Bu kayırıcı tutum ben artık Ada polisiyle uyuşturucu ışı yapmaz olunca son buldu."

K.rk yıl ceza almasını da, "artık Ada polisine uyuşturucu satmıyor oluşuna" bağlıyordu.

\Villiamson'a gelince; Gore 2001 yılında, onun cinayet geces. Coachlight'ta olup olmadığını bilmediğini söyledi Polis, Gore a birçok fotoğraf göstermiş, Ron'ı işaret ederek ilgilendikler, adamın o olduğunu açıklamışlardı. "Sonra da doğrudan doğruya Bay Williamson'ı teşhis etmemi önerdiler."

"O güne kadar Ron Williamson'ın Debbie Carter m öldürüldüğü gece barda olup olmadığını bilmiyordum, istedikleri teşhisi yaptım çünkü polisin benden bunu beklediğini biliyordum.

Gore'un yeminli ifadesi bir avukat tarafından hazırlanmış, Gore imzasını atmadan önce kendi avukatına da gösterilmişti.

SAVCILIĞIN ONDAN SONRAKİ TANIĞI, Coachlıght'ın müdavimlerinden, Debbie Carter'ı o gece son görenlerden bin olan Tommy Glover'dı. Olaydan sonraki ilk ifadesine göre Debbie otoparkta Glen Gore'la konuşmuş, sonra Gore'u iterek arabasına binip uzaklaşmıştı. Fakat aradan dört yıl yedi ay geçtikten sonra verdiği yeni ifade biraz farklıydı. Glover bu kez Gore u Debbie yle konuşurken gördüğünü, Debbie'nin kendi arabasına binip gittiğini doğruladı ama daha fazla bir şey söylemedi.

Daha sonra Charlie Carter dinlendi ve 8 Aralık 1982 sabahı kızını nasıl bulduğunu anlattı.

OSBl'dan "Olay Yeri Uzmanı" Jerry Peters tanıklığa çağrıldı. Barney onun ifadesindeki pis kokuyu hemen aldı ve duvar kağıdındaki el izi konusunda çelişkili iki raporu bulunduğunu hatır-

iattı. 1983'te kesin bir karar vermişken, Mayıs 1987'de sürpriz bıı değişiklik yapmıştı. Peters'ın bu konuda yeniden düşünmesinin ne gibi bir nedeni vardı? İlk raporunda el izinin Ron VVilliamson, Dennis Fritz veya Debbie Carter'a ait olmadığını belirtmişken, neden karar değiştirmişti? Acaba bunun cinayeti çözmeyeceğini nü düşünmüştü?

Peters dört yılda hiçbir şey olmadığını, ama 1987'de bir gün Bili Peterson'dan bir telefon aldığını söyledi. Peterson kendisinden ilk raporunu gözden geçirmesini istemişti. Barney'ye göre, mezarın açılıp el izinin tekrar alınmasından sonra, ansızın fikrini değiştirmiş ve savcının tam istediği gibi bir rapor hazırlamıştı.

Dennis Fritz adına savunma yapan Greg Saunders da tartışmaya katıldı ve bu kanıtın apaçık biçimde değiştirildiğim söyledi. Fakat yapılan sadece bir hazırlık oturumu olduğundan o sırada bir kanıtlama yapılamıyordu.

Peters evde ve arabada yirmi bir parmak izi saptandığını, bunların on dokuzunun Carter'a, birinin Mike Carpenter'a, birinin Dennis Smith'e ait olduğunu, Fritz veya VVİlliamson'a ait parmak izine rastlamadıklarını da söyledi.

SAVCILIĞIN YİLDİZİ ŞAŞIRTICI Terri Holland'dı. 1984 Ekiminden 1985 Ocağına kadar sahte çek düzenlemekten Pontotoc cezaevinde yatan bu kadın, Oklahoma'da bir türlü çözülemeyen cinayetler olurken orada çok verimli bir dört ay geçirmişti.

Önce Kari Fontenot'un her şeyi itiraf ettiğini öne sürmüştü. Hollanda göre Fontenot, Denice Haraway'm kaçırılıp öldürülmesini anlatmıştı. Fonteıiot'la VVard'ın 1985 Eylülündeki ilk duruşmalarında tanıklık etmiş, dedektifler Smith ve Rogers'ın Tommy Ward'a rüya itirafı sırasında dikte ettikleri tüm ayrıntıları jüriye aynen anlatmıştı. Bu tanıklıktan sonra kendisine, sahte çek düzenlemekten daha önce de iki kere suçlanmış olmasına karşın hafif bir ceza verilmişti. Ward ve Fontenot'u ölüm cezası beklerken o hapisten çıkıp başka bir yere taşınmıştı.

Giderken arkasında ödenmemiş para cezaları gibi aslında yetkililerin olağan koşullar altında ciddiye almayacağı birkaç so-

run bırakmıştı. Ancak bu kez yetkililer ödenmeyen cezalar yüzünden kendisini bulmuş ve geri getirmişlerdi. Yeni cezalarla yüz yüze gelen Tem birden şaşırtıcı haberler vermeye başlamıştı. Cezaevindeyken Fontenot'un anlattıklarını duyduğu gibi, Ron VVilliamson'ın da itiraflarını duyduğunu söylüyordu.

Polisler için ne büyük bir şans! Sadece bir rüya itirafı -en sevdikleri sorgulama aracı- elde etmekle kalmamış, bir başka muhbire, ikinci favori silahlarına da kavuşmuşlardı.

Holland, Ron'ın itirafını 1987 ilkbaharına kadar neden hiç kimseye açıklamadığı konusunda kesin bir gerekçe söyleyemedi. İki yıldan fazla bir zaman önce duyduğu bir itirafı ancak şimdi açıklıyordu. Fontenot'un itirafını açıklamak için neden hemen Smith ve Rogers'a koştuğu ise hiç sorulmadı.

Hazırlık oturumu sırasında tanık kürsüsünde hikâyesini anlatmak için bol zamanı oldu. Ron duruşmada yer almadığı için, her türlü masalı rahatça uydurabiliyordu. Holland'a göre bir keresinde Ron, telefonda annesiyle konuşurken, "Seni de Debbie Carter'ı öldürdüğüm gibi öldüreceğim," demişti.

Oysa cezaevindeki tek telefon yönetim bürosundaki bir duvar telefonuydu. Tutukluların buradan telefon etmesine ender durumlarda izin verilir, tutuklu telefona erişmek için masanın karşı tarafından uzanır ve büroda o sırada kim çalışıyorsa o da konuşmaları dinlerdi. Başka bir tutuklunun bu odadaki telefondan ne konuşulduğuna kulak misafiri olması hemen hemen olanaksızdı.

Terri Holland ayrıca Ron'ın bir kiliseyi arayıp sigara istediğini, kendisine sigara getirmezlerse kiliseyi yakmakla tehdit ettiğini de söylüyordu.

Ne yazık ki onun bu tanıklığını da başka duyan olmamıştı. Buna rağmen, cezaevinde telefonun yeri ve bir kadın tutuklunun erkek tutukluların bölümüne nasıl olup da bu kadar yaklaşabildiği kendisine hiç sorulmadı.

Peterson sorularıyla ona yol gösterdi: "Acaba Debbie Carter a ne yaptığına ilişkin bir şeyler söylediğini duydunuz mu?"

"Evet, içerde konuşuyordu. Tam Tommy Ward'la Kari Fontenot'u getirdikleri sırada."

"Cezaevinde Debbie Carter'a ne yaptığı konusunda neler söyledi?"

"Dedi kı - nasıl söyleyeyim bilemiyorum. Dedi ki, Debbie Carter kendisinin ondan daha iyi olduğunu düşünüyormuş, o da o o.os.u'ya gününü göstermiş."

"Başka ne söyledi?"

"Onu kendisiyle sevişmeye zorladığını söyledi. Ama bunu bu şekilde söylemedi. Nasıl söylediğini pek hatırlamıyorum. Dediğine göre, bir Cola veya ketçap şişesini kızın gerisine sokmuş, iç çamaşırını da ağzına tıkmış. Böylece ona gününü göstermiş."

Bil] Peterson sorularıyla Terri Holland'a yol göstermeye devam etti: "Debbie'nin ilişkiyi koparmasıyla ilgili bir şey de söyledi mi, ya da buna benzer bir şey?"

"Evet, kendisi onunla çıkmak istemiş ama Debbie Carter kabul etmemiş. Eğer Debbie ilişkiyi koparmak yerine Ron'ın istediğini yapsaymış, kendisi için daha iyi olurmuş."

Peterson kararsız tanığını harekete geçirmek için, "Ron'ın yapmak zorunda kalmayacağı şey neymiş?" diye sordu.

"Onu öldürmek zorunda kalmayacakmış."

Bili Peterson'ın bir adalet görevlisi ve gerçeği ortaya çıkarmakla görevli kişi olarak böyle bir yolla sonuca gitmesi gerçekten dikkat çekicidir.

Muhbirliğin en önemli yanı, karşılığında sağlanan avantajlardır. Terri Holland yaptığı bu iş karşılığında savcıyla yasalara uygun biçimde bir pazarlık yapıp cezaevinden kurtulmayı başarmıştı. Anlaşmaya göre, cezasının indirilmesine karşılık her ay belli bir borç ödemesi yapması gerekiyordu ama bu yükümlülüğünü kısa sürede unuttu.

O sıralarda Terri Holland'ın Ron Wi!liamson'la eski bir bağlantısı olduğunu çok az kişi biliyordu. Yıllar önce, gezgin satıcılık yaptığı dönemde, Ron Ada sokaklarında Rawîeigh ürünlerini satmaya çalışırken beklenmedik bir ilişki yaşamıştı' Çaldığı bir kapıda içeri davet edilmiş, eve girdiğinde kendini Marlene Keutel diye tanıtan bir kadını içerde çırılçıplak kendisini beklerken bulmuştu. Evde başka kimse yok gibi görünüyordu ve olan olmuştu.

Marlene Keutel, ruh sağlığı zaman zaman bozulan bir kadındı ve bu olaydan bir hafta soıra intihar etmişti. Ron'ın bundan haberi olmadı. O yüzden daha sonra aynı kapıyı defalarca çaldıysa da açan olmamıştı.

Terri, Marlene Keutel'iıı kız kardeşiydi. Bu ilişkiden hemen sonra Marlene kız kardeşine olayı anlatmış ve Ron'ın kendisine tecavüz ettiğini söylemişti. Bu olay planlanmış bir şey olmadığı için kimse ceza görmedi. Ancak Terri, kız kardeşinin ruh sağlığının bozuk olduğunu bildiği halde, onun ölümünden Ron'ın sorumlu olduğunu düşünüyordu. Roıı'sa bu olayı çoktan unuttuğu gibi Terri'nin kim olduğunu da bilmiyordu.

HAZIRLIK OTURUMUNUN İLK GÜNÜNDE Dennis Smith'in suç mahallini ve yaptıkları çalışmaları ayrıntılı olarak anlatması nedeniyle duruşma uzadı. Anlattıkları arasında tek ilginç nokta, katillerin geride bıraktığı yazılardı. Duvardaki mesaj kırmızı tırnak cilasıyla yazılmış imlası bozuk bir yazıydı. Mutfak masasında ketçapla "Bizi aramıya felan kalkma" yazıyordu. Zor okunmakla birlikte bu yazılardan Debbie'nin karnında ve sırtında da vardı. Dedektif Smith ve Rogers bu yazıların ipucu olabileceğini düşünmüş, dört yıl önce Dennis Fritz'le Ron VVilliamson'dan kartlar üzerine el yazısı örnekleri almışlardı.

Smith'in anlattığına göre, kendilerinin elbette el yazısı analizi deneyimi yoktu ama eldekiyle uyumlu bir yazı bulduklarını düşünmüşlerdi. i-'ritz ve VVilliamsoıı'ın kart üzerine dolmakalemle yazdıkları örnekler, kırmızı tırnak cilasıyla duvara ve ketçapla mutfak masasına yazılmış yazılara çok benziyordu.

Bu kuşkularını OSBl'da kim olduğunu açıklamadıkları birine iletmişlerdi ve Smith'e göre bu kişi de onların kuşkularını "sözlü" olarak onaylamıştı.

Greg Saunders'ın çapraz sorgu yöntemiyle üstelemesi üzerine, Smith sözlerini düzeltip, "Konuştuğumuz kişiye göre, örnek el yazısı evin duvarında bulduğumuz örneğe benziyordu," dedi.

"Ya masadakine?"

"İkisi zaten birbirinin benzeriydi."

Birkaç dakika sonra Barney, Smith'e el yazısı analizi konusun-

da yüklenmeye başladı. OSBI'ın Ron'ın el yazısı konusunda bir rapor verip vermediğini soruyordu.

Smith, "Böyle bir talepte bulunmadık," diye itiraf etti.

Barney ikna olmamıştı. Orada el yazısı uzmanları olduğuna göre neden OSBI'dan böyle bir rapor istenmemişti? Belki de Ron ve Dennis'i temize çıkarırlardı.

Smith savunmaya geçti. "El yazıları arasında benzerlikler vardı ama bu bizim gözlemlerimizin bir sonucu. Bilimsel bir sonuç değil. Demek istiyorum ki biz böyle bir sonuç çıkardık. Ancak siz de bilirsiniz ki bu durumda olduğu gibi iki farklı tipteki yazıyı karşılaştırmak hemen hemen olanaksızdır. Fırçayla da, kalemle de yazabilirsiniz ama bu ikisi farklı tipte yazılardır."

Barney, "Şimdi siz, bu iki kişinin, yani Dennis Fritz'le Ron Williamson'ın, tırnak cilası fırçasını sırayla ellerine alıp, örneğin bir harf biri, sonra bir harf öteki olmak üzere, Jim Snıith ya da başkası hakkında o duvara bir yazı yazmasının ihtimal dahilinde olduğunu söylemek istemiyorsunuz değil mi?" diye itiraz etti.

"Hayır, ama her ikisinin de bu işte bir şekilde parmağı olduğunu düşünüyoruz. Belki ikisi birden yazmadı ama dairede zaten birkaç yerde yazı vardı."

Hazırlık oturumunda yer verilmiş bile olsa el yazısının sağlam bir kanıt olarak kullanılması Bili Peterson'a bile çok zor görünüyordu.

İLK GÜNÜN SONUNDA YARGIÇ MİLLER, Ron'ın yokluğuyla ilgilenmek istedi. Kürsüsünde avukatlara bu konudaki endişelerini dile getirdi. "Sanığın duruşmada hazır bulunmayışıyla ilgili biraz kitap karıştırdım. Dokuza çeyrek kala dolayında Bay VVilliamson'ı tekrar buraya getirteceğim ve bir kere daha duruşmada bulunmak isteyip istemediğini soracağım," dedi. "Eğer istemiyorsa yine geri gider."

Bunun üzerine Dr. Barney, "Kendisine ilaç vermemi ister misiniz? Yüz miligram kadar..." diye sordu.

"Ben size ne yapacağınızı söyleyemem," diye yanıtladı yargıç.

Ertesi sabah 8.45'te Ron mahkeme salonuna getirildi. Miller

ona hitap ederek, "Bay Willıamson, dün hazırlık oturumunda bulunmak istemediğinizi beyan ettiniz," dedi.

"Buraya getirilmek istemiyorum," dedi Ron. "Benim bu cinayetle ilgim yok. Ben asla - onu kim öldürdü bilmiyorum. Ben bu konuda hiçbir şey bilmiyorum."

"Tamam. Davranışınız, kurallara uymayan tutumunuz-eğer isterseniz burada hazır bulunma hakkınızı kullanabilirsiniz, fakat kurallara uyacağınıza ve düzeni bozmayacağınıza söz vermelisiniz. Bu hakkı kullanmak için bunlara uymanız gerekir. Burada hazır bulunmak istiyor musunuz?"

"Hayır, burada bulunmak istemiyorum."

"Burada bulunmaya ve tüm tanıkları dinlemeye hakkınız olduğunu anladınız, değil mi?"

"Burada bulunmak istemiyorum. Size bir yardımım dokunamaz. Bu konudan bıktım. Bu konu bana acı veriyor. Burada bulunmak istemiyorum."

"Tamam. Sizin kararınız böyle. Burada bulunmak istemiyorsunuz?"

"Doğru."

"Bu şekilde, anayasa gereği tanıklarla yüzleşme hakkınızdan vazgeçiyorsunuz."

"Evet. Siz hepiniz bana işlemediğim bir suçu yükleyebilirsiniz. İstediğinizi yapın." Sonra Ron, Gary Rogers'a baktı. "Sen benden uzak dur Gary. Dört buçuk yıldır huzursuz ettikten sonra mahkûm da edebilirsiniz, efendim. Çünkü her şeyin kontrolü sizin, hepinizin elinde, benim değil..."

Ron cezaevine geri götürüldü ve duruşmaya Dennis Smith'in anlattıklarıyla devam edildi. Onu tedirgin anlatımıyla Gary Rogers izledi.

Ardından OSBI görevlileri Melvin Hett ve Mary Long bu davayla ilgili adli tıp inceleme sonuçlarını -parmak izi, saç analizi, kan ve tükürük analizlerini- ortaya koydular.

İddia makamından sonra söz alan Barney on tanık çağırdı. Bunların tümü de eski tutuklular ve cezaevi görevlileriydi. Hiçbiri Terri Holland'ın söylediklerine uzaktan yakından benzeyen bir şey duymamıştı.

Tanıkların konuşmaları bitince Barney ve Greg Saunders, mahkemeden tecavüz suçunun düşürülmesini istediler, çünkii Oklahoma yasalarına göre üzerinden üç yıl geçtiği için bu suç zaman aşımına uğramıştı. Cinayetle ilgili böyle bir süre kısıtlaması yoktu. Ancak cinayet dışındaki tüm suçlar için zaman aşımı geçerliydi. Yargıç buna daha sonra karar vereceğini açıkladı.

Bu arada Dennis Fritz arada kaynayıp gitmiş gibiydi. Peterson' m suçlamasının odak noktası kuşku yok ki Ron Williamsoıı'dı. En parlak tanıkları da Gore, Terri Holland, (rüya itirafı sayesinde) Gary Rogers'dı. Tümü de Ron aleyhine tanıklık ediyordu. Fritz'in cinayetle uzaktan da olsa ilgisi olduğuna dair tek kanıt, Melvin Hett'in saç analizi raporuydu.

Greg Saunders savcılığın Dennis Fritz'in cinayete katılma nedenini kanıtlama yükümlülüğünü yerine getirmediğini uzun uzun açıkladı. Yargıç bu konunun inceleneceğini söyledi.

Barney ateşli bir savunma yaparak böyle zayıf kanıtlarla açılan bu davanın tümüyle düşmesi gerektiğini üne sürdü. Greg de ona katıldı. Yargıç Miller'ın hemen bir karar almaması ve savunma avukatlarının söyledikleri üzerinde düşündüğünün ortaya çıkması üzerine, polis ve savcılık daha fazla kanıta ihtiyaçları olduğunu anladılar.

BİLİM UZMANLARI JÜRİLER ÜZERİNDE özellikle de küçük yerlerde çok etkili olurlar. Bu uzmanlar resmi görevliyse ve bir de savcılık tarafından sanıklara karşı tanıklık etmek üzere çağrılmışlarsa, onların görüşleri tümüyle doğru kabul edilir.

Barney ve Greg Saunders, saç ve parmak iziyle ilgili OSBI raporunun kesinlik taşımadığını biliyorlardı ama buna karşı çıkmak için biraz yardıma ihtiyaçları vardı.

Bunun için, işlemi yapan uzmanlara çapraz soru sorabilmeleri ve onları kuşkuya düşürmeleri gerekiyordu.

Öte yandan, avukatların böyle iddiaları genellikle kazanamadığının da farkındaydılar. Uzmanları alt etmek zordu ve jüri üyelerinin kolayca kafası karışıyordu. Savunma avukatlarının ihtiyaç duyduğu şey, kendi tezlerini destekleyecek bir ya da iki uzmandı,

Böyle bir uzman yardımı talebinde bulundular. Bu gibi talepler çok yapılmakla birlikte çoğu zaman kabu! edilmezdi. Uzman getirtmek maddi kaynak gerektirirdi ve yargıçlar da dahil birçok yere! yetkili, vergi yükümlülerinin yoksul sanıklar adına böyle yüksek bir harcamanın faturasını ödemekten hoşlanmadıklarını bilirdi.

Ancak bu talep tartışılırken dile getirilmemiş bir şey vardı. Barney VVard göremediğine göre, saç telleri ve parmak izi analizi için yardıma ihtiyacı olduğu bir gerçekti.

8

EVRAKLAR GİDİP GELDİ; savcılık suçlamaları yeniden düzenledi ve tecavüz maddesini geri çekti. Savunma avukatları yeni iddianameye itiraz ettiler. Yeni bir duruşma istiyorlardı.

Bölge mahkemesi yargıcı Pontotoc Adliyesi'ndeıı Ronald Jones'du. Pontotoc, Seminole ve Hughes'la birlikte Yirmi ikinci Yargı Bölgesini oluşturuyordu. Jones 1982'de yargıç seçilmişti. Beklenebileceği gibi, savcılara karşı daha hoşgörülü, sanık ve savunma tarafına ise daha katı davranırdı. Ölüm cezasını yürekten savunurdu. Baptist mezhebine bağlı inançlı bir Hıristiyaııdı. Bu nedenle kendisine Baptist Ron ve Incilci Jones adları takılmıştı. Cezaevinde dine yönelenlere karşı bir zayıflığı vardı. Bu yüzden kimi savunma avukatları müvekkillerine, birdenbire Tanrı'nın yolunu seçmenin Yargıç Jones karşısında faydalı olacağını fısıldarlardı.

20 Ağustos'ta Ron, yargılamanın başlamasından önceki son aşama olarak suçunun yüzüne okunması için yargıç karşısına çıkarıldı.

Hiçbir pişmanlığı olmayan Ron yargılamayı yapacak yargıçla ilk kez bu sırada karşılaştı. Yargıç Jones dedikoduları duymuştu ve Ron'a nasılsınız diye sordu.

"Tek bir şey söyleyeceğim, efendim," dedi Ron yüksek sesle. "Bu - Carter ailesi için çok üzülüyorum, yakınları için de..."

Yargıç Jones bu cevabı nedeniyle onu sessizliğe davet etti.

Ron devam etti: "Efendim, susmamı istediğinizi biliyorum - Ben, bunu ben yapmadım, efendim."

Görevliler Ron'ı sarsarak uyardılar ve o da sustu. Suçun yüze okunması duruşması, yargıcın hazırlık oturumunun tutanaklarını gözden geçirebilmesi için ertelendi.

İki hafta sonra Ron yine yargıç karşısına çıkarıldı. Avukatlarının yeni talepleri vardı. Cezaevi görevlileri Torazin dozajını iyi ayarlamıştı. Ron hücresindeyken, sessizlik istediklerinde aşırı dozda ilaç veriyorlardı. Böylece herkes memnun oluyordu. Ama Ron duruşmaya çıkacaksa dozu azaltıyorlar, bu durumda Ron gerginleşiyor, mahkemede çıldırmış gibi bağırmaya başlıyordu. Ruh Sağlığı Hizmetleri'nden Norma Walker cezaevi görevlilerinin dozla oynadıklarından kuşkulanmış, bunu raporunda da belirtmişti.

Bu nedenle Ron'ın Yargıç Jones'un karşısına ikinci çıkışı sorunlu oldu. Susmak bilmiyordu. Masum olduğunu söylüyor, insanların onunla ilgili yalanlar söylediğini öne sürüyordu. Bir ara, "Annem benim o gece evde olduğumu biliyordu," dedi.

Sonunda cezaevine geri gönderildi ve duruşma onsuz devam etti. Barney Ward ve Greg Saunders davanın ayrılmasını talep ettiler. Bu konuda ısrarlıydılar. Özellikle Saunders, Ron VVilliamson gibi biriyle aynı jüri karşısında savunma yapmak istemiyordu.

Yargıç Jones davaların ayrılmasına karar verdi. Ayrıca Ron'ın akli melekelerini gündeme getirdi. Barney'ye mahkemede bu konunun yargılama aşamasına geçilmeden çözülmesi gerektiğini söyledi. Sonunda Ron'ın yüzüne karşı suçları okunabilmiş; o da resmen suçlamaları kabul etmediğini açıklamış ve cezaevine geri yollanmıştı.

Fritz'in davasıysa şimdi farklı bir yöne girmişti. Yargıç Jones yeni bir hazırlık oturumu yapılmasını istedi, çünkü ilkinde savcılık Dennis'le ilgili elle tutulur bir kanıt sunamamıştı.

Yetkililerin yeterince tanığı yoktu.

KİMSE PANİĞE KAPILMADI. Aslında güçlü kanıtları olmayan bir iddianamenin polisi endişelendirmesi gerekirdi ama Ada'da işler böyle değildir. Pontotoc İlçesi cezaevi potansiyel muhbirler-

le doludur. Dennis Fritz davası için buldukları ilk muhbir, ufak çaplı birçok suç işlemiş biri, Cindy Mclntosh oldu.

Dennis özellikle Ron'a yakın bir hücreye konmuştu. Böylece ikisi konuşabileceklerdi. Aralarındaki kan davası, Dennis'in Ron'ı itirafta bulunmadığına ikna etmesiyle sona ermişti.

Bu sırada Cindy Mclntosh, polise verilecek haberleri olduğunu, ikisinin konuşmalarını duyduğunu iddia etti. Dediğine göre Fritz'le Williamson aralarında ilk hazırlık duruşmasında Dennis'e gösterilen fotoğraflardan söz etmişlerdi. Ron o oturumda yer almadığı için fotoğrafları merak ediyordu. Bunlar cinayetin işlendiği evde çekilen fotoğraflardı. Mclntosh'un dediğine bakılırsa, Ron Dennis'e, "Kız (Debbie Carter] yatakta mı yoksa yerde mi yatıyor?" diye sormuştu.

Dennis de yerde yattığını söylemişti.

Polise göre bu soru iki adamın o eve gidip kadına tecavüz ettiklerinin ve bu cinayeti işlediklerinin kesin kanıtıydı.

Bili Peterson buna kolayca ikna oldu ve 22 Eylül'de mahkemeye Cindy Mclntosh'u da kendi tanık listesine almak istediğini bildirdi.

İkinci muhbir Tames Riggins oldu. Ancak onun bu görevi kısa sürecekti. Pontotoc'taki yüzleştirmeler için götürüldükten sonra geri getirilirken başka bir hücrenin önünden geçmişti. O hücrede öyle sanıyordu ki Ron'ın Debbie Carter'ı öldürdüğünü itiraf ettiğini duymuştu. Söylediğine göre, Ron Tulsa'da iki tecavüz suçu daha işlediğini söylüyordu. Tecavüzden suçlanırken cinayet için cezadan kurtulacağım da iddia ediyordu. Riggins, Ron'ın bu itirafı kime yaptığından emin değildi. Ama gammazlık dünyasında bu gibi ayrıntıların ne önemi olabilir ki?

Ancak bir ay kadar sonra, Riggins fikrini değiştirdi. Polisle görüşüp Ron VVilliamson konusunda yanıldığını, itirafta bulunan kişinin Ron değil Glen Gore olduğunu söyledi.

ADA'DA İTİRAFLAR salgın halini aldı. 23 Eylül'de Ricky Joe Simnıons adında genç bir uyuşturucu bağımlısı, polis merkezine gelip Debbie Carter'ı kendisinin öldürdüğünü öne sürdü. Olayı itiraf etmeye gelmişti. Dennis Smith ve Gary Rogers hemen gö-

rüntülü bir kayıt cihazı hazırladılar ve Simmons itirafına başladı. Öncelikle uzun süre uyuşturucu kullandığını söyledi. Evde kendi uyuşturucu karışımını kendisi hazırlayan bir bağımlı olarak, en çok içine akü asidi kattığı karışımı tercih ettiğini de itiraf etti. Dediğine göre sonradan uyuşturucudan vazgeçmiş ve Tanrıyı bulmuştu. 1982 yılında-1982 diye anımsıyordu ama pek de emin olamıyordu- Aralık ayında bir gece İncil okurken kendini Ada sokaklarında dolaşırken bulmuş. Nedenini hiç bilmiyormuş. Sokakta bir kıza rastlamış. Söylediğine göre bu kız Debbie Carter olabilirmiş. Kızla birlikte neler yaptıklarını birçok kez değiştirerek anlattı. Galiba ona tecavüz etmişti -belki de etmemiştisonra da kızı elleriyle boğduğunu, dua ettiğini ve evin her yanına kustuğunu anımsıyordu.

Kulağına gelen kimi sesler ne yapması gerektiğini söylüyormuş. Simmons ayrıntıları iyi hatırlamıyordu ama bir ara, "Sanki bir rüya gibiydi," demişti.

Bu sırada Smith'le Rogers nedense bu yeni rüya itirafından dolayı hiç heyecana kapılmadılar.

Simmons bunu anlatmak için neden beş yıl beklediği sorusuna, kasabadaki dedikoduların kendisine 1982'deki o geceyi hatırlattığını söyleyerek karşılık verdi. Yoksa 1981 miydi? Ancak Debbie'nin evine nasıl girdiğini, orada kaç oda olduğunu, kızı hangi odada öldürdüğünü hiç hatırlamıyordu. Sonra birdenbire ketçap şişesini ve duvara karalanmış yazıları hatırladı. Sonra da bu ayrıntıları işyerinde bir arkadaşından öğrendiğini ilen sürdü.

Simmons artık bu yükten kurtulmak istediği için itirafta bulunduğunu söylüyordu ama Smith'le Rogers bu çatlağın gerekli cezayı zaten gördüğünü düşünüyorlardı. Anlattıklarını da hemen akıllarından çıkardılar. Tommy Ward gibi onun anlattıklarının da birçok yeri gerçeğe uymuyordu ve dedektifler bu hikâyeden etkilenmemişlerdi. Smith sonunda yeteri kadar dinlediğini düşünerek, "Bence, sen Debbie Carter'ı öldürmedin," dedi. Daha sonra Simmons için bir danışman bulunmasını isteyeceğini söyledi.

Daha da fazla kafası karışan Simmons katilin kendisi olduğunda ısrarlıydı. İki dedektifse katil olmadığında ısrar ettiler. Simmons'i, zaman ayırıp geldiği için teşekkür edip yolladılar.

PONTOTOC CEZAEVİNE iyi haber pek gelmez. Ancak kasım ayı başlarında Roıı beklenmedik bir mektup aldı. Bir idare hukuku yargıcı kendisine Sosyal Güvenlik Yasası gereği iş göremez aylığı bağlanmasına karar vermişti.

Bir yıl kadar önce Annette, Ron'ın adına bir başvuru yapmış ve kardeşinin 1979'dan bu yana çalışamadığını ileri sürmüştü. İdare hukuku yargıcı Hovvard O'Rrian, uzun tedavi geçmişini de gözden geçirdikten sonra 26 Ocak 1987'de bir duruşma yapılmasına karar verdi. Ron cezaevinden alınıp duruşmaya getirildi.

Yargıç Hovvard O'Briaıı kararında şöyle diyordu: "Talep sahibinin alkolizm, lityumla kontrol altına alınan depresyon geçmişi olduğunu, atipik kişilik bozulduğuyla karışık atipik çift kutuplu bozukluk gösterdiğini, olasılıkla sınırda, paranoyak ve aıiti-sosyal olduğunu kanıtlayan yeterli tıbbi belge bulunmaktadır. Tıbbi tedavi görmez ve ilaç kullanmazsa fiziksel şiddete yatkın, küfürbaz, saldırgan, dinsel hayaller gören ve düşünce bozukluğu gösteren biridir."

Ayrıca, "Tekrarlayan bir şekilde, zamanı algılama bozukluğu, dikkat bozukluğu, soyut düşünmede ve bilinç düzeyinde düşüş yaşadığı dönemler olmaktadır."

Yargıç O'Briaıı, Ron'da, "ciddi çift kutuplu bozukluk, kişilik bozukluğu ve madde bağımlılığı bozukluğu" olduğu sonucuna varmakta pek güçlük geçmemişti. Dahası, durumu bir işte çalışmasını engelleyecek kadar ciddiydi.

Ron'ın iş göremezlik hali 31 Mart 1985'ten beri sürüyordu.

Yargıcın birincil görevi, başvuru sahibinin fiziksel veya ruhsal açıdan iş göremez durumda olup olmadığını belirlemek, buna göre bir aylık ödenmesine karar vermekti. Bu önemli bir konu olmakla birlikte elbette bir ölüıı cezası konusu kadar önemli olamazdı. Öte yandan Yargıç Miller ve Jones'ın her sanığın, hele ölüm cezası isteniyorsa, adil biçimde yargılanmasını sağlamak gibi bir görevleri vardı. Acı gerçek şu ki, Yargıç O'Brian Ron'ın sorunlarını anlayabilirken, Yargıç Miller ve Jones apaçık ortada duran bu sorunları göremiyorlardı.

BARNEY, RON'IN SAĞLIK DURUMUNUN belirlenmesi için elinden geleni yaptı. Pontotoc sağlık kliniğinde kendisine test yapılmasını sağladı. Klinik müdürü Claudette Ray bir dizi psikolojik test uygulattı ve Barney'ye bir rapor sundu. Bu raporun son bölümü şöyleydi: "Ron durumu nedeniyle çok gergin. Durumunu değiştirmek veya düzeltmek için kendinde güç bulamıyor. Yaşadığı panik duygusu ve kafasının karışmış olması yüzünden, katılması kendisi açısından yararlı olabilecek hazırlık duruşmalarına katılmamak gibi uyumsuz davranışlar gösterebilir. Oysa çoğu insan kendisi hakkında alınacak yaşamsal kararlarla ilgili bilgi ve görüşleri genellikle öğrenmek ister."

Ancak bu rapor Barney'nin dosyaları arasına konduktan sonra orada unutuldu. Yargılanma yeterliliğinin belirlenmesi talebi rutin bir işlemdi ve Barney de bunu daha önce bir kere gerçekleştirmişti. Oysa Ron, Barney'nin çok yakınında, her gün gidip geldiği adliyenin avlusunda bulunan bir cezaevinde yatıyordu.

Dava, yeterlilik konusunu gündeme getirecek birini bekliyordu.

DENNİS ERITZ'İN YARGILANMASI doğru dürüst okuma yazması olmayan James C. Harjo adlı bir Kızılderilinin verdiği ifade sonucu büyük bir hız kazandı. Harjo daha yirmi iki yaşında hırsızlık suçuyla cezaevine düşmüştü. İkinci defa aynı evi soymaya kalkınca yakayı ele vermişti. Eyliil'de bir eyalet cezaevine gönderilmeyi beklerken Dennis Fritz'le aynı hücreye kondu.

İkisi az da olsa ahbaplık etmeye başladılar. Dennis, Harjo'nun durumuna üzülüyor, mektuplarını yazarak ona yardım ediyordu. Harjo bu mektupların çoğunu karısına yolluyordu. Bu arada Fritz polislerin gizli bir niyeti olduğunu anlamıştı. Polisler Harjo'yu iki günde bir hücreden alıp bir yere götürüyorlardı. Oysa o sırada Harjo'nun gitmesi gereken bir yer yoktu. Duruşmaları sona ermişti. Götürüldüğü yerden döner dönmez de Dennis'i Carter cinayeti hakkında sorguya çekiyordu. Birçok gammazın olduğu bu cezaevinde Harjo herhalde içlerinde en beceriksiziydi.

Neyin planlandığı o kadar ortadaydı ki Dennis bir paragraflık bir ifade yazıyor ve polis Harjo'yu her götürüşünde bir tanesini Harjo'ya imzalatıyordu, ifadede, "Dennis Fritz hep masum olduğunu söylüyor," yazılıydı.

Dennis onunla bu konuyu konuşmayı hep reddediyordu. Ama bu da Harjo'yu durdurmuyordu. 19 Kasım'da Peterson James Harjo'yu savcılığın tanıkları araşma kattı. Aynı tarihte Yargıç John David Miller başkanlığında Dennis için hazırlık oturumu yapılıyordu.

Peterson duruşma sırasında Harjo'yu tanık masasına çağırdıguıda Dennis biraz ürktü. Bu aptal oğlan şimdi neler uyduracaktı acaba?

Kötü bir yalancı olan Harjo yemin edip Bili Peterson'a Fritz'le hücre arkadaşı olduklarım açıkladı ve başlangıçta aralan İyiyken, Cadılar Bayramı gecesi garip bir konuşma yaptıklarım iddia etti. Söylediğine göre Harjo, Dennis'i cinayetin ayrıntıları hakkında sınamak istemişti.

Dennis ayrıntıları pek iyi anımsayamanı.ş ve Harjo bilgisiyle hikâyedeki boşlukları doldurmuştu. Kendisi Dennis'in suçlu olduğuna inanıyordu ve bu yüzden yüzleşmek istemişti Bu Dennis'i sinirlendirmişti. Koğuşta volta atmaya başlam.ştı Belli kı kendi vicdan,yla mücadele ediyordu. Hücresine döndüğünde Harjo'ya bakmış, gözleri yaş içinde, "Onu incitmek istememiştik, demişti.

Dennis mahkemede duyduğu bu saçmalıklara dayanamadı Tanığa bağırmaya başladı: "Yalan söylüyorsun! Yalan söylüyorsun!"

Yargıç Miller gerginliği yatıştırdı. Harjo ve Peterson hikâyelerine devam ettiler. Harjo'ya göre Dennis kendi küçük kızı için üzülüyor, "Babası bir katilse o kim bilir neler düşünecek?" diye soruyordu. Harjo anlattığı hikâyenin burasında büsbütün inanılmaz bir yalan söyledi. Dediğine göre Dennis, Harjo'ya Ron'la birlikte biraz bira alıp Debbie'nin evine gittiklerini açıklamıştı Tecavüz edip öldürdükten sonra ortalıktaki boş bira kutularını toplamış, parmak izlerini yok etmek için de evi sildikten sonra oradan ayrılmışlardı.

Çapraz sorguda Greg Saunders, Harjo'ya Dennis'in Ron'la birlikte kendi görünmeyen parmak izlerim silerken düzinelerce başka parmak izinin orada nasıl kalabildiğini sordu. Harjo nun buna verecek bir karşılığı yoktu. Harjo, o Gaddar Bayramı gecesi Dennis cinayeti itiraf ederken en azından altı tutuklunun daha orada olduğunu kabul ediyordu. Ama bunlardan hiçbiri bir şey duymamıştı. Greg, Dennis'in hazırladığı ve Harjo'nun imzaladığı ifadelerin kopyalarını da mahkemeye sundu.

Harjo yemin ettiğinde inanılır bulunmamıştı ama Saunders m sorularından sonra iyice aptal durumuna düştü. Ancak bunun bir önem. yoktu. Yargıç Miller'in tek seçeneği, Dennis m yargılanmasını sağlamaktı. Oklahoma yasalarma göre, hazırlık duruşmasında yarg.cn bir tanığın güvenilirliğine karar verme yetkisi yoktu.

DURUŞMA GÜNLERİ BELİRLENDİ ve ardından duruşmalar ertelendi 1987-88 kışı, cezaevi yaşamına tahammül etmeye çalışarak duruşma günlerini bekleyen Ron ve Dennis içm bir turlu geçmek bilmedi. Aylardır demir parmaklıklar ard.nda olmalarına rağmen adalete ve bir gün gerçeğin ortaya çıkacağına olan inançlarını koruyorlardı.

Yargılama öncesinin zor günleri içinde savunma tarafının tek önemli zaferi, Yargıç Jones'un ikisinin ayrı ayrı yargılanmasına karar vermesiydi. Bili Peterson bu karara karşı çıkmış olmakla birlikte, birinin ötekinden önce yargılanmasının onun için de sayısız avantajı vardı. Fritz davasını önceye alın ve ayrıntıları gazete haberleriyle meraklı ve endişeli halka iletin.

Cinayet gününden bu yana, polis iki katıl olduğunda ısrarlıydı Şüphelendikleri ilk (ve tek) ıkıliyse Fritz'le VVilliamson d,. Her aşamada -kuşku, soruşturma, suç isnadı, tutuklama, suçlama, hazırlık duruşması- ikisi hep birbiriyle bağlantılı görülmüştü Poliste çekilen resimlen bile gazetelerde birlikte verilmişti. Başlıklarda ikisinin adı sürekli yan yana geçiyordu. "VVilliamson ile Fritz..." ....

Bili Peterson, Fritz için mahkûmiyet kararı çıkarabilirse, ardından VVilliamson jürisi de benzer biçimde mahkûmiyet kararı alırdı.

Ada'da önce Fritz'in, hemen ardından da Ron William son'ın -aynı mahkemede, aynı yargıç, aynı tanıklar ve aynı ga zete haberleriyle- yargılanmalarının doğru olduğuna inanılı yordu.

1 NİSAN'DA RON'IN YARGILANMASINDAN üç hafta ön ce, kendisine mahkemenin atadığı yardımcı avukat Frank Babe: davadan çekilme talebinde bulundu. Baber başka bir yerde savc olarak iş bulmuştu. Yargıç Jones bu talebi kabul etti ve Bamey'ıiıı yardımcısı Baber yeni işine başlamak üzere avukatlıktan çekildi Böylece Ron'ın aleyhine olabilecek belgeleri, fotoğrafları, çizin ve çizelgeleri hukukçu gözüyle inceleyip Barney'e aktaracak kimse kalmamış oldu.

6 NİSAN 1988'DE, DEBBİE CARTER cinayetinden beş buçul< yıl sonra dava başladı. Dennis Fritz, Pontotoc adliyesinin ikinci katındaki kalabalık mahkeme salonuna görevliler eşliğinde getirildi. Saç ve sakal tıraşı olmuş, annesinin duruşmalarda giymesi için satın aldığı tek takım elbisesini giymişti. Wanda Fritz ön sırada oğluna olabildiğince yakın bir yerde oturuyordu. Yanında kız kardeşi VVilma Foss vardı ve ikili duruşmayı tek kelime kaçırmadan pür dikkat izliyorlardı.

Kelepçeleri çıkarıldığında, Dennis kalabalığa bir göz attı ve yüz kişi civarındaki bu kalabalığın içinden hangilerinin on iki kişilik jüride yer alacağını düşündü. Bu kayıtlı seçmenlerden hangileri kendisini yargılayacaktı acaba?

Uzun bekleyişi artık sona ermişti, insanı havasızlıktan boğacak bir yer olan cezaevine on bir ay katlandıktan sonra işte sonunda mahkemesi başlamıştı. İyi bir avukatı vardı. Yargıcın adil bir yargılama ortamı sağlayacağını düşünüyordu. On iki jüri üyesi kanıtları dikkatle değerlendirecek ve Peterson'ın iddiasını kanıtlaması gerektiğini hemen anlayacaklardı.

Yargılamanın başlaması iyiydi ama aynı zamanda korkutucuydu. Her şeyden önce burası Pontotoc'a bağlıydı ve Dennis burada masum insanlara yalan yere suç yüklenebildiğim çok iyi biliyordu. Kısa bir süre aynı hücreyi paylaştığı, kendi halinde ve ak-

İt karışık biri olan Kari Fontenot, hiç ilgisi olmadığı bir cinayetten ölüm cezası almış, infaz bekliyordu.

Yargıç Jones geldi ve dinleyicileri selamladı. Açılış işlemlerinden sonra jüri seçimi başladı. Yavaş ve yorucu bir süreçti. Yaşlı, sağır ve hasta olanların elenmesi saatler sürdü. Ardından sorulara geçildi. Bunların kimilerini avukatlar sorsa da çoğunu yargıç soruyordu. Greg Saunders ve Bili Peterson kimlerin seçilip kimlerin seçilemeyeceği konusunda biraz çekiştiler.

BİR ara Yargıç Jones, Cecil Smith adlı bir jüri adayına şöyle bir soru yöneltti: "En son işiniz neredeydi?"

Cecil Smith: "Oklahoma Kamu Hizmetleri Düzenleme Kurumu'nda."

Bu açıklamanın ardından yargıçtan ya da avukatlardan aynı konuda başka soru gelmedi. Oysa Cecil Smith bu kısa cevabı vermekle, uzun bir süre poliste çalıştığını gizlemiş oluyordu.

Az sonra Yargıç Jones, Cecil Smith'e dedektif Dennis Smith'i tanıyıp tanımadığını, kendisiyle bir ilgisi olup olmadığını sordu.

Cecil Smith: "Akrabalığımız yok."

Yargıç Jones: "Peki onu nereden tanıyorsunuz?"

Cecil Smith: "Aa, öylesine tanıyorum. Birçok kere konuştuk. Birkaç küçük iş, belki..."

Jüri yemin etmeye saatler sonra başlayabildi. Cecil Smith, Fritz'in ilgisini çekmişti. Jüri bölümüne oturur oturmaz, Cecil Smith, Dennis'e sert bir biçimde bakmıştı. Dennis daha sonra birçok kez onun sert bakışlarını yakalayacaktı. Yargılama ertesi gün başladı. Savcı yardımcısı Nancy Shew jüriye kanıtlamanın nasıl olacağını özetledi. Greg Saunders ilk konuşmasında aslında ortada pek fazla kanıt olmadığını söyleyerek ona karşı çıktı.

ilk tanık Glen Gore cezaevinden getirilmişti. Peterson'ın sorularıyla yönlendirdiği Gore, cinayet gecesi Dennis Fritz'i Debbie Carter'la görmediğini açıklayarak tuhaf bir ifade verdi.

Aslında savcıların çoğu birinci elden bilgi verebilecek, cinayetin işlendiği saatlerde katili kurbanla aynı civarda görmüş tanıklarla işe başlamayı seçerler. Peterson böyle yapmamıştı. Gore Dennis'i Coachlight'ta bir zamanlar görmüş olabileceğini, ama bundan pek emin olamadığını söylüyordu.

Savcılığın stratejisi bu ilk tanıkla belli olmuştu. Gore, Dennis 1-r.tz'ten çok Ron YVİlliamson'la ilgili açıklama yapıyordu Peterson da daha çok Ron'la ilgili sorular soruyordu. Dennis için, suça yardakçılık şeması yürürlüğe konuyordu.

GREG SAUNDERS, Gore'u kabarık suç listesi konusunda s,-kıştırma fırsatını yakalayamadan, Peterson kendi tanığını küçük düşürmeye karar verdi. Gore'a suç geçmişini kendisi sordu

Gore un adam kaçırma, silahlı saldırı ve polis vurmak gibi birçok suçu vardı.

Savcılığın bir numaralı tanığının, Dennis'i sıiçlayamaması bir yana, kırk yıl ceza almış bir suçlu olduğu da böylece ortaya çıkmış oldu.

Bu tehlikeli başlangıcı savuşturduktan sonra Peterson başka bir tanık çağırdı. Tommy Glover aslında pek bir şey bilmiyordu Jüriye Debbie Carter'ın Coachlight'tan çıkıp evine gitmeden önce Glen Gore'Ia konuştuğunu anlattı. Çok kısa süren bu ifadede Dennis Fritz'in ismine zaten sıra gelmedi.

Tanık Gina Vietta, 8 Arahk'ta sabaha karşı Debbie'den gelen ve anlam veremediği telefonları anlattı. Fritz'i Coachlight'ta defalarca gördüğünü de sözlerine ekledi. Ancak cinayetin işlendiği gece görmemişti.

Ondan sonra Charlie Carter kızının ölüsünü hasıl bulduğunu anlattı. Yürek burkan bu tanıklıktan sonra Dedektif Smith tanıklığa çağrıldı. Smith cinayet mahallinde gördüklerini ayrıntılı biçimde dile getirdi ve orada çekilen pek çok fotoğrafı mahkemeye sundu. Yönettiği soruşturma, toplanan tükürük, saç ve kıl örneklen hakkında bilgi verdi. Nancy Shew'un ona ilk sorusu elbette Dennis Fritz hakkında değildi.

"Soruşturmanız sırasında Ronald Keith VVilliamson adlı biriyle görüştünüz mü?"

"Evet, görüştük." Smith hiç duraksamadan veya itiraz etmeden cevap vermişti. Ron VVılliamson'la ilgili polis soruşturmasın, ve ondan neden kuşkulandıklarını anlattı. Sonunda Nancy Shew orada o an kimin yargılandığını hatırlayarak Dennis Fritz'in tükürük örneğini sordu.

•* Konine on yaşında fons KHrlalı'ykeıı.

1970'lordo VVilliamson ailesi: Annette, Roıı ve Renee, anneleri Juanila ve babaları Roy'la.

•4 On sekı^ yaşında, lisede

On All-State Basball Team<

M-.ırl Bow«n, Aslıer («knıMıı 2.115 ıracı ka/üiKİı, bu rekuı nala kıiiL-maUı

Ron, resimde cn sat'ıcltıki oyı.rıcıı, son sezonuna baslarken

S

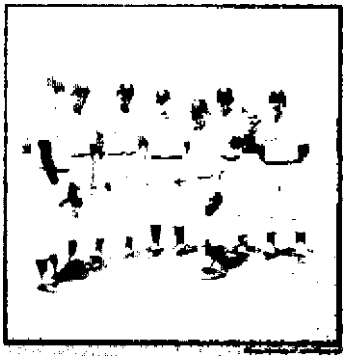

ı*
Il».
•Jas»

Ikın;: litjde bir Yankee, 1976

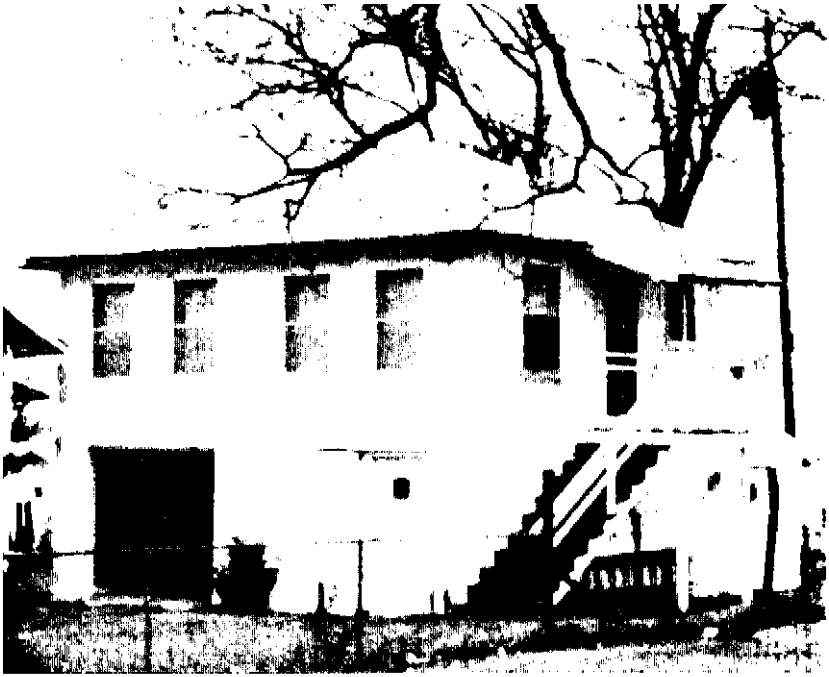

▲ Cinayet mahalli — Debbie üst kattaki dairede oturuyordu.

▲ Debbie Carter, oldurulmesinden iki gün önce.

▲ Denise Haraway, 28 Nisan 1984'te kacirildi.

Toıiınıv W;iril ve K;ıı I Foı ıtiMiot cfıu ırjnuıya <i<)lıırülııynr.

- Ron VVİllıumson'ıın polİH merkezinde çekilmiş lotoıjiülı.

- Dcıiıiis f-rit/m polis merkezinde çekilmiş fotoğrafı.

▶ Bölge Savcısı Bill Peterson.

◀ Ron, cinayetten suçlu bulunup idam cezası aldıktan sonra Pontotoc İlçesi Adliye Binası'ndan götürülüyor.

▶ Greg Wilhoit, işlemediği bir cinayetten dolayı F tipi hücrede dört yıl yattı. O ve Ron Williamson ölüm koğuşunda yakın arkadaş oldular.

◄ ABD Bölge Mahkemesi Yargıcı Irving ... Seay, Davanın yeniden görülmesi ... sağlayan kararının sonsözünde şöy... diyordu: "Eğer bu büyük ülkede ... yargılama yapılamazsa biz durumu gö... mezsek gelecekseK. Tanrı yardımı... olsun. Bu davada olan budur."

▼ Bun hapisle geçen on dört yıldan sonra Avrupa'ya dönüyor.

▼ Muhtemelen Almanya'da Friedrich Engels, Karl Marks ve Parti ... Stieber ... Bill ... Bernstein ... Bebel ... Singer ... Bonn ... 1893.

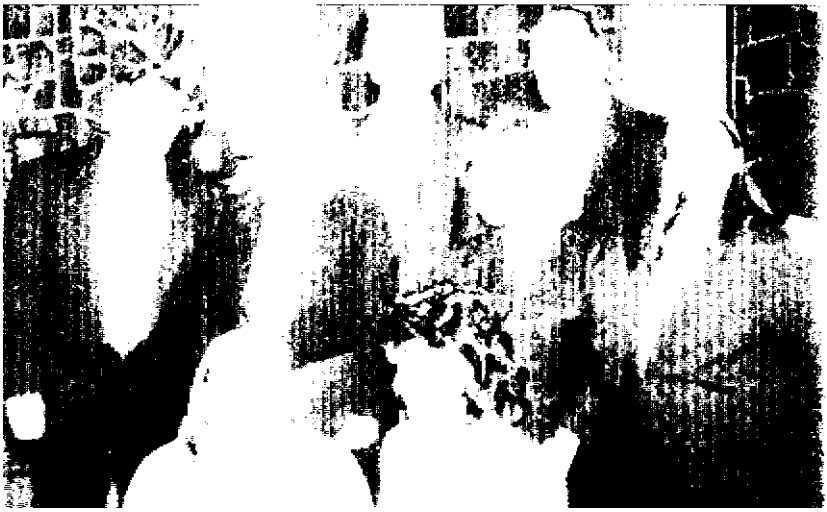

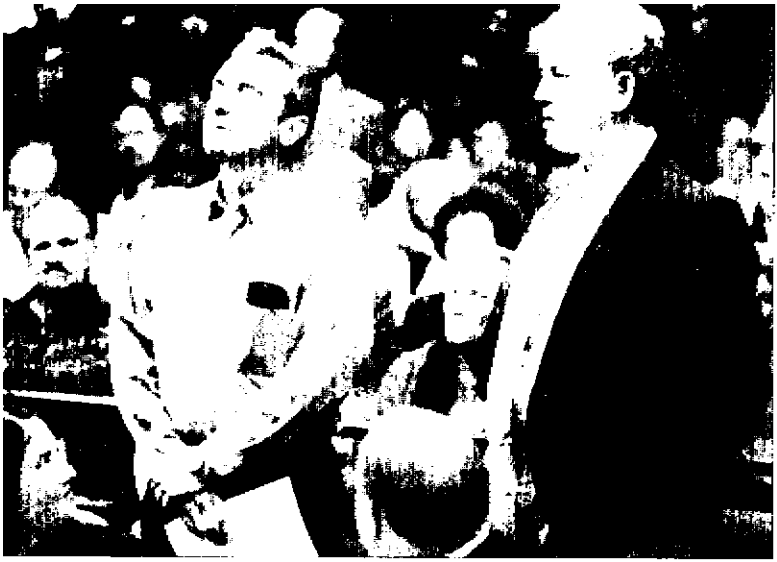

▲ Dr. Ing. h.c. Fritz von Briesen, Vorsitzender des Vorstandes der Deutschen Bank, und Georg Siemens, Direktor der Deutschen Bank, anläßlich der Eröffnung der Berliner Hochbahn am 15. April 1902.

▼ Dr. Ing. h.c. Arthur von Gwinner, Vorsitzender des Vorstandes der Deutschen Bank, und Georg Siemens, Direktor der Deutschen Bank, anläßlich der Eröffnung der Berliner Hochbahn am 15. April 1902.

▲ Ben, serbest bırakıldıktan iki hafta sonra Yankee stadyumunda.

▼ Annemle ve Benec, ölümümden kısa süre önce kardeşleriyle.

Smith tükürük örneğinin nasıl alındığını ve Oklahoma City'deki OSBl'a iletilmesini anlattı. Shew bundan sonra başka soru sormadı ve çapraz sorgu için tanığı savunma avukatlarına bıraktı. Savcılığın elinde Dennis Fritz'i suçlayacak hiçbir ipucu olmadığı ortaya çıkmıştı. Fritz'in suç geçmişi yoktu. Smith, Fritz'in Debbie'nin evine "yakın" oturduğunu öne sürmüş olsa da, cinayet günü kimse onu o civarda görmemişti. Cinayeti işlemesi için bir nedeni de yoktu.

Fritz'in bu cinayete nasıl karıştırıldığı bir sonraki tanık olan Gary Rogers'ıı ifadesinden anlaşıldı. Rogers, "Ron Williamson'!a ilgili soruşturmamız sırasında Dennis Fritz'in adı Ron YVİlliamson'ın arkadaşı olarak gündeme geldi," dedi.

Rogers ayrıca, kendisinin ve Dennis Smith'in, böyle bir cinayeti işlemek için en az iki kişi gerektiği sonucuna vardıklarını da söyledi. Çünkü cinayetin işlendiği ev aşırı derecede kargaşa içindeydi. Ayrıca katil(ler)in ketçapla yazdıkları "Bizi aramıya felan kalkma" mesajındaki "biz" kelimesi, birden çok kişi olduklarını gösteriyordu. Smith ve Rogers hızla bu fikir üzerinde durmaya başlamışlardı.

Polisin yoğun çabasıyla, Williamson'la Fritz'in gerçekten arkadaş olduklarını öğrenebilmişlerdi. Teorilerine göre, bu da iki katili birbirine bağlıyordu.

GREG SAUNDERS, Dennis'e jüriyle ilgilenmemesini söylemişti ama Dennis bunun olanaksız olduğunu görüyordu. Bu on iki kişilik jüri onun kaderini belirleyecekti. Yaşamı belki de onların elindeydi. Bu yüzden elinde olmadan arada bir onlara bakıyordu. Ön sırada Cecil Smith oturuyordu ve Dennis ne zaman jüriye baksa, Smith de dik dik ona bakıyordu.

Ne derdi var acaba, diye düşündü Dennis. Bunu kısa süre sonra öğrenecekti.

Duruşmaya bir ara verildiğinde, Greg Saunders adliye girişinde yaşlı bir avukatla karşılaştı. Ada'nın saygın kişilerinden biri olan bu avukat Saunders'a, "Cecil Smith'i jüriye alan uyanık 0.0..11 çocuğu kim?" diye sordu.

Greg, "Belki ben bile olabilirim. Kimmiş bu Cecil Smith?"

"Kim olacak, Ada'da eskiden polis şefiydi."

Saunders şaşırmıştı. Doğruca Yargıç Jones'tn odasına gitti ve seçim sürecinde jüri üyesinin gerçeği sakladığını ve açıkça polisle savcılıktan yana olduğunu, o nedenle de davanın düşmesini talep etti.

Teklifi kabul edilmedi.

TANIK SANDALYESİNE ÇAĞRILAN Dr. Fred Jordan yaptığı otopsiyi anlatırken jüri üyeleri dinledikleri ayrıntılardan çok etkilendiler. Cesedin fotoğrafları jüriye gösterildi. Bu da her cinayet davasında olan öfke ve kızgınlığı daha da artırdı. Jüri üyelerinin çoğu Fritz'e artık nefretle bakıyordu.

Dr. Jordan'ın bu belgelere dayalı tanıklığının yarattığı hava hâlâ etkisini sürdürürken, savcılık birkaç zayıf tanığı daha dinletmek istedi. Gary Alleıı adlı biri yemin ederek tanık sandalyesine oturdu. Allen'ın anlattıkları oldukça zayıf bir tanıklıktı. Jüriye Dennis Fritz'in komşusu olduğunu söyledi. 1982 Aralık ayında bir gece üç buçuk sıralarında iki adamın dışarıda gürültü yaptıklarını duymuştu. Tam tarihi anımsamıyordu ama 10 Aralık'tan önce olması gerekiyordu. Tam olarak kim olduklarını çıkaramadığı iki adam bahçede gülüyor, küfurieşiyor ve bir bahçe hortumuyla birbirini ıslatıyordu. Hava oldukça soğuktu. Buna rağmen adamların üstünde gömlek yoktu. Dennis Fritz'i bir süredir tanıyordu ve emin olmamakla birlikte onun sesini tanır gibi olmuştu. Bu gürültüyü on dakika kadar dinlemiş, sonra gidip yatmıştı.

Allen'a tanık kürsüsünden inebileceği söylendiğinde mahkeme salonunda birkaç şaşkın bakış vardı. Onun tanıklığına neden gerek duyulmuştu ki? Bir sonraki tanık Tony Vick kafaları daha da karıştırdı.

Vick, Gary Allen'ın alt katındaki küçük dairede oturuyordu. Hem Dennis Fritz'i hem de Ron YVilliamson'ı tanıyordu. Ron Williamson'ı Dennis'in evinin önünde gördüğünü söyledi. Ayrıca bu ikisi birlikte 1982 yazında Teksas'a gitmişlerdi.

Jüri daha başka ne sorabilirdi?

Buna benzer tuhaf kanıtlara Donna Walker'ın anlattıklarıyla bir yenisi eklendi. Bir market tezgâhtarı olan Donna Walker,

Dennis'i mahkemede teşhis etti ve kendisini iyi tanıdığını söyledi. 1982'de Dennis onun çalıştığı markete sabahlan erkenden kahvesini içmeye geliyor, kendisiyle sohbet ediyordu. Ron da müşteriler arasındaydı ve ikisi arkadaştılar. Ancak cinayetten sonra birdenbire bu ikisi markete gelip kahve içmekten vazgeçmişlerdi. Anladığı kadarıyla ortadan kaybolmuşlardı. Birkaç hafta ortalarda görünmemiş, sonra bir gün hiçbir şey olmamış gibi yine belirmişlerdi. Ama bu kez değişmiş görünüyorlardı! Nasıl yani?

"Karakterleri ve giyimleri değişmişti. Eskiden hep iyi giyimli ve tertemiz tıraş olmuş gelirken artık üstleri başları dökülüyordu, tıraşlan uzamış, saçları karmakarışık, kirli elbiselerle dolaşıyorlardı. Karakterleri de değişmiş, sinirli ve paranoyak davranmaya başlamışlardı."

Greg Saunders'ın üstelemesine rağmen VValker polise bu ifadesini vermek için neden beş yıl beklediğini açıklayamadı. Ancak polisin kendisine geçen Ağustos'ta Dennis ve Roıı tutuklandıktan sonra başvurduğunu itiraf etti.

Tanık gösterisi Letha Caldwell'le devam etti. Bu dul bayan, Byng ortaokulundan Ron'la okul arkadaşıydı. Jüriye Dennis Fritz'le Ron VVilliamson'ın geceleri geç saatlerde sık sık evine gelip gittiklerini ve hemen her seferinde sarhoş olduklarını söyledi. Kimi zaman onlardan korktuğunu, evinden gitmelerini istediğini de anlattı. Bunu kabul etmediklerinden, bir tabanca satın aldığını ve onlara silahı gösterdiğini, böylece kendisinin ciddi olduğuna ikna olduklarını ifadesine ekledi.

Caldwell'in anlattıklarının cinayetle bir ilgisi yoktu. Başka davalarda olsa, davayla hiç ilgisi olmadığı için tanıklığına hemen itiraz edilirdi.

OSBI görevlisi Rusty Featherstone tanık sandalyesinde yerini alınca bir itiraz geldi. Peterson, Ron'la Dennis'in cinayetten dört ay önce Norman'da içki alemi yaptıklarını kanıtlamaya çalışıyordu. Featherstone'u bunun için tanık göstermişti. Featherstone, Dennis'e 1983'te iki kere yalan makinesi testi yapmış, fakat birçok haklı gerekçeyle sonuçlan güvenilir bulmamıştı. Görüşmeler sırasında Dennis bir gece Norman'da gittikleri barlardan ve oralarda içki içtiklerinden de söz etmişti. Peterson, Featherstone'dan

bunu anlatmasını isteyince Greg Saunders yüksek sesle karşı çıktı. Bunun üzerine Yargıç Jones bu konunun davayla bir ilgisi olmadığına karar verdi.

Bu çekişme sırasında, bir ara yargıç kürsüsünde yapılan görüşmede Peterson, "(Featherstone) Ron VVilliamson ve Dennis Fritz'in birbiriyle ilgili olduğunu 1982 Ağustosunda belirlemişti," dedi.

"Bunun konumuzla ne ilgisi olduğunu söyler misiniz?" diye sordu yargıç.

Peterson bir açıklama getiremedi ve bunun ardından Featherstone hızla salondan ayrıldı. Sırada Debbie Carter cinayetiyle ilgili hiçbir şey bilmeyen bir başka tanık vardı.

Sonraki tanık aynı ölçüde sonuca götürmeyen bilgiler verdiyse de, anlattıkları oldukça ilginçti. VVilliam Martin, Dennis'in 1982'de öğretmenlik yaptığı Noble'daki ortaokulun müdürüydü. 8 Aralık Çarşamba sabahı Dennis arayıp hasta olduğunu söylemiş, yerine yedek öğretmen derslere girmişti. Martin'in mahkemeye de getirdiği devam kayıtlarına göre, Dennis dokuz ay süren okul yılı boyunca toplam yedi gün işe gelmemişti.

ON İKİ TANIK DİNLENDİKTEN SONRA, hâlâ Dennis Fritz'e bir suç isnat edilebilmiş değildi. Savcılığın tüm kanıtladığı, kuşkusuz içki içtiği, hoş olmayan insanlarla (Ron VVilliamson) arkadaşlık ettiği, annesi ve kızıyla oturduğu evin Debbie Carter'ın evine yakın olduğu ve cinayetten sonraki gün okula gitmediğiydi.

Peterson yöntemli çalışırdı. Bİr davayı kaygan zeminde değil, tanıklarla adım adım, yavaş yavaş oluşturmak gerektiğine inanıyordu. Kanıtları yavaş yavaş ortaya çıkaracak ve jüri üyelerinin kafalarındaki bütün kuşkuları giderecekti. Fakat Fritz'e karşı elinde sağlam bir kanıt olmaması savcıyı oldukça zorluyordu.

Bu durumda muhbirlere gereksinimi vardı.

Tanıklığa çağrılan muhbir James Fîarjo da Gore gibi tutuklu olduğu için cezaevinden getirildi. Pek zeki bîri olmayan Harjo yalnızca aynı evi iki kez soymaya kalkmamış, üstüne üstlük aynı yerden -aynı yatak odasının aynı penceresinden- girmeye çalışmıştı. Yakalandığında polis tarafından sorguya çekilmişti.

Polisler Harjo'ya çok yabancı iki cisim olan kalem ve kâğıt kullanarak, hikâyesini çizime dökmüşler ve olayı çözmüşlerdi. Bu belli ki Harjo'yu çok etkilemişti. Dennis'le birlikte aynı hücrede kalırlarken polis ondan Dennis'i konuşturmasını istemişti. Harjo da Carter cinayetini onun ağzından bir kâğıt üzerine karalamalar yaparak almaya karar vermişti.

Bu akıllıca stratejisinden jüriye de bahsetti. Cezaevindeki kalabalık koğuşlarda kalırlarken Dennis'e sorular yönelterek cinayetle ilgili küçük bir sınav yapmaya çalışmıştı. Elinde yeterince doğru ve yanlış işareti biriktiğinde, Dennis'e, "Bunlara göre sen suçlu gibi görünüyorsun," demişti.

Harjo'ya göre, onun bu mantığına şaşıran Dennis sıkıntılı ve ağlamaklı bir tavırla, "Onu incitmek istememiştik," diye itirafta bulunmuştu.

Harjo bu planını hazırlık duruşması sırasında İlk kez açıkladığında Dennis sinirlenmiş ve "Yalancı! Yalan söylüyorsun!" diye bağırmıştı. Fakat kendisini yakından izleyen jüri karşısında sinirlenme belirtisi göstermeden üzülmesi gerekiyordu. Bu oldukça zor olsa da, Harjo'nun aptalca hikâyesi karşısında kıkırdamamak için kendilerini güç tutan birçok jüri üyesi olduğunu görmek ona cesaret vermişti.

Greg Saunders çapraz sorguyla Dennis'le Harjo'nun cezaevindeki iki büyük koğuş bölümünden birinde kaldıklarını ortaya koydu. Bunların her biri, içlerinde ikişer ranzası olan dört hücreye erişimi bulunan küçük, üstü açık alanlardı. Dolayısıyla her biri toplam sekiz kişilikti. Ancak çoğu zaman bundan daha kalabalık olurlardı ve herkes omuz omuza yaşardı. Bu koşullara rağmen Pontotoc cezaevinde Dennis'in dramatik itiraflarını başka hiç kimsenin duymamış olması biraz tuhaf değil miydi?

Harjo, Ron'a Dennis hakkında, Dennis'e de Ron hakkında yalan söylemekten hoşlandığını da itiraf etti. O zaman Greg Saunders, "Dennis ve Ron Williamson hakkında neden yalan söylüyordun? Neden bir birine bir ötekine gidip yalan söyleme gereği duydun?" diye sordu.

"Sadece ne diyeceklerini merak ettim. Orada olsaydınız, birbirlerinin boğazını kesecek kadar kızdıklarını görürdünüz."

"Ve seıı Ron'a Dennis hakkında, Dennis'e de Ron hakkınd; yalan söylüyordun. İkisini birbirinin boğazına sarılacak hale ge tirmek doğru bir şey mi?"

"Evet, ben sadece - sadece ne diyeceklerini görmek istedim."

Harjo daha sonra "yalancı tamklık"ın ne anlama geldiğini bilmediğini itiraf edecekti.

BUNDAN SONRAKİ TANIK, polis tarafından Dennis'in aleyhine bilgi toplamakla görevlendirilmiş gardiyan adayı Mike Tenney'ydi. Yasaların uygulanması konusunda pek bilgisi ve deneyimi olmayan Tenney, cezaevinde yeni çalışmaya başlamış vc kendisine verilen ilk görev Dennis Fritz'le ilgilenmek olmuştu. Kesin atamasını yapmaları için üstlerini etkilemeye çalışıyor, bu nedenle de Dennis'in hücresinin önünden ayrılmıyordu. Dennis'le Carter cinayeti hakkında konuşmaya çalışıyordu. Bu arada birçok öğüt vermekten geri durmuyordu. Bilgiç tavırlarla Dennis'in durumunun ciddi olduğunu öne sürüyor, bu nedenle de yapacağı en iyi şeyin itirafta bulunmak olduğunu söylüyordu, karşılığında savcıdan ceza indirimi talep ederdi. Ron VVilliamson aleyhine konuşursa Peterson adil davranırdı. Ona göre Dennis paçasını ölümden ancak böyle kurtarabilirdi.

Dennis hiçbir şey söylememeye özen gösteriyordu. Ne söylese mahkemede aleyhine kanıt olarak kullanılabileceğini biliyordu.

Tenney mahkemede pek tanıklık yapma deneyimi olmadığından, söylemesi gereken kimi cümlelerini acemice atladı. Ron ve Dennis'in Oklahoma City'de barlardaki maceralarıyla ilgili bir şeyler anlattı. Anlattıklarının Carter cinayetiyle en küçük bir ilgisi yoktu. Bu nedenle Saunders itiraz etti. Yargıç da ona katıldı.

Tenney o konudan daha tehlikeli sulara geçti. Anlattığına göre kendisi Dennis'le, itirafta bulunması karşılığında savcılığın cezasını düşürebileceğini konuşmuştu. Savcıyla pazarlık gibi çok tehlikeli bir konudan iki kere söz etti, çünkü ceza indirimi pazarlığı Dennis'in suçluluğunu kabul ettiğini ima ediyordu.

Greg Saunders yüksek sesle itiraz etti ve usul hatası olduğunu ileri sürdü.

Bütün bunların sonunda Tenney tekrar söz aldı ve bu de-

fa avukatları yerlerinden sıçratmadan konuşmayı başarabildi. Dennis'le sık sık konuştuğunu, her konuşma sonrasında cezaevinde yönetim bürosuna koşup konuştuklarım not aldığını söyledi Bu notların alınması gerektiğini ona amiri Gary Rogers söylemişti Konuşmalarının birinde Dennis aynen şunları söylemişti "Diyelim öyle oldu. Belki Ron, Carter'ın kapışma gitti ve zorla içen girdi. Sonra da diyelim kı iyice ileri gitti. Kız karşı çıkınca da ona gününü göstermeye kalktı. Bunun sonunda kız öldü. Diyelim ki böyle oldu. Ama ben Ron'ın onu öldürdüğünü görmedim k, öyleyse nasıl olup da savcıya görmediğim bir şeyi söylerim.

Tenney'den sonra o günkü duruşma sona erdi ve Dennis tekrar cezaevine götürüldü. Yeni takım elbisesini özenle çıkarıp askıya astı. Gardiyan elbiseyi büroya götürdü. Denms'se ranzasına uzanıp gözlerini kapadı. Bu kâbusun nasıl biteceğini merak ediyordu Tanıkların yalan söylediğini kendisi biliyordu. Ama ya

rıs

ERTESİ SABAH BILL PETERSON tanık olarak Cindy McIntosh'u çağırdı. Cindy sahte çek düzenlemekten gözaltına alındığını Ron VVilliamson ve Dennis Fritz'le de o sırada tanıştığını kabul etti. İkisinin konuşmalarını duymuştu. Ron, Dennis e cinayet yerinde çekilen fotoğraflara göre Debbie Carter ın nerede durduğunu soruyordu.

Ron, "Yatakta mıydı yoksa yerde mi?" diye sormuştu.

Dennis, yerde olduğunu söylemişti.

Mclntosh kendi durumu için açıklama yaparken çek konusunda ceza almadığını söyledi. "Çekleri ödedim. Onlar da beni cezaevinden salıverdiler," dedi.

Tüm bu muhbirler tanıklık ettikten sonra Peterson az da olsa inandırıcı kanıtlara geçti. Öncelikle suç laboratuarında çalışan dört görevliyi ardı ardına tanıklığa çağırdı. Bu kişiler jurı üzerinde çok etkili oldular. Eğitimli, diplomalı, sertifikalı deneyimli insanlardı ve Oklahoma eyaletinin resmi görevlileriydiler. Onlar bu işin uzmanıydı! Buraya da sanığın suçlu olduğunu kanıtlamaya gelmişlerdi.

Bu tanıkların ilki parmak izi uzmanı Jerry Peters di. Jüriye

Debbie'nin dairesinden ve arabasından alman yirmi bir parmak ızı üzerinde çalıştığım anlattı. Bunların on dokuzu Debbic'ye, biri dedektif Dennis Smith'e, biri de Mike Carpenter'a aitti. Dennis Fritz ve Ron Willıamson'a ait iz yoktu.

Parmak İzi uzmanının sanığın parmak izi bırakmadığını söylemesi ilginçti.

Larry Mullins, Debbie'nin el izini geçen mayıstа mezarın açılmasından sonra nasıl aldığını tekrar etti. Yeni izlen Jerry Peters'a vermişti. Peters bu kez, dört buçuk yıl önce görmediği yeni benzerlikler bulmuştu.

Savcının bu konudaki teorisi, daha sonra Ron VVilliamson için kullanacakları teoriyle aynıydı. Debbie gördüğü şiddet nedeniyle yaralanmış ve sol avcuna kan bulaşmıştı. Bu elle yatak odasının duvarının yere yakın bölümüne dokunmuştu. Bu el izi Ron ve Dennis'e ait olmadığına, hiç kuşkusuz gerçek katillere ait olmadığına göre, Debbie'ye ait olmalıydı.

MARY LONG VÜCUT SIVILARI üzerinde uzmanlaşmış bir kriminologdu. Jüriye insanların yüzde yirmisinin kan grubunun tukuruk, sperm sıvısı ve ter gibi vücut sıvılarından anlaşılamadığını söyledi. Bu grup "salgılamayan tipler" diye biliniyordu. Ron ve Dennis'in tükürük ve kan örnekleri üzerinde yaptığı incelemelere göre, ikisinin salgılamayan tip olduklarından emindi.

Suçun işlendiği yerdeki sperm izleri de olasılıkla böyle birine aitti. Ancak alınan örnek yetersiz olduğundan bu konuda kesin konuşamıyordu.

Böylece, insanların yüzde sekseni şüpheli olmaktan eleniyordu. Daha doğrusu, bir iki puan altı ya da üstüyle, yaklaşık yüzde sekseni... Ne var ki, şimdi Fritz ve Ron'a o uğursuz "salgılamayan" yaftası yapışmıştı.

Long'un bu hesabının yanlış olduğu, Greg Saunders'ın çapraz sorgusunda ortaya çıktı. Greg'in üstelemesi sonucunda Long, Carter davasında analız ettiği tükürük ve kan örneklerinin çoğunun salgılamayan tiplerden geldiğini kabul etmek zorunda kaldı Fritz ve VVilliamson dahil, incelediği yirmi örnekten on ikisi bu gruba giriyordu.

Bu da, verilen yüzde yirmilik ulusal ortalamanın aksine, şüphelilerin yüzde altmışının salgılamayan tip olması demekti.

Olsun, ne olacak? Long'un tanıklığı ne de olsa birçok kişiyi temize çıkarmış, Dennis Fritz üzerindeki kuşkularınsa artmasını sağlamıştı.

Savcının son tanığı içlerinde en etkilisiydi. Peterson onun sayesinde son raundu bir nakavt vuruşuyla bitirmek istiyordu. Melvin Hett sözlerini bitirdiğinde jüri ona inanacaktı.

Hett, OSBI saç analizi uzmanıydı ve yaptığı analizler şimdiye kadar birçok kişiyi cezaevine yollamıştı.

İNSAN SAÇIYLA İLGİLİ adli tıp araştırmalarının tarihi 1882'ye kadar gider. Wisconsin'de bu tarihte yapılan bir davada bir "uzman", "bilinen" bir saç örneğini, suçun işlendiği yerden alınan bir başka örnekle karşılaştırdı. Vardığı sonuç her ikisinin de aynı kaynaktan olduğuydu. Bu kaynak zanlıydı ama yapılan temyiz başvurusu sonucunda \Visconsin Yüksek Mahkemesi bunun tersine karar verdi. Yüksek mahkeme buna gerekçe olarak, "Böyle bir kanıt çok tehlikeli sonuçlara yol açabilir," demişti.

Gerçekten de eğer karar olumlu yönde çıksaydı binlerce suçsuz sanık ceza alabilirdi. Ancak polis, soruşturmacılar, suç laboratuvarları ve savcılar saç analizi üzerinde çalışmayı sürdürdüler. Saç çoğu zaman suç alanında bulunabilen tek kanıttı. Saç analizi zamanla o kadar yaygınlaştı ve o kadar ihtilaflı oldu ki yirminci yüzyıl boyunca birçok kez üzerinde araştırmalar yapıldı.

Çalışmaların çoğu, saç analizlerinde hata oranının çok yüksek olduğunu gösteriyordu. Bu çelişkilerin giderilmesi amacıyla Yasa Uygulayıcılarına Destek Dairesi 1978'de bir suç laboratıvarı geliştirme programı başlattı. Ülkenin en iyi suç laboratuvarlarından iki yüz kırkı bu programa katıldılar. Program çerçevesinde saç da içinde olmak üzere farklı tipte kanıtlarla ilgili bulguların analitik araştırılması ve karşılaştırılmaları yapıldı.

Saç analiziyle ilgili sonuçlar ürkütücü bir gerçeği ortaya çıkardı. Laboratuvarların çoğu beşte dört oranında yanlış sonuç alıyordu.

Kimi araştırmalarda saçın kanıt olup olamayacağını tartışma-

sını kızıştırdı. Bunlardan birinde araştırmacı, polisin en çok şüphelendiği kişinin kim olduğunu bilmeden, suç işlenen yerden alınan örnekle beş ayrı kişinin saç örneklerini karşılaştırdı. Böylece istemeden yanlı olma ihtimali ortadan kalkıyordu. Ancak, aynı araştırmada, araştırmacıya asıl "şüpheli"nin kim olduğu söylendiğinde analizin doğruluğu çarpıcı biçimde düşüyordu. Önyargılı bir analizin sonucu şüphelinin aleyhine çıkıyordu.

Saç teli inceleme uzmanları yasal açıdan ince bir bıçak sırtında iş görüyorlardı. Görüşleri ağırlıklı olarak, "Kime ait olduğu bilinen saçla, araştırılan saç örneği mikroskobik açıdan aynıdır ve aynı kaynaktan gelmiş olabilir," gibi açıklamalarla dile geliyordu.

Oysa aynı kaynaktan *gelmeme* olasılığı da pekâlâ vardır ama böyle ifadeler, en azından doğrudan cevaplarda, gönüllü olarak pek ender veriliyordu.

DENNİS SMİTH TARAFINDAN suç mahallinden toplanan çok sayıda saç teli ve kasık kılı mahkeme salonuna gelinceye kadar uzun ve zorlu bir yoldan geçmişti. En az üç ayrı OSBI analiz uzmanı tarafından, sahibi bilinen düzinelerce kılla karşılaştırılmalardı. Sahibi bilinen örnekler, cinayetten hemen sonra Smith ve Rogers tarafından olası şüphelilerden alınmıştı.

Mary Loıig suç laboratuvarında tüm kılları toplayıp düzenlemişti. Ardından hepsini Susan Land'e devretmişti. Land'in 1983 Mart'ında bu örnekleri teslim aldığı sırada, Dennis Smith ve Gary Rogers katillerin Fritz'le VVilliamson olduğundan emindiler. Soruşturmacılar memnun olmasalar da, Land'in raporu kılların mikroskobik açıdan sadece Debbie Carter'la uyumlu olduğunu gösteriyordu.

Böylece kısa bir süre için Fritz ve VVilliamson suçlanmaktan kurtulmuş oldular, ancak bu gerçeği hiçbir şekilde öğrenemeyeceklerdi. Aradan onca yıl geçtikten sonra bile avukatlarına Susan Land'in raporu açıklanmamıştı.

Savcılık ikinci bir görüşe ihtiyaç duyuyordu.

1983 Eylül'ünde Land'in iş yoğunluğunun yarattığı stresi gerekçe göstererek amiri bu dosyayı Melvin Hett'e "devretmesini" istedi. Böyle bir devir pek karşılaşılan bir şey değildi. Land

ve Hett'in eyaletin farklı yerlerindeki farklı suç laboratuarlarında çalışıyor olması durumu daha da garipleştiriyordu. Land Oklahoma City merkez suç laboratuvarında, Hett'se Enid'de küçük bir şubede çalışıyordu. Sorumlu olduğu bölge Pontotoc'u kapsamıyordu.

Hett, daha yöntemli çalıştığını uzun araştırmasıyla gösterdi. Kıl analizini tamamlaması yirmi sekiz ay sürdü. Sadece Fritz, VVilliamson ve Debbie Carter'dan alınan örnekler üzerinde çalıştığı halde araştırmanın bu kadar uzun sürmesi dikkat çekiciydi. Öteki yirmi bir kişiden alınan örnekler belli ki önemsiz bulunmuştu. Onlar biraz daha bekleyebilirdi.

Polis Debbie Carter'ı kimin öldürdüğünü bildiği için Melvin Hett'e bu bilgiyi de vererek yardımcı olmuştu. Hett, Susan Land'den örnekleri alınca Fritz ve VVilliamson'ın adlarının yanına "şüpheli" diye yazılmıştı.

Glen Gore henüz Ada polisine kıl örneği vermemişti.

13 Aralık 1985'te, cinayetten üç yıl sonra, Melvin Hett ilk raporunu tamamladı. Araştırılan kıllardan on yedisi mikroskobik açıdan Fritz ve VVilliamson'a uymaktaydı.

Toplam iki yüz saatten çok ve iki yıldan uzun bir süre ilk örneklerin analizi için çalıştıktan sonra Hett nedense birden işini hızlandırmış ve geri kalan yirmi bir örneği bir aydan kısa sürede iıiceleyivermişti.

9 Ocak 1986'da ikinci raporu da bitirmişti. Bu rapora göre, geri kalan tüm örnekler -ki bunlar Ada'lı gençlerden alınmışlardı- Carter'm evinden alınanlara uymuyordu.

Glen Gore'dan hâlâ örnek alınmamıştı.

Yapılan çalışma, kesin sonuçlar vermeyen, belirsizlikleri olan bir işti. Hett mikroskop altındaki örnekleri incelerken birçok kere kararsız kalıyordu. Bir örneğin Debbie Carter'a ait olduğundan emin olduğu halde, biraz sonra fikir değiştiriyor ve Fritz'e ait olduğuna karar veriyordu.

Bıı belirsizlik kıl analizinin doğası gereğiydi. Hett'in görüşleri Susan Land'in bulgularının bir kısmıyla açıkça çelişiyordu. Hatta kendi kendisini bile yalancı çıkarıyordu. Başlangıçta Fritz'e ait toplam on üç kasık kılı bulduğunu bildirmişti, VVilliamson'a

ait olanlarsa sadcce iki taneydi. Sonradan sayıları on iki Fritz vt ıkı VVilliamson olarak değiştirdi. Ardından Fritz için on bir dedi, iki adet de saç teli vardı.

Nedense Gore'un saç ve kıl örnekleri ancak 1986 Temmuzunda kayıtlara girebildi. Ada polisinden birisi Gore'dan örnek alınmadığını fark etmiş olmalıydı. Dennis Smith, Gore'dan ve itirafçı katil Ricky Joe Simmons'dan saç ve kasık kılı örneklerim almış ve bunları Melvin Hett'e yollamıştı. Hett bir yıldır hiçbir ilerleme göstermediği halde birden çok yoğun çalışmaya başlamıştı. Temmuz 1987'de Gore'dan yeniden örnek vermesi istendi. Gore bunun nedenini sordu. Kendisine polisin önceki örnekleri kaybettiği söylendi.

Hett'ten aylarca hiçbir rapor gelmedi. 1988 ilkbaharında mahkeme günü yaklaşırken Hett, Gore ve Simmons örnekleri üzerindeki raporunu daha yollamamıştı bile...

MelvİN Hett üçüncü ve son raporunu 7 Nisan 1988'de, Fritz'in davası başladıktan sonra gönderdi. Buna göre Gore'un örnekleri araştırılanlarla uyumlu değildi. Hett'in bu sonuca varması tam ıkı yılını almıştı. Zamanlaması miv.emmeldi. Savcılığın Fritz ve VVilliamsoıı'ın suçluluklarına inandığına bir başka açık kanıt da buna karar vermek için tüm kıl analizlerinin sonuçlanmasını' beklemeyi gereksiz bulmalarıydı.

BELİRSİZLİKLERİNE ve yanıltıcılığma rağmen MelvİN Hett kıl analizinin güvenilirliğine inanıyordu. Peterson'la arası iyiydi ve Fritz davasından önce Hett ona, güvenilmezliğiyle ünlü olan bu kanıtın güvenilirliğini öne süren bilimsel makaleler getirmişti. Bununla birlikte, savcılığa kıl analizini ve kanıt olarak değerini yetersiz bulan sayısız makaleden hiçbirini sunmamıştı.

Fritz davasının başlamasından iki ay önce, Hett Şikago'ya gitti ve bulgularını McCrone adlı bir özel laboratuvara teslim etti. Orada Hett'in tanıdığı olan Richard Bisbing adlı biri onun çalışmasını gözden geçirdi. Bisbing, VVanda Fritz tarafından kıl analizim gözden geçirmesi ve mahkemede tanıklık etmesi için tutulmuştu. VVanda, Bisbing'e ödeme yapmak için Dennis'in arabasını satmak zorunda kalmıştı.

Bisbing zaman açısından çok hızlı davrandığı gibi vardığı sonuçlar da farklıydı.

Altı saatten az bir sürede Bisbing, Hett'in bulgularının hemen hemen tümünü çürütmüştü. Hett'in Fritz'in verdiği örneklerle uyumlu olduğundan emin olduğu on bir kılı inceleyerek tam tersi sonuçlara ulaştı. Bisbing bunlardan sadece üç sonucun kendisi için geçerli olduğunu söyledi. Bunlardan sadece üçü Dennis Fritz'e ait olabilirdi. Hett diğer sekizi konusunda yanılıyordu.

Böyle düşük bir tahminde bulunduğu başka bir uzman tarafından ortaya konduğu halde Hett Oklahoma'da kendi görüşünde hâlâ ısrar ediyordu.

8 NİSAN CUMA GÜNÜ öğleden sonra söz sırası kendisine geldiğinde Hett bilimsel terimlerle ve gevezelikle dolu bir konuşma yaptı. Amacı jüri üyelerine bilgi vermekten çok onları etkilemekti. Üniversite mezunu ve fen öğretmenliği deneyimi olan Dennis kendisi Hett'in konuşmasını anlayamadığı gibi jüri üyelerinin de anlamadığından emindi. Birçok kez jüri üyelerine göz attığında gördüğü, konuşmayı izleyebilmekten umutlarını kesmiş olduklarıydı. Ancak onun uzmanlık bilgilerinden etkilenmiş görünüyorlardı. Jüriye göre bu uzman çok şey biliyordu!

Hett "morfoloji", "korteks", "ölçek protrüzyonu", "sığ aralık", "kortikal fusi", "ovoid cisimler" gibi sözcükleri bol bol kullanmaktan çekinmiyordu. Sanki mahkeme salonundaki herkes ne demek istediğini anlayabilirmiş gibi... Kendini yeterince ifade edebilecek kadar yavaşladığı ise çok enderdi.

Hett uzmanların en parlağıydı. Güvenilir bir havası vardı ve bunu deneyimi, sözcük bilgisi, kendine güveniyle destekliyordu. Dennis Fritz'e ait olduğu bilinen saç örnekleriyle suç mahallinden alınan kimi örneklerin birbirini tuttuğu gibi kesin sonuçlar çıkarıyordu. Konuşması sırasında tanı altı kere, Dennis'in kılıyla kuşkulu kılların mikroskobik açıdan uyumlu olduğunu ve aynı kaynağa ait olabileceğini tekrar etti. Buna karşılık, kılların aynı derecede olasılıkla aynı kaynaktan *gelmemiş* olabileceği gerçeğini jüriye bir kere bile söylemedi.

Onun ifadesi boyunca Bili Peterson sürekli olarak "sanık Ron

VVilliamson ve sanık Dennis Fritz" sözlerini yinelemişti. O sırad; Ron tek kişilik hücresinde kilit altında gitar tıngırdatıp duruyordu. Kendi yokluğunda bu salonda adının sık sık geçtiğinden vt kendisi için işlerin pek iyi gitmediğinden tümüyle habersizdi.

Hett açıklamalarını jüri için sonucu özetleyerek tamamladı On bir kasık kılı ve iki saç teli Dennis'e aitti. Aynı örnekleri kendisi Şikago'daki McCrone laboratuvarlarına götürmüş, ikinci bii inceleme yapması için Richard Bisbing'e iletmişti.

Greg Saunders'in çapraz sorgulamasından fazla bir şey çıkmadı. Hett, saç analizinin pozitif belirleme için yeterince sağlıklı olmadığını kabul etmeye zorlandı. Uzmanların çoğu gibi Hett de. sonsuz sayıdaki muğlak bilimsel terimlerin de yardımıyla, zor sorularda kendine çıkış yolu bulmayı biliyordu.

Onun sırası da geçince savcılık rahat bir nefes aldı.

SAVUNMANIN ÇAĞIRDIĞI İLK TANIK Dennis Fritz'in kendisiydi. Geçmişini, Ron'la arkadaşlıklarını ve bunun gibi konuları dile getirdi. 1973'te nıarihuana yetiştirmekle suçlandığını açıkladı. Olaydan yedi yıl sonra Noble'daki okula iş başvurusunda bulunurken bunu gizlediğini itirafetti. Bunun nedeni açıktı; işe ihtiyacı vardı. Debbie Carter'la hiç karşılaşmadığını tekrar tekrar belirtti. Kuşkusuz bu cinayetle ilgili bir şey bilmiyordu.

Daha sonra Bili Peterson'un kendisine yönelteceği çapraz sorulara geçildi. Elinde gerçek yoksa bol bol bağır derler. Peterson da bu sözdeki gibi sahneye çıkıp kıl ve saç örneğinden kuşkulanılan katile gözlerini dikti ve bağıra bağıra konuşmaya başladı.

Bunun üzerine Yargıç Jones onu hemen kürsüsüne davet etti. "Bu sanığı sevmek zorunda değilsin ama mahkeme salonunda ona öfkeni gösteremezsin," dedi.

Peterson sinirli sinirli, "Öfkeli filan değilim," diye karşılık verdi.

"Evet, öfkelisin. Hatta bu kürsüde oturan kişiye de sesini ilk defa yükseltiyorsun."

"Peki, tamam."

Peterson, Fritz'in işe başvururken yalan söylediğini ısrarla vurguladı. Böylece Dennis'in inanılır biri olmadığını göstermiş

olacaktı. Dennis'in, Oklahoma'da Durant diye bir yerde bir rehin mağazasında bir tabancayı rehin bırakmak için form doldurduğunu söyledi. Ona göre Dennis bu dramatik hikâyede de uyuşturucu yetiştirme suçu işlediğini gizlemişti.

Bu iki olayın her ikisinin de Carter cinayetiyle bir ilgisi olmasa bile Peterson'a göre onun düpedüz yalancı olduğunu gösteriyordu. Peterson, Dennis'i kendi itiraf ettiği bu yalanlarla ne kadar ezebilirse ezmek için müthiş bir nutuk çekti.

Gerçeği söyleyememiş bir tanık karşısında Peterson'ın kendini böyle öfkeli bir heyecana kaptırması, ortam o kadar gergin olmasa ironık hatta komik bile sayılabilirdi. Hem de bütün iddianamesini suçlu ve muhbirlerin itirafları üzerine kurmuş bir savcı için...

Peterson sonunda bu konuyu bitirmeye karar verdi ama elinde başka bir konu yoktu. O yüzden kendi bulduğu tanıkların ifadelerinin birinden diğerine seksek oynayıp durdu. Dennis ise söylediklerinden bir milim bile sapmadı. Peterson kendisine bir saat kadar soru sorduktan sonra sonunda yerine oturdu.

Greg Saunders'ın dinleteceği ikinci ve son tanık Richard Bisbing'di. Jüriye, Melvin Hett'in verdiği raporda vardığı sonuçların birçoğuna karşı olduğunu söyledi.

Cuma öğleden sonrasının oldukça geç bir saati olduğundan yargıç Jones oturuma bir sonraki hafta devam edilmesine karar verdi. Dennis cezaevine kadar kısa mesafeyi yürüyerek gitti. Takım elbisesini çıkardı ve o daracık fare deliğinde dinlenmeye çekildi. Savcının kendisinin suçluluğunu kanıtlamayı başaramadığına inanıyordu. Ama içinde bir kuşku da vardı. Jüri üyelerinin kendisine kötü kötü baktıklarını görmüştü. Özellikle cinayetle ilgili fotoğraflar kendilerine gösterilirken... Öte yandan jüri üyeleri Melvin Hett'i dinlerken onun vardığı sonuçlara inanmış görünüyorlardı.

Dennis için hafta sonu geçmek bilmedi.

PAZARTESİ SABAHI kapanış konuşmaları başladı. İlk sözü eyalet savcılığı adına Nancy Shew aldı ve savcılığın dinlettiği tanıkların söylediklerini özetledi.

Greg Saunders savcılığın kanıtlayabildiği pek bir şey olmadığını öne sürerek karşılık verdi. Dennis'in suçlu olduğunu hiçbir kuşkuya yer vermeyecek biçimde kanıtlamanın savcılığın görevi olduğunu ve savcılığın bunu yapamadığını söyledi. Sanığın sadece birtakım çağrışımlar kurularak suçlandığım ve jürinin bunu dikkate alacağına inandığını ifade etti.

Son olarak Bili Peterson dinlendi. Neredeyse bir saat boyunca tanıklarının söylediklerinin önemli bölümlerini tekrar etti durdu. Jüri üyelerini bütün gücüyle, kendi getirdiği suçlu ve muhbirlerin doğru söylediğine inandırmaya çalışıyordu.

Jüri öğle saatlerinde konuyu görüşmeye çekildi. Altı saat sonra salona döndüklerinde, sözcüleri bire karşı on bir oyla bölündüklerini açıkladı. Yargıç)ones kendilerine akşam yemeğine kadar görüşmeleri için izin verdi. Akşam sekiz civarında geldiklerinde sanığın suçlu olduğunu bildirdiler.

Dennis bu kararı dinlerken donmuş gibi sessizdi. Kaskatı kesilmişti; çünkü suçsuzdu. Elle tutulur bir kanıt olmadan karar verilmesi onu şaşkına çevirmişti. İçinden jüriye, yargıca, polislere, sisteme verip veriştirmek geliyordu ama yargılama süreci henüz bitmemişti.

Yine de şaşırmadığı bir şey vardı. Jüri üyelerini izlemiş ve onlardaki güvensizliği gözleriyle görmüştü. Onlar Ada halkını temsil ediyorlardı. Ada'nınsa bir suçluya ihtiyacı vardı. Polisler ve Peterson, Dennis'in katil olduğuna o kadar inanıyorlarsa, Dennis öyle olmak zorundaydı.

Gözlerini kapadı ve kızını düşündü. Artık on dört yaşında olan Elizabeth suçun ve suçsuzluğun ne olduğunu anlayabilecek yaştaydı. Şimdi hüküm giymiş biri olarak kızını suçsuzluğuna nasıl inandıracaktı?

Kalabalık mahkeme salonunu boşaltırken, Peggy Stilhvell avluda yere yığıldı. Heyecan ve üzüntüden baygın düşmüştü. Hemen en yakın hastaneye götürüldü, neyse ki kısa sürede iyileşebildi.

Dennis'in suçlu olduğu kararı alındıktan sonra sıra verilecek cezaya geldi. Kuramsal olarak cezayı, savcılığın ileri sürdüğü, ölüm cezasına yol açabilecek ağırlaştırıcı nedenlerle, savunmanın

ileri sürdüğü, belki yaşam kurtarıcı olabilen hafifletici nedenleri göz önüne alarak jüri belirlerdi.

Fritz'in ceza verme aşaması çok kısa sürdü. Peterson tarafından tanık sandalyesine çağırılan Rusty Featherstone, sonunda jüriye Dennis'in kendisine Ron'la birlikte cü. îyetten dört ay önce geceleri Norman'da barları dolaştıklarını itiraf ettiğini söyledi. Onun tanıklığı işte bu kadardı. Yani iki katil zanlısı Norman'a kadar yüz on kilometre yol kat edip bütün bir geceyi kulüplerde ve barlarda geçirmişlerdi.

İkinci ve son tanık da bu öyküye yeni katkılarda bulundu. Adı Lavita Brevver'dı ve Norman'daki Holiday Inn'in barında bir şey içerken Fritz ve Williamson'la karşılaşmıştı. Epeyce içtikten sonra oradan üçü birlikte ayrılmışlardı. Brewer arabanın arka koltuğundaydı. Dennis arabayı kullanıyor, Ron da onıın yanında oturuyordu. Hava yağmurluydu. Dennis arabayı hızlı kullanıyordu. Biraz sonra Brevver'ın sinirleri bozulmaya başlamıştı. İki adam onu tehdit etmedikleri veya ona hiç dokunmadıkları halde arabadan inmek istemişti. Ama Dennis arabayı on beş yirmi dakika durdurmamıştı. O da arabanın yavaşladığı bir sıra kapıyı açıp kendini dışarı atmıştı. Koşa koşa bir telefon kulübesine ulaşıp oradan polisi aramıştı.

Bu olayda yaralanan da ceza alan da olmamıştı. Hatta kimse suçlu bulunmamıştı.

Bili Peterson'a göre bu olay Dennis Fritz'in toplum için bir tehdit oluşturduğunun en açık kanıtıydı. Bu yüzden ölümle cezalandırılması gerekirdi. Lavita Brewer mahkemeye bu konuda getirebildiği en iyi ve tek tanıktı.

Jüriye yaptığı bu heyecanlı savunma sırasında Peterson, Dennis'e dönüp parmağıyla işaret ederek, "Dennis Fritz, Ron Williamson'la birlikte Debra Sue Carter'e yaptıklarınız için ölmeyi hak ediyorsun," dedi.

Dennis jüriye döndü ve onun sözünü keserek, "Ben Debbie Carter'ı öldürmedim," diye cevap verdi.

İki saat sonra jüri sanığın ömür boyu hapsine karar verdi. Hüküm yüzüne karşı okunurken Dennis jüriye döndü: "Jürideki baylar ve bayanlar, size söylemek isterim ki..."

"Bir dakika," dedi Yargıç Jones.

"Dennis bunu yapma," dedi Greg Saunders.

Ama Dennis devam etti: "...Tanrı ve cennetteki İsa da biliyor ki bunu ben yapmadım. Sizleri affediyorum. Bunu bilmenizi isterim. Sizin için dua edeceğim."

Hücresine geri götürüldüğünde, cehennemin bu karanlık köşesinde ne olursa olsun ölüm cezasından kurtulduğuna sevinemedi. Otuz sekiz yaşında, doğasında şiddet olmayan suçsuz bir insan olarak yaşamının geri kalanım cezaevinde geçirecek olmak gerçekten son derece yıkıcı ve ağırdı.

9

ANNETTE HUDSON, Fritz'in yargılanmasını her gün *Ada Akşam Haberlerinden* okuyor ve yakından izliyordu. 12 Nisan Sah günü manşette, "Fritz, Carter davasında cinayetten suçlu bulundu" yazılıydı.

Her zamanki gibi haberde kardeşinin de adı geçiyordu. "Carter dosyasında birinci dereceden cinayetle suçlanan Ron Williamson'ıı davasının görülmesine 21 Nisan'da başlanacak." Aslında Fritz'in yargılanmasına ilişkin altı haberin her birinde Ron'daıı ve yaklaşan yargılamadan söz edilmişti.

Tarafsız bir yargılama ummak mümkün müydü? Annette kendi kendine durmadan bu soruyu soruyordu. Sanıklardan biri suçlu bulunduysa öteki nasıl olur da aynı yerde adil bir yargılama bekleyebilirdi?

Ron için yeni bir gri takım elbise, yedek olarak bir gemici pantolonu, iki beyaz gömlek, iki kravat ve yeni çoraplar satın aldı.

20 NtSAN'DA, YARGILAMANIN başlamasından bir gün önce, Ron Yargıç Jones'la görüştürülmek üzere adliyeye götürüldü. Yargıç onun duruşma sırasında daha önceki gibi yine tatsızlık çıkarmasından korkuyordu. Ron yargıç kürsüsünün başında beklerken yargıç ona, "Yarın herkesin kendi yerini bilmesini ve sen buradayken hiçbir tatsızlık çıkmamasını istiyorum," dedi. "Endişemi anlıyor musun?"

Ron: "Bana birini öldürdüğümü söylemezlerse mesele yok."

Yargıç Jones: "Pekâlâ biliyorsun ki bunu söyleyecekler."

Ron: "Biliyorum söyleyecekler ama bu dogrıı değil."

Yargıç Jones, Ron'ın bir zamanlar önemli bir sporcu olduğu nu biliyordu. Bu yüzden spordan bir örnek vermek istedi, "İkİLı rafın mücadele ettiği bir tür spor karşılaşması gibi bu. Her iki ta kımm da hücum oynamaya hakkı var, ama aynı zamanda defan- oynama haklan da var. İki tarafın da bu fırsatlardan yararlanmasını engelleyemezsin. Bu sadece sürecin bir parçası."

Ron: "Evet ama sürekli tekmelenen futbol topu ben oluyorum bu arada."

SAVCILIK AÇISINDAN Fritz davası iyi bir ısınma turu olmuştu. Aslında yine aynı tanıklar, hemen hemen aynı sırayla çağrılacaktı. Fakat bu ikinci yargılamada iddia makamının iki yeni avantajı vardı. Birincisi sanığın ruh sağlığı bozuk olduğu için masaları kırma, herkese küfürler etme olasılığı vardı. Buysa jüri üyeleri dahil kimsenin uygun görmeyeceği bir şeydi. Ayrıca sanık kolayca korkutabilirdi. İnsanlardan çekinirdi. Üstelik avukatının da gözleri görmüyordu ve mahkemenin atadığı avukat yardımcısı Baber 1 Nisanda görevinden ayrılmış, yerine yeni atama yapılmamıştı. Barney çapraz sorguda usta bir avukat olsa da parmak ızı, fotoğraf ve kıl analizi konularında yetersiz kalacaktı.

Savunma avukatı açısmdansa yargılama yeterince hızlı başlamamıştı. Barney, Ron VVİlliamson'dan usanmıştı. Bu davanın ücretli müşterilerine ayıracağı zamanı fazlasıyla çalmasına kızıyordu. Ayrıca Ron'dan fiziksel olarak da korkuyordu. Bunun için mahkeme salonunda Ron'ın hemen arkasındaki yerde, avukat olmadığı halde kendi oğlunun oturmasını istemişti. Kendisiyse olabildiğince uzakta bir yerde oturmayı seçmişti. Böylelikle eğer Ron, Barney'ye karşı anı bir saldırıya kalkışırsa oğiu arkasından atılıp Ron'ı durduracak ve yerine oturtacaktı.

Avukatla sanık arasındaki ilişki düzeyi buydu.

Fakat 21 Nisan günü kalabalık salonda çok az kişi oğlun babasını koruyacak şekilde oturduğunu fark etti. Salonda bulunanların çoğu, jüri üyesi olması beklenenlerdi ve bu gibi düzenlemelere alışık değildiler. Mahkemede kimin nerede oturduğunu bilmiyorlardı. Onların dışında gazeteciler, meraklı avukatlar ve her

zamanki gibi küçük kasabaların mahkeme salonlarına, özellikle de cinayet davalarına meraklı, dedikodu arayışında kimi kişiler vardı.

Annette Hut!son ve Renee Simmons ön sırada Ronnie'ye olabildiğince yakın bir yerde oturdular. Aıınette'in birçok yakın arkadaşı ona destek olmak için gönüllü olarak gelmişti. Annette onların gelmesini istememişti. Ron hastaydı ve ne zaman ne yapacağı belirsizdi. Arkadaşlarının, erkek kardeşini zincirlenmiş ve kelepçelenmiş görmesini istemiyordu. Onların açıkça söylenen o korkunç sözleri duymasını istemiyordu. Renee'yle ikisi hazırlık duruşması sırasında yeterince üzüntü çekmişlerdi ve bu duruşmada onları nelerin beklediğini az çok biliyorlardı.

Ancak salonda Ron'ın hiçbir arkadaşı yoktu.

Carter ailesi Fritz davasında oturdukları gibi yine 011 sırada oturuyordu. Ron'ın ablalarıyla Carter ailesi göz göze gelmemeye çalışıyorlardı.

Günlerden perşembeydi ve kurbanın mezarının açılmasının, Ron'la Dennis'in tutuklanmalarının üzerinden neredeyse bir yıl geçmişti. Ron'ın gerçek anlamda tedavisi en son on üç ay önce Eyalet Merkez Hastanesi'nde yapılmıştı. Barney'nin talebi üzerine bir kere Ada'da Norma VValker tarafından muayene edilmişti. Bu muayene Ada'daki kliniğe her gidişinde olduğu gibi çok kısa süren bir ziyaret olmuştu. Aradan geçen bir yıl süresince ilaçları gardiyanlar tarafından keyfi biçimde verilmişti. Cezaevinde tek başına geçirdiği günler hastalığını iyileştirecek bir katkı sağlamamıştı.

Artık onun ruh sağlığıyla ailesinden başka kimse ilgilenmiyordu. Bu konuyu 1le savcılık, ne avukatı, ne de mahkeme gündeme getiriyordu.

Şimdi yargılama zamanıydı.

İLK GÜNÜN HEYECANI çabuk atlatıldı ve yerini jüri seçimi sıkıntısına bıraktı. Avukatlar adayları sorgularken saatler geçiyor, yargıç da birer birer reddediyordu.

Ron kendi açısından kendisi gibi davranıyordu. Saç ve sak; tıraşı olmuş, yeni takım elbisesini giymişti. Yakışıklı görünüyoı du. Barney'nin başkaları kadar sıkılmış olmakla birlikte gözün sanıktan ayırmayan oğlunun bakışları altında sayfalarca not tul muştu. Ron'ın neden bu kadar dikkatle izlendiği hakkında hiç bir fikri yoktu.

Öğleden sonra geç saatlerde, on iki kişilik jürinin seçimi ta marnlandı. Yedi erkek, beş kadının tümü de beyazdı. Yargıç Jöne onlara gerekli talimatı verdi ve evlerine yolladı. Ayrı bir yerde kal malarına gerek duymamıştı.

Annette'le Renee umutluydular. Jüri üyelerinden bir Annette'in karşısında oturan komşularının damadıydı. Bir baş kasıysa Juanita Williamson'ı mutlaka tanıyan ve onun kiliseyi bağlılığını bilen Pentekost rahibin akrabasıydı. Bir başka jüri üye si de VVilliamson ailesinin uzak bir kuzeniydi.

Annette ve Renee jüri üyelerinin çoğunu tanır gibiydiler. Ad; gerçekten küçük bir kasabaydı ve onlarla Ada'da bir yerlerde bi; kere olsun karşılaşmış olmalıydılar.

JÜRİ ÜYELERİ ertesi sabah dokuzda geldiler. Nancy Shew eya-let adına açılışı yaptı ve Fritz'in davasında söylediklerinin nere-deyse bire bir aynını söyledi. Barney ilk sözü almak için savcınır konuşmasının bitmesini bekledi.

Ardından savcılığın ilk tanığı olarak Glen Gore çağrıldı. Ancak olaylar beklendiği gibi gelişmedi. İsmini söyledikten sonra Gore sustu ve tanıklıktan çekilmek istediğini açıkladı. Yargıç Jones'un kendisini bu görevden affetmesini istedi. Kırk yıl ceza almıştı. Gerekçe ileri sürmüyordu ama nedeni belki de eyalet cezaevinde yatıyor olmasıydı. Orada, Pontotoc yerel cezaevinin tersine, öteki tutuklular muhbirlere pek de iyi gözle bakmıyorlardı.

Birkaç dakikalık karışıldıktan sonra Yargıç Jones, Gore'un geçen temmuzdaki hazırlık oturumunda verdiği ifadenin jüriye okunmasına karar verdi. Okunurken etkisi biraz azalmış olsa da, Gore'un Ron'ı cinayet gecesi Coachlight'ta gördüğünü anlattığı bu uydurma ifade jüriye okundu.

Böylece Barney, işlediği sayısız suçu ve bunların şiddet içer-

meşini ileri sürerek Gore'a yüklenme fırsatını kaçırmış oldu. Cinayet gecesi tanığın kendisinin nerede olduğunu ve sonra neler yaptığını tanığa sorma olanağı da kalmadı.

Gore'un tanıklıktan çekilmesinden sonra, savcılığın davası bir öncekinin yolunu izledi. Tommy Glover, Gina Vietta ve Charlie Carter aynı ifadeleri üçüncü defa verdiler.

Gary Ailen aynı garip öyküyü yine anlattı. İki adamın Aralık 1982'de soğuk bir gecede, saat üç buçukta bahçe hortumuyla birbirlerini ıslattıklarını duymuş, fakat Ron Wi!liamson'ı tanıyamamıştı. Diğer adamın kimliğinden çok emin olamasa da Fritz olabileceğini sanıyordu.

ASLINDA GARY ALLEN iki adamı da teşhis edemediği gibi olayın geçtiği tarihi de net hatırlamıyordu. Kendisi polisin iyi tanıdığı bir uyuşturucu bagıırılısıydı. Dennis Smith'i üniversitede ortak dersler aldıkları günlerden tanıyordu.

Smith cinayetten hemen sonra kendisiyle görüşmüş, 8 Aralık günü sabaha karşı alışılmadık sesler duyup duymadığım veya bir şey görüp görmediğini sormuştu. Ailen da bitişik evde iki adamın birbirlerini bahçe hortumuyla ıslattıklarını anlatmıştı. Ancak tam tarihi hatırlamıyordu. Dennis Smith ve Gary Rogers bu anlatımdan bu iki adamın Debbie'deıı bulaşan kanı yıkamaya çalışan Fritz'le VVilliamson olduğu sonucunu çıkarmışlardı. Allen'ı ayrıntıları anlatması için sıkıştırmışlar, hatta ona cinayet yerinin bir fotoğrafını göstermişlerdi. İki adamın Fritz ve VVilliamson olabileceğini söylemişler, ama Ailen bu iki kişiyi gördüğünü söyleyememişti veya söylemeyecekti.

Duruşma gününden hemen önce Gary Rogers, Allen'ın dairesine uğrayıp bir kere daha ayrıntılar üzerinde durmuştu. İki adam gerçekten de Fritz'le VVilliamson olamaz mıydı? 8 Aralık civarında o ikisini sabah erken saatlerde dışarıda görmemiş miydi?

Hayır, Ailen bundan emin olamıyordu. Rogers tam o sırada paltosunu arkaya doğru sıyırarak Allen'ın onun tabancasını görmesini sağlamış ve Allen'a, eğer belleği yerine gelmiyorsa kurşun zehirlenmesinden olabileceğini söylemişti. Belleği yerine

gelmişti gelmesine de, hâlâ yeterince tanıklık edebilecek düzede değildi.

DENNİS SM1TII cinayetin işlendiği yerin resimleri, topk ıan parmak izleri ve orada bulutum kanıtlarla jüriyi bombard mana tuttu. Fotoğraflar jüri üyeleri arasında elden ele dolaştın dı. Kurbanın fotoğrafı hepsinde beklenen etkiyi yaptı. Polis fı toğrnfçısı bir itfaiye merdiveni kullanarak evin çevresinin hava dan fotoğraflarını çekmişti. Peterson bunlardan birinin üstünd Smith'e VVilliamson ailesinin evini göstermesini söyledi. Böylec YVİllianısonlar'ın sadece birkaç blok ötede oturduğu ortaya çıktı

Barney, "Şu fotoğraflara bir de ben bakayım," deyince fotoğ raflar kendisine uzatıldı. Ada'da yazılı olmayan bir kural olara] Barney fotoğraflar, alıp asistanı Linda'yla dışarı çıktı. Dışand; Linda ona her fotoğrafı ayrıntılı biçimde anlattı.

Fotoğraflar üzerinde doğrudan inceleme yapması zaten ru tın bir uygulamaydı ama Barney bu kez kimi düşüncelere sahipti Barney her zaman iki kişinin böyle bir tecavüz ve cinayeti hiç parmak izi bırakmadan gerçekleştirmesinin olanaksız olduğunu düşünürdü. Smith'e parmak izi almak için en uygun yüzeylerin hangileri olduğunu sordu. Cam, ayını, sert plastik, boyalı ahşap gib; düz ve sert yüzeylerin uygun olduğu söylendi. Demek ki Smith c evde iz alınmaya elverişli birçok yeri ihmal etmişti. Mutfak aletleri, açık bırakılmış yatak odası penceresi, banyo tesisatı, kapılar ve aynalardan parmak izi alınmamıştı. Liste uzadıkça uzadı ve Smith'in parmak izi almakta yeterince iyi çalışmadığı, özensiz davrandığı ortaya çıktı.

Barney, Smith'e yüklendikçe yüklendi. Konuşması iyice sertleştiğinde Bili Peterson veya Nancy Shew ona itiraz ediyor, bu itirazları genellikle Barney'den yine sert bir karşılık görüyordu.

Ardından Gary Rogers tanık kürsüsüne çıktı ve soruşturmanın ayrıntılı bir özetini verdi. Ancak onun savcılığın iddianamesine en önemli katkısı, Ron'ın tutuklandığının ertesi günü yaptığı rüya itirafını jüriye anlatmak oldu. Anlattıkları ilk bakışta sorunsuz görünüyordu ama Barney bu itirafla ilgili birkaç sorun bulmakta gecikmedi.

Barney alınan ifadenin niye kaydedilmediğini çok merak ediyordu. Rogers, polisin genellikle elindeki video kameralarla kayıt yaptığını itiraf etti. Barney itirazım sürdürünce, sanığın konuşacağından emin olmadıkları zaman bunların kullanılmadığını açıklamak zorunda kaldı. Savcılığın iddiasına zararı dokunacak, ama sanığa yararı olacak sözleri kaydetme riskini niye alsınlardı ki?

Rogers, polisin elinde ses kayıt cihazı da olduğunu ve bunu kullanmayı kendisinin de bildiğini söyledi. Ron'ın ifadesi alınırken bu da kullanılmamıştı, çünkü ses kayıt cihazı normal koşullarda kullanılan bir alet değildi. Barney buna da iti raz etti.

Rogers polisin elinde kâğıt ve kurşun kalem stoğu olduğunu da söylemek zorunda kaldı. Öyleyse o ve Rusty Featherstone Ron'ın kendi ifadesini yazmasına neden izin vermemişlerdi[1] Rogers bu soruya da verecek bir cevap bulamadı. Ron'ın ifadf metnini görmesini de kabul etmemişlerdi. Barney, Rogers'a sorı sormayı sürdürdükçe, ifadeyle ilgili kuşkuları artırıyordu. Bu sı rada Rogers çok büyük bir hata yaparak Ron'ın 1983'teki sorgu sundan söz etti. Video kaydı bulunan bu ifadede Ron cinayetlı hiçbir ilgisinin olmadığını söylemişti.

Barney iyice kuşkulannıştı. Kendisine bu kayıttan niçin hi< söz edilmediğini sordu. Madem geçmişte böyle bir şey vardı, (halde savcılığın sanığın lehine tüm kanıtları teslim etmesi ge rekirdi. Barney aylar önce bu konuda başvurusunu yapmıştı Eylül ayında mahkeme savcılığa, cinayet soruşturmasında Roı tarafından verilen tüm ifadelerin savunmaya verilmesini emret inişti.

Nasıl olur da savcılık ve polis, bu kaydı dört buçuk yıldır elle rinde tuttukları halde savunmadan gizlerlerdi?

Barney mahkemeye çok az sayıda tanık getirmişti, çiinki Ron'a karşı açılan dava temelde bir "itiraf' davasıydı ve savcı lık Ron'ın bu cinayeti işlediğini çeşitli zamanlarda, çeşitli yollar la itiraf ettiğini kanıtlayabilmek için çoğu da rasgele çeşitli tanık lar gösteriyordu. Böyle bir durumda yapılabilecek tek gerçekçi sa vuıma bunları inkâr etmekti ve inkâr edecek kişi de sadece sa

nığın kendisiydi. Bu yüzden Barney, Ron'ı kendi davasının tanığı olarak göstermeye karar vermişti. Ancak Ron böyle bir şey yapmaktan çok korkuyordu.

Varlığı şimdi açıklanan ve 1983'te yapılan bu itiraf kayd: Barney'nin elim güçlendirecekti. Savcılığın pek de sağlam olmayan tanıklarını bir araya getirmesinden ve Ron'ın upuzun bir kayda cevap vermek zorunda kalmasından dört buçuk yıl gibi çok uzun bir süre önce, bir kameranın karşısına oturtulmuş olan Ron sürekli olarak cinayetle ilgisi olmadığını tekrar etmişti.

1963 YILINDA *Maryland'a karşı Brady* davasındaki ünlü kararında Yüksek Mahkeme, "Sanığın lehine olabilecek kanıtların savcılıkça gizlenmesi, savcılığın bu işte iyi niyetli olup olmadığına bakılmaksızın, kanıtların sanığı suçlu bulmayı ve cezalandırmayı gerektirdiği davanın bozulmasını gerektirir," diyordu.

Savcılığın elinde her türlü kaynak vardır. Sık sık sanığa yardımı dokunabilecek tanıklara ve diğer kanıtlara da ulaşırlar. Fakat uzun yıllar sanığı suçlanmaktan kurtarabilecek bu türden kanıtları görmezden gelerek iddianame hazırlayabildiler. *Brady* davası işlemlerde bu gerçeğin göz önüne alınmasını sağladı. *Brady* talebi zamanla ağır ceza davalarında savunma avukatlarının rutin isteklerinden biri haline geldi. *Brady* talebi, *Brady* oturumu, *Brady* malzemesi gibi terimler ortaya çıktı. "Onu *Brady* yle avladım!" Dava böylece ağır ceza hukuku uygulamalarında gündelik bir terim haline geldi.

İŞTE ŞİMDİ DE BARNEY, Yargıç Jones'un karşısında ortada açıkça bir *Brady* ihlali olduğu iddiasında bulunuyordu. Tanık sandalyesinde hâlâ Rogers vardı. Feterson nedense ayakkabılarına bakıyordu. Yargıç Jones bu konuyla ilgili bir oturum yapmaya söz verdi. Yalnız bu oturum ancak yargılama bittikten sonra yapılacaktı! Şu anda Cuma gününün geç bir saatiydi ve herkes iyice yorgundu. Yargıç pazartesi sabahı sekiz buçukta toplanmak üzere duruşmayı bitirmeye karar verdi. Ron elleri kelepçeli ve çevresi görevliler tarafından sarılmış olarak salondan çıkarıldı. Şimdiye kadar hiç taşkınlık yapmaması dikkat çekiciydi.

Pazar giinü *Ada Akşam Haberleri'nin* manşeti, "VVilliamson yargılamanın ilk günü taşkınlık yapmadı" biçimindeydi.

PAZARTESİ GÜNÜ DİNLENEN ilk tanık Dr. Fred lordan' dı. Üçüncü kez aynı sandalyede otopsiyi nasıl yaptığını ve ölüm nedenini tekrarladı. Peggy Stillwell de anlatılanları yine üçüncü kez acı içinde dinledi; bu üçüncü tekrara karşın çektiği acı hiç azalmamıştı. Neyse ki jiiri üyelerinin baktığı fotoğrafları görmüyordu. Ancak onların gösterdiği tepkiyi görmesi bile ona yetiyordu.

Dr. Jordan'dan sonra Fritz'in komşusu Tony Vick, market tezgâhtarı Donna VValker ve gece geç saatte tanışılan bar arkadaşı Letha Caldvvell konuştular. Üçü de Fritz'in yargılamasında olduğu gibi işe yaramaz tanıklardı.

Terri Holland tanıklığa çağrıldığında yaylım ateşi de başladı. Terri hazırlık duruşması sırasında Ron'a yakalanma korkusu olmadan istediği gibi rahatça konuşabilmişti. Oysa bu kez gerçeği bilen Ron onu süzüyordu.

Holland, Roıı'm cezaevinde Debbie Carter hakkında söylediklerini anlatmaya başladı. Ron'ın onu dinlerken patlamak üzere olduğu görülüyordu. Başını sallıyor, dişlerini sıkıyor ve Holland'a nefretle bakıyordu.

Holland en sonunda, "Rğer Debbie uyumlu olsaydı onu asla öldürmeyecektim, dedi," diyerek sözlerini bitirdi.

Ron yüksek sesle, "Yaa," dedi.

Nancy Shew tanığa, "Onun telefonda Debbie Carter hakkında konuştuğunu duydunuz mu?" diye bir soru yöneltti.

Holland: "Çamaşırhanede çalışıyordum; Bana güveniyorlardı. Ron telefonda annesiyle konuşuyordu ve annesine şöyle dedi -annesinin sigara getirmesini istiyordu galiba- Fanin değilim ama annesini zorluyordu sanırım. Annesine eğer istediğini yapmazsa onu da Debbie Carter gibi öldüreceğini söylüyordu."

Ron, "Yalan söylüyor!" diye bağırdı.

Nancy Shew sormaya devam etti: "Bayan Holland, Debbie Carter'ın nasıl öldürüldüğünü hiç anlattı mı?"

Holland: "Diyordu ki -sanıyorum ortak koğuşta, yine oraya dönmüşlerdi çünkü- dediğine göre, ona bir Cola şişesi sokmuş, boğazına da iç çamaşırını tıkamış."

Ron yerinden sıçradı ve parmağıyla göstererek, "Yalan söylüyorsun, Ben hayatımda hiçbir zaman böyle bir şey söylemedim. O kızı ben öldürmedim. Sen bir yalancısın," diye bağırdı.

Barney: "Sakin ol, Ron."

Ron: "Bu sözlere ne kadar değer vereceksiniz bilmiyorum bile."

Herkes bir an soluğunu tuttu ve Barney yavaşça ayağa kalktı. Şimdi neler olacağım çok iyi biliyordu. Savcının baş tanığı çok önemli iki gerçeği berbat etmişti -iç çamaşırı ve Cola şişesi- uydurma tanıklığın en yaygın problemi...

Mahkeme salonunun gergin havası içinde, yalancı tanıklar genellikle, Barney'nin de beklediği gibi hata yapıyordu. Nancy Shevv açılan gediği onarmaya çalıştı.

Shew: "Bayan Holland, şu anda sözünü ettiğiniz ayrıntılarla ilgili bir şey soracağım. Sizin anımsadığınıza göre kullandığını söylediği nesneler tam olarak bunlar mıydı? Siz Cola şişesi dediniz de."

Barney: "Eğer mahkeme izin verirse, izin verirse- ben onun ne söylediğini duydum ve savcılığın tanığın ifadesine müdahale etmesini istemiyorum. İtiraz ediyorum."

Holland: "Cola şişesi veya ketçap şişesi dedi. Şişe-"

Barney: "Ne demek istediğimi görüyorsunuz."

Holland: "Aradan dört sene geçti."

Ron: "Evet ve sen bir-"

Barney: "Şşt, susun."

Shevv: "Bayan Holland, farklı şeyler duyduğunuzu biliyorum. Acaba-"

Barney: "Lütfen mahkeme izin vermesin-"

Shew: "Acaba sizcc-"

Barney: "Bölge Savcısının yaptığı bu yönlendirmeye itiraz etmek zorundayım,"

Yargıç: "Sorunuzu bir şey ima etmeden sorun."

Shew: "Nedenini hiç söyledi mi-öldürdüğünü söylediğini anlatmıştım/-"

Holland: "Debbie Carter'la yatmak istemiş."

Kon: "Yalan söylüyorsun!"

Barney: "Sen kapa çeneni."

Ron (avağa kalkarak): "O bir yalancı. Karşımda yalan söylerken oturup bekleyemem. Ben Debbie Carter'ı öldürmedim. Yalan söylüyorsun."

Barney: "Ronnie, otur yerine hadi."

Peterson: "Sayın Yargıç, bir ara alabilir miyiz acaba. Barney'nin - avukatın ilave açıklamalarına itiraz ediyorum Sayın Yargıç."

Barney: "Bunlar ilave açıklama değil, Sayın Yargıç izninizle."

Yargıç: "Bir dakika."

Barney: "Sanıkla konuşuyorum ben."

Yargıç: "Bir dakika. Şimdi sorunuzu sorun. Bay VVilliamson, şu anda oturduğunuz yerden konuşmanızın yasak olduğunu size hatırlatırım."

Shew: "Bayan Holland, hatırladığınıza göre bu işi neden yaptığını söyledi mi?"

Holland: "Çünkü Debbie Carter onunla yatmayı kabul etmemiş."

Ron: "Yalan söylüyorsun, kahretsin. Doğruyu söyle. Hayatta kimseyi öldürmedim ben."

Barney: "Sayın Yargıç, acaba birkaç dakika sanıkla konuşabilir miyim?"

Yargıç: "Tamam. Talimatlarını ver. Jüri aşağı inebilir."

Ron: "Lütfen onunla konuşabilir miyim? Onunla konuşmama izin verin. Neden söz ettiğini öğrenmek istiyorum."

VERİLEN KISA ARA GERGİNLİĞİN yatışmasını sağladı. Jüri salondan çıkınca Yargıç Jones, Ron'la konuştu. Ron yargıca aklı başında davranacağına söz verdi. Jüri yerine dönünce yargıç kararın sadece kanıtlara dayanılarak verilmesi gerektiğini söyledi. Ne avukatların ne de savcılığın fikir ve yorumlarına göre karar vermemelerini istedi.

Fakat Ron'ın soğuk duş etkisi yapan "Bunu sana ödeteceğim" haykırışını jüri de duydu, Onlar da Ron'dan korkuyordu.

Bu gergin ortamda Nancy Shew tanığını tam olarak uyarmayı başaramamıştı. Yönlendirici sorularıyla Cola şişesini ketçap şişesi yapmayı başarmıştı ama ağza sokulan iç çamaşırı kısmı düzeltilmeden kalmıştı. Terri Holland kanlı elbezinden hiç soz etmemişti.

SÖZDE GERÇEĞİN ORTAYA ÇIKARILMASINA katkıda bulunmak için çağrılan bir sonraki tanık Cindy Mclntosh'tu. Zavallı kız o kadar şaşkın durumdaydı ki hangi öyküyü anlatmasının beklendiğini bile hatırlayamadı. Konuşamaymca tanıklığını tamamlayamadan çekildi.

Mike Tenney ve John Christian sabaha karşı Ron'la hücresinde konuşurken duyduklarını bir kez daha dile getirdiler. İkisi de Ron'ın cinayete karışmadığını ve saatlerce masum olduğunu haykırdığını söylemekten özenle kaçındılar.

Kısa bir öğle yemeği arasından sonra Peterson yine Fritz davasındaki sırayla OSBI görevlilerini tanıklığa çağırdı. Jerry Peters mezar açma işleminden sonra Debbie'nin el izini tekrar alışını anlattı. Söylediğine göre bunun nedeni sol avuç içinin küçük bir bölümünden emin olmamalarıydı. Barney böyle bir konunun aradan dört buçuk yıl geçtikten sonra nasıl ve niçin gündeme geldiğini sordu. Peters onu köşeye sıkıştırmaya çalışan Barney'nin bu sorusunu muğlak cevaplarla savuşturdu. Barney ilk bulgular konusunda bunca zaman hiç endişelenip endişelenmediğini de sordu. Yoksa 1987'de birtakım önerilerde bulunan Bili Peterson muydu? Peters net bir cevap vermedi.

Larry Mullins de Peters'la aynı görüşteydi - duvardaki kanlı el izi kim olduğu bilinmeyen bir katile değil, Debbie Carter'a aitti.

Mary Long ise Ron VVilliamson'ın apaçık bir şekilde toplumun yaklaşık yüzde yirmisini oluşturan azınlık gruba dahil olduğunu söyledi. Debbie Carter'a tecavüz eden kişi de bu gruba giriyordu. Barney sorularıyla Mary Long'u biraz sıkıştırdığında test edilen insanların tam sayısının kurban dahil yirmi olduğunu öğrendi. Bu yirmi kişiden on İkisi Long'un "salgılamayan" dediği

gruba giriyordu. Bu da Longun deneklerinin yüzde altmışı ediyordu. Bu sonuca bakılırsa Longun araştırması matematik gerçeklerle pek uyumlu görünmüyordu.

Susan Land'in tanıklığı kısa sürdü. Carter olayındaki saç ve kıl analizlerine kendisi başlamış, ama işi Melvin Hett'e devretmişti Barney bunun nedenini öğrenmek istedi. "O sırada çok sayıda dosyaya bakıyordum ve hepsi de zor dosyalardı. Dolayısıyla objektif olamayacağımı düşündüm. Kimseyle ilgili yanlış bir karar vermek istemiyordum."

Melvin Hett yemin ederek tanıklığına başladı ve birkaç gün önce Fritz'in davasında verdiği o bilimsel terimlerle süslü ifadeyi vermeye başladı. Kime ait olduğu bilinen ve bilinmeyen saç tellerini karşılaştırmak için yapılan mikroskobik incelemenin zorluğunu anlattı. Saç analizinin güvenilir olduğu izlenimim uyandıracak kadar başarılı bir konuşma yaptı. Saç analizi cinayet davalarında her zaman kullanılan bir yöntem olduğuna göre güvenilir bir yöntemdi. Hett jüriye "binlerce" saç örneği üzerinde çalıştığını da söyledi. Farklı saç tiplerine ait çizimler gösterdi ve saç tellerinin yirmi beş-otuz kadar tipik özelliği olduğunu söyledi.

Bu uzun açıklamalardan sonra Ron VVİlliamson'la ilgili bulgulara sıra geldiğinde, yatakta bulunan iki kıl örneğinin mikroskobik açıdan Ron Wil!iamson'la uyumlu olduğunu ve kendisine ait olabileceğini söyledi. Bulunan kıllardan dört tanesi Ron VVİlliamson'la *uyuşmuyordu* ama Hett bundan hiç söz etmedi.

Bir dil sürçmesi sonucu Hett kullanmaması gereken bir sözcük söyledi. Eldeki iki saç örneği hakkında konuşurken, "Bunlar Ron VVİlliamson'la eşleşen veya uyuşan tek saç teli örnekleriydi, dedi.

"Eşleşen" sözcüğü saç analizinde son derece yanıltıcı sonuçlara yol açabildiği için kullanılabilen bir terim değildi. Jürideki sıradan insanlar mikroskobik olarak uyumlu saçın ne olduğunu anlamayabilirdi ama eşleşmenin ne olduğunu biliyorlardı. Parmak izi gibi eşleşme de tüm kuşkulardan uzak bir sözcüktü.

Hett'in ikinci kez "eşleşme" terimim kullanması üzerine Barney itiraz etti. Yargıç, isterse bu konuyu çapraz sorgusunda tanığa sorabileceğini söyledi.

Ancak Hett ıı en göze hatan yanı, jüri üyelerim bilgilendir nıek yerine onlara sanki görüşleriyle bir lütuf SLiıuyormuş gib davraıımasıydı.

Jürinin kanıtları değerlendirmesine yardımcı olmak için çoğı saç analizi uzmanı mahkemeye araştırılan saçın büyütülmüş fotoğrafını getirirdi. Sahibi bilinen saçın fotoğrafıyla örnek yan yana konur ve uzman, fotoğraflar üzerinden aradaki benzerlikle ri gösterirdi. Hett'iıı dediği gibi saç telinde yirmi beş karakteristik özellik vardı ve iyi bir uzman jüriye bunları tam olarak anlatabilirdi.

Hett böyle bir işe girişmedi. Carter cinayeti üzerinde beş yı ve yüzlerce saat çalıştıktan ve üç ayrı rapor hazırladıktan sonra, jüriye yaptığı çalışmanın büyütülmüş tek bir fotoğrafını bile sunmadı. Orada Ron VVilliamson'dan alınmış tek bir saç te li bile Debbie'nin dairesinde bulunan bir tek saç teliyle karşılaştırılmadı.

Hett jüriye sadece kendisine güvenmelerini söylüyordu. Kanıl sormayın, sadece onun fikirlerine inanın.

HETT'İN TANIKLIĞININ AÇIKÇA işaret ettiği şey, Carter'ıı: evinde bulunan dört saç telinin I?.on Wi!lıamson'a ait olduğuydu. Zaten aslında Hett'i tanık olarak göstermenin tek amacı ds buydu.

Onun tanıklığı, yoksul bir sanığın adli tıp uzmanları yanında olmaksızın adil bir yargılama beklemesinin boş olduğunu gösterdi. Barney böyle bir yardımı talep edeli aylar olmuştu ama Yargıç Jones onun bu talebini reddetmişti.

Yargıç Jones'm herhalde bazı şeyleri daha iyi bilmesi gerekirdi. Üç yıl önce Oklahoma'daki önemli bir dava ABD Yüksek Mahkemesi'ne taşınmış ve alman sonuç ceza mahkemelerini epeyce sarsmıştı. *Oklahoma'ya karşı Ake* davası diye bilinen bu davada Yüksek Mahkeme şöyle bir sonuç bildirmişti: "Bir ceza davasında devlet yargı gücünü yoksul bir sanığa karşı kullanırsa, sanığa savunmasını sunması için adil bir olanak sağlamak üzere gerekeni yapmalıdır... Eğer bir sanık yoksulluğu nedeniyle, kendisinin özgürlüğünün elinden alınmasının söz konusu olduğu bir

yargılama sürccine anlamlı biçimde katılma olanağından mahrumsa, orada adalet eşit dağıtılmamış olur."

Ake kararı yoksul sanığa yeterli savunmayı yapabileceği temel araçların devlet tarafından sağlanması gerektiğini söyler. Oysa Yargıç Jones, hem Fritz hem de VVilliamson davalarında bunu ihmal etmişti.

Adli tıp kanıtları davanın en önemli bölümüydü. Jerry Peters, Larry Mullins, Mary Long, Susan Larıd ve Melvin Hett uzman kişilerdi. Ron'ın tarafında ise sadece Barney vardı. Barney yetenekli bir avukattı ama nc yazık ki kanıtları gözleriyle görmesi olanaksızdı.

MELVİN HETT'TEN SONRA SAVCILIK rahat bir soluk aldı. Yargılamanın başında, Barney açılış konuşması hakkından, savunmasının başında kullanmak üzere şimdilik vazgeçmişti. Bu aslında riskli bir manevraydı. Sanık avukatlarının çoğu, jüri üyelerine hitap etmeyi ertelemez, savcılığın kanıtları üzerinde erkenden kuşku uyandtrabilmek isterler. Açılış ve kapanış konuşmaları bir yargılama sürecinde avukatın doğrudan jüriye hitap edebildiği ender anlardır ve iyi birer fırsattır.

Savcılık iddiasını tamamladıktan sonra, açılış konuşması yapma hakkını yine kullanmayan Barney herkesi şaşırttı. Bunun için hiçbir neden göstermiyordu ve zaten neden de gerekmiyordu ama hiç alışılmamış bir taktik uyguluyordu.

Barney tanık olarak yedi tane gardiyan dinletti. Hepsi de Ron VVİlliamson'ın Carter cinayetiyle ilgisi olduğuna dair hiçbir şey ima etmediğini söylediler.

YVayne Joplin, Pontotoc mahkeme kâtibiydi. Barney onu Terri Holland'in kayıtları konusunda tanıklık etmesi için çağırmıştı. Bu kayıtlara göre Terri, Ekim 1984'te New Mexico'da tutuklanıp Ada'ya geri gönderilmiş ve cezaevine konmuştu. Cezaevine girer girmez iki sansasyonel cinayetin çözülmesine yardım etmişti. Buna karşılık Ron'ın çarpıcı itirafını polise bildirmek için nedense iki yıl beklemişti. Karşılıksız çek kullanmaktan suçlu bulunmuş, üç yılı askıya alınmış olmak üzere beş yıl ceza almış ve 70 dolar mahkeme masrafı, 527,09 dolar tazmi-

nat, 225 dolar avukat ücretini ayda 50 dolarlık taksitler halinde, ayrıca ayda 10 dolar cezaevleri genel müdürlüğüne, yine ayda 50 dolar da Suç Kurbanları Yardım Fonu'na ödeme yapmaya mahkûm edilmişti.

Terri 1985 Mayısında ilk 50 doları ödemiş, geri kalan tüm borçlarıysa nedense affedilmişti.

Barney son tanığı Ron VVilliamson konusunda umutlu değildi. Bir anı bir anına uymayan Ron'ı tanıklığa çağırmak aslında riskliydi. Daha bugün Terri Holland'a saldırmaya kalkmıştı. Jüri zaten kendisinden çekiniyordu. Peterson'un onun güvenilir olmadığını göstermekte kullanacağı bir sabıkası vardı. Kimse ilaçlarını tam olarak alıp almadığını bilmiyordu. Sinirli ve ne yapacağı bilinmez biriydi. Hepsinden kötüsü de avukatı tarafından buna hazırlanmamış olmasıydı.

Barney kürsüde görüşme talep etti ve Yargıç Jones'a şunları söyledi: "Şimdi eğlence başlıyor. Tanıkla özel konuşup onu sakinleştirebilmek için bir ara rica ediyorum. Öyle görünüyor ki - hop oturup hop kalkmadı. Yine de bir araya hazırım."

"Sadece bir olası tanığınız mı kaldı elinizde?" diye sordu Yargıç Jones.

"Evet, dediğiniz gibi. Ve sanırım doğru terimi kullandınız, Sayın Yargıç."

Öğle tatili için ara verilince Ron cezaevine götürülmek üzere olduğu merdivenlerde kurbanın babasını görünce seslendi: "Charlie Carter, kızınızı ben öldürmedim!" Görevliler kendisini her zamankinden de hızlı sürükleyerek oradan uzaklaştırdılar.

Saat birde Ron'a tanıklığı için yemin ettirildi. Birkaç ön sorudan sonra Terri Holland'ia hiç konuşmadığını, Debbie Carter'la da hiç buluşmadığını söyledi.

Barney, Carter'ın ölümünü nasıl öğrendiğini sordu. "8 Aralık'ta ablam Annette Hudson evi aradı. Telefona annem baktı ve şöyle dediğini duydum: "Ben Ronnie'nin yapmadığını biliyorum çünkü evde benimleydi." Anneme neden söz ettiğini sordum. Annette buralarda bir kızın öldürüldüğünü söylüyor, dedi."

Hazırlıksız olduğu birkaç dakika sonra daha iyi ortaya çıktı. Barney bu kez Ron'a Gary Rogersia ilk görüşmelerini sormuştu.

Ron bu soruyu, "Karakola gidip yatan makinesine girmemden kısa bir süre sonraydı," diye cevapladı.

Barney neredeyse şok geçiriyordu. "Ronnie, hayır - bu konuda hiçbir şey söylemen gerekmiyor."

Jüri önünde yalan makinesinden söz etmek yasaktı. Eğer savcılık böyle bir şey yaparsa usul hatası yapıldığı için yargılama hükümsüz sayılıyordu. Oysa Ron'a kimse bu konuda bir uyarıda bulunmamıştı. Birkaç saniye sonra Dennis Fritz'le yaşadıkları bir olayı anlatırken Ron yine sınırı aştı. "Dennis Fritz'le birlikte yolda giderken ona Dennis Smith'in beni çağırdığını söyledim. Yalan makinesinin test sonuçlan olumsuzmuş. Bunu bildirdiğini anlattım."

Barney yine hemen konuyu değiştirdi. Kısaca Ron'ın çek sahtekârlığı suçundan söz edildi. Daha sonra cinayetin işlendiği gece nerede olduğu hakkında birkaç soru sordu. Son olarak doğrudan doğruya, "Debbie Carter'ı öldürdün mü?" diye sordu.

"Hayır efendim. Öldürmedim."

"Sanırım, hepsi bu kadar."

Sanığı tanık sandalyesine aceleyle çıkarıp indirme işini olabildiğince hasarsız atlatma çabası sırasında Barney, savcılığın tanıklarının sözlerindeki suçlamaları çüriitmeyi ihmal etmişti. Oysa Ron tutuklandığının ertesi gece Rogers'la Featherstone'a verdiği "rüya itirafını" açıklayabilirdi. Cezaevinde John Christian ve Mike Tenney'yle yaptığı konuşmaları da anlatabilirdi. Cezaevinin planını anlatıp başka kimse duymazken Terri Holland'm onun telefon konuşmalarını duymasına olanak bulunmadığım da jüriye açıklayabilirdi. Glen Gore, Gary Ailen, Tony Vick, Dona VValker ve Letha Caldwell'in ifadelerini de yalanlayabilirdı.

Tüm savcılar gibi Peterson da çapraz sorguda sanığın canını yakmak için yanıp tutuşuyordu. Beklemediği tek şey sanığın hiç de gözü korkmuş gibi görünmemesiydi. Ron'ın artık hüküm giymiş bir katil olan Dennis Fritz'le dostluğu üzerine giderek çapraz sorgulamaya başladı.

"Bay VVilliamson, sizin Dennis Fritz'le birbirinizden başka hiç arkadaşınız olmadığı doğru değil mi?"

"Siz öyle diyorsanız öyle olsun," diye soğuk bir cevap verdi

Ron. "Onu haksız yere suçladınız ve şimdi de beni aynı şekilde mıhlamak istiyorsunuz." Bu sözler mahkeme salonunun duvarlarında yankılanırken Peterson nefesini tutuyordu.

Konuyu değiştirip Ron'ın sürekli reddettiği bir konuyu, Debbie Carter'la görüştüğünü anımsayıp anımsamadığını sordu. Soru daha önce de sorulmuştu ve Ron hızla cevap verdi: "Peterson, bu konuda sizi bir kere daha aydınlatayım."

Yargıç Jones araya girip tanığa sadece soruya cevap vermesini söyledi. Ron yine Debbie Carter'la hiç görüşmediğini söyledi.

Peterson salonda azametle birkaç adım atıp hızla sağa ya da sola dönüyordu. Kendi kurgusuna sıra gelince yine sıkıntıya düşmüştü. "7 Aralık gecesi saat ondan sonra nerede olduğunuzu hatırlıyor musunuz?"

Ron: "Evdeydim."

Peterson: "Ne yapıyordunuz?"

Ron: "Beş yıl önce, saat ondan sonra televizyon seyrediyordum ya da uyuyordum."

Peterson: "Evden çıkıp arka yolu kullandığınız - doğru değil mi?"

Ron: "Hah ha ha. Hayır."

Peterson: "...Yolu geçtiniz."

Ron: "Hayır, imkânsız."

Peterson: "Siz ve Dennis Fritz."

Ron: "Hayır hayır, imkânsız."

Peterson: "Şu malum eve gittiniz."

Ron: "Hayır."

Peterson: "O gece Dennis Fritz'in nerede olduğunu biliyor musunuz?"

Ron: "Onun Debbie Carter'ın evinde olmadığını biliyorum. Ben böyle biliyorum."

Peterson: "Onun Debbie Carter'ın evinde olmadığını nereden biliyorsunuz?"

Ron: "Çünkü onu haksız yere suçladınız."

Peterson: "Onun Debbie Carter'ın evinde olmadığını nereden biliyorsunuz?"

Ron: "Her şey üzerine bahse girerim ki orada değildi."

Peterson: "Siz nereden biliyorsunuz?"

Ron: "Ben - bana başka soru sormayın. Ben oturacağım. Jüriyle konuşun siz. Siz onu haksız yere suçladınız, biliyorum. Şimdi de haksız yere beni suçlamaya çalışıyorsunuz."

Barney: "Ronnie."

Ron: "Annem benim evde olduğumu biliyordu. Beş yıldır beni suçlamaya çalışıyorsunuz. Şimdi bana istediğinizi yapabilirsiniz. Umurumda değil."

Peterson sanığı bırakıp yerine oturdu.

KAPANIŞ KONUŞMASINDA BARNEY, polisi ve yaptığı çalışmayı yermek için elinden geleni yaptı. Soruşturma çok uzamıştı; Gore'un saç ve kıl teli örnekleri kaybedilmişti; Gore'un bir şüpheli olduğunu görmezden gelmişlerdi; Dennis Smith cinayet yerinden yeterince parmak izi almamıştı; Ron'dan birçok defa örnek istenmişti; Ron'dan alman "rüya itirafı" sırasında uygun olmayan taktikler kullanılmıştı; Ron'ın verdiği ilk ifade savunma avukatından gizlenmişti; OSBI çetesi fikir değiştirip durmuştu. Hata listesi uzayıp gidiyordu ve Barney polis için birkaç kere Charlie Chaplin'in sersem polislerine gönderme yaparak Keystone Kops terimini kullandı.

Bütün iyi avukatlar gibi Barney de kuşkulu olduğu su götürmez pek çok nokta bulunduğunu öne sürdü ve bu nedenle jürinin sağduyunun sesini dinlemesini istedi.

Peterson ise soruşturmada kuşkulu bir yan bulunmadığını savundu. Polislerin tümü mesleğinin gereğini yerine getirmiş, yaptıkları soruşturmayla örnek bir iş çıkarmışlardı. Peterson ve ekibi jüriye açık suç kanıtlarını sunmuşlardı.

Melvin Hett'den kimi terimleri kapmış gibi görünen Peterson biraz gevşek bir terminoloji kullanıyordu. Örneğin saç analizinden söz ederken şöyle dedi: "Uzun bir süredir Bay Hett saç analizi yapıyor. İnceletiyor, eliyor, inceliyor, eliyor... Elindeki başka dosyalar da cabası. Sonunda 1985'te bir eşleşme buluyor."

Eakat hazır bekleyen Barney bunu kaçırmadı. Hemen karşı çıktı: "Sayın Yargıç, eşleşme yoktur. Kendisinin bu terimi kullanmasına itiraz ediyoruz."

İtiraz kabul edildi.

Peterson acele etmeden getirdiği bütün tanıkların söyledikle rini özetledi. Terri Holland'a sıra geldiğinde Ron yine gerginle» ti.

Peterson: "Terri Holland iki yd sonra hatırladıklarını aılatt Sanığın annesine söylediklerini duymuş. Eğer bir şeyi getirme; se..."

Ron ayağa fırladı: "Sus!"

Peterson: "...Debbie Carter'ı öldürdüğü gibi onu da öldüre ceğiıii söylüyormuş."

Ron: "Sus be adam. Ben öyle bir şey söylemedim!"

Barney: "Yerine otur ve sessiz ol."

Yargıç: "Bay VVilliamson."

Ron: "Anneme öyle bir şey söylemedim."

Barney: "Ronnie."

Yargıç: "Avukatınızı dinleyin."

Ron yerine oturdu ama hâlâ öfke içindeydi. Peterson savcı lık tanıklarının ifadelerinden kimi yerleri kendine uygun şekild vurgulamaya çalışıyordu. Bu yüzden de Barney durmadan itira ediyor, Yargıç Jones'a savcının gerçeklerden uzaklaşmaması ge rektiğini hatırlatıyordu.

JÜRİ ÇARŞAMBA SABAHİ 10.15'te topluca görüşmeye çekil di. Annette ve Renee bir süre daha mahkeme salonunda oturdu lar. Sonra öğle yemeği için dışarı çıktılar. Yemek yemekte zorla nıyorlardı. Tanıkların her sözünü duyduktan sonra kardeşleri nin masum olduğuna daha da çok inanmışlardı. Ne çare ki bura sı Peterson'ın mahkeme salonuydu. Kararların çoğu onun istedi ği gibi çıkıyordu. Çok az kanıt gösterebilen aynı tanıkları bir ara da dinletip Fritz'e ceza verilmesini sağlamıştı. Bu adamı zaten bi sevmemişlerdi. Gürültücü, gösterişçi, insanları ezip geçen biriydi Kardeşlerine yaptıklarından dolayı ondan nefret ediyorlardı.

Saatler akıp gidiyordu. Saat dört buçukta jürinin karar verdi ği söylentisi dolaştı. Bunun üzerine mahkeme salonu hızla doldu Yargıç Jones yerini aldı. Dinleyicileri gürültü yapmamaları içii uyardı. Annette ve Renee el ele tutuşup dua ettiler.

Aynı sıraya oturmuş olan Carter ailesi de el ele tutuşmuş dua ediyordu. Çektikleri acının artık sona ereceğini düşünüyorlardı.

Dört kırkta jüri sözcüsü kararın yazılı olduğu kâğıdı görevli memura verdi. Memur yazılanlara bir göz atıp Yargıç Jones'a iletti. Yargıç kararı açıkladı - oy birliğiyle suçlu. Carter ailesi bir zafer havası içinde sessizce başlarını salladılar. Annette ve Renee'yse sessizce ağlıyorlardı. Peggy Stilhvell de öyle...

Ron başını eğdi. Sarsılmıştı ama bu karar onun için çok da sürpriz değildi. Pontotoc cezaevinde on bir ay yattıktan sonra kendisi de çürümüş bir sistemin parçası olmuştu. Dennis Fritz'in masum olduğunu biliyordu. Oysa Fritz de aynı kişiler ve aynı savcı tarafından, işte bu mahkeme salonunda suçlu bulunmuştu.

Yargıç Jones yargılamanın bitmesi için acele ediyordu. Hiç ara vermeden savcılığa ceza belirleme aşamasına geçilmesini emretti. Nancy Shew jüriye cinayetin özellikle iğrenç, vahşice ve acımasızca olduğunu, tecavüzden tutuklanmayı engellemek amacıyla işlendiğini, Ron'ın yine adam öldüreceğine dair güçlü kanıtlar olduğunu, dolayısıyla toplum için sürekli bir tehdit oluşturduğunu ve bu yüzden de ölüm cezası verilmesi gerektiğini anlattı.

Bunu kanıtlamak için savcılık dört tanık çağırdı. Bunlar Ron'ın daha önce karşılaştığı, ancak hiçbirine karşı ağır suç işlemediği dört kadındı. İlki Beverly Setliff, yedi yıl önce 14 Haziran 1981'de gece geç saatlerde yatmak üzereyken Ron VVilliamson'ı evinin yakınında gördüğünü söyledi. Dışarıdan kendisine "Hey, içerde olduğunu biliyorum. Şimdi gelip seni alacağım," diye bağırmıştı. Kendisi onu daha önce hiç görmemişti. Kapılarını kilitiemişti ve Ron da ortadan kaybolmuştu.

Polis çağırmamıştı. Aslında bu aklına bile gelmemişti. Ertesi gün bir markette gördüğü polise bu olayı anlatıncaya kadar bir şikâyet dilekçesi vermeyi de düşünmemişti. Eğer bu konuda resmi bir kayıt tutulduysa bile kendisinin bundan haberi olmamıştı.

Üç hafta sonra Ron'ı yeniden görmüş ve bir arkadaşı kendisine onun ismini söylemişti. Aradan altı yıl geçtikten sonra Ron'ın tutuklanması üzerine polisi arayıp onun, evinin etrafında dolaşan kişi olduğunu polise bildirmişti.

İkinci tanık I.avita Brcvver, Dennis Fritz'e karşı da tanık! it yapan kadındı. Bu sefer de yine Ron ve Dennis'le Norman'dak bir barda karşılaşma öyküsünü anlattı. Onların arabasına binmiş, giderek korkmaya başlamış, arabadan atlayıp polis çağırmıştı. Anlattığına göre Ron kendisine asla dokunmamış veya bir bi çimde tehdit etmemişti. Dennis'in durmaması ve inmesine izir vermemesi nedeniyle, arabanın arka koltuğunda sinirleri bozulmuştu. Ron'ın yaptığı en kötü şey kendisine çenesini kapamasını söylemekti.

Sonunda arabadan atlayıp polisi aradığında da ceza almalarını istememişti.

Letha Caldvvell de daha önce Fritz'e karşı tanıklık yapanlardandı. Ron YVilliamson'ı Byng'deki ortaokul günlerinden beri tanıyordu ve o sıralar araları hep iyiydi. 1980'lerin başında Dennis Fritz'le birlikte evinin çevresinde gece geç saatlerde ve her zaman sarhoş bir şekilde dolanmaya başlamışlardı. Bir gün çiçek bahçesinde çalışırken Ron çıkagelmişti. Selamlaştıktan sonra kendisi işine devam etmişti ama bu onu biraz kızdırmıştı. Bir ara Ron kendisini bileğinden yakalamıştı. Elinden kaçmayı başarıp eve girmişti. Sonra aklına çocukların evde olduğu gelmişti. Ron onu izlemiş ama bir daha dokunmamış, biraz sonra da gitmişti. Kendisi bu olayı polise bildirmemişti.

Son tanık ve içlerinde en zararı dokunanı Andrea Hardcastle adlı dul bir kadındı. Dört saat süren korku verici bir öyküsü vardı. 1981'de Ron ve bir arkadaşı bu kadının evine gelip kendileriyle dışarı çıkması için dil dökmüşlerdi. Birlikte Coachlight'a gitmek istiyorlardı. Andrea'nın kendi üç çocuğundan başka baktığı iki çocuk daha vardı. Dolayısıyla dışarı çıkarılıyordu. İki adam evden çıktıktan az sonra Ron bir paket sigara almak bahanesiyle geri dönmüştü. Zorla eve girip Andrea'ya saldırmıştı. Saat akşam onu geçmişti. Çocuklar uyuyordu ve Andrea çok korkmuştu. Seks yapmak gibi bir düşüncesi yoktu. Oysa Ron yüzüne, kafasına vuruyor ve oral seks yapmasını istiyordu. Andrea reddediyordu. Bir ara kendisi ne kadar çok konuşursa Ron'ın o kadar az vurduğunu fark etti.

Bunun üzerine olabildiğince çok konuşmaya çalıştı. Ron

beyzbol kariyerinden, başarısız evliliğinden, gitar çalmasından, Tanrı'dan ve dinden, annesinden söz etti. Coachlight't a yarı zamanlı koruma olarak çalışan eski kocasıyla Ron aynı lisede okumuşlardı, Bu konuşma sırasında zaman zaman sakin ve barışsever, hatta üzüntülü, zaman zaman da gürültücü ve kavgacı davranıyordu. Andrea evdeki beş çocuk için endişe ediyordu. Ron konuşurken Andrea da bu sıkıntılı durumdan nasıl kurtulacağını düşünüyordu. Ron yine şiddet belirtileri göstermeye başlamıştı. Aıidrea'ya vuruyor ve giysilerini çıkarmaya çalışıyordu. Ancak boşalamayacak kadar çok içmişti.

Bir ara Ron, Andrea'yı öldürmesi gerektiğini söyledi. Andrea bütün gücüyle yalvarıyordu. Sonunda ona uymuş gibi davranmaya karar verdi ve ertesi gün öğleden sonra tekrar gelmesini söyledi. Hem o zaman çocuklar da evde olmazdı. Rahat rahat istediklerini yapabilirlerdi. Bu öneri Ron'a cazip geldi ve evden çıkıp gitti.

Andrea hemen eski kocasını ve babasını yardıma çağırdı. Birlikte sokaklarda Ron'ı aradılar. Silahlıydılar ve gerekirse adaleti sokaklarda sağlamaktan çekinmeyeceklerdi.

Andrea'nın yüzü kesikler ve berelerle doluydu. Gözleri şişmişti. Ron'ın elinde at başı şeklinde bir yüzük vardı ve bununla Andrea'nın göz çevresine vurup durmuştu. Ertesi sabah polise haber verildi. Ancak Andrea resmi bir şikâyet dilekçesi vermeyi kesinlikle reddetti. Ron yakında oturuyordu ve Andrea ondan çok korkuyordu.

Barney işte bu tanıklığı hiç beklemiyordu ve Aıidrea'ya pek de canla başla soru sormadı.

Andrea tanık iskemlesinden kalkarken mahkeme salonu derin bir sessizliğe büründü. Jüri üyeleri sanığa baktılar. Evet, onu asmanın zamanı gelmişti.

Açıklanamaz bir biçimde Barney bu zararı telafi edecek ve Ron'ın yaşamını kurtarmaya çalışacak bir tanık çağırmadı. Oysa salonda sessizce oturan Annette ve Renee tanıklık etmeye hazırdılar. Tüm yargılama boyunca Ron'ın akıl sağlığının bozukluğuna ilişkin hiçbir şey söylenmedi. Bu konuda tek bir kayıt düşülmedi.

Jüri üyelerinin tanıklardan duyduğu son sözler Andrea Hardcastle'ın sözleri oldu.

BILL PETERSON kapanış konuşmasında sanık için ölüm cezası istedi. Elinde yargılama sırasında kanıtlanmamış bir iki yeni kanıt daha vardı. Ron'ın at başlı yüzüğüne Andrea Hardcastle'ın anlattıklarına kadar kimse değinmemişti. Peterson bir iki sonuç çıkarıp kanıtları açıkladıktan sonra Ron'ın aynı yüzüğü Debbie Carter'ı döverken de kullandığını söyledi. Ona göre Debbie'nin yüzündeki yaralar Andrea Hardcastle'ın 1981'de yaşadığı olaydaki yaralarına benziyordu. Oysa bununla ilgili hiçbir kanıt yoktu. Ne yazık ki o sırada kimsenin kanıt aradığı da yoktu.

Peterson dramatik bir ifadeyle jüriye, "Andrea Hardcastle'ın yüzüne kendi imzasını bırakmıştı. Bunu Debbie Carter'a da yaptı," dedi. Konuşmasının sonunu şöyle bağladı: "Sayın baylar ve bayanlar! Görüşmenizi tamamlayıp buraya geri döndüğünüzde sizden, Ron Williamson, Debra Sue Carter'a yaptıkların için ölümü hak ediyorsun, demenizi bekliyorum."

Aynı anda Ron, "Ben Debbie Carter'ı öldürmedim," diye haykırdı.

Jüri görüşmelerine başlarken hepsinin kafasında ölüm cezası fikri vardı. Ölüm cezası kararı alıp salona geri dönmeleri iki saat bile sürmedi.

BU YARGILAMANIN ilginç bir özelliği *Brady* kararının karar sonrasına ertelenmesiydi.

Daha önce konuşulduğu gibi Yargıç Jones *Brady* kararına aykırı bir durum olup olmadığını konuşmak için ertesi gün bir duruşma yapdmasma karar verdi. Barney bu davadan artık kurtulmak istemekle birlikte, 1983'te görüntülü kaydedilen yalan makinesi itirafının polis ve Peterson tarafından kendilerinden saklanmasına hâlâ kızgındı.

Ama artık ne fark ederdi ki? Dava sonuçlanmıştı. Videonun artık kimseye bir yararı yoktu.

Yargıç Jones kaydın yetkililerce gizlenmesinin *Brady* kurallarını ihlal etmediğine karar verdi. Bu karar da kimseyi şaşırtmadı.

Ona göre kayıt aslında gizlenmemiş, sadece yargılamadan sonra ortaya çıkarılmıştı. Bu da bir tür gecikme sayılabilirdi.

Ron VVilliamson, McAlester'deki Oklahoma eyalet cezaevinin F birimine, ünlü ölüm koğuşuna gönderilmek üzere yola çıkarıldı.

10

OKLAHOMA ÖLÜM CEZASİ konusunda son derece katı bir eyalettir. ABD Yüksek Mahkemesi 1976 yılında idamların yeniden başlamasını onayladığında, Oklahoma eyaleti ölüm cezalarını yürürlüğe koymak için özel bir mahkeme oturumu bile yaptı. Ertesi yıl eyalet yasama meclisinde, bu eyalette eskiden kullanılan ve Old Sparky adıyla anılan elektrikli sandalyeye dönmek yerine, ölüm cezalarının öldürücü enjeksiyonla uygulanması gibi yaratıcı bir fikir ortaya atıldı. Onlara göre kimyasal madde kullanmak daha yumuşak bir yöntemdi; böylelikle, zalim ve insanlık dışı cezalandırma yöntemlerine karşı olanların saldırılarından bir parça kurtulmuş olacaklardı. Basının yakından izlediği toplantılarda, seçmenlerin de teşvikiyle, yasakoyucular ölüm cezasının hangi yöntemlerle uygulanması gerektiğini tartıştılar. Kimi sertlik yanlıları adam asmayı ve kurşunlayarak öldürmeyi bile savundular. Tartışmalar sonunda öldürücü enjeksiyon yöntemi ezici çoğunlukla kabul edildi. Böylelikle Oklahoma bu infaz yöntemini benimseyen ilk eyalet oldu.

Ama itk uygulayan eyalet olmadı. Yasakoyucuların, polis ve savcıların ve kamuoyunun büyük bölümünün düş kırıklığına rağmen, Oklahoma ölüm cezasını aktif biçimde uygulayan başka eyaletlerin hızla gerisine düştü. Nihayet bekleyiş 1990'tkı sona erdi ve ölüm odası bir kere daha kullanıldı. Baraj bir kere yıkılmış, sular taşmıştı. 1990'dan bu yana Oklahoma'da nüfusa oranla idam edilenlerin sayısı bütün eyaletlerin üstüne çıktı. Oklahoma'ya bu konuda Teksas dahil hiçbir eyalet yaklaşamadı.

OKLAHOMA EYALETİNDE idamlar güvenlik önlemleri en üst düzeyde bir cezaevi olan McAlester'da yapılır. Oklahoma City'den yüz doksan kilometre güneybatıdadır. Ölüm cezasının infazını bekleyen mahkûmların yeri, buradaki H birimi adlı ünlü bölümdedir.

Uygulama kusursuzdur ve McAlester'da infazlar titizlikle gerçekleştirilir. Zamanı dolan mahkûmlar son gün aileleri, arkadaşları ve genellikle avukatlarıyla görüşürler. Bu görüşmeler kuşkusuz acı vericidir. Birbirine dokunma olanağı olmaması durumu daha da zorlaştırır. Kalın bir cam duvar ardından telefonla konuşulur ve ağlanır. Kimsenin ailesiyle veda için kucaklaşma olanağı yoktur. Görüşmeciler kara bir telefon ahizesine "seni seviyorum" diyebilir ancak. Hükümlü ve ziyaretçisi çoğu zaman dudaklarını cama dayayarak sembolik olarak öpüşür, elleriyle cama dokunarak birbirlerine dokunuyormuş gibi yaparlar.

Aslında idam öncesi birbirine dokunmayı yasaklayan bir yasa yoktur. Her eyaletin bu konuda kendi uygulamaları vardır. Oklahoma olabildiğince katı kuralları sürdürmeyi seçmiştir.

Gardiyan o gün iyi tarafından kalkmışsa, telefon konuşmalarına izin verir. Ziyaret saati sona erdiğinde, son yemeğe sıra gelir. Ancak ısmarlanan yemeğin fiyatı için 15 dolar sınırı vardır, bu aşılırsa yöneticiler hemen engel olur. Kaşarlı hamburger, kızarmış tavuk, balık ve dondurma en çok sipariş edilen yiyeceklerdir.

Ölümünden bir saat kadar önce hükümlü hazırlanmaya başlar. Elbiseler değiştirilir; kendisine açık mavi, ameliyat önlüğüne benzer bir giysi verilir. Geniş ve sağlam kayışlarla bir sedyeye sabitlenir. Son yolculuğuna başlarken öteki tutuklular topluca cesaretlendirici sözler söylerler. Hücre kapılarını sarsar, tekmelerler. Metal çubukları tangırdatırlar. Bu gürültü ve karmaşa kararlaştırılan infaz anına kadar sürer, sonra birdenbire kesilir,

Hükümlünün hazırlanması sürerken, infaz odası hazır bekletilir. Tanıklar ciddi yüzleriyle iki gözetleme odasına dağılırlar. Bu odalardan biri hükümlünün ailesine, öteki ise kurbanın ailesine ayrılmıştır. Kurbanın ailesine ayrılan odada yirmi dört iskemle vardır. Bunlardan kimileri, genellikle de dört beş tanesi basın

mensupları, birkaçı avukatlar, cezaevi müdürü ve görevliler içindir. Genellikle şerifle savcı da gelirler.

Bu odanın ve tek yönlü cam panellerin ötesinde, katilin ailesine ayrılmış tanık odası vardır. Burada on iki katlanır iskemle bulunur. Genellikle bunların hepsi dolmaz. Kimi hükümlüler ailelerinin gelmesini istemez. Kimi hükümlülerinse zaten ailesi yoktur.

Kimi kurbanların da ailesi yoktur. O zaman onların tanık odası da yarı yarıya boş olur.

iki oda birbirinden ayrılmıştır ve iki tanık grubu birbirinden uzakta tutulur. Tanıklar yerlerini alırken, infaz odasına bakan bölme stor perdelerle kapatılmış olduğundan camdan hiçbir şey göremezler.

Sedye getirilir ve yerine konur. Teknisyenler her bir kol için ayrı olan ilaçlarla hazır beklerler. Her şey hazır olunca, stor perdeler kaldırılır ve tanıklar hükümlüyü görürler. Tek yönlü cam, hükümlünün kurbanın ailesini görmesini engeller. Ancak hükümlü kendi ailesini görebilir ve çoğu zaman tanır. Başının biraz yukarısında, duvarda bir mikrofon takılıdır.

Bir doktor kalp izleme aygıtını bağlar. Müdür yardımcısı bir köşedeki küçük, beyaz bir podyumda durur ve her şeyi bir deftere not alır. Onun yanındaki duvarda da bir telefon vardır. Bu telefon infazla ilgili son anda gelebilecek bir haberi veya valinin verebileceği af kararını almak için kullanılır. Eskiden bir başka köşede de cezaevinde görevli bir din adamı durur ve tüm infaz işlemi boyunca kutsal kitaptan metinler okurdu, ancak artık emekliye ayrıldı.

Müdür gelip mahkûma son sözlerini sorar. Hükümlüler çoğunlukla hiçbir şey söylemezler. Kimi zaman af dileyen ya da masum olduğunu söyleyen, dua eden veya son bir ihbarda bulunan çıkabilir. Bir keresinde bir hükümlü ilahi söylemişti. Biri müdürle el sıkışmış, bu uzun ziyaretinde kendisine iyi baktıklarını söyleyerek ona ve ekibine teşekkür etmişti.

Son sözlerin söylenmesi için iki dakikalık süre tanınmıştır ama bu kural hiçbir zaman uygulanmamıştır.

Hükümlüler hemen her zaman rahat ve sakindirler. Yıllarca

bu ana hazırlandıkları için artık kaderlerine boyun eğmiş olurlar. Hatta birçoğu bunu memnuniyetle karşılar. H bölümünde yirmi otuz yıl korku içinde hep bu anı bekleyerek yaşamaktansa ölmeyi tercih ederler.

Sedyenin arka tarafında kalan küçük bir odada üç cellat bekler. Onları görmek mümkün değildir. Kimliklerini cezaevinde kimse bilmez. Bunlar devlet görevlisi değildir. Yıllar önce bir cezaevi müdürü tarafından gizlice tutulmuş bir tür serbest çalışan kimselerdir. McAlester'a geliş ve gidişleri gizemli bir yolla olur. Kim olduklarını, nereden geldiklerini ve infazda kullanılacak kimyasal maddeleri nereden aldıklarını sadece müdür bilir. Her infaz için kendilerine nakit olarak 300 dolar ödenir.

Hükümlünün kollarına takılı hortumlar duvardaki beş santim genişliğindeki deliklerden cellatların bulunduğu küçük odaya geçer.

Formaliteler yerine getirildikten sonra, müdür son anda bir telefon gelmeyeceğine kanaat getirince başını sallayarak işaret verir ve enjeksiyon başlar.

Önce damarları açmak için bir tuz çözeltisi enjekte edilir. Bunun ardından verilen ilk kimyasal, sodyum tiopentaldir ve bununla hükümlü bilincini kaybeder. Ardından yine tuzlu solüsyon ve ikinci kimyasal madde olan vekuronyum bromür verilir. Bu madde solunumu durdurur. Yeniden tuzlu su ve ardından verilen potasyum klorürle birlikte kalp durur.

Doktor gelip kontrolünü yapar ve ölümü doğrular. Perdeler kapatılır. Çoğu heyecan içindeki tanıklar sessizce ve hızla ayrılırlar. Sedye dışarı alınır. Hükümlünün cesedi bir ambulansa konur. Ailesi gerekli hazırlığı yapıp almak istememişse, cezaevi mezarlığına gömülür.

Cezaevinin dışında ise iki farklı grup insan, çok farklı iki tören düzenler. Cinayet Kurbanları Derneği üyeleri, karavanlarının önünde infazın tamamlandığı haberinin gelmesini beklerler. Bir köşede cinayet kurbanları anısına büyük boyutlu üç pano hazırlanmıştır. Çocukların ve gülümseyen öğrencilerin renkli fotoğrafları; ölenlerin ardından yazılmış şiirler; kimi korkunç çifte cinayetlerle ilgili büyük gazete başlıkları; ölüm hücresindeki mah-

kûmların katlettiği kişilerin birçok fotoğrafı... Anma töreninin adı "Kurbanları Unutma"dır.

Onlardan biraz ötede Katolik bir rahip, öteki grubu bir halka halinde toplayıp ilahi okutur. Bu gruba kimi ölüm cezası karşıtları da katılır ve sadece suçlular için değil onların kurbanları için de dua ederler.

Görüşleri birbirinden çok farklı olmakla birlikte her iki grup da birbirini bilir ve saygı gösterir.

İçerden infazın gerçekleştiği haberi gelince dualar artar. Sonra dua kitapları kapatılıp mumlar söndürülür.

Grup üyeleri bir sonraki infazda yeniden buluşmak üzere kucaklaşıp vedalaşırlar.

RON VVİLLİAMSON 29 Nisan 1988'de McAlester'e getirildiğinde, H birimi henüz inşa edilmemiş, fakat yapımıyla ilgili söylentiler başlamıştı. Bu cezaevindeki idam mahkûmu sayısı gitgide arttığından, görevliler infaz bekleyenler içiıı yeni bir bölüm yapılmasını istiyorlardı. Ancak hükümetten gerekli para gelmiyordu.

Bu nedenle Ron F bölümüne kondu. Burada seksen bir lanetli adam kalıyordu. F bölümü ya da aralarında sıklıkla kullandıkları adıyla Geçit, dört kath dev bir bina olan eski cezaevinin bir kanadının alttaki iki katından oluşuyordu. Bu bina 1935'te yapılmış ve elli yıl kullanıldıktan sonra aşırı kalabalığın getirdiği yıpranma, şiddet ve isyanlar sonucu kapanması kaçınılmaz olmuştu.

Büyük, bomboş ve aşırı yıpranmış eski cezaevi binasında artık sadece F bölümü kullanılıyordu ve tek amacı lanetlenmiş insanları kilit altında tutmaktı.

Ron'ın F bölümünde işlemleri yapıldı, (ki çift haki üniforma, iki adet kısa kollu mavi gömlek, iki beyaz tişört, iki çift beyaz çorap ve iki beyaz şort verildi. Tüm giysiler biraz kullanılmıştı. Hepsinin özellikle de şortların üstünde, temizlenmiş ancak çıkmamış lekeler vardı. Ayakkabılar siyah deriden iş ayakkabılarıydı ve onlar da kullanılmıştı. Bunlardan başka yastık, battaniye, tuvalet kâğıdı, diş fırçası ve diş macunu da verilmişti. Yapılan kısa tanıtımda, yiyecek, gazoz gibi maddelerle birlikte isterse öteki kişisel temizlik maddelerini de kantin denen cezaevi dükkânın-

dan satın alabileceği söylenmişti. Ancak oraya kendisinin gitmesi yasaktı. Dışarıdan parası gelirse hesabına yazılacak, bu parayla kendi "kantin"ini satın alabilecekti. Bir adamın kantini onun özel mal deposuydu, hücresinde canı pahasına koruduğu bir şey.

Cezaevi giysilerini giyinip gerekli işlemler de yapıldıktan sonra Ron yıllar boyu infaz sırasının gelmesini bekleyeceği F bölümüne götürüldü. Elleri ve ayak bilekleri kelepçeliydi, Ron yastığını, battaniyesini, yedek giysilerini ve öteki eşyalarını yüklenmişken, gardiyanlar parmaklıklı dev kapıyı açtılar ve gösteri başladı.

Başının üstünde büyük siyah harflerle adresi yazılıydı: ÖLÜM KOĞUŞU.

Girdikleri geçit otuz metre uzunlukta ve üç buçuk metre genişlikte, iki tarafında hücrelerin sıralandığı bir koridordu. Tavan yüksekliği iki buçuk metreydi.

Ron ve iki gardiyan yavaş yavaş bu koridorda ilerlediler. Böylece kısa bir karşılama töreni yapılabiliyordu. Komşuları geldiğini öğrenmişlerdi ve ıslıklamalar eşliğinde tezahürat başladı: "Yeni adam sökün etti!", "Yeni et!", "Hey, bebek!"

Hücre kapılarının parmaklıklarından neredeyse Ron'a değecek kadar yaklaşan siyah, beyaz ve kahverengi kollar uzandı. Bu kollar dövmelerle doluydu. Sıkı dur, dedi Ron kendi kendine. Korku belirtisi gösterme. Kapılar tekmelendi, ona isimler takıldı, bağrıldı ve galiz küfürler edildi. Ne olursa olsun sıkı dur.

Ron daha önce de cezaevi görmüştü. Hatta Pontotoc cezaevinde on bir ay yaşamayı da başarmıştı. Ondan daha kötü olamaz, diye düşünüyordu şimdi.

16 numaralı hücrenin önünde durdular. Sesler kesildi. Ölüm hücresine hoş geldin. Gardiyan kapının kilidini açtı ve Ron yeni evine girdi.

Oldahoma'da, McAlester'de yatanlarla ilgili eski bir söz vardır - "Big Mac'de yatıyor" derler. Ron dar ranzasına uzanıp gözlerini kapadı. Big Mac'e tıkıldığma inanamıyordu.

HÜCREDE EŞYA OLARAK madeni kenarlı ranzalar, betona sabitlenmiş madeni bir masa ve tabure, paslanmaz çelik tuvalet ve lavabo ile ayna, metal raflar, bir de elektrik ampulü vardı. Beş

metreye iki metre bir yerdi, yüksekliği iki buçuk metreye yakındı. Yerler siyah beyaz desenli bir muşambayla kaplıydı. Tuğla duvarlar beyazdı ve o kadar çok boyanmışlardı ki artık bütün girintiler kaybolmuştu.

Neyse ki bir pencere var, diye düşündü. Manzarası olmasa da içeriye ışık giriyordu. Ada cezaevinde bu pencere de yoktu.

Kapıya doğru gitti. Demir parmaklıklı kapıda fasulye deliği dedikleri, yemek tepsileriyle küçük paketlerin geçebildiği bir kapak vardı. Geçide göz attı ve üç kişiyi görebildi. Biri tam karşısında dokuz numaralı hücredeki adam, ötekiler de onun iki yanındakilerdi, Ron hiçbir şey söylemedi. Onlar da konuşmadılar.

Yeni gelenlerin çoğu ilk günlerde çok az konuşurdu. Ölmeden önce son birkaç yıllarını geçirecekleri bir yere gelmek onları derinden etkilerdi. Zaten çevreleri çeşit çeşit korkularla sarılıydı: gelecek korkusu, kaybedilenleri bir daha görememe korkusu, yaşamayı başaramama korkusu, birkaç metre ötede nefes alışlarını duyduğunuz soğukkanlı katillerden biri tarafından bıçaklanma veya tecavüze uğrama korkusu...

Yatağını yapıp eşyalarını yerleştirdi. Yalnız olması iyiydi. Çoğu ölüm hücresi tek kişilik olurdu ama hücre arkadaşı isteme seçeneği vardı. Geçitten sürekli bir uğultu geliyordu - kendi aralarında konuşan hükümlülerin sesi, gülen gardiyanlar, sesi çok açık bir televizyon, bir radyo, uzak bir hücredeki arkadaşına bağıran birinin sesi. Ron seslerden olabildiğince kurtulmak için kapıdan uzaklaştı. Uyuyor, kitap okuyor ve sigara içiyordu. Geçit'te herkes sigara içiyordu. Eski ve yeni sigara dumanı kokusu yoğun ve keskin kokulu bir sis gibi ortalığa iyice sinmişti. Bir havalandırma vardı ama işe yaramayacak kadar eskiydi. Pencerelerse kalın parmaklıklarla örülü olmalarına rağmen elbette açılmıyordu. Günlük bir program yoktu. Yapılacak bir iş de yoktu. Kimi zaman sadece bir saatliğine açık havaya çıkarılıyordu. Can sıkıntısı ve hareketsizlik insanı uyuşturuyordu.

Yapacak bir işleri olmayan ve günün yirmi üç saati kilit altındaki bu insanlar için tek değişiklik yemekti. Günde üç kere yemek tepsileri tekerlekli el arabasıyla geçide getirilir ve kapılardaki fasulye deliklerinden içeri verilirdi. Tüm yemekler hücrede yalnız

yenirdi. Kahvaltı saat yedideydi ve genellikle omlet, patates, çoğu zaman yanında biraz domuz salamı ve birkaç dilim ekmekten oluşuyordu. Kahve soğuk ve su gibi olsa da çok değerliydi. Öğle yemeği olarak sandviç ve fasulye veriliyordu. En kötüsü, iyi pişmemiş sebze ve kaynağı belirsiz bir etten oluşan akşam yemekleriydi. Porsiyonlar gülünç denecek kadar küçüktü. Yemek her zaman buz gibiydi. Başka bir binada pişirilip son derece yavaş el arabalarıyla taşınıyordu. Kimin umurunda? Nasıl olsa idamlıklar yarı ölmüş sayılabilirdi. Ancak yemekler kötü de olsa yemek zamanı önemliydi.

Annette ve Renee kardeşlerine para yolluyorlardı. Ron bu parayla kantinden yiyecek, sigara, kişisel temizlik malzemesi ve gazoz alıyordu. Bulunabilen birkaç çeşidi yazdığı bir sipariş listesi doldurmuş ve hücrelerin en önemli kişisi olan Geçit Başı'na vermişti. Geçit Başı gardiyanların desteklediği bir hükümlüydü ve zamanının çoğunu hücresinin dışında geçirmesine izin veriliyordu. Bu arada öteki hükümlülerin küçük işlerini hallediyordu. Oradan oraya dedikodu ve gönderilen notları taşıyor, kirli çamaşırları götürüyor ve kantinden ısmarlananları alıyordu. Kimi zaman öğüt veriyor, zaman zaman da uyuşturucu satıyordu.

Açık havaya çıkarıldıkları alan kutsal bir yer gibiydi. Binaya bitişik, etrafı kafes telleriyle çevrili iki basketbol alanı büyüklüğünde bir alandı. Haftada beş gün, günde bir saat buraya çıkıp güneşlenme, öteki hükümlülerle görüşme, basketbol, kâğıt veya domino oynama haklan vardı. Her seferinde beş veya altı kişilik küçük gruplar halinde dışarı çıkarılıyorlar ve birbirlerini sıkı bir şekilde kontrol ediyorlardı. Havalandırmaya ancak arkadaş olanlar birlikte çıkıyordu. Yeni gelen birinin kendini güvende hissedebilmesi için öncelikle eskiler tarafından davet edilmesi gerekiyordu. Aralarında zaman zaman kavgalar çıkıyordu. Gardiyanlar havalandırmada olanları yakından takip ediyordu, ilk ay Ron yalnız başına çıkmayı tercih etti. Çünkü hücreler katillerle doluydu ve kendisinin onlarla bir İşi yoktu.

HÜKÜMLÜLERİN BİR ARAYA gelebildikleri ikinci ve son yer de duşlardı. En fazla on beş dakika sürmek üzere haftada üç duş

hakları vardı. Aynı anda iki kişi duş alabiliyordu. Hükümlü biriyle duş almak istemezse, ya da öteki adama güven duymazsa tek başına duşa gitmesine izin veriliyordu. Ron tek başına duşa gitti. Sıcak ve soğuk su boldu ama ikisini karıştırıp ılıştırmak olanaksızdı. İnsan ya yanıyor ya da donuyordu.

PONTOTOC'TA YARGI SİSTEMİNİN kurbanı olan öteki iki adam Ron'dan önce buraya getirilmişti. Tommy Ward'la Kari Fontenot neredeyse üç yıldır burada mahkemeler arasında gidip gelen temyiz başvurularının sonuçlanmasını bekliyordu. Ron onların burada olduğundan habersizdi.

Bir gün Geçit Başı bir not, daha doğrusu uçurtma getirdi. Gardiyanların genellikle görmezden geldiği izinsiz bir mesajdı bu. Tommy Ward'dan geliyordu. Selam ve iyi dileklerini göndermişti. Ron da cevap gönderdi ve sigara istedi. Tommy ve Karl'ın durumuna üzülse de orada bulunan herkesin acımasız katil olmadığını bilmek ona iyi gelmişti. Her zaman onların masum olduğuna inanmıştı ve kendi çektiği sıkıntı sırasında sık sık onların durumunu da düşünüyordu.

Tommy Ada'daki cezaevinde zamanını Ron'la geçirirdi. Ron'ın bir dengesizliği olduğunu biliyordu. Gardiyanlar ve öteki tutuklular ikisini de rahatsız ederlerdi. Yıllar önce bir gece yarısı koğuşların karanlık tarafından bir ses, "Tommy, ben Denice Haravvay'im. Lütfen onlara cesedimi nereye sakladığını söyle," diye bağırmıştı. Ardından polisin bir şeyler fısıldadığı ve öteki tutukluların gülüştüğü duyulmuştu. Tommy böyle numaralara aldırmadığı için sonunda onu rahat bırakmışlardı.

Ron onun gibi değildi. Ada cezaevinde hortlak sesi gibi bir ses, "Ron, neden Debbie Carter'ı öldürdün?" diye bağırırsa, Ron aniden yatağından fırlayıp çığlık atmaya başlıyordu.

Ölüm koğuşunda Tommy aldım korumak için her gün büyük bir mücadele veriyordu. Bu yer gerçek katiller için bile yeterince korkutucuydu. Masum biri içinse tam anlamıyla çıldırtıcı bir yerdi. O yüzden Tommy, geldiğinden beri Ron'ın ruh sağlığı için endişe duyuyordu.

Gardiyanlardan biri Debbie Carter cinayetini biliyordu. Ron'ın

gelişinden kısa bir süre sonra Tommy bir muhafızın bağırdığını duydu: "Ron, ben Debbie Carter. Beni neden öldürdün?"

Önceleri sakin olan Ron gitgide bağırmaya ve masum olduğunu haykırmaya başladı. Gardiyanlar onun böyle tepki göstermesine memnun oldular ve tacizler başladı. Öteki hükümlüler de durumdan eğlence çıkarıyor, sık sık bu oyuna kendileri de katılıyorlardı,

RON'IN GELİŞİNİN ÜZERtNDEN henüz birkaç gün geçmişti ki Tommy çok sayıda gardiyan ve görevli tarafından ansızın hücresinden çıkarılıp zincirlendi ve kelepçelendi. Önemli bir şey olmalıydı ama nereye götürüldüğünü bile bilmiyordu. Çünkü bunu hiçbir zaman söylemezlerdi.

Zayıf bir delikanlı olan Tommy'yi başkanlık korumaları kadar çok kişi çevrelemişti. "Nereye gidiyoruz?" diye sordu ama cevap söylenemeyecek kadar önemli olmalıydı. Zincir şakırtıları içinde geçitte ilerlediler ve F bölümünden çıktılar. Kubbeli girişten geçerek içinde artık güvercinlerden başka kimsenin bulunmadığı eski binayı terk ettiler. Yönetim binasına geçip bir konferans salonuna girdiler.

Orada kendisini müdür bekliyordu ve verecek kötü haberleri vardı.

Uzun bir toplantı masasının ucunda bir yere zincirlerini çözmeden oturttular. Masa yardımcılar, memurlar, sekreterler ve kötü haberi dinlemek isteyen daha bir sürü insanla doluydu. Gardiyanlar duygusuz bir yüzle ve sanki Tommy haberi alınca yerinden fırlayacakmış gibi tam arkasında nöbet bekliyordu. Masadaki herkes olacakları yazacakmış gibi elinde bir kalem tutuyordu.

Müdür ciddi bir yüzle konuşmaya başladı. Kötü haber, Tommy'nin infazın ertelenmesi kararını alamamış olmasıydı, yani zamanı gelmişti. Evet, biraz erken bir karar gibi görünüyordu - temyiz başvurusunu yapalı henüz üç yıl bile olmamıştı ama kimi zaman böyle şeyler oluyordu işte...

Müdür çok üzgün olduğunu, ama görevini yapması gerektiğini söyledi. Tommy'nin ancak iki haftası kalmıştı.

Tommy güçlükle soluk alıyordu. Neler olduğunu kavramaya çalışıyordu. Avukatları temyiz için uğraşıyorlardı. Kendisine birçok kez bu işlemin tamamlanmasının yıllarca süreceği ve Ada'da tekrar yargılanması şansının büyük olduğu söylenmişti.

1988 yılıydı. Oklahoma'da yirmi yıldır hiçbir infaz gerçekleştirilmemişti. Belki biraz tembelleşmişlerdi ve ne yapacaklarını bilemiyorlardı.

Müdür devam ediyordu. Hazırlıklara hemen başlanacaktı. Önemli sorunlardan biri cesedinin ne olacağıydı.

Ceset mi, diye düşündü Tommy. Benim cesedim mi yani?

Tüm memurlar ve yardımcılar önlerindeki notlara eğilmiş, aynı sözcükleri yazıyordu. Tommy kendi kendine, bütün bu insanların burada ne işi var, diye soruyordu.

Benİ anneme teslim edin, dedi Tommy veya böyle söylemeye çalıştı.

Ayağa kalktığında dizlerinin üstünde duramayacak haldeydi. Gardiyanlar onu yakalayıp F bölümüne geri götürdüler. Yatağına büzüldü ve ağladı. Yalnız kendisi için değil, ailesi ve özellikle annesi için de ağlıyordu.

İki gün sonra kendisine bir yanlışlık yapıldığı haberi geldi. Birileri bir yerlerde kâğıtları karıştırmıştı. İnfaz erteleme kararı hâlâ yürürlükteydi. Bayan Ward'ın oğlunun cesedini bu yakınlarda almasına hiç gerek yoktu.

Bu gibi yanlışlıklar hiç de az görülen durumlar değildi. Kardeşinin gidişinden haftalar sonra, Ada'da Annette cezaevi müdüründen bir mektup aldı. Başlangıçta bu mektubun sıradan bir yazışma olduğunu sandı. Aslında McAlester'daki sorumsuzca tavırlar düşünüldüğünde haklı da sayılabilirdi.

Sayın Bayan Hudson,

Size bildirmek isterim ki kardeşiniz 134846 numaralı Ronald Keith Williamson 18 Temmuz 1988'de saat 12.02'de Oklahoma Eyalet Cezaevi'nde infaz edilecektir.

Kardeşiniz infaz gününden önceki sabah şu anda bulunduğu hücreden başka bir hücreye nakledilecek, o sıradaki ziyaret saatleri

değiştirilecek ve aşağıdaki gibi olacaktır: Sabah 9'dan öğleyin 12'ye kadar; Öğleyin 1 'den 4'e kadar ve akşam 6'dan 8'e kadar.

Son 24 saatte yapılacak ziyaretler rahip, kayıtlı avukat ve cezaevi müdürünün onaylayacağı iki kişiyle sınırlıdır. Kardeşinizin infaz sırasında beş tanık bulundurma hakkı vardır. Bu tanıkların da müdür tarafından onaylanması gerekmektedir.

Zor olmakla birlikte cenaze için gerekli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Bu düzenlemeler ailenin sorumluluğundadır. Eğer bu sorumluluk aile tarafından yerine getirilmeyecekse Eyalet cenaze işlemini yapar. Lütfen bu konudaki kararınızı bildirin.

Daha fazla bilgi için veya size yardımcı olmamı istediğiniz bir konu varsa lütfen beni arayın.

Saygılarımla,
James L. Saffle, Müdür

Bu mektubun tarihi 21 Haziran 1988'di. Ronnie'nin McAlester'a gitmesinin üzerinden henüz iki ay bile geçmemişti. Annette idam cezalarında temyiz sürecinin otomatik olarak işlediğini biliyordu. Belki de birilerinin infaz yetkililerine bu konuda bilgi vermesi gerekiyordu.

Bu mektup Annette için rahatsız edici olmakla birlikte yine de bir kenara bırakabildi. Kardeşi suçsuzdu ve bir gün yeniden yargılandığında durum anlaşılacaktı. Buna yürekten inanıyordu, incil'ini okudu, durmadan dua etti ve sık stk da kiliseye gitti.

Ne var ki McAlester'i ne biçim insanların yönettiğini sormaktan da kendini alamıyordu.

RON, MCALESTER'a geldikten bir hafta kadar sonra, kapısından karşıdaki dokuz numaralı hücrede bulunan adama merhaba dedi. Greg Wilhoit da ona merhaba dedi ve aralarında birkaç kelimelik kısa bir konuşma geçti. İkisi de uzun uzun konuşmaya istekli değildi. Ertesi gün Ron yine merhaba dedi ve yine kısa bir süre konuştular. Ondan sonraki gün Greg, Tulsa'lı olduğunu söyledi. Ron bir süre orada Stan Wilkins'le oturduğunu anlattı.

Greg, "Demirci miydi?" diye sordu.

Demirciydi evet. Greg onu tanıyordu. Bu rastlantı hoşlarına gitmiş, aradaki buzlar erimişti. Eski arkadaşlarından ve Tulsa'dan söz etmeye başladılar.

Greg de otuz dört yaşındaydı ve o da beyzbolu seviyordu. Ayrıca onun da para gönderen iki ablası vardı.

Ayrıca o da suçsuz yere ceza almıştı.

Böylece aralarında, kötü kaderlerine dayanmalarına yardım eden köklü bir arkadaşlık başlamış oldu. Greg, Ron'ı küçük kiliseye davet etti. Orada haftada bir yapılan duaya birçok idam mahkûmu katılıyordu. Zincirli ve kelepçeli gidiliyor, küçük bir odada toplanılıyordu. Burada yapılan ayini çok iyi bir adam olan cezaevi rahibi Charles Story yönetiyordu. Ron ve Greg hiç kaçırmamaya çalıştıkları bu toplantılarda birlikte oturuyorlardı.

GREG VVILHOIT DOKUZ AYDIR McAlester'daydı. Demirciydi ve sıkı bir sendikacıydı. Marihuana bulundurmaktan suçlu bulunmuştu ama şiddet suçlarıyla hiçbir ilgisi yoktu.

Greg'le karısı Kathy 1985'te boşanmışlardı. İki küçük kızları ve bir sürü sorunları vardı. Greg, Kathy'nin taşınmasına yardım etmiş, kızlarını görmek için her akşam ziyaretlerine gitmişti. Evliliklerini onarabileceklerini umuyorlardı. Ancak bir süre yalnız başlarına yaşamaya ihtiyaçları vardı. Cinsel açıdan ikisi de birbirlerine sadık kaldılar. Hiçbir zaman başkalarıyla birlikte olmadılar.

Ayrıldıktan üç hafta sonra, 1 Haziran'da Kathy'nin oturduğu evdeki bir komşusu iki küçük kızın sürekli ağladıklarını duydu. Kapılarını çaldı ama hiç cevap alamadı. Bunun üzerine polis çağırdı. Kathy'nin cesedi alt katta yerdeydi. İki çocuksa üst katta aç ve korkmuş bir halde beşiklerinde bulundu.

Kathy tecavüz edildikten sonra boğularak öldürülmüştü. Ölüm zamanı gece birle altı arasıydı. Greg polise gece kendi evinde yalnız olduğunu söyledi. Dolayısıyla suçu işlemediğini kanıtlayacak bir tanığı yoktu. Ancak ısrarla karısının ölümüyle bir ilgisi olmadığını söyledi. Polisin kendisini sorgulamasına kızmıştı.

Duvardan çıkarılmış ve Kathy'nin yanında yerde duran bir telefondan parmak izi alınmıştı. Parmak izi ne Greg'e ne de karısına aitti. Polis kıl örneği de bulmuştu ve en önemlisi Kathy'nin göğsünde ısırma sonucu oluştuğu sanılan bir iz vardı. Suç laboratuvarından bir uzman bu izi katilin saldırı sırasında yaptığını doğrulamıştı.

Ayrı yaşayan eş olarak Greg baş şüpheli sayılmıştı. Oysa parmak izi tutmuyordu. Eyalet suç laboratuvarından Melvin Hett kıl örneğinin de Greg'le mikroskobik açıdan uyumlu olmadığı şeklinde rapor vermişti. Polis Greg'den ısırık iziyle karşılaştırılmak üzere diş İzi örneği de istemişti.

Greg kuşkulu olmayı kabul edemiyordu. Kendisi tümüyle suçsuzdu ve polise güvenmiyordu. Anne ve babasının yardımıyla 25 bin dolar ödeyerek bir avukat buldu.

Polis Greg'in avukat tutmasından hoşlanmadı. Greg'in diş izi örneği vermesi için bir mahkeme emri çıkardılar. Örnek alındı ve beş ay ses seda çıkmadı. Bu arada iki kızıyla ilgileniyor, gün boyu demir işçisi olarak çalışıyor ve polisin kendisini unutmasını umuyordu. Ancak polis 1986 Ocak ayında bir gün tutuklama emriyle çıkageldi. Kendisini birinci derece cinayetle suçluyorlardı. Bunun cezasıysa muhtemelen ölümdü.

İlk avukatı, iyi bir ünü olmasına ve çok da iyi bir ödeme yapılmasına rağmen, itirafla ceza indirimi pazarlığı yapmaya fazlasıyla meraklıydı. Greg davanın başlamasından bir ay önce onu avukatlığından azletti. Ardından çok büyük bir hata yaparak George Riggs adında birini tuttu. Riggs, uzun ve renkli bir avukatlık yaşamından sonra artık işi bitmiş eski bir avukattı. Ücreti 2500 dolardı, yani indirimli ama defolu...

Briggs eski tarz bir taşra avukatıydı. Ona göre herkes tanıklarını toplar, mahkemede karşı karşıya gelirdi. Mahkeme öncesi herhangi bir kanıtlama işlemi onu ilgilendirmezdi. Mahkeme sırasında kuşkulu durumlarda sadece içgüdülerine güvenir, hazırlık yapmaz, gerekirse o an inisiyatifini kullanarak karar verirdi.

Briggs aynı zamanda alkolikti. Ayrıca birkaç yıl önce bir motosiklet kazasında beyin hasarı geçirince almaya başladığı ağ-

rı kesiciler onda bağ.mlılık yapmıştı, iyi bir günündeyse sadece •çkı kokar, ama hareketlerini ayarlayabilirdi. Kötü bir gününde ise mahkeme salonunda horladığı, üzerine idrar kaçırdığı, yargıç ofisinde kustuğu bile olmuştu. Mahkeme koridorlarında sende^ leyerek yürüdüğü çok görülmüştü. Greg ve ailesi onun durumu-

de farlTettiler ^ ^ ^ ^ ?İŞCİerCC bira 'Vtlgmı gördülderin-

Oysa içki ve uyuşturucu alışkanlığı hem yargıç hem de Oklahoma Eyalet Barosu tarafından yakından biliniyordu. Ancak Bnggs e engel olmak veya ona yardım etmek ya da müvekkillerini korumak için hiçbir şey yapılmıyordu.

Greg'in ailesi .sırık izi incelemesi için Kansas'ta sayg, duyulan b,r uzman buldu. Ancak Briggs'i bu uzmanla görüştürmek mümkün olmadı. Her defasında ya çok iş, vardı ya da henüz ayılamaınıştı. Greg ın anladığı kadarıyla pek haz.rhk yapmadığı gibi hiçbir tanık da bulmamıştı. gıoıiıiç

Yargılama kâbus gibi geçti. Savcılık ısmk için iki uzman bulmuştu. Bunların biri dişçilik fakültesini bitireli henüz bir yıl bile olmamıştı. Briggs onun sözlerini çürütecek hiçbir karşı kanıt gösteremedi. Jüri iki saat görüştükten sonra Greg'in suçlu olduğuna kanaat getirdi. Bnggs bu aşamada da hiçbir karş, tanık çıkarmadı

l bır saat daha görüşüp Greg'e ölüm cezası verdi

Otuz gün sonra Greg yrne mahkemeye çıkarılarak cezası yüzüne karşı okundu. 7

9 NUMARALI HÜCREDE Greg kimsenin onu görmemesi için kapıdaki demir çubukları gazeteyle kapamıştı. Böyle yaparak kendim olum hücresinde olmadığına, başka bir yerde, kendi küçük kozasında olduğuna inandırıyordu. Zamanım bol bol okuyarak ve küçük televizyonunu izleyerek geçiriyordu. Geçit Başı dışında kimseyle konuşmuyordu. Geçit Baş, daha ilk konuşmalarında Greg e marİhuana almak isteyip istemediğini sormuş, Greg de istediğini söylemişti. 6

Önceleri Greg birkaç şanslı adamın buradan sağ kurtulduğunun farkında değildi. Zaman zaman temyiz süreci olumlu gidiyor, iyi avukatlar işe yarıyor, yargıçlar yapılan hataların farkma

varıyor, böylece bir mucize oluveriyordu. Ama kimse Greg'e böyle bir olasılıktan söz etmemişti. Greg kendisini ölümden başka bir şeyin beklemediğine inanıyordu. Aslında ne olacaksa olup bitse de kurtulsam diye bakıyordu.

Altı ay boyunca hücresinden sadece duş için çıkmıştı. Hızlı ve tek başına olmak koşuluyla... Zamanla bir iki kişiyle tanışmış, onlar tarafından havalandırmaya davet edilmişti. Ama konuşmaya başladığında oradakiler bundan hoşlanmıyordu. Greg cezaevlerinde pek rastlanmayan insanlardandı. Ölüm cezasını savunuyordu. En büyük suçu işlerseniz en büyük cezayı hak edersiniz, diyordu. Yüksek sesle dile getirdiği bu düşünceler onu ötekilerden ayırıyordu.

Ayrıca gece geç saatlerde yüksek sesle David Letterman'in televizyon şovlarını izleme alışkanlığı da ötekilerin sinirini bozuyordu. Uyku burada kutsal sayılıyordu ve hükümlülerin çoğu günün uyudukları yarısını başka bir dünyada geçiriyorlardı. Uyuyunca sanki sistemi kandırmış gibi oluyordunuz. Uyku devlete değil, size ait bir zamandı.

Katiller tekrar adam öldürmekten çekinmezler. Greg kısa sürede burada sevilmeyen biri olduğunu, yapılan dedikodular kulağına gelince anladı. Her ölüm koğuşunda en az bir tane koğuş ağası, bir de koğuş ağası olmak isteyenler vardır. Denetimi ele geçirmek isteyen gruplar vardır. Zayıfları yem olarak kullanırlar ve çoğunlukla, hayatta kalma haklarının tanınması karşılığı onlardan para toplarlar. Greg'e kendisinin de para ödemesi gerektiği bildirildi. Greg güldü ve bu fare yuvasında hayatta kalmak için kimseye tek kuruş ödemeye niyeti olmadığım söyledi.

Ölüm koğuşunu Kaliforniya'nın o ünlü cezaevinde kalmış bir katil olan Soledad takma adlı biri yönetiyordu. Soledad, Greg'in bu ölüme meydan okuyan tavrından hoşlanmadı. Zaten David Letterman'i de hiç sevmezdi. Saygı görmek isteyen her koğuş ağası gibi o da öldürmeye hazır biri olduğundan, Greg onun için hedefteki adam oldu.

Zaten buradaki herkesin düşmanları vardı. Her konuda kavga çıkar, aralarına acımasız kan davaları girerdi. Bir paket sigara bile

havalandırmada veya duşta birisine saldırmak için yeterli bir nedendi. İki paket sigaraysa ölüm nedeniydi.

Greg'in onu kollayacak bir arkadaşa ihtiyacı vardı.

ANNETTE'İN MCALESTER'a ilk ziyareti üzüntülü ve korkutucu geçti. Zaten o da başka türlü bir şey beklemiyordu. Doğrusu kendisi ziyarete gitmemeyi tercih ederdi ama ne yazık ki Ronnie'nin ablalarından başka kimsesi yoktu.

Gardiyanlar onu baştan aşağı aradılar ve cüzdanını kontrol ettiler. Eski binanın bölümlerinden geçerken kendini bir canavarın yemek borusundan midesine doğru yuvarlanıyormuş gibi hissediyordu. Kapılar çarpıyor, anahtarlar takırdıyor, gardiyanlar sanki ona burada ne işin var der gibi bakıyorlardı. Uykuda gibi gidiyordu. Sanki midesine bir şey oturmuş, nabzı ise iyiden iyiye hızlanmıştı.

Bir zamanlar gölgeli bir cadde üzerinde güzel bir evde oturan iyi bir aileydiler. Pazar günleri kiliseye giderlerdi. Ronnie çocukken ne çok beyzbol oynardı. Nasıl olmuştu da işler bu noktaya gelmişti?

Kendi kendine, buna alışacaksın, diyordu. Kim bilir daha kaç kere aynı sesleri duyacak, aynı gardiyanları görecekti. Kurabiye, elbise, para gibi bir şeyler getirip getiremeyeceğini sordu. Cevap hemen geldi: Hayır. Sadece bozuk para getirebilirmiş. Bu cevabı alınca gardiyana bir avuç çeyreklik uzattı. Bunları Ron'a vereceğini umuyordu.

Ziyaretçi odası uzun ve dar bir yerdi ve ortasından pleksiglas levhayla bölünmüştü. Ayrıca özel konuşmalar yapılabilsin diye levhanın her iki yanında sıra sıra bölmeler de oluşturulmuştu. Konuşmalar bu camsı levhanın arkasından telefonla yapılıyordu. Dokunma olanağı yoktu.

Ronnie biraz sonra geldi. Bu cezaevinde kimsenin acelesi yoktu sanki. Kardeşi sağlıklı görünüyordu; belki biraz hantallaşmıştı. Zaten kilosu her zaman büyük miktarda oynayıp duruyordu.

Ablasına geldiği için teşekkür etti. İyi olduğunu, ama paraya ihtiyaç duyduğunu söyledi. Yemekler çok kötü, dedi. Kantinden yiyecek bir şeyler almak istediğini ekledi. Ayrıca gitarını çok öz-

lüyordu. Kitap, dergi ve küçük bir televizyon olsa çok iyi olurdu. Parası olursa bunları da kantinden alabilecekti.

"Beni buradan kurtar, Annette," diye yalvardı tekrar tekrar. "Ben Debbie Carter'ı öldürmedim, sen de biliyorsun."

Annette kardeşinin suçsuz olduğuna inancını hep korumuştu. Ancak aileden bile kimilerinin artık bu konuda kuşkulan vardı. Kocası Marlon'la birlikte çalışıp aile geçindirmeye ve olabilirse para biriktirmeye gayret ediyorlardı. Pek paraları yoktu. Ne yapabilirdi ki? Davanın temyiziyle, eyaletin yoksullar adına iş gören maaşlı avukatları ilgileniyordu.

Evini sat ve bana iyi bir avukat tut, dedi Ron. Her şeyi sat. Bir şeyler yap. Beni buradan kurtar.

Zor ve gözyaşlarıyla geçen bir konuşmaydı. Ron'ın yanındaki bölmeye başka bir hükümlü geldi. Annette onu da camdan gayet iyi görebiliyordu. Ronıiie'ye sordu: Acaba kimdi ve kimi öldürmüştü?

Roger Dale Stafford, dedi Ron. Ünlü ızgara lokantası katili. Dokuz kere ölüm cezası almış biri. Şu anda buradakiler içinde en yüksek sayının sahibi. Yüzüne gözüne bulaştırdığı bir soygun sırasında Oklahoma City'de bir ızgara lokantasının arkasında altı kişiyi öldürmüş. Bunlardan beşi ergenlik dönemindeki gençlermiş. Sonra da üç kişilik bir aileyi yok etmiş.

Ronnie bunların hepsi katil, diyordu. Bütün konuştukları da bu. Beni buradan kurtarmalısın!

Kendini güvende hissetmiyor musun? diye sordu ablası.

Lanet olsun, hayır. Bir sürü katille birlikte yaşarken imkânsız. Ölüm cezasının gerekliliğine her zaman inanmıştı ama şimdi bunun daha da ateşli bir savunucusuydu. Ama bu görüşlerini bu yeni ortamda pek dile getirmiyordu.

Ziyaretler için süre kısıtlaması yoktu. En sonunda birbirlerine yazmaya ve telefon etmeye içtenlikle söz vererek vedalaştılar. Annette, McAlester'dan ayrılırken duygusal açıdan kendini tükenmiş hissediyordu.

Ron'ın telefonları hemen başladı. Cezaevinde bir el arabasına bir telefon yerleştirmişler, bunu hücreler arasında dolaştırıyorlardı. Bir gardiyan numaraları çeviriyor, ardından hücre kapısından

ahizeyi uzatıyordu. Tüm konuşmaların parasını karşı taraf ödediğinden gardiyanlar kimin ne sıklıkta telefon ettiğiyle ilgilenmiyorlardı. Sıkıntı ve umutsuzluk içindeki Ron kısa sürede herkesten çok telefon etmeye başladı.

Genellikle para istemekle başlıyordu, yiyecek ve sigara alabilmek için 20 dolar, 30 dolar gibi bir para. Annette ve Renee ayda 40'ar dolar göndermeye çalışıyorlardı. Ancak onların da kendi giderleri ve kısıdı bir gelirleri vardı. Hiçbir zaman yeterince para gönderemiyorlar, Ronnie de bunu onlara tekrar tekrar hatırlatıyordu. Genellikle kızgın oluyor, ablalarına kendisini sevmediklerini, sevseler kendisini oradan kurtaracaklarını söylüyordu. Kendisi suçsuzdu ve herkes bunu biliyordu. Dışarıda ablalarından başka onu kurtaracak kimsesi yoktu.

Telefon konuşmaları genellikle pek hoş geçmese de kardeşleriyle kavga etmemeye çalışıyorlardı. Ron genellikle ne yapıp edip bir ara ablalarına onları ne kadar çok sevdiğini söylemenin bir yolunu buluyordu.

Annette'in kocası *National Geographic* ve *Ada Akşam Haberlerine* onu abone yapmıştı. Ronnie, Ada'da olan bitenleri izlemek istiyordu.

Ron, McAlester'a gelişinden kısa süre sonra Ricky Joe Simmons'ın tuhaf itirafını işitti. Barney banda alınan itirafı biliyordu ama bunu mahkemede kullanmamayı tercih etmişti. Ron'a da bundan söz etmemişti. Yoksulları Savunma Sistemi IDS'deıı bir araştırmacı bu itiraf kaydını McAlester'a götürüp Ron'a izletti. Ron çok öfkelendi; biri Debbie Carter'ı öldürdüğünü söylemişti ama jürinin bundan haberi bile yoktu!

Elbette bu haber Ada'da kısa sürede yayılacak diye düşünüyor, bu yüzden kasaba gazetesini dikkatle izliyordu.

Ricky Joe Simmons gitgide Ron'ın bir başka, hatta bir numaralı takıntısı haline geldi. Ron artık yıllarca ona saplanıp kalacaktı.

Öğrendiği bu bilgi üzerine Ron herkesi aramaya çalıştı, insanların Ricky Joe Simmons'ın itirafını duymasını istiyordu. Onun itirafı Ron'ın hayatının kurtulması demekti. Birinin harekete geçip onu cezaevine yollamasını istiyordu. Barney'yi ve öteki avukatları, bölge yetkililerini, hatta eski arkadaşlarım ara-

dı. Ancak bunların çoğu ödemeli telefon görüşmesi yapmayı kabul etmedi bile.

Bu arada kurallar değişti ve telefon konuşmalarına kısıtlama getirildi. Çünkü birkaç mahkûm sırf eğlence olsun diye kurbanlarının ailelerini aramaya kalkmıştı. Artık ortalama haftada iki görüşmeye izin veriliyordu ve telefon edilecek numaralar için önceden izin alınması gerekiyordu.

HAFTADA BİR KERE Geçit Başı temiz okunmuş kütüphane kitaplarıyla dolu bir el arabasıyla çıkageliyordu. Greg VVilhoit bulabildiği her şeyi -biyografiler, gizemli öyküler, kovboy öyküleri- okuyordu. Stephan King favorisiydi ama John Steinbeck'İn kitaplarını da çok seviyordu.

Ron'ı da okuması için özendiriyordu. Okumak bir kaçış yoluydu. Kısa süre sonra kendilerini *Gazap Üzümleri*'ni ve *Cennetin Doğusunu* tartışırken buldular. F bölümü için olağandışı bir tartışmaydı bu. Saatlerce ayakta kapılarının demirlerine yaslanıp konuşuyorlardı. Kitaplardan, beyzboldan, kadınlardan ve mahkemelerden söz ediyorlardı.

İkisi de hücre arkadaşlarının çoğunun suçsuzluklarını ortaya koymaya çalışmadıklarını görünce şaşırmıştı. Onlar daha çok suçlarıyla övünmeyi tercih ediyorlardı. Ölüm değişmez konuydu - cinayetler, cinayet davaları, henüz işlenmemiş cinayetler.

Ron suçsuz olduğunu tekrarladıkça Greg de ona inanmaya başlamıştı. Her mahkûmda kendi yargılamasının mahkeme tutanakları vardı. Greg, Ron'ın iki bin sayfalık tutanağının hepsini okudu. Ada'daki bu yargılama onu çok şaşırtmıştı. Ron da Grcg'in tutanaklarım okudu ve o da Osage'dcki yargılamaya çok şaşırdı.

Birbirlerine inandılar ve komşularının kuşkuculuklarına aldırmamaya başladılar.

Buradaki ilk haftalarında bu dostluk Ron'a çok iyi geldi. Sonunda karşısına ona inanan ve saatlerce konuşabileceği biri çıkmıştı. Onu ilgiyle dinleyecek akıllı biri. Ada'daki mağara benzeri hücreden uzakta ve bir arkadaşa içini dökebildiği bu yerde eski değişken ruh hali düzene girmişti. Artık suçsuz olduğu-

nıı söyleyerek çığlıklar atmıyor, konuşa konuşa dolaşmıyordu Bol bol uyuyor, saatlerce kitap okuyor, durmadan sigara içiyor v Greg'le konuşuyordu. Havalandırmaya birlikte çıkıyorlar, birbi rini kolluyorlardı. Annette biraz daha para gönderince Ron kan tinden küçük bir televizyon satın aldı. Annette, Ronnie için gita rın ne kadar önemli olduğunu biliyor ve ne olursa olsun ona bi gitar bulmaya çalışıyordu. Kantinde gitar yoktu. Telefon görüş meleri ve mektuplar gidip geldikten sonra yerel bir müzik mağa zasının McAlester'a bir gitar satmasına izin verildi.

Bu gitarın cezaevine ulaşmasıyla birlikte sorunlar da başla dt. Çevresine yeteneğini göstermek isteyen Ron yüksek sesle şark söyleyerek gitar çalıyordu. Birçok şikâyet olmasına ragmen Ror bunlara kulak asmadı. Gitarını ve şarkı söylemeyi -özellikle dt Hank VVilliams'ı- seviyordu. "Your Cheatin' Heart" hücrelerdi yankılanıyordu. Öteki hükümlüler o çaldıkça yakası açılmadık küfürler savuruyorlardı. Ron da onlara karşılık veriyordu.

Soledad, Ron'ın müziğinden bıkıp onu öldürmekle tehdit etti. Kimin umurunda? dedi Ron. Ben zaten ölüm cezası almışım.

YAZ GELMİŞTİ. İçerisi hamam gibiydi. F bölümünü havalandırmak için hiçbir çaba harcanmıyordu. Hükümlüler şortlarıyla dolaşıyor, kantinde satılan küçük vantilatörlerin önüne yığılıyorlardı. Şafaktan önce terden sırılsıklam olmuş çarşaflarla uyanmak olağan hale gelmişti. Birkaçı ise günü tamamen çırılçıplak geçiriyordu.

Bu arada yetkililer cezaevine turlar düzenlemeye başlamıştı. Gelenler genellikle ailelerinin ve öğretmenlerinin suçtan uzak durmayı öğretmek istedikleri lise öğrencileriydi. Bir gün gardiyanlar bir ziyaretçi grubu geldiği için hükümlülerin giyinmelerini emretti. Bu emre kimileri uydu, kimileriyse uymadı.

Çıplak Buck lakaplı bir Kızılderili doğallığı severdi ve genellikle hiç giyinmezdi. İstediği zaman gaz çıkarabilmek gibi nadir görülen bir de yeteneği vardı. Tur grubu yaklaşınca arkasını kapısının demirlerine dayar ve büyük bir gürültüyle gaz çıkarırdı. Böylece genç öğrencileri şaşkına çevirir, turun düzenini altüst ederdi.

Gardiyanlar bunu yapmamasını söylediklerinde onları dinlemiyordu. Çevresindekilerse onu bu oyuna teşvik ediyorlardı. Fakat yalnızca tur geldiğinde... Gardiyanlar sonunda çareyi tur geldiğinde onu başka yere götürmekte buldular. Onu taklit etmeye kalkışan çok oldu ama hiçbiri yeterince yetenekli çıkmadı.

Ron ise gelenlere gitar çalıp şarkı söylüyordu.

4 TEMMUZ 1988'de Ron çok kötü bir ruh haliyle uyandı ve bir daha da kendine gelemedi. O gün ülkenin Bağımsızlık Günü'ydü. Her yerde kutlamalar, sokak şenlikleri vardı. Oysa kendisi işlemediği bir suç yüzünden bir hücrede kilit altındaydı. Ron'ın bağımsızlığı neredeydi peki?

Yine eskiden olduğu gibi bağıra çağıra küfürler ediyor, suçsuzluğunu haykırıyordu. Bu durum bütün hücrelerde protestolarla karşılaşınca iyice çıldırdı. Bulabildiği her şeyi -kitaplar, dergiler, sabun, tarak, küçük radyosu, İncil'i ve giysileri- fırlatmaya başladı. Gardiyanlar sadece ona sakin olmasını söyleyip izlemekle yetindiler. Gardiyanlara da küfür edip sesini daha da yükseltti. Kalern^ kâğıt, kantinden aldığı yiyecekleri fırlattı. Derken televizyonunu kaldırdığı gibi tuğla duvara vurup parçaladı. En sonunda el attığı sevgili gitarını ise hücre kapısındaki demirlei Je parça parça etti.

Ölüm koğuşunda kalan mahkûmların çoğu her gün belli bir dozda Sinequan diye zararsız bir anti depresan alırdı. Bunun sinirleri sakinleştirdiği ve uyumaya yardımcı olduğu düşünülüyordu.

Gardiyanlar en sonunda Ron'ı daha güçlü bir ilaç almaya ikna ettiler. Ron yeni ilacın etkisiyle sakinleşti. Hatta günün geri kalanında hücresini temizlemeye bile başladı.

Daha sonra Annette'e telefon etti ve gözyaşları içinde olanları anlattı. Bu olayın ardından ablası onu ziyarete geldi. Annette'e bu ziyaretinde bağırarak onu kurtarmak için hiçbir şey yapmamakla suçladı. Ablasının her şeyini satıp bu adaletsizliği düzeltecek iyi bir avukat tutmasını istiyordu. Ablası, sakin olmasını, bağırıp durmamasını, yoksa çekip gideceğini söyledi.

Zaman içinde Annette ve Renee kardeşlerine yeniden televizyon, gitar ve radyo aldılar.

1988 EYLÜL'ÜNDE NORMAN'dan Mark Barrett adlı bir avukat yeni mlivekkiliyle görüşmek için McAlester'a geldi. Mark oradaki cinayetle suçlanan yoksul mahkûmların temyiz işlemlerine bakan dört avukattan biriydi. VVilliamson davası kendisine verilmişti. Barney VVard artık bu davadan çekilmişti.

Mark'ın Ron VVilliamson'a açıkladığına göre bütün idam hükümlüleri için temyiz başvurusu otomatik olarak yapılıyordu. Gerekli bildirimler dosyalanmış ve yavaş işleyen bu süreç yürürlüğe girmişti. Ron avukata uzun uzun suçsuz olduğunu anlattı. Avukat için bu tür konuşmalar hiç şaşırtıcı değildi. Ancak henüz dava dosyasını incelememişti.

Ron yeni avukatına yardımcı olmak için yalan tanıklık yapanların adlarını verdi. Ardından ayrıntılı biçimde onların nerede ve nasıl yalan söylediklerini bir bir anlattı.

Mark, Ron'ı zeki ve mantıklı buldu. Ona göre Ron durumunun ve ortamın pekâlâ farkındaydı. Konuşmayı seviyordu ve polisle savcılığın kendisine karşı kullandığı yalanları en ince ayrıntısına kadar anlatıyordu. Belki biraz kolay paniğe kapılan bir yanı vardı ama bu da beklenebilir bir şeydi. Mark aslında Ron'ın tıbbi geçmişiyle ilgili hiçbir bilgiye sahip değildi.

Mark'm babası İsa'nın Havarileri tarikatına mensup bir din adamıydı. Bunu öğrenen Ron onunla din hakkında uzun bir konuşma yaptı. Kendisinin inançlı bir Hıristiyan olduğuna Mark'ı inandırmak istiyordu. Kiliseye bağlı, Tanrı'dan korkan bir ailede büyümüştü. Sık sık incil okurdu. Mark kutsal yazılardan birçok bölümü ezbere okuyan Ron'dan etkilendi. Ron yorumlamakta güçlük çektiği bir yeri Mark'a sordu. Bu bölümü ayrıntılı biçimde tartıştılar. Ron için kutsal metinleri anlamak önemliydi. Söz konusu bölümü anlayamamak onu çok rahatsız etmişti. Avukat ziyaretlerinde zaman kısıtlaması yoktu. Hükümlüler de bunu hücrelerinden kurtulma fırsatı olarak değerlendiriyorlardı. Böylece bir saatten fazla konuştular.

Mark Barrett'in ilk izlenimi Ron'ın köktendinci, konuşkan, belki biraz geveze olduğuydu. Her zaman olduğu gibi müşterisinin suçsuz olduğu iddiasına kuşkuyla yaklaşmıştı ama bu konuda fikrini değiştirebilirdi. Kendisi aynı zamanda Greg VVİlhoit'in de

temyiz işlemlerini yürütüyordu ve Greg'in karısını öldürmediğine yüzde yüz inanıyordu.

Mark ölüm koğuşunda suçsuz insanlar bulunduğunu biliyordu. Ron'ın davasına daldıkça onun suçsuzluğuna daha çok inanmaya başladı.

11

DENNİS ERITZ FARKINDA OLMASA DA, daha önceden ilçı cezaevinde geçirdiği on iki aylık zindan serüveni onun hapishan< yaşamının çetin koşullarına hazırlıklı olmasına yardım etmişti.

Conner Islah ve Cezaevi'ne Haziran'da, öteki hükümlüler le birlikte bindirildığı bir kamyonun arkasında getirilmişti. Hâl; suçsuzluk duygusu, şaşkınlık ve korku içindeydi. Kendine güven li görünmesi gerektiğini biliyor, bunun için de çok çaba gösteriyordu. Conner orta ölçüde güvenlikti cezaevleri arasında "ya; yer" diye anılan, koşulların çok zor olduğu bir yerdi. Dennis kendi kendine nasıl ve niçin böyle bir yere düşebildiğini sorup duruyordu.

Ötekilerle birlikte kabul işlemleri yapılmış, uyulması gerekl kurallarla ilgili standart nutuklar çekilmiş, ardından içinde ranzalar ve dışarıyı görebildiği bir penceresi olan iki kişilik bir hücreye yollanmıştı. Ada'da haftalarca hiç güneşi görmeden yaşadıktar sonra Ron gibi o da bu pencereye çok sevinmişti.

Hücre arkadaşı çok az İngilizce bilen bir Meksikalıydı. Dennis için böyle olması daha iyiydi. Kendisi de İspanyolca bilmiyordu ve öğrenme heveslisi de değildi. En önemli soruıısa, her an burnunun dibinde başka biri olduğu halde kendi kendisiyle baş başa olacağı bir anı nasıl bulacağıydı.

Dennis her fırsatta bu cezadan kurtulmaya çalışmak için yemin etmişti. Sistem öylesine ağırdı ki her şeyden vazgeçmek çok kolay olurdu, ama o her şeye karşı durmaya kararlıydı.

Conner aşırı kalabalık ve uygulanan şiddetle ünlü bir cezae-

viydi. Çete, cinayet, şiddet, tecavüz ve uyuşturucu kaynıyordu. Çabucak daha güvenli yerleri öğrendi ve tehlike yaratabilecek kişilerden uzak durmaya başladı. Korkuyu değerli bir meta sayıyordu. Çoğu mahkûm birkaç ay geçince istemese de cezaevi rutinine uyuyordu. Kendilerini fazla korumaktan, tetikte durmaktan vazgeçiyor, işi biraz şansa bırakıyor ve güvenlik varmış gibi yapıyorlardı.

Dennis kendi kendine korkmaktan vazgeçmeyeceğine dair söz vermişti. Yara almak iyi bir korunma yöntemiydi.

Hükümlüler sabah yedide kaldırılıyor ve tüm hücre kapıları açılıyordu. İstediklere yere oturabildikleri büyük kafeteryada kahvaltı ediyorlardı. Beyazlar bir uca, siyahlar öteki uca oturuyor, Kızılderililerle Meksikalılar iki grubun ortasında, fakat daha çok siyahlara yakın kalıyorlardı. Kahvaltı fena değildi - yumurta, kızarmış patates, salam. Burada başkalarıyla bir arada bulunmaktan memnun olduklarından hükümlüler arasında sıcak konuşmalar oluyordu.

Çoğu yapacak iş arıyordu. Böylece hücrelerin bulunduğu bölümden kurtulabiliyorlardı. Dennis önceden öğretmenlik deneyimi olduğundan hükümlüler için açılan dışarıdan lise bitirme kurslarına öğretmen yapıldı. Kahvaltıdan sonra sınıfa gidiyor, öğlene kadar ders veriyordu. Bu işten ayda 7,20 dolar kazanıyordu.

Annesi ve teyzesi ayda 50 dolar gönderiyorlardı. Bu parayı kendi ihtiyaçlarından kısarak zorlukla biriktiriyorlardı. Dennis parasıyla kantinden sigara, ton balığı konservesi, bisküvi ve kurabiye alıyordu. Bütün mahkûmlar sigara içiyordu ve sigara para yerine geçiyordu. Bir paket sigara bir cep dolusu para gibiydi.

Dennis kısa sürede hukuk kitapları dolu bir kitaplık buldu ve öğleden sonra birle dört orası orada rahatça çalışabileceğini öğrenince çok memnun oldu. Şimdiye kadar kitaplıktan hiç hukuk kitabı almamıştı ama bu konuyu iyice öğrenmeye kararlıydı. Yasal işlere bakan birkaç kişi -hukuk konularında çok bilgili oldukları için kendilerini cezaevi avukatı sayan başka mahkûmlar- ona kalın kitapları ve dergileri hatmetmekte yardımcı oluyordu. Ancak her zaman olduğu gibi danışmanlık ücrete tabiydi ve ücret de sigara olarak tahsil ediliyordu.

Dennis hukuk eğitimine, Oklahoma'da görülmüş yüzlerce da va dosyasını okuyarak başladı. Bunlarla kendi davası arasındak benzerlikleri ve olası hataları karşılaştırdı. Kendi davasının tem yizi yakında başlayacaktı ve avukatı kadar çok şey bilmek istiyor du. Daha sonra öteki eyaletlerdeki davaların kayıtlarını da keşfet ti ve binlercesiyle ilgili notlar aldı.

Öğleden sonra dörtle beş arasında herkes hücresinde ol mak zorundaydı. Bu saatlerde sayım yapılıyor, rapor veriliyor du. Akşam yemeği yedi buçuktaydı ve o saatten bir sonraki sa yıma, yani ertesi sabah onu çeyrek geçeye kadar hükümlüler ser bestti. Bu saatler arasındaki zamanı spor, kâğıt oyunları, dominc veya basketbolla geçirilebilirdi. Bununla birlikte birçok hüküm lü gruplar halinde oturup konuşmayı, sigara tüttürüp zaman öl dürmeyi seçerdi.

Dennis gerisin geri hukuk kitaplığına gidiyordu.

Kızı Elizabeth on beş yaşına gelmişti ve baba kız sık sık yazışıyorlardı. Sakin bir evde anneannesi tarafından büyük bir özenlf bakılıyordu. Babasının suçsuzluğunun anlaşılacağına inanıyordu Dennis her zaman kızının aklında küçük bir kuşku kalmış olmasından korkuyordu. Haftada en az bir kere telefonla görüşüyor v« mektuplaşıyorlardı. Ancak Dennis kızının ziyaretine gelmesini istemiyordu. Onun cezaevinin yakınına bile yaklaşmasını istemezdi. Babasını suçlu kılığında parmaklılar ardına hapsedilmiş olara! görmektense hiç görmemesini tercih ediyordu.

Annesi VVanda Fritz, Dennis'in getirilmesinden kısa bir süre sonra Conner'a geldi. Ziyaretler pazar günü sabah saat ondan öğleden sonra dörde kadardı. Ziyaret salonunda birçok masa ve iskemle vardı. İçerisi daha çok bir hayvanat bahçesine benzerdi. Bii defada yirmi civarında hükümlüye izin verilirdi. İçeride bunların aileleri -eşleri, çocukları, anne ve babaları- beklerdi. Burada çok duygusal sahneler yaşanırdı. Çocuklar genellikle çok güriiltti yaparlardı. Hükümlüler kelepçeleri çıkarılmış olarak getirilir, yakınlarına sarılmalarına izin verilirdi.

Sarılmak adamların en çok istedikleri şeydi, ancak ölçüsü kaçmış öpüşme ve dokunmalara izin verilmezdi. Bu yasaktan kaçmanın yolu, bir başka hükümlünün ileri geri dans ediyormuş gibi

sallanması, böylece arka planda olan biteni gardiyanların gözünden saklamasıydı. İki gazoz otomatının arasına saklanmış çiftlerin bir tür hızlı seks yaptıkları görülmemiş bir şey değildi. Bir masa başında sakin sakin oturuyor gibi görünen eşlerin birden masanın altına kayıp sekse başladıkları da çok olurdu.

Neyse ki Dennis annesinin ziyaretinde dikkatinin bunlara kaymasını önleyebilmişti, yine de bu ziyaret onun için haftanın en zor zamanı oldu. O yüzden annesinin tekrar gelmesini istemedi.

RON KISA ZAMANDA hücresinde eskisi gibi gezinerek bağırıp çağırmaya başlamıştı. Ölüm hücresine atıldığında aklı başında olanların bile burada delirmesi için çok zaman geçmesi gerekmiyordu. Kapısının önünde durup sesi kısılıncaya kadar saatlerce çığlık atıyordu: "Ben suçsuzum! Ben suçsuzum!" Günden güne sesi biraz daha güçleniyor ve daha uzun süre bağırabiliyordu. "Ben Debbie Carter'ı öldürmedim! Ben Debbie Carter'ı öldürmedim!"

Ricky Joe Simmons'ın itirafının tümünü kelimesi kelimesine ezberlemişti. Bu itirafı gardiyanlara ve komşu hücrelerdekilere sık sık ezberden okuyordu. Aynı şekilde kendi duruşma kayıtlarını da saatlerce herkese dinletiyordu. Ölüm hücresine yollanmasına yol açan kendi ifadesini de sayfa sayfa ezberlemişti. Bunları nakarat gibi tekrarlamaya başlayınca öteki hücre sakinleri onu öfkeden boğacak hale geliyorlardı. Aslında ezber gücüne hayran olmaktan geri durmuyorlardı ama gece yarısı ikide değil...

Renee bir gün başka bir hükümlüden garip bir mektup aldı:

Sevgili Renee,

Tanrıya şükrederek başlayalım! Ben Jay Neill, no. 141128. Bu mektubu kardeşiniz adına ve onun isteğiyle yazıyorum. Ron benim hücreme bitişik hücrede kalıyor. Gün içinde zaman zaman çok zor anlar yaşıyor. Zannederim durumunu düzeltmek ve normal hale getirmek için bir çeşit ilaç alıyor. Ancak burada verdikleri ilaç türlerinin sınırlı oluşu dolayısıyla bu ilaçların etkisi çok az oluyor. Ron'ın en büyük sorunu kendini değersiz bulması ve aşağılık

duygusu içinde olması. İnanıyorum ki buradaki insanlar ona zekâ düzeyinin düşük olduğunu söylüyor. En kötü zamanlarını gece on ikiyle sabaha karşı dört arasında yaşıyor.

Durmadan çeşitli konularla ilgili olarak ciğerlerini parçalayacakmış gibi çığlıklar atıyor. Bu durum ona yakın hücrelerde kalanları rahatsız ediyor. Başlangıçta mantıklı olmasını istediler ama bu olmayınca katlanmaya çalıştılar. Ancak çevresindeki birçok kişi artık katlanamayacak durumda. (Tabii uykusuz geçirdikleri gecelerden dolayı.)

Ben bir Hıristiyamm ve her gün Ron için dua ediyorum. Onunla konuşuyor ve onu dinliyorum. Sizi ve Annette'i çok seviyor. Ben onun dostuyum. Ron'la onun bağırışlarından rahatsız olanlar arasında tampon görevi yapıyorum. Bunun için onu sakinleştirene kadar onunla konuşuyorum.

Tanrı sizi ve ailenizi korusun.

Saygılarımla, Jay Neill

Neill[1] in hapiste herhangi biriyle dost olması aslında kuşkuluydu. Hıristiyanlık inancı ise çoğunlukla bir sohbet konusundan ibaretti. Onun "arkadaş" dedikleri Hıritiyanlığa kuşkuyla bakan kimselerdi. Hapse düşmeden önce o ve erkek arkadaşı daha serbest bir yaşam sürmek için San Fransisco'ya gitmek istemişlerdi. Paraları olmadığı için, daha önce hiç böyle bir işe kalkışmadıkları halde bir banka soymaya karar vermişlerdi. Acemice bir kararla Geronimo'da bir bankayı hedef almışlardı. Bankaya gürültüyle girip niyetlerini açıklamışlar, ancak bir anda planları alt üst olmuştu. Bir kargaşa çıkmış, Neill ve arkadaşı üç banka memurunu bıçakla ağır yaralamış, bir müşteriyi tabancayla vurarak öldürmüş, üçünü de yine tabancayla yaralamışlardı. Bu kan gölünün ortasında Neill'in kurşunu bitmişti. Bunu silahı bir çocuğun kafasına dayadığı sırada anlamıştı. Tetiği çekmiş ama hiçbir şey olmamış, böylece çocuk kurtulmuştu. Sonra oradan aldıkları yirmi bin dolarla kaçmış ve kısa sürede San Francisco'ya varmışlardı. Orada bir alışveriş çılgınlığına dalmış, uzun mink kürkler, güzel atkılar almışlardı. Eşcinsel barlarında para saçmış, yakalanmadan önce sade-

ce yirmi dört saati biraz geçen bir sefahat yaşamışlardı. Sonra Oklahoma'ya geri getirilmişler ve Neill burada idama mahkûm edilmişti.

Cezaevinde Neill dualar okumayı ve küçük vaazlar vermeyi seviyor, ama çok az dinleyici bulabiliyordu.

ÖLÜM KOĞUŞUNDA tıbbi bakım bir öncelik değildi. Buradaki her hükümlünün önce vücut sonra akıl sağlığım kaybettiği söylenirdi. Ron'ı, daha önceki cezaevi macerasını ve tıbbi kayıtlarını bilen cezaevi doktoru görmüştü. Ron'ın çok uzun zamandır içki ve uyuşturucu kullandığı da kayıtlarda vardı. Bunlar F bölümündeki biri için sürpriz sayılmazdı aslında. Depresyon geçiriyordu ve en az on yıldır çift kutuplu bozukluğu vardı. Belli ölçüde şizofreni ve kişilik bozukluğu da teşhisler arasındaydı.

Tekrar Mellaril yazıldı ve bu ilaç onu sakinleştirdi.

Hücre arkadaşlarının çoğu onun çatlak rolü yaptığına inanıyordu. Buradan bu yolla kurtulmaya çalıştığını düşünüyorlardı.

Greg VVilhoit'un hücresinden iki hücre ötede Sonny Hays diye biri vardı. Sonıiy'nin ne kadar süredir burada olduğunu bilen yoktu ama buradakilerin hepsinden eski olduğu kesindi. Yetmiş yaşlarındaydı ve sağlığı çok bozuktu. Kimseyle görüşmek ve konuşmak istemiyordu. Hücre kapısını gazetelerle ve battaniyeyle kapatmıştı. Işık açmıyor, sadece hayatta kalacak kadar yemek yiyor, asla duşa gitmiyor, tıraş olmuyor, saçını kestirmiyordu. Hiç ziyaretçisi olmadığı gibi avukatlarıyla da görüşmeyi kabul etmiyordu. Kimseye mektup yazmaz, kimseden de mektup almazdı. Telefon görüşmesi yapmaz, kantinden bir şey satın aldığı görülmez, çamaşır yıkatmazdı. Ne televizyonu ne de radyosu vardı. Karanlık, küçük zindanından çıktığı görülmemişti. Günlerce hücresinden ses geldiği olmazdı.

Sonny tam anlamıyla aklını kaçırmıştı. Akıl hastaları idam edilemeyeceği için onu idama yollamıyorlar, o da kendi kendine ölüyordu. Ron'ın gelmesiyle hücrelerde bir deli daha olmuştu. Ancak Ron'ın inandırıcı olması çok zordu. Herkes onun çatlak numarası yaptığını düşünüyordu.

Yine de, bir defasında bir olay hepsinin dikkatini çekti. Ron

nasıl yaptıysa tuvaletini tıkamayı başarmıştı. Hücresi beş santim suyla kaplanmıştı. Çırılçıplak soyunmuş halde üst kat ranzasından karın üstü suya atlamıştı. Bir yandan da anlaşılmaz sözlerle bağırıyordu. O gün gardiyanlar onu oradan zorlukla çıkarıp sakinleşirdiler.

F BÖLÜMÜNDE İKLİMLENDiRME AYGITI bulunmadığı için ısıtma için kalorifer kullanılıyordu. Kışla birlikte, haklı olarak eskimiş tesisatın yeterince sıcaklık verip vermeyeceği merak konusu oluyordu. Hücreler buz gibi soğuktu. Geceleri pencerelerin iç kısımları bile buz tutuyordu. Mahkûmlar bulabildikleri her şeyle örtünüyor, çok gerekmedikçe yataktan çıkmıyorlardı.

Uyumanın tek çaresi kat kat örtünüp iki çift çorap, çamaşır, tişört, eşofman, iş gömleği ve kantinden alabilecekleri öteki giysiler gibi, hükümlülerin sahip oldukları her şeyi üst üste giymekti. İkinci bir battaniye lüks sayılıyor, kimseye verilmiyordu. Yazın soğuk olan yiyecekler kışın da yenecek gibi değildi.

TOMMY YVARD'LA Kari Fontenot'un mahkûmiyet kararları Oklahoma Ağır Ceza Temyiz Mahkemesi tarafından bozuldu. Çünkü itirafları birbirine karşı kanıt olarak kullanılmıştı. İki ifade de kanıtlanmamış, her ikisi de birbiriyle yüzleşmeyi reddetmişti.

Eğer ikisi ayrı ayrı yargılanırsa anayasal sorunlar ortadan kalkacaktı.

Çünkü itiraflar yasaklanıruşsa, mahkûmiyet kararı da olmazdı.

Ward'la Fontenot Ölüm Koğuşu'ııdan alınıp tekrar Ada'ya yollandılar. Tommy, Pottawatoınie bölgesindeki Shavvnee'de tekrar yargılanmaya başlandı. Yine savcı olarak Bili Peterson ve Chris Ross vardı. Yargıç jüriye banda alınan itirafı dinleme izni verdi. Bu jüri de Tommy'yİ suçlu buldu ve yine ölüm cezası verildi. Yeniden yargılanması sırasında annesini mahkemeye her gün Annette Hudson getirdi. Kari ise Hughes Holdenville kasabasında yeniden yargılandı, suçlu bulundu ve yine ölüm cezası aldı.

Ron onlar hakkındaki kararın bozulmasından dolayı çok he-

yecanlanmıştı, sonra yeniden aynı cezalar verilince hayal kırıklığına uğradı. Kendi temyiz süreci çok yavaş ilerliyordu. Dosyası Kamu Temyiz Avukatları Bürosu'na tekrar gönderilmişti. Ölüm cezalarının çokluğu nedeniyle, daha fazla avukat tutulmuştu. Mark Barrett'in iş yükü fazlaydı ve bir iki dosyayı başka avukatlara devretmek istiyordu. Greg Willıoit dosyası için temyiz mahkemesinden gelecek kararı heyecanla bekliyordu. Mahkemenin suçlulara karşı acımasız olduğu biliniyordu ama Mark, Greg için yeniden yargılama kararı çıkacağına inanıyordu.

Ron'ın yeni avukatı Bili Luker'dı. Luker hazırladığı dava özetinde, Ron için adil bir yargılama yapılmadığını savunuyor, Barney Ward'ın savunmasını eleştiriyor ve Ron'ın bir cinayet davasında çok önem taşımasına karşın "avukatından yeterli danışmanlık hizmeti" alamadığını ileri sürüyordu. Luker'a göre Barney'nin en büyük hatası Ron'ın ruh sağlığını mahkemede söz konusu etmemesiydi. Ron'la ilgili tıbbi belgelerin hiçbiri dava dosyasına alınmamıştı. Luker, Barney'nin hatalarını araştırdıkça liste uzuyordu.

Polisin ve savcının kullandığı yöntem ve taktikleri de eleştiriyor, dava özeti uzadıkça uzuyordu. Yargıç Jones'ın duruşma yönetimine de karşı çıkıyordu. Yargıç, Ron'ın rüya itirafının jüriye izletilmesine izin vermiş, savcılık tarafından yapılan birçok *Brady* ihlaline ses çıkarmamış ve genel olarak Ron'ın adil yargılanma hakkını korumakta acze düşmüştü.

Bili Luker'ın savunduğu kişilerin büyük çoğunluğu açıkça suç işlemiş kişilerdi. Kendisinin görevi temyizde bu kişilerin adil yargılanmalarını sağlamaktı. Ron'ın dosyasıysa farklıydı. Araştırdıkça sorulacak soru da artıyordu. Luker bu temyiz davasını kazanacağına gitgide daha çok inanmaya başladı.

Ron işbirliğine hazırdı ve avukatına anlatmaya hazır olduğu güçlü fikirleri vardı. Sık sık avukatına telefon ediyor ve mektuplar yazıyordu. Yorumları ve gözlemleri genellikle işe yarıyordu. Zaman zaman ruh sağlığıyla ilgili hatırladığı ayrıntılarla avukatını şaşırtıyordu.

Ricky Joe Simmons'ın itirafı üzerinde özellikle duruyor, bunun kendi yargılanması sırasında söz konusu edilmemesini çok

büyük bir adaletsizlik olarak görüyordu. Bu konuda Luker'a şunları yazmıştı:

Sevgili Bili,

Biliyorsun ki Debbie'yi Ricky Simmons'ın öldürdüğünü düşünüyorum. İsler itiraf etsin, ister etmesin. Bak Bili, ben bir cehennemde yaşıyorum. Şimdi Simmons'ın yapması gereken, yaptığının bedelini ödemek ve benim buradan çıkıp gitmemi sağlamaktır. Onuıı itirafını sana göstermek istemiyorlar, çünkü onu benini dava dosyama alacağını, böylece yeniden yargılanma hakkımı elde edeceğimizi biliyorlar. Tanrı aşkına onlardan o itirafı almak istediğini bildir.

Dostun,
Ron

Çok boş zamanı olan Ron özellikle ablalarına bol bol mektup yazıyordu. Onlar da bu mektupların ne kadar önemli olduğunu biliyor, ona hemen cevap yazıyorlardı. Mektup konularının başında para isteği geliyordu. Ron cezaevinde çıkan yemeği yiyemiyor ve kantinden ne alabilirse onları yemeyi tercih ediyordu. Renee'ye yazdığı bir mektubun bir bölümü şöyleydi:

Renee,

Annette'ıı bana biraz para gönderdiğini biliyorum ama sıkıntım gitgide artıyor. Burada Kari Fontenot'u buldum, ona bir şey gönderen kimsesi yok. Lütfen bana fazladan bir miktar daha gönderebilir misin? On dolar bite olsa...

Sevgiler,
Ronnie

Orada geçireceği ilk Noel'den önce Renee'ye yazdığı mektupta ise şöyle diyordu:

Renee,

Hey, parayı gönderdiğin için çok teşekkürler. Bu para özel ihtiyaçlara gidecek. Başta gitar telleri ve kahve var.

Bu yıl beş Noel kartı aldım. Sizinkiler dahil. Noel insanda iyi duygular uyandırıyor.

Renee, şu yirmi dolar gerçekten tam zamanında geldi. Gitar tellerini satın alabilmek için bir arkadaşımdan borç almıştım ve her ay Annette'in gönderdiği 50 dolardan birazını vererek ödeyecektim. Bu da beni biraz sıkıntıya sokacaktı. 50 doların çok gibi geldiğini biliyorum ama burada annesi hiç para gönderemeyen biriyle paramı paylaşıyorum. Annesi on dolar gönderdi ama benim buraya geldiğim eylül ayından beri bu ilk para gönderişiydi. Ona kahve, sigara gibi şeyler veriyorum. Zavallıcık.

Bugün Cuma. Yarın hepiniz hediyelerinizi açacaksınız. Umarım herkese ihtiyacı olan bir şey gelir. Çocuklar çok hızlı büyüyor. Kendimi tutmasam ağlayabilirim.

Herkese sevgilerimi söyle.

Ronnie

Ronnie'nin böyle tatillerde "olumlu duygularla" dolu olduğunu düşünmek zordu. Ölüm hücresinde bulunmanın yarattığı sıkıntı yeterince büyükken bir de aileden uzakta olmak ona başa çıkamayacağı kadar büyük bir umutsuzluk ve acı veriyordu. Bunun sonucunda 1989 ilkbaharında ruh sağlığı hızla kötüleşmeye başladı. Yaşadığı sıkıntı ve baskı, işlemediği bir suç yüzünden cehenneme yollanması, onun bütün dayanma gücünü tüketmişti. Artık ölmek istiyordu. Bileklerini kesti ve intihar girişiminde bulundu. Çok büyük bir çöküntü yaşıyordu. Yaralar geçti ama izleri kaldı. Birçok kez intihar girişiminde bulunduğu için gardiyanlar tarafından yakından izleniyordu. Bilek keserek intihar etmeyi başaramayınca yatak çarşaflarını tutuşturup yangın çıkardı. Yanan çarşafla kol ve bacaklarım yakmaya çalıştı. Bu yanıklar da tedavi edildi ve iyileşti. Artık intihar etmesin diye izleniyordu.

12 Temmuz 1989'da Rence'ye şöyle yazıyordu:

Sevgili Renee,

O kadar çok acı çekiyorum ki. Bir şeyleri tutuşturdum ve birçok yerimde ikinci üçüncü derece yanıklar oluştu. Burada karşı karşıya olduğum inanılmaz bir baskı var. Çektiğim sıkıntı dayanılmaz bir hal aldığında gidebileceğim hiçbir yer yok. Renee, başım ağrıdı, başımı betona vurdum, yere çöktüm ve başımı beto-

na çarptım. Yüzümü öyle yumrukluyorunı ki ertesi gün hâlâ canım yanıyor. Burada herkes balık istifi yaşıyor. Biliyorum ki, şimdiye kadar dayanmak zorunda kaldığım en zor koşullar bunlar. Sorunun can alıcı noktası ve çözümü para. Yemeye değecek bir şeyin asla olmamasından bahsediyorum. Burada yemekler, lanetlenmiş bir adada verilen en kötü vesikalık tayınlara benziyor. Buradaki insanlar yoksul ama ben o kadar açım ki onlardan bile bir lokma ekmek dileniyorum. İyice zayıfladım. Burada çok fazla acı çekiyorum.

Lütfen bana yardım et.

Ron

Yine böyle uzamış bir bunalım döneminde Ron tümüyle kendi içine kapanıp kimseyle konuşmamaya başladı. Gardiyanlar onu yatağında top biçiminde kıvrılmış olarak buldular. Hiçbir şeye tepki vermiyordu.

29 Eylül'de Ron tekrar bileklerini kesti. Bu tarihten önce ilaçlarını rasgele alıyordu ve durmadan intihardan söz ediyordu. Sonunda kendine zarar verdiği için F bölümünden çıkarılması kararlaştırıldı. Vİnita'daki Doğu Eyalet Hastanesi'ne yatırıldı. Orada en çok tekrarladığı şey, "Haksızlıklar yüzünden acı çekiyorum," cümlesiydi.

Hastanede ilk muayenesini yapan Dr. Lizarraga raporuna onun otuz altı yaşında, geçmişinde içki ve uyuşturucu sorunları olan, üstü başı bakımsız, tıraş olmamış, saçı sakalı uzun ve kırlaşmış, pejmürde cezaevi giysileri içinde, bacaklarında yanık, kollarında yara izleri bulunan biri olduğunu yazdı. Doktora yara izlerini gösterdi. Açık sözlü biçimde yaptığı yanlışları anlattı; fakat ısrarla Debbie Carter'ı öldürmediğini tekrarladı. Karşılaştığı haksızlıkların bütün umudunu kırdığını, artık ölmek istediğini söyledi.

Ron üç ay boyunca o hastanede kaldı. İlaçları belli bir düzene girdi. Çeşitli doktorlar -nörolog, psikolog ve birçok psikiyatr- tarafından muayene edildi. Duygusal açıdan dengesiz olduğu, gerginliğe tolerans gösteremediği, özsaygısı düşük ve kendine odaklı bir yapıya sahip olduğu, zaman zaman dış dünyadan koptuğu ve

kolayca sinirlendiği, çok büyük boyutlarda ruh hali gelgitleri yaşadığı çeşitli raporlara yazıldı.

Görevi ilerden ve öteki hastalardan ilgi bekliyor, bunu bulamayınca saldırgan davranıyordu. Bu saldırganlığı rahatsızlık verdi ve Ron hastaneden çıkarılıp tekrar hücresine gönderildi. Dr. Lizarraga reçetesine lityum karbonat, Navane ve Cogentin yazmıştı. Sonuncu ilaç Parkinson belirtilerini gidermekte kullanılmakla birlikte, zaman zaman sakinleştiricilerin yol açtığı huzursuzluğu ve sarsaklığı gidermek için de yazılıyordu.

O SIRADA MCALESTER'de, hapishanedeki en tehlikeli katillerden biri olarak görülen Mikell Patrick Smith adında bir idam hükümlüsü Savage adlı bir gardiyanı yaralamıştı. Gardiyan tam öğle yemeği servisini yaparken, Smith bir süpürge sopasına geçirdiği bıçağı -bıçağa dönüştürülmüş sivri metali- hücre kapısındaki yemek deliğinden uzatarak saldırmıştı. Bıçak gardiyanın tam göğüs kafesine ve kalbine saplanmış, ama gardiyan mucize eseri hayatta kalmıştı.

Aslında Smith iki yıl önce de başka bir hükümlüyü bıçakla yaralamıştı.

Saldırı F bölümünde değil, Smith'in disiplinsizlik nedeniyle götürüldüğü D bölümünde olmuştu. Bu olay nedeniyle cezaevi yetkilileri yeni ve daha donanımlı bir ölüm hücresi bölümü yapılmasına karar vermişlerdi. Bu saldırı kamuoyunda epeyce yankılanmış, yeni bölüm için bütçeden para ayrılmasını sağlamıştı.

Planlanan bu yeni bölüm, H birimi adıyla "maksimum güvenlik ve denetim" sağlayacak şekilde tasarlandı. Hükümlülerle gardiyanlar için de "güvenli ve modern bir çalışma ve yaşama ortamı" olması öngörüldü. İçinde iki kata yayılmış dört avluyla iki yüz hücre barındıracaktı.

H biriminin tasarımı başından itibaren cezaevi personeli tarafından yönlendirildi. Savage'a saldırının yarattığı gergin ortamda, personelin hükümlülerle hiçbir zaman bire bir karşılaşmama gibi fikirlerine öncelik verildi. Cezaevleri yönetimi tarafından Tulsa'dan tutulan mimarlar ve otuz beş kişilik bir cezaevi ekibi ilk tasarım aşamasında birlikte çalıştı.

McAlester'dan hiçbir idam hükümlüsü kaçmamış olsa da, I birimi tasarımcıları tüm birimi yer altına inşa etmek gibi dram; tik bir karar aldılar.

RON ÖLÜM KOĞUŞUNDA iki yıl geçirdikten sonra akıl sagl ğını neredeyse tümüyle yitirmişti. Günün ve gecenin her saatind bağırmaları, çığlık ve küfürleri artarak sürüyordu. Durumu gitg: de umutsuz bir hal alıyordu. Durup dururken öfke krizlerine gı riyor, küfürlere ve her şeyi fırlatmaya başlıyordu. Başka bir döne mindeyse saatlerce koridora tiikürüyordu. Bir keresinde bir gaı diyana da tükürmüştii. Bir gün dışkısını da koridora atmaya baş layıiıca onu hücresinden alıp götürmeye karar verdiler.

Gardiyan, "Pislik atıyor," dediğinde herkes hücresinin par ulaklıklarını örttü. Ortalık yatıştıktan sonra onu alıp tekra Vinita'daki hastaneye götürdüler.

1990 yılının Temmuz ve Ağustos aylarında bir ay hastaned kaldı. Yine Dr. Lizarraga tarafından görüldü ve bir önceki sefer le aynı teşhis kondu. Uç hafta sonra Ron hücresine dönmek is tediğini söyledi. Temyiz sürecini düşünüyordu ve bir hukuk ki taplığı olduğu için McAlester'de bir hazırlık yapabileceğini umu yordu. Durum düzelmiş görünüyordu. İlaçlan verildi ve yenidei hücreye gönderildi.

12

ON ÜÇ YILLIK GERİLİMLİ BİR ARADAN SONRA, Oldahoma eyaleti temyiz sürecini tamamlayıp bir hükümlünün infazı için gün belirledi. Şanssız hükümlünün adı Charles Troy Colemaıı'dı. Üç kişiyi öldüren Coleman on bir yıldır infaz bekleyen bir beyazdı. Ölüm koğuşunda kendine bağlı adamlardan oluşan küçük bir çetesi vardı ve bunlar sık sık ortalığı karıştırıyorlardı. Bu nedenle hücre komşuları bu infaz kararına üzülmediler. Ancak hükümlülerin çoğu, uzun bir aradan sonra infazlara yeniden başlanmasıyla birlikte geri dönüşsüz bir yola girildiğinin de farkındaydılar,

Coleman'ın infazı basına geniş ölçüde yansıdı. Basın mensupları Big Mac'ın çevresine konuşlandılar. Mum ışıklarıyla ayinler, protestolar, din adamları, kurbanlarla röportajlar hepsi bir aradaydı. Saatler ilerledikçe heyecan da artıyordu.

Greg VVilhoit ve Coleman, ölüm cezası konusunda çok aykırı görüşleri olsa da ahbap olmuşlardı. Ron hâlâ ölüm cezasından yanaydı ama zaman zaman fikir değiştirir gibi oluyordu. Coleman'ı sevmiyordu. Zaten Coleman da Ron'ın gürültücülüğüne kızanlar arasındaydı.

İNFAZ GECESİ F BÖLÜMÜ SESSİZDİ. Birçok güvenlik önlemi alınmıştı. Cezaevinin dışındaki sirkte ise gazeteciler sanki yeni yıl yaklaşıyormuş gibi dakika sayıyordu. Greg hücresindeydi. Dışarıda olanları televizyonundan izliyordu. Gece yarısından hemen sonra haber geldi - Charles Troy Coleman infaz edilmişti.

Birçok hükümlünün bunu alkışla ve sevinçle karşıladığı görüldü. Geri kalan çoğunluksa hücresinde sessizce oturmayı seçti. İçlerinden dua edenler de vardı.

Greg hiç beklenmedik bir tepki gösterdi. Haber üzerine neşelenenler olmasına üzülmüştü. Duygusal olarak altüst olmuştu. Onun arkadaşı ölünce dünya daha güvenli bir yer haline gelmemişti. Bu olay kimseyi gelecekte işleyeceği cinayetten vazgeçirmeyecekti. Greg katilleri neyin harekete geçirdiğini bildiğini düşünüyordu. Kurbanın ailesi buna memnun olacaksa bile, bu bir son değildi. Greg Metodist kilisesinde yetişmişti ve şimdi de her gün İncil çalışıyordu. İsa affetmeyi öğütlemiyor muydu? Katillik yanlışsa, eyaletin yaptığı da aynı şey değil miydi? Hangi yetkiyle infaza karar veriliyordu? Böyle savlarla daha önce birçok kez karşılaşıp karşı çıkmıştı. Oysa şimdi bunları çok farklı bir açıdan değerlendirmeye başlamıştı.

Charles Troy Coleman'ın ölümü Greg'de çok büyük bir değişime yol açtı. Âdeta 180 derecelik bir dönüş yaşadı ve İncil'deki göze göz, dişe diş ceza inancını terk etti. Bir daha ölüm cezasına asla inanmayacaktı.

Bu yeni düşüncelerini Ron'a da açıkladı, Ron da ona bunların çoğunu paylaştığını söyledi. Yine de ertesi gün Ron fikrini değiştirip, Ricky Joe Simmons'ın Ada sokaklarında dolaştırılmasını ve vurulmasını isteyen ateşli bir ölüm cezası taraftan kesildi.

RON VVILLIAMSON'IN TEMYİZ DAVASI 15 Mayıs 1991'de görüldü. Oklahoma Ağır Ceza Temyiz Mahkemesi onun suçunu ve ölüm cezasını oybirliğiyle onayladı. Yargıç Gary Lumpkin tarafından yazılan rapora göre, yargılanması sırasında yapılmış pek çok hata olduğuna, ancak sanığa karşı "etkileyici kanıtlar" bulunduğuna ve bunların Barney, polisler, savcı Peterson ve Yargıç Jones tarafından yapılan küçük hatalardan çok daha ağır bastığına karar verilmişti. Ancak anlaşılan mahkeme hangi kanıtın etkileyici kanıt olduğu üzerinde pek durmamıştı.

Bili Luker, Ron'ı arayıp kötü haberi verdi. Ron kararı olabildiğince sakin karşıladı. Dava özetlerini incelemiş, Bill'le birçok kez konuşmuştu. Bili onu iyimser olmaması yönünde uyarmıştı.

DENNİS FRİTZ DE aynı mahkemeden aynı kötü haberi aynı tarihte aldı. Mahkeme yine, yargılama sırasında yapılmış birçok hata olduğunu, ancak "etkileyici kanıtlar" nedeniyle cezanın onaylandığını bildirmişti.

Dennis temyiz avukatı tarafından hazırlanan dava özetini beğenmediği için karar onaylandığında da şaşırnıadı. Cezaevi kitaplığında geçirdiği üç yıldan sonra yasaları ve dava dosyalarını avukatından daha iyi bildiğine emindi.

Dennis hayal kırıklığına uğrasa da mücadelesinden vazgeçmedi. Ron gibi onun da başka mahkemelerde ileri sürebileceği başka argümanları vardı. Her şeyden vazgeçmek gibi bir seçeneği yoktu. Ancak Ron'ın tersine, Dennis artık kendi başınaydı. Ölüm cezasına çarptırılmadığı için ona ücretsiz avukat hakkı tanınmıyordu.

ASLINDA AĞIR CEZA TEMYİZ MAHKEMESİ her zaman savcının istediği cezayı kabul eden bir yer değildi. 16 Nisan I991'de Greg VVilhoit için Mark Barrett'in istediği gibi yeniden yargılama kararı çıkmıştı. Mahkeme, avukat George Briggs'iıı savunmada gösterdiği yetersizliğin ihmal edilemeyeceğine ve Greg'in yeterli avukatlık hizmeti alamadığına karar vermişti.

İdam istemiyle yargılanırken ya şehirdeki en iyi, ya da en kötü avukatı tutmanız gerekir, Greg istemeden en kötüsünü tuttuğu için yeniden yargılanma hakkını elde etmişti.

Hücrelerden herhangi bir hükümlü bir nedenle alınıp bir yere götürülecekse, kendisine hiçbir zaman bir açıklama yapılmazdı. Gardiyanlar gelip hemen giyinmesini söylerlerdi sadece.

Greg temyizi kazandığını biliyordu. O yüzden gardiyanlar hücre kapısında belirince büyük günün gelip çattığını anladı. İçlerinden biri, "Eşyanı topla," dedi. Gitme zamanı gelmişti. Birkaç dakika içinde eşyalarını bir karton kutuya doldurdu ve gardiyanlarla birlikte yola çıktı. Ron koridorun öteki ucuna taşınmıştı. O yüzden vedalaşma şansı yoktu. Greg, McAlester'dan ayrılırken arkada bıraktığı arkadaşım düşünüyordu.

Osage'deki cezaevine geldiğinde, Mark Barrett kefaletle tahliye için bir duruşma ayarladı. Cinayet suçlaması devanı ediyordu. Yeniden yargılanacağı tarih henüz belli değildi. Bu yüzden Greg

özgür sayılmazdı. Bulunması olanaksız aşırı yüksek bir kefalet yerine, yargıç elli bin dolarlık bir kefalete hükmetti. Bu tutarı da Greg'in anne ve babasıyla kız kardeşleri çabucak hazır ettiler.

Cezaevinde dört yılı ölüm koğuşunda olmak üzere beş yıl yattıktan sonra Greg birdenbire serbest kaldı. Artık bir daha hücreye dönmeyecekti,

H BİRİMİNİN YAPIMINA 1990'da başlandı. Her şeyi -yerler, duvarlar, tavan, ranzalar ve kitap rafları- betondan yapıyorlardı. Cezaevinde bıçak yapmayı engellemek için hücrelere hiçbir metal eşya sokulmayacaktı. Cezaevinde bol bol demir parmaklık ve az miktarda cam vardı ama hücrelerde değil... Hücrelerde ne varsa hepsi betondu.

İnşaat tamamlandığında üzeri toprakla örtüldü. Resmi gerekçesi enerji tasarrufuydu. Gün ışığı ve hava akımı engellenmişti.

H birimi 1991 Kasımında açıldı. Cezaevi bu yeni, modern ölüm evinin açılışını bir toplantıyla kutladı. Önemli kişiler davet edildi. Kurdeleler kesildi. Cezaevi orkestrası birkaç parça çalmaya zorlandı. İçerisi ziyaretçilere gezdirildi. Buraya yerleştirilecek hükümlüler hâlâ birkaç yüz metre ötedeki Eski Bina'daydı. Böylece konuklara istedikleri hücrede yepyeni beton ranzalarda geceyi geçirme olanağı tanınabildi. Davetten sonra hepsinin tuzu biberi olarak orta güvenlik bölgesindeki kimi mahkûmlar buraya getirilip ne gibi sorunlar çıkabileceğine bakıldı. H biriminin yeterince güvenli, işlevsel ve dayanıklı olduğuna ikna olduktan sonra, E bölümündeki kötü çocukların buraya nakline başlandı.

Şikâyetler de hemen başladı. Pencere yoktu, öyleyse gün ışığını görmek veya temiz hava almak olanaksızdı. Hücreler iki kişilikti ama iki kişiye yetecek kadar yer yoktu. Beton ranzalar çok sertti ve birbirinden sadece bir metre uzaklıktaydı. Tuvalet iki ranzanın orasına konmuştu. Böylece tuvalet eylemini iki taraf da paylaşmak zorundaydı. Buna karşılık ranza bölmeleri iki kişinin sohbetini önleyecek biçimde düzenlenmişti. Oysa bir hükümlü için en can alıcı ihtiyaç günlük sohbetlerdir. H birimi sadece gardiyanların hükümlülerle temasını kesmekle kalmamış, hükümlü-

leri de birbirinden izole edecek şekilde düzenlenmişti. Yemekler F bölümünden de kötüydü. Eski binada en kutsal yer olan havalandırma avlusu burada bir tenis kortundan çok daha küçük beton bir alandı. Duvar yüksekliği beş buçuk metreydi ve dışarıdaki herhangi bir yeşilliği görmek olanaksızdı. Alanın üstü kalın bir ızgarayla kaplıydı. Bu ızgara yüzünden içeri doğru dürüst güneş ışığı da girmiyordu.

Taze beton düzeltilmiş veya boyanmış değildi. Çimento artıkları her yeri kaplamıştı. Özellikle hücrelerin köşe bölümleri çimento tozu doluydu. Duvarlara yapışmış, yere dağılmış, bir bölümü de havada asılı kalmıştı. Hükümlüler bu havayı soluyordu. Hükümlüleri ziyaret eden avukatlar toz yüzünden soluksuz kalıp öksürüyorlardı.

Modern havalandırma sistemiyse "kapalı" idi. Dolayısıyla içeriye dışarıdan temiz hava girişi yoktu. Elektrikler kesilinceye kadar buna dayanılabiliyordu, ancak sık sık elektrik kesintisi oluyordu.

Ron Williamson'ın eyalet tarafından yoksul hükümlüler için görevlendirilen yeni avukatı Leslie Delk, cezaevi aleyhine dava açan bir meslektaşına yazdığı mektupta bu konuyu şöyle dile getiriyordu:

> Yemekler korkunç ve benim bütün müvekkillerim kilo kaybetti. Bunlardan biri on ayda 40 kilodan fazla zayıfladı. Bu konuyu cezaevi yönetimiyle görüştüm ama onlar elbette ki müvekkilimin iyi olduğunu filan söylediler. Son gidişlerimden birinde yemeklerin eski binada yapılıp getirildiğini fark ettim. H birimine geldiğinde yemek servisini öteki hafif cezalı hükümlüler yapıyor. Bunlara kalanları kendilerine almaları söylenmiş olmalı ki ölüm koğuşunda kalanlara ötekilerin aldığının yarısı kadar yemek geliyor. Anladığım kadarıyla yönetim idam mahkûmlarının tepsilerine ne kadar yemek konduğunu denetlemiyor. Tüm müvekkillerim yemeğin her zaman soğuk geldiğini ve insanın midesini bozacak kadar kötü hazırlanmış olduğunu, kimsenin doymadığını ve çoğunluğun kantinden yemek almak zorunda kaldığını söylüyorlar. Cezaevindeki satış mağazası yiyeceklere elbette istediği gibi fi-

yat koyuyor. (Buradaki fiyatlar dışarıdaki fiyatlardan genel olara: çok daha yüksek.) Öte yandan müvekkillerimin birçoğunun ken dilerine kantinden yiyecek almaları için para yardımında buluna cak bir ailesi yok.

H birimi hükümlüler açısından gerçek bir şok oldu. iki yıldı yeni, modern bir cezaevi yapıldığını ve bunun için 11 milyon do lar ayrıldığını duyuyorlardı. Hücreleri F bölümündekinden dah; dar ve koşulları daha zor bir yeraltı cezaevine nakledildiklerindi çok şaşırdılar.

Ron H bölümünden nefret etti. Hücre arkadaşı Rick Rojen 1985'ten bu yana burada kalan biriydi. Rick Budist'ti ve bu Ror üzerinde sakinleştirici bir etki yapıyordu. Saatlerce meditasyor yapıyor, gitar çalmayı seviyordu. Küçücük hücrede bu iki kişi içir özel yaşam diye bir şey olanaksızdı. İki ranzayı birbirinden ayır-mak ve kendi özel dünyalarına daha rahat çekilebilmek için ta-vandan bir battaniye sarkıttılar.

Rojem'in Ron'la ilgili endişeleri vardı. Ron okumayı bırak-mıştı. Düşüncelerini toplayamıyor, belli bir konuda yoğunlaşa-mıyordu. Zaman zaman ilaç kullanabiliyordu ama tedavisinin düzgün yürüdüğü söylenemezdi. Saatlerce uyuyor, sonra kalkıp bütün gece küçücük hücrenin içinde dolanıp duruyordu. Bu sı-rada ya kopuk kopuk bir şeyler söylüyor, ya da kendi vehimle-rini tekrar ediyordu. Derken kapıya gidip acı çığlıklar atıyordu. Günde yirmi üç saat bir arada oldukları için Rojen hücre arkada-şının çıldırmaya yaklaştığını anlıyordu. Ancak onun da elinden gelen hiçbir şey yoktu.

Ron H birimine geldiğinden bu yana kırk kilo kaybetmişti. Saçları kırlaşmıştı ve bir hayaleti andırıyordu. Annette bir gün kardeşini ziyarete geldi. Ziyaretçi odasına gardiyanların uzun, kır saçlı ve sakallı, çöp gibi ince yaşlı adamı getirdiklerini görünce çok şaşırdı. Bunun kardeşi olması olanaksızdı.

Annette bu durumu, "Gardiyanların kardeşim diye getirdik-leri bu uzun saçlı, korkunç zayıf, bir deri bir kemik kalmış adamı sokakta görsem tanıyamazdım. O kadar solgun görünüyordu ki eve döner dönmez cezaevi müdürüne mektup yazdım ve Ron'da

AİDS olup olmadığının kontrol edilmesini istedim. Cezaevleriyle ilgili olarak anlatılanları da bildiğim için AİDS muayenesi yapılmasını rica ettim," diye anlatıyordu.

Müdür yazdığı cevapta Ronnie'nin AİDS olmadığını belirtti. Annette yeni bir mektup daha yollayarak yemeklerde sorun olduğundan, kantininse çok pahalıya satış yaptığından ve kantinin sağladığı kârla gardiyanlara jimnastik ekipmanı alındığından yakındı.

1992'DE CEZAEVİ İÇİN TUTULAN Ken Foster adlı bir psikiyatr, gelir gelmez Ron Williamson'ı muayene etti. Onun gerçekle bağının koptuğunu, düşüncelerini toplayamadığını, bir deri bir kemik kaldığını, kırlaşmış saçlarıyla fiziksel açıdan gerçekten kötü göründüğünü rapor etti. Dr. Foster'a göre, cezaevi yetkililerinin de kabul etmek zorunda oldukları gibi, bir sorun olduğu çok açıktı.

Ron'ın ruh sağlığı fiziksel durumundan da kötüydü. Öfke patlamaları normal cezaevi öfkesinin çok ötesindeydi. Gardiyanlar ve öteki görevliler arasında Ron'ın gerçek dünyayla bağının koptuğunu bilmeyen yoktu. Dr. Foster birçok kez onun çılgınca çığlıklarına şahit olmuş ve bunlar sırasında söylediklerini üç başlıkta toplamıştı: (1) Ron'ın suçsuz olduğu, (2) Ricky Joe Simmons'ın cinayetini itiraf ettiği ve yargılanması gerektiği, (3) Ron'ın özellikle göğsünde büyük bir ağrı hissettiği ve bu ağrı yüzünden öleceğini düşündüğü...

Gösterdiği belirtiler çok açık ve aşırı olmasına rağmen Dr. Foster'ın gözden geçirdiği kayıtlara göre Ron uzun süredir tedavi görmüyordu. Doktora göre böyle bir durumda Ron kadar hasta birinin tedavi görmemesi sonucunda psikoz belirtilerinin ortaya çıkması normaldi.

Dr. Foster raporunda şöyle diyordu: "Psikotik tepki ve buna eşlik eden tahribat, hücrede yatan ve idam mahkûmu olduğunu bilen birinde, bunlara ek olarak birden çok stres nedeni varsa daha da kötüleşir. Akıl sağlığı kılavuzlarında belirlenmiş GAF ölçeğine göre cezaevi koşulları 'yıkıcı' etkisi olan bir stres kaynağıdır."

Öte yandan suçsuz bir insan için bu 'yıkıcı' etkinin ne kadar biiyük olabileceğini hayal etmek bile güçtü.

Dr. Poster, Ron'ın daha iyi bir ortamda tıbbi tedavi görmesi gerektiğine karar verdi. Ron'ın ruh hastalığı her zaman sürecekti ama idam mahkûmu olsa bile kimi iyileşme belirtileri sağlamak olasıydı. Ne var ki Dr. Poster çok geçmeden, ölüm cezası almış hasta hükümlülere yardım etmenin ne kadar zor olduğunu öğrendi.

Doktor öncelikle cezaevleri bölge müdürü James Saffle ve McAlester müdürü Dan Reynolds'la görüştü. İkisi de Ron VVilliamson'ı ve yaşadığı sorunları biliyordu. Ancak ikisinin de bu konuyla ilgilenmeye hiç mi hiç vakitleri yoktu.

Ama Keıı Foster biraz inatçı biriydi ve bürokratik engellerden hoşlanmazdı. Hastalarına gerçekten yardım etmek isterdi. Saffle ve Reytıolds'a yazılar yazmaya devam etti. Böylece Ron'ın ciddi ruhsal ve fiziksel sorunlarım ayrıntılarıyla öğrenmelerini sağladı. Reynolds'la haftada en az bir kere hastalarının durumu konusunda görüşmekte ısrarlıydı. Bu toplantılarda her zaman Ron'ın durumunu gündeme getiriyordu. Her gün bir cezaevi müdür yardımcısına bilgi veriyor ve hazırladığı özet raporların müdüre ulaştırılmasını sağlıyordu.

Dr. Foster cezaevi yöneticilerine Ron'ın ihtiyacı olan ilaçları alamadığını, uygun bir tedavi göremediği için de ruh ve beden sağlığının her gün biraz daha kötüleştiğini tekrar tekrar açıklıyordu. Ron'ın H birimine yakın Özel Bakım Birimi SCU'ya gönderilmesi gerektiğini özellikle vurguluyordu.

Ciddi ruhsal sorunları olan hükümlüler doğruca Özel Bakım Birimi'ne yollanıyordu. Burası McAlester'daki bu tür tedavilerin yapıldığı tek yerdi. Bununla birlikte, bu birime idam cezası almış hükümlüler uzun süredir kabul edilmiyordu. Bu konudaki resmi gerekçe belli değildi ama idam mahkûmlarının avukatları bu tutumun infazları geciktirmemeyi amaçladığını düşünüyorlardı. Çok ciddi biçimde hasta olan bir idam mahkûmu, doğru dürüst değerlendirilirse, ehliyetsiz bulunacağı için idamdan kurtulabilirdi.

Bu politikaya birçok kez karşı çıkılmış, ama bu karşı çıkışlar hiçbir fayda vermemişti.

Şimdi de Ken Foster bu politikaya bir kez daha karşı çıkıyordu. Saffle ve Reynolds'a tekrar tekrar Ron Williamson'ı uygun biçimde tedavi etmek üzere Özel Bakım Birimi'ne almak gerektiğini açıkladı. Ancak orada durumunu gözleyebileceğini ve tedavisini düzenleyebileceğim söyledi. Açıklamaları çoğunlukla sert ve eleştireldi. Ancak Dan Reynolds Ron'ın Özel Bakım Birimi'ne konmasına büyük bir kararlılıkla karşı çıkmaya devam ediyor, tedavisini değiştirmekte bir yarar görmüyordu. Reynolds'a göre idam mahkûmlarıyla uğraşmaya gerek yoktu. Nasıl olsa öleceklerdi.

Dr. Foster'ın Ron adına yaptığı başvurular öylesine can sıktı ki sonunda müdür Reynolds bu doktorun cezaevine girişini bile yasakladı.

Yasak sona erince, Dr. Foster, Ron'ı özel birime alma çabalarını yeniden başlattı. Bu tam dört yıl sürdü.

DOKTORUN DOĞRUDAN TEMYİZE başvurmasından sonra dava, Ron'a yargılama sırasında mahkemeye sunulmamış kanıtları gösterme hakkı veren ve "mahkûmiyet sonrası değerlendirme" denen yeni bir aşamaya girdi.

O zamanların uygulaması gereği Bili Luker dosyayı Kamu Temyiz Avukatları Bürosu'ııdan Leslie Delk'e devretti. Delk'in ilk talebi, müvekkili için daha iyi tıbbi tedavi istemek oldu. Ron'ı F birimindeyken bir kez görmüş, onun çok hasta olduğunu anlamıştı. H birimine geçirildikten sonra, durumundaki hızlı kötüleşme onu çok etkilemişti.

Delk, psikiyatr veya psikolog olmamakla birlikte akıl hastalıklarının özellikleri ve tanısı konusunda kapsamlı bir eğitim almıştı. İdam mahkûmlarının avukatı olduğundan, bu gibi sorunları gözlemek ve sorunu olanlar için gerekli tedaviyi talep etmek işinin bir gereğiydi. Akıl sağlığı uzmanlarının görüşlerini dikkate alıyordu ama Ron konusunda iyi bir inceleme yapılamadığı için görüş edinmesi zordu. H birimindeki uzak tutma politikası nedeniyle, kimse hatta avukatı bile hükümlüyle aynı yerde oturamıyordu. Ron'ı muayene etmek isteyen bir psikiyatr, onu ancak bir pencerenin ardından görebilir ve onunla ancak bir telefon aracılığıyla görüşebilirdi.

Mahkumiyet sonrası işlemleri içiıı ruhsal değerlendirme yapılması gerekiyordu. Delk, Ron'ın ruhsal değerlendirmesi için Dr. Pat Fleming adlı birini bulmuştu. Dr. Fleming üç kez girişimde bulunduysa da değerlendirmesini tamamlayamadı. Hastası ajite durumdaydı, katılımcı değildi, hayaller ve halüsinasyonlar görüyordu. Görevliler Dr. Fleırıing'e Ron'ın bu durumunun ender görülen bir şey olmadığını söylemişlerdi. Avukatıyla işbirliği yapamayacak ya da herhangi bir anlamlı davranışta bulunamayacak kadar rahatsız olduğu belliydi. Doktor, Ron'ı değerlendirmede çok ciddi biçimde başarısızlığa uğradığını, çünkü hastasıyla karşılıklı oturup bire bir görüşmesine, onu izleyip sorular sormasına ve testler yapmasına izin verilmediğini söylüyordu.

Dr. Fleming H bölümünde görevli cezaevi doktoruyla görüştü ve bu konuda ayrıntılı bilgi verdi. Daha sonra kendisine Ron'ın cezaevindeki ruh sağlığı uzmanları tarafından muayene edildiği söylendi ama Dr. Fleming, Ron'ın durumunda hiçbir düzelme görmemişti. Dr. Fleming hastayı uygun şekilde değerlendirebilmek ve tedavisini düzene sokabilmek için Ron'ın Doğu F^yalet Hastanesi'nde uzun bir süre tedavi görmesi gerektiğini düşünüyordu. Doktorun bu önerileri reddedildi.

Öte yandan Leslie Delk cezaevi yetkililerinin kapısını aşındırmayı sürdürüyordu. Cezaevi görevlileriyle, sağlık elemanlarıyla ve çeşitli müdürlerle görüşüp şikâyetleri dile getiriyor, daha iyi bir tedavi talebinde bulunuyordu. Kendisine vaatlerde bulunuluyor, ama bunlar hemen unutuluyordu. Ron'ın ilaç düzeninde küçük değişiklikler gibi iyi niyetli kimi çabalar gösterilse de Ron'a gereksinim duyduğu tedavi bir türlü uygulanmıyordu. Delk sonunda bütün bunları bir dizi mektupla cezaevi yetkililerine şikâyet etti. Ron'ı olabildiğince sık ziyaret ediyordu. Durumu o kadar kötüydü ki bundan daha kötüsü olamazdı. Leslie artık onun her an ölebileceğinden korkuyordu.

Sağlık görevlileri Ron'ı tedavi etmek isterken, cezaevi disiplininden sorumlu olanlar da çok eğleniyordu. Kimi gardiyanlar eğ-

lence için H birimindeki yeni dahili haberleşme sistemini kullanıyordu. Her hücrede kontrol odasına bağlı iki yönlü bir alıcı vardı. Bu da gardiyanları hükümlülerden olabildiğince uzak tutma araçlarından biriydi.

Fakat gardiyanlar hükümlülerden o kadar da uzakta değildi.

"Ron, Tanrı konuşuyor," diyerek korkunç bir sesle gecenin bir yarısı diyafona bağırıyorlardı. "Debbie Carter'ı niçin öldürdün?" Bir sessizliğin ardından Ron'm sesini duyunca gardiyanlar kıs kıs gülmeye başlıyorlardı. Ron hücre kapısına çıkıp "Ben kimseyi öldürmedim! Ben suçsuzum!" diye bağırıyordu. Derin ve kalınca sesi güneybatı bölümünün koridorlarında gecenin sessizliğini bölerek çınlıyordu. Bu kriz bir saat kadar sürüyor, uyanan öteki mahkûmları son derece kızdırıyordu ama gardiyanlar çok eğleniyordu.

Her şey normale döndüğünde ses yine başlıyordu. "Ron, ben Debbie Carter. Beni niçin öldürdün?"

Ron'ın acı çığlıkları sürdükçe sürüyordu.

"Ron, ben Charlie Carter. Kızımı niçin öldürdün?"

Öteki hükümlüler gardiyanlara susmaları için yalvarıyorlardı. Ama gardiyanlar öyle eğleniyorlardı ki... Rick Rojem iki sadist gardiyanın özellikle Ron'ı eğlence için kandırdığına inanıyordu. Bu işkence aylar boyu aynı biçimde sürüp gitti.

Rick, "Boşver, duyma onları," diye hücre arkadaşına yalvarıyordu. "Onları duymamış gibi yaparsan, seslerini keserler."

Ron bu fikri anlayamıyordu. Çevresindeki herkesi kendisinin suçsuz olduğuna inandırmak istiyordu. Bunun en uygun yolunun da ciğerlerini parçalayacak kadar haykırmak olduğunu sanıyordu. Fiziksel açıdan gücünü yitirdiğinde veya sesi kısılıp artık daha fazla bağıramayacak duruma geldiğinde, yüzünü diyafona yaklaştırıyor ve saatlerce anlaşılmaz sözler fısıldıyordu.

Sonunda Leslie Delk bu eğlenceyi haber aldı ve 12 Ekim 1992 tarihinde H birimi yöneticisine bir mektup yazdı:

> Size Ron'ın diyafonla bazı gardiyanlar tarafından taciz edildiğini çeşitli kişilerden duyduğumdan söz etmiştim. Bu kişiler belli ki hasta insanlara sataşıp onların da buna karşılık vermesiyle çok eğ-

leniyorlar. Bu sorunla ilgili hâlâ duyumlar alıyorum. En son olarak Martin adlı görevlinin Ron'ın hücre duvarına gidip onu oradan taciz ettiğini öğrendim. (Bu sataşmalarda "Ricky Joe Simmons" ve "Debra Sue Carter" adları kullanılıyor sanırım.) Anladığım kadarıyla Reading adlı gardiyan Martin'ı engellemeye çalışmış, ancak Martin'i durdurabilmek için çok uğraşmak zorunda kalmış.

Martin adlı gardiyanın adını birçok farklı kaynaktan duydum. Kendisi sürekli olarak Ron'ı taciz edenlerden biri olarak tanınıyor. Dolayısıyla bu konuyu araştırmanızın ve ardından gerekli önlemleri almanızın mümkün olup olmadığını öğrenmek isterdim. Ruh sağlığı yerinde olmayan hükümlülere davranış biçimleri konusunda gardiyanlara bir eğitim verilmesi belki [yararlı] olabilir.

Elbette tüm gardiyanlar böyle değildi. Bir kadın gardiyan bir akşam Ron'ı hücresinde ziyaret etmişti. Kendisine göre Ron çok kötü görünüyor ve günlerdir yemek yemediği için açlıktan ölmek üzere olduğunu söylüyordu. Gardiyan onun sözlerine inanmıştı. Hemen gidip birkaç dakika içinde bir kavanoz fıstık ezmesi ve bayat bir ekmekle geri gelmişti.

Renee'ye yazdığı bir mektupta Ron, bu "ziyafetin" kendisi için ne büyük bir anlamı olduğunu ve ekmekten bir tek kırıntı bile bırakmadığını dile getirmişti.

KİM MARKS Oklahoma Yoksulları Savunma Sistemi'ne bağlı olarak çalışan bir avukattı. H biriminde zamanını Ron'a herkesten çok ayıran kişiydi. Dava dosyasını üstlendiği zaman, duruşma kayıtlarını, raporları ve sunulan kanıtları incelemişti. Eski bir haber muhabiri olduğundan Ron'ın neler yaptığını araştırmayı da ihmal etmemişti.

Katillerin kimler olabileceğini düşünmüş ve suç geçmişlerini de göz önünde tutarak on iki kişilik bir liste yapmıştı. Glen Gore çok açık nedenlerle listenin bir numarasıydı. Bir kere cinayetin işlendiği gece Debbie Carter'la birlikteydi. Birbirlerini yıllardır tanıyorlardı. Bu da Debbie'nin evine rahatlıkla girebileceği anlamına geliyordu. Geçmişte kadınlara karşı ağır şiddet uyguladığı biliniyordu. Ayrıca Ron'ı suçlayan da oydu.

Bütün bunlara karşın polisler Gore'la neden bu kadar az ilgilenmişlerdi? Kim, polis raporlarını ve yargılamayı daha ayrıntılı inceledikçe, Ron'ın karşı çıkışlarının bir temele dayandığını daha çok anlıyordu.

H biriminde müvekkilini birçok kez ziyaret etmişti. Leslie Delk gibi o da Ron'ın tümüyle tükenme noktasında olduğunu görmüştü. Her ziyaretinde onu merak ve endişeyle izliyordu. Şimdiye dek hiçbir müvekkilinin bu kadar hızla yaşlandığına tanık olmamıştı. Koyu kahverengi saçları her ziyaretinde belirgin biçimde beyazlaşıyordu. Oysa henüz kırk yaşında bile değildi. Hiç güneş yüzü görmemesinin de etkisiyle yüzü solmuş ve hortlağa dönmüştü. Üstü başı kirli ve biçimsizdi. Gözleri çukura kaçmıştı ve endişeyle bakıyordu.

Kim'in başlıca görevi müvekkilinin akıl hastası olup olmadığını belirlemek, ardından da hem yeterli tedavi görmesini sağlamak, hem de uzman tanıklar bulmaya çalışmaktı. Kim'e güre Ron'ın ruh sağlığının bozuk olduğu ve bulunduğu koşulların onu çok zorladığı ortadaydı. Zaten bunu görmek için uzman olmak gerekmiyordu. İdam mahkûmlarının Özel Bakım Birimi'ne alınmaması kararıyla karşılaşan Dr. Foster gibi Kim de yıllarca mücadele vermek zorunda kalacaktı.

Kim, 1983'te Ron'ın ikinci yalan makinesi testinde söylediklerini yeniden gözden geçirdi. Ron o tarihte depresyon ve çift kutuplu bozukluk hatta olasılıkla şizofreni teşhislerini almış olmasına karşın, kendini denetleyebildiği ve uyum gösterebildiği için normal biri gibi görülebiliyordu. Oysa aradan dokuz yıl geçtikten sonra artık hiçbir normal yanı kalmamıştı. Hayaller görüyordu, gerçekle bağını koparmıştı ve saplantıları vardı — Ricky Joe Simmons, din, yalancı tanıklar, parasızlık, Debbie Carter, hukuk, müzik, devleti bir gün dava etmek, beyzbol kariyeri, kendisine karşı yapılan haksızlıklar ve kötü muamele...

Kim, görevlilerle konuştuğunda birçoğundan Ron'ın bütün gün çığlıklar attığına ilişkin raporlar tuttuklarını öğrendi. Ardından buna kendisi de tanık oldu. H biriminin mimarisi öylesine garipti ki, kadınlar tuvaletindeki havalandırmadan Ron'ın kaldığı güneybatı bölümünün sesleri duyulabiliyordu. Bu tuva-

lette bir keresinde Ron'ın haykırışlarını kendi kulaklarıyla duyup şaşkına döndü.

Bu olay üzerine, Leslie'yle birlikte Ron'a daha iyi tedavi sağlanması için cezaevini daha çok zorladılar. Ona bir ayrıcalık tanınıp Özel Bakım Birimi'ne alınmasını istediler. Doğu Eyalet Hastaıiesi'nde değerlendirilmesini sağlamaya çalıştılar.

Ancak bütün bu çabaları sonuçsuz kaldı.

1992 HAZİRANINDA Leslie Delk, mahkûmiyet sonrası sürecin bir parçası olarak, Pontotoc bölge mahkemesine Ron'ın zihinsel kapasitesinin belirlenmesi için bir oturum başvurusu yaptı. Bili Peterson buna karşı çıktı ve mahkeme de savcının talebi doğrultusunda başvuruyu reddetti.

Mahkemenin bu ret kararı hemen temyiz mahkemesine götürüldü ve kabul edildi.

Temmuz ayında Delk aynı konuda kapsamlı bir başvuru daha yaptı. Gerekçeleri Ron'ın ciltler tutan ruhsal sorunlarının kayıtlarına dayanıyordu. Ron'ın sağlık durumundaki bozukluğun ve yetersizliğinin yargılamada dikkate alınmış olması gerektiğini savunuyordu. İki ay sonra bu talep de reddedildi ve Leslie yine Oklahoma Ağır Ceza Temyiz Mahkemesi'ne başvuruda bulundu.

Beklenebileceği gibi bir kere daha kaybetti. Bundan sonra yapabileceği şey, ABD Yüksek Mahkemesine rutin ancak umutsuz bir temyiz başvurusunda bulunmaktı. Bir yıl sonra mahkemeden yine rutin bir ret kararı çıktı. Öteki rutin işlemler de yapıldıktan sonra daha da rutin ret cevapları alındı. 26 Ağustos 1994'te artık başvurulabilecek bütün yollara başvurulmuş ve bunların hepsi kapanmıştı. Temyiz Mahkemesi Ron VVilliamson'ın infazı için 27 Eylül 1994 tarihini belirledi.

Ron altı yıl dört aydır ölüm koğuşunda infaz sırasının gelmesini bekliyordu.

ÖTE YANDAN Greg VVilhoit, iki yıl özgür yaşadıktan sonra karısını öldürdüğü suçlamasıyla yeniden yargılanmaya başlandı.

McAlester'dan kurtulduktan sonra Tulsa'ya yerleşmiş ve normal yaşantıya ayak uydurmaya çalışmıştı. Ancak yaşadıkları ne-

deniyle bu hiç de kolay değildi. Pek çok ruhsal ve duygusal yara almıştı. Şimdi sekiz ve dokuz yaşlarına gelmiş olan kızlarına kiliseden dostları olan iki öğretmen bakıyordu. Çocuklar düzenli bir yaşantı sürdürüyorlardı. Anne ve babasıyla kız kardeşleri her zaman olduğu gibi desteklerini esirgemiyorlardı.

Davasına ilgi gösteren çoktu. Eski avukatı George Briggs artık hayatını kaybetmişti ama avukatlık yapma hakkı da ölmeden önce eyalet tarafından zaten elinden alınmıştı. Bu durum üzerine birçok ünlü ceza avukatı Greg'i aramış ve kendisini temsil etmek istediklerini söylemişlerdi. Karıncaları şekere çeker gibi avukatları bu davaya çeken kameralardı, Greg davasına bu kadar çok ilgi olmasından memnundu.

Aslında onunki kolay bir seçimdi. Çünkü dostu Mark Barrett serbest kalmasını sağladığı gibi şimdi de davasını kazanmasını sağlayacaktı.

İlk yargılama sırasında kendisine en fazla zarar veren kanıt savcılığın getirdiği iki diş izi uzmanının tanıklıklarıydı. İkisi de jüriye Kathy VVilhoit'taki diş izlerinin eski kocasına uyduğunu söylemişti. VVilhoit ailesi Kansas'tan iyi bir diş izi uzmanı olan Dr. Thomas Krauss'u bulmuştu. Dr. Krauss hayretler içinde, Greg'in diş kalıbıyla yaradakiler arasında çok büyük farklar olduğunu görmüştü. İki iz birbirine hiç mi hiç benzemiyordu.

Bunun üzerine Mark Barrett izleri on bir tanınmış uzmana daha gösterdi. Bunların çoğu şimdiye kadar genellikle savcılığın lehine tanıklık etmiş kişilerdi. Aralarında FBl'ın bu konudaki en üst düzey danışmanı da bulunuyordu ve bu kişi ünlü seri katil Ted Bundy aleyhine görüş bildirmişti. Hüküm oy birliğiyle çıktı. On iki uzmanın 011 ikisi de Greg VVilhoit'm diş izinin yarayla en ufak bir benzerliği olmadığını söylüyordu.

Yapılan oturumda, savunma tarafının getirdiği uzman, Greg'in diş iziyle ısırık izi arasında yirmi büyük fark olduğunu ve dolayısıyla Greg'in olayla ilgisi olmadığtnı gösterdi.

Ancak savcılık yargılama yapılmasında kararlıydı. Ne var ki bu yargılama kısa sürede bir komediye dönüştü. Mark Barrett, savcılığın getirdiği uzmanları başarıyla alt etti. Ardından yine savcılığın DNA uzmanının güvenilmezliğini ortaya koydu.

Daha sonra Mark Barrett, yargıca güçlü bir teklif götürerek savcılığın sunduğu kanıtın dikkate alınmamasını ve Greg lehine bir hüküm verilmesini istedi. Bunun ardından yargıç duruşmaya ara verip jürinin görüşmelere çekilmesini istedi. Jüri toplantıdan sonra salona geri döndüğünde yargıç her zaman karşılaşılmayan bir uygulamayla avukatın teklifinin kabul edildiğini ve davanın düştüğünü açıkladı.

"Bay Wilhoit," dedi, "Artık serbestsiniz."

Arkadaşları ve dostlarıyla beraat edişini kutladığı uzun bir geceden sonra Greg VVilhoit ertesi sabah doğruca Kaliforniya'ya uçtu. Artık akraba ziyareti ve ölüm cezasına karşı vereceği savaşım dışında asla Oklahoma'ya dönmeyi düşünmüyordu. Özgürlüğünü Kathy'mn ölümünden sekiz yıl sonra elde edebilmişti.

Polis ve savcı bu olayda yanlış kişinin peşine düşerek gerçek katilin iziıı kaybettirmesini sağlamışlardı. Nitekim gerçek katil hâlâ bulunamadı.

İNFAZLAR IÇtN ARTIK H birimindeki yeni oda kullanılıyordu. Burada 10 Mart 1992'de Robyn Leroy Parks adlı kırk üç yaşında bir zenci, 1978 yılında bir benzin istasyonu görevlisini öldürdüğü için idam edildi. Parks on üç yıldır cezaevinde infaz bekliyordu.

Üç gün sonra da Olan Randle Robison adında kırk altı yaşında bir beyaz erkek 1980'de zorla girdiği kır evinde bir çifti öldürmek suçundan idam edildi.

Ron Williamsoıı onların ardından H biriminde sedyeye bağlanıp son sözleri sorulacak üçüncü kişi olacaktı.

30 Ağustos 1994'te Ron'uı hücre kapısına birkaç ciddi görünüşlü gardiyan geldi. El ve ayaklarını kelepçelediler ve beline bir zincir takarak kelepçeleri bu zincire bağladılar. Önemli bir durum var gibiydi.

Ron her zamanki gibi kirli, tıraş olmamış, solgun yüzlii ve gergindi. Öyle ki gardiyanlar ona fazla yaklaşmamaya dikkat ediyorlardı. Gardiyan Martin de bu beş görevlinin arasındaydı.

Ron'ı H biriminden çıkardılar, bir minibüse bindirdiler ve kısa bir yolculuktan sonra cezaevinin ön bölümündeki idare bi-

nasıtıa götürdüler. Gardiyanlarla çevrelenmiş halde müdürün odasına götürüldü. Burada uzun bir toplantı masasına oturmuş birçok insan vardı ve bunların hepsi de önemli bir olaya tanıklık etmeyi bekliyor gibiydi. Hâlâ zincirli ve gardiyanların yakın koruması altında olduğu halde masanın bir ucuna oturtuldu. Müdür masanın karşı uçundaydı. Toplantıya masada oturan ve oldukça asık yüzlü görünen çok sayıda kişiye Ron'ı tanıtarak başladı.

Sizlerle tanışmak ne güzel.

Ardından müdür Ron'a bir "bildirim" okumaya başladı.

> 27 Eylül 1994 Salı günü saat 12.01'de infaz edilmek üzere cinayet suçundan ölüme mahkûm edildiniz. Bu toplantının amacı size kuralları ve önümüzdeki otuz günlük sürede yapılacak işlemleri hatırlatmak ve size tanınacak kimi ayrıcalıkları konuşmaktır.

Ron birden altüst oldu. Belki kimi ufak tefek kötülükler yaptığını, ama kimseyi öldürmediğini öne sürdü.

Bu sırada müdür okumasına devam ediyordu. Ron ise Debbie Carter'ı öldürmediğinde ısrar ediyordu.

Müdür ve birim müdürü onunla birkaç dakika konuşup sakinleşmesini sağladılar. Burada onu yargılamadıklarını, sadece kuralları uygulamakla ve gerekli işlemleri yapmakla görevli olduklarım söylüyorlardı. Ama Ron, Ricky Simmons'ın suçunu itiraf ettiğini, bunun video kaydı olduğunu ve bunu müdüre göstermek istediğini anlatıyordu. Birdenbire konuyu değiştirip Ada'da suçsuzluğunu anlatmak için televizyona çıkmak istediğini, zaten ablasının Ada'da üniversiteye gittiğini söylemeye başladı.

Bu arada müdür okumasını sürdürüyordu:

> İnfazdan önceki sabah özel bir hücreye konacaksınız ve infaz zamanına kadar orada kalacaksınız. Bu hücredeyken infaza kadar sürekli olarak infaz memurlarının gözetimi altında olacaksınız.

Ron yine araya girdi. Bu kez bağırarak Debbie Carter'ı öldürmediğini söylüyordu.

Müdür ona aldırmadan ziyaretçilerle, kişisel eşyalarla ve cena-

zc düzenlemeleriyle ilgili kuralları okumayı sürdürüyordu. Ror sonunda sustu ve müdürü dinlemeye başladı.

"Cesedinizi ne yapmamızı istersiniz?" diye sordu müdür,

Ron son derece altüst olmuş durumdaydı ve böyle bir soru yu hiç mi hiç beklemiyordu. En sonunda kendini biraz toplayıp Annette'e gönderilmesini söyleyebildi.

Sorusu olmadığını ve anlatılanları tümüyle anladığını beyar ettikten sonra onu tekrar hücresine götürdüler. Geriye sayım başlamıştı.

Ron Annette'e telefon etmeyi unutmuştu. Ablası iki gün sonra mektuplarına bakarken McAlester'daki infaz müdürlüğünder gelmiş bir zarfla karşılaştı. Mektup müdür yardımcısındandı:

Bayan Hudson,

Size bildirmek isterim ki kardeşiniz 134846 numaralı Ronalc Keith Williamson 27 Eylül 1994'te saat 12.01'de Oklahoma Eyale' Cezaevinde infaz edilecektir.

Kardeşinize infazdan bir önceki gün yapılacak ziyaretler dir görevlisi, kayıtlı avukatı ve cezaevi müdürünün onaylayacağı ik: kişi ile sınırlıdır.

Zor olmakla birlikte cenaze için gerekli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Bu düzenlemeler ailenin sorumluluğundadır Eğer bu sorumluluk aile tarafından yerine getirilmeyecekse eyalel cenaze işlemini yapar. Lütfen bu konudaki kararınızı bildirin.

Saygılarımla;
Ken Klingeı

Annette bu korkunç haberi önce Renee'ye söyledi, ikisinin de aklı başından gitmişti, iki kardeş birbirlerine bütün gayretleriyle bunun doğru olamayacağını söylüyorlardı. Biraz daha konuştuktan sonra onun cesedini Ada'ya getiremeyeceklerine karar verdiler. Criswell cenaze evine taşınmasını ve herkesin ona aptal aptal bakmasını istemiyorlardı. McAlester'da özel bir tören düzenletip orada gömülmesi daha uygun olacaktı. Törene sadece birkaç yakın arkadaş ve aileden birkaç kişi davet edilecekti.

Kendilerine infazı izleme hakları olduğu bildirilmişti. Renee bunu yapamayacağım söyledi. Annette'se sonuna kadar orada bulunmaya kararlıydı.

Haber Ada'da kısa zamanda yayıldı. Peggy Stillvvell bu oldukça şaşırtıcı haberi yerel televizyon kanalını izlediği sırada duydu. Ron VVilliamson için infaz tarihi belirlenmişti. Bu onun için iyi haber olmakla birlikte kimse önceden haber vermediği için kızgındı. Oysa infazı izleyebileceğine dair kendisine söz verilmişti ve infazı izlemeye gitmekte kesin kararlıydı. Bunun için de birkaç gün içinde birisinin onu arayacağını umuyordu.

Annette içine kapandı ve bütün bunların olamayacağına kendini inandırmaya çalıştı. Cezaevine yaptığı ziyaretler o sıralarda seyrekleşmiş ve süreleri kısalmıştı. Ronnie aklını tümüyle yitirmişti. Ya ablasına bağırıyor ya da ablası orada yokmuş gibi davranıyordu. Çoğu zaman kardeşinin yanında beş dakikadan az kalıyordu.

11

OKLAHOMA MAHKEMELERİ Ron davasını kesin karara bağlayıp da infaz tarihini belirledikten sonra, avukatları bu kez federal mahkemeye başvurup yeniden temyiz istediler. Bu işlemlere *habeas corpus* deniyordu. Latincede "bedenim benimdir" anlamına gelen habeas corpus kuralı gereği, bir tutuklunun, tutukluluk halinin hukuka uygunluğunu belirlemek için mahkeme önüne çıkarılması gerekiyordu.

Dosyası bu kez Norman'da Yoksulları Savunma Sistemi'nde görevli avukat Janet Chesley'ye verilmişti. Janet habeas corpus konusunda çok deneyimliydi. Ayrıca son dakikada hazırlanması gereken dosyalar ve infaza az bir süre kala zamana karşı yarışarak yapılması gereken başvurulara alışıktı. Ron'la görüştü ve ona yapılacakları anlattı, tnfazıı erteleneceğine ilişkin güvence verdi. Onun işinde bu tür konuşmalar olağandı. Müvekkilleri kaçınılmaz olarak, çok gergin de olsalar her zaman ona güvenirlerdi. İnfaz tarihinin belirlenmiş olması önemliydi ama habeas corpus başvuruları sonuçlandırılmadan infaz asla gerçekleştirilmezdi.

Ancak Ron başkalarından farklıydı. İnfaz tarihinin resmi olarak açıklanması hastalığının iyice ilerlemesine yol açmıştı. Janet'in verdiği söze inanmıyor ve gün sayıyordu. Onun için saatler durmuştu artık. İnfaz odası kendisini bekliyordu.

Bir hafta böyle geçti. Ardından ikinci hafta da tükendi. Ron bu sırada zamanının çoğunu dua ederek ve İncil okuyarak geçiriyordu. Çok uyuyordu ve bağırmaları kesilmişti. Kendisine özellikle bol bol ilaç veriliyordu. Bütün bina sessizce bekliyordu. Öteki hü-

kümlüler büyük bir dikkatle eyaletin gerçekten Ron VVilliamson gibi akıl hastası birini idam edip etmeyeceğini izliyorlardı.

Üçüncü hafta da bitti.

OKLAHOMA Doğu Bölgesi Federal Mahkemesi Muskogee'deydi. 1994'te burada iki yargıç vardı ve bunların ikisi de idam mahkûmlarından ve habeas corpus temyiz davalarından hoşlanmazdı. Çünkü bu davalar kamyon yüküyle evrak demekti. Her mahkûmun şikâyetleri ve sorunları olurdu. Çoğu suçsuz olduğunu ve kötü muamele gördüğünü öne sürerdi. İdam mahkûmlarının kimi zaman büyük avukatlık firmalarına bağlı, kamu yararına çalışan gerçek avukatları olurdu. Mahkemeye sundukları dava özetleri kalın ve yaratıcı olurdu ve dikkatle incelenmesi gerekirdi. Ortalama halktan tutuklular genellikle kendilerini savunurlar, ama zamanını hukuk kitapları arasında geçiren ve öğütlerini bir sigaraya bile satan bilgiç yazarlardan bol bol öğüt alırlardı. Habeas temyizine gitmeyenler bile yiyeceklerin kötülüğü, duşların soğukluğu, gardiyanların kötü davranışları, kelepçelerin ellerini acıtması, güneşi fazla görememeleri gibi birçok gerekçeyle dava açarlardı.

Çoğu tutuklunun davası dava açılmasında yarar olmadığı gerekçesiyle daha baştan reddedilirdi. Bunlar Denver'deki Onuncu Devre Temyiz Mahkemesi'ne götürülürdü. Burası Oklahoma'yı da içine alan federal adli bölgenin merkeziydi.

Avukat Janet Chesley'nin habeas corpus temyiz davası Yargıç Frank Seay'nin payına düşmüştü. Bu kişi 1979'da göreve atanmış bir Jimmy Carter yanlısıydı. Yargıç Seay Seminole'dendi ve bu federal yargıçlık görevine atanmadan önce Pontotoc'u da içine alan yirmi ikinci bölgede on bir yıl yargıç olarak çalışmıştı. Oradaki mahkemeyi, halkı ve avukatları bilirdi.

1971 Mayısı'nda Yargıç Seay, Asher'a gitmiş, hatta buradaki lisenin mezuniyet töreninde bir konuşma yapmıştı. Okulun o yılki on yedi mezunundan biri de Ron VVilliamson'dı.

On beş yıl yargıçlıktan sonra Yargıç Seay önüne gelen habeas corpus davaları konusunda pek sabırlı olamıyordu. VVilliamson'la ilgili dilekçe kendisine 1994 Eylülünde infaza birkaç gün ka-

la ulaşmıştı. Bu durumda infazı geciktirmek için idam mahkûmunun avukatlarının başvuruda bulunmak için son ana dek bekledikleri kuşkusuna kapıldı. Böylece federal yargıçların evraklar düzenleninceye kadar infazı erteleme kararı almaya zorlandıklarını biliyordu. Avukatları federal mahkemede durumu zorlayarak erteleme kararı alırken, zavallı hükümlü de ölümü beklediği hücresinde ter dökmeye devam ediyordu. Yargıç böyle durumlarda hükümlüye acımaktan kendini alamıyordu.

Avukat açısından bu bir başarıydı; Yargıç Seay bunu kabul ediyordu elbette ama bu işlemden yine de hoşlanmıyordu. Habeas corpus başvurularında şimdiye değin birkaç kez infaz erteleme kararı alsa da, hiçbir zaman yeniden yargılama kararı almamıştı.

Her zamanki gibi Williamson başvurusu da önce federal mahkemedeki sulh yargıçlarından Jim Payne tarafından okundu. Payne, tutucu görüşleriyle bilinen ve habeas başvurularından hoşlanmayan biriydi ama aynı zamanda adil kişiliğiyle saygı uyandırırdı. Habeas corpus dosyalarını incelemek ve geçerli, ender olmakla beraber incelenmeye değer talepleri belirlemek yıllardır kendisinin görevi olmuştu.

Bu ciltler tutan belgeler ve raporlar arasında bir şeyi gözden kaçırması suçsuz bir insanın hayatına mal olabilirdi. Bu yüzden Jim Payne yaptığı işi çok önemsiyordu.

Janet Chesley'nin dilekçesi o kadar iyi yazılmıştı ki daha ilk paragrafta Payne'in dikkatini çekti. Okumayı bitirdiğinde Ron'ın yargılanmasında adil olmayan bir şeyler olabileceğini düşünüyordu. Avukatın başlıca argümanları, Ron'ın duruşmalarda yeterli avukatlık hizmeti alamadığı, ruh sağlığının bozuk olduğu ve saç tellerinin kanıt olarak gösterilmesinin doğru olmadığı ana başlıklarından oluşuyordu.

Jim Payne dilekçeyi evde gece okumuştu. Ertesi sabah işyerine geldiğinde, Yargıç Seay'ye bir erteleme kararı alınmasını önerdi. Seay'niıı meslektaşına büyük bir saygısı vardı. Wİlliamson dilekçesiyle ilgili uzun bir görüşmeden sonra o da infazın durdurulmasına karar verdi.

Yirmi üç gündür durmadan dua eden ve saati gözleyen Ron'a

infazının belirsiz bir tarihe ertelendiği haberi hemen ulaştırıldı. Öldürücü enjeksiyona beş gün kala ölümden dönmüştü.

JİM PAYNE ELİNDEKİ Williamson dosyasını yargıç yardımcısı Gail Seward'a geçirdi. Seward da dosyayı inceledikten sonra daha derinlemesine değerlendirme yapılması gerektiği düşüncesine katıldığını belirtti. Dosya yargıç yardımcısı Vicky Hildebrand'e geçti. Vicky aralarındaki en deneyimsiz yargıç yardımcısı olduğundan 'idam memuru' takma adıyla anılırdı. Hukuk fakültesine girmeden önce sosyal hizmet uzmanı olarak çalışmıştı ve Yargıç Seay'nin ılımlı-tutucu görüşlerin ağır bastığı dairesinde toplum vicdanının sesi rolünü sessizce ve çabucak benimsemişti.

Williamson dosyası, elindeki ilk idam cezası içeren habeas davasıydı ve dilekçeyi okumaya başladığında daha ilk paragrafta duraksadı:

> Bu dosya Ronald Keith Williamson için kâbusa dönüşen bir rüyayla ilgili garip bir davanın dosyasıdır. VVilliamson suçun işlenmesinden hemen hemen beş yıl sonra -Bay VVilliamson lehine tanıklık eden kişinin de ölümünden sonra- tutuklandı. Üstelik bu tutuklama ruh sağlığı ciddi biçimde bozuk olan Ron VVilliamson'ın sadece bir rüyasıyla ilgili "itirafına dayandırıldı.

VİCKY OKUMAYA DEVAM ETTİKÇE, mahkemeye sunulan güvenilir kanıtların azlığı ve sanık avukatının gelişigüzel bir strateji izlemiş olması onu çok etkiledi. Dosyayı bitirdiğinde Ron'ın suçluluğuyla ilgili güçlü kuşkuları vardı.

Ardından kendi kendine kimi sorular yöneltti. Böyle bir iş için acaba sinirleri yeterince sağlam mıydı? Her habeas dosyası acaba bu derece ikna edici miydi? Kendisi her idam hükümlüsüne inanacak mıydı? Jim Payne'e güveniyordu. Payne bir plan yaptı. Politik görüşleri ne sağdan ne soldan yana olan Gail Seward'ı da aralarına alacak ve onun görüşünü de soracaklardı. Vicky bütün cuma gününü ayırarak o kalın yargılama dosyasını üç kopya haline getirdi. Her bir kopya planın ortaklarına verilecekti. Üçü de hafta sonunu Ron'ın yargılama dosyasını satır satır okuyarak ge-

çirdiler. Pazartesi sabahı bir araya geldiklerinde karar oybirliğiyle çıktı. Soldan, sağdan ve ortadan üç kişi adaletin bu davada yerine gelmediğine karar verdiler. Yargılamanın anayasaya aykırı olduğuna karar vermekle kalmamışlar, aynı zamanda Ron'ın pekâlâ suçsuz olabileceğini de düşünmüşlerdi.

Bu dosyanın *Ada Rüyaları* kitabında anlatılanlarla bağı da dikkatlerini çekmişti. Janet Chesley'nin dava dilekçesi Ron'ın rüya itirafının çoğunun sözde bir itirafolduğunu gösteriyordu. Ron tutuklandıktan kısa bir süre sonra bu kitabı okumuştu ve rüyasını John Christian'a anlatırken bu kitap da hücresinde duruyordu. Yedi yıl önce basılan kitabın baskısı çoktan tükenmişti ama Vicky ikinci el kitap satış yerlerinden bulmayı başardı. Üçü de kitabı hızla okudular ve Ada yetkilileri hakkındaki kuşkulan iyiden iyiye arttı.

Yargıç Seay'in habeas davalarıyla ilgili ters tutumunu bildiklerinden, Jim Paytıe'iıı onunla önceden konuşup VVilliamson davasıyla ilgili ön bilgi vermesini kararlaştırdılar, Jim Payne'i dikkatle dinleyen Yargıç Seay, daha sonra Vicky ve Gail'e de kulak verdi. Artık üçü de yeni bir yargılama kararı çıkacağından umuduydular. Gerçekten de yargıç başvuruyu incelemeye karar verdi. Seay, hem Bili Peterson'ı ve Barney VVard'ı, hem de Ada'daki görevlilerin çoğunu tanıyordu. Barney'yi eski bir arkadaşı olarak görüyordu ama Peterson'ı hiç tutmuyordu. Aslında özensiz yargılama ve eften piiften kanıtlar onu hiç şaşırtmamıştı. Ada'da garip şeyler oluyordu. Yargıç Seay yıllardır oradaki polislerin kötü ününü duyuyordu. Özellikle Yargıç Jones'm davanın seyrini kontrol edemeyişi canını sıkmıştı. Polislerin iyi bir çalışma yapmamış olması ve savcılığın su götürür iddiaları rastlanmayan durumlar değildi, ama dava yargıcının her şeye rağmen adil olması beklenirdi.

Ağır Ceza Temyiz Mahkemesi'nin yargılamada yanlışlık görmemesine de hiç şaşırmadı.

Adaletin yerine gelmediğine inandıktan sonra, çalışma arkadaşlarıyla birlikte dosyayı ayrıntılı biçimde incelemeye başladılar.

Dennis Fritz, Ron'la haberleşemiyordu. Eski arkadaşına bir mektup yazmış ama bir cevap alamamıştı.

Kim ıVlarks ve Leslie Delk bu soruşturma kapsamında Conner'a Dennis'le görüşmeye gittiler. Ricky Joe Simmons'ın itiraf kayıtlarını da birlikte götürdüler. Dennis bunları izleyince Ron gibi bunların yargılama sırasında ortaya çıkarılmamasına çok kızdı. Birisi kendilerinin suçlandığı bir cinayetle ilgili bir itirafta bulunmuş, ama bu bilgi mahkemeye hiç sunulmamıştı. Bu ziyaretten sonra Dennis ve Kim Marks yazışmaya başladılar. Kim ona Ron'ın davasıyla ilgili gelişmeleri haber veriyordu.

SÜREKLİ OLARAK hukuk kitaplığında çalışan Dennis ülkenin her bir yanında olan bitenleri burada duyuyor ve çıkan yeni yasaları öğreniyordu. Dennis ve cezaevi avukatları ağır ceza davalarıyla ilgili hiçbir gelişmeyi kaçırmıyorlardı. DNA testleri ilk kez 1990'ların başında gündeme geldi. Dennis bu konuda bulabildiği her yazıyı okuyordu.

1993'te televizyondaki ünlü *Donahue* şovunun bir bölümü DNA testleriyle aklanmış dört kişiye ayrılmıştı. Bu şovun cezaevleri başta olmak üzere çok geniş bir izleyici kitlesi vardı ve ülke çapında masumiyet hareketi için bir hızlandırıcı görevi yapıyordu.

Oldukça ilgi çekmiş bir grup olan Masumiyet Projesi çalışma grubu 1992'de iki New York'lu avukat (Peter Neufeld ve Barry Scheck) tarafından kurulmuştu. Benjamin N. Cardozo Hukuk Fakültesi'nde, kâr amacı gütmeyen, öğrencilerin alan çalışması yaptığı ve bunların hukukçular tarafından denetlendiği bir hukuk danışmanlığı bürosu açmışlardı. Neufeld uzun süredir Brooklyn'de hukuk konusunda yaptığı eylemlerle tanınıyordu. Scheck ise DNA uzmanıydı ve O. J. Simpson davasında yer alarak ün yapmıştı.

Dennis, Simpson davasını yakından izledi ve dava bittiği zaman Barry Scheck'le görüşme planları yapmaya başladı.

H birimiyle ilgili alınan sayısız şikâyetten sonra 1994'te Uluslararası AfÖrgütü buranın kapsamlı bir şekilde iyileştirilmesi için çalışmalarına başladı. ABD tarafından kabul edilmiş anlaşmalar ve BM tarafından ortaya konmuş asgari zorunluluklar da-

hil, uluslararası standartların burada birçok kez hiçe sayıldığı anlaşıldı. Bunlar arasında hücrelerin çok küçük, uygun döşenmemiş, ışıksız, havasız ve penceresiz oluşu, doğal ışık almaması da vardı. Kuşkusuz havalandırma avlularının çok küçük ve kısıtlayıcı olduğuna da İşaret edildi. Bu yüzden birçok tutuklu, hücre arkadaşı avluya çıkarken, onunla avluya çıkmak yerine hücrede tek başına kalmayı tercih ediyordu. Lise bitirme hazırlık kursu dışında hiçbir eğitim verilmiyor, hükümlülerin çalışmasına olanak sağlanmıyordu. Dini hizmetler sınırlıydı. Hükümlülerin birbirinden yahtılmışlığı çok ciddi boyutlardaydı. Yemek servisininse tümüyle gözden geçirilmesi gerekliydi.

Bütün bunlara bakarak Uluslararası Af Örgütü H biriminde koşulların insanlık dışı ve aşağılayıcı olduğu, uluslararası standartlara uymadığı sonucuna vardı. Bu koşullar "bir süre sonra tutukluların beden ve ruh sağlıkları üzerinde zararlı etki" yapıyordu.

Bu rapor yayınlanmakla birlikte bağlayıcı bir niteliği yoktu. Sadece kimi tutukluların davalarında yangına körükle gidilmesine neden oldu.

ÜÇ YILLIK BİR ARADAN SONRA infaz odası 1995'te yeniden işlemeye başlamıştı. 20 Mart 1995'te otuz iki yaşında beyaz ırktan Thomas Grasso hücrede iki yıl kaldıktan sonra idam edildi. Grasso zor da olsa temyizlerini durdurmayı başarmış ve her şeyin bir önce olup bitmesini yeğlemişti.

Onun ardından ızgara et lokantası katili Roger Dale Stafford infaz edildi. Büyük şehirlerdeki toplu katliamlar basının ilgisini daha fazla çekiyordu. Bu yüzden Stafford'ın idamı epey yankı uyandırdı. Ölüm koğuşunda tam on beş yıl geçirmiş, dosyası polis, savcılık, özellikle de politikacılar tarafından temyiz sürecindeki sorunların bir numaralı örneği olarak gündeme getirilmişti,

11 Ağustos 1995'te ise tuhaf bir infaz gerçekleşti. Kırk yaşında bir beyaz olan Robert Brecheen idamından bir gün önce, nasılsa ele geçirip yavaş yavaş biriktirdiği bir avuç ağrı kesiciyi yutmuştu. Intiharıyla eyalete son bir kez başkaldırmak İstemişti ama

bunu başarmasına izin verilmedi. Gardiyanlar tarafından baygın bulundu ve hemen hastaneye yetiştirildi. Midesi yıkanıp kendine geldikten sonra da infazın gerçekleştirilmesi için H bölümüne geri getirildi.

YARGIÇ SEAY, yardımcılarına VVilliamson dosyasını çok iyi incelemelerini emretti. Ekip hazırlık duruşmasından başlayarak tüm duruşma kayıtlarını tek tek inceledi. Ron'ın uzun hastalık geçmişi ortaya döküldü. OSBI uzman raporları ve polis kayıtları araştırıldı.

İş yükü Vicky Hildebrand, Jim Payne ve Gail Seward arasında bölüşüldü. Merakın ve fikirlerin de eksik olmadığı bir grup çalışması gerçekleştirildi. Yargılama hatalıydı, adaletin yerine getirilmediği ortadaydı ve onlar bunu düzeltmek istiyorlardı.

Yargıç Seay saç telinin kanıt olabileceğine hiç inanmazdı. Bir zamanlar baş tanığın EBI'ın en üst düzey uzmanlarından biri olduğu ve sanığa ölüm cezası istenen bir federal davada yargıç olarak görev almıştı. Uzmanın uzmanlığı tartışma götürmeyecek kadar açıktı ama Yargıç Seay ona bile inanmadı. Daha önce birçok davada tanıklığı kabul edilmiş bu uzman, tanıklık edemeden gitmişti.

Vicky Hildebrand saç teliyle ilgili araştırmaları yapmaya gönüllü oldu. Aylar boyu bu konuyla ilgili birçok dosya ve araştırma okuduktan sonra, saç teli yoluyla bilimsel bir kanıt ortaya konamadığma inandı. Zaten Yargıç Seay bunu kanıt olarak kullanmamaya uzun süre önce karar vermişti.

Gail Seward ise Barney VVard'ın duruşma sırasında yaptığı hatalar üzerine yoğunlaştı. Jim Payne *Brady* sorununu ele aldı. Üçlü aylarca hemen hemen sadece bu konu üzerinde çalıştılar. Onlar için süre kısıtlaması söz konusu değildi. Yine de Yargıç Seay çevresindeki insanları boş bırakmayı sevmeyen bir amirdi. O yüzden geceleri ve hafta sonları da çalıştılar. Birbirlerinin yaptığı çalışmayı okuyup düzelttiler. Dosyaların ayrıntısına indikçe daha çok hata yakaladılar. Buldukları yanlışlar çoğaldıkça çalışma azimleri daha da arttı.

Jim Payne gelişmeler hakkında her giin yargıca bilgi veri-

yordu. Yargıç da beklenebileceği gibi bol bol yorum yapıyordu Ekibin hazırladığı raporların taslaklarını inceledi, üzerinde dü zcltmeler yaptı ve yeniden üzerinden geçilmesi için üçlüye geri yolladı.

Yeni bir dava görülmesi gerekeceği ortaya çıkarken yargıcı bıı endişe aldı. Barney eski bir arkadaşıydı. En parlak günleri gerids kalmış eski bir savaşçı olarak yapılacak eleştiri onu derinden yaralayacaktı. Eski yargıçlarının ünlü katil Ron VVilliamson'ın yanında olmasına Ada halkı ne diyecekti?

Üçlü ekip, yaptıkları çalışmanın bir üst mahkeme olan Denveı Onuncu Devre Temyiz Mahkemesi'nde didik didik edileceğini biliyorlardı. Karar aksi yönde çıkarsa ne olurdu sonra? Acaba oradakileri inandırabilecek kadar güçlü bir savunma yapabilecekler miydi?

Ekip yargıcın rehberliğinde neredeyse bir yıl bu dosya üzerinde çalıştı. 19 Eylül 1995'te, infazın yapılmasının kararlaştırıldığı günden bir yıl sonra, Yargıç Seay habeas corpus ihlali olduğuna ve yeni bir dava hakkı doğduğuna hükmetti.

Hüküm gerekçesi olarak yazılan yüz sayfa uzunluğundaki kapsamlı çalışma tam bir hukuki analiz ve mantık başyapıtıydı. Yargıç Seay, temiz ancak kitabi bir dille Barney VVard, Bili Peterson, Ada polisi ve OSBI'ı suçluyordu. Yargıç Jones'un talihsiz yönetimini de yanlış bulmakla birlikte bununla ilgili duygularını fazla açıklamaktan kaçındı.

Gerekçede Ron'ın birçok nedenle yeniden yargılanmayı hak ettiği belirtiliyordu. Bunların başında yeterli hukuki yardım alamaması geliyordu. Barney'nin birçok hatası vardı ve bunlar kötü sonuçlar doğurmuştu. Örneğin müvekkilinin akıl sağlığının bozuk olduğunun tespitini istememişti. Glen Gore'a karşı kanıtları yeterince araştırıp ortaya koymamıştı. Terri Holland'ın aynı zamanda Kari Fontenot ve Tommy VVard'a karşı da tanıklık ettiğini açıklamamıştı. Jüriye Ricky Joe Simmons'ın cinayeti itiraf ettiğini, bu itirafın kendisinde bir video kaydı olduğunu bildirmemişti. Ron'ın itiraflarının yargılamadan önce kendisine bildirilmediğini etkili biçimde ortaya koyamamıştı. Ceza belirleme aşamasında sanık lehine hiçbir tanık dinletmemişti.

Bili Peterson ve polislerse Ron'ın 1983'teki ikinci yalan makinesi kaydını saklamakla, mahkemeye -Ron'ın rüya itirafı da dahil- kuşkulu yöntemlerle elde edilmiş itirafları kanıt olarak sunmakla suçlandılar. Ayrıca cezaevinden buldukları muhbirleri tanık kürsüsüne çağırmaları, neredeyse hiç somut bir kanıt olmadan dava açmaları ve suçsuzluk kanıtını ortaya çıkarmamaları da hata olarak görüldü.

Yargıç Seay saç telinin kanıt olarak değerinin olmadığını ortaya koydu ve oldukça dramatik biçimde bu güvenilmezliği nedeniyle hemen bütün mahkemelerde kanıt olarak kullanılmasının yasaklanması gerektiğini açıkladı. OSBI uzmanlarının Fritz ve VVilliamson soruşturmasında görevlerini layıkıyla yerine getiremediklerini de söyledi.

Bili Peterson, Yargıç Jones ve Yargıç John David Miller yargılamayı durdurup Ron'm akıl sağlığının araştırılmasını sağlamadıkları için hatalıydılar.

Yargıç jones, sanığın lehine kanıtlara dayanan *Brady* duruşmasını *yargılama sonrasına erteleyerek* hata yapmıştı. OSBI çetesinin verdiği ifadeleri çürütmek amacıyla Barney'nin adli tıp uzmanı isteğini reddetmesi de çift taraflı bir yanlıştı.

Yargıç Seay, Ron'ın mahkeme dosyalarını bir cerrah titizliği ve kesinliğiyle âdeta dilim dilim doğramıştı. Oklahoma Ağır Ceza Temyiz Mahkemesi'nin aksine, dosyayı kendileri bir hukuk komisyonu oluşturup iki kez incelemiş, ardından Yargıç Seay kötü bir yargılama yapıldığını anlayıp bizzat kendisi tüm dosyayı tekrar ele almıştı.

Seay bunları belirttikten sonra, açıklamalarına alışılmadık bir biçimde bir sonsözle noktayı koydu:

> Bu davayla ilgili kararımı düşünürken, bir arkadaşımla konuştum. Ona suçlanıp idama mahkûm edilmiş bir adama yeni bir yargılama hakkı tanımam gerektiğini, gerçeklerin ve hukukun bana bunu emrettiğini söyledim.
>
> Arkadaşım bana, "Bu kişi katil mi?" diye sordu.
>
> Ben de ona adil bir yargılama yapılmadan bunu bilemeyeceğimizi söyledim.

Eğer bu büyük ülkede adil yargılama yapılamazken biz bunu görmezden geleceksek, Tanrı yardımcımız olsun. Bu davada olan budur.

Yargıç Seay bu raporun bir kopyasını da, kusura bakmaması ve bunu yapmasının zorunlu olduğu ıiotuyla birlikte, bir incelik örneği göstererek Barney Ward'a yolladı. Barney bu olaydan sonra onunla bir daha hiç konuşmadı.

Vicky Hildebrand, Gail Seward ve Jim Payne işlerini iyi yaptıklarına inanmakla birlikte, kamuoyuna yapılacak açıklamayı biraz endişeyle bekliyorlardı. İdam mahkûmu birine yeni bir yargılama hakkı tanınması Oklahoma'da pek görülmüş bir şey değildi. Ron'ın davası onların bir yılım almıştı ve yaptıkları işten emin olmakla birlikte Yargıç Seay'le birlikte eleştirilmek istemiyorlardı.

27 Eylül 1995'te *Ada Akşam Haberleri"*nin manşeti "Savcılık Yeniden Yargılama Kararma Tepkili" biçimindeydi. Başlığın bir yanında Ron VVilliamson'ın lise fotoğrafı, öteki yanında ise Bili Peterson vardı. Haberin giriş paragrafı şöyleydi:

Öfke içindeki Bili Peterson, bir federal yargıcın Pontotoc'ta idama mahkûm edilen katil Ronald Keith VVilliamson ile ilgili yeniden yargılama kararı alması karşısında, bu kararı bozdurmak için gerekirse ABD Yüksek Mahkemesi'ne çikmaktan çok mutlu olacağını söyledi.

Neyse ki en azından Peterson için VVashington'a gidip Yüksek Mahkeme önüne çıkma gereği kalmadı. Peterson açıklamalarında bu işlemi başsavcının yapacağım, bunun da kendisi için yeterli olduğunu söyledi. Dediğine göre başsavcı bizzat kendisinin Denver'dakı üst mahkemeye "hemen" bu başvuruyu yapacağını söylemiş, kendisi de buna razı olmuştu. Peterson'ın açıklaması şöyle devam ediyordu:

Hayretler içindeyim, kızgınım ve şaşırmış durumdayım. Hükmü sorgulayan kimse olmadığı halde bu davanın birçok kez temyize götürülmesi, bu kadar ince elenip sık dokunması ve vara vara bu sonuca varılması: bütün bunların hiçbir anlamı yok.

Burada Peterson'ın belirtmekten, muhabirin de sormaktan kaçındığı nokta, astında tüm ölüm cezalarının habeas corpus yolundan geçip mutlaka federal mahkemenin önüne geldiği ve orada er geç olumlu veya olumsuz bir karar çıktığıydı.

Peterson verip veriştiriyordu. Şöyle devam ediyordu:

> Bu dava ABD Yüksek Mahkemesi önüne tam iki kez çıkarıldı. Ve her ikisinde de Yüksek Mahkeme hükümleri onayladı ve yeniden yargılama istemlerini reddetti.

Oysa kazın ayağı pek böyle değildi. ABD Yüksek Mahkemesi Ron'ın davasını hiçbir zaman ele almamıştı. Alt mahkemenin gördüğü davanın dosyasını kabul etmeyerek, davayı ele almayı reddetmiş ve Oklahoma'ya iade etmişti. Bu da standart bir uygulamaydı.

Peterson en uzun öyküsünü sona saklamıştı. Yargıç Seay raporunda bir dipnot olarak, Robert Mayer'ın *Ada Rüyaları* adlı kitabından da söz etmiş ve rüya itiraflarına dayanarak aynı mahkemede yapılan yargılamaları saymıştı. Peterson bir mahkeme belgesinde bu kitaptan söz edilmesinden rahatsız olmuş ve gayet ciddi bir biçimde şöyle demişti:

> Bu üç kişinin -VVilliamson, Fontenot ve VVard- rüya itiraflarıyla mahkûm edildikleri kesinlikle doğru değildir.

Bu doğrultuda Oklahoma eyaleti Yargıç Seay'nin Denver'daki Onuncu Devre Temyiz Mahkemesi'ne yaptığı başvuruyu da temyiz etti. Ron olayların bu şekilde gelişmesine ve yeniden yargılanacak olmasına memnun olmakla birlikte hâlâ cezaevindeydi ve işlemler uzadıkça daha da zorlaşan bir yaşam sürdürüyordu.

Ancak artık yalnız başına değildi. Avukatları Kim Marks ve Jaıiet Chesley ile Dr. Foster ona uygun tedavinin sağlanması için ellerinden geleni yapıyorlardı. Neredeyse dört yıldır cezaevi yönetimi Ron'ı Özel Bakım Birimi'ne yollamayı reddediyordu. Oysa orada daha iyi bir tedavi görebileceği gibi daha iyi koşullarda da yaşayabilecekti. Bakım birimi H biriminden görünen ve yürüyerek ulaşılabilecek kadar yakın bir yer olmasına rağmen resmi olarak ulaşılmaz bir uzaklıktaydı.

Kim Marks müvekkilinin bu durumunu şöyle dile getiriyordu:

> Ondan değil ama onun için çok korkuyordum. Daha yüksek düzeyde bir cezaevleri yetkilisi araştırıp bulmakta ısrar ettim. Saçları omuzlarına kadar uzamıştı, nikotin lekelerinin bütün parmaklarını sararttığını ve hatta ellerini kapladığını görüyordum. Dişleri ağzından dökülecek hale gelmişti. Sanırım dişleri sallanıyordu. Haftalardır banyo yapmadığı için derisi kararmıştı. Artık bir deri bir kemik kalmıştı. Gömleği belirgin biçimde kirli ve elbette aylardır ütülenmediği veya askıya aşılmadığı için buruşuktu. Zar zor konuşuyor, konuşmaya çalıştığında da ağzından salyalar akıyordu. Konuştuklarından hiçbir anlam çıkmıyordu. Gerçekten onu kaybedeceğimiz endişesi içindeydim. Ruhsal sorunlarına bağlı fiziksel sağlık problemleri yüzünden cczaevinde ölecek gibiydi.

Janet Chesley, Kim Marks ve Ken Foster, McAlester'a atanan her yeni müdürün ve müdür yardımcısının ve öteki görevlilerin başının etini yiyorlardı. En sonunda Federal Kamu Avukatları Bürosu'nun müdürü ve Janet'in amiri olan Susan Otto, infaz kurumlarında etkili olmayı başardı. 1996 Şubatında şimdi artık çok daha yetkili bir pozisyona gelmiş olan McAlester'ın eski müdürü James Saffle, Kim ve Janet'la bu konuda görüşmeyi kabul etti. Daha görüşmenin başında McAlester'ın yeni müdürü Ron VVard'a, Ron VVilliamson için bir ayrıcalık uygulayıp Özel Bakım Birimi'ne kaldırılması için yetki verdiğini açıkladı.

Ron VVard'ın Özel Bakım Birimi müdürüne yazdığı talimatsa şöyleydi:

> "Oklamoha Cezaevi tutukluları ölüm Koğuşu'ndakiler hariç Özel Bakım Birimi'ne alınabilir" şeklindeki Oklahoma Cezaevi Öze! Bakım Birimi Standart işletme Talimatları maddesinde bir istisna yapma yetkisi almış bulunuyorsunuz.

Bu yumuşama nasıl olabilmişti? İki hafta önce bir cezaevi psikologu müdür yardımcısına Ron VVİliiamson'la ilgili gizli bir yazı yollamıştı. Psikolog bu yazıda Ron'ın Özel Bakım Birimi'ne kaldırılması için geçerli nedenler olduğunu söylüyordu.

Ekip olarak Bay Williamson'ın psikozlu ciddi bir ruh hastası olduğuna vc ilaç tedavisinin ciddi biçimde yeniden gözden geçirilmesi gerektiğine karar verdik. Kendisi bu gibi bir ilaç tedavisinin uygulanmasını, hatta bunu konuşmayı bile sürekli bir biçimde reddediyor.

Bilindiği gibi Özel Bakım Birimi'nde ilaç tedavisi gerekirse zorla uygulanabilmektedir.

H birimi görevlileri de Ron'dan artık kurtulmak istiyorlardı. Psikologun yazısı şöyle sürüyordu:

Bay Williamson'ın durumunun haftadan haftaya daha da kötüye gittiğine kuşku yok. Bunu ben fark ettiğim gibi II birimi görevlileri de sürekli olarak rapor ediyorlar. Bu sabah Mike Mullens samimiyetle bu kötüye gidişten ve bu hükümlünün psikoz krizlerinin cezaevimizin güneybatı kanadında kalanlar üzerindeki kötü etkilerinden söz etti.

Ancak Ron'ın taşınmak istenmesinin en büyük nedeni, infazın ertelenmesini engellemekti. Bu yazının son bölümünde şöyle dile getiriliyordu:

Bana göre, Bay Willianıson'm durumu düzelmeden şimdiki gibi kalırsa mevcut psikozunun infazı mümkün kılmadığı düşünülebilir. Özel Bakım Birimi'nde bir süre kalması, infazı mümkün kılacak ölçüde iyileşmesini sağlayabilir.

Ron birime yürüyerek götürüldü ve yatış işlemleri yapıldı. Pencereli bir hücreye kondu. Dr. Foster ilaçlarını değiştirdi ve ilaçlarını kullanıp kullanmadığını anlamak için gözlem altına aldı. Ron sağlığı yerinde değilse de sakindi ve acı çekmiyordu.

Bir yandan da aşırı ölçüde duyarlıydı. Mani hastalığı kontrol altına alınmış değildi. Tam biraz ilerleme sağlanmıştı ki, 25 Nisan'da, buraya getirilişinden üç ay sonra ansızın H birimine geri götürüldü. Bu transfer için doktorlardan iziı bile alınmamıştı. Dr. Foster hastanın alınıp götürüldüğünü fark etmedi. Kendisine hiçbir gerekçe de gösterilmedi, iki hafta sonra yeniden geri getirildiğinde Ron'ın hastalığında gözle görülür ölçüde bir artış var-

dı. Bunun üzerine doktor müdüre bir yazı yazdı ve bu ani yer de getirmenin hastanın üzerinde yarattığı büyük tahribata dikka çekti.

Ron'ın 25 Nisan'daki bu anı transferinin ertesi günü bir başk; infaz vardı. 26 Nisan'da Bcnjamin Brewer 1978'de Tulsa'da yirm yaşındaki bir öğrenci kızı bıçaklayarak Öldürmekten infaz edildi Brevver tam on yedi yıldır infaz edilmeyi bekliyordu.

Özel Bakım Biriminde de olsa Ron bir ölüm hücresi tutuklusuydu. Anlaşılan H birimindeki bir infaz, kaçırmasını istememişlerdi.

Janet Chesley bu ani yer değiştirmenin hukuksal bir manevra olduğundan kuşkulanıyordu. Oklahoma eyaleti Yargıç Seay nin Denver'daki mahkemeye başvuru kararını temyiz etmişti. Sözlü savunmalar için tarih belirlenmişti. Müvekkilinin akıl sağlığı açısından yetersiz olduğunu, bu yüzden de bakım ünitesine yatırıldığını oıie sürmesini engellemek için Ron', H birimindeki hücresine gen götürmüş olabilirlerdi. Bu yüzden de haberi duyunca çok sinirlendi ve hemen cezaevi yetkililerin, ve temyiz görevlisi eyalet avukatlarını sert bir dille azarladı. Sonunda temyizdeki sözlü savunmada Ron'ın özel birimde bakıldığını söylememeye söz verdi.

Ron'ın H biriminden alınıp tekrar bakım bölümüne götürülmesi ancak böyle mümkün olabildi ama bu olay Ron'ın üzerinde gözle görülebilir bir hasar yarattı.

DENNİS FRİTZ, Ron'ın federal mahkemeden yeniden yargılama karan almasın, memnunlukla karşıladı. Kendisi o kadar şanslı değildi. Ölüm cezası almadığından devlet kendisine avukat vermiyordu. Bu yüzden habeas corpus dilekçesini kendisi vermek zorundaydı. Bölge mahkemesinde açtığı davayı 1995'te kaybetmişti. Şimdi Denver'da temyiz davası açacaktı.

Ron'ın yeniden yargılanması hem iyi hem kötüydü Uzuluyordu çünkü kendisi de aynı tanıklarla ve aynı biçimde yargılanıp hüküm giymesine karşılık habeas corpus başvurusu reddedilmişti. Seviniyordu çünkü Ronnie yeniden mahkemeye çıkabilecekti.

Mart 1996'da Masumiyet Projesi adlı kuruluşa başvurup yardım istedi. Gönüllü çalışanlardan bir hukuk öğrencisi kendisine bununla ilgili bir form yolladı. Haziran ayında da Dennis'den laboratuvar sonuçlarını yollamasını istedi. Bunlar saç teli, kan ve tükürük analizleriydi, Dennis tümünü de önceden güzelce dosyalamış olduğundan hemen New York a yolladı. Ağustos'ta bu kez temyiz evrakını, Kasım'da tüm yargılama dökümlerini istediler. Aynı ay kendisine Masumiyet Projesi'nin resmen davasını üstlendiği müjdesi ulaştı.

Arada mektuplar gidip geliyor, haftalar ve aylar hızla geçiyordu. Önce Denver, ardından Mayıs 1997'de Yüksek Mahkeme davasını görüşmeyi reddetti. Dennis son haber üzerine derin bir umutsuzluğa kapıldı. Kendisi İçin bütün yargı yolları tükenmişti. Siyah cübbeli yargıçlar kalın hukuk kitaplarını taramışlar ve Dennis'in yargılanmasında hiçbir kusur bulamamışlardı. İçlerinden biri bile masum bir adamın suçlu ilan edildiğini göremişti.

Şimdiye kadar kesinlikle reddettiği bir şey, bundan sonraki yaşamının cezaevinde geçeceği, apaçık bir gerçek olarak karşısında duruyordu.

Mayıs ayında Masumiyet Projesi'ne dört mektup yolladı.

1979'DA OKLAHOMA CITY'NİN KUZEYİNDEKİ Okarche adlı küçük kasabada Steven Hatch ve Glen Ake adlı iki adam rahip Richard Douglass'ın evine girmiş, Douglass'ı ve karısını vurarak öldürmüşlerdi. Çiftin iki küçük çocuğu da vurulanlar arasındaydı. Ancak bu çocuklar nasılsa hayatta kaldı. Silahı kullanan Glen Ake ölüme mahkûm edildi. Ardından yargıç, Ake'in akıl sağlığını bir psikiyatra kontrol ettirmediği için kendisine yeniden yargılanma hakkı tanındı. Ake temyiz davası hukuksal açıdan önemli bir kararla sonuçlandı. İkinci yargılamada yaşam boyu hapis cezasına çarptırıldı. Yaşamının geri kalan günlerini şimdi hâlâ cezaevinde geçiriyor.

Steven Hatch'in cinayetlere katıldığı su götürür olduğu ve çok tartışıldığı halde o da ölüm cezası almıştı. *9* Ağustos 1996'da H biriminde tekerlekli iskemleye bağlanarak bu cezası infaz edildi.

İnfazı izleyenler arasında Dougless çiftinin katliamdan kurtular ve artık birer yetişkin olan çocukları da vardı.

Silahı ateşlediği kesin olan Glen Ake hayatta kalmış, kimsey öldürmeyen Steven Hatch infaz edilmişti.

1994 yılında yirmi yaşındaki Amerikan yerlisi Scott Dawr Carpenter, Lake Eufaula'da bir mağazayı soyarken mağaza sahibini öldürmüştü. Carpenter, Ölüm Koğuşu'nda iki yıl geçirdikten sonra temyize gidilmesini istemedi ve öldürücü enjeksiyonla infaz edildi.

10 NİSAN 1997'DE Denver'daki temyiz mahkemesi Yargıç Seay'nin saç telinin kanıt olarak yasaklanması talebine karşı çıktı, ancak Ron Williamson'ın mahkûmiyet kararının yanlış olduğuna karar verdi.

Yeniden yargılama kararı uyarınca, Ron'ın dosyası Yoksulları Savunma Sistemi'nin idam cezalarıyla ilgili birimine iletildi, Birimin yeni müdürü Mark Barrett'ın emrinde sekiz avukat vardı. Dava dosyasının karmaşıklığı ve Ron'la daha önce çalışmış olması dolayısıyla dosyayı kendisi üstlendi. Daha başta, ele alacağı dosyalar ve evraklar on altı kasa dolduruyordu.

1997 Mayıs'ında Mark ve Janet Chesley, McAlester'e gidip müvekkillerini gördüler. Janet'in görevi Mark'la Ron'ı yeniden tanıştırmaktı, iki adam birbirlerini en son 1988'de, Ron F bölümüne geldiği sırada görmüşlerdi. Mark, Ron'm ilk temyiz davasını açan avukattı.

Janet ile Kim Marks'ı ve resmi temyiz avukatlarının çoğunu tanıyan ve Ron'la ilgili birçok yeni haber duymuş olan Mark, hazırlıklı olmasına karşın müvekkilini gördüğünde çok sarsıldı. 1988'de Ron otuz beş yaşında, 100 kilo ağırlığında atletik yapılı, yürüyüşü kendine güvenli, koyu renk saçlı ve bebek yüzlü bir adamdı. Aradan dokuz yıl geçtikten sonra kırk üç yaşını doldurmuştu ve kolayca altmış beş yaşında denebilecek bir haldeydi. Özel Bakım Birimi'nde bir yıl yatırıldıktan sonra bile hayaleti andıran solgun yüzü, perişan haliyle hâlâ çok hasta görünüyordu.

Yine de davasıyla ilgili yapılması gereken bu uzun görüşme sırasında kafasını toplamayı başardı. Zaman zaman aklı dağılı-

yor ve anlamsız sözcüklerden oluşan bir monologa girişiyordu. Ancak çoğunlukla çevresinin ve dosyasının durumunun farkında gibiydi. Mark, DNA testleriyle kendi kan, saç ve tükürük örneklerinin cinayet yerinden alınanlarla karşılaştırılacağını açıkladı. Bu testten alınan sonuç garantili ve kesindi. Mark, DNA yalan söylemez, diyordu.

Ron telaş göstermedi; hatta bu testin yapılmasını özellikle istedi. Tekrar tekrar, "Ben suçsuzum," diyordu. "Saklayacak hiçbir şeyim yok benim."

MARK BARRETT VE BILL PETERSON, Ron'ın akli yeterliliğinin belirlenmesi gerektiğinde anlaştılar. Ayrıca DNA testi yapılmasına da karar verildi. Peterson da DNA testini istiyordu. Bu yolla Ron'ın kesin olarak suçlu çıkacağına inanıyordu.

Mark Barrett'in bütçesinin kısıtlılığı dolayısıyla DNA testi he men yapılamadı. Maliyetin başlangıçta beş bin dolar civarında olacağı tahmin ediliyordu ve bu meblağ için birkaç ay beklemek zorunluluğu vardı. Oysa maliyet bu ilk tahminin de üzerine çıktı. Bu yüzden Mark öncelikli iş olarak Ron'ın akli yeterliliğinin belirlenmesi işlemini ele aldı. Oldukça kısıtlı bir kadrodan oluşan ekibiyle birlikte Ron'ın tıbbi kayıtlarını dosyaladılar. Bir psikolog bu kayıtları inceledi; Ron'la görüştü ve Ada'ya kanıt toplamaya gitti.

Böylece Ronald Keith VVilliamson'ın davası, Oklahoma ağır ceza davaları temyiz mahkemesine iki kez gidip geldikten, Yargıç Seay'nin masasında bir yıl üzerinde çalışıldıktan, iki yıl kadar Denver'daki temyiz mahkemesinde konakladıktan, iki kez VVashington'daki ABD Yüksek Mahkemesi'ne yararsız ama zorunlu ziyaret yaptıktan, bu mahkemeler arası gidiş gelişlerde bir kamyon dolusu evrak biriktirdikten sonra, yine başladığı yere dönmüş oldu.

Dava yine Ada'da, on yıl önce dört polisin Ron'ı gömleksiz, palas pandıras bir halde, bir tekerleği eksik bir çim biçme makinesinin başında cinayet suçlamasıyla tutukladıkları kasabadaydı.

11

TOM LANDRITH ÜÇ KUŞAKTIR Pontotoc'ta yaşayan bir aileden geliyordu. Ada Lisesi'ne devam etmiş, futbol takımıyk iki eyalet şampiyonasına katılmıştı. Koleji ve hukuk fakültesin Oklahoma Ünİversitesi'nde okumuştu. Baro sınavını kazandık tan sonra doğduğu yere dönüp küçük bir firmaya ortak olmuştu 1994'te adaylığını koyduğu seçimde, 1990'da Ronald Jones'm ye rine yargıç seçilen G. C. Mayhue'yu kolayca yenerek yerel mahkeme yargıcı olmuştu.

Yargıç Landrith, Ron VVilliamsoıı'ı da Carter cinayetini de biliyordu. Denver'daki mahkeme Yargıç Seay'nin talebini kabu edince dosyanın Ada'ya kendisine gönderileceğinden haberi vardı. 1980'lerdeki bir içkili araba kullanma davasında Ron'ın avukatlığını bile yapmıştı. Küçük yerlerde sık sık karşılaşılabilecek bir durum... Hatta kısa bir dönem aynı softball takımında oynamışlardı. Landrith, Debbie'nin amcası Johnny Carter'la da lisenin futbol takımından arkadaştı. Bili Peterson'ın eski arkadaşıydı. Ron'ın 1988'deki yargılanması sırasında Landrith bu davanır duruşmalarını birçok kez merakla izlemişti. Elbette Barney'yi dt iyi tanıyordu.

Sonuçta Ada gibi küçük bir yerde herkesin birbirini tanıması da olağan bir durumdur.

Landrith halk arasında sevilen eğlenceli bir kişi olmakla birlikte mahkeme salonunda ciddi bir yargıçtı. Ron'ın katil olduğuna hiçbir zaman tam olarak ikıia olmamışsa da suçsuz olduğuna da emin olamamıştı. Ada halkının çoğu gibi o da Ron'ın bıı

iki tahtasının eksik olduğunu düşünürdü. Yine de Ron'ı görmek ve yeniden yapılacak yargılamanın adil olacağına söz vermek istiyordu.

Cinayetin üzerinden on beş yıl geçmiş ve sır hâlâ çözülememişti. Landrith, Carter'ları sever ve üzüntülerine ortak olmaya çalışırdı. Artık bu sırrı çözmenin zamanı gelmişti.

13 TEMMUZ 1997 PAZAR GÜNÜ Ron VVilliamson, McAIester'dan bir daha dönmemek üzere ayrıldı. Kendisine eşlik eden iki Pontotoc polisi tarafından Vinita'daki Doğu Eyalet Hastanesi'ne götürülüyordu. Şerif Jeff Glase bir muhabire Ron'ın yolda normal davrandığını söyledi.

"Herhangi bir olumsuz davranışı rapor edilmedi. Ancak insanın bacaklarında demir ve zincir varken çok fazla sorun yaratması da mümkün değil," dedi.

Bu hastaneye Ron'ın dördüncü getirilişiydi. Durumunun değerlendirilmesi ve yargılamaya hazır olacak şekilde tedavi edilmesi için "gözlem odasına" yerleştirildi.

Yargıç Landrith yargılamanın 28 Temmuz'da yapılmasını kararlaştırmıştı, ama hastanedeki doktorların Ron'ı değerlendirebilmesi için bu tarihi ileriye erteledi. Bili Peterson hastanedeki değerlendirmeye itiraz etmemekle birlikte, Ron'ın yeterliliği konusunda pek kuşku taşımıyordu. Mark Barrett'a yazdığı bir mektupta, "Bence Oklahoma yasalarına göre yargılanmaya uygun durumdadır, Yargılanıp mahkûm edildiği dönemde mahkemedeki tavırları sadece öfke gösterisiydi. Cezaevinde İse yeterince iyi durumdaydı," diye yazıyordu.

Bili Peterson DNA testi fikrini beğenmişti. VVilliamson'ın katil olduğuna her zaman inanmıştı. Şimdi de bunun bilimsel yolla kanıtlandığını görecekti. Mark Barrett'la yazışarak bu işlemin -hangi laboratuvarda yapılacağı, kimin nelerin ücretini ödeyeceği, testin ne zaman yapılacağı gibi—ayrıntılarını görüşüyorlardı. İkisi de testin yapılmasını istiyordu.

Ron tedavi altına alınmıştı ve durumu iyiye gidiyordu. Akıl hastanesi bile olsa onun için her yer McAIester'dan iyiydi. Doğu Eyalet Hastanesi'nde birçok farklı bölüm vardı ve Ron çok sıkı

korunan bir yere konmuştu. Pencerelerde demir parmaklıklar v< çevrede keskin kenarlı teller vardı. Pek hoş olmayan bu bölümde ki odalar aynı zamanda küçük ve eskiydi. İçerisi hastalarla doluf taşıyordu. Ron ayrı odası olduğu için şanslı sayılmalıydı. Çüııki koridorlarda yatan bir sürü hasta vardı.

Dr. Curtis Grundy tarafından hemen yapılan muayenesin de yargılanmaya elverişli olmadığı saptandı. Doktorun raporuna göre kendisine isnat edilen suçu anlamakla birlikte, avukatlarına yardımcı olabilecek durumda değildi. Dr. Grundy, Yargıç Landrith'e Ron'ın uygun bir tedaviyle yargılanmaya elverişli duruma geleceğini bildirdi.

iki ay sonra Dr. Grundy, Ron'ı tekrar muayene etti ve yargıca dört sayfalık uzun bir mektupla durumu rapor etti. Buna göre Ron, (1) kendisine isnat edilen suçu anlayabilecek ve (2) avukatıyla görüşüp avukatın savunmasını hazırlamasına akıllıca yardımcı olabilecek durumdaydı. (3) Ruh sağlığı bozuktu ve tedavisine devam edilmesi gerekliydi. Dr. Grundy, "Yargılamaya elverişli durumunun sürebilmesi için yargılama sırasında da psikiyatrik tedavisinin sürmesi gerekir," diye yazdı.

Ayrıca doktor Ron'ın zararsız olduğunu dile getiriyordu: "Bay VVilliamson şu an hastaneden taburcu edilecek olursa, ne kendine ne de başkalarına önemli bir zarar verebilecek durumda değildir. Şu durumuyla kendinin veya başkalarının canına kast etmek gibi bir niyet veya düşünce içinde değildir. Hastanede kaldığı süre içinde kendine veya başkalarına karşı saldırgan bir tutum almadı. Onun tehlikeli olduğuyla ilgili mevcut değerlendirme uygun bir ortamda tutulmasına bağlıdır; güvensiz ortamlarda bulunmaya durumu uygun değildir."

YARGİÇ LANDRİTH YARGILANMAYA elverişlilikle ilgili duruşmanın 10 Aralık'ta yapılmasına karar verdiğinden Ron Ada'ya getirildi. Pontotoc cezaevinde eski hücresine yerleştirildi. Burada eski arkadaşı John Christian'Ia karşılaştı. Annette hemen onu görmeye geldi. Yiyecek getirdi. Kardeşi neşeli ve umut doluydu ve memleketine döndüğü için çok memnundu. Yeniden yargılanmak ve suçsuzluğunu kanıtlamak fikriyle doluydu. Sürekli olarak

Ricky Joe Simmons'dan söz ediyordu. Annette sürekli olarak ondan konuyu değiştirmesini istiyordu ama bunda başarılı olamıyordu.

Duruşmadan önceki gün Dr. Sally Church dört saat yanında kaldı. Dr. Church'ü Mark Barrett, Ron'ın duruşmaya çıkmaya uygun olup olmadığını belirlemek için tutmuştu. Dr. Church daha önce Ron'la iki kere görüşmüş ve epeyce kalın bir belge oluşturan sağlık kayıtlarını gözden geçirmişti. Ron'ın duruşmaya çıkmaya uygun olduğundan pek kuşkusu yoktu.

Ron da yargılanmaya hazır olduğunu kanıtlamak istiyordu. Dokuz yıl boyunca Bili Peterson, Dennis Smİth, Gary Rogers'la ve bütün öteki yalancılarla ve gammazlarla tekrar karşılaşmanın hayalini kurmuştu. Kendisi kimseyi öldürmemişti ve bunu sonunda kanıtlamayı çok istiyordu. Mark Barrett'i seviyordu ama avukatının kendisini deli gil>i göstermeye çalışmasına da kızıyordu.

Ron'ın tek istediği tekrar yargılanabilmekti.

YARGIÇ LANDRİTH OTURUMUN Ron'ın bir zamanlar idama mahkûm edildiği büyük salonda değil, aşağıda, daha küçük bir yerde yapılmasına karar vermişti. Ayın onu sabahı herkes salonda yerini aldı. Annette ve birçok muhabir oradaydı, janet Chesley ve Kim Marks tanıklık için bekliyordu. Barney VVard gelmemişti.

Ron cezaevinden mahkeme binasına kadar olan yolu elleri kelepçeli olarak aştığı son seferinde idama mahkûm edilmişti. O zaman otuz beş yaşında hâlâ genç, saçlarında ak olmayan, güçlü kuvvetli ve iyi bir takım elbise içinde iyi görünümlü biriydi. Aradan dokuz yıl geçtikten sonra aynı yolu geçerken bu kez saçları beyazlamış, yaşlı görünüşlü, hayalet suratlı ve cezaevi kıyafeti içinde titrek yürüyüşüyle âdeta bir ihtiyardı. Mahkeme salonuna girdiği sırada Tom Landrith ona şaşkınlıkla baktı. Ron, yargıç kürsüsünde oturanın siyah cüppesiyle "Tommy" olduğunu görünce çok sevindi.

Ron başını sallayıp güliimsediğinde yargıç dişlerinin çoğunun dökülmüş olduğunu fark etti. Saçları ellerindeki nikotin yüzünden dalga dalga sararmıştı.

Ron'ın yargılanma ehliyeti olmadığı savını ileri süren avukatın karşısında, eyalet adına savcı olarak olayın bu noktaya gelişine zaten cephe alan ve kızan Bili Peterson bulunuyordu. Mark Barrett'in yardımcısı Purcell'li avukat Sara Bonıiell de bu davada savunmada görev aldı. Sara deneyimli bir ceza avukatıydı ve Mark ona çok güvenirdi.

Avukatlar hiç zaman yitirmeden tezlerini savunmaya geçtiler. İlk tanıkları Ron'dı ve konuşmaya başlar başlamaz herkesi bir şaşkınlık aldı. Mark tanığın adını sorduktan sonra aralarında aşağıdaki konuşma geçti:

Mark: "Bay VVilliamson, bu cinayeti işlediğine inandığınız sizden başka biri var mı?"

Ron: "Evet var. Adı Ricky)oe Simmons. 24 Eylül 1987'de Ada Polis merkezinde itirafta bulunduğunda Batı Üçüncü Cadde No. 323 adresinde oturuyordu. Adresini böyle beyan etmişti. Bu adreste Ricky Joe Simmons da dahil olmak üzere Simmons ailesinin oturduğunu başka kaynaklardan da doğrulattım. Cody ve Debbie Simmons da orada oturuyorlardı."

Mark: "Sonra da Ricky Simmons hakkında bilgi almaya mı çalıştınız?"

Ron: "Birçok kişiyle Bay Simmons hakkında görüştüm. Joe Gifford'a, cenaze işlerinden Tom ve Jerry Crisvvell'e mektup yazdım. Ada'da bir mezar taşı yaptırılsa orada bu işle uğraşan tek kişi o olduğuna göre Joe Gifford'a yaptırılır diye düşündüm. Unutmabeni Çiçekçisi de cenaze çiçeklerinin satın alındığı yer olduğundan onlara da mektup yazdım. Eskiden çalıştığı Solo şirketine de mektup yolladım. Eskiden çalıştığı cam fabrikasına da ve rahmetlinin çalıştığı yerin sahibine de yazdım."

Mark: "Bir dakika toparlayalım. Mezar taşı firmasına yazmanızın sizin için anlamı neydi?"

Ron: "Çünkü Joe Gifford'ı tanıyordum. Gençliğimde komşumuzun oğlu Burt Rose'la birlikte, onun bahçesindeki çimleri biçerdim. Bay Carter vc Bayan Stillvvell eğer kızları için burada, Ada'da bir mezar taşı almışlarsa onu mutlaka Joe Gifford'dan almışlardır. Çünkü kendisi burada bu işi yapan tek kişidir. Gençliğimde hep onun firmasını görürdüm."

Mark: "Peki, Unutmabeni Çiçekçisi'ne neden mektup yolladım?,?"

Ron: "Bayan Stillwell Stonewall'li olsa bile, çiçekleri Ada'da almışlarsa bu çiçekçiden aldılar demektir."

Mark: "Ya cenaze işleri şirketi?"

Ron: "Cenaze işleri şirketi, Criswell Cenaze İşleri Şirketi. Bili Luker'ın yazısından, rahmetlinin cenaze işlerini ve gömülmesini bu şirketin yaptığını okudum."

Mark: "Onlara da Ricky'yi söylemek sizin için önemliydi, o halde.

Ron: "Evet, kendisi çok tehlikeli bir adamdı. Bu yüzden onun tutuklanması için kendilerinden yardım istedim."

Mark: "Çünkü onlar Bayan Carter'm cenaze işlemlerini yapmışlardı, öyle mi?"

Ron: "Evet."

Mark: "Florida Marlins'in menajerine de yazdınız mı?"

Ron: "Oakland Athletics takımının üçüncü kale antrenörüne yazdım. Kendisi sonra evet, Florida Marlins'in menajeri oldu."

Mark: "Ondan size verdiği kimi bilgileri başkasına söylememesini istediniz mi?"

Ron: "Hayır. Ona Del Monte ketçabıyla ilgili öyküyü anlattım. Simmons, Dennis Smith'e sağ elinde bir şişe Del Monte ketçabı taşıdığını ve rahmetliye bununla tecavüz ettiğini söylemişti. Ben de Rene'e mektup yazıp bunun kırk dört yıllık ömrümde rastladığım en şaşırtıcı kanıt olduğunu anlattım."

Mark: "Florida Marlins'in menajerinin başkalarına bununla ilgili bir şeyler anlattığım biliyordunuz değil mi?"

Ron: "Muhtemelen anlatmıştı. Rene Lachemann benim iyi arkadaşımdır."

Mark: "Siz buna inanmanızı sağlayan bir şey mi duymuştunuz?

Ron: "Evet, çünkü pazartesi geceleri radyodan futbol dinlerdim. Dünya kupasını dinledim. Televizyonda kimi haberleri izliyorum. Basında Del Monte ketçap şişesi ünlü oldu."

Mark: "Peki, onların konuşmalarını duydunuz..."

Ron: "A evet, kesinlikle öyle."

Mark: "Pazartesi gecesi..."

Ron: "Evet kesinlikle."

Mark: "Ve dünya kupası sırasında.,."

Ron: "Duyduğum aralarında eğlendikleriydi. Fakat benim için gerekli olan, Simmons'ın 8 Aralık 1982'de Debbie Sue Carter'a Doğu Sekizinci Cadde, 10221/2 numaralı evinde yapılan tecavüzü ve cinayeti kaba kuvvet kullanarak kendisinin gerçekleştirdiğini itiraf etmesiydi."

Mark: "Debbie Carter'ın isminden söz edildiğini de duydunuz mu, bu şey sırasında..."

Ron: "Evet duydum."

Mark: "Bu da pazartesi gecesi futbol saatinde miydi?"

Ron: "Debbie Sue Carter'ın ismini sürekli olarak duyuyordum."

Mark: "Hücrenizde televizyon yok değil mi?"

Ron: "Başkalarının televizyonundan duyuyordum. Vinita'da da duydum. Ölüm koğuşunda televizyonum vardı. Benim bu korkunç suçla ilgim olduğunu söylediler. Bunu kesinlikle duydum. Bu pislikle benim alakam olmadığını herkese göstermek için elimden geleni yapacağım."

Mark durunca, nefes almadan onları dinleyenler de bu aradan yararlanıp soluklandılar. Herkes birbirine baktı. Kimileriyse gözlerini başkalarından kaçırdı. Yargıç Landrith resmi evraklara bir şeyler yazıyordu. Avukatlar not tutuyordu ama böyle bir anda anlamlı cümleler yazabilmek oldukça güçtü.

Bir avukat için bu kişinin yargılanma ehliyeti olup olmadığını belirlemek oldukça güç bir işti. Çünkü tanık dahil hiç kimse sorulara ne gibi cevaplar verileceğini bilmiyordu. Bu yüzden Mark, Ron'ın istediği gibi konuşmasına izin vermeyi kararlaştırdı.

Carter ailesi adına Debbie'nin kuzeni Christy Shepherd duruşmaya katılmıştı. Shephard'ın çocukluğunda ailesi VVilliamson ailesine yakın oturuyordu. Şimdi sağlık danışmanlığı yapan Shephard uzun yıllar ağır ruh hastası yaşlılarla çalışmıştı. Ron'ı birkaç dakika dinledikten sonra onun gerçekten hasta olduğuna emin oldu. Aynı gün annesiyle teyzesi Peggy Stillwell'e Ron VVilliamsoıı'ın ciddi biçimde hasta olduğunu söyledi.

İzleyicilerden bir başkası da Bili Peterson için tanıklık yapacak olan Dr. Curtis Grundy'ydi.

Sorgu devanı ediyordu ama soru sormak gerekmiyordu. Ron sorulan ya duymazdan geliyor ya da kısa bir cevapla geçiştirip yine Ricky Joe Simmons konusuna dönüyordu. Yeni bir soruyla sözü kesilinceye kadar anlatmaya devam ediyordu. On dakika sonra Mark Barrett, Ron'ın yeterince konuştuğunu düşündü. İkinci tamk Annette'ti. O da kardeşinin Ricky Joe Simmons konusunda takıntılı ve düşüncelerinin dengesiz olduğunu söyledi.

Janet Cheslcy, Ron'ın durumunu ve McAlester'daki Özel Bakım Birimi'ne yatırılması için verdiği mücadeleyi anlattı. Chesley de Ron'ın Ricky Joe Simmons konusunda bir takıntısı olduğunu, bundan başka bir şey konuşmadığı için de savunma avukatlarına yardımcı olamayacağını söyledi. Chesley'ye göre Ron'ın sağlığı düzeliyordu ve bu da insana bir gün yargılanabilecek duruma geleceği umudunu veriyordu. Ancak şimdilik o gün oldukça uzaktaydı.

Kim Marks da aşağı yukarı aynı içerikli bir konuşma yaptı. Ron'ı aylardır görmemişti ve şimdi eskisine göre daha iyi olduğu fark ediliyordu. Kim Marks, Ron'ın H birimindeki durumunu canlı bir anlatımla dile getirdi ve o zamanlar Ron'ın ölmek üzere olduğunu anlattı. Neyse ki sağlığı yavaş yavaş düzeliyordu. Buna karşılık, Ricky Joe Simmons dışında hiçbir konu üzerine odaklanamıyordu. Dolayısıyla yargılanacak durumda değildi.

Dr. Sally Church, Ron adına tanıklık yapan son kişiydi. İnanılmaz gibi görünüyordu ama Ron VVilliamson'ın uzun süren olaylı yargılanma sürecinde onun akıl sağlığını kontrol etmek isteyen ilk uzman doktor kendisiydi.

Ron'da çift kutuplu bozukluk ve şizofreni vardı. Bunların ikisi de, hasta ilaçların yararını hiçbir zaman anlamadığı için tedavi edilmesi en güç hastalıklardandı. Ron da bu iki hastalıkta genellikle görüldüğü üzere sık sık ilaçlarını almayı bırakıyordu. Dr. Church bu hastalıkların etkilerini, tedavisini ve olası sonuçlarını da anlattı.

Bir gün önce cezaevinde Ron'ı muayene ederken Ron kendisine televizyon sesini duyup duymadığını sormuştu. Doktor emin

olmadığını belirtmişti. Ron, elbette bir televizyon olduğunu ve Debbie Carter'la ketçap şişesinden bahsettiklerini söylemişti. Ron bunun nedenini açıklarken Oakiand'daki eski oyuncu ve antrenör Rene Lachemann'a ketçap şişesi, Ricky Simmons ve Debbie Carter'dan söz ettiğini söylüyordu. Ron, Rene Lachemann'ın her nedense kendisinin anlattıklarını birçok spor spikerine anlattığına inanıyordu. Ron'a göre bu spikerler de yayın sırasında ikide bir bu konudan bahsediyorlardı. Bu konu *Pazartesi Futbol Gecesi* ve *Dünya Ligleri* programlarında başlamış, gitgide tüm televizyon programlarına yayılmıştı.

Ron Dr. Church'e, "Bu konuyu konuştuklarını işitmiyor musun?" diye haykırmıştı. "Ketçap! ketçap! diye bağırıp duruyorlar."

Doktor tanıklığını Ron'ın avukatına savunma hazırlamakta yardım edemeyeceğini söyleyerek tamamladı.

Öğle yemeği için ara verildiğinde, Dr. Grundy Mark Barrett'dan Ron'la baş başa konuşma izni istedi. Mark, Dr. Grundy'ye güveniyordu. Bu isteme karşı çıkmadı. Psikiyatr ve hasta/tutuklu, cezaevindeki ziyaretçi odasında görüştüler.

Yemekten sonra duruşma tekrar başladığında, Bili Peterson ayağa kalkıp gösterişli biçimde bir açıklama yaptı:

> Evet, Sayın Yargıç, tanığımızla (Dr. Grundy) beraber yemek arasında bir ziyaret yaptık ve sanıyorum ki Oklahoma Eyaleti yargılanma yeterliliği elde edilebileceğini, ancak şu an itibariyle Bay VVilliamsoıı'ın yargılanma yeterliliğinin olmadığını düşünüyor.

Dr. Grundy, Ron'ı mahkemede izleyip öğle tatili sırasında on beş dakika baş başa görüşünce fikrini değiştirmişti. Ron, mahkemede suçlanıp yargılanabilecek durumda değildi.

Yargıç Landrith de Ron'ın yargılanma ehliyeti olmadığına ve otuz gün sonra tekrar değerlendirilmesine hükmetti. Duruşma bitmek üzereyken Ron, "Bir soru sorabilir miyim?" dedi.

Yargıç Landrith: "Evet efendim."

Ron: "Tommy, seni tanıyorum, baban Paul'u da. Ve sana yemin ediyorum ki bu Duke Graham ve Jim Smith işinin nasıl olup da Ricky Joe Simmons'la ilgisi olabildiğini bilmiyorum. Eğer bu benim yeterliliğimle ilgiliyse ben otuz gün sonra tekrar geldiğim-

de Simmons da tutuklanmış olsun. Onu da tanık iskemlesine oturtun ve şu video bandını gösterin. Ondan da ne yaptığım anlatan bir itiraf almaya çalışın."

Yargıç Landrith: "Dediğinizi anlıyorum."

"Tommy" eğer dediği gibi Ron'ı anlıyorsa, herhalde o salonda Ron'ın dediğim anlayan tek kişi oydu.

Ron istemeyerek de olsa tedavisinin sürdürülmesi ve gözlenebilmesi için yine Doğu Eyalet Hastanesi ne götürüldü. Oysa kendisi Ada'da kalmayı ve yargılanma sürecinin hızlanmasını istiyordu. Avukatlarının kendisinin Vinita'ya gitmesini istemelerine kızmıştı. Mark Barrett onun yeni bir muhbirler ordusuyla çevrilmesini istemediğinden Pontotoc cezaevinden kurtulması için canla başla uğraşıyordu.

Doğu Eyalet Hastanesi'nde Ron'ın ağzındaki bir yarayı muayene eden bir dişçi biyopsi yaptığında bunun kanser olduğunu gördü. Yara küçük olduğundan kolaylıkla alındı. Ameliyat başarılı geçti. Doktor Ron'a bu hastanede olmasının bir şans olduğunu söyledi. Eğer orada değil de cezaevinde olsaydı ve tedavi görmeseydi kanser belki de beynine sıçrayacaktı.

Ron, Mark'a telefon etti ve Doğu Eyalet Hastanesi'ne getirilmesine yardımcı olduğu için teşekkür etti. "Hayatımı sen kurtardın," diyordu. Böylece Ron avukatıyla tekrar dost oldu.

1995'TE OKLAHOMA EYALETİNDE her tutukludan kan örneği alınıp analiz edilmiş ve sonuçlar yeni kurulan DNA veri bankasına konmuştu.

Carter soruşturmasının kanıtları Oklahoma City OSBI laboratuvarında bekletiliyordu. Cinayet yerinden alınmış kan, parmak izi, sperm, tükürük ve saç teli örnekleri tanık ve kuşkulu kişilerden alman öteki parmak izi ve kan, saç ve tükürük örnekleriyle birlikte saklanıyordu.

Ancak eyaletin elinde bütün bunları bulundurması Dennis Fritz'i rahatlatmıyordu. O, Bili Peterson'a ve Ada polisine güvenmiyordu. Elbette OSBI'dakilere de güvenmiyordu. Lanet Gary Rogers bir OSBI görevlisiydi.

Fritz bekliyordu. 1998'de bütün yıl Masumiyet Projesiyle ya-

zıştı, sabırlı olmaya çalışarak bekledi. Cezaevinde geçirdiği on yıl ona sabırlı olmayı, sebat etmeyi ve yok yere umut beslememeyi öğretmişti.

Ron'dan gelen Doğu Eyalet Hastanesi antetli yedi sayfalık bir mektup ona iyi gelmişti. Mektubu okudukça neşelenmişti. Eski dostu aklım da mücadelesini de kaybetmemişti. Ricky Joe Simmons hâlâ serbestti ve lanet olsun ki Ron onun yakalanmasını sağlayacaktı.

Kendi akıl sağlığını korumak için Dennis hukuk kitaplığında dosyalar üzerinde çalışmaya devam ediyordu. Umut veren bir keşif yapmıştı. Habeas corpus başvurusu ABD Oklahoma Batı Bölgesi Bölge Mahkemesi'ne yollanmıştı. Pontotoc ise eyaletin doğu bölgesindeydi. Dennis topladığı bilgileri öteki hukukçu görevlilerle görüşüyordu. Bunların sonucunda anladığı kadarıyla, Batı Bölgesi'nin kendisini yargılama yetkisi yoktu. Bunun üzerine yeniden dilekçe ve dava özeti yazdı ve bunları yetkili olan mahkemeye sundu. Zor bir iş gibi görünse de bu onun enerjisini artırdı ve yeniden savaşma gücü verdi.

Ocak 1999'da Barry Scheck'le telefonla görüştü. Scheck birçok cephede birden savaşıyordu. Masumiyet Projesi yanıltıcı davalar yüzünden batağa saplanmıştı. Dennis, eyaletin bütün kanıtları kontrol altında tutmasına işaret etti; Barry ise bunun olağan bir uygulama olduğunu, rahat olmasını, kanıtların zarar görmeyeceğini, kanıtların zarar görmemesi için ne yapılacağını bildiğini söyledi.

Scheck'in Dennis'in durumuyla ilgilenme nedeni açıktı. Polis maktulle son görülen kişiyi soruşturmamıştı. Bu çok önemli bir hataydı ve Scheck'in bu davayı almak istemesinin tek nedeniydi.

26 VE 27 OCAK 1999'DA KUZEY CAROLİNA eyaletinin Raleigh kentinde bulunan LabCorp adlı şirkette cinayet yerinden alınan kanıtlardaki -yırtık çamaşır, yatak örtüleri ve vajinadan alınan kültürdeki- sperm örnekleriyle Ron Williamson ve Dennis Fritz'in DNA profilleri karşılaştırıldı. Kaliforniyalı bir DNA uzmanı olan Briaıı Wraxall, avukatlar tarafından Ron ve Dennis adına test işlemini izlemek için tutulmuştu.

İki gün sonra Yargıç Landrith, Mark Barrett'in ve daha birçok kişinin özledikleri haberi iletti. UNA testlerinin sonuçları LabCorp'da analiz edilmişti. Cinayet yerinden alınan kanıtlardaki spermle Dennis Fritz ve Ron Williamson'ın ilgisi yoktu.

Annette her zamanki gibi Mark Barrett'la bağlantıdaydı ve DNA testlerinin yapılmak üzere olduğundan haberi vardı. Mark telefon ettiğinde evdeydi. Mark'ın ilk sözü, "Annette, Roıı suçsuz," demek oldu. Annette'in bir anda dizlerinin bağı çözüldü. Bayılacak gibi olmuştu. "Emin misin Mark?"

Mark, "Ron masum," diye tekrar etti. "Laboratuvardan sonuçlar geldi." Annette konuşamayacak durumdaydı ve Mark'a kendisini sonra arayacağını söyleyerek telefonu kapattı. Annette saatlerce ağladı ve dua etti. Tatırı'ya, gösterdiği merhamet için durmadan teşekkür ediyordu. Dinsel inancı ona bütün bu acılara, Ron'la ilgili bu kâbusa dayanma gücü vermişti. Şimdi de Tanrı onun dualarını kabul etmişti işte. İlahiler söyleyip yine ağladı. En sonunda aile bireylerine ve dostlarına telefon etti. Renee de onunla aynı duygular içindeydi. Ertesi gün dört saatlik bir araba yolculuğuyla Vınıta'ya geldiler. Orada kendilerini Mark Barrett ve Sara Bonnell karşıladı. Küçük bir kutlama yaptılar. Ron ziyaretçi odasına getirilirken Dr. Curtis Grundy de geldi ve ona da mutlu haberi ilettiler. Ron doktorun hastasıydı ve aralarında yakın bir ilişki kurmuşlardı. Vinita'da geçirdiği on sekiz ayda Ron küçük de olsa bir iyileşme göstermiş ve biraz da kilo almıştı.

Mark, Ron'a "Sana çok iyi haberlerimiz var," diye söze başladı. "Laboratuvar sonuçlan geldi. DNA testi senin ve Dennis'in suçsuz olduğunu gösterdi."

Büyük bir sevince kapılan Ron doğruca ablalarım kucakladı. Üçü de ağlıyordu. Hep birlikte çocukken öğrendikleri 'Tll Fly Away" ilahisini söylemeye başladılar.

MARK BARRETT HEMEN suçlamanın kaldırılması ve Ron'ın salıverilmesi için bir dilekçe yazdı. Yargıç Landrith konuyu bir an evvel ele almak istiyordu. Bili Peterson yine itiraz etti ve kıl örnekleri üzerinde de daha ileri analiz yapılmasını istedi. Duruşma 3 Şubat'a bırakıldı.

Bili Peterson, Barrett'ın dilekçesine karşı çıktı ama bunu sessiz sedasız yapamadı. Oturumdan önce *Ada Akşam Haberlerim* şu demeci vermişti: "1982'de kıl örnekleri üstünde DNA testi yapılamıyordu, şimdi bu onların Carter cinayetinin suçlusu olduğunu gösterecektir."

Bu ifade Mark Barrett ve Barry Scheck'i yerlerinden zıplattı Eğer Peterson bu kadar zaman sonra bile kamuoyuna böyle açıklamalar yapabilecek kadar ileri gidebiliyorsa, kendilerinin bilmediğ bir şey biliyor olabilir miydi? Acaba cinayet yerinden alınan saç vs kıl örneklerine mi ulaşmıştı? Yoksa örnekler değiştirilmiş miydi?

3 Şubat'taki oturumda mahkeme salonu tıklım tıklım doluydu. *Ada Akşam Haberleri* muhabiri Ann Kelley davayı yakın dan izliyordu. Birinci sayfadan verdiği haberler pek çok okuyucu buluyordu. Yargıç kürsüdeki yerini aldığında büyük salon polisler, mahkeme çalışanları, aile bireyleri ve yerel avukatlarla dolmuştu.

Bu kez Barney de oradaydı. Hiçbir şey görmese de herkes ten daha çok şey işittiği kesindi. Fazla duyarlı davranmıyordu v< 1995'ten bu yana Yargıç Seay'nin görüşünü bildiği için artık bu ıa alışmıştı. Kendisi aynı görüşte olmasa da onun bu fikrini değiş tiremezdi. Barney her zaman müvekkilinin polis ve Peterson tara fından yönlendirildiğine inanmıştı. Şimdi ortaya konan kanıtla rın beş para etmediğinin gün ışığına çıkmasını izlemek çok zevki olacaktı. Avukatlar kırk beş dakika kadar tartıştıktan sonra, Yargıı Landrith nihai karara varmadan önce, saç incelemesinin tamam lanmasını da bekleme kararı aldı. Avukatlara bu incelemeyi hız kandırmalarını söyledi.

Bili Peterson kendi adına, mahkeme huzurunda ve sözle ri kayda geçerken, VVilliamson ve Fritz DNA testleri sonucund; suçsuz bulunursa davanın düşmesini kabul edeceğine söz verdi.

10 ŞUBAT 1999'DA MARK BARRETT ve Sara Bonnell rutin bi görüşme havası vererek Lexington Cezaevi'ne Glen Gore'u gör meye gittiler. Ron'ın yeniden yargılanması için resmen tarih ve rilmiş olmasa da avukatlar kendi açılarından hazırlıklara başla mışlardı.

Gore bu ziyareti beklediğini söyleyerek onları şaşırtmayı başardı. Gazeteleri okuyup gündemi izlediğini söyledi. Yargıç Seay'nin 1995'teki görüşünü gazetelerden okumuştu ve yeniden yargılama yapılacağını biliyordu. Görüşmede bu olasılık üzerinde biraz konuşulduktan sonra konu Bili Peterson'a geldi. Gore, kendisinin kırk yıl hapisle cezalandırılmasına yol açtığı için onu sevmediğini söyledi.

Barrett, Gore'a niçin VVilliamson ve Fritz aleyhine ifade verdiğini sordu.

Peterson yüzünden, dedi Gore. Peterson kendisini tehdit etmişti. VVilliamson ve Fritz aleyhine ifade vermezse peşini bırakmayacağını söylemişti.

Mark, "Yalan makinesi testine gönüllü olur muydun?" diye sordu.

Gore, yalan makinesiyle ilgili sorunu olmadığını ve teste katılmaya gönüllü olduğunu, ama polisin bunu yapmadığını söyledi.

Gore'a DNA için tükürük örneği verip vermeyeceğini de sordular. Gore buna gerek olmadığını söyledi. Eyalet zaten cezaevlerindeki herkesten DNA örneği almıştı. Mark Barrett, Gore'a bu sırada Fritz ve VVilliamson'a DNA testi yapıldığını söyledi. Gore bunu da biliyordu,

Barrett, "Acaba senin DNA'n olabilir mi oradaki?" diye sordu.

Olabilir, dedi Gore. Çünkü onunla o akşam beş kez dans etmişlerdi. Mark dansla DNA bulaşmayacağını söyledi, DNA bulaşması için neler olması gerektiğini -kan, tükürük, saç, ter ve sperm- açıkladı. "Uzmanların ellerinde sperm DNA'sı var," dedi.

Tam bu sırada Gore'un yüz ifadesi belirgin bir biçimde değişti. Bu bilgi onun canını çok sıkmıştı. İzin isteyip hukuk danışmanı bulmaya gitti. Geri döndüğünde yanında cezaevi avukatlarından Reuben vardı. O arada Sara Bonnell gardiyandan bir kulak çubuğu istemişti.

Sara elinde çubukla, "Glen, lütfen tükürük örneği verir misin?" diye sordu. Ama Gore kulak çubuğunu alıp ikiye böldü. Kulaklarını temizleyip gömleğinin cebine attı.

Mark, "Onunla yattın mı?" diye sordu.

Gore cevap vermedi.

"Onunla hiç yatmadığını mı söylüyorsun?" diye tekrar sordu Mark.

"Böyle bir şey demiyorum."

"Eğer yattıysan, senin DNA'n o örneklerdekine uyar."

"Ben bir şey yapmadım," dedi Gore. "Size yardımcı olamam."

Reuben'le ikisi ayağa kalktılar. Görüşme bitmişti. Çıkarken Mark, Gore'a tekrar görüşmek istediğini söyledi. Elbette, dedi Gore. Eğer işyerinde görüşürlerse daha iyi olacağım ekledi.

İşyeri mi? Mark onun kırk yıl hapse mahkûm olduğunu sanıyordum, diye düşündü.

Gore gündüzleri Purcell'de kamu hizmetinde çalıştığını söyledi. Burası Sara Bonnell'in doğduğu yerdi. Oraya gelebilirse daha uzun konuşabileceklerini söyledi.

Mark ve Sara bunu kabul ettiler. Her iki avukat da Gore'un dışarıda böyle serbestçe çalıştırılmasına bir anlam veremediler.

O gün öğleden sonra Mark, o sıralarda OSBI'ın DNA testi bölümünde görev yapan Mary Long'a telefon etti. Gore'un cezaevinde alman DNA örneklerinin cinayet yerinden alınanlarla karşılaştırılmasını önerdi. Mary Long bunu kabul etti.

DENNİS FRİTZ 4.15 sayımı için hücresine kapatılmıştı. Madeni kapısının dışındaki koridorda bir cezaevi görevlisinin tamdık sesini duydu: "Hey Fritz, özgürsün artık!" Sonra da DNA'yla ilgili bir şeyler geveledi.

Dennis hücrede kapalıydı. Adam da ortadan kaybolmuştu. Söylenenleri hücre arkadaşı da duymuştu. O geceyi bu konuyu enine boyuna konuşmakla geçirdiler.

New York'a telefon etmek için saat çok geç olmuştu. Dennis bütün geceyi huzursuz ve uykusuz, heyecanını bastırmaya çalışarak geçirdi. Ertesi sabah erkenden Masumiyet Projesi bürosunu aradığında haber doğrulandı. DNA testiyle Dennis ve Ron cinayet suçlamasından aklanmışlardı.

Dennis birden kendini enerji dolmuş gibi hissetti. Gerçekler

tutuklandıktan neredeyse 011 iki yıl sonra ortaya çıkmıştı. Eldeki kanıt son derece sağlamdı. Kendisi salıverilecekti. Annesini arayıp müjdeyi verdiğinde annesi çok heyecanlandı. Ardından artık yirmi beş yaşına gelen kızı Elizabeth'e telefon etti. Baba kız çok sevinçliydiler. Birbirlerini on iki yıldır hiç yakından görmemişlerdi. Tekrar bir araya gelmenin ne güzel olacağını konuştular.

MARK BARRETT, cinayet yerinden alınan saç telleriyle Fritz ve Williamson'dan alınan örnekleri korumak için bir uzman buldu. Bu uzman saç tellerini inceleyip, kızılötesi ışınlı kamerayla mikroskobik fotoğraflarını çekecekti.

Duruşmadan sonra iki üç hafta içinde LabCorp testlerin ilk aşamasını tamamladı. Ve kapsamlı bir rapor hazırladı. Mark Barrett'la Sara Bonnell Ada'ya gidip yargıçla toplantı yaptılar. Tom Landrith, yalnızca DNA'mn sağlayabileceği cevaplan almakta acele ediyordu.

DNA testinin karmaşıklığı dolayısıyla değişik laboratuvarlarda ayrı ayrı saç telleri üzerinde DNA çalışması yapılıyordu. Ayrıca iddia makamıyla savunma makamı arasındaki karşılıklı güvensizlik dolayısıyla, farklı laboratuvarlardan yararlanmak zorunluydu. Dolayısıyla bu işlem için toplam beş ayrı laboratuvar görev aldı.

Avukatlar Yargıç Landrith'le konuştular ve yine yargıç onlara acele etmelerini söyledi.

Duruşmadan sonra Mark ve Sara, Bili Peterson'ın mahkeme binasının alt katındaki bürosuna uğradılar. Karşılıklı yazışmalar ve oturumlar sırasında Bili Peterson gitgide daha düşmanca bir tavır takınmaya başlamıştı. Bu ziyaretle aralarındaki buzları eritmeyi umuyorlardı.

Fakat bunun yerine orada bir söylev dinlemek zorunda kaldılar. Peterson hâlâ Ron VVilliamsoıı'ın tecavüz ve cinayetten suçlu olduğuna inanıyordu. Gösterdiği kanıt aynıydı. DNA'yı unutun, diyordu. OSBI uzmanlarını unutun, diyordu. VVilliamson, Tulsa'da kadınlara tecavüz etmiş, barlarda vakit geçiren, sokaklarda bağıra çağıra gitar çalan, üstelik Debbie Carter'a yakın oturan biriydi. Fritz'in komşusu Gary Allen'ın Ron ile Denıiis'i cinayet gecesi bahçede gördüğünü, bahçe hortumuyla ellerindeki ka-

nı temizlediklerini, gülüşüp küfürleştiklerini söylüyordu. Öyleyse suçluydular! Peterson anlattı da anlattı. Sanki Mark ve Sara'dan çok, kendini ikna etmeye çalışır gibiydi.

Avukatlar onun bu haline çak şaşırdılar. Peterson gerçeği göremiyor, yaptığı hatayı bir türlü kabul edemiyordu.

MART AYI DENNİS FRITZ'e yıl gibi uzun geldi. O aşırı dinç hali kayboldu. Günler bir türlü geçmek bilmiyordu. O da saç tellerinin Peterson veya OSBI'dakiler tarafından değiştirilebileceği korkusuna kapılmıştı. Sperm meselesi sonuca bağlandığına göre, şimdi savcılık elde kalan son kanıt olan saç teli için mücadele edecekti. Ron'la ikisi saç teli DNA incelemesiyle aklanırlarsa dışarı çıkacaklar ve kolay bir yargdama yapılacaktı. Her şey artık gelecek bir telefona bağlıydı.

Hiçbir şey kendi denetiminde değildi ve Dennis bu baskı altında bunalıyordu. Kalp krizi geçirmekten korkarak çarpıntı şikayetiyle cezaevi kliniğine gitti. Orada verilen hapların da pek bir yararını göremedi.

Mart ayı bu şekilde geçti ve nisan geldi.

RON'IN DA SEVİNCİ KAYBOLMUŞTU. Yaşadığı büyük sevinç yerini yoğun bir depresyona ve endişeye bırakmıştı. İntihar etme eğilimi taşıyordu. Sık sık Mark Barrett'ı arıyordu. Avukat onu teselli ediyordu. Mark, Ron'ın her telefonuna cevap veriyor, eğer kendisi dışarıdaysa, bürodan başka birinin müvekkiliyle görüşmesini sağlıyordu.

Dennis gibi Ron da yetkililerin test sonuçlarını değiştirmelerinden korkuyordu. İkisi de cezaevine aynı yetkililer yüzünden girmişlerdi ve bu kişilerin hâlâ kanıtlara ulaşma olanağı vardı. Bir adaletsizliğin üstünü kapamak ve bazı insanları korumak için saç telleriyle ilgili bir senaryo uydurmak zor değildi. Ron serbest bırakılınca ona zarar veren herkes hakkında dava açacağını gizlemiyordu. Kimi makam sahiplerinin buna kızması doğaldı.

Ron kendisine izin verildiği sürece dışarıya telefon ediyordu. Genellikle günde bir kere izin alabiliyordu. Paranoyakça düşüncelere kapılıyor ve kâbus gibi senaryolar anlatıyordu.

Bir keresinde Mark Barrett daha önce yapmadığı ve olasılıkla bir daha yapmayacağı bir şey yapıp Ron'a kendisini cezaevinden çıkaracağına söz verdi. DNA'da sorun bile çıksa, yeniden yargılanmasından sonra beraat edeceğini, kendisinin bunu garanti ettiğini söyledi. Deneyimli bir avukatın bu rahatlatıcı sözleri Ron'ın birkaç gün kendini iyi hissetmesini sağladı.

"SAÇ TELİ ÖRNEKLERİ UYUMSUZ" sözleri Ada gazetesinin 11 Nisan tarihli pazar baskısının manşetiydi. Ann Kelley, LabCorp'un cinayet yerinden toplanan on yedi kıl ve saç örneğinden on dört tanesinin test edildiğini ve "bunların DNA yapısının Fritz veya Williamson'ıı DNA yapısına hiçbir biçimde uymadığını" yazıyordu. Peterson'ın açıklaması ise şöyleydi:

> Bu noktada saçların kime ait olduğunu bilmiyoruz. Bu saç tellerini sadcce Fritz ve VVilliamson'ınkilerle karşılaştırdık. Bu DNA sürecine başlarken bu iki adamın suçluluğu konusunda kafamda hiçbir tereddüt yoktu. Ben bunların [maddi kanıtların] yollanmasını sadece bu iki kişinin örnekleriyle karşılaştırılması için istemiştim. Sperm örnekleriyle ilgili sonuçlan aldığımızda şaşkınlıktan ağzım açık kaldı.

Nihai rapor laboratuvardan ertesi çarşamba günü, 14 Nisan'da gelecekti. Yargıç Landrith duruşmayı 15 Nisan'a aldı. İki adamın serbest kalacağına ilişkin dedikodular duyulmaya başlanmıştı bile. Fritz ve YVillamson ayıı on beşinde duruşmada olacaklardı.

Barry Scheck de Ada'ya geliyordu! DNA testi sayesinde Masumiyet Projesi ardı ardına beraat kararı aldırdıkça Scheck'in ünü de çığ gibi büyüyordu. Yeni bir dava için Ada'ya geleceği duyulunca basının da hücumu başladı. Eyalet basını ve ulusal basın Mark Barrett'la, Yargıç Landrith'le, Bili Peterson'la, Masumiyet Projesi'yle, Carter ailesiyle ve diğer ilgililerle görüşüyordu. Heyecan doruktaydı.

Ron VVilliamson ve Dennis Fritz perşembe günkü mahkemede gerçekten de serbest kalabilecekler miydi?

DENNİS FRİTZ saç teli test sonuçlarını henüz duymamıştı. 13 Nisan Salı günü hücresindeyken birdenbire bir gardiyan gelip, "Eşyalarını topla, gidiyorsun," dedi.

Dennis, Ada'ya geri gönderileceğini ve olasılıkla serbest kalacağını tahmin ediyordu. Hızla toparlandı, birkaç arkadaşıyla vedalaştı ve aceleyle yola koyuldu. Onu Ada'ya geri götüren John Christian, Pontotoc cezaevinden tanıdığı bir simaydı.

Önce tutuklu sonra hükümlü olarak cezaevlerinde geçirilmiş on iki yıl, Dennis'e özgürlüğün ve kendine ait bir yerin, açık havanın, orman ve çiçekler gibi küçük şeylerin değerini bilmenin çok önemli olduğunu öğretmişti. İlkbahar gelmişti ve Ada'ya dönerken pencereden tarlalara, küçük tepelere ve kırlara gülümseyerek bakıyordu.

Düşünceleri daldan dala dolaşıyordu. Son testin nasıl sonuç verdiğini henüz bilmiyordu. Aslında Ada'ya neden götürüldüğünden de pek emin değildi. Serbest bırakılma olasılığı vardı ama son dakikada bir aksilik de çıkabilirdi. On iki yıl önce, ilk duruşmada Yargıç Miller savcılığın kanıtlarının yeterli olmadığını fark ettiği sırada, neredeyse serbest bırakılacaktı. Ardından polisler ve Peterson James Harjo'yu ayarlamış ve Dennis önce yargılanmış, sonra da hücreye yollanmıştı.

Elizabeth'i düşündü. Onu görmek ve dokunmak ne kadar harika olacaktı. Oklahoma'daıı çıkmayı bile bekleyemeyecekti.

Ardından yine korkmaya başladı. Özgürlüğe bu kadar yakınken hâlâ elleri kelepçeli olarak bir cezaevine gidiyordu.

Ann Kelley ve bir fotoğrafçı kendisini bekliyordu. Cezaevine girerken gülümsedi ve muhabirle konuşmak istedi. "Aslında bu dava hiç olmamalıydı. Hana karşı kanıtları yetersizdi ve eğer polis tüm kuşkulularla ilgili yeterli araştırma yapmış olsaydı bütün bunlar olmayacaktı," dedi. Yoksulları Savunma Sistemi'nin eksiklerini de anlattı. "Kendinizi savunacak paranız yoksa, yargı sisteminin insafına kalıyorsunuz. Bir kere sistemin ağına takılırsanız, kurtulmanız neredeyse olanaksız; suçsuz olsanız bile."

Dennis geceyi eski hortlaklar evinde özgürlüğü hayal ederek sakin bir şekilde geçirdi.

Cezaevinin sakinliği ertesi gün bozuldu. 14 Nisan'da çizgili cezaevi giysileri içinde kameralara gülümseyen Ron VVilliamson Vinita'dan getirildi. İkisinin de ertesi gün serbest kalacakları dedikodusu İyice yayılmıştı. Öykü ulusal basının da dikkatini çekmişti.

Ron ve Dennis on bir yıldır birbirlerini görmemişlerdi. Birbirlerine sadece birer kez mektup yazmışlardı. Fakat tekrar bir araya gelince birbirlerine sarılıp neşelendiler ve nerede, neler olup bittiğini birlikte anlamaya çalıştılar. Avukatlar geldi ve bir saat kadar konuştular. NBC'nin *Dateline* programı kamerayla çekim yapıyordu. *New York Daily* JVews'dan Jim Dwyer ise Scheck'le birlikte ortaya çıktı.

Bütün bu kalabalık, cezaevinin avluya bakan doğu yüzündeki küçük görüşme odasını doldurmuştu. Bir ara Ron yere uzandı, camlı kapıdan baktı ve başını ellerine dayadı. Sonunda biri, "Hey Ron, sen ne yapıyorsun?" diye sormayı akıl etti.

"Peterson'ı bekliyorum," diye cevapladı Ron.

Avlu muhabir ve kamera doluydu. İçlerinden biri Bili Peterson'ı yakalayıp konuşturmayı başarmıştı. Ron savcıyı mahkeme binasının avlusunda görünce, kapıya doğru bağırdı: "Seni şişko serseri! Seni yendik Peterson!"

Dennis'in annesi ve kızı cezaevine görmeye gelerek onu şaşırttılar. Baba kız sık sık mektuplaşmış olsalar ve Dennis kızının birçok fotoğrafını görmüş olsa da, yine de hazırlıksız yakalanmıştı. Yirmi beş yaşına gelen kızı güzel, şık, son derece olgun görünüşlü bir genç kadın olmuştu. Dennis kızını kucaklarken ağlıyordu.

O gün öğleden sonra cezaevinde çok gözyaşı döküldü.

RON'LA DENNİS HERHALDE birlikte tehlikeli bulundukları için ayrı hücrelere kondular.

Şerif Glase bununla ilgili olarak, "Onları ayrı tutacağım. İki cinayet hükümlüsünü aynı hücreye koymayı doğru bulmuyorum — yargıç aksini söylemediği sürece onlar cinayet hükiimlüsiidür," diyordu.

Ancak hücrelcri yan yana olduğundan konuşabiliyorlardı. Dennis'in hücre arkadaşının küçük bir televizyonu vardı, ertesi gün serbest kalacaklarını ilk kez haberlerden duydu ve bunu hemen Ron'a bildirdi.

Terri Holland yine cezaevindeydi. Küçük suçlarla dolu kariyerinde bir ara durak olan cezaevinde bulunması kimseyi şaşırtmıyordu. Ron onunla da konuştu ama bu çok kötü bir konuşma olmadı. Gece olunca Ron yine eski alışkanlıklarına döndü. Bağıra çağıra özgürlükten ve adaletsizlikten söz ediyor, kadın tutuklulara yakası açılmadık küfürler savuruyor ve Tanrı'yla konuşuyordu.

11

RON VVİLLİAMSON ve Dennis Fritz'in beraat edeceği duruşma bütün ülkenin dikkatini Ada'nın üstüne topladı. 15 Nisan'da daha sabah erkenden mahkeme binası haber kanallarının minibüsleri, canlı yayın araçları, fotoğrafçılar, kameramanlar ve muhabirlerle doldu. Ortaya çıkan hengâmeyi ve daha başka neler olacağını görmek isteyen Ada halkı da oraya toplandı. Mahkemede yer bulmak için o kadar gürültü patırtı çıktı ki, salona alınacakları belirlemek için Yargıç Landrith muhabirler arasında çekiliş yapmak zorunda kaldı. Bürosunun penceresinden öteki tüm canlı yayın araçlarına yayın yaptırdı.

Cezaevi binasının önünde de birçok kamera bekliyordu. İki hükümlü ortaya çıktığında hemen aralarına aldılar. Ron, Annette'in alelacele satın aldığı ceket, kravat, gömlek ve spor pantolonu giymişti. Yeni ayakkabıları çok küçük gelmişti ve ayağını fena halde sıkıyordu. Dennis'in annesi ona bir takım elbise getirmişti ama o cezaevinde son yıllarda giymesine izin verilen gündelik giysilerini tercih etti. Kelepçeli olarak son yürüyüşlerini hızlı hızlı gerçekleştirdiler. Gülümsüyor ve gazetecilerle şakaiaşıyorlardı.

Annette ve Renee erken gelmiş, her zamanki gibi ön sırada ve savunma avukatının hemen arkasındaki yerlerine oturmuşlardı. El ele tutuşmuş, bir yandan dua ediyor, bir yandan ağlıyor, hatta arada bir de giilümsüyorlardı. Henüz sevinmek için çok erkendi. Onlara çocukları, akrabaları ve dostları da katılmıştı. VVanda ve Elizabeth Fritz de yanlarındaydı. Onlar da cl ele tutuşmuş he-

yccanla fısıldaşıyorJardı. Mahkeme salonu ağzına kadar doluydu. Carter ailesi koridor boyunca oturmuştu. Eyalet savcılığı cinayeti çözme ve adaleti yerine getirme çabası içinde debelenirken, onlar yeni bir duruşmada daha acı çekmek üzere bir kez daha mahkemeye gelmişlerdi. Debbie'nin öldürülmesinden on yedi yıl sonra, onun önce suçlanan ve mahkûm edilen iki katili serbest bırakılmak üzereydi.

Yerler kısa zamanda dolmuş, kalabalık artık duvar diplerine dizilmeye başlamıştı. Yargıç Landrith kameraların salona alınmasına izm verdi. Fotoğrafçılarla muhabirlerin, iskemlelerin getirilip sıkışık biçimde dizildiği jüri bölümüne doğru ilerlemesini istedi. Her yer polis doluydu. Güvenlik önlemleri yoğundu. Ron ve Dennis telefonla tehditler alıyorlardı. Mahkeme salonu yükünü almış, ortam iyice gerginleşmişti.

İçeride birçok polis olmasına rağmen aralarında Dennis Smith'le Gary Rogers yoktu.

Savunma avukatları -Mark, Sara ve Barry Scheck- geldiler. Eyaleti savcı Bili Peterson, Nancy Shevv ve Chris Ross temsil ediyordu. Karşılıklı gülümsemeler ve el sıkışmalar oldu. Savcılık da sanıkların serbest bırakılması kararına katılıyordu. Savcılığa göre bir yanlışı düzeltmek için gösterilen ortak bir çabaydı bu. Toplumun bir adaletsizliği gidermek için önemli bir anda bir araya geldiği ender görülebilecek bir örnekti. Herkes büyük ve mutlu bir aile gibiydi. Herkesi tebrik etmek gerekiyordu. Bu kadar güzel işleyen bu sistemle gurur duymanın zamanı gelmişti.

Ron ve Dennis içeri alındılar. Son bir kez daha kelepçeleri çözüldü. Avukatlarının arkasına, ailelerinden sadece birkaç metre uzağa oturdular. Ron dümdüz ileriye bakıyor ve aslında fazla bir şey görmüyordu. Oysa Dennis kalabalığı inceledi ve asık yüzler gördü. Burada bulunanların çoğu onların serbest kalacak olmasından pek memnun kalmamış gibiydi.

Yargıç Landrith yerini alıp açılışı yaptı ve hızla davaya geçti. Peterson'a ilk tanığını çağırmasını söyledi. Artık OSBI'm DNA biriminin başına gelmiş olan Mary Long yerini aldı ve test işlemini özetledi. Olay yerinden ve kuşkululardan alman saç teli ve

sperm örneklerinin analizi için farklı laboratuvarlar kullanıldığını anlattı.

Ron'la Dennis terlemeye başladılar. Onlar duruşmanın birkaç dakikada biteceğini düşünmüşlerdi. Yargıç Landrith suçlamaların ortadan kalktığını söyleyip kendilerini eve gönderecek sanmışlardı. Dakikalar geçmek bilmiyor, onlar da endişelenmeye başlıyorlardı. Ron kıpırdanıp homurdanmaya başlamıştı. "Neler oluyor?" Sara Bonnell ona notlar yazıp her şeyin yolunda olduğunu söylüyordu.

Dennis sinirden bayılmak üzereydi. Bu tanıklıklarla nereye varılmaya çalışılıyordu? Karşılarına başka bir sürpriz mi çıkacaktı acaba? Bu mahkeme salonuna her gelişleri bir kâbus olmuştu. Burada otururken aklında eski anılar canlanıyor, yalancı tanıkları ve asık suratlı jüri üyelerini, kendileri için ölüm cezası isteyen Peterson'ı düşünüyordu. Dennis yine mahkeme salonuna göz gezdirme hatasını yaptı ve çevrede kendisi için pek destek bulamadı.

Mary Long asıl önemli konuya geçti. Olay yerinden alınan on yedi saç teli -on üç kasık kılı, dört saç- test edilmişti. Bunlardan on tanesi yatakta ve yatak takımlarında bulunmuştu. İkisi yırtık çamaşırdan, üçüyse kurbanın ağzındaki bezden alınmış, son ikisi de vücudunun altında bulunmuştu.

Bu on yedi taneden sadece dördü bir DNA profiliyle eşleşmişti. ikisi Debbie'ye aitti. Ron veya Dennis'le eşleşeni yoktu. Sıfır sonuç.

Long bundan sonra yatak takımlarındaki, yırtık çamaşırdaki ve kurbandaki sperm örneklerine geçti. Elbette Ron veya Dennis'le yine eşleşmemişti. Ardından tanık sandalyesinden ayrıldı.

OYSA 1988 YILINDA Melvin Hett on yedi saç telinin on üç tanesinin "mikroskobik açıdan" Dennis'le, dördünün de Ron'la uyumlu olduğunu ileri sürmüştü. Hatta bir "eşleşme" bile vardı. Kendisinin Dennis'in yargılanması başladıktan sonra hazırladığı üçüncü ve son raporda ise Hett, Glen Gore'un örneklerle eşleşmediğini öne sürmüştü. Onun uzman olarak tanıklığı savcılı-

ğın Ron ve Dennis'e karşı İleri sürdüğü tek doğrudan ve "güveni lir" kanıttı ve hüküm giymelerinde etkisi büyüktü.

DNA TESTİ, vücudun altında bulunan bir saç teliyle yatak ta kıllılarında bulunan bir kasık kılının Glen Gore'a ait olduğun göstermişti. Otopsi sırasında cesetten alınan sperm de test edil mişti ve kaynağı yine Glen Gore'du.

Yargıç Landrith bunıı biliyordu, fakat duruşmaya kadar kim seye açıklamamıştı. Onun onayıyla Bili Peterson, Gore'Ia ilgili b' sonucu açıkladığında mahkeme salonunda büyük bir şaşkınh yaşandı.

Peterson, "Sayın Yargıç, bu adalet sistemi için gerçekten zo bir an. Bu cinayet 1982'de işlendi; yargılama 1988'de yapıldı. C zaman elimizde, Dennis Pritz'le Ron Williamson'ı mahkûm edeı jüriye sunulan bir kanıtımız vardı ve bu, benim görüşüme göre < zaman için çok güçlü bir kanıttı," dedi.

Peterson, tam olarak neyle ilgili olduğu konusuna girip anıla rı tazelemeden, bu çok güçlü kanıtın on bir yıl önceye ait oldu ğuıu belirtip, DNA testinin eskiden inandıklarının çoğuyla na sil çelişkili sonuçlar verdiğini dile getirdi. Bu kanıttan vazgeçti ğine göre, buradaki iki sanık aleyhine dava açması mümkün de ğildi. Böylece savcı davanın düşmesini talep etti, sonra da yeri ne oturdu.

Şu ana kadar Peterson gönül alıcı bir yorum yapmadığı ya d; üzüntüsünü belirten bir söz etmediği, yapılan hataları kabul et mediği gibi, bir özür bile dikmemişti.

Oysa Ron ve Dennis en azından kendilerinden bir özür dilen meşini bekliyorlardı. Yaşamlarından on iki yıl, görevi kötüye kul lanma, insan hatası ve kendini beğenmişlik yüzünden çalınmıştı Karşı karşıya kaldıkları adaletsizlikten kolayca kaçınılabilirdi v< eyalet onlara hiç olmazsa bir özür borçluydu.

Ancak bu özür hiçbir zaman dilenmeyecek ve onların bu ko nudaki üzüntüleri hep sürecekti. Yargıç Landrith söz konusu ada-letsizlikle ilgili birkaç açıklama yaptıktan sonra Ron ve Dennis'ir ayağa kalkmalarını istedi. Kendilerine isnat edilen tüm suçlama-lar düşmüştü. Artık serbest bırakılıyorlardı. Birkaç izleyicinin al-

kışları ve sevinçli sesleri duyuldu. Ancak çoğunluk kutlama havasında değildi. Annette'le Renee çocuklarına ve akrabalarına sarıldılar ve yine ağlamaya başladılar.

Ron sanık sandalyesinden kalktı, jiiri bölümünü geçti ve yan kapıdan dışarı çıktı. Mahkeme binasının önüne çıktığında ciğerlerini temiz havayla doldurdu. Ardından özgür dünyada bundan sonra içeceği sigaraların ilkini yaktı ve sigarasını bir kameraya doğru neşeyle tüttürdü. Bu fotoğraf onlarca gazetede basılacaktı.

Birkaç dakika sonra geri döndü. Mahkeme salonunda Ron, Dennis, aileleri ve avukatları bir arada fotoğrafçılara poz verdiler. Gazetecilerin sorularını yanıtladılar. Mark Barrett, Greg Wilhoit'i aramış ve bu büyük gün için Oklahoma'ya gelmesini istemişti. Ron, Greg'i gördüğünde iki kardeş gibi kucaklaştılar.

Gazetecilerden biri, "Kendinizi nasıl hissediyorsunuz Bay YViltiamson?" diye sordu.

"Ne hakkında? Ayaklarım çok acıyor. Ayakkabılarım ayağımı sıktı da," diye cevapladı Ron. Daha sonra bir basın toplantısı yapılması planlandığı halde sorular daha bir saat sürdü.

Peggy Stilhvell, mahkeme salonundan kızlarının ve kız kardeşlerinin desteğiyle çıktı. Şaşkınlık içindeydi. Kendilerine Glen Gore'la ilgili bir bilgi verilmemişti. Şimdi yine başa dönmüşlerdi. Yeni bir yargılama yapılacaktı. Adaletin gerçekleşmesine daha çok vardı. Ayrıca kafaları da karışmıştı. Ailenin çoğu Fritz'le Williamson.'m suçlu olduğuna inanıyordu. Gore bu işe nasıl karışmıştı acaba?

Ron ve Dennis sonunda binadan dışarı çıkmayı başardılar. Fakat her adımları dikkatle kaydediliyordu. Merdivenler ve kapının önü insan kaynıyordu. Bir saniye duraksayıp özgür insanlar olarak güneşin ve serin havanın tadını çıkardılar.

Artık onurlan geri verilmiş ve serbest kalmış olsalar da kimse kendilerinden özür dilememişti. Bir açıklama gelmemiş, hatta bir tek kuruş tazminat -ya da bir parça yardım- da önerilmemişti.

ÖĞLE YEMEĞİ vaktiydi. Ron'ın en sevdiği yer, Bob'ın kasa banın kuzeyindeki barbekü salonuydu. Annette önceden telefor edip masaları ayırtmıştı. Grupları gitgide kalabahklaştığındar onlara birçok masa gerekiyordu.

Sadece birkaç dişi kalmasına, yüzüne çevrili kameraların kar şısında yemek yemesi zor olmasına rağmen, Ron pirzolasını biti rip ikinci tabağı da istedi. Yemeğinin değil bu anın tadını çıkarı yordu. Herkese kibar davranıyor, durdurup iyi sözler söyleyenle re teşekkür ediyor, kucaklamak isteyenlerle kucaklaşıyor, isteyei muhabirlerle sohbet ediyordu.

Dennis'le birlikte durmadan güli'ımsüyorlardı; hatta ağızlar doluyken bile...

BlR GÜN ÖNCE *New York Daily News* muhabiri Jim Dwyer v< NBC'ıiin *Dateline* programından Alexandra Pelosi, Purcell'e git miş, Glen Gore'Ia görüşmek istemişlerdi. Gore, Ada'da ortamır gitgide ısınmaya başladığını ve kendisinin hızla tek şüpheli hali ne geldiğini biliyordu. Ama ne ilginçtir ki cezaevi görevlileri bil miyordu.

Gore, kimi yabancıların kendisini aradığını duyunca, bunla rın hukukçu veya güvenlik gücü gibi uzak durması gereken kişi ler olacağını düşündü. Öğle saatlerinde Purcell'de çalıştığı lıen dek kazma işinden ayrılıp kayıplara karıştı. Girdiği ormanda kilo' metrelerce yürüdükten sonra, karşısına çıkan yolda Ada yönün de otostop yaptı.

Ron ve Dennis, Gore'un kaçtığını duyunca kahkahalarla gül düler. Gore'un suçlu olduğu belliydi zaten...

UZUN BİR YEMEKTEN SONRA FrİtZ ve VVilliamson grubu basın toplantısı için VVİntersmith Park'taki toplantı salonuna git ti. Avukatlarının da katılmasından sonra Ron ve Dennis uzun bii masaya kameralara dönük şekilde oturdular. Scheck Masumiye Projesi'ni ve yanlışlıkla suçlananları kurtarmak için yapılanlar anlattı. Mark Barrett'a bu adaletsizliğin nasıl oluştuğu soruldu Barrett uzun uzun bu yanlışlığın nasıl geliştiğini -beş yıllık gecik' meyi, polisin ağırdan alan ve kuşkulu çalışmasını, yalancı tanık

lan, sahte bilimsel verileri- anlattı. Soruların çoğu onurlarına yeniden kavuşan iki ahbaba yöneltiliyordu. Dennis, Oklahoma'dan ayrılmak istediğini, Kansas City'ye gideceğini ve zamanını kızı Elizabeth'e ayıracağını, zamanı gelince de yaşamını yeni baştan nasıl kuracağını düşüneceğini söyledi. Ron'ın ise Ada'dan hemen gitmek dışında şimdilik bir planı yoktu.

Toplantıya Greg Wilhoit ve yine suçsuz yere hapis yatmış biri olan Tulsalı Tim Durham da katıldı. Tim tecavüz suçlamasıyla dört yıl cezaevinde yatmış, Masumiyet Projesi'niıı girişimiyle yapılan DNA testi sayesinde serbest kalmıştı.

MUSKOGEE'DEKİ federal mahkeme binasında Jim Payne, Vicky Hildebrand ve Gail Seward büyük mutluluklarını göstermemeye çalışıyorlardı. Orada kutlama yoktu -VVilliamson dosyası konusundaki çalışmaları dört yıl öncesinde kalmıştı. Artık dizlerine kadar battıkları başka dosyalarla uğraşıyorlardı. Yine de işlerine kısa bir ara verip bu mutluluk anını yakalayabildiler. Onlar gerçeği, DNA bütün sırları açığa çıkarmadan çok önce akıl ve çabayla bulmuşlardı. Onların bu çalışması sayesinde suçsuz bir adamın hayatı kurtulmuştu.

Yargıç Seay övünenler arasında değildi. Gerçeğin ortaya çıkması güzeldi ama şu anda aşırı yoğun bir iş temposu içindeydi. Seay, sadece yapması gerekeni yaptığım düşünüyordu. Ron VVilliamson dosyasıyla karşılaşan öteki yargıçların yapamadığını, Frank Seay, sistemi ve kaçak noktalarını anladığı için yapabilmişti. Gerçeği görmek çoğu zaman güç olabilir ama Seay gerçeği aramaya niyetliydi ve nereye bakacağını iyi biliyordu.

MARK BARRETT, Annette'tcıı basın toplantısı ve belki de Ron'la Dennis'in eve dönüşleri şerefine küçük bir davet için bir yer bulmasını rica etmişti. Annette bunun için en uygun yerin kilisenin kardeşlik salonu olduğunu düşündü. Burası Ronnie'nin de içinde büyüdüğü, Annette'in son kırk yıldır piyano ve org çaldığı yerdi. Bir gün önce izin almak ve gerekli düzenlemeleri yapmak için rahibi telefonla aradı. Rahip tereddüt ediyordu. Biraz düşündükten sonra, öteki yetkililere danışmak istediğini söyledi.

Annette sorun çıkacağını anlayıp kiliseye gitti. Rahip yetkililerle konuştuğunu ve kilisenin böyle bir olay için kullanılmasına karşı olduklarını söyledi. Kendisi de aynı görüşteydi. Annette kızarak bunun gerekçesini sordu.

Olay çıkaran olabilir, diye açıkladı rahip. Ron ve Dennis'i tehdit edenler vardı. Olaylar denetimden çıkabilirdi. Kasaba bu salıverme olayını konuşup duruyordu. Çoğu kişi hiç memnun değildi. Carter ailesinde ise kimi kavgacı tipler vardı.

"Ama bu kilisede on iki yıldır Ronnie için dua ediliyor," diye anımsattı Annette.

Evet, öyleydi ve bundan sonra da dua devam edecekti ama hâlâ Ron'ın suçlu olduğuna inanan pek çok kişi vardı. Netameli bir konuydu bu. Kilise lekelenebilirdi. Bu yüzden rahip hayır diyordu. Annette rahibin yanından üzüntüyle ayrıldı. Rahip onu teselli etmeye çalışmıştı ama bu artık olanaksızdı.

Annette oradan çıkınca kız kardeşi Renee'yi aradı. Simmons ailesi Ada'ya üç saat uzaklıkta Dallas yakınında bir yerde oturuyordu. Reııee'nin eşi Gary Simmons birkaç dakika içinde yola çıkacağını söyledi. Gary Simmons Ada'ya varır varmaz doğruca kiliseye gidip rahiple konuştu. Uzun uzun konuşmalarına karşın bir sonuca varılamadı. Kilise fikrini değiştirmiyordu. Rahip böyle bir şeyin çok riskli olacağını söylüyordu.

Gary, "Pazar sabahı Ron burada olacak," dedi. "Ron'ı kabul ediyor musunuz?"

Rahip kestirmeden, "Hayır," dedi.

KUTLAMANIN VE YEMEĞİN Annette'in evinde yapılmasına karar verildi. Bulaşıklar da kaldırıldıktan sonra herkes evin camekânlı kış bahçesinde toplandı ve topluca ilahi söylemeye başladılar. New York'lu bir Yahudi olaıı Barry Scheck bu tür bir müziği ilk kez duyuyor, yine de eşlik etmeye çabalıyordu. Mark Barrett da oradaydı. Bu onun için gurur verici bir olaydı. Bu önemli olayı kaçırmak istememişti. Sara Bonnell, Janet Chesley ve Kim.Marks, hepsi şarkı söyleyenler arasındaydı. Greg Wilhoit ve kız kardeşi Nancy de gelmişti. Fritz ailesinden Dennis, Elizabeth ve VVanda birlikte oturmuş eğleniyorlardı.

Renee o geceyi şöyle anlatıyor: "O gece kutlama için herkes Annette'in evinde toplanmıştı. Bol yiyecek, bol şarkı ve bol kahkaha vardı. Annette piyano, Kon gitar çalıyor, ötekiler de el çırparak şarkılara eşlik ediyordu. Herkes bol bol eğleniyordu. Derken saat onda televizyonda haberler başlarken herkes sustu. Hepimiz tıklım tıklım dolu olan kış bahçesinde oturuyorduk. Yıllardır beklediğimiz haber televizyonda yer alacaktı. Kardeşim Ronald Keith VVilliamsoıı'ın sadece serbest bırakıldığını değil, aynı zamanda suçsuz olduğunu bütün kasabaya duyuracaklardı! Hepimiz için çok sevinçli bir akşam olmasına karşın, Ronnie'nin gözlerinde bunca yıldır çektiği acının ve haksızlıkların izlerini görebiliyorduk."

Televizyon haberlerini de mutlulukla izledikten sonra Mark Barrett, Barry Scheck ve birkaç kişi daha toplantıdan ayrıldılar. Ertesi gün onlar için uzun bir gün olacaktı.

Bir ara telefon çaldı ve Annette telefona baktı. Adını vermeyen biri Ku Klux Klan'ın ortaya çıktığını ve Ronnie'yi aradığını söylüyordu. Zaten gün boyunca ortalıkta Carter ailesinden birinin Ron ve Dennis'in öldürülmesi için adam tuttuğu dedikoduları dolaşmıştı. KKK artık kiralık katillik yapıyordu. Güneydoğu Oklahoma'da hâlâ bu örgütün kalıntıları vardı. Ancak uzun yıllardır bir cinayete karıştıkları duyulmamıştı. Genellikle beyazları hedefalmıyorlardı ama bugünlerde Klan'ın böyle bir cinayet işleyebileceği düşünülüyordu.

Annette bu ürkütücü telefonu Renee ve Gary'ye de haber verdi. Bu tehdidi ciddiye almaya, ama Ronnie'ye bildirmemeye karar verdiler.

"Hayatımızın en mutlu gecesi az sonra hayatımızın en korkunç gecesi oluverdi," diye anlatıyordu Renee. "Ada polisini aramaya karar verdik. Bir şey olmadan polis yollayamayacaklarım söylediler. Onların bizi koruyacaklarını düşünmek ne saflık! Panik içinde hepimiz eve girdik, perdeleri kapadık, pencereleri, kapıları kilitledik. Kimsenin uyuyamayacağı belliydi. Herkesin sinirleri ayaktaydı. Damadımız karısının ve küçük çocuğunun böyle bir tehlikeyle karşı karşıya olmasından telaşlanmıştı. Bir araya toplanıp dua ettik. Tanrıdan bize kuvvet vermesini, meleklerini

evimize yollamasını ve bizi korumasını diledik. Bütün gece dualarımızı sürdürdük. Tanrı bir kere daha dualarımızı kabul etti ve bir şey olmadı. Şimdi düşünüyorum da, aklımıza ilk gelen şeyin Ada polisini aramak olması ne kadar gülünçmüş."

ADA AKŞAM HABERLERİ muhabiri Ann Kelley o gün sürekli haber peşinde koştu. Gece, savcı yardımcısı Chris Ross tarafından telefonla arandı. Ross, savcılığın ve polisin küçük düşürüldüğünden yakınıyordu. Ross kimsenin bu olayı onların açısından değerlendirmediğini söylüyordu.

ERTESİ SABAH ERKENDEN, Ron ve Dennis ilk özgür sabahlarında avukatları Mark Barrett ve Barry Scheck'le birlikte Holiday Inn oteline gittiler. Otelde NBC kamera ekibi hazır bekliyordu. Kanalın *Today* programına canlı yayınla bağlandılar. Sunucu Matt Lauer'in sorularını yanıtladılar.

Haber gündemi gitgide daha çok meşgul ediyordu. Muhabirlerin çoğu hâlâ Ada'daydı. Olayla uzaktan ilgili bile olsa kimi bulurlarsa konuşuyorlardı. Gore'un kaçışı, olayın dallanıp budaklanması için iyi bir bahane olmuştu.

Aynı gün Ron, Dennis, aileleri ve avukatlarından oluşan grup Norman'a, Oklahoma Yoksulları Savunma Sistemi'nin bürosuna gittiler. Ron birkaç sözcükle kendisini koruyan ve özgürlüğüne kavuşmasına çalışan herkese teşekkür etti. Buradan Oklahoma City'ye geçip, önce *inside Edition* programına, daha sonra da *Bıtrden ofProof* adlı şov programına katıldılar.

Avukatlar Scheck ve Barrett, valiyle ve üst düzey yöneticilerle görüşüp DNA testlerinin kolaylaştırılması ve hatalı yargılama mağdurlarına tazminat hakkı için lobi yapmak istiyorlardı. Bu amaçla vilayete gittiler. Zamanlama mükemmeldi. Ulusal basın peşlerindeydi. Valinin çok meşgul olduğu, o nedenle yardımcısını gönderdiği söylendi. Vali yardımcısı, Ron ve Dennis'in Oklahoma Ağır Ceza Temyiz Mahkemesi üyeleriyle görüşmesi fikrine sıcak baktı. Bu toplantıdan ne gibi bir sonuç çıkabilir bilemiyorum, ama özür dilenmesi gibi bir olasılık var, dedi. Yalnız cuma öğleden sonra olması dolayısıyla yargıçların çok yoğun ola-

bileceklerini söyledi. Sadece bir bayan yargıç işini bırakıp geldi. O da Fritz ve VVilliamson kararlarının temyizde onaylanması sırasında burada görevli olmadığını söyledi.

Barry Scheck Ne\v York'a dönmek üzere aralarından ayrıldı. Sara ise Purcell'e gitti. Norman'lı olan Mark orada kaldı. Bu kadar hareketli bir dönemden sonra artık herkesin dinlenmeye gereksinimi vardı. Dennis'le annesi, Elizabeth'in Oklahoma City'deki evine gittiler.

Annette'in kullandığı arabayla Ada'ya dönerken Ron ön koltuğa oturdu. Kelepçesiz, zİncirsiz, silahlı muhafızlar olmadan... kırlara, çiftliklere ve şuraya buraya dağılmış petrol kuyularına, güneydoğu Oklahoma'nın yumuşak eğimli tepelerine bakarak özlem giderdi.

İçi içine sığmıyordu.

"HAYATIMIZDAN O KADAR uzun bir süre ayrı düşmüştü ki sanki onu yeni tanıyor gibiydik," diyordu Renee. "Serbest bırakıldığının ertesi günü onunla çok iyi zaman geçirdik. Ona soracak çok şeyimiz olduğunu söyledim. Bize tahammül edebilecek miydi? Öliim koğuşunda nasıl bir yaşam sürdürdüğünü çok merak ediyorduk.

"Bunu hoş karşıladı ve bize saatlerce oradaki yaşamını anlattı. Ona sorduğum sorulardan biri de kollarındaki yara izleriydi. *ÖyIe ağır depresyona girmişim ki kollarımı kesmişim,' dedi. Hücresinin ve yemeklerin nasıl olduğunu sorduk. Birçok soruya cevap verdikten sonra bize baktı ve, 'Artık bu konudan bahsetmek istemiyorum. Başka şeylerden konuşalım,' dedi. Biz de ona hak verdik. Annette'in verandasına oturup gitar çalmak ve şarkı söylemek istedi.

"Ara sıra içerden sesini duyuyorduk. Tek yapabildiğim onu dinlerken gözyaşlarımı saklamak ve nasıl bir hayat geçirdiğini düşünmekti. Buzdolabını açıp canının istediği yiyecek bir şeyler bakmıyordu. Evdeki yiyecekler ve bunlardan canının çektiğini yiyebileceğini bilmek onu sevindiriyordu. Mutfak penceresinden dışarı şaşkınlık içinde bakıp arabalarımızın ne kadar güzel olduğunu söylüyordu. Bunların kimisini daha önce hiç duymamıştı bi-

le. Bir başka güıise insanların yürüdüğünü, koştuğunu ve günlük işleriyle uğraştıklarını görmenin kendisine ne kadar değişik geldiğini anlattı."

Ron kiliseye yeniden gidecek olmaktan dolayı sevinçliydi. Annette ona rahiple aralarındaki tartışmayı anlatmamıştı ve hiçbir zaman anlatmayacaktı. Mark Barrett ve Sara Bonnell davetliydiler. Ron onların da kendisiyle gelmelerini istemişti. Tüm \Villiamson grubu pazar günü ayin saatinde aceleyle kiliseye gitti!er ve birinci sırada yerlerini aldılar. Annette her zamanki gibi orgun başına geçti. Oldukça hareketli olan ilk parçada Ron ayağa fırladı.

Neşeyle el çırpıyor, şarkı söylüyor ve gülümsiiyordu.

Rahip konuşmasında Ron'dan hiç söz etmedi. Bununla birlikte, sabah duası sırasında Tanrı'nın Ronnie dahil herkesi sevdiğini söylemeye cüret etti.

Bunun üzerine Annette ve Renee çok öfkelendiler.

Onların kiliselerindeki tören çekingen insanlara göre değildi. Müzik hızlandıkça koro sallanmaya başlar ve topluluğun sesi artardı. Topluluktan birkaç kişi bu sırada yerlerinden kalkıp Ron'a sarıldı ve "hoş geldin" dedi. Ancak bunlar sadece birkaç kişiydiler. Geriye kalan bu inançlı Hıristiyanlar aralarındaki bu katil olarak gördükleri kişiyi süzmeye devam ettiler.

Annette o pazar kiliseyi bir daha geri dönmemek üzere terk etti.

ADA GAZETESİNİN PAZAR BASKISINDA baş sayfada "Savcı Yüksek Profilli Davada Yaptığı İşi Savunuyor" başlıklı bir yazı yayımlandı. Yazıda Bili Peterson'ın mahkeme salonunda bir kürsünün başında avukat pozuyla çekilmiş bir fotoğrafı vardı.

Anlaşılabilir nedenlerle, Ron ve Dennis'in beraatlarının ardından kendini savunma ve sıkıntısını Ada halkıyla paylaşma ihtiyacı duyuyordu. Ron ve Dennis'in korunmasında onun şeref payı görmezden geliniyordu. Ann Kelley bu uzun hikâyeyi, fena halde yenik düşen ve gazetecilerden kaçması gereken bir savcının yarattığı şaşırtıcı bir karmaşa gibi anlatmıştı.

Haber şöyleydi:

> Pontotoc Bölge Savcısı Bili Peterson'a göre, Dennis Fritz ve Ron VVilliamsoıı'ın savunma avukatları müvekkillerinin beraatını sağlayan şeyin DNA testleri olduğunu sanıyorlar.

Anıı Kelley onu kendi ayağıyla kuyuya düşürecek yolu gösterdiğinden, Bili Peterson DNA testlerinin Carter dosyasında nasıl kullanıldığını anlatıyordu. Yakaladığı her fırsatta iVlark Barrett'la Barry Scheck'e saldırıyor, bu arada kendi kendini sırtından vuracak açıklamalar yapmaktan da geri durmuyordu. Buna göre DNA testi yapılması kendi fikriydi!

Ortada duran bir gerçeği görmezden geliyordu. Kendisi DNA testi yapılmasını kabul ederken, bununla Ron ve Dennis'in idam edilmelerini sağlayacağını düşünmüştü. Onların suçlu olduğuna o kadar inanmıştı ki test yapılmasına hiç karşı çıkmamıştı. Test sonuçlan inandığının tersine bir sonuç verince de bu kadar adil bir insan olduğu için tebrik edilmeyi bekliyordu.

Huysuz bir çocuk gibi parmağıyla yasa bentlerini işaret ediyordu. Başka şüphelilerle ilgili zayıf, uğursuz ipuçları olduğunu ve daha çok kanıt toplandığını ima ediyordu. Hikâye şöyle devam ediyordu:

> Kendisi [Peterson] Fritz ve WilIiamson'ı Carter cinayetine bağlayan yeni kanıt bulunduysa, bir kişi aynı suçtan iki kere yargılanamaz ilkesi geçerli olamayacağından, bu kişilerin yeniden yargılanmaları gerektiğini açıkladı.
>
> Peterson ayrıca Carter cinayeti soruşturmasının yeniden açıldığını ve tek şüphelinin Glen Gore olmadığını da belirtti.

Haber Peterson'dan iki çarpıcı alıntıyla bitiyordu. Bunların birincisi şuydu:

> 1988'de onları yargılayarak doğru olanı yapmıştım. Şimdi ise eldeki kanıtlara göre onların beraatını isteyerek hukuk ve etik açısından ve ahlaki bakımdan yine doğru olanı yaptım.

Burada da söylemediği, kendi yüksek etik ve ahlak anlayışının nedense hükümden beş yıl, yargıç Seay'nin yeniden yargılama talebine Petersoıı'ın açıkça karşı çıkışından dört yıl sonra ve nere-

deyse Ron idam edilmek üzereyken ortaya çıktığıydı. Son dakikada yüksek etik alanına atlayan Peterson, bu tutumuyla Ron ve Dennis'in masum oldukları halde on iki yıl cezaevinde kalmalarına davetiye çıkarmıştı.

Bu haberin en kınanacak yanıysa, Peterson'ın bundan sonraki ifadesiydi. Zaten bu bölüm spot yapılıp sayfanın ortasından verilmişti.

> VVilliamson ve Fritz için ağzımdan hiç masum sözü çıkmadı. Bu durum onların masumluğunu göstermez. Şu anda elimde bulunan kanıtlarla onları yargılayamadığım anlamına gelir.

Ron ve Dennis ancak dört gündür özgür olduklarından yeterince heyecanlıydılar. Bu haberi okumak onları dehşete düşürdü. Peterson neden onları tekrar yargılamak istiyordu? Zaten bir kere mahkûm ettirmişti. İsterse bunu yine yapacağından kuşkuları yoktu.

Yeni kanıt, eski kanıt, sıfır kanıt fark etmezdi. Kimseyi öldürmedikleri halde demir parmaklıklar ardında on iki yıl geçirmişlerdi. Oysa Pontotoc'da kanıt anlam taşımıyordu ki...

Bu haber Mark Barrett ve Barry Scheck'i çileden çıkardı. Hemen gazeteye uzun birer tekzip hazırlamaya giriştiler. Ancak akıllıca bir taktikle beklediler ve birkaç gün sonra Peterson'a kulak veren sayısının çok az olduğunu anladılar.

PAZAR GÜNÜ ÖĞLEDEN SONRA Ron ve Dennis, Mark Barrett'ın isteği üzerine yakınlarıyla birlikte Norman'a gittiler. Zamanlama çok uygundu. Uluslararası Af Örgütü orada para toplamak amacıyla bir açık hava rock konseri düzenlemişti. Bir açık hava tiyatrosunda toplanmış büyük bir kalabalık vardı. Hava açık ve güneşliydi.

İki şarkı arasında Mark Barrett bir konuşma yaptıktan sonra Ron, Dennis, Greg ve Tim Durham'ı kalabalığa takdim etti. Sahnede her biri birkaç dakika izleyicilere kendi durumlarından söz etme olanağı buldular. Kalabalığa hitap etme deneyimleri olmasa da cesaretlerini toplayıp içlerinden geldiği gibi konuştular. Fleyecatılarına rağmen kalabalık onları çok takdir etti.

iyi ailelerden gelme sıradan dört beyaz adam sistem tarafından tiikürülüp atılmışlardı. Dördünün yattığı süre otuz üç yıl ediyordu. İşin özeti, sistemde bir düzeltme yapılmazsa, onların yaşadığı bu durum herkesin başına gelebilirdi.

Konuşmalardan sonra onlar da kendilerine bir yer bulup müziğin, dondurmanın, güneşin ve özgürlüğün tadını çıkardılar. Sonra nereden çıktıysa Bruce Leba geldi ve eski dostu Ron'la kucaklaştı. Bruce, Ronnie'ıiin yargılanmasını izlememiş, cezaevindeyken de ona mektup yazmamıştı. Bu yüzden kendisini suçlu hissediyor, lisedeki en iyi arkadaşından samimiyetle özür diliyordu. Ron onu affetmeye çoktan hazırdı.

Aslında Ron herkesi affetmeye hazırdı. Özgürlüğün büyüsü eski kızgınlıkları ve intikam duygularını kolayca unutturuyordu. On iki yıl boyunca herkese dava açmayı hayal ettiyse de bunları şimdi geçmişe gömüyordu. Tekrar kâbus yaşamak istemiyordu.

MEDYA EIENÜZ HABERE DOYMAMIŞTI. Özellikle Ron'ı mercek altına almışlardı. Beyazların kasabasında büyümüş bir beyaz olduğu halde beyaz polisler tarafından yakalanmış, beyaz savcı tarafından suçlanmış, beyazlardan oluşan bir jüri tarafından ceza verilmiş biri olarak gazetecilerin ilgi odağı olmuştu. Böyle bir kötü tutum yoksul azınlıklara sık sık reva görülmekle birlikte kasaba kahramanları için ender rastlanan bir durumdu.

Gelecek vaat eden bir beyzbol kariyeri, ölüm hücresinde hızla akıl sağlığını yitirme, infazın ölümün soluğunu ensesinde duyacak kadar yaklaşması ve gerçek katili bir türlü göremeyen polislerle dolu bu öykü gerçekten zengin ve ayrıntılı bir haber konusuydu.

Mark Barrett'ın bürosuna dünyanın her yanındaki gazetecilerden görüşme talepleri yağıyordu.

GLEN GORE ALTI GÜN bir koruda gizlendikten sonra aklı başına geldi. Ada'dan bir avukatı aradı. Avukat da cezaeviyle görüşüp gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağladı, 'feslim olmaya hazırlanırken, bir yandan da kesinlikle Ada'daki yetkililere teslim edilmemesi talebinde bulunuyordu.

Ancak endişe etmesine hiç gerek yoktu. Doğrudan onun üzerine gelmemiş oian görevliler şimdi de Gore'u yargılanmak üzere Ada'ya götürmek istemiyorlardı. Çünkü öncelikle ağır şekilde yaralanan egoların onarılması gerekiyordu. Peterson ve polis soruşturmanın yeniden açıldığı, katili veya katilleri bulmak üzere çalışmalara başladıkları resmi teziyle kendilerini korumaya almışlardı. Gore oyunculardan sadece biriydi.

Savcı ve polis bu dosyada yanıldıklarını hiçbir zaman kabul etmediler. Halâ haklı çıkabilecekleri umudunu taşıyorlardı. Belki başka bir uyuşturucu bağımlısı daha polis merkezine gelip itirafta bulunur, hatta belki Ron ve Dennis'i suçlardı. Belki yeni bir muhbir ortaya çıkardı. Belki de polisler bir tanık veya şüpheliden, başka bir rüya itirafı daha koparırlardı.

Orası Ada'ydı. Polis sıkı çalışırsa yepyeni ipuçları bulunabilirdi.

Nitekim Ron ve Dennis'in yakasını bırakmadılar.

16

YANKEE STADYUMU'ıuıı günlük rutini takını deplasmandayken biraz değişiklik gösterirdi. Seyirci kalabalığı ve kameralar olmadığında, oyun alanının aceleyle eski haline getirilmesi gerekmediğinden, eski yapı ağır bir tempoyla yaşamın akışına katılırdı. Zemini düzelten kişiler haki şortları ve kül rengi tişörtleriyle işe ağırdan alarak başlardı. O gün çim biçme ekibinin başı olan Grantley, örümceğe benzeyen Toro marka bir çim biçme makinesini tamir ediyordu. Toprak zeminle ilgilenen Tommy ev sahibi takım kalesinin arkasındaki toprak alanı süpürüp düzliiyordu. Dan daha kiiçiik bir çim biçme makinesiyle birinci kale çevresindeki sık mavi çimi biçiyordu. Fıskiyeler orkestra düzeninde saha dışı uyarı çizgileri çevresini ıslatıyordu. Bir tur rehberi, arkasındaki grupla üçüncü kale arkasında, oyuncu sıralarının bulunduğu yerden uzakta, skor tabelasının gerisindeki bir yeri işaret ediyordu.

Elli yedi bin koltuk bomboş duruyordu. Sesler -küçıık bir çim makinesinin boğuk motor sesi, bir çalışanın gülüşü, yukarıdaki koltuklan yıkamakta kullanılan spreyli hortumun uzaktan gelen tıslaması, sağ alan duvarının ardındaki dört minibüsten gelen homurtular, basın tribününün yanındaki çekiç sesi- alanda hatif hafif yankılanıyordu. Ruth'un kurduğu bu yapının bakımını yapanlar için maçsız günler, Yankee takımının geçmişteki ve gelecekteki başarılarının konuşulduğu çok güzel günlerdi.

Ron VVilliamson yirmi beş yıllık bir gecikmeyle de olsa, Yankee kalesinin arkasındaki sıradan alanı çevreleyen kahveren-

gi deniz kabuğu parçalarından yapılmış hattı geçerek sahaya adımım attı. Stadyumun büyüklüğünü görmek için bir an durduktan sonra, beyzbolun bu en kutsal tapmağının havasını derin derin içine çekti. Pırıl pırıl bir ilkbahar günüydü. Gök masmaviydi; güneş iyice yükselmişti. Çimler öylesine düzgün ve yeşildi ki çok güzel bir halı gibi görünüyordu. Güneş Ron'ın solgun cildini ısıtıyordu. Yeni biçilmiş taze çim kokusu ona başka sahaları, başka maçları ve eski rüyaları anımsattı.

Başında danışmadan verdikleri bir Yankee takım şapkası vardı. *Good Mornitıg America* adlı sabah programında Diane Sawyer'!a göründüğü için Ron artık New York'ta ünlü biri sayılıyordu. Başka uygun giysisi olmadığından, iki hafta önce Annette'in aceleyle aldığı gemici ceketi, kravat ve çoraplarlaydı. Ayakkabıları değiştirilmişti. Ron artık giyime karşı ilgisini kaybetmişti. Eskiden çalıştığı giyim mağazasında başkalarına giyim öğütleri verdiği halde şimdi bu konu onu hiç ilgilendirmiyordu. On iki yıl boyunca cezaevi kılığıyla dolaşmanın sonucu buydu.

Şapkanın altında yuvarlak kesilmiş parlak kır saçları sık ve karmakarışık duruyordu. Henüz kırk altı yaşındaki Ron aslında bundan çok daha yaşlı duruyordu. Önce şapkasını düzeltti, sonra da çimlere fırlattı. Boyu 1,80'i aşıyordu. Vücudu yirmi yıllık bakımsızlık ve hor kullanmanın izlerini taşımakla birlikte, hâlâ kimi ipuçları onun eskiden iyi bir sporcu olduğunu gösteriyordu. Alanı geçip kaleye çıktı. Atıcı tümseğine ulaşınca bir an durup sonsuza uzanır gibi görünen sıra sıra parlak mavi izleyici koltuklarına göz attı. Ayağını yavaşça minderin üzerine uzattı. Ardından başını salladı. Don Larsen işte tam bu noktadan mükemmel atışlar yapmıştı. Ron'ın kahramanı VVhitey Ford da atışlarını buradan yapmıştı. Sol omzunun üstünden sağ alana baktı. Roger Maris'in parmaklığı açık tutmak için toplan yeterince uzağa koyduğu duvar buraya çok yakın görünüyordu. Orta alan tarafındaki duvarın gerisinde ise önemli Yankee oyuncuların anısına dikilmiş büstleri görebiliyordu.

Aralarında ünlü oyuncu Mickey Mantle'ın büstü de vardı.

Yine bir Yankee şapkası giymiş olan Mark Barrett da Yankee kalesiıideydi. O anda müvekkilinin ne düşündüğünü merak edi-

yordu. Bu adam bir hiç uğruna on iki yıl yattığı cezaevinden henüz kurtulmuştu. Kendisinden özür bile dilenmemişti, çünkü kimsenin hata yaptığını itiraf edecek cesareti yoktu. Kimse güle güle dememiş, onun yerine 'buradan defol ama olabildiğince gürültüsüz git' demeye getirmişlerdi. Ne tazminat, ne sahip çıkma, ne koruma, ne vali ya da bir başka yetkiliden gelen bir mektup, ne bir duyuruda adının anılması... Bir medya fırtınasının ortasında kalmıştı. Aradan iki hafta geçmesine rağmen bütün basın mensupları hâlâ ondan bir şeyler koparmak istiyordu.

İlginç olan Ron'ın kimseye kin duymamasıydı. Dennis'le birlikte kurtuluşlarının sevincinden gözleri başka bir şey görmüyordu. Kin duygusu medya ortadan çekildikten çok sonra gündeme gelecekti.

Barry Scheck oyuncuların bekleme yerinin yanından Ron'ı izliyordu. Bir yandan da yanındakilerle konuşuyordu. Sağlam bir Yankee fanatiği olarak bu özel stadyum gezisini o ayarlamıştı. Aynı zamanda birkaç günlük bu New York gezisinin de ev sahibiydi.

Fotoğraflar çekildi. Bir kamera ekibi Ron'ı atıcı tümseğinde filme aldı. Ardından rehberli küçük gezi birinci kale hattında devam etti. Rehberleri Yankee takımıyla ilgili kimi konulardan söz ederken arada bir duraklıyordu. Ron Yankee'lerle ilgili öykülerin ve sayıların çoğunu zaten biliyordu. Rehbere göre top Yankee stadından dışarı tam anlamıyla hiç çıkmamıştı. Bir tek Mantle'ıın atışı hariç... Onun atışlarından biri tam bulundukları yerde sağ ortadaki duvardan sekmişti ki buranın ev sahibi takımın kalesine uzaklığı 163 metreydi. Ron, "VVashington'daki mesafe daha fazlaydı," diye ekledi. "172 metreydi. Atıcı Chuck Stobbs'dı." Rehber bu bilgiden etkilenmiş gibi göründü.

Ron'ın birkaç adım arkasında Annette vardı. Her zamanki gibi ayrıntılar için ter döken, zor kararları alan ve gerekli düzenlemeleri yapan oydu. Bir beyzbol fanatiği değildi. Burada onu en çok ilgilendiren, kardeşinin ölçülü davranmasını sağlamaktı. Ron önceki akşam fazla içmesine izin vermeyen ablasına karşı bugün biraz kırgındı.

Grubun içinde Dennis, Greg VVilhoit ve Tim Durham da var-

di. Suçsuzlukları sonradan anlaşılan bu dört adam sabahki televizyon yayınına birlikte katılmıştı. ABC televizyonu bu gezinin masraflarını üstlenmişti. *Ncw York Daily* Neıvs'dan Jim Dvvyer de aralanndaydı.

Orta alanda uyarı çizgisi üzerinde yeniden durdular. Ruth ve Gehrig'in, Mantle ve DiMaggio'nun büstlerinin ve onlarca Yankee oyuncusunun plaketlerinin yer aldığı anıt park hemen karşıdaydı. Rehber, yenilenmeden önce bu küçük kutsal köşenin de oyun alanına dahil olduğunu söyledi. Sonra bir kapı açıldı vc çiti geçip tuğladan bir verandaya ulaştılar. Burada bir an bir beyzbol stadında olduklarını unutur gibi oldular.

Ron, Mantle'ın büstüne doğru ilerleyip kısa özgeçmişini okudu. Çocukken ezberlediği Mantle'la ilgili rakamları hâlâ ezbere söyleyebilecek durumdaydı.

Ron'ın Yankee olarak geçirdiği son yıl 1977'de Fort Lauderdale, A klasmanında oynadığı yıldı ve o sıralar bu plaket parkında yer almak, Ron'a göre ciddi bir oyuncunun bir gün ulaşabileceği bir uzaklıktaydı. Annette'te Ron'ı gerçek bir Yankee üniforması içinde gösteren fotoğraflar vardı. Resimlerdeki üniforma bu statta gerçek bir Yankee oyuncusu tarafından giyilmişti. Kulüp eski üniformaları elden çıkarınca bunlar da ikinci lig oyuncularına geçmişti. Her biri beyzbolun ileri karakollartndaki yaşam savaşının izlerini taşıyordu. Pantolonların dizleri ve arka kısımları yeniden dikilmişti. Esnek bel kuşaklarının boyu kısaltılmış veya genişletilmiş, kimileri iç kısımdan işaretlenmişti. Hepsi çim ve ter lekesiyle kaplıydı.

1977'de Fort Lauderdale Yankee takımında Ron on dört kere maça çıkmış, otuz üç kale atışı yapmış, iki kere kazanmış, dört kere kaybetmişti. Bu arada o kadar çok boş boş dolanmıştı ki sezon bittiğinde Yankee takımı onunla ilişkisini kesmekte zorlanmamıştı.

Tur sürüyordu. Ron bir saniyeliğine durup Reggie Jackson'ın plaketine baktı. Rehber stadyumun değişen boyutlarından söz ediyordu. Ruth oynadığında daha büyük, Maris ve Mantle zamanında daha küçük. Bu arada film çekim ekibi de sonradan makaslanacak sahneleri çekmeyi sürdürüyordu.

Annette bütün bu ilgiyi eğlenceli buluyordu. Çocukken ve ilk gençliğinde Ronnie hep ilgiyi üzerinde toplamak isterdi. Aradan kırk yıl geçtikten sonra kameralar her hareketini kayda alıyordu. Annette kendi kendine bu atıın tadını çıkarması gerektiğini söylüyordu. Bir ay önce kardeşi bir akıl hastanesinde kilitliydi. O zamanlar, onun bir gün dışarı çıkıp çıkamayacağından bile emin değildiler.

Yavaş yavaş Yankee kalesine geri döndüler ve orada biraz durakladılar. Ron son birkaç dakika daha buranın büyüsünü yaşadıktan sonra, Mark Barrett'a itiraf etti. "Burada ne kadar mutlu olduklarını hissedebiliyorum," dedi.

Mark başını salkıdı ama söyleyecek bir şey bulamadı.

"Her zaman yapmak istediğim tek iş beyzbol oyunculuğuydu," dedi Ron. "Tek tutkum."

Durup çevresine baktıktan sonra, "Bilirsiniz, bir süre sonra bütün bunlar boş hayal olur. Aslında istediğim tek şey soğuk bir bira."

Böylece Ron Ncw York'ta tekrar içki içmeye başlamış oldu.

GRUBUN ZAFER TURU Yankee stadından sonra Disney eğlence merkezi ziyaretiyle sürdü. Bir Alman televizyonu tümünün üç günlük eğlence masraflarını karşılıyordu. Buna karşılık Ron ve Dennis'in tek yapması gereken, olan biteni bu kanala anlatmaktı. Almanlar da bütün Avrupalılar gibi ölüm cezasıyla çok ilgili olduklarından her ayrıntıyı kaydettiler.

Ron'm Disney eğlence merkezinde en beğendiği yer Alman köyündeki Epcot oldu. Burada bulduğu Bavyera birasını bardak bardak yuvarladı. Oradan Leeza şovun canlı yayınma katılmak üzere Los Angeles'a uçtular. Uçuştan hemen önce Ron votka içmek için ortalıktan sıvıştı. Dişlerinin çoğu olmadığı için konuşması zaten iyi anlaşılmadığından, tekrar ortaya çıktığında dilinin hafifçe dolaştığını kimse fark etmedi.

Günler geçtikçe haber önemini yitirmeye başladı ve en sonunda grup-Ron, Annette, Mark, Dennis, Elizabeth ve Sara Bonnell-geri döndü.

Aslında Ada, Ron'm hiç dönmek istemediği bir yerdi.

ARTIK ANNETTEİN EVİNDE KALIYORDU. Gazeteciler sonunda ortadan kaybolmuş, Ron'ın zorlu bir sınav vereceği uyurr süreci başlamıştı.

Annette'in sürekli gözetimi altında ilaçlarını düzenli olarak alıyordu. Bu yüzden sağlık sorunu çıkmıyordu. Bol bol uyuyor gitar çalıyor, şimdi de ünlü bir şarkıcı olma hayali kuruyordu Ablası evinde içki içilmesine izin vermiyordu. Ron'ın da evden çıktığı enderdi.

Tutuklanma ve yeniden cezaevine kapatılma korkusu yüzünden içgüdüsel olarak sürekli arkasına bakıyor, yüksek bir ses duysa yerinden sıçrıyordu. Ron polisin kendisini unutmadığının bilincindeydi. Polis hâlâ onun bu cinayetle ilgisi olduğuna inanıyordu. Ada halkının çoğu da öyle düşünüyordu.

Ada'dan gitmek istiyordu ama bunun için para gerekiyordu. Çalışacak durumda değildi ve bu konuyu zaten hiç açmamıştı. Yirmi yıldır sürücü ehliyeti olmadığı gibi sürücü test kitaplarını çalışıp sınava girmeyi de düşünmüyordu.

Annette Sosyal Güvenlik Dairesi'nden Ron'ın ödenmeyen iş göremezlik aylıklarını toplu olarak almaya çalışıyordu. Ron cezaevine girdiğinde bu ödemeler durdurulmuştu. Annette'in talebi sonunda kabul edildi ve Ron toplam altmış bin dolarlık birikmiş aylıklarını almaya hak kazandı. Altı yüz dolarlık aylığı da yeniden bağlandı. İş göremezlik durumu sona erinceye kadar bu aylığı almaya devam edecekti ki çalışması pek olası görünmüyordu.

Parayı aldıkları gece kendini bir milyoner gibi hissetti ve tek başına oturmaya karar verdi. Ada'dan ve Oklahoma'dan ayrılmayı çok istiyordu. Annette'in tek çocuğu Michael, Missouri'de Springfield diye bir yerde yaşıyordu. Ron'ı oraya yerleştirmeye karar verdiler. Ron için yepyeni, mobilyalı, iki yatak odalı bir karavan ev alındı. Evin masrafları yirmi bin dolar tutmuştu.

Yine de Annette'i Ron'ın tek başına yaşayacak olması endişelendiriyordu. Kardeşini mutluluk içinde yeni televizyon izleme koltuğuna uzanmış, televizyonunu izlerken bıraktı. Üç hafta sonra onu ziyaret ettiğinde Ron hâlâ aynı koltukta oturuyor-

du. Ancak bu kez çevresi Annette'i çok üzen boş bira şişelerimle doluydu.

Ron uyumadığı, içmediği, telefonda konuşmadığı, gitar çalmadığı zamanlarda yakınlardaki bir siipermarkette dolaşıyor, bira ve sigara alıyordu. Ancak orada bir gün nasıl olduysa bir kaza oldu ve kendisine süpermarkete bir daha gelmemesini söylediler.

Yalnız yaşadığı bu sıkıntılı günlerde, yıllardır ona borç veren tanıdıklarına borçlarını ödemeyi kafasma koydu. Para biriktirmek ona gülünç geliyordu. Televizyonda yapılan çağrılara uyarak -açlık çeken çocuklara, kiliselerini kaybetmek üzere olan Evangelistler'e, vb.- birçok yere para yardımı yapmaya başladı.

Telefon faturaları çok yüksekti. Görüştükleri arasında Annette, Renee, Mark Barrett, Sara Bonnell, Greg VVilhoit, Yoksulları Savunma Sistemi avukatları, Yargıç Landrith, Bruce Leba; hatta kimi cezaevi yetkilileri bile vardı. Genellikle morali yüksek, özgürlüğüne kavuştuğu için de mutluydu ama her konuşmasında sözü mutlaka Ricky Joe Simmons'a getirmekten de kendini alamıyordu. DNA testinin Glen Gore'u işaret etmesine aldırmıyordu. Ron, Simmons'ın "8 Aralık 1982'de Debra Sue Carter'ın 1022 Vı Doğu Sekizinci Cadde'de bulunan evinde zorla tecavüz edilip öldürülmesi" suçundan tutuklanmasını istiyordu. Her konuşmasında bu konuyu en az iki kere açıyordu.

İlginç olan Roıı'ın Peggy Stilhvell'i de telefonla aramasıydı. Ron onu Debby'yle hiç karşılaşmadığına ikna etmiş ve aralarında iyi bir iletişim kurmuşlardı. Kızını kaybettikten on sekiz yıl sonra Peggy hâlâ bunu kabul edemiyordu. Ron'a cinayetin çözüldüğüne eskiden de pek inanmadığını, kafasının içinde hep bıı kuşkuyla yaşadığını itiraf etti.

Genel olarak Ron barlardan ve bar kadınlarından uzak duruyordu. Ancak bir keresinde çok farklı bir olay oldu. Bir gün yolda giderken yanında bir araba durdu ve Ron içinde iki kadın olan bu arabaya bindi. Birlikte barları dolaştılar. Gece geç saatlerde Ron'ın karavanına geldiler. Kadınlardan biri Ron'ın yatağının altındaki para zulasını buldu. Ron sonradan o gece bin dolarını çaldırdığını fark ettiğinde bütün kadınlara küfürler savurmayı ihmal etmedi.

Yeğeni Michael Hudson, Springfıeld'deki tek arkadaşıydı Ron onu da gitar almaya ikna etti. Michael'a birkaç akor öğretmek istiyordu. Bu arada Michael dayısını düzenli olarak kontrol edip annesine haber veriyordu. Ron'ın içki sorunu yine baş göstermişti.

İçki ve ilaçlar bir arada olmuyordu. Ron aşırı derecede paranoyak olmuştu. Bir polis arabası görse ciddi kaygı krizleri geçiriyordu. Polislerin sürekli kendisini izlediği kuşkusuyla, caddeyi kurallara uymadan geçmeyi bile göze alamıyordu. Ona göre Peterson ve Ada polisi bir açığını bekliyordu. Pencereleri gazetelerle kapatıyor, kapılara içerden asma kilit takıyordu. Geceleri yanında bir kasap bıçağıyla uyuyordu.

Mark Barrett onu iki kez ziyaret edip gece de kalınca Ron'ın bu polis paranoyası ve içki alışkanlığı onu rahatsız etti. Bıçaksa özellikle endişe vericiydi.

Ron yalnızdı ve korku içindeydi.

DENNİS FRİTZ DE CADDELERİ rahatça geçemiyordu. Kansas City'ye dönmüş, Lister Caddesindeki küçük evlerinde annesiyle birlikte oturmaya başlamıştı. Burası, çevresi özel tim elemanları tarafından çevrilmiş halde bıraktığı evdi.

Serbest bırakılmalarının üzerinden aylar geçmiş olmasına karşın Glen Gore hâlâ resmen suçlanmamıştı. Soruşturma aynı biçimde ağır aksak gidiyordu ve Dennis'in anladığına kadarıyla Ron'la kendisi hâlâ şüpheliler listesindeydiler. Dennis bir polis arabası görünce korkuyordu. Evden ne zaman çıksa, arkasından izleyen olup olmadığını kontrol ediyordu. Telefon çaldığında da yerinden sıçrıyordu.

Springfıeld'e gidip de Ronnie'nin ne kadar çok içtiğini görünce bundan huzursuz oldu. Birkaç gün eğlenmeye ve geçmişten söz etmeye çalıştılar ama Ronnie çok fazla içiyordu. Sessiz sakin ya da duygusal bir sarhoş değildi. Tam tersine, içince gürültücü ve çekilmez biri oluyordu. Öğlene kadar uyuyor, kahvaltıyı birayla yapıyor, öğle yemeği niyetine bira içiyor, sonra da gitar çalmaya başlıyordu.

Bir gün öğleden sonra bira içip özgürlüklerinin tadım çıkar-

mak üzere arabayla dolaşmaya çıktılar. Ron yine gitar çalıyordu. Dennis'se büyük bir dikkatle araba kullanıyordu. Springfield'i bilmediği ve polislerle başının derde girmesini istemediği için kurallara uymaya özen gösteriyordu. Ron bir gece kulübüne uğramak istedi. Burada müzisyen olmak için konuşmayı düşünüyordu. Dennis, Ron kulübün müşterisi olmadığı, sahibini ve çalışanlarını tanımadığı için onun bu fikrini hiç beğenmedi. Aralarında bir tartışma başladı ve karavana geri döndüler.

Ron artık sahne düşleri görmeye başlamıştı. Binlerce kişi önünde konserler vermeyi, albüm yapmayı ve ünlü olmayı düşlüyordu. Dennis, çatallanmış sesi, arızalı ses telleri, pek de yetenekli olmadığı gitarıyla bunun düşten öteye gidemeyeceğini bildiği halde bunu ona söylemeye çekiniyordu. Bununla birlikte, içkiyi bırakmasını söyleyebildi. Alkolsüz bira içmesini, alkollü biradan yavaş yavaş vazgeçmesini söyledi. Sürekli kilo alıyordu. Dennis onun spor yapmasını, sigarayı bırakmasını da önerdi.

Roıı sessizce dinledi ama alkollü bira içmeyi sürdürdü. Üç güıı sonra Dennis Kansas City'ye geri döndü. Birkaç hafta sonra Mark Barrett'la birlikte yeniden geldiler. Roıı'ı bir kafeye götürdüler. Ron buradaki küçük sahnede bahşiş karşılığında gitarıyla Bob Dylan şarkıları söylemeye başladı. Dinleyici topluluğu çok küçüktü ve müzik dinlemekten çok yemekleriyle ilgileniyorlardı ama Ron orada sahneye çıktığı için çok mutlu oluyordu.

DENNİS DE ZAMANINI başa geçirmemek ve birkaç kuruş para kazanabilmek için asgari ücretle hamburger pişirme işi bulmuştu. Yarım gün çalışıyordu. Son on iki yıldır başını hukuk kitaplarından kaldırmadığından bu alışkanlığım kırması zor oluyordu. Barry Scheck hukuk fakültesine yazılmasını önermiş, hatta okul ücretini ödemeye yardım edeceğine söz vermişti. Hukuk fakültesi de olan Kansas City-Missouri Üniversitesi ona çok yakındı. Ders programları dışarıda çalışmasına izin verecek kadar esnekti. Dennis hemen giriş sınavlarına hazırlanmaya başladı. Ancak kısa sürede yoğun bir bunalıma girdi.

Bir tür travma sonrası stres sorunu yaşıyor ve zaman zaman kendini çok kötü hissediyordu. Hapishanenin dehşeti -karaba-

sanlarıyla, yeniden tutuklanma korkusuyla, kötü anılarıyla- hep yanı başındaydı. Cinayet soruşturması sürüyordu. Ada polisleri bir şeyler arıyordu. Her an gece yarısı kapısı çalınabilir, yine bir özel tim evini basabilirdi. Dennis sonunda bir doktora göründü ve ancak ondan sonra yaşamını düzene koymayı başarabildi. Barry Scheck ona bu adaletsizliği yapanlara karşı ortak dava açmak istiyordu. Dennis de bu yeni fikri hemen benimsedi.

Ufukta yeni bir savaş görünüyordu ve Dennis bu savaşa girmeye hazırdı.

RON'IN YAŞAM lYSA büsbütün başka bir çizgide ilerledi. Garip davranıyordu ve bunu komşuları da fark ediyordu. Derken kasap bıçağını karavan parkı içinde dolaşırken yanında taşımaya başladı. Peterson ve Ada polisinin peşinde olduğunu öne sürüyordu. Tutuklamaya kalkan olursa kendini bıçakla koruyacağını söylüyordu.

Ronnie ablasının telefonlarına da çıkmamaya başladı. Bunun üzerine Annette kardeşinin akıl sağlığının kontrol edilmesi için mahkemeden karar aldırdı. Mahkeme Ron'ın evinden tahliyesine karar verdi.

Ron karavanında yine kapı ve pencerelerini bantlamış, bira içip televizyon izliyordu. Tam o sırada dışardan, "Ellerini havaya kaldır ve dışarı çık!" diye megafonla bağırıldığını duydu. Gizlice dışarı baktığında polisleri görünce bütün yaşamının bir kez daha altüst olduğuna inandı. Herhalde yine ölüm koğuşuna tıkacakJardı.

Oysa polis de en az Ron kadar korku içindeydi. Sonunda anlaşmayı başardılar. Ron'ı ölüm koğuşuna değil, akıl hastalıkları hastanesine kontrole götüreceklerdi.

Karavan henüz bir yıllık bile olmadan kullanılmaz bir hale geldiğinden elden çıkarıldı. Hastaneden taburcu edildiğinde Annette ona başka bir yer bulmaya çalıştı. Springfıeld yakınlarındaki bir bakımevinde yer buldu. Hastaneye gidip Ron'ı toparladı ve getirip Dallas Bakım Merkezi'ne yerleştirdi.

Burada günlük yaşam düzenine ve bakıma, ilaç zamanına önem veriliyordu. Alkol yasaktı. Ron kendini daha iyi hissediyor-

du ama çevresinde hep tekerlekli iskemleleriyle zayıf ve yaşlı insanlar olması kısa sürede canını sıktı. Gitgide bundan o kadar çok yakınmaya başladı ki Annette başka bir yer bulmak zorunda kaldı. Bu kez bulduğu Missouri'deki Marshfıeld bakımevi de yaşlı insanlarla doluydu. Ron henüz kırk yedi yaşındaydı. Kendisini neden yaşlılar evine bıraktıklarını bir türlü anlayamıyordu. Artık durmadan bunu soruyordu. Sonunda bu sorulardan bunalan Annette onu Oklahoma'ya getirmeye karar verdi.

Ron, Ada'ya gelmek istemiyordu. Ada halkı da onun gelmesine memnun olmayacaktı. Annette, Oklahoma City'de Harbor House adlı bir yerde Ron'a oda tuttu. Burası erkekler için bakım yurdu haline getirilmiş eski bir moteldi. Alkole izin verilmiyordu. Ron burada sessiz sakin bir ortamda aylarca kaldı.

Mark Barrett yine birçok onu kez ziyaret etti. Ron'ın burada da çok fazla kalamayacağını Mark da dahil olmak üzere herkes biliyordu. Burada kalanların çoğu zombi görünüşlü insanlardı ve Ron'dan da kötü durumdaydılar.

AYLAR GEÇİYOR AMA Glen Gore hâlâ cinayetle resmi olarak suçlanmıyordu. Yeni soruşturmanın da on sekiz yıl önceki gibi bol meyve vereceği anlaşılıyordu.

Ada polisi, savcılar ve OSBI'mda elinde, olay yerindeki kıl ve sperm örneklerinin Glen Gore'a ait olduğunu tartışılmaz bir biçimde gösteren DNA analizi vardı. Buna rağmen nedense cinayeti çözmeye yanaşmıyor, başka kanıt arıyorlardı.

Ron ve Dennis hâlâ şüpheliler listesindeydiler. Serbest bırakılmış olmalarına ve bunun heyecanını yaşamalarına rağmen üstlerinde hep bir kuşku bulutu asılıydı. Her hafta, bazen de her gün birbiriyle ve avukatlarıyla görüşüyorlardı. Bir yıl korku içinde yaşadıktan sonra onlar da mücadele etmeye karar verdiler.

Bili Peterson, Ada polisi ve Oklahoma Eyaleti yapılan haksızlık için özür dilemişler miydi? Ron VVilliamson ve Dennis Fritz'in dosyalarını kapatmışlar mıydı? Öyle olsa, onurlu davranmış ve acı bir öyküye son vermiş olacaklardı.

Hayır, tam tersine hâlâ onları enselemeye çalışıyorlardı.

2000 YILI NİSAN AYINDA Dennis Fritz ve Ron Wıllıamson Oklahoma Eyaleti'ne karşı ortak dava açtılar. Davalılar arasında Ada, Pontotoc, Bili Peterson, Dennis Smith, John Christian, Mike Tcnncy, Glen Gore, Terri Holland, James Harjo, Oklahoma Eyaleti, OSBI, OSBI çalışanlarından Gary Rogers, Rusty Featherstone, Melvin Hett, Jerry Peters, Larry Mulling, Islah Dairesi görevlilerinden Gary Maynard, Dan Reynolds, James Saffle ve Larry Fields vardı.

Dava federal mahkemede vatandaşlık hakları davası olarak ve anayasanın dört, beş, altı, sekiz ve on dördüncü ek maddelerini ihlal gerekçesiyle açıldı. Rastlantı sonucu dosya Yargıç Frank Seay'ye verilmişti, ama o sonradan bu dosyayı üstlenmeyi reddetti ve davadan affını istedi.

Dava dilekçesinde sanıklar hakkında şunlar yazılıydı:

(1) Uydurma kanıtlarla yargılama yapmak suretiyle ve suçsuzluklarını gösteren kanıtları dikkate almayarak davacılara adil yargılama hakkı tanımamışlardı;

(2) Davacıları uydurma gerekçelerle tutuklamış ve yargılamışlardı;

(3) Hileli davranışlara girmişlerdi;

(4) Bilerek duygusal baskı yapmışlardı;

(5) Davacıların yargılanmasında görev ihmali vardı;

(6) Yargılamaya kötü niyetle başlayıp aynı şekilde sürdürmüşlerdi.

Cezaevi sistemine yönelik iddialarsa, Ron'm ölüm koğuşunda kötü muamele görmesi ve akıl hastalığının kendilerine defalarca başvuruda bulunulmuş olmasına karşın yetkililerce ihmal edilmesiydi.

Dosyada tazminat olarak yüz milyon dolar talep ediliyordu.

Bili Peterson, Ada gazetesinin yazdığına göre "Benim fikrimce, bu dikkat çekmek için açılmış anlamsız bir dava. Ben bu davayla ilgili herhangi bir kaygı taşımıyorum," diyordu.

Savcı ayrıca cinayetle ilgili soruşturmanın "sürmekte" olduğunu da tekrarlıyordu.

Dava, Barry Scheck'in avukatlık firmasıyla Kansas City'den Cheryl Pilate adlı bir avukat tarafından açıldı. Mark Barrett bu

ekibe sonradan, Yoksulları Savunma Sistemi'ndeki görevinden ayrılıp serbest çalışmaya başladığı zaman katılacaktı.

UYGULAMA YANLIŞLARI DOLAYISIYLA açılan kamu davaları kazanılması çok güç davalardır. Davacıların çoğu zaman mahkeme salonuna girmelerine bile izin verilmez. Yanlış davranışa kurban gitmek kimseye otomatik olarak dava açma hakkını vermez.

Böyle bir konuda davacı olabilmek için, kişi vatandaşlık haklarının ihlal edildiğini, anayasal güvencelerinin elinden alındığını ve böylelikle kendisinin haksız yere mahkûm edildiğini kanıtlamak zorundadır. Güç kısımsa asıl ondan sonra gelir: yanlış karara varılan yargı sürecinde yer alan hemen herkes dokunulmazlık zırhına sahiptir. Bir yargıç ne kadar kötü yargılama yapmış olursa olsun dokunulmazlığı nedeniyle yanlış karar almakla yargılanamaz. Bir savcı yaptığı görevlerle ilgili dokunulmazlığa sahiptir. Ancak savcı soruşturmaya da karışmışsa, o işlemleri dolayısıyla dokunulmazlığı yoktur. Bir polisin de, açıkça anayasaya aykırı davrandığı başka kolluk görevlileri tarafından gösterilmedikçe dokunulmazlığı vardır.

Bu gibi davaların açılması çok pahalıya mal olur. Davacı avukatlarının yüzlerce, hatta binlerce dolar mahkeme masrafı yatırması gerekir. Bu masrafların karşdığıını görmek çok uzun vadede mümkün olduğu için çok riskli davalardır.

Greg Wilhoit örneğinde olduğu gibi yanlış hüküm giyen kişilerin çoğu, bir tek kuruş tazminat bile alamaz.

2001 TEMMUZUNDA Ron'ın yeni adresi Norman'daki Transition House oldu. Burası iyi düzenlenmiş, danışmanlık ve eğitim de verilen bir kurumdu. Amacı hastaları danışmanların gözetiminde kendi başlarına yaşayabilecek ölçüde rehabilite etmekti. Sonraki adımda da rehabilite edilen kişilerin topluma üretici ve düzgün bir yaşantıya sahip bireyler olarak geri kazanılması amaçlanıyordu.

Birinci aşamada bireylerin oda arkadaşlarıyla birlikte yatakhanelerde kaldıkları ve bu sırada birtakım kurallara uymalarının is-

tendiği oıı iki aylık bir program uygulanıyordu. Eğitim çalışmalarından biri, kent içinde dolaşırken aktarmalı otobüsleri nasıl kullanacaklarının öğretilmesiydi. Yemek yapma, temizlik, kişisel sağlık ve temizlik de üzerinde durularak öğretilenler arasındaydı. Ron omlet ve fıstık ezmeli sandviç yapabiliyordu.

Odasının yakınından uzaklaşmamayı tercih ediyor, sadece sigara içmek için dışarı çıkıyordu. Dört aylık eğitimden sonra hâlâ otobüs sistemini öğrenebilmiş değildi.

Ron'ın çocukluk aşkı Debbie Keith adlı bir kızdı. Kızın babası onun bir din adamıyla evlenmesini isteyen bir rahipti. Elbette Ron adaylar arasına giremiyordu. Kızın erkek kardeşi Mickey Keith de babasının yolundan gitmiş ve Evangelist Kilisesi'nin rahibi olmuştu. Annette, Ada'da artık bu kiliseye devam etmeye başlamıştı. Ron'ın talebi ve Annette'in de üstelemesiyle Rahip Keith, Norman'daki Transition House'a bir ziyaret yaptı.

Ron kiliseye katılma ve yaşamını kötülüklerden arındırma kararında ciddiydi. İçinde Tanrıya ve İsa Mesih'e derin bir inanç olduğunu söyledi. Çocukluğunda ezberlediği kutsal metinleri ve sevdiği ilahileri hiçbir zaman unutmamıştı. Hatalarına ve eksikliklerine rağmen, mutlaka köklerine dönmek istiyordu. Yaşam tarzıyla ilgili olarak suçluluk duyuyordu ama İsa'nın kutsal, sonsuz ve mutlak merhametine sığınıyordu.

Rahip Keith, Ron'la konuştu ve dua ettikten sonra kimi belgelerden söz etti. Ron eğer gerçekten kiliseye katılmak istiyorsa bir başvuru formu doldurması gerekiyordu. Bu belgede doğuştan Hıristiyan olduğunu, gelirinin onda biriyle kiliseyi destekleyeceğini, gidebildiği zamanlarda kiliseye gideceğini ve hiçbir zaman kiliseye leke getirmeyeceğini belirtecekti. Ron zaten kararını vermişti. Formu hemen imzaladı. Konu kilise kurulunda da görüşüldü ve onaylandı.

Ron bundan sonraki birkaç ay çok huzurlu yaşadı. Kendini temizlenmiş ve arınmış hissediyordu. Tanrının yardımıyla kötü alışkanlığına son vermeye kararlıydı. Adsız Alkolikler grubuna girdi ve hemen hemen hiç kaçırmaksızın toplantılarına katıldı. İlaçları iyi ayarlanmıştı. Arkadaşları ve dostları onun halinden memnundu. Gürültücü ve neşeliydi. Her zaman anlatacak

gülünç bir öykü veya yapacak bir espri bulurdu. Yabancıları şaşırtmak için anlatacağı bir öyküye, "Ben ölüm koğuşundayken..." diye başlamayı severdi. Ailesi olabildiğince onun yakınında olmaya çalışıyordu. Oıun tümüyle aklını oynattığı düşünülen zamanlara ait olayların çok ince ayrıntılarını anımsayabilme becerisine şaşıyorlardı.

Transition House, Norman'da çarşıya yakındı. Mark Barrett'ın bürosuna yürüyerek kolayca ulaşılabiliyordu. Ron sık sık Barrett'in bürosuna uğruyordu. Avukatla müvekkili birlikte kahve içiyor, müzik sohbetleri yapıyor ve davayı tartışıyorlardı. Ron'ın davayla ilgili kafasındaki başlıca sorun, tahmin edilebileceği gibi davanın ne zaman biteceği ve ne kadar tazminat alabileceğiydi. Mark, Ron'ı cemaati içinde yer aldığı Norman yakınlarındaki İsa'nın Öğretileri Kilisesi'ne davet etmişti. Ron orada Mark'ın karısıyla bir pazar okuluna katıldı ve İncil ve Hıristiyanlıkla ilgili özgür tartışmalardan çok etkilendi. Kutsal metinlerin mükemmeliyetine ve dokunulmazlığına inanılan, muhalif görüşlerin hoş karşılanmadığı Pentekostes Kilisesi'nin aksine burada her şey sorgulanabiliyordu.

Ron zamanının çoğunu müzikle geçiriyordu. Ya bir Bob Dylan ya da bir Eric Clapton şarkısı üzerinde çalışıyordu. Zaman zaman Norman ve Oklahoma City çevresinde kafelerde ve mağazalarda müzik yapması için tutuluyordu. Bahşiş karşılığı küçük dinleyici topluluklarının istekte bulunduğu şarkıları söylüyordu. Ses aralığının kısıtlı olmasını umursamıyordu. Şarkılar üzerinde çalışıyor ve her tür şarkıyı çekinmeden söylüyordu.

Bir gün Oklahoma Ölüm Cezasının Kaldırılması Koalisyonu Ron'ı üniversite kampusu yakınlarında popüler bir yer olan Firehouse'da yapılacak para toplama gecesinde konuşmaya ve şarkı söylemeye çağırdı. Buradaki kalabalık onuı alıştığı izleyici gruplarından çok daha fazlaydı. İki yüz kişilik bir dinleyici topluluğu önüne çıkınca biraz acemilik çekti ve mikrofona fazla uzak durdu. Sesi güçlükle duyuluyordu ama yine de beğenildi. O akşam ölüm cezasına karşı mücadele eden aktivistlerden ve üniversitede kriminoloji hocası olan Dr. Susan Sharp'kı karşılaştı. Susan Sharp, Ron'ı sınıfına çağırdı. Ron bu daveti seve seve kabul etti.

Daha sonra aralarında bir çeşit dostluk gelişti ve Ron artık Dr. Sharp'ı kız arkadaşı olarak görmeye başladı. Sharp sorunu dostça halletmeye çabalıyordu. Karşısında derin yaralar almış bir adam vardı ve Sharp ona yardım etmek istiyordu. Romantizmin zamanı değildi. Ron da zaten agresif bir döneminde değildi.

Ron bu arada Transition House'da birinci aşamada ilerlemeye devam etti. Bunu kendi dairesine geçtiği ikinci aşama izledi. Annette ve Renee kendi başına yaşamayı başarması için dua ediyorlardı. Gelecekte de yaşamlarında bakımevleri, akıl hastaneleri olmasını istemiyorlardı. İkinci aşamayı atlatmayı başarabilirse belki de Ron ondan sonra bir iş bulup çalışabilirdi.

Bir ay kadar her şey yolunda gitti, ama ondan sonra Ron tek başına yaşama düzenini başaramamaya başladı. Başında denetleyen biri olmadığı için ilaçlarını ihmal ediyordu. Canı soğuk bira çekiyordu. Alkoliklerin ve karşıt kültürlerden öğrencilerin devam ettiği Deli adlı bir bara gidip gelmeye başladı.

Yavaş yavaş alkol sorunu yine ortaya çıktı. Her zamanki gibi sarhoşluğu rahatsızlık vericiydi.

29 EKİM 200 l'DE Ron dava için yeminli ifade verdi. Oklahoma City'deki kâtip odası, bölgede ünlü olan bu adamı soru yağmuruna tutmak için bekleyen avukatlarla doluydu.

Birkaç açılış sorusundan sonra ilk savunma avukatı Ron'a, "Herhangi bir ilaçlı tedavi görüyor musunuz?" diye sordu.

"Evet."

"Hacı size bir doktor mu yazdı veya bir doktor mu almanız için verdi?"

"Evet, bir psikiyatr yazdı."

"Her gün hangi ilaçlan alacağınıza ilişkin bilginiz veya bir listeniz var mı?"

"Neler kullandığımı biliyorum."

"Neler kullanıyorsunuz?"

"Depakote 250 miligram, günde dört kez; Zyprexa, günde bir kez akşamlan ve VVellbutrin günde bir tane."

"Bu ilaçların ne için olduğunu bitiyor musunuz?"

"Evet, Depakote ruhsal çalkantılarım için, VVellbutrin depresyon için, Zypressa da halüsinasyon ve seslere karşı."

"Tamam. Bugün kuşkusuz ilgilendiğimiz bir şey de ilaçların hatırlama gücünüzü etkileyip etkilemediği. Etkiliyor mu?"

"Bilmem. Şu ana kadar hatırlamam gereken bir şey söylemediniz ki."

Bu işlem saatlerce sürdü ve Ron'ı gerçekten yordu.

BILL PETERSON dava edilmiş kişi olarak kendini bu yargılamadan kurtarmak için alışılmış bir hukuki manevraya başvurarak jürisiz yargılama teklifi sundu.

Davacı taraf, Peterson'ın savcılık görevinin dışına çıkıp Debbie Carter cinayeti soruşturmasını da yönettiği için dokunulmazlığının kalktığını öne sürdü ve Peterson tarafından kanıt üretildiğini belgeleyen iki örnek gösterdi.

Bunların birincisi Glen Gore'un bu kamu davası için hazırlanmış yeminli ifadesiydi. Gore orada Bili Peterson'ın Pontotoc cezaevinde hücresine kadar bizzat geldiğini ve Ron VVilliamson aleyhine ifade vermesi için tehdit ettiğini anlatıyordu. Bu ifadeye göre Peterson, Gore'un "parmak izlerinin Debbie Carter'ın evinde çıkmaması için" dua etmesini, aksi halde "Gore'un peşine düşeceğini" söylemişti.

Peterson'ın kanıt ürettiğine ikinci örnek de Debbie Carter'ın el izinin yeniden alınmasıydı. Peterson, Jerry Peters, Larry MullİNs ve Ada'daki soruşturmayla ilgili kişilerle Ocak 1987'de toplanıp el izini tartıştıklarını kabul etmişti. Peterson toplantı sırasında soruşturmayla ilgili artık sabrının son noktasına geldiğini, bunun için de el izini yeniden almak gerektiğini açıklamıştı. Dört buçuk yıl aradan sonra mezarın açılıp el izinin yeniden alınmasını, Mullins ile Peters'ın da el İzini yeniden görmelerini istemişti. Bunun üzerine mezar açılmış, el izi yeniden alınmış ve uzmanlar birdenbire yepyeni fikirler ileri sürmüşlerdi.

(Ron ve Dennis'in avukatları kendi parmak izi uzmanları olarak Bay Bili Bailey'yi buldular. Bailey'ye göre Mullins ve Peters

el izinin farklı bölümlerini karşılaştırma hatasını yapmışlardı. Bailey'nin vardığı analiz sonucuna göre duvardaki el izi kesinlikle Debbie Carter'a ait değildi.)

Federal yargıç, "Peterson, Peters ve Mullins ile öteki ilgililer hakkında, bu kişilerin VVilliamson ve Fritz'in cezalandırılmalarını sağlamak amacıyla, sistematik biçimde kanıt uydurup uydurmadıklarına ilişkin hukuksal bir soru gündeme getiriliyor," diyerek Peterson'ın jiirisiz yargılama teklifini reddetti.

Yargıç açıklamasında şöyle dedi:

> Bu davada, ikinci derecede kanıtlar, soruşturmayı yürüten çeşitli kişiler ve Peterson tarafından davacıların anayasal haklarını ellerinden almak üzere bir düzenleme yapıldığını gösteriyor. Suçsuzluğu gösterecek kanıtların soruşturmayı yapanlar tarafından tekrar tekrar gözardı edilmesi, buna karşılık gerçek kanıt olduğu su götürür kanıtların dosyaya konması, başka şüpheliler olduğunu açıkça gösteren ipuçlarının değerlendirmeye alınmaması ve adli tıp araştırmalarında kuşkulu yöntemlerin kullanılması, davalıların, elde ettikleri sonucun doğruluktan uzak olduğunu ve soruşîurmanın ortaya koyduğu gerçeklere uymadığını gösteren uyarı işaretlerini göz önüne almaksızın, bilerek ve isteyerek Fritz ve VVilliamson'ın yargılanmasını sağlamak gibi özel bir sonuca ulaşmaya çalıştıklarını göstermektedir.

7 Şubat 2002'de verilen karar, davalı tarafa büyük bir darbe oldu ve davanın seyrini değiştirdi.

RENEE, ANNETTE'1 YILLARDIR Ada'dan taşınması için ikna etmeye uğraşıyordu. Oradaki insanların Ron'dan her zaman kuşkulanacaklarını ve dedikodu yapacaklarını düşünüyordu. Kiliseleri bile Ron'ı reddetmişti. Şimdi yetkililere karşı açılan dava daha da çok tepki doğuracaktı.

Annette, Ada'nın doğup büyüdüğü yer olduğunu ileri sürerek buna karşı çıkıyordu. Ron suçsuzdu. Dedikoduları ve imalı bakışları önemsememeyi öğrenmişti. Bulunduğu yerden ayrılmak istemiyordu.

Yine de açılan yeni dava onu endişelendirdi. İki yıl süren yargılama öncesi hazırlık döneminden sonra Mark Barrett ve Barry Scheck işlerin kendi lehlerine döneceğini düşünüyorlardı. Taraflar arasında uzlaşma görüşmeleri kesintili olarak sürüyordu. İki tarafın avukatları da dosyanın yargıya gitmeyeceğini düşünüyorlardı. Belki de bir değişiklik zamanı gelmişti artık. Nisan ayında Annette altmış yıldır yaşadığı Ada'dan ayrıldı ve kimi akrabalarının oturduğu Tulsa'ya taşındı. Kısa süre sonra Ron da gelip ablasıyla birlikte oturmaya başladı.

Annette zaten kardeşinin Normaıı'da oturmasını istemiyordu. Ron tekrar içki içmeye başlamıştı ve sarhoş olduğu zaman çenesini tutamıyordu. Dava dosyasından, çok sayıdaki avukatından, onu haksız yere ölüm hücresine tıkanlardan kazanacağı milyon dolarlık tazminatlardan söz ediyor, esip savuruyordu. Deli'de ve öteki barlarda dolaşıyor, para söz konusu olunca hemen arkadaş olan türden kişilerin dikkatini çekiyordu.

Annette'in yanına taşınınca anladı ki, Tulsa'da da başta içki yasağı olmak üzere Ada'daki evin kuralları geçerli olacaktı. Burada Annette'in kilisesine katıldı ve rahiple yakınlık kurdu. Artık sarhoş olmuyordu. Kayıp Ruhlara Işık adlı, erkekler için bir İncil çalışma grubu vardı. Yoksul ülkelere misyon gezisi yapılabilmesi için para topluyorlardı. Bu grubun en sık para toplama yöntemi aylık patates-biftek yemekleriydi. Ron bu grubun mutfak ekibine katıldı. Görevi pişen patatesleri alüminyum folyoya sarmaktı ve Ron bu işi hoşlanarak yapıyordu.

2002 SONBAHARINDA "önemsiz" davada birkaç milyon dolarlık bir tazminat kararı çıktı. Korunması gereken kariyerleri ve egolarıyla çok sayıda davalı gizli bir uzlaşma yapılmasında ısrar etmişti. Buna göre suçlu olduklarını kabul etmemekle birlikte, ya kendileri ya da sigortaları kanalıyla büyük miktarda para ödeyeceklerdi. Gizli anlaşma kilitli bir dolaba kaldırıldı ve federal mahkeme kararıyla koruma altına alındı.

Yine de bu anlaşmanın içeriği çok geçmeden tüm ayrıntılarıyla Ada'daki kafelerde konuşulmaya başladı. Kent meclisi acil durum rezervinden beş yüz bin dolar ödeme yaptığını açıklamak

zorunda kalmıştı. Dedikodu yayıldıkça yayılıyor, kafeden kafeye söylenen tutarlar da değişiyordu. En çok kabul güren rakam beş milyon dolardı. *Ada Akşam Haberleri* isim vermeyen kaynaklara dayanarak bu rakamı bildirmişti.

Ron ve Dennis şüpheli olmaktan kurtulamadıkları için Ada'daki iyi niyetli insanların çoğu hâlâ onların cinayetle ilgileri olduğuna inanıyordu. Bu da suçlu olmalarına rağmen bundan yararlandıkları gerekçesiyle daha fazla kızgınlığa yol açıyordu.

Mark Barrett ve Barry Scheck, müvekkillerinin başlangıç için belli bir tutar almasından sonra ödemelerin aydan aya yapılmasında ısrar etmişlerdi.

Dennis, Kansas City'nin dış mahallelerinde yeni bir ev satın almıştı. Annesine ve Elizabeth'e o bakıyordu; geri kalan parasını da bankaya yatırmıştı.

Ron o kadar hesabını bilen biri değildi.

Annette'in evine ve kiliseye yakın bir daire almak için ablasını ikna etti. Altmış bin dolara iki yatak odalı güzel bir daire aldılar. Böylece Ron bir kez daha kendi evinin sahibi oldu. İlk birkaç hafta sakin geçti. Bir nedenle Annette'in onu kiliseyi götüremediği zamanlarda Ron neşeyle yürüyerek kiliseye gidiyordu.

Tulsa bir bataklık olduğu için çok geçmeden Ron kulüp ve barlardan çıkmamaya, herkese içki ısmarlamaya ve garson kızlara binlerce dolar bahşişler bırakmaya başladı. Bol parası yanında çenesini tutamaması, her türlü insanın ona yakınlık göstermesine ve ondan yararlanmasına yol açtı. Yeni servetini nasıl harcayacağı hakkında en küçük bir fikri olmadığı gibi, eli de son derece açıktı. Annette dizginleri ele almayı başaramadaıı elli bin dolar uçup gitmişti bile.

EVİNİN YAKININDA Bounty adlı sakin ve küçük bir bar vardı. Buraya Greg'in babası Guy VVilhoit sık sık geliyordu. Orada ikisi içki arkadaşı oldular. Artık Greg'den ve ölüm koğuşundan bahsederek saatlerce sohbet ediyorlardı. Guy barmenlere ve Bounty'nin sahibine Ron'm yakın arkadaşı olduğunu söylemişti. Ron'm her zamanki gibi bir sorun çıkarması durumunda polisle-

re değil kendisine haber vermelerini de istemişti. Onlar da Ron'ı kollamaya söz verdiler.

Ama Ron burayla yetinmeyip striptiz kulüplerine de gitmeye başladı. En sık gittiği Lady Godiva's adlı bir yerdi. Orada bir dansçı kıza takılıyordu ama kızın başka bir arkadaşı vardı. Ron için bu önemli değildi. Kızın bir de ailesi vardı ve başlarını sokacak bir evleri yoktu. Ron bu aileyi evine davet etti ve onlara misafir odasını açtı. Dansçı kız, iki çocuğu ve çocukların babasıyla Ron'ın yepyeni ve güzel evine yerleşti. Ancak yakınlarda bir market yoktu. Bu yüzden Ron ablasına telefonla uzun bir alışveriş listesi verdi. Annette istemeden de olsa bu alışverişi yaptı ve aldıklarını Ron'ın evine getirdi. Ron ortalarda görünmüyordu. Üst kattaki yatak odasında striptizci ve ailesi odanın kapısını kilitleyerek Ron'ın ablasından saklanmışlardı. Annette kapıyı açtıramayınca, evi terk etmezlerse suç işlemiş olacaklarını söyleyerek onları tehdit etti. Aile hemen evi terk etti ama daha sonra Ron onları çok özledi.

Bu tür maceraların sürmesi üzerine Ron'ın yasal vasisi olarak Annette bir mahkeme kararı çıkardı. Para aralarında sorun yaratıyordu ama Ron da en doğrusunun ne olduğunun farkındaydı. Ev satıldı ve Ron yine bir bakımevine yerleştirildi.

Gerçek dostları Ron'ı asla terk etmemişlerdi. Dennis Fritz onun kendine düzgün bir yaşam kurmak için mücadele ettiğini biliyordu. Ron'a Kansas City'ye gelip kendisiyle oturmasını önerdi, Ron'ın ilaçlarını düzenli almasına ve beslenmesine, spor yapmasına, içkiyi ve sigarayı azaltmasına yardım edebilirdi. Dennis sağlıklı yiyecekler, vitaminler, diyet ürünleri, bitki çayları gibi konularda bilgilenmişti. Bunları büyük bir hevesle Ron'a da denetmeyi düşünüyordu. Aralarında haftalarca bu taşınmayı konuştular ama Annette karşı çıktı.

Greg Wilhoit artık Kaliforniya'ya iyice yerleşmiş ve ölüm cezasına karşı mücadele yürütenler arasında sivrilmişti. O da Ron'ın Sacramento'ya taşınmasını öneriyordu. Orada yaşam kolaydı. Günler sakin geçiyordu. İnsan geçmişi kolayca unutabilirdi. Ron'a bu fikir cazip geldi ama taşınmak yerine bunun üzerinde konuşmayı seviyordu.

Brucc Leba da Ron'a eskiden pek çok kez olduğu gibi yanında kalmasını önerdi. Annette bunu kabul etti ve Ron, Bruce'ün yanma taşındı. Bruce o sıralar kamyon şoförüydü. Av tüfeğiyle otoyollarda özgürce dolaşmak Ron'm çok hoşuna gitti.

Annette kardeşinin orada üç aydan fazla kalamayacağını tahmin ediyordu. Ron'm bir yerde ortalama kalma süresi bu kadardı. Her yer ve her yaşam tarzı ona bir süre sonra sıkıcı geliyordu. Gerçekten de üç ay sonra ikisinin de sonradan anımsamadığı bir nedenle tartıştılar ve Ron Tulsa'ya geri döndü. Birkaç hafta Annette'le kaldıktan sonra yine üç ay kalacağı küçük bir otel süitine taşındı.

2001'DE, CİNAYETTEN on dokuz yıl ve Dennis'le Ron'ın serbest kalmalarından iki yıl sonra Ada polisi soruşturmayı tamamladı. Ancak Glen Gore'un Lexington cezaevinden alınıp yargılanmaya başlanabilmesi için iki yıl daha geçmesi gerekti.

Bu kez davayı Bili Peterson üstlenmedi. Onca yıl aynı cinayetten iki başka adamı suçladıktan sonra, jürinin karşısında sanığa dönüp, "Glen Gore, Debbie Carter cinayeti nedeniyle ölüm cezasını hak ediyorsun," gibi bir şey söylemesi çok zorlama olacaktı. Peterson çıkar çatışması gerekçesiyle dosyadan affını istedi. Yardımcısı Chris Ross'uıı kendi yerine duruşmaya girip not tutmasını istedi.

Oklahoma City'den davaya katılması için Richard Wintory adında özel bir savcı gönderildi. YVintory elinde DNA sonuçları olduğu için kolayca sonuca gitti. Duruşmada Gore'un uzun ve kabarık suç dosyasının okunmasından sonra jürinin idam cezası vermesi zor olmadı.

Dennis bu yargılamaya katılıp izlemek istemedi ama Ron davayla ilgilenmeden duramtyordu. Her gün Yargıç Landrith'i arıyor ve "Tommy, Ricky Joe Simmons'ı bulmalısınız. Gore'u boşverin! Gerçek katil Ricky Joe Simmons!" diyordu.

RON BU ARADA sıkıldıkça yer değiştiriyor, bir bakımevinden ötekine geçiyordu. Rahatsızlık başlayınca telefonlar da başlıyor, Annette çaresizlik içinde kardeşi için yeni bir bakımevi ayarlama-

ya çalışıyordu. Ardından kardeşinin eşyalarını toplayıp yeni yere yerleştiriyordu. Kimi bakımevleri dezenfektan kokuyor, ölümü çağrıştırıyor; kimilerinde ise sıcak ve sevecen insanlarla karşılaşıyordu.

Hovve'da güzel bir bakımevinde kaldığı sırada Dr. Susan Sharp onu ziyarete geldi. Ron haftalardır sarhoş olmamıştı ve kendini çok iyi hissediyordu. Birlikte göl kenarındaki parkta yürüyüşe çıktılar. Hava bulutsuz fakat serindi.

Sonraları Dr. Sharp o günü, "Küçük bir çocuk gibiydi. Güzel bir günde dışarıda olmak onu çok mutlu etti," diye anlatacaktı.

Sarhoş olmadığı ve ilaçlarını düzenli aldığı zamanlarda Ron'la vakit geçirmek zevkliydi. O akşam birlikte yakın bir lokantaya yemeğe "çıktılar". Ron güzel bir hanıma yemekte eşlik ettiği için kendisiyle gurur duyuyordu.

11

RON 2004 YILININ sonbahar başlarında şiddetli karın ağrıları çekmeye başladı. Karnında aşırı şişkinlik hissediyor ve ne oturabiliyor ne de yatabiliyordu. Yürümek biraz olsun iyi geliyordu ama ağrısı gitgide artıyordu. Her zaman yorgundu ve uyku uyuyamıyordu. Bütün gece bakımevinin koridorlarında dolanarak karnındaki şişliğin inmesini bekliyordu.

Annette'in evi iki saat uzaktaydı. Bir aydır kardeşinin ziyaretine gelmemişti ama telefonla konuştuklarında rahatsızlığım öğrenmişti. Kardeşini dişçiye götürmek için geldiğinde karnındaki şişkinliği görünce çok şaşırdı. "On aylık hamile gibi görünüyorsun," dedi. Dişçiden vazgeçip doğruca Seminole'deki hastanenin acil servisine gittiler. Ron oradan da Tulsa'ya sevk edildi. Ertesi gün karaciğerinde siroz olduğu haberini aldılar. Ne yazık ki ameliyat zamanı geçmişti. Tedavi kabul etmeyecek durumdaydı ve karaciğer nakli olanaksızdı. Ron bir kez daha ölüm cezasına mahkûm edilmişti ve bu seferki ağrılı olacak gibiydi. Doktorlar iyimser bir hesapla altı aylık ömru kaldığını söylediler.

Elli bir yaşındaydı ve bunların en az on dört yılı demir parmaklıklar ardında, kuşkusuz içki içme fırsatı olmadan geçmişti. Beş yıl önceki kurtuluşundan bu yana elbette içkiye düşkün olduğu dönemler olmuştu ama alkolle mücadele ettiği ve hiç sarhoş olmadığı uzun dönemler de vardı.

Bu durumda siroz biraz erken başlamış gibi görünüyordu. Annette zor sorular sordu ve zor cevaplar aldı. Ron içtiği içkilere ek olarak, serbest kalmasından bu yana çok ender de olsa es-

kisi gibi gizlicc uyuşturucu kullanmıştı. Bir başka olası neden de kullandığı ilaçlardı. Yaşamının en azından yarısında değişen miktarlarda ve sayıda, yüksek dozda, çok giiçlü psikotropik ilaçlar almıştı.

Belki karaciğerinde baştan beri bir zayıflık vardı ama artık bunun fazla bir önemi kalmamıştı. Annette bir kez daha Renee'yi arayıp, söylemesi en güç haberi verdi.

Doktorlar Ron'ın karnından kilolarca sıvı aldılar. Hastane onun için başka bir yer bulunmasını istiyordu. Annette, Broken Arrow adlı bakımevini bulmadan önce tam yedi kuruluştan ret cevabı aldı. Yeni bakımevinde hemşireler ve personel, Ron'ı ailenin bir üyesi gibi sıcak bir ilgiyle sarmaladılar.

ANNETTE VF, RENEE altı ayın gerçekçi bir öngörü olmadığım kısa sürede anladılar. Ron hızla eriyordu. İyice şişmiş karnı dışında vücudunun geri kalanı bir deri bir kemik kalmıştı. İştahı kapalıydı, artık içki ve sigara da içmiyordu. Karaciğeri hızla pes etme noktasına yaklaşırken çektiği ağrılar ona büyük bir acı veriyordu. Hiç rahatı yoktu ve odasında ve koridorlar boyunca saatlerce yavaş adımlarla dolanıp duruyordu.

Aile dış dünyaya kapanmış, Ron'la olabildiğince çok zaman geçirmeye çalışıyordu. Annette zaten oldukça yakın oturuyordu. Renee, Gary ve çocuklarıysa Dallas yakınlarında yaşıyorlardı. Aradaki beş saatlik yola rağmen olabildiğince sık gelmeye çalışıyorlardı.

Mark Barrett müvekkilini birçok kez ziyarete geldi. İşleri yoğun bir avukat olmakla birlikte Ron'a hep öncelik tanıyordu, Birlikte ölüm ve yaşamdan, Tanrıdan ve İsa'nın kurtarıcılığından söz ediyorlardı. Ron ölümle büyük bir kanaatkârlıkla yiizleşiyordu. Ölüm onun beklediği ve yıllarca yüz yüze kaldığı bir şeydi. Ölmekten korkmuyordu. İçinde bir burukluk yoktu. Yaptığı birçok yanlıştan, başkalarına verdiği acılardan pişmanlık duymuştu. Ancak Tanrı'dan samimiyetle af dilemiş ve affedilmişti.

Hiç kimseye kin duymuyordu. Bili Peterson ve Ricky Joe Simmons neredeyse yaşamının sonuna kadar aklında takılı kalsa da, en sonunda onları da affetti.

Mark bir sonraki gelişinde müzik konusunu açtı. Ron'la saatlerce bu yeni kariyerinden, bakımevinden çıkınca ne kadar eğleneceğinden söz ettiler. Ölüm ve hastalık konusunu hiç açmadılar.

Annette gitarını getirmişti ama Ron'ın çalması zordu. Bu yüzden ablasından en sevdikleri parçaları söylemesini istedi. Ron'ın son konseri bakımevindeki bir karaoke gösterisi oldu. Nasıl olduysa şarkı söyleyecek kadar kendini güçlü hissetmişti. Artık hemşireler ve öteki hastaların çoğu onun geçmişini öğrenmişlerdi. Şarkı söylerken ona tezahürat bile yaptılar. Bundan sonra fondaki müzik eşliğinde kız kardeşleriyle dans etti.

Düşünüp plan yapmaya zamanı olan ölümcül hastaların tersine, Ron rahip çağırılmasını, rahibin elini tutup itiraflarını dinlemesini istemedi. Kutsal metinleri kendisi de rahipler kadar biliyordu. Ron'ın incil bilgisi sağlamdı. Belki doğru yoldan çoğundan daha fazla ayrılmıştı ama bunun için pişman olmuş ve affedilmişti.

Artık hazırdı.

Son beş yıllık özgürlüğü, birkaç güzel anısı olmakla birlikte genellikle kötü günlerden oluşuyordu. On yedi kez yer değiştirmiş ve tek başına yaşayamayacağı birçok kez ortaya çıkmıştı. Nasıl bir gelecek umabilirdi ki. Annette ve Renee için bir yük olmuştu. Yaşamının büyük bölümünde başkalarına yük olmuştu ve artık bundan bıkmıştı.

Ölüm koğuşundan bu yana Annette'e birçok kez "keşke doğmasaydım" demişti. Umutsuzca gidip yok olmak istediğini söylemişti. Yol açtığı sıkıntılardan, özellikle anne ve babasına verdiği üzüntüden utanıyordu. Artık onlara kavuşmak ve onlardan özür dilemek, onlarla sonsuza kadar birlikte olmak istiyordu. Serbest bırakılmasından hemen sonra, ablası onu bir gün mutfakta pencereden dışarı büyülenmiş gibi bakarken bulmuştu. O zaman ablasının elini tutmuş ve şöyle demişti: "Benimle birlikte dua et Annette. Dua et ki, Tanrı beni hemen şimdi evine alsın."

Bu ablasının tamamlayamayacağı bir duaydı.

Greg Wilhoit, Şükran Günü tatilinde geldi ve on günlük tatilinin hepsini Ron'la geçirdi. Ron'ın hastalığı hızla sona doğru ilerliyordu; ağrılarını morfinle dindiriyorlardı. Buna karşın iki ar-

kadaş saatlerce cezaevindeki günlerden konuşuyorlardı. Her zamanki gibi o günlerin korkunçluğunu dile getiriyorlardı, ama artık araya bir miktar da mizah katarak.

2004 Kasımında Oklahoma'da suçlular artık rekor hızıyla infaz ediliyordu. Ron'ın cezaevinden tanıdığı birçok kişi bunlar arasındaydı. Ron cennette bu eski dostlarından çoğuyla değilse bile birkaçıyla karşılaşacağını biliyordu.

Greg'e hayatın hem en güzel hem de en kötü yönlerini gördüğünü söyledi. Artık görmek istediği hiçbir şey kalmamıştı. Gitmeye hazırdı.

"Tanrı'yla tam bir barış içindeydi," diye anlattı o günleri Greg. "Ölümden korkmuyordu. Sadece her şeyin sona ermesini istiyordu."

Greg oradan ayrıldığı sırada Ron artık pek kendinde değildi. Yüksek dozda morfin veriliyordu ve ölümüne ancak birkaç gün kalmıştı.

Ron'ın bu hızla ilerleyen hastalığı birçok arkadaşını hazırlıksız yakaladı. Dennis Fritz bir ara Tulsa'ya geldi ama bakımevini bulamadı. Tekrar gelmeyi düşünüyordu ama bu kez de geç kaldı. Bruce Leba o sırada başka bir yere çalışmaya gittiğinden Ron'ın hastalığından haberdar olamamıştı.

Barry Scheck ise neredeyse son anda telefonla ulaşabildi. Tazminat davasındaki avukatı Dan Clark telefona bir hoparlör bağladı ve bu sayede Barry'nin sesi Ron'a ulaşabildi. Ron çok ağır durumda ve ilaçların etkisinde olduğu için ona cevap veremedi. Barry hemen geleceğini ve birlikte sohbet edeceklerini söylüyordu. Ron bu sözlere gülümsedi. Barry ise, "Eğer sen bu işi yapmazsan söz veriyorum ki biz gidip Ricky Joe Simmons'ı yakalayacağız," diyerek herkesi güldürdü.

Ziyaret saatinden sonra aile bireyleri içeri çağrıldı.

ÜÇ YİL ÖNCE önemli bir fotoğrafçı olan Taryn Simon, bütün ülkeyi dolaşıp yayımlamayı planladığı kitap için suçsuz olduğu sonradan anlaşılmış kişilerin fotoğraflarını çekiyordu. Ron ve

Dennis'in de fotoğraflarını çekmiş ve dosyalarının kısa özetini almıştı. Fotoğrafla birlikte kullanmak üzere ikisinden de birer yazı istenmişti. Bu kitap için Ron şöyle yazdı:

> Umarım ne cennete ne de cehenneme giderim. Öleceğim zaman uykuda olmayı ve bir daha uyaıımamayı, asla kâbus görmemeyi isterim. Sonsuz uyku. Tıpkı kimi mezar taşlarında yazdığı gibi; işte ben bunu istiyorum. Çünkü Yargılanmak istemiyorum. Beni tekrar kimsenin yargılamasını istemiyorum. Hücrede ölümü beklerken neden dünyaya geldiğimi sorardım. Bütün çektiklerimi yaşayacaksam, doğmanın ne anlamı vardı? O kadar kötü durumdaydım ki neredeyse anneme ve babama beni bu dünyaya getirdikleri için lanet ediyordum. Bunları bir kere daha yaşamaktansa, doğmamış olmayı tercih ederim.
>
> *The Innocenls (Masumlar)* adlı kitaptan (Umbrage, 2003)

Ancak ölümle yüz yüze geldiğinde Ron'm bu görüşlerinde küçük bir değişiklik oldu. Artık cennete gitmeyi fazlasıyla istiyordu.

4 Arahk'ta Annette ve Renee aileleriyle birlikte yatağının başında toplanıp onunla vedalaştılar.

Uç gün sonra Broken Arrovv'daki Hayhurst cenaze evinde bir tören yapıldı. Ayini Ron'ın bağlı olduğu rahip Ted Heaston yönetti. Ron'ın cezaevi rahibi Charles Story, McAlester'daki günlerden birkaç iç ısıtıcı anı nakletti. Mark Barrett, Ron'la aralarındaki özel dostluğu dile getiren dokunaklı bir veda konuşması yaptı. Cheryl Pilate, o sırada başka bir yerde bir değil iki suçsuz kişinin savunmasını yapan Barry Scheck tarafından yollanan mektubu okudu.

Tabut açıktı. Solgun yüzlü, kır saçlı yaşlı bir adam orada huzur içinde dinleniyordu. Beyzbol ceketi, eldiveni ve sopası tabuta yerleştirildi. Gitarı yanına kondu.

Müzik olarak iki İncil klasiği TU Fly Away" ve "He Set Me Free" çalındı. Bunlar Ron'ın çocukken öğrendiği ve bütün yaşammca kiliselerde, dini toplantılarda, ayaklarında zincirlerle annesinin cenazesine götürüldüğünde, hücredeyken en kötü günlerinde, serbest kaldığı gece Annette'in evinde söylediği ilahilerdi.

Ayakla tempo tutmaya uygun şarkılar kalabalığı rahatlattı ve herkes gülümseyebildi.

Tören acıklıydı ama insanlarda güçlü bir rahatlama duygusu da vardı. Trajik bir yaşam bitmişti ve Ronıiie'yi artık dualarında dilediği daha iyi şeyler bekliyordu. Artık o tümüyle özgürdü.

O GÜN ÖĞLEDEN SONRA, törene katılanlar Ada'da mezarlıkta toplandılar. Ada'dan oldukça büyük bir dost topluluğu da cenazeye katıldı. Carter ailesine saygı olarak Annette kardeşinin, Debbie'nin gömülü olduğu mezarlığa gömülmesini istememişti.

Soğuk ve rüzgârlı bir gündü. 7 Aralık 2004 aynı zamanda Debbie'nin ölümünün yirmi ikinci yıldönümüydü.

Tabut, Bruce Leba ve Dennis Fritz'in de aralarında olduğu bir grup tarafından yerine indirildi. Ada'dan bir rahibin birkaç sözünden sonra Ron'a dualarla ve gözyaşlarıyla son kez veda edildi.

Mezar taşına şu sözler yazıldı:

RONALD KEITH VVİLLİAMSON
Doğumu 3 Şubat 1953 Ölümü 4 Aralık 2004
1988'de yanlışlıkla hüküm giydi
15 Nisan 1999'da suçsuz bulunup serbest bırakıldı

Yazarın Notu

RON VVILLİAMSON'ın cenaze töreninden iki gün sonra *The Ne'w York Times a* bakarken ölüm haberini gördüm. "Ölüm koğuşundan kurtulanlardan Ronald Williamson 51 yaşında öldü" biçimindeki başlık ilgimi çekti. Fakat Jim Dwyer tarafından yazılmış uzun yazı, bu ölümün çok daha kapsamlı bir öyküsü olduğunu gösteriyordu. Yazıya Ron'ın serbest bırakıldığı gün mahkeme salonunda ayakta çekilmiş, biraz şaşkın, bir parça rahatlamış, belki de bir parça düzgün görünmeye çalışan çarpıcı bir fotoğrafı da eklenmişti.

Nedense 1999'daki serbest bırakılma haberini kaçırdığım gibi Ron VVilliamson ve Dennis Fritz adlarını da hiç duymamıştım.

Haberi ikinci kez okudum. En yaratıcı olduğum anda bile Ron'ın yaşamı ölçüsünde zengin bir öykü düşünmeme olanak yoktu. Kısa süre sonra bu yazının da öykünün sadece küçük bir bölümü olduğunu fark edecektim. Aynı gün Annette ve Renee'yle telefonla görüşünce elimde koca bir kitap tuttuğumu anladım.

Kurgu olmayan bir kitap yazmak aklıma çok ender gelmiştir - romanlar bana çok daha eğlenceli gelir. Aslında neyle karşı karşıya olduğumu da pek bilmiyordum.

Öykü, araştırma ve yazım süreci toplam on sekiz ayımı aldı. Birçok kez Ada'ya gittim. Orada adliye binasını, cezaevini, kafeleri ve sokakları gezdim. McAlester'da eski ve yeni ölüm koğuşlarını dolaştım. Asher'daki sahada seyirci sıralarına oturup Murl Bovven'la iki saat beyzbol sohbeti yaptım. New York'ta Masumiyet Projesi bürosuna gittim. Seminole'da bir kafede Yargıç Frank

Seay'yle öğle yemeği yedim. Yankee stadına, Lexiıigton'daki cezaevinde yatan Tommy VVard'ı görmeye gittim. En çok kaldığım Norman'da Mark Barrett'la uzun uzun konuştum. Kansas City'de Dennis Smith'i, Tulsa'da Annette ve Renee'yi ziyaret ettim. Greg VViîhoit Kaliforniya'dan bir fırsatını bulup geldiğinde birlikte Big Mac'e gittik. Çıktığından bu yana, on beş yıldır görmediği hücresine birlikte göz attık.

Her ziyaret ve görüşmeyle öykü yeni bir dönemece girdi. Öyle ki beş bin sayfa yazabilirdim.

Bu öykü beni yanlışlıkla mahkûm olanlar dünyasıyla tanıştırmıştı. Eskiden avukat olmama karşın işin bu yönünü doğrusu pek düşünmemiştim. Oysa yanlışlıkla mahkûmiyet sadece Oklahoma'ya özgü bir durum değildir. Her ay, her eyalette -polisin kötü çalışması, bilimsel gibi görünen ama bilimsel olmayan veriler kullanılması, tanıkların yanlış ifadeleri, savunma avukatlarının yeterli savunma yapmaması, savcıların tembelliği, kendini beğenmişliği gibi nedenlerle- buna benzer durumlar ortaya çıkıyor.

Büyük kentlerde kriminologların iş yükünün çok olması işlerin gecikmesine yol açtığı gibi profesyonelce çalışmalarına da engel oluyor. Küçük yerleşim birimlerinde ise polisin eğitimsizliği ve denetimsizliği sorun yaratıyor. Cinayet ve tecavüzler anne babaları şok ediyor ve halk adaletin hemen yerine getirilmesini istiyor. Bu durumda halk ve jüri üyeleri, yetkililerin söylediklerine ve doğru davrandıklarına inanıyor. Yetkililer yanlış davrandıklarında ise sonuç Ron VVilliamson ve Dennis Fritz gibi suçsuzların mahkûm edilmesi oluyor.

Ya Tommy VVard ve Kari Fontenot? ikisi de ömür boyu hapisle cezalandırıldı. Tommy'nin bir gün affedilme olasılığı var ama bir prosedür garipliği yüzünden Karl'ın böyle bir olanağı da yok. Dosyalarında DNA içeren bir kanıt olmadığından DNA testleri onları kurtaramadı. Denice Haravvay'in katili veya katilleri polis tarafından artık asla bulunamayacak. Onların öyküsüyle ilgili daha ayrıntılı bilgi www.wardandfontenot.com adresli siteden öğrenilebilir.

Bu kitap için araştırma yaparken yine Ada'yla ilgili iki olayla

daha yüz yüze geldim. 1983'te Calvin Lee Scott adlı biri Pontotoc mahkemesinde tecavüz suçlamasıyla yargılanmıştı. Kurban genç bir duldu ve yatağında uyurken saldırıya uğramıştı. Tecavüzcü kurbanın yüzünü bir yastıkla kapadığından, kurban saldırganı görememişti. OSBI'dan bir saç teli uzmanı olay yerinden alınan iki kılın Calvin Lee Scott'la "mikroskobik açıdan uyumlu" olduğunu rapor etmişti. Scott bu olayla hiçbir ilgisi olmadığını söylediyse de jüri ona inanmadı ve yirmi beş yıl hapis cezası verdi. Yirmi yıl yattıktan sonra serbest bırakıldı. Scott ancak 2003'te, cezasını tamamlayıp salıverildikten sonra DNA testiyle aklanabildi.

Bu olaydaki soruşturmacı Dennis Smith'ti. Bölge savcısı da Bili Peterson'dı.

2001'de Ada'nın eski polis şefi yardımcısı Dennis Corvin uyuşturucu madde üretip dağıtmaktan suçlu bulunmuş, altı yıl uzaklaştırma cezası almıştı. Hatırlayacağınız gibi Corvin, Glen Gore'un ortak uyuşturucu işi yapmalarının üzerinden yirmi yıl geçtikten sonra verdiği yeminli ifadesinde sözünü ettiği polisti.

Ada güzel bir kasabadır. Peki, iyiler burayı ne zaman arındıracak?

Belki de kötü uygulamaların bedelini ödemekten yoruldukları zaman... Son iki yılda iki kez, Ada yöneticileri Ron ve Dennis tarafından açılan davaların tazminattın ödemekte kullanılan acil durum fonlarına katkı için emlak vergilerini yükseltti. Acı olan şu ki, bu vergiler Debbie Carter'ın birçok akrabası da içinde olmak üzere tüm emlak sahipleri tarafından ödeniyor.

Boşa giden parayı hesaplamak bile olanaksız. Oklahoma Eyaleti her tutuklu için yılda yirmi bin dolar harcıyor. Bu rakam, öliim koğuşunun ekstra maliyeti ve ruh sağlığı hastanelerindeki tedaviler bir yana bırakılsa bile, Ron için iki yüz elli bin dolar harcandığı anlamına geliyor. Aynı rakam Dennis için de geçerli. Buna mahkemede kazandıkları tazminatı ekleyin. Hesap ortada. Bu gibi dosyalar nedeniyle devletin milyonlarca dolarının çarçur edildiği rahatça söylenebilir.

Onları serbest bıraktırabilmek için temyiz avukatlarının binlerce saatine mal olan yoğun çabaları ve eyalet avukatlarının mahkûm ettirme çabaları sırasında harcadıkları zamanı hesaba

bile katmıyoruz. Savunma ve suçlama için gereken her dolar vergi mükelleflerinin cebinden çıktı.

Yine de tasarruf sağlanan bir yer oldu. Barney VVard'a Ron'ı savunması için üç bin altı yüz dolar gibi okkalı bir tutar ödenmişti. Anımsanacağı gibi, Barney eyaletin gösterdiği kanıtları değerlendirmek üzere bir adli tıp uzmanı tutulup parasının ödenmesini istemiş, Yargıç Jones ise bu talebi reddetmişti. Greg Saunders da iiç bin altı yüz dolar almış ve onun da uzmana başvurma talebi geri çevrilmişti; evet, çünkü vergi mükelleflerinin paralarının korunması gerekiyordu.

Fara israfı bir yana, boşa harcanan insan kaynağının bilançosu çok daha ağırdı. Ron'ın ruhsal sorunları verilen yanlış hüküm nedeniyle çok daha fazla artmış, serbest bırakıldığında sağlığına kavuşması mümkün olmamıştı. Sonradan suçsuzlukları anlaşılanlar arasında onun durumunda olan çoktu. Dennis Fritz içlerindeki şanslılardandı. Cesur ve akıllı olması sayesinde aldığı tazminatla yaşamının geri kalanını yoluna koymayı bildi. Kansas City'de parasal sorunlardan uzak, sakin bir hayat sürdürmeyi başardı. Geçen yıl da büyükbaba oldu.

Bili Peterson hâlâ Ada'da bölge savcısı görevini sürdürüyor. Yardımcılarından ikisi Nancy Shew ve Chris Ross. Gary Rogers hâlâ soruşturmaları yürütüyor. Dennis Smith ise 1987'de Ada polis merkezinden emekliye ayrıldı ve 30 Haziran 2006 tarihinde de aniden öldii. Barney VVard, 2005 yazında bu kitabı yazdığım sıralarda yaşamını yitirdi. Bu nedenle onunla hiç görüşme olanağı bulamadım. Yargıç Ron Jones, 1990'da görevden alındıktan sonra Ada'dan ayrıldı.

Glen Gore hâlâ McAlester'da H biriminde yatıyor. 2005 Temmuzunda hakkındaki karar Oklahoma ceza davaları temyiz mahkemesi tarafından bozuldu ve yeniden yargılanması istendi. Mahkeme Gore'un adil biçimde yargılanmadığına karar verdi. Gerekçe, Yargıç Landrith'in Gore'un savunma avukatına iki kişinin bu cinayetten mahkûm olduğunu kanıtlamasına izin vermemiş olmasıydı.

21 Haziran 2006'da Gore ikinci defa yargılandı ve yine suçlu bulundu. Jüri kararının çıkmaza girmesi üzerine, Yargıç Landrith

yasa gereği Gore'u, şartlı tahliye hakkı olmaksızın ömür boyu hapse mahkûm etti.

BU KİTABI YAZARKEN birçok kişiden yardım aldım. Kendilerine çok şey borçluyum. Annette ve Rence ile aileleri Ron'ın yaşamına ilişkin her ayrıntıyı benimle paylaştılar. ıMark Barrett Oklahoma'da beni gereken yerlere götürmek için saatlerini verdi ve bu arada insana ilk anda inanması güç gelen bu öyküyü anlattı. Tanıdıklarına ulaşarak eski dosyaları ortaya çıkardı ve tanıkları buldu. Yardımcısı Melisa Haris pek çok belgenin fotokopisini çekti ve hepsini titizlikle düzenledi.

Dennis Fritz acılı geçmişine döndü ve büyük bir içtenlikle sorularımı cevapladı. Greg VVilhoit de öyle...

Ada Akşam Haberlerinden Brenda Tollett arşivleri karışırdı ve gazetede yer almış bu iki cinayetle ilgili haberleri bulup fotokopilerini çıkardı. Şimdi *The Oklahoman'da.* çalışan Ann Kelley Weaver, bu olayın tüm ayrıntılarını hemen anımsayıp aktardı.

Yargıç Frank Seay başlangıçta dosyalarından biri üzerinde konuşmaktan kaçınıyordu. Hâlâ yargıçların sözünün işitilmesi ama kendilerinin ortada görülmemesi gerektiği biçimindeki eski inanca bağlı görünüyordu. Ancak sonradan görüşleri biraz daha yumuşadı. Telefonda kendisine "kahraman" olduğunu söyledim ve buna hemen karşı çıktı. İki bin kilometre öteden bile insana hükmünü geçirebiliyordu. Vicky Hildebrand hâlâ onunla çalışıyor ve Ron'la ilgili habeas corpus dilekçesini ilk okuduğu anı bugün gibi anımsıyor.

Jim Payne artık federal yargıç oldu. Yardıma açık biri olmakla birlikte Ron'ın yaşamını kurtarmakla övünmeyi aklına getirmiyor. Yine de o bir kahraman. Janet Chesley'nin dava özetini evde saatlerce dikkatle okumasaydt, Yargıç Seay'nin infazı son anda ertelemesini istemeyecekti.

Öyküye son anda karışmasına rağmen Yargıç Toni Landrith, 1999 Nisanında, Ron'ın serbest bırakıldığı oturumu yönetme onurunu yaşadı. Ada mahkeme binasında kendisini ziyaret etmek benim için her zaman bir zevktir. Orada bol bol çoğu gerçek öyküler dinlerim.

Barry Scheck ve Masumiyet Projesi'ndeki çalışma arkadaşları hoşsohbet ve açık yüreklidir. Şu ana kadar 180 suçsuz kişinin DNA testleri yoluyla serbest bırakılmasını sağladılar. Ülkenin her yanında otuz kadar yeni masumiyet projesine de ilham kaynağı oldular. Onlarla ilgili daha ayrıntılı bilgi için www.inıiocenccproject.org adresine bakılabilir.

Tommy VVard üç yıl dokuz ay eski binada F bölümündeki ölüm hücresinde kaldıktan sonra Lexington'daki cezaevine gönderildi. Onunla birbirimize birçok mektup yazdık. Ron'la ilgili anlattıklarını bu kitaba almama izin verdi.

Onun kabusuyla ilgili bilgileri daha çok Robert Mayer'ın *Ada Rüyaları* kitabına dayanarak yazdım. Çok ilgi çekici bir kitap olan *Ada Rüyaları* gerçek bir olayın nasıl yazılabileceğinin iyi bir örneğidir. Bay Mayer, araştırmalarım sırasında bana elinden gelen yardımı yapmaktan çekinmedi.

Oklahoma Yoksulları Savunma Sistemi'nin görevlilerine ve avukatlarına -lanet Chesley, Bili Luker ve Kim Marks- teşekkürler. Bruce heba, Murl Bovven, Christy Shephard, Leslie Delk, Dr. Keith Hume, Nancy Vollertsen, Dr. Susan Sharp, Michael Salem, (kül Sevvard, Lee Mann, David Morris ve Bert Colley'ye de teşekkürler. Virginia Üniversitesi Hukuk Fakültesi üçüncü sınıf öğrencisi John Sherman topladığımız belgelen düzenlemek için bir buçuk yılını verdi.

Bu öyküde adları geçenlerin çoğunun ciltler tutan yeminli ifadelerine ulaştım. Yaptığım kimi görüşmeleri kullanmama gerek kalmadı. Tecavüz kurbanı olduğu ileri sürülenler hariç, isimleri değiştirmedim.

John Grisham

i *Temmuz 2006*